الثعلم ص ب 1

הארץ

9/4/86

4.90 שקלים, יום שישי, כ"ז באלול התשנ"ד, 2 בספטמבר 1994 VOL.76/22802 SEPTEMBER 2 1994

פתרונות בזמן!!!

ישראל ומרוקו הודיעו על פתיחת משרדי קישור ברבאט ובתל־אביב; נציגות [illegible] תיפתח גם בעזה

בישראל מעריכים כי תוך שלושה חודשים יכוננו יחסים עם תוניסיה

פקיד בכיר בירושלים: פרס ביקר בחשאי בתוניס; יועצת התקשורת של שר החוץ מכחישה

מאת יהו מל

שר החוץ, שמעון פרס, ביקר באחרונה בחשאי בתוניס, ודן שם עם ראשי השלטון בכינון יחסים בין שתי המדינות. מקור מדיני בכיר בירושלים אמר אתמול כי גם בכירים אחרים ממשרד החוץ, בהם שלמה גור ויוסי גל, ביקרו בתוניס מגעים עם ראשי השלטון הן על כינון יחסים והן על כינוסה של ועידת קזבלנקה, באוקטובר. יועצת התקשורת של שר החוץ הכחישה אמש כי פרס ביקר בתוניס.

ראו עמוד 2א

ח"כ יוסי אדרי ביקר בחודש מאי בתוניס בשליחותו של ראש הממשלה, יצחק רבין. אדרי מסר לנשיא תוניסיה, זין אל־אבידין בן עלי, איגרת מראש הממשלה, בה נכללו עדכון על תהליך השלום ודברים על כינון יחסים בין שתי המדינות.

בירושלים מעריכים כי בעקבות כינון הקשרים בין ישראל למרוקו צפוי כי בתוך שלושה חודשים תכריז גם תוניס על כינון קשרים עם ישראל בדרג של משרדי קישור. המקור המדיני הבכיר גילה כי המגעים עם תוניס מתנהלים בדרגים בכירים ביותר, והדגיש כי "התגובות המתקבלות מתוניס הן מעודדות מאוד".

פקידים בירושלים מעריכים כי אם תגיב הוועידה לפיתוח כלכלי במזרח התיכון, המתכנסת בסוף אוקטובר בקזבלנקה, השקעות נרחבות במדינות האזור, יעודד הדבר מדינות ערביות ומוסלמיות, ובהן תוניס, להכיר בישראל ולכונן

גם עשה קשרים, גם אם ברמה נמוכה של משרדי קישור.

ההודעה הרשמית על כינון הקשרים בין ישראל למרוקו פורסמה אתמול בשעה 2 בצהריים בבירות בירושלים וברבאט. משרד ההסברה של מרוקו מסר שתי הודעות נפרדות, אחת על פתיחת משרד קישור בתל־אביב; השנייה על פתיחת משרד קישור בעזה. בהודעה השנייה נאמר כי "על פי החלטת ממשלת מרוקו, הממלכת מרוקו פותחת משרד קישור בעזה עם יאסר ערפאת, נשיא מדינת פלשתין. הנציגות הדיפלומטית של מרוקו ליד המדינה הפלשתינית תמשיך לשכון בתוניס, והנציגות של המדינה הפלשתינית תמשיך לשכון ברבאט". [illegible] עוד לא נקבע מי יעמוד בראש משרד הקישור הישראלי [illegible]

(המשך בעמוד 10א)

פקידים בארה"ב: סיכויים טובים לביטול החרם הערבי

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

ארה"ב מעריכה כי טובים הסיכויים לביטולו הקרוב של החרם השניוני והשלישוני על ישראל. מקורות אמריקאים אמרו כי משלחת של פקידי הממשל שביקרה באחרונה בריאד קיבלה הבטחה מפקידים בכירים כי סעודיה לא תתנגד ליוזמה לבטל את החרם, הצפויה לעלות על שולחן דיוניה של ועידת שרי החוץ של הליגה הערבית שתתכנס ב־14 בספטמבר בקהיר. לעמדתה של סעודיה בוועדה השפעה רבה על הצבעתן של מדינות המפרץ.

האמריקאים מנהלים בימים אלה מגעים אינטנסיביים עם מדינות המערב כדי לשכנע אותן מוקדם להעמיד את הנושא להצבעה. בוואשינגטון מעריכים שגם ירדן האשמית לא יתנגד להסרת החרם, וכיוון שעל פי התקנון הדרוש רוב רגיל כדי לבטלו, אין חשיבות מכרעת לעמדתן של סוריה ולבנון. עם זאת, האמריקאים לא ויתרו גם על תמיכתן של מדינות אלו.

עיתוני ביקורו הקרוב של מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, באזור, קשור במידה רבה לכינוס הליגה הערבית. אנשים מיועציו סבורים כי עליו להקדים את המסע על מנת לעודד את מדינות האזור לתמוך בהסרת החרם. יועצים אחרים מעדיפים שהמזכיר יגיע לקהיר סמוך למועד כינוסה של הליגה, כדי שיוכל ליהנות מפירות הצלחה.

דיפלומטים ישראלים הביעו ספק באשר לעמדתה של סעודיה, והדגישו כי ריאד נוקטת עמדות שליליות בפורומים שונים, ובהם השיחות הרב־צדדיות. גם בנושא החרם מפגינה סעודיה עמדה הפוכה מזו שאימצו מרוקו, סעודיה ומדינות אחרות במפרץ. לדברי הדיפלומטים הישראלים, סעודיה הצליחה בעבר להוליך שולל את ישראל וארה"ב בעניין זה.

פתרונות בזמן!!!
חשבים
ניהול ייעוץ לשעבר בע"מ
הכשבה עם כל הפתרונות
03-5376576

קרבות קיבוצים חיים — עמ' [illegible]

סקירה — עמ' [illegible]

שלום בבית א' בעזה — עמ' [illegible]

מבצר קיבוץ, חלק אשון — עמ' 5ב

מבצעות של הדיפלומטיה הכוויתית — יורם בדושבסקי — עמ' 6ב

בלהבת ההריסות — עדנה אושפיז — עמ' 7ב

בגליון זה 58 עמודים בחמישה חלקים

לוח העיר
חלק ב' – 11-10
חלק ג' – 11
חלק ד' – 12-6
חלק ה' – 10-1

בורסה

בבריכת שבוע המסחר בבורסה עלה מדד המשתנים ב־1.23% לרמה של 186.44 נקודות. מחזור המסחר בשוק היה 165 מיליון שקל

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0310	-0.03%
[illegible]	3.04	—
יציג	3.3548	-0.06%

הייועץ המשפטי לממשלה הגיש לשר האוצר [illegible]

לא צפוי שיוטל מס [illegible] מאיגרות חוב שהונפקו [illegible]

מס כזה יחייב לשנות חוק משוריין, [illegible]

מאת גדעון אלון

הממשלה תצטרך לגייס רוב מיוחד בכנסת (לפחות 61 חברי כנסת) לצורך אישור החקיקה על הטלת מס על רווחי הון מאיגרות חוב.

כך קבע היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר, בחוות דעת מפורטת שהגיש אתמול לשר האוצר אברהם שוחט.

עם זאת קבע בן יאיר כי להלכה אין רשאית הממשלה לתקן את חוק הנכסים הפיננסיים, או להשמיט את סעיפי הקשות הכלל בו, בתנאי שחקיקה כזו תזכה בתמיכת 61 ח"כים לפחות.

ראו עמוד 6א

בן יאיר הבין את חוות הדעת לבקשת שר האוצר, כדי לבחון את היחס בין המיסוי על רווחי הון בבורסה לבין הוראות החוק [illegible] על השקעות הציבור [illegible] בנכסים פיננסיים, שחוקק [illegible] 1984.

היועץ המשפטי מציין בחוות הדעת, המשתרעת על 40 עמודים, כי חוק הנכסים הפיננסיים [illegible] חוק יסוד, אלא חוק רגיל. [illegible] המרכזי בחוק (סעיף 2) [illegible] "הממשלה לא תפקיע [illegible] ציבור (כלומר נכסים פיננסיים) המנויים בתוספת לחוק [illegible] חיסכון, אגרות חוב [illegible] ניתנות להמרה. במניות [illegible] חוב או תעודות מלווה של [illegible] בו, זכויות עמית בקופת גמל [illegible] ליסות ביטוח חיים שנכנסו [illegible] תחילתו של חוק זה, ולא [illegible] לרעה את התנאים שנקבעו [illegible] לפני תחילתו.

סעיף 3 בחוק קובע כי "איגרות חוק זה ואין לגרוע מהתוספת [illegible]

[illegible]

בן יאיר הגיע למסקנה כי [illegible] מס של נכסים בקרן נאמנות [illegible] עליהם חוק הנכסים [illegible] אינו מונע הטלת מס [illegible] רווחים ממכירות [illegible] קה, שכן נכסי הקרן [illegible] שונים ומתוקפים [illegible] סת הקרן הן הכנסות [illegible] פרדות מרווחים [illegible] היחידה.

ניכוי או הקלה [illegible]

עם זאת, היועץ המשפטי [illegible] כי יהיה זה צודק יותר [illegible] ניכוי או הקלה [illegible] חישוב המס [illegible] נכסים המוגנים [illegible] חוק הנכסים [illegible]

[illegible] בירושלים שלב הראיות במשפטו של ח"כ אריה דרעי, המואשם בקבלת שוחד והפרת אמונים. בתמונה: דרעי [illegible] (ראו ידיעה בעמוד 6א)

הארי רקנאטי עתר לבג"ץ לחקור [illegible] חברת השליטה באי־די־בי לאחיו רפאל

מאת משה ריינפלד

[illegible] הארי רקנאטי עתר אתמול לבית המשפט הגבוה לצדק [illegible] את שר האוצר להשיב [illegible] שלא להקים ועדת חקירה [illegible] לבדוק כיצד אירע [illegible] רפאל רקנאטי, ממשיך [illegible] בראש קבוצת אי־די־בי [illegible] להמלצתה המפורסמת של [illegible] בייסקי להחזיק ממנה. [illegible] רקנאטי גם דורש, באמצעות [illegible] פרופ' מיכאל קורינלדי, [illegible] תברר כיצד אירע שאר [illegible] רכש את מניות אי־די־בי [illegible] הממשלה במחיר נמוך ביד [illegible] הפסד גדול לאוצר, למרות [illegible] המשא ומתן על רכישת [illegible] התנהלה נגדו חקירה פלי[illegible]

[illegible] נוספת של העותר היא [illegible] כיצד אירע שהממשלה פר[illegible] הבילת מניות אי־די־בי [illegible] בידי חברת הספנות "אל [illegible] בשליטת אחיו רפאל, ב־80 [illegible] דולר, למרות ש"אלים" [illegible] בעל עניין" באי־די־בי. [illegible] הדרישות האלו העלה הארי רקנאטי במכתבים ששלח לשר האוצר, אברהם שוחט, ולידי הוועדה לביקורת המדינה, ח"כ דן תיכון, לפני כעשרה חודשים. השר שוחט לא השיב תשובה עניינית, למרות שרקנאטי שלח אליו עוד שלושה מכתבים כאלה.

הארי רקנאטי טוען כי הגיש את עתירתו משני טעמים עיקריים. ראשית, האינטרס שיש לציבור בבירור בלתי תלוי של הפרשה. שנית, רצונו למנוע פגיעה בשמה הטוב של משפחת רקנאטי, ובכלל זה בשמו של אביו המנוח, ליאון רקנאטי, מייסד בנק דיסקונט.

הארי רקנאטי מציין בעתירתו כי הוא עצמו פיתח במשך 25 שנים, מאז מות אביו בשנת 45', את קונצרן בנק דיסקונט על שלוחותיו בארץ ובעולם, עד שהוליש לפרוש מהקבוצה מאחר שהתנגד לפעולות בבקשות הריבית הסותרות את מצפונו. עם זאת, הוליש להמתין עד שיסתיימו ההליכים בכל הפרשיות, ותנקה אחריותו הפלילית של רפאל רקנאטי.

רק לאחר שהבחין כי לא נעשית כל פעולה ציבורית בתגובה על הדו"ח הקשה של מבקרת המדינה, הגיש את בקשתו לשר האוצר. לדעת העותר, בירור האמת בפרשיות אלה עשוי להביא לידי החזרת סכומי עתק שהוצאו כראוי מקופת המדינה שלא לטובת קבוצתו של אחיו אף כי נכות הוסבה הפיננסי לא היתה קבוצה זו זקוקה כלל לסיוע הנדיב הזה.

בעתירה נטען כי לפי החלטת הממשלה מאוקטובר 83', "בעלי עניין" לא ייכללו בהסדר בין הממשלה לבין הבנקים, שבמסגרתו הועברו גם מניות אי־די־בי לשליטת המדינה. "בעלי עניין" הוגדרו כמי שמחזיק במישרין או בעקיפין 10% או יותר מכוח השליטה, או דירקטור, או מנכ"ל. עם זאת, הוסיפה אז הממשלה את סגן ראש הממשלה דאז, או אדם אחר שיוסמך מטעמה, "להוציא גופים או יחידים מן ההגדרה של בעלי עניין אם מצא טעם מיוחד לכך".

חברת "אלים", שבשליטת רפאל רקנאטי, היתה "בעלת עניין" בקבוצת אי־די־בי. אף על פי כן,

(סוף בעמוד 10א)

סוכן לשעבר של השטאזי נשפט בברלין על ניסיון לרצוח גרמני בישראל ב־81'

מאת הדוה [illegible]
שליחת "הארץ" בגרמניה

בון (מיוחד ל"הארץ"). פיטר האק, לשעבר סוכן של שירות הביון המזרח־גרמני, הועמד אתמול לדין בברלין על ניסיון לרצוח את וולפגנג וולש־פבר מקסמן ליד אילת ב־1981, על פי הוראות הממונים עליו. השטאזי חשד כי וולש סייע למזרח גרמנים להימלט למערב.

הפרשה התגלתה רק לאחר שתיקי שירות הביון המזרח־גרמני הגיעו לידי מערב גרמניה, עם איחוד שני חלקי המדינה.

על פי כתב האישום, התיידד האק עם וולש, על־פי הוראת הממונים עליו, והזמין אותו ואת בני משפחתו לטיול בישראל. לא ברור עדיין מדוע בחרו מפקדיו של הסוכן דווקא בישראל כזירת ההתרחשות. וולש נענה להצעתו של האק, והגיע עמו, ועם אשתו ובתו לטיול בארץ.

בכל הדרוש, ליד אילת עירבב האק רעל עכברים במזונם של בני משפחת וולש. כתוצאה מאכילת המזון המורעל סבלו האשה והבת מקלקול קיבה, אך וולפגנג וולש עצמו נפגע קשה יותר, ונזקק לטיפול רפואי. בגופו של דבר יצא אף הוא מכלל סכנה.

האק נעלם בו ביום כדי להרעיל את בני המשפחה, ונעצר רק לפני שנה בברלין, כאשר בעת בדיקת התיקים של שירות הביון המזרח־גרמני התעורר חשד כי היה מעורב בניסיון הרצח. המשפט עודד עם פתיחתו עד רב. הדיון והצגת ההוכחות במשפט יתקיימו בשבוע הבא.

בבלפאסט מצפים שקבוצות הטרור הפרוטסטנטיות יכריזו על הפסקת אש

4 אסירים מהאיי־אר־אי הועברו מבריטניה לצפון אירלנד; מייג'ור: לא ידעתי על כך

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" באירלנד

בלפאסט (מיוחד ל"הארץ"). זמן מה לאחר ההכרזה של הצבא האירי הרפובליקאי – איי־אר־אי – על הפסקה מוחלטת של פעולות האלימות, ניכרת ציפייה בצפון אירלנד להכרזה מקבילה של קבוצות הטרור הפרוטסטנטיות, התומכות באיחוד עם בריטניה.

ראו עמוד 11א

החשש הוא, כי הקבוצות הפרוטסטנטיות הנושאות שבריטניה הגיעה לעסקה חשאית עם המחתרת האירית, ימשיכו בפעולות הטרור ויגרמו על ידי כך גם לקיצונים הרפובליקאים לחדש את פעולותיהם.

גורמים בכירים בקהילה הפרוטסטנטית, במיוחד אנשי כנסייה, אמרו אתמול, כי יש סיכוי טוב להכרזה על הפסקת אש גם במחנה הפרוטסטנטי, דבר שישלול את הדרך למרים מדיני על עתיד הצד בל. עם זאת, הודעות הקבוצות הלויאליסטיות הבטוחה מראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, כי להורין לא תוגה את באמביה.

במחנה הפרוטסטנטי שוררת ספקנות רבה ביחס לכוונות האמיתיות של האיי־אר־אי, ראשי המפלגות היוניוניסטיות ממשיכים להדגיש, כי הקתולים לא הנמצד לתמיד מן המאבק המזויין, אלא התחייבו רק "להפסקת אש מוחלטת". הויכוח מתמקד בדרישה כי האיי־אר־אי יכריז על הפסקה אש "קבועה" או "מתמדת" ולא רק "מוחלטת".

אמש הבהירו ראשי השיתוף הזרוע הפוליטית של המחתרת האירית, כי יקיימו את הפסקת האש "בכל הנסיבות". הדברים ליטיים במחנה הקתולי חוזרו והביעו כי האיי־אר־אי מתכוון באמת להפסקת המאבק האלים, וכי ההודעה על הפסקת האש היא צעד בדרך היסטורי ומעבר לעידן חדש.

ואולם, חשדות היוניוניסטים כי נעשה הסכם חשאי בין ממשלת בריטניה לבין המחתרת האירית התחזקו אתמול, לאחר שנודע על העברת ארבעה אסירי האיי־אר־אי, שהורשעו בפיגוע המפגזים בבית המלון בברייטון בעת ועידת המפלגה השמרנית, לבלפאסט. למרות שההעברה תוכננה זה זמן רב, ובכלל הנראה אין לה בל[illegible] עם ההתפתחויות האחרונות, הדבר הזיק את חשדותיהם.

בלונדון הודו, כי מן הראוי היה לעכב את העברת האסירים, כדי שהדבר לא יתפרש כמתן תמורה מוקדמת מצד לקתולים.

ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור, הודה לפתוח בחקירה על העברתם של אסירי האיי־אר־אי לצפון אירלנד.

"ראש הממשלה רתח מזעם כששמע על ההחלטה", מסר דובר. "זו היתה החלטה שהתקבלה על ידי פקידי רשות בתי הסוהר, מבלי להתייעץ בשרים. הוא הורה לערוך חקירה מקיפה, וביקש שדו"ח החקירה יונח על שולחנו בהקדם האפשרי".

קודם לכן הכחיש משרד הפנים הבריטי, כי מדובר בפרס על הכרזת האיי־אר־אי שלשום על הפסקת פעולות האלימות. "זו היתה פעולה שגרתית, שאורגנה לפני זמן מה", אמר דובר משרד הפנים.

עופר נמרודי יזם עסקה: אי פרסום מידע על קשרי "הארץ" ו"ידיעות" בתמורה להפסקת החקירה בפרשת ההאזנות

כך מגלה עמוס שוקן היום ב"הארץ"

מאת סופר "הארץ"

[illegible] רשימה המתפרסמת היום [illegible] "הארץ" מוסר עמוס שוקן, המו"ל [illegible] קבוצת "הארץ", כי בפגישה [illegible] רשימה ב־11 יוני ביוזמת עו"ד [illegible] יהודי, ובה השתתף גם ארנון [illegible] העורך האחראי של "ידיעות [illegible] אחרונות", הציע נמרודי שלושת [illegible] הבשם יזוליסו על שביתת נשק [illegible] ברשימים על פרשת ההאזנות. [illegible] פגישה, שהתקיימה בביתו של [illegible] עו"ד כספי, אמר נמרודי לשר[illegible] "אני רוצה לדעת אם אנחנו [illegible] הולכים להיות עניינים ברווחים [illegible] בפרשה. אתה יכול לומר שתי [illegible] מה שאתה רוצה, אבל אני רק [illegible] לשמוע את זה ממך, כדי [illegible] אחר כך אני אתפרע בצורה [illegible] זה, כי זה מה שאני חושב [illegible] עושים, לפתות מצפוני [illegible]".

[illegible] פגישה זו סוכם על הפסקת [illegible] פרסומים בנושא האזנות הסתר, [illegible] דיווח מבית־המשפט. [illegible] שוקן מסר כי הפקיד מראש מכ[illegible] על עו"ד דין ובו הבהיר כי [illegible] את העסקה הוא בא לחשף את הדרך בה פעל "מעריב". ואכן, משנמשכו הפרסומים בעיתוני קבוצת "הארץ" בנושאי האזנות הסתר והמעורבים בהן, פירסם "מעריב" את הידיעה, שאותה עיכב מאז 8 ביוני, בדבר הקשרים בין "ידיעות" ל"הארץ".

שוקן גם מוסר ברשימתו מידע על הקשרים העסקיים בין הוצאת עיתון "הארץ", החברה המוציאה לאור את עיתוני הקבוצה, לבין "ידיעות אחרונות": באוקטובר 1990 הוסכם בין שני הגופים על הנפקה פרטית של 16.7% ממניות "הארץ" ל"ידיעות אחרונות". על חשבון ביצוע הסכם זה, העבירה "ידיעות אחרונות" ל"הארץ" הלוואה בסכומים אשר סוכם עליהם, אך כעבור חודשים לאחר סיכום העסקה הודיעו הצדדים לא לממש אותה כפי שסוכמה ולא לבצע את הנפקת המניות. בעקבות מו"מ שנוהל בין הצדדים, סוכם כי הכספים שהועברו יעמדו כהלוואה לזמן ארוך להוצאה פרטית בבעלותם של בני משפחת שוקן.

(ראו עמוד 2ב)

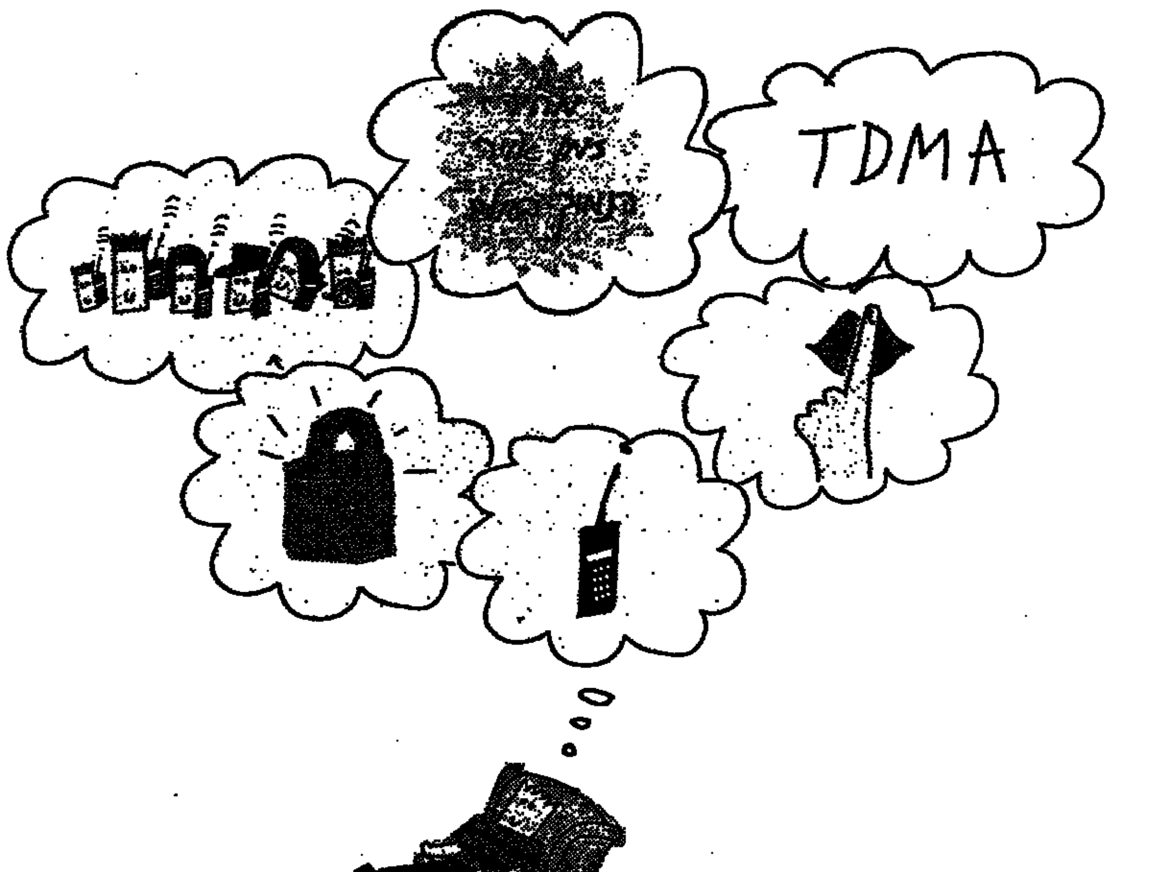

כן, כדאי לחכות.

כן, כדאי מאוד לחכות. כי שיטת TDMA הדיגיטלית מחוללת מהפכה עולמית באיכות התקשורת הסלולרית, באמינותה ובזמינותה, ורק מנוי של סלקום, בעל מכשיר טלפון סלולרי־דיגיטלי הפועל בשיטה זו, יוכל ליהנות מכל יתרונותיה:
● שיחות צלולות, שקטות ורצופות. ● קליטה גדולה ביותר של מנויים.
● שיחות מוגנות מפני האזנות סתר. ● מחיר זמן אוויר הנמוך ביותר בעולם.
בנוסף ליתרונות אלה תציע לך סלקום שורה ארוכה של שירותים סלולריים מתקדמים ובלעדיים, ומעל לכל - אפשרות ליהנות מתקשורת סלולרית ברמה הגבוהה בעולם. סלקום מתחילה לפעול ב־27 בדצמבר 1994, וזה ישמע אחרת לגמרי.
בברכת שנה טובה לכל בית ישראל.

סלקום CELLCOM ISRAEL LTD. ישראל בע"מ
רשת הטלפון הסלולרי החדשה בישראל

هكذا من الأصل

מזג האוויר

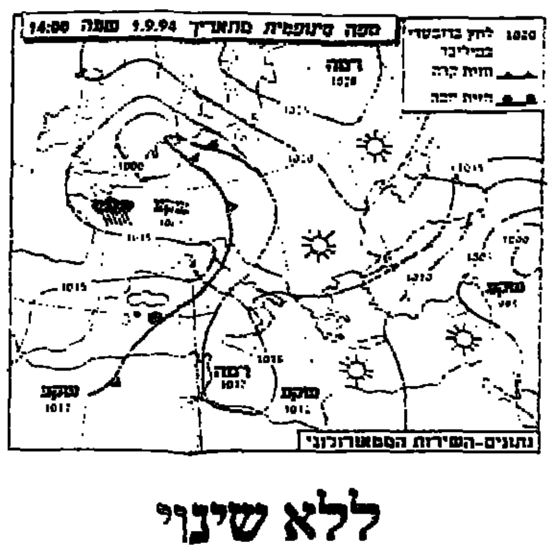

ללא שינוי

היום יהיה מעונן חלקית עד בהיר, ללא שינוי ניכר בטמפרטורות.
הים יהיה נוח עד גלי: גובה הגלים כ–40 עד 70 ס"מ; טמפרטורת המים 29 מעלות.
תנשב רוח דרום־מערבית עד צפון־מערבית במהירות של 20 עד 30 קמ"ש. תנאי ראייה: בינוניים.
תיאור המפה הסינופטית: שקע מעל אנגליה נע למרכז אירופה וגורם לגשם במערב אירופה ובמרכזה. רמה גורמת במזרח אירופה למזג אוויר חם, בלי גשם. אפיק עונתי במזרח הים התיכון גורם באזורנו למזג אוויר רגיל לעונה.
תשקיף לשבת: דומה

התחזית להיום

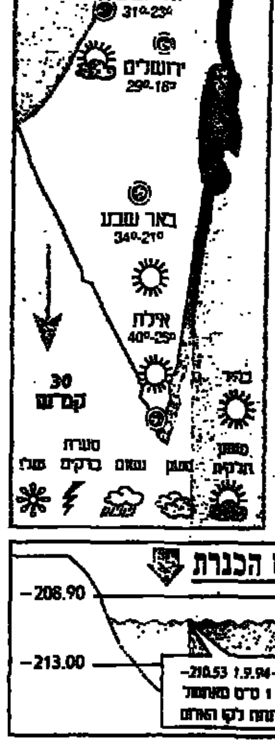

זריחת השמש – 06:15
שקיעת השמש – 19:03
זריחת הירח – 02:43
שקיעת הירח – 16:33

זיהום האוויר

ריכוז גופרית דו–חמצנית, שנמדדו בימים 25.8 עד 31.8 (במיקרוגרם למ"ק אוויר)

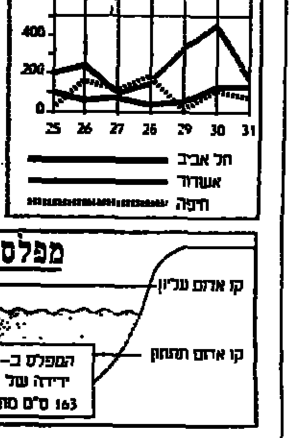

מפלס הכנרת

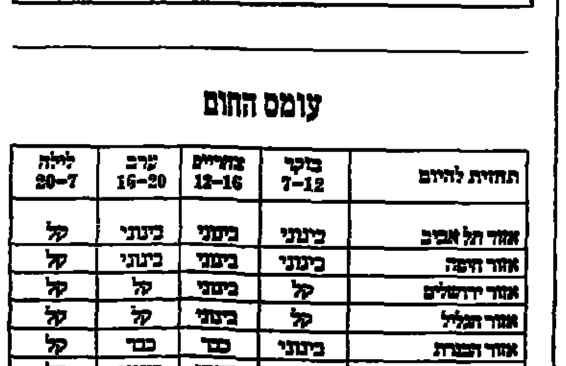

עומס החום

תחזית להיום	בוקר 7–12	צהריים 12–16	ערב 16–20	לילה 20–7
אזור תל אביב	בינוני	בינוני	בינוני	קל
אזור חיפה	בינוני	בינוני	בינוני	קל
אזור ירושלים	קל	בינוני	קל	קל
אזור הגליל	קל	בינוני	קל	קל
אזור הכנרת	בינוני	כבד	כבד	קל
צפון הנגב (באר שבע)	בינוני	בינוני	בינוני	קל
אזור אילת	בינוני	כבד	כבד	קל

הטמפרטורות בעולם

תחזית להיום	מינימום	מקסימום	מזג האוויר
איסטנבול	21	28	בהיר
אמסטרדם	14	19	גשם
אתונה	23	33	בהיר
בודפשט	17	28	מעונן חלקית
בייג'ינג	•22	•28	בהיר•
בוקרשט	16	30	בהיר
בזיל	12	20	גשם
ברלין	13	18	גשם
וינה	12	26	מעונן חלקית
ורשה	9	22	גשם
ז'נבה	13	23	מעונן חלקית
טורונטו	14	19	מעונן חלקית
לונדון	13	19	מעונן חלקית
ליסבון	17	30	מעונן חלקית
מדריד	14	30	בהיר
מוסקווה	8	17	בהיר
ניו יורק	20	28	מעונן חלקית
ניירובי	•12	•21	מעונן חלקית•
פאריס	11	19	גשם
פראג	13	28	גשם
פרנקפורט	13	18	מעונן
ציריך	14	19	גשם
קהיר	23	33	בהיר
קופנהאגן	11	22	גשם
רומא	20	29	מעונן חלקית

הטמפרטורות אתמול

כינון יחסים עם מרוקו

צלום ארכיון

חסן מלך מרוקו (במרכז), עם ראש הממשלה, יצחק רבין, ושר החוץ, שמעון פרס, ברבאט בספטמבר 93'. בצדו הימני, ח"כ רפי אדרי שתיווך במגעים בין שתי המדינות

מרוקו הודיעה על פתיחת נציגויות בת"א ובעזה; מש' החוץ: הנציגות בעזה – טכנית

מאת ירח טל

מלך מרוקו, חסן השני, הודיע כבר ב–2 ביוני השנה לשר החוץ, שמעון פרס, שנפגש עמו ברבאט, על החלטתו למסד את מערכת הקשרים בין מרוקו לישראל, לפי תוה משרד קישור בתל־אביב ולאפשר לישראל לפתוח משרד מקביל ברבאט. עם פתיחת משרדי הקישור תהיה מרוקו למדינה הערבית השנייה (אחרי מצרים) שלישראל יש עמה קשרים דיפלומטיים, אם כי היחסים עם מרוקו יהיו בשלב זה ברמה הנמוכה ביותר הקיימת בהיררכיה הדיפלומטית.

משרדי הקישור הדלפה לעיתונות שעת ספורות לפני המועד שנקבע בין שתי המדינות לפרסום ההודעה הרשמית. אולם, הפרסום המוקדם לא פגע בהודעה המתוכננת, ובשעה 2 בצהריים בדיוק פורסמו במקביל ברבאט ובירושלים הודעות רשמיות של משרדי החוץ על ההחלטה.

תוכן ההודעות אמור היה להיות זהה, ותואם במגעים בין לשכותיהם של שר החוץ והמלך. בהודעה שפורסמה ברבאט נאמר על סמכויות הדיעות נאמר כי במקביל לפתיחת משרד קישור בתל־אביב תפתח מרוקו גם משרד קישור בעזה. ראש הממשלה אמר כי מרוקו הודיעה על החלטה זו מראש לישראל, אולם ישראל התנתה את הסכמתה לפתיחת משרד הקישור בעזה בכך שלמשרד זה לא יהיה מעמד דיפלומטי או קונסולרי, אלא טכני בלבד.

בהודעת משרד החוץ בירושלים נאמר: "ממשלת ישראל מודיעה על החלטתה לפתוח ברבאט משרד קישור, המבוסס על הכללים והנהלים המפורטים באמנה הנוגעת ליחסים דיפלומטיים. בהתאם לאותה אמנה דיפלומטית מאשרת ממשלת ישראל לממלכת מרוקו לפתוח משרד קישור דומה בתל־אביב".

האוטונומיה יוגבל גם עיסוקו, על פי דרישת ישראל, ל"עניינים טכניים" – כמו סיוע כלכלי והעברת ניסויי לאוטונומיה. המשרד יעסוק בעניינים בעלי אופי דיפלומטי, כמו הנפקת אשרות, יוחזרו ליחסים בין מרוקו לפלסטיניות בלבד.

בחוגים הפוליטיים בבירת מרוקו לא הפתיע איש מההחלטה לכונן יחסים עם ישראל, אם כי אחרים, במיוחד בחוגי האופוזיציה היו סבורים כי "בהתחשב במצב אפשר היה לדחות את ההחלטה בשבועות מספר".

שר החוץ אמר אתמול, כי חתימת ההסכמים עם אש"ף וירדן והחלטות כלכליות הם שהניעו את המלך חסן להחליט על פתיחת משרדי הקישור בעיתוי הנוכחי. ראש הממשלה, יצחק רבין, אמר כי מרוקו תפעל עתה לביטול החרם הערבי על ישראל, אולם משרד החוץ מציינים כי הודעה לא צפויה בוועידת קזבלנקה שתכנס בסוף אוקטובר.

פתיחתם של משרדי הקשר ברבאט ובתל־אביב מהווה אישור של מערכת היחסים בין ישראל למרוקו, הנמשכת כבר 20 שנה. ראשיתם של היחסים בשנות ה–70', במערכת קשרים חשאית שעל פי פרסומים זרים נתווה על ידי המוסד הישראלי.

על פי הפרסומים הזרים תח המוסד משרד קישור במרוקו אדרבה הראשונה של שנות ה–70', לשם ארגון חלק ניכר מהמפגשים החשאיים של ראשי שלטון ישראל עם מלך מרוקו והבכירים של הממשל המרוקאי.

במסגרת מפגשים אלה קיים רבין בשנת 76', בשלהי הקדנציה הראשונה שלו כראש ממשלה, ברבאט. משה דיין נפגש באופן חשאי עם חסאן טועמי הא־רי, לשיחה שהיתה אחת מאבני הדרך לקראת החתימה על הסכם השלום בין ישראל למצרים. חסן לך מרוקו תרם במנגנון תרומה ניכרת להשגתו של הסכם זה בתיווך אחורי הקלעים.

במשך השנים התפוגגה שיגות במגעים בין שתי המדינות, וביולי 86' ביקר פרס, כראש ממשלה, באופן גלוי במרוקו ופגש עם המלך חסן בארמונו באיפראן. קודם לכן נפגש פרס בחשאי עם המלך חסן במרוקו שלוש פעמים, אולם בעקבות ביקורו הגלוי ניתקה סוריה את קשריה עם רבאט.

במשך כל השנים התנתה מרוקו כינון יחסים עם ישראל בפתרון הסכסוך הישראלי־ערבי בעיקר, ובפרט בפתרון הבעיה הפלשתינית. מיד לאחר שהושגו הסיכומים הראשונים בין ישראל לאש"ף, שהובילו לחתימתה של הצהרת העקרונות, הודעו הכוונות לכסס את היחסים עם מרוקו. נשיא צרפת לשעבר, ואלרי ז'יסקאר ד'סטאן, המקורב לחסן, נענה לבקשתם של גורמים ישראלים לסייע בגיבוש הקשרים עם מרוקו, ועשה כדי לארגן את הפגישה בין רבין ופרס עם המלך חסן ברבאט, אחרי חתימת הסכם העקרונות בוואשינגטון.

אולם, הצפייה כי מפגש זה יביא לידי מהירות יחסים דיפלומטיים בין ישראל למרוקו, לא התממשה. משהתברר שהמלך חסן משהה את החלטתו על כינון יחסים האשים משרד ראש הממשלה את שר החוץ ואת משרד החוץ ביצירת אשליות ויצירת אי־אמון בקרב הציבור על רקע זה.

להחלטת המלך בעניין זה קדמה סדרה של מפגשים, חלקם גלויים וחלקם חשאיים, בין שליחים משתי המדינות. באוקטובר 93' שלחה מרוקו משלחת רמת דרג בראשות יועץ המלך, היהודי אנדרי אזולאי, לוועידה הכלכלית בירושלים.

במקביל, המלך חסן אישר הקלות במתן אשרות תייר לישראלים שמבקשים לבקר במרוקו, הביא להפשרה בתחומים כמו קשרי תרבות, ספורט, ביקורים הדדיים, ומפגשים של אנשי כלכלה ותיירות.

במשך כל אותה תקופה החליפו ביניהם רבין וחסן מסרים. יועצו לשעבר של רבין, לק גריה, העביר למלך מסר מרבין לפני כמה חודשים. ח"כ רפי אדרי נשלח למרוקו מטעם ראש הממשלה.

שליח מיוחד מטעם המלך, ראש שירות הביטחון המרוקאי, ביקר בארץ לפני שבועיים, והעביר מסר מהמלך לראש הממשלה ולשר החוץ, שבו הודיע סופית על החלטתו לכונן את היחסים ברמה של משרדי קישור.

> במשרד החוץ מצפים כי בעקבות כינון היחסים עם מרוקו תכונן גם תוניס ומדינות ערביות נוספות יחסים עם ישראל

> ראש שירות הביטחון המרוקאי ביקר בארץ לפני שבועיים, ומסר על החלטת המלך לכונן יחסים

ביסיונותיה של ישראל לבסס רמה גבוהה יותר של יחסים, כפי שנעשה בזמנו עם מצרים, נכשלו. לכן החליט להשתמש ב"מודל הירדני", של פיתוח קשרים בהדרגה. הסכמת ישראל כי הוועידה הכלכלית הגדולה לפיתוח המזרח התיכון תתקיים בקזבלנקה תרמה אף היא לשיקולי המלך.

במשרד החוץ מצפים כי בעקבות כינון היחסים עם מרוקו תכונן גם תוניס יחסים עם ישראל, וכך יעשו אולי גם מדינות מוסלמיות וערביות נוספות.

עם פרסום ההודעה על כינון היחסים התפתח ויכוח סביב המשרד לו מגיע הקרדיט על השגת ההסכם עם מלך מרוקו. במשרד החוץ הביעו זעם על שח"כ רפי אדרי נטל לעצמו את ההישג, ואמרו כי שר החוץ ואנשי משרד החוץ השיגו לבדם את ההסכם, ואילו אדרי מילא תפקיד שולי. אדרי אמר אמש כי העביר שבע איגרות ממלך מרוקו לרבין, שבאחרונה נמסר על כינון היחסים.

> בכיר באופוזיציה ברבאט אמר כי לא הופתע מההחלטה, אך "בהתחשב במצב, אפשר היה לדחות אותה בשבועות מספר"

פרס הביע אתמול את תקוותו כי בתוך זמן לא רב תעלה רמת היחסים בין שתי המדינות לשלב הגבוה ביותר – שגרירות מלאה.

קודם שהתבשר על החלטתו של המלך השתתף פרס בישיבת של מועצת השרים, שכינס לכבודו חסן. בפורום זה העלה פרס את הסוגיה של כינון היחסים עם ישראל, אולם לא שמע בשורות חדשות מהנוכחים. דוברים אחרים בישיבה דווקא אמרו, כי מהלך כזה אינו קרוב, ויידרש עוד זמן עד שתוכל מרוקו לבצע את הצעד האמור. אחרי הישיבה נועד פרס ביחידות עם המלך, שהודיע לו, אגב לחיצת ידו, כי "יחסים יכוננו עד סוף אוקטובר".

המלך, ששיתף בהחלטתו רק מתי מעט ממקורביו, דרש כי גם פרס שישמור על חשאיות ההחלטה עד לפרסום ההודעה הרשמית על ידי שתי המדינות. מסיבה זו חששו אתמול בכירים במשרד החוץ כשדובר ההחלטה על פתיחת

> אחרי שיחה קצרה לחץ חסן מלך מרוקו את ידו של פרס, ואמר לו: "היחסים בין המדינות יכוננו עד סוף אוקטובר"

גורמים מדיניים בירושלים טענו כי במגעים שנוהלו עם המלך ואנשיו לא נקבע כי מרוקו תפתח במקביל למשרד בתל־אביב גם משרד קישור באוטונומיה, אולם בירושלים ניסו להמעיט מחשיבות ההודעה. בכירים במשרד הדגישו כי משרד הקישור של מרוקו בעזה יהיה במעמד נחות יותר ממשרד הקישור בתל־אביב, וכמו משרדי קישור שיש למדינות אחרות ליד

שיחת היום / עם ד"ר ישעיהו תדמור

לרגל פתיחת שנת הלימודים

הזנחנו את החינוך לחיים בעלי ערך

ד"ר ישעיהו תדמור הוא מנהל בית הספר הריאלי בחיפה

איך תיראה מערכת החינוך בשנים הבאות?

"לא ירחק היום והמערכת החינוכית תכיר בחשיבות של תשתית תרבותית, תפיסת עולם וחיפוש משמעות בלימוד. אני צופה שמקצועות יסוד המעצבים את רוח האדם, ובראש ובראשונה מקצועות הומניסטיים ומקצועות חושיים, יתפסו מקום נכבד יותר במערכת החינוך. הקניית כישורי חיים בתחומים השונים כמו משפחה, דמוקרטיה ומנהיגות – שהיא כיום פרויקט נלווה במערכת החינוכית – תתפוס מקום נרחב יותר במערכת, וייווצרו צירופים חדשים ותוכניות חדשות, שבהם יהיה איזון של מקצועות המדע עם מקצועות רוח ויצירה.

אתמול נפתח משפטם של שני התלמידים הנאשמים ברצח נהג המונית והשבוע פורסם כי קטינים שוב מואשמים באונס קבוצתי. זהו חלק מההווייה החינוכית החדשה?

יש בעייתיות מסוימת בתפיסת החיים של הנוער המושפע מתפיסת החיים של החברה בכללותה, תפיסה שבה החיים לא נחשבים, תפיסת הזולת כאובייקט או כחפץ.

המעשים האלימים הללו קשורים גם בנו, וזהו כשל החינוך. המחנכים לא הצליחו במידה מספקת לשרש מלב התלמידים ערכים ניהיליסטיים.

התפקיד העיקרי של החינוך הוא גיבוש השקפת עולמו של התלמיד, ופירושה של זו, בראש ובראשונה, תפיסה הרואה בחיים ערך שראוי להיות למענו בכל תנאי החיים, גם אם הם קשים. מרוב להיטות בתחום החינוך ההקרמי והמדעי הזנחנו את החינוך לחיים בעלי ערך מוסרי.

האם בתי הספר מטפלים נכון בתופעות של אלימות?

צריך להיות נחרץ מאוד וחד משמעי בתגובות לתופעות של אלימות וסמים, ולהסתייע גם במוסדות רווחה ובמשטרה.

אני חושב שאם בית ספר מעלים גילויים ראשונים של מעשי אלימות, הוא עושה מעשה חמור מאוד. הכל שמעשים כאלו קורים בבית ספר, אבל המבחן העיקרי הוא מה בית הספר עשה במקרים אלו, האם הוא הגיב בצורה חינוכית ומעשית, אפילו במחיר יוקרתו.

עד כמה ההורים אשמים בתופעות הללו?

"אני מאוד נזהר מהכללות לגבי ההורים. אני רואה הורים הרואים בבית הספר מוסד קבלני שיש לצפות ממנו למתן חינוך טוטאלי, תוך שחרורם מאחריות. אלו הורים המתייחסים לבית הספר בגישה כוחנית. מולם אני רואה הורים רבים מאוד המעורבים בחיי בתי הספר ובתהליך החינוכי, רואים עצמם שותפים אמיתיים לחינוך ומבקרים את בית הספר באורח קונסטרוקטיבי.

האם אין לחץ מופרז על התלמיד מצד המערכת החינוכית?

"אין ספק שיש היום לחץ כבד להשיג ולהצליח. רמת ההישגיות, רמת התחרותיות ורמת הנבחנות העצמית של התלמיד גבוהות מאוד. בית ספר טוב יודע למרות זאת לתת פיצוי חינוכי ורגשי לתלמיד וליצור ערוצים ודפוסים אחרים של תמיכה ועידוד".

מאת גבי זוהר

יכי קניאוס של כוכב
אין כיסוי אוסרי

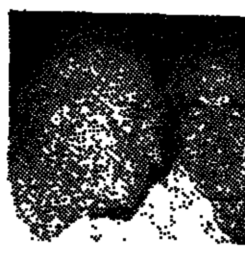

לשניים שהם אחד לא יעזור לכם

ואייל ז"ל חייך ולחי האולדסון זהבריק

אני שידעתי בחיי חרפות בשעות הקשות של המהאה היום הד קולי הולך ונשמע אהבתי את עצמי כשאמונתי בצדקת דרכי היתה מזור לרוחי

יפים אתם בני עמי המיוחדים בזעמי הייתם לי כאחים מאורכם המכוון את פעמי שמתי בנפשי ההומה מעשייה את תקוותי המדיניות והבלתי מתפשרות.

בבוא העת והיא תגיע כרוח ההובקת בין זרועותיה אמת שאין מנוס ממנה בין ישראל ובן פלסטין בארץ אחת ישירו את שיר האדם

גזור: אלמה בן־ברה

יבורכו חאוויזים שהריחו אשלאם

מחקר של איגוד לשכות המסחר:

"אפשר לפתח תיירות ענפה בין ישראל למרוקו"

מאת זהר בלומנקרנץ

"כינון קשרי המסחר בין ישראל למרוקו ופתיחתם של משרדי קשר בין שתי המדינות יביא להעמקת שיתוף הפעולה המדעי, בעיקר בתחומי תעשייה עתירת־ידע", כך עולה מבדיקה של היחידה למדינות האיסלאם באיגוד לשכות המסחר.

הבדיקה קובעת עוד כי קיים פוטנציאל רב לתיירות בין שתי המדינות, וכן קיימת אפשרות להעברת ידע בתשובות חקלאיות והפוטנציאל לסחר הדדי בתחומי המזון.

עיקר הסחר הבינלאומי של מרוקו מתקיים כיום עם האיחוד האירופי, בעיקר עם צרפת וגרמניה, וכן עם ארה"ב. כ–30% מהיצוא של מרוקו מופנה לצרפת, ספרד, איטליה ויפאן. קרוב ל–25% מסך היבוא של מרוקו מגיע מצרפת, ספרד, איטליה, גרמניה וארה"ב.

היקף היבוא למרוקו גדול בכשליש מהיקף היצוא. בשנים האחרונות, בשל הבצורת הקשה ממנה סבלה מרוקו והירידה בביקוש העולמי לפוספטים, ירד יחס הכיסוי בין היצוא ליבוא מ–62.4% בשנת 91' ל–54.4% ב–92'. היצוא בשנת 92' הסתכם ב–5.5 מיליארד דולר, והיבוא – ב–8.4 מיליארד דולר.

הבצורת גרמה לגידול בהיקף יבוא דגנים, שיצר בשנים האחרונות גידול בגירעון במאזן המסחרי של מרוקו מ–1.2 מיליארד דולר בשנת 91' ל–2.8 מיליארד דולר ב–92'. ב–93' עמד הגירעון הלאומי על 2.8 מיליארד.

מוצרי היבוא העיקריים של מרוקו הם מכונות מוגמרות ומוצרים חצי מוגמרים; דלק; חומרי אנרגיה ומוצרי מזון. מוצרי היצוא העיקריים הם טקסטיל, פוספטים, דשנים ופרי הדר. הסקטור החקלאי תופס מקום מרכזי בכלכלת מרוקו.

שבת	כניסה	יציאה
ירושלים	5.26	6.40
תל־אביב	5.44	6.42
חיפה	5.37	6.42
באר שבע	5.42	6.39

האזינו ביום א' בערוץ 7 משעה 16:00
איתן דנציג יראיין את
מירון נאמן
מנכ"ל ה"שקס"
מראיין אורח:
העיתונאי זהר בלומנקרנץ

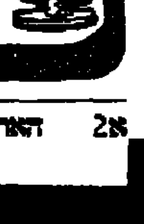

AM711, 1143, FM 105

פרשנות / ירח טל

לזיחסים דיפלומטיים

פתיחתם של משרדי קשר ברבאט ובתל־אביב אין משמעותה כינון יחסים דיפלומטיים בין ישראל למרוקו. משרדי קישור הם צורת יחסים הנהוגה דווקא בין מדינות שאין ביניהן יחסים דיפלומטיים, מסביר פרופ' יורם דינשטיין, מומחה למשפט בינלאומי מאוניברסיטת תל־אביב.

לעתים זהו שלב מקדים מכין לקראת כינון יחסים דיפלומטיים מלאים או חלקיים. אולם, במקרים מסוימים היחסים בין מדינות לא מתפתחים לרמה של יחסים דיפלומטיים, הצדדים או אחד מהם מעדיפים להם ברמה של משרדי קישור בלבד. לעתים מכוננות המדינות יחסים קונסולריים – שלב ביניים בין פתיחת משרדי קישור לכינון יחסים דיפלומטיים – ומסתפקות בכך.

בהודעה של ממשלת ישראל שפורסמה אתמול צוין כי משרדי הקישור שייפתחו ברבאט ובתל־אביב יתבססו על "הכללים והנהלים המפורטים באמנה הנוגעת ליחסים דיפלומטיים" – אמנת וינה משנת 61'.

הכוונה היא להחיל... בעניינים כמו הסינות... דים אלה, חסינות המבנ...

הכרזה ה...דדית

אולם, הולת האמנה... טיים על היחסים בין יש... את משרד הקישור לנציג... מסויות, על פי המובן המקובל. לשם כך דרושה הכרזה הדדית של המדינות על כינון יחסים דיפלומטיים ביניהן, ותחימה על הסכם המסדיר יחסים אלה.

דרגות שונות יש גם לנציגים של שתי המדינות. הנציג יכול להיות קונסול, קונסול כללי, שגריר לא תושב או שגריר. בדרך כלל את משרדי הקישור לא מאיישים אנשי משרד החוץ שהם דיפלומטים מאומנים, וברוב המקרים מדובר באנשי כלכלה ועסקים. עבודתם מתרכזת בעיקר בקשרי המסחר בין המדינות.

הסמכויות של משרדי הקישור נקבעות בהסכמים בין המדינות. ייתכן מאוד שמשרדי הקישור ברבאט ובתל־אביב יטפלו, למשל, בהנפקת אשרות.

דרישה ליחסים סימטריים

ישראל דרשה ממרוקו שמשרד הקישור בעזה לא יהיה שווה דרג למשרד הקישור בתל־אביב, ויעסוק ב"עניינים טכניים" בלבד. אולם, מרוקו עומדת על קיום סימטריה בין יחסיה עם ישראל ליחסיה עם האוטונומיה. מומחים למשפט בינלאומי סוברים, כי ישראל תתקשה למנוע ממשרד הקישור בעזה לעמוד בדרג דומה לזה שיישא המשרד בישראל.

מרוקו מקיימת גם כיום שגרירות ליד אש"ף בתוניס, כמו מרבית מדינות העולם. פתיחת משרד הקישור של מרוקו בעזה לא יחליף שגרירות זו, אלא יעמוד לצדה.

כשרבין מלמד נימוסים

זה נראה כמו קטע של טוביה צפיר: יצחק רבין מדבר על "הגברת מפאקיסטן" (שאין לה שם) ומודיע לה שהיא צריכה ללמוד נימוסים, כנראה אצלו. ראש־הממשלה, המחזיק בשיא העולמי של גסות־רוח בקרב המדינאים, מטיף נימוסים טובים לאחת הדמויות בזירה הבינלאומית שנימוסיה והליכותיה היו לשם דבר.

זה היה מצחיק, אלמלא זה בא בעקבות פרשה־נתפיחה של גסות וטיפשות.

פאקיסטן, מעצמה בעלת 110 מיליון תושבים, תופסת מקום מרכזי בעולם המוסלמי. מבחינה מדינית, כלכלית, דתית וצבאית, היא חשובה מאוד גם לישראל. העלבת מעצמה כזאת ומנהיגתה, ללא כל טעם, היא מעשה טיפשי.

הגב' בנזיר בוטו התכוונה לבקר אצל ראש הממשל העצמי הפלסטיני בעזה. ביקור כזה היה מעניק חסות מוסלמית חשובה להסכם־אוסלו, ובכך היה מעניק גם הכרה עקיפה ראשונה במדינת־ישראל, בהיותה צד להסכם. הביקור היה גם מחזק את מעמדו של יאסר ערפאת, שהוא חיוני להמשך תהליך־השלום.

תחת לברך על כך, הגיבה הממשלה כאטימותה הרגילה. מהשגריר הפאקיסטני, שבא להכין את הביקור, נמנעה הכניסה, אחרי שהוחזק תשע שעות (!) במסוף־הגבול. וזוהי הפרה גסה של רוח הסכם־אוסלו. זה גם מבליט את ההפרה המתמשכת של הסכם־קאהיר, שעל פיו היה צריך לקום מזמן אגף פלסטיני נפרד במסוף־הגבול. עד היום לא יישמה ממשלת־רבין התחייבות זו.

כמה שרים – שמעון פרס, משה שחל ושולמית אלוני – הסתייגו מפרשה זו, אולם הם נושאים באחריות מלאה, כמו שאר חברי הממשלה, שאיש מהם לא העז לקום ולהתנגד למעשי רבין, המתהבל בשלום בכל מילה היוצאת מפיו גסות, אטימות והתנשאות כבר היו מזמן לסימלו של ראש־הממשלה זה.

פרשת "הגברת מפאקיסטן" מוכיחה שוב: בעיני יצחק רבין והגנרלים שלו הכיבוש נמשך. שנה אחרי אוסלו הם מתנהגים כאילו אוסלו לא היתה מעולם.

כתבו לנו לת"ד 3211, תל־אביב 61033, או התקשרו לטלפון 291361. עזרו לנו במימון הפעולות והמודעות הבאות

גוש שלום

SERIALS 9476
CLASS
DATE

[illegible]

אלוף פיקוד הצפון: החיזבאללה שיכלל את דרכי פעולתו בדרום לבנון

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

"ארגון החיזבאללה עבר מפעולה בחוליות קטנות לפעולה בסדרי כוחות גדולים יותר, הכוללים 15–20 ולעיתים אף 30 מחבלים". כך אמר אתמול אלוף פיקוד הצפון, יצחק מרדכי.

לדברי האלוף, שיכלל הארגון את פעילותו באזור דרום לבנון. "החיזבאללה מפעיל אמצעי לחימה כמו מרגמות, ומנסה לתקוף בו זמנית מספר מוצבים. במגמה להטעות אותנו, מפנה הארגון את האש על מרחב שטח גדול, ולאחר מכן מתמקד בהתקפה נקודתית. חלק מהפעילות הזו היא לצורך הטעיה והחדרת חוליות, וחלקה היא מהלך מלווה לפעילות של יחידות החיזבאללה או אירגוני סירוב אחרים, וחלק מהאש נורית כדי לחפות על יציאה של חוליות מאזור הביטחון, לאחר שביצעו שם פיגועים.

"אני לא מכיר בסיסים של חיזבאללה בלבנון, אנשי הארגון מסתתרים ונטמעים בתוך האוכלוסיה האזרחית, ובאזורים כמו רמת קים מאד מאזור הפגע איתנו. המחבלים מגיעים לאזור הפעילות סמוך מאד לזמן הפעולה, ואחר כך יוצא מהם. עלינו לעשות מאמץ ניכר כדי לחזק את אזור הביטחון, וחלק מחיזוק זה מחייב פליטה באש, מאידך, עלינו להקפיד שלא לפגוע באזרחים ובגורמים שאינם קשורים קשר ישיר לחיזבאל..."

האלוף מרדכי אמר את הדברים בפגישה עם כתבים צבאיים, במסגרת השתלמות ביטחון שוטף שנערכה אתמול בפיקוד צפון. במסגרת ההשתלמות תידגלו כוחות צה"ל פעילות נגד חיזבאללה, ועברו השתלמות בטיחות. קצין בכיר אמר כי התרגיל עבר ללא כל תקלות.

לתת מענה

בפיקוד צפון מתקיימות הערכות מצב יום יומיות, אמר מרדכי. "אנחנו מסיירים בשטח, ומודעים היטב למה שמתרחש בו. אני חושב שאנחנו רואים ויודעים את המגמות והכיוונים שבהם החיזבאללה פועל ומתבונן לפעול בעתיד, ומתאימים את הפעילות שלנו כדי לתת לכך מענה", אמר.

"אם נסתכל בצורה נכונה, נווכח כי תושבי יישובי הצפון חיים ברמת ביטחון גבוהה. בסך הכול צומצם ירי הקטיושות בצורה משמעותית מאז יולי 93'. במשך שנת 94' לא עברה אף חוליית מחבלים את הגדר – לא מהים, לא מהאוויר ולא מהיבשה. שום כוח של החיזבאללה או של ארגון אחר לא הגיע בסמוך לגדר", אמר האלוף.

לדברי מרדכי, התקופה האחרונה היא תקופה קשה במיוחד בדרום לבנון ובאזור הביטחון. מתחילת השנה נהרגו באזור 13 חיילי צה"ל.

מרדכי אמר כי הפתרון לבעיית דרום לבנון חייב להיות פתרון מדיני. "לבנון יודעת כי אין כמעט חילוקי דעות ביחס להסכמים או לתהליכים מדיניים שיכולים להתרחש בינה לבין ישראל. היא לא עושה זאת כי מישהו מונע זאת ממנה. "כל מי שאתה מדבר איתו בלבנון אומר כי זו תהיה המדינה האחרונה לחתום הסכם עם ישראל, כי נוח להפעיל את הגרור מעל אדמתה. לבנון אינה עצמאית, הצבא לבנון אינו מורשה לפעול נגד החיזבאללה – לכן עיקר העומס מוטל על צה"ל", אמר.

אתמול התגלה בגזרה המזרחית בדרום לבנון מטען חבלה, סמוך לכפר ריחאנה. כוחות צה"ל שהוזעקו למקום פוצצו את המיטען. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. צה"ל הגביר את הכוננות באזור, מחשש לפיגועים מצד החיזבאללה.

(ע"צ, ע"י). החזית העממית לשחרור פלסטין, ארגונו של ג'ורג' חבש, מסר כי שניים מאנשיו נפצעו אתמול בפיצוץ מטען נפץ שהטמינו חיילי צה"ל בדרום לבנון.

דובר החזית מסר כי שניים מאנשי הארגון, אזרחים לבנונים, נסעו במכוניתם לכיוון הכפר יאטר, הסמוך לאזור הביטחון בדרום לבנון, כאשר מטען הנפץ התפוצץ. השניים נפצעו, אחד מהם קשה. הדובר טען כי המטען הופעל בשלט רחוק מעמדה ישראלית הצופה על יאטר, וכי לאחר הפיצוץ נורתה אש מנשק אוטומטי מאותה העמדה.

ירידה למחתרת

(ע"צ). העיתון "אלוהאבן אלערבי" דיווח כי ארגון החיזבאללה מתבונן לאפשרות ירידה למחתרת, הארגון נערך לקראת אפשרות של תקיפה מצד השוחות הסוריים בלבנון, אם יוסכם על הסדר שלום בין סוריה לישראל.

החיזבאללה החל להתבונן לאפשרות כזו לאחר הפגישה שנערכה בז'נבה בין נשיא סוריה, חאפז אל אסד ונשיא ארצות הברית, ביל קלינטון.

(ע"ז). לבנון האשימה אתמול את ישראל בשוד שרידים ארכיאולוגיים בדרום המדינה, ואמרה כי תבקש סיוע בינלאומי כדי להחזירם לידיה. "ממשלת לבנון תפעל באמצעות סוכנויות בינלאומיות כדי לקבל בחזרה חפצים היסטוריים שנגנבו על-ידי כוחות הכיבוש הישראליים", אמר שר התרבות הלבנוני, מישל אדה.

הממשל האמריקאי מנסה לגייס מומחי צבא ישראלים כדי להדוף ההתנגדות לפשרה ברמת הגולן

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

הממשל האמריקאי מעודד יהודים ליברלים, ביניהם ידידי שלום עכשיו בארה"ב, לגייס מומחי צבא ישראלים לצורך הדיפת לחצים נגד פשרה ברמת הגולן במסגרת הסכם שלום עם סוריה.

פניית הממשל משקפת את דאגתו לנוכח פעילות של ארגוני ימין יהודיים ופעילי ליכוד לסיכול הסדר שלום עם סוריה. ארגוני הימין ממקדים את פעילותם בהתנגדות להצבת חיילים אמריקאים בגולן.

קבוצה של סנאטורים וחברי בית הנבחרים כבר התארגנה, בעידודם של פעילי ימין יהודים, לדחיית כל יוזמה של הממשל לשגר חיילים לגולן. לפני כמה שבועות בלם הממשל – בעזרת שגרירות ישראל בוואשינגטון ואייפא"ק – ניסיון של קבוצה זאת לכבול, בעזרת חקיקה, את ידי נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, בכל הקשור להצבת חיילים בגולן.

עתה חוששים בממשל שהסנאטורים יזדמנו למאבקם שני מחקרים העוסקים בנושא זה ברמת הקהל האמריקאית.

בחודש הבא צפוי להתפרסם מחקר מקיף שערך המכון הוואשינגטוני למדיניות במזרח התיכון, על הכוח האמריקאי הדרוש לאבטחת גבולה של ישראל, לאחר הנסיגה מרמת הגולן, כדי לצמצם את הסיכון הביטחוני.

נודע כי שלטונות סוריה סירבו להעניק לחברי צוות המחקר לבקר בשטחה על מנת לבחון את המצב מצדו המזרחי של הגבול.

למרות מאמצים של בכירים ישראלים לעיין בדו"ח של המכון, , סירב מנהל המכון, ד"ר רוברט סטלוף, לחשוף את תוכנו. סטלוף טען, כי המחקר טרם הושלם וכי אינו נוהג לפרסם נתונים חלקיים.

"הכתיבו כיוון ימני לדו"ח"

מקור פרו-ישראלי מהימן סיפר, כי בדיון סוער שקיימה הנהלת המכון בחודש יולי בלוס אנג'לס הכתיבו יהודים עתירי הון, המממנים את פעילות המוסד, "כיוון ימני" לדו"ח. סטלוף הכחיש כי העשירים היו נתונים ללחץ כלשהו והבטיח שהמחקר יהיה נקי מנטיות פוליטיות.

מחקר אחר, שנערך על ידי מכון "ראנד" ובהזמנת של הממשל, גורס כי ויתור על הגולן יסכן את ביטחונה של ישראל וכי על מנת למנוע את הנזק, יש להציב בשטח שתפנה ישראל חטיבת חיילים סורית ולצדה חטיבה מתאמנת וחטיבת מילואים. בשיחות עם פקידים ישראלים הביעו בכירים בפנטגון אכזבה מרמתו של המחקר והמעיטו בחשיבותו.

ב-13 בספטמבר יקיימו ארגונים יהודיים המתנגדים למדיניותה של ממשלת רבין צעדת מחאה לציון יום השנה לחתימת מסמך העקרונות עם אש"ף.

ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים פנתה לכל הארגונים החברים בקריאה לתמוך ביישום ההסכם ובסיוע לביסוס הממשל העצמי בעזה וביריחו. ועידת הנשיאים לא קבעה את עמדתה בנושא רמת הגולן.

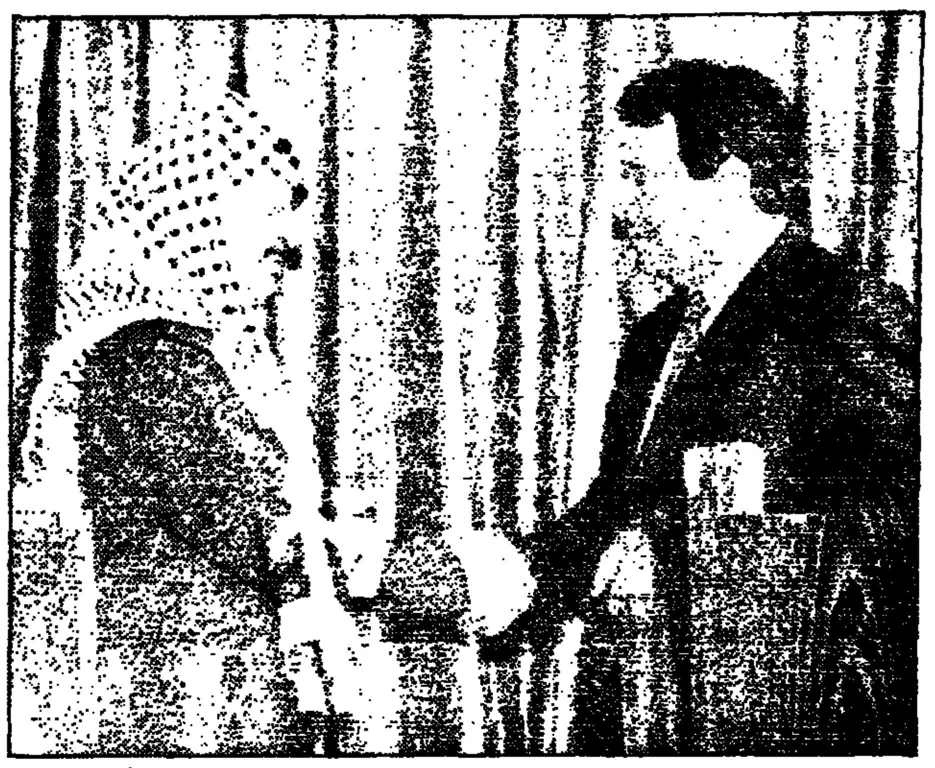

תצלום: אלברטו דנקברג
שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר (מימין) וראש אש"ף, יאסר ערפאת במסיבת העיתונאים שקיימו עם תום ביקורו של השר אתמול בעזה

ערפאת הבטיח לשר בן אליעזר שביקר בעזה "לעשות כל מאמץ" למנוע פיגועים

מאת עמירה הס

יאסר ערפאת מבין את הנזק שגורמים פיגועים, כרצח ברמלה, לתהליך השלום, והוא מתכוון לעשות כל מאמץ כדי לשים קץ לתופעה זו. כך אמר אתמול שר השיכון והבינוי, בנימין בן אליעזר, שנפגש אתמול עם ראש הרשות הפלשתינית בלשכתו בעזה. "אני יצאתי בתחושה שהוא מוטרד מאוד מהדבר", אמר בן אליעזר.

בפגישה, שארכה כשעה וחצי, ושכלטה באווירה הטובה ששררה בה, נכחו גם האחראי על משרד השיכון ברשות הפלשתינית, ד"ר זכריא אל אגא, ויו"ר מועצת השיכון חבר PECDAR (המועצה הכלכלית הפלשתינית), עבד אל-רחמן חמד. כן נכח בפגישה יועצו הכלכלי של ערפאת, האלד סלאם (שאינו פלשתיני אלא כורדי מעיראק, שהצטרף לפני כמה שנים לפתח).

בן אליעזר בדבריו במסיבת העיתונאים, הרחיב את הדיבור על הנזק שגרם הרצח ברמלה ועל היותו נקודת שבירה רגשית לישראלים ביחס לתהליך השלום. "אנחנו רוצים לראות את הרוצחים בכלא", אמר.

בן אליעזר הטעים באוזני ערפאת והעיתונאים שבכל יום נכנסים לישראל 45 אלף פועלי הגדה והרצועה, ו"אי אפשר להבחין מי הוא מי". לפיכך חשוב מאד למנוע את כניסתם של מבצעי פיגועים, כדי שלא תיפגע העסקתם של הפלשתינאים בישראל.

ערפאת אמר במלים כלליות יותר ש"שני הצדדים אינם יכולים לקבל כל חבלה בתהליך השלום". הביטחון, אמר, חשוב לשני הצדדים, "ואנחנו נהיה נגד כל פעולה טרוריסטית כזו". ערפאת ובן אליעזר קראו ליותר שיתוף פעולה.

במסיבת העיתונאים ביקש ערפאת מבן אליעזר לברך את ראש הממשלה, יצחק רבין, ואת העם בישראל בברכת שנה טובה. בן אליעזר בא לעזה דרך כביש העוקף התנחלות נצרים. בלשכת ערפאת נראו אנשי ביטחון ישראלים רבים.

אישי ציבור מחברון מוחים על החלוקה במערת המכפלה

מאת אודי ניר

אישי ציבור מחברון, שהוזמנו אתמול למערת המכפלה כדי לסקור את אמצעי הביטחון החדשים שהותקנו בה, דוחים את החלוקה שנעשתה בין אזורי התפילה. בטענה שהאתר הוא מסגד בלבד, וליהודים אין זכות להתפלל בו.

מושל חברון, שלום גולדשטיין, הזמין אתמול ששה אישי ציבור ערביים מחברון, בהם ראש העירייה, מוסטפא נתשה, לסיור במערת המכפלה, כדי לסקור בפניהם את אמצעי הביטחון החדשים. המסיירים טענו כי מחיצות המתכת מקצות שטח מוגדר לכניסה של יהודים בלבד, הם מהוות פגיעה במעמד המוסלמים באתר.

ראש העירייה נתשה אמר כי מנהל ההקדש המוסלמי בחברון, סלאח נתשה, אמר למושל הצבאי כי המוסלמים רואים באתר מסגד בלבד, שליהודים אין בו זכויות, ומשום-כך אין להקצות אזור לתפילה של יהודים, שלמוסלמים ייאסר להיכנס אליו.

בג"ץ דחה עתירה לפתוח את מערת המכפלה לתפילות יהודים בחגים הקרובים

מאת משה ריינפלד

בית המשפט הגבוה לצדק דחה אתמול עתירה לפתוח את מערת המכפלה לתפילות של יהודים בחגים הקרובים.

המשנה לנשיא בית המשפט העליון, אהרן ברק, והשופטים גבריאל בך ויעקב קדמי קבעו, כי הסברי המדינה לעיכוב בפתיחת המערה סבירים, ורשמו לפניהם את הודעת המדינה כי המערה תיפתח למתפללים יהודים ומוסלמים בעוד חודשיים-שלושה.

את העתירה הגישו נעם ארנון, מנהל מדרשת חברון, ועמותת "ועד מניין ישני חברון", העוסקת בארגון המתפללים היהודים במערת המכפלה.

העותרים ביקשו מבג"ץ לחייב את ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, ואת אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, לפתוח את מערת המכפלה לצורך תפילות הימים הנוראים.

בא-כוח העותרים, עו"ד נפתלי ורצברגר, טען בדיון כי לא מצא הסבר מניח את הדעת בתשובת המדינה לעתירתו. לדבריו, מאז הטבח במערת המכפלה חלפו ששה חודשים בלא שנעשה דבר.

בעניין זה העיר השופט בך, כי בזמן זה עבדה ועדת שמגר, והיה צורך בזמן נוסף כדי ליישם את מסקנותיה.

ואולם עו"ד ורצברגר הזכיר, כי המלצות הוועדה ניתנו לפני כחודשיים, והזמן שחלף מאז הספיק, לדבריו, להיערכות הדרושה.

השופט בך אמר, כי צה"ל טוען כי שהגיע לידיו מידע שבחודש יולי היה "תכנון חדש לנצל הזדמנות של תפילה המונית לביצוע פיגוע מחריד", וכי הדבר חייב מחשבה נוספת ונקיטת אמצעי ביטחון חדשים כדי למנוע אסון.

בא-כוח העותרים טען, כי דווקא התפילה בתוך המערה מבטיחה את שלומם של המתפללים יותר מתפילה מחוץ למערה, תחת משמר של חיילים, כפי שנוהגים כעת.

עו"ד ארד השיבה כי יש הבדל מהותי בין תפילה בתוך המערה לתפילה מחוץ לה. לדבריה, תפילה במערה היא קביעת הסדר, וההסדר אינו יכול להיות זמני. מטרת ההסדר היא "לשמור שהימים לא ייהפכו לימים נוראים", אמרה עו"ד ארד.

פיס

בהגרלת הפיס שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים:

בסך 100,000 שקל זכה כרטיס מס' 445244

במכונית הונדה – כרטיס 269500

ב–5,000 שקל זכו כרטיסים: 578828 422104 319370 366392 816825 769133 371151 258093 603722 001804 125214 641181 041920 496591 449015 841980 243492 639188 027582 655720 859787 011057 615223 261261 368019 768412

ב–1,000 שקל – כרטיסים המסתיימים בחמש הספרות 17629 84370 41128 62247 63273 27519 77743 26723 22339 90548 09348 08063 34115 50149 40466 47133 29764 48660 42149

ב–100 שקל – כרטיסים המסתיימים בשלוש הספרות 229 817 466 636

ב–20 שקל כרטיסים המסתיימים בשתי הספרות 27 16 73 98

בעשרה שקלים כרטיסים המסתיימים בשתי הספרות 71 73 51 08 26 15 37

בשבעה שקלים זכו כל הכרטיסים המסתיימים בספרה 6

גבינה מעודנת
ב- 15% הנחה

מבצע מעודנת בתנובה!
קנו עכשיו מעודנת, 1/2%, 5% או 9% וקבלו 15% הנחה.
מעודנת, גבינה לבנה קטיפתית ועשירה כמו שרק בתנובה יודעים לעשות, עכשיו במבצע כמו שרק בתנובה יודעים להציע.

אריאל

תנובה

هكذا في الأصل

שנת הלימודים נפתחה כסדרה; ביקורת בהסתדרות המורים על ההסכם שחתם ארגון המורים עם האוצר

רבין חונך בית ספר חדש בחולון. "שכר המורים כיום הוא מהגבוהים שהיו אי פעם", אמר

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

שנת הלימודים נפתחה אתמול כסדרה ברוב בתי הספר. ארגון המורים העל יסודיים חתם שלשום לפנות בוקר על הסכם שכר נפרד עם משרד האוצר.

בעקבות חתימת ההסכם הנפרד אמר אתמול בכיר בהסתדרות המורים, כי "בגלל ההסכם הנפרד, המאבק שלנו הפך לקשה הרבה יותר".

בכירי הסתדרות המורים החליטו, בעקבות הצעה חדשה שקיבלה ממשרד האוצר, לא להשבית את מערכת החינוך. הדיונים בין נציגי הסתדרות המורים לנציגי משרד האוצר התחדשו אתמול אחר הצהריים, אך עדיין לא הושגה התקדמות משמעותית.

ראש הממשלה, יצחק רבין, סייר בפתיחת שנת הלימודים עם שר החינוך, אמנון רובינשטיין, בבתי ספר בחולון וביהוד. בעת הסיורים תקף רבין את הסתדרות המורים על איומיה להשבית את הלימודים ועל התנגדותה להעסקת מורים בחוזים אישיים מיוחדים.

ההסכם שעליו חתמו נציגי ארגון המורים העל יסודיים יהיה בתוקף עד סוף '96, ויביא לתוספת שכר בשיעור של כ-35% לכלל המורים, ולכמה הטבות ייחודיות, כגון מתן תוספות למנהלים ולבעלי תארים אקדמיים.

לדברי מזכ"ל ארגון המורים, שוש אורן, בהסכם יש גם סעיף לפיו "אם הסתדרות המורים תקבל תוספת שכר, מעבר למה שאנחנו קיבלנו, גם אנחנו נקבל אותה".

אורן אמרה, כי במסגרת ההסכם הסכים ארגון המורים להעסקת 300 מורים בחוזים אישיים מיוחדים, אך הדגישה כי העסקתם תיעשה בתיאום ובפיקוח ארגון המורים. לדבריה, המורים בעלי החוזים המיוחדים ילמדו בעיירות פיתוח, בשכונות מצוקה וביישובים, באזורים בעלי עדיפות לאומית.

בהסתדרות המורים מתחו אתמול ביקורת חריפה על ההסכם הנפרד שעליו חתמו נציגי ארגון המורים. מנהל האגף העל יסודי בהסתדרות המורים, דב רונן, טען כי "תוספת השכר שיקבלו המורים בעקבות ההסכם של ארגון המורים תהיה נמוכה בעשרה אחוזים ממה שקיבלו המהנדסים".

רונן אמר, כי "החלטנו להקים שני צוותים, האחד יטפל בתביעות הכספיות שלנו ויעבוד עם נציגי האוצר, והשני יעסוק בתביעות שיש לנו ממשרד החינוך. אנחנו מוכנים לשבת יום יום בישיבות מרתוניות כדי לסיים את המו"מ במהירות הרבה ביותר".

"סתירה לעקרונות ההסתדרות"

לפי שעה המחלוקות בין הסתדרות המורים לנציגי האוצר מתמקדות בשיעור המדויק של תוספת השכר ובדרישת משרדי האוצר והחינוך, כי 600 מורים יועסקו בחוזים אישיים.

מזכ"ל הסתדרות המורים, אברהם בן שבת, אמר כי "הסתדרות המורים תמכה בעבר, וממשיכה לתמוך, בתגמול מורים בעיירות פיתוח ובשכונות מצוקה באזורים שונים, מבלי להיזקק לחוזים אישיים מיוחדים".

"הדרישה לחייב מורים בחתימה על חוזים אישיים עומדת בסתירה חריפה לעקרונות הסתדרות המורים, ולזכות המורים להתארגן ולקיים משא ומתן מאורגן", אמר בן שבת.

"אנחנו לא יכולים לטהר את השרץ של החוזים האישיים, שלמעשה קיים כבר שנים רבות, לאו דווקא במסגרת רשמית של חוזים אישיים", אמר רונן, "זה פתח ברור לפגיעה באיגודים המקצועיים. 600 מורים שיועסקו בתנאים כאלה לא יפתרו את הבעיות האקוטיות של מערכת החינוך".

רונן גם טען, כי "משרד החינוך מתכוון לשלב בחוזים האישיים גם את היכולת לפטר מורים באופן לא חוקי".

בביקורו בבתי ספר בחולון וביהוד אמר ראש הממשלה רבין, כי "תוספת של אחוז אחד למשכורות המורים פירושה 80 מיליון שקל, ואי אפשר לתת להם מעבר למה שכבר ניתן.

"אני מאמין שהסכם השכר פותח אפשרויות רבות לבני אוכלוסיות נוספות להצטרף למערכת החינוך. שכר המורים כיום הוא מהגבוהים שהיו אי פעם".

עוד אמר רבין, כי "בשנתיים האחרונות הקצנו 5.5 מיליארד שקל למערכת החינוך, מתוכם שני מיליארד שקל למשכורות מורים."

לדבריו, "לא היה תקדים לתוספת השכר שניתנו למורים בשנתיים האחרונות. עשינו זאת מתוך הכרה במעמד המורה, אבל צריך לשמור על פרופורציות נכונות בין תוספת שכר לבין השקעות בתשתיות ובמבני מוסדות החינוך, במעבדות וכד'".

בעניין החוזים האישיים אמר רבין, כי "אני שמח שלפחות ארגון מורים אחד הבין שצריך להיות סדר עדיפויות, ואיפשר להביא מורים באזורי מצוקה למקצועות שבהם נכשלים תלמידים. עד היום לא היו לנו הכלים למתן טיפול נקודתי בתחום החינוך. אני מקווה שהדבר יהפוך למוסכם על כל מורי ישראל".

מזכ"ל הסתדרות המורים בן שבת אמר בתגובה לדברי רבין, כי "ציבור המורים מוקיר תודה לראש הממשלה על תרומתו למערכת החינוך ולקידום מעמד המורים, אך צר לי שפקידי משרד האוצר והחינוך מוליכים אותו באינפורמציה שגויה באשר לחוזים האישיים".

14 בתי"ס לא נפתחו

ממשרד החינוך נמסר, כי שנת הלימודים נפתחה בצורה מסודרת, למעט מקרים בודדים של שיבושים במספר קטן של מוסדות חינוך.

לדברי המשרד, בסך הכל לא נפתחו 14 בתי ספר, בגין סיבות כמו התנגדות הורים למנהלים או לשיבוץ מורה בכיתה מסוימת, אי סיום של שיפוצים ובנייה בבתי הספר והתנגדות של הורים להרכב התלמידים בבית הספר או לשיבוץ התלמידים על פי אזורי הרישום.

כמו כן נמסר על מקרים בודדים של תלמידים מיישובים שבהם אין בתי ספר על-יסודיים, ואשר לא נרשמו עדיין לבתי ספר ביישובים אחרים.

עוד נמסר ממשרד החינוך, כי בשמונה בתי ספר ערביים במועצה המקומית נחל עירון הוכרזה שביתה לארבעה ימים בגלל התנגדות היישובים להחלטת משרד הפנים לכלול אותם במועצה האזורית שהוקמה.

הלימודים הושבתו גם בשני בתי ספר בדליית אל כרמל, במחאה על אי הכללת היישוב ברשימת יישובי עדיפות לאומית א'. את השביתה יזמו המועצה המקומית וועדי ההורים. המועצה המקומית אף הודיעה, כי השבתת הלימודים היא רק הצעד הראשון במאבק נגד משרד החינוך.

במגדל העמק הושבת גן ילדים שבו לומדים 28 ילדים. הורי הילדים טענו, כי בית כנסת ממוקם בתוך הגן עצמו. עיריית קרית אתא הודיעה, כי לא תקלוט 30 מתלמידי [illegible], אשר היו אמורים ללמוד ביישוב, מכיוון שלא קיבלה את אגרת תלמידי החוץ עבור תלמידים אלה. התלמידים שובצו לבתי ספר ביישובים אחרים, ולמדו בהם כבר אתמול.

הלימודים בגדה נפתחו בסקירת הנהלים שקבע מש' החינוך הפלשתיני

עקב בעיות מינהליות, נדחו הטקסים הלאומיים למחר

מאת אורי ניר ועמירה הס

בעיות מינהליות הכבידו אתמול על פתיחת שנת הלימודים בגדה המערבית. הטקסים הלאומיים לציון העברתו של תחום החינוך מידי הממשל הישראלי לממשל הפלשתיני נדחו למחר. אתמול הסתפקו רוב בתי הספר בחלוקת ספרי לימוד לתלמידים, ובסקירת קובץ הנהלים החדשים, שקבע משרד החינוך הפלשתיני.

בצד שביעות רצון מהחינוך העצמאי הביעו אתמול תלמידים, מורים ומנהלי בתי ספר בגדה דאגה מהתנאים הקשים השוררים בבתי הספר. "בתי הספר צפופים מאוד והתשתית חלשה", אמר אתמול ד"ר נעים אבו אל-חומוס, מנכ"ל משרד החינוך הפלשתיני, בראיון במשרדו ברמאללה.

לדברי אל-חומוס, תחום החינוך בגדה וברצועה משווע לתקציבים, ובלעדיהם אי-אפשר יהיה לשקמו. הוא הוסיף, כי האתגר הראשון של הרשות הפלשתינית הוא "להתיישב במושב הנהג ולהעלות את המכונית על הנתיב הנכון". רק אחר-כך יוכלו הוא ואנשי הצוות שלו להתפנות להכנסת שינויים במערכת החינוך.

החידוש היחיד שנקבע בתוכנית הלימודים עד כה הוא הוספת חצי שעה בתחילתו של יום הלימודים, שבה יתקיים מסדר בחצר בית הספר, יונף הדגל ויושר ההמנון הלאומי. אחר-כך, מדי יום ביומו, ירצה אחד מאנשי סגל ההוראה או אחד התלמידים על נושא בעל ערך ציבורי, לרבות נושאים פוליטיים, ולאחר מכן יוקדשו כמה דקות להתעמלות בוקר.

מחר יתקיימו טקסים לאומיים בכל בתי הספר בשטחים, שיכללו הנפה חגיגית של הדגל הפלשתיני, שירת ההמנון והקראת איגרת ברכה מאת ראש אש"ף, יאסר ערפאת. "מבחינה פסיכולוגית, הדבר יעניק לתלמידים אמונה בשלום, באחווה, ותחושה כי יחולו שינויים חיוביים בעתיד", הסביר ד"ר אל-חומוס.

מורים ברמאללה ניסו אתמול להשתלט על כיתות של 50 עד 60 תלמידים. בכיתה ה' בבית הספר היסודי "אל-מוגתרבין" באל-בירה לא היו די ספסלים ל-56 התלמידים. ליד כל שולחן, המיועד לשני תלמידים, הצטופפו שלושה. כתריסר תלמידים, לא מצאו כיסא, ונאלצו להמתין למורה בעמידה.

בבית ספר זה לומדים 705 תלמידים, וסגל העובדים בו מונה 16 מורים, מנהל ושרת. המנהל, וסמי מובארק, נאלץ להתמודד עם תלונות של עשרות הורים אשר גדשו את משרדו.

אף שאין כוונה לשנות את תוכנית הלימודים השנה, חשים המורים הקלה גדולה. "עכשיו אני יכול לדבר בלי פחד על החברה הפלשתינית, במקום על החברה הירדנית", אמר המורה להיסטוריה עלאן נג'ום. "בתקופת האינתיפאדה היתה אנדרלמוסיה בבתי הספר. עכשיו אנו מקווים כי הלימודים יהיו סדירים".

לפי ההנחיות של משרד החינוך הפלשתיני, הזהירו מנהלי בתי הספר (בפרט בתי הספר התיכוניים) את התלמידים מפני התפרעויות ליד בתי הספר. "יש הנחיות חדשות. אמרו לנו היום כי מי שיעשה בעיות יקבל שתי התראות, ואם ימשיך במעשיו יגורש לצמיתות מבית הספר", סיפר תלמיד י"ב בבית הספר "אל-האשמי".

מורים ברצועה יורשו להקים איגוד מקצועי

מחר תיפתח באופן רשמי שנת הלימודים ברצועת עזה. על אף שברצועה ההתרגשות פחותה מזו שבגדה, משום שבתי הספר בה כבר פעלו תחת הרשות הפלשתינית, מתוכננים טקסים חגיגיים, שבהם יושמעו בברכה נאומים מוקלטים של ערפאת ושל שר החינוך הפלשתיני, יאסר עמר.

בתחילת אוגוסט הוציא יאסר ערפאת צו, המורה על החזרתם לעבודה של כל המורים שפוטרו מסיבות פוליטיות, בזמן האינתיפאדה. במקביל, הוצאו שני צווים של משרד החינוך ברצועה. האחד אוסר על מורים לדבר עם עיתונאים (איסור שהיה קיים גם לפני כינון האוטונומיה), והשני אוסר על פעילות פוליטית בתוך שטח בית הספר ומטעם בית הספר.

בישיבה עם מנהלי בתי הספר ברצועה הודיע מנכ"ל המשרד, עבד-אללה עבד אל מנעים, כי מעתה יותר למורים להקים איגוד מקצועי.

בינתיים לא הוכנסו שינויים משמעותיים בתוכניות הלימודים. השינוי היחיד שעליו הוכרז בינתיים רשמית, הוא שהציונים בשיעורי דת ייכללו בממוצע הכללי. עד עתה ניתנו אמנם שיעורי דת, אך למעשה לא היו אלה שיעורי חובה, משום שציוניהם לא נחשבו.

ברצועה יש יותר מ-200 אלף תלמידים, המתחלקים כמעט באופן שווה בין שתי מערכות חינוך עיקריות: הממשלתית (142 בתי ספר, מהם 42 מהם פועלים במשמרת כפולה) וזו של אונרו"א (154 בתי ספר). המערכת של אונרו"א כוללת רק בתי ספר יסודיים וחטיבות ביניים.

במערכת הממשלתית עובדים 3,200 מורים, ובמשרד החינוך הפלשתיני מעריכים כי נחוצים לפחות עוד 1000. משכורות המורים במערכת הממשלתית מסתכמות ב-600–700 שקל לחודש, והבכירים משתכרים כ-1000 שקל לחודש. מורי אונרו"א משתכרים כ-600–700 דולר לחודש.

ביולי הוציא משרד החינוך מכרז לכ-400 משרות הוראה. כ-7,800 איש ניגשו לבחינות, בהם רבים מבוגרי האוניברסיטה האיסלאמית.

עם זאת, מקורות פלשתיניים לא רשמיים טוענים, כי רק 13 נבחנים זכו במשרות הודות להישגיהם בבחינות. 100 הם מורים שהוחזרו, והשאר מונו בהשפעת אישים פוליטיים.

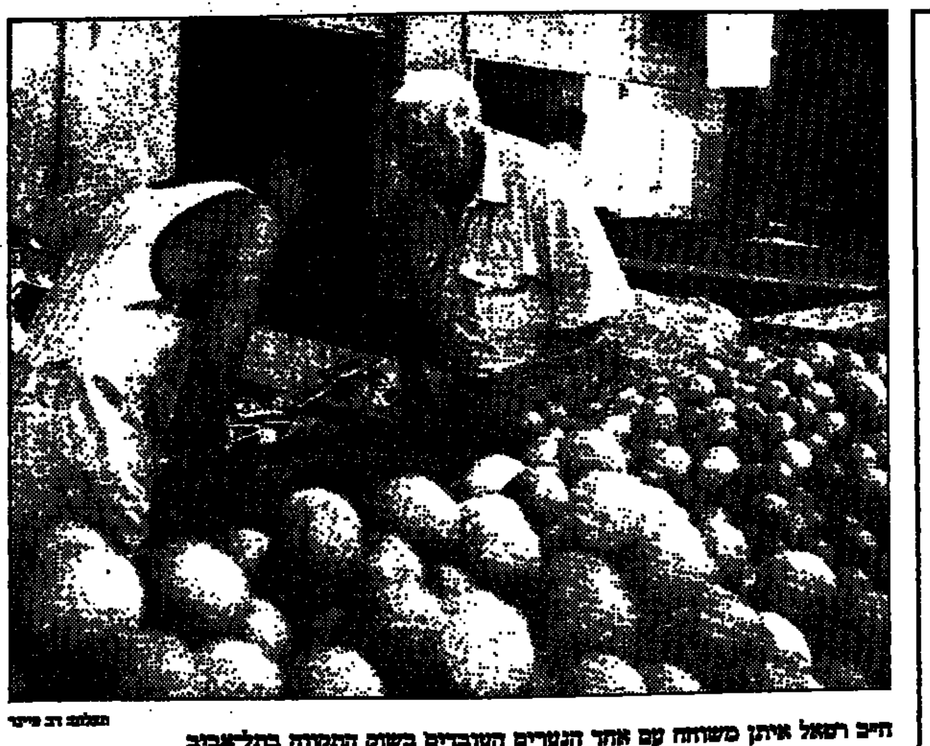

ח"כ רפאל איתן משוחח עם אחד הנערים העובדים בשוק התקווה בתל-אביב

ח"כ רפאל איתן: אין סיבה שאלוף ישתכר יותר מגננת

הצבא מזניח את חובתו כלפי נוער במצוקה

מאת יוסי הטוני

"אין שום סיבה שאלוף בצה"ל ישתכר יותר מגננת שמחנכת ילדים שהאלוף מקבל לאחר שנים", אמר יו"ר ועדת המלחמה בסמים ובאלכוהול, ח"כ רפאל איתן (צומת) בעת סיור שערך במרכז העירוני לנוער בשכונת התקווה בתל-אביב. המרכז מטפל בנוער שנושר מבתי הספר בחטיבות הביניים והתיכון ומשלבם במסגרות חלופיות, חלקן מקצועיות.

"זהו עוול חברתי ממדרגה ראשונה. הממשלה לא יודעת מה נעשה בשטח והיא איננה רגישה מספיק. אוכלוסיה במצוקה כמו זו שנמצאת פה זקוקה ליותר תקציבים לחינוך. כמו כן יש להעלות את רמת ההוראה. על העילית בחברה הישראלית לעסוק בהוראה. סטודנטים צריכים להתקבל ללימודים באוניברסיטה תוך התחייבות להורות בבתי ספר מספר שנים. פעם הצבא היה מהווה מסגרת חינוכית לאוכלוסיה שלא למדה בבתי ספר, אבל הצבא הרים את סף הקבלה אליו ולכן סיכוייהם של נערי שוליים להיקלט בצבא פחתו. אני אפנה אל שר הביטחון יצחק רבין בנושא. הצבא מזניח את חובתו כלפי האוכלוסיה במצוקה. זהו מחדל", אמר ח"כ איתן.

מנהל מחלקת קידום הנוער בעיריית תל-אביב אבי ספר הציג בפני הח"כים איתן ואליעזר זנדברג נתונים על המרכז העירוני לנוער. בשנת '93 עבדו במקום 341 בני נוער, למשך חודש עד שנה. בזמן נתון נמצאים במרכז 50 בני נוער. הנערים לומדים במסגרות חלקיות, חלק מהשבוע מקצוע, וחלק מהשבוע לימודים עיוניים.

המחלקה לקידום נוער מטפלת בלמעלה מ-3,000 מקרים של ילדים ונוער בעייתיים בכל שנה. חלקם של הנושרים בא מבתים בצפון העיר. כרבע מבני הנוער שנושרים הרוד שהשתמשו או משתמשים בסמים.

לאחר מכן יצאו איתן וזנדברג לסיור בשוק שם שוחחו עם ילדים שעובדים במקום ללכת לבית ספר. חלקם עובדים 12 שעות ביום, עבור 4 שקלים לשעה.

סיפולוקס ומנגנון הפעלה גרמו בהלה בבי"ס בבת-ים

(ע). מיכל סודה (סיפולוקס) שאליו חובר מנגנוני הפעלה והשתלשלו ממנו חוטים התגלה אתמול בערך בשעה 8 בבוקר בחצר בית הספר היסודי "שזר" ברחוב מוכרי הסיגריות בבת-ים. למקום הגיעו כוחות משטרה רבים, משמר הגבול וכן חבלני משטרה. החבלנים בדקו את מיכל הסודה, ואחרי שהתברר כי אין בו חומר נפץ, ירדה רמת הכוננות שהוכרזה במרחב אילון.

קצין האג"מ של המרחב, סנ"צ שלמה אורן, אמר כי ככל הנראה מדובר במעשה קונדס של תלמידים. הנושא ייבדק.

המקרה התרחש בשעה שראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין ביקר את ילדי כתה א' בבית הספר היסודי "אשלים" בקרית בן-גוריון בחולון. כמה מן השוטרים ואנשי האבטחה שהיו במקום יצאו במהירות לבת-ים, אולם שבו כשהתברר כי אין כל חשד למטען חבלה אמיתי.

האוניברסיטה העברית בירושלים

ביה"ס לרפואה וטרינרית ע"ש קורט

קורס למחסני עופות מורשים

קורס למחסני עופות יתקיים בתאריכים 24 עד 26 באוקטובר 1994 בבית הספר לרפואה וטרינרית בבית דגן.

לקורס יתקבלו בעלי השכלה תיכונית או מי שבידיהם היתר זמני מאת מנהל השירותים הווטרינריים לעסוק בחיסון עופות.

המעוניינים להשתתף יפנו למעבדה האזורית למחלות עופות לקבלת טופס הרשמה.
ההרשמה לקורס תסתיים ב-12 בספטמבר 1994.

מספר המקומות מוגבל.

לקבלת פרטים נוספים נא לפנות לטלפון: 04-523571 או 04-515721

ASIACENTRE אסיה סנטר

מגלה פינוקים חדשים

ויעדים אכזוטיים במחירי הזדמנות

הונג קונג ★ סין ★ ניו זילנד ★ דרום פסיפיק ★ פפואה ניו גינאה

HONG KONG ★ CHINA ★ NEW ZEALAND
SOUTH PACIFIC ★ PAPUA NEW GUINEA

טיסות כל יום להונג קונג וחזרה דרך אירופה או בנגקוק בשילוב אל-על וקתאיי פסיפיק והמשך לכל היעדים באסיה, אוסטרליה, ניו זילנד, ארה"ב וקנדה.

סיולים מודרכים בסין לבודדים עם נהג ורכב צמוד במחיר של סיול קבוצתי, (מינימום 2 איש).
הזמנת חדרים בכל ערי סין - במלונות פרמה טובה.

סיולים מודרכים בניו זילנד, כולל סידורי לינה. לגלות טבע מושלם, גייזרים, הרים גבוהים, קרחונים, פיורדים וירוק עד בלי סוף.

חוויה של עולם קדום בניו גינאה, שייט בנהר, ביערות הגשם וביקור אצל השבטים הפרימיטיביים.
בדרך לשם יש אפשרות לסיולים בבנגקוק, אוסטרליה או הוואי

פינוק וקסם כמו בגן עדן קדום בפיג'י, טהיטי, טונגה, סמואה והוואי. עם כרטיס טיסה מוזל סביב העולם.

הזמנות אצל כל סוכני הנסיעות.

מידע באסיה סנטר: רח' בן יהודה 43 ת"א
טל': 5243871, 03-5247715 פקס: 5271370, 03-5231241

בזק

קו לתמיד

מעתיקים בלי חשבון

קו לתמיד, ללא דמי העתקה

במסגרת שיפור השירות ללקוחותיה ביטלה בזק את דמי ההעתקה והיא מציעה לך קו לתמיד.
מהרגע שהתחברת לקו על שמך, הוא שלך מעכשיו לתמיד. עברת כתובת? הקו הולך איתך לכל מקום ללא דמי העתקה. רק 56.98 ש"ח (במקום 300 ש"ח עד כה) עבור דמי טיפול ו...זהו. עוד חידוש של בזק בשבילך.

שכרת דירה - אפשר להשיג אותך בטלפון!

שוכרי דירות יכולים מעתה להירשם במודיעין 144.
עברת דירה? חייג 199, מסור את מספר הטלפון שלך ותהיה מושג. עברת שוב? הודע שוב. קצר, פשוט ונוח, וללא תשלום.

העברת זכויות על הקו - זה מצלצל הרבה יותר פשוט!

אם אתה מבקש להעביר על שמך קו טלפון, הרשום על שמו של קרוב משפחה מדרגה ראשונה - חייג 199 או לפקס 198, והקו עובר על שמך, ללא תשלום.

שינוי בתעריפי בזק

תעריפי בזק התייקרו החל ב-1.9.94 בשיעור ממוצע של 4.56 אחוזים. הייקור מתחייב מעליית מדדי המחירים לצרכן.

תעריפי בזק (כולל מע"מ)

בתוקף מ-1.9.94

התקנת קו [illegible] מכשיר

בתשלום אחד - 526.50 ש"ח
ב-3 תשלומים - כל תשלום 180.18 ש"ח
ב-6 תשלומים - כל תשלום 93.48 ש"ח
התשלומים הם דו-חודשיים ורצופים בריבית שנתית של 14%

מכשירי טלפון [illegible] או עברוני

בתשלום אחד - 195.39 ש"ח
ב-3 תשלומים- כל תשלום 66.81 ש"ח
ב-6 תשלומים- כל תשלום 34.75 ש"ח
התשלומים הם דו-חודשיים ורצופים בריבית שנתית של 14%

תשלום קבוע לחודש [illegible] 3.5 ש"ח לחודש

לדוגמא: במרכזת ספרתית - 20.77 ש"ח
במרכזת אנלוגית - 25.56 ש"ח

פניה לשירות [illegible] 144 ו-188

הפניה לשירות 144 - 4 יחידות מניה (ללא שינוי)
הפניה לשירות 188 - 4 יחידות מניה במקום 3 יחידות מניה

[illegible]

מחיר יחידת מניה 26.20 אגורות.

תעריפי שיחה [illegible] ללא שינוי

משך הזמן ליחידת מניה אחת

ימים	שעות	מרכזות ספרתיות * - אנלוגיות עם מניה ממוחשבת
א'-ה'	08:00 עד 20:00	5 דקות
	20:00 עד 22:00	8 דקות
	22:00 עד 08:00 למחרת	ללא הגבלת זמן
ו' וערבי חג	08:00 עד 13:00	5 דקות
	13:00 עד 22:00	15 דקות
	22:00 עד 08:00 למחרת	ללא הגבלת זמן
שבת וחג	08:00 עד 22:00	15 דקות
	22:00 עד 08:00 למחרת	ללא הגבלת זמן

* במרכזות אנלוגיות ללא מניה ממוחשבת - השיחה המקומית היא ללא הגבלת זמן.

תעריפי השיחות הבין לאומיות התייקרו ב-1.66% בממוצע [illegible]

לדוגמא:
התעריף המוזל ביותר לארה"ב ולקנדה - 2.32 ש"ח לדקה
התעריף המוזל ביותר למערב אירופה - 1.88 ש"ח לדקה

תעריפי שיחה [illegible] - ללא שינוי

משך הזמן ליחידת מניה אחת

ימים	שעות	סוג השיחה	שניות
א' - ה'	תעריף "מוזל" 08.00-07.00	א	432
		ב	288
		ג	288
	תעריף "שיא" 13.00-08.00	א	72
		ב	48
		ג	24
	תעריף "רגיל" 20.00-13.00	א	144
		ב	96
		ג	48
	תעריף "מוזל" 22.00-20.00	א	432
		ב	288
		ג	288
	תעריף "מופחת" 22.00 עד 07.00 למחרת	א	900
		ב	900
		ג	900
יום ו' - וערבי חג	תעריף "מוזל" 08.00-07.00	א	432
		ב	288
		ג	288
	תעריף "שיא" 13.00-08.00	א	72
		ב	48
		ג	24
	תעריף "מופחת" 13.00 עד 07.00 למחרת	א	900
		ב	900
		ג	900
שבת וחג	תעריף "מופחת" 07.00 עד 07.00 למחרת השבת או החג	א	900
		ב	900
		ג	900

א' - שיחה אזורית, ב' ו-ג' שיחות בין אזוריות

חוברת התעריפים מפורטת - להשיג בקרוב בסניפי בזק

לשכת הפרסום הממשלתית

אגף השיווק

ספורט

משקיף מהצד / יהושע שגיא

מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל על אי מכירת כרטיסים למשחק עם פולין

מכירת הכרטיסים לא מכסה הכיבוד המוגש למוזמנים בתא הכבוד בר"ג

● מה מצב מכירת הכרטיסים למשחקה של הנבחרת הלאומית מחרתיים עם פולין, במוקדמות אליפות אירופה?
נכון לעכשיו, לא מי יודע מה. נראה שהאנשים עם הראש בחופשות ובערב ראש השנה.
● על כמה צופים אתם חושבים בהתאחדות?
בין 15 אלף ל־20 אלף צופים.
● זה עצוב מאוד, לאו?
זה בפירוש לא מעודד. כאשר מדובר על המשחק הראשון של ישראל באליפות אירופה, זה לא טוב.
● אולי אנחנו בכלל לא מתאימים לאירופה? את מכבי ת"א באו לראות בודדים. גם בחיפה ובבאר שבע לא עשו קופות.
אני לא חושב שהמציאות מצביעה על כך, שאנחנו לא מתאימים. יש כאן עיתוי לא נכון, שלא תלוי בנו. יום בשר, שהוא יום לפני ערב ראש השנה, זה לא מועד טוב.
● ואולי גם התבוסה 4–0 לקרואטיה מרחיקה את הקהל?
ברור שהכישלון הזה אינו כרטיס ביקור טוב לנבחרת.
● כמה צופים, להערכתך, הכישלון הזה מגרש [illegible]?
קשה לדעת. לא בדקנו אם הקהל לא קנה את הכרטיסים בגלל התבוסה הזו, אבל שיש לזה השפעה קשה – זה בטוח.
● כבר מכרתם 1,000 כרטיסים?
נו, באמת, אל תגזים. ישראכרט רכשה 2,000 כרטיסים להלוקה במבצע תקשורת שלה. הפועל רכש 3,000 כרטיסים כדי להלקם בין ממלאי טור פיקס. הכרטיסים האלה מכורים. אנחנו לא נאלצים למכור אותם בקופה.
● מבחינתי, אלה כרטיסי חינם.
ההתאחדות מקבלת עליהם את התמורה הכספית.
● אבל הקהל מקבל אותם מישראכרט ומהפועל בהזמנת חינם.
זה נכון.
● אז צדקתי שמכרתם עד עכשיו, בערך, רק 1,000 כרטיסים?
כן, בערך כך.
● מכירת הכרטיסים אפילו לא תכסה להתאחדות את הקייטרינג שמגישים לאורחים בתא הכבוד.

יעקב אראל, 44, עובד 20 שנה בהתאחדות ואחראי על אירגון משחקי הנבחרת הלאומית

הקייטרינג שלנו כבר ממילא מאוד צנוע. נכנסנו למשטר של צניעות בקייטרינג. למשחק עם קרואטיה אפילו עשינו את הקייטרינג בעצמנו.
● על פי התוצאה נגד קרואטיה, לא היה צריך קייטרינג בכלל. מוטב היה לצום.
יש בזה משהו. ודאי לא היתה סיבה ללקק את האצבעות מה משחק עם קרואטיה.
● כמה מקומות יש בתא הכבוד?
יש בו 150 מושבים.
● המיועדים למוזמנים בלבד.
כל התא מיועד רק למוזמנים. עשינו מבצע של מגני זהב לכל חמשת משחקי הנבחרת באליפות אירופה. כל הרוכש מגני כזה מקבל כרטיס חניה ומושב בתא הכבוד התחתון.
● הכוונה היא שמקבלים מושב זהה לזה שמקבלים כוכבי העבר של הנבחרת?
בדיוק.
● וגם על זה, אני מבין, שאין קופצים.
נכון. אבל הגימיק הוא שבעלי מגני זהב לא רק יישבו בין מכבי העבר, אלא גם ייהנו מכיבוד אירוח של מכובדים.
● שוב פעם קייטרינג?
יהיה להם קייטרינג נפרד, לא משגע, אבל מכובד.
● ההתאחדות הקימה פעם ועדה להחזרת הקהל למגרשים. מה קרה עם ממסקנותיה?
עינייך הרואות, שזה לא כל כך עוזר להחזיר את הקהל למגרשים. אם תשאל אותי, מה שמביא קהל זה משחקים טובים ומתח במשחקים.

● וזאת הרי יש בשטע במשחק הפותח את מוקדמות אליפות אירופה.
נכון, כשהכל עדיין בעלם.
● והנה מתברר, המשחק הראשון נגד פולין, וזה למרות הכל לא עובד.
זה קשה, לדעתי, בעיתוי של תחילת ספטמבר. הנבחרת עדיין עסוקה בליקוק פצעי קרואטיה, והציבור – ראשו נתון בראש השנה.
● אם כך, המאמן שלמה שרף צודק שהיתה חובה להקדים את תחילת הליגה.
דעתי כדעתו של שרף. הצעתי היתה להתחיל את הליגה שבועיים קודם, אבל המזכירות החליטה אחרת.
● מדוע?
מהסיבה שהקדמת הליגה היתה פוגעת במרבית הקבוצות, שאינן משתתפות בזירות האירופיות.
● זאת אומרת, ששנים חלמנו להתקבל לאירופה ופתאום אירופה לא חשובה לנו?
לא, זה לא הפירוש. המזכירות פשוט ראתה לנגד עיניה את כלל הקבוצות, ולאו דווקא את ההופעות של הנבחרת והקבוצות באירופה.
● במלים אחרות, ההתאחדות עשתה טעות על טעות.
כן, זה המצב.
● תרשה לי שאלה קצת חצופה: מתי לדעתך יהיו סוף סוף ספסרי כרטיסים למשחקי הנבחרת הלאומית?
גם זה יגיע. צריך להבין שהצלחה ראשונה באירופה, הצלחה אחת גדולה, תשנה את הכל. אם מכבי חיפה היתה עולה לבית עם מילאן ואיאקס, אם מכבי תל אביב תעלה – הכל ישתנה.
● אבל בינתיים זה נראה, כאילו שאנחנו בכלל לא מתאימים לאירופה.
אל תשכח, שהיום אירופה זו כבר לא אירופה הקלאסית, שהיתה לפני חמש או שש שנים. פעם היו מדינות המוכרות לכל, היום יש בירכשת מדינות חדשות, שעדיין אין התייחסות רצינית כלפיהן. באה קרואטיה. חשבנו שזה לא מי יודע מה, וקרואטיה נתנה לנו הצגה גדולה ברמת גן.
● בלי לדבר על כך, שהנבחרת שלנו כנראה שבתה להריע למשחק הזה.
בסדר, או קיי, אז מה? זה הופך את קרואטיה לנבחרת פחות חזקה?

אלכסנדר פופוב וקירן פרקינס ישלטו בסגנון החופשי באליפות העולם ברומא

האליפות החלה אתמול, אבל תחרויות השחיה יחלו רק ביום שני. חילופי דורות יאפיינו אותה, ביחוד במשחי המעורב אישי לאחר שדארני פרש

מאת עוזי דן

אליפות העולם בשחייה החלה אתמול ברומא, כשסוף השבוע מוקדש לקפיצות למים ולכדורמים. תחרויות השחיה יחלו רק ביום שני.

דור חדש של שחיינים עומד להשתלט על הבריכה, כשרק חמישה אלופי עולם ורק שתי אלופות עולם מפרת' 1991, יהיו ברומא לנסות להגן על תאריהם. שני אלופי עולם נוספים מפרת' יהיו ברומא, אבל ישתתפו במשחים שונים.

בין הגברים פרשו האמריקאים מאט ביונדי, פאבלו מוראלס, מייק בארוכמן ונלסון דיבל. גם ההונגרי תאמאש דארני, אחד מגדולי השחיינים בדורנו, שזכה במשחים המעורבים בכל התארים האפשריים החל ב־1986, פרש. טום ג'אגר, אלוף העולם ב־50 מטר שזכה באליפות ארה"ב במהלך אוגוסט, לא יופיע ברומא בגלל סכסוך עם ראשי המשלחת האמריקאית.

אחד הצעירים הבולטים יהיה ייבגני סאדובי, אלוף אולימפי ב־200 ו־400 חופשי, שסובל מבעיה ריאתית ולא הצליח להימנות על הסגל הרוסי לאליפות.

שני השחיינים הבולטים באליפות אמורים להיות האוסטרלי, קירן פרקינס, והרוסי, אלכסנדר פופוב. שניהם אלופים אולימפיים, ושניהם קבעו השנה שיאי עולם מרשימים. פרקינס שבר במשחקי חבר העמים בשבוע שעבר את השיאים ב־800 וב־1,500 במשחה אחד, והוסיף להם משולש זהב ב־200, 400 ו־1,500, כמו גם שיאי עולם.

פופוב הוא בכיר השחיינים במרחקים הקצרים, האמור לשחזר את הישגיו בברצלונה ב־50 ו־100 חופשי. פופוב שיפר מאז ברצלונה את שיאו ב־100 בבריכה קצרה ארבע פעמים בחודשיים וחצי ואת שיאו של ביונדי בבריכה ארוכה.

במשחי החזה צפוי קרב בין ההונגרים נורברט רוזה וקארולי גוטלה, האוסטרלי פיל רוג'רס והבריטי ניק גילינגהאם.

במקצי המעורב אישי יהיה אלוף עולם חדש, בעקבות פרישתו של דארני. המועמד העיקרי לנצח, לפחות ב־200, הוא הפיני הצעיר יארי סייבינן.

קריסטינה אגרסגי ההונגריה וג'אנט אוואנס הן שתי הנשים, שינסו להגן על התארים מפרת'. אגרסגי, אלופת העולם ב־100 גב ו־200 גב, צפויה להתמודד על הזהב עם הסינית הא ציאונג.

אוואנס, האלופה ב־400 חופשי ו־800 חופשי, תתמודד מול סינית אחרת – זו גואנגבין – וכן מול האוסטרליות, סטייסי גארטרל והיילי לואיס. לואיס, האלופה היוצאת ב־200 חופשי, תתחרה הפעם ב־400 וב־800 חופשי וכן 200 פרפר. ניקול היילס האמריקאית, האלופה ב־100 חופשי, תשחה 200 חופשי (המקצוע בו זכתה בזהב בברצלונה) ו־200 מעורב אישי.

פרנצ'סקה ואן אלמסיק הגרמניה בת ה־16, שזכתה בשש מדליות זהב באליפות אירופה אשתקד, תבלוט במשחי החופשי, הפרפר והקרבצתי.

הסיניות שפרצו לזירה העולמית בפרת' (ארבע מדליות זהב) והמשיכו בברצלונה (שוב ארבע מדליות זהב) יציגו דור חדש. האלופות מברצלונה פרשו, אך לה ג'ינגיי (חופשי), דאי גווהאנג (חזה ומעורב), הא צ'יאונג (גב) וליו לימין (פרפר) זכו בשבע מדליות זהב באליפות העולם בבריכות קצרות בדצמבר, ועשויות לצבור שלל זהב ברומא.

השחיינים שלנו באליפות

המטרה של אלכסייב: לסיים בין 12 הראשונים

מאת אריה ליבנת

השאיפה של שני השחיינים ששיגרה ישראל לאליפות ברומא, האריס אלכסייב ויואב ברוק, היא לסיים בין ה־12 הראשונים, מה שיבטיח השתתפות באולימפיאדת אטלנטה 96'.

שיחזור השיא הישראלי, שהשיג בתחרות בינלאומית בקנת שבצרפת לפני שלושה חודשים, 1:03.01 דקה ב־100 מטר חזה, עשוי לזכות את האריס אלכסייב במקום בגמר ב' ואולי אף בכרטיס האולימפי. על העפלה לגמר א' אין מה לדבר. לשם כך יצטרך אלכסייב להשיג זמן טוב משיאו בשבע עשיריות השנייה.

יואב ברוק יתחרה ב־50 וב־100 מטר חופשי. בשני המשחים קשה לצפות ממנו שישיג את המינימום האולימפי. כדי להעפיל לגמר ב' ב־100 מטר יצטרך ברוק לשפר את שיאו, 50.70, שקבע באליפות ארה"ב במארס השנה ב־55 מאיות השנייה. ב־50 מטר יהיה על ברוק לשפר את שיאו, שגם אותו קבע בארה"ב, 23.05, בעשירית השנייה.

בכל אליפויות העולם שנערכו עד כה לא הצליח אף שחיין ישראלי לעלות לגמר א' ואפילו לא לגמר ב'. אלכסייב, מקווים באיגוד השחייה, יהיה הראשון שיעשה זאת.

המאמן יוהאן קרויף (משמאל) עם הרכש הרומני גיאורגי האג'י, באימונו הראשון בברצלונה

ספרד מציגה: גלריה של כוכבי כדורגל

ביום ראשון יעלה המסך על עונה חדשה בליגה המרתקת, שבה צפוי שוב מאבק צמוד בין שתי הגדולות, ברצלונה וריאל מדריד. מאמן ברצלונה, קרויף, שואף להשוות את שיא האליפויות הרצופות של ריאל, חמש. ריאל התחזקה משמעותית ובהדרכתו של ולאדנו, מאמינה שתחזיר למדריד את ההגמוניה

עוזי דן

הליגה הספרדית בכדורגל תיפתח ביום ראשון, כמו אחותה באיטליה. כמה מגדולי השחקנים (והמאמנים) מופיעים בספרד, אבל באירופה, וגם בישראל, עדיין לא מתייחסים לליגה זו בכבוד הראוי לה.

המאבק הגדול של העונה הקרובה יתמקד, כמעט כרגיל, בין ברצלונה לריאל מדריד. ריאל ראתה בקנאה איך ברצלונה זוכה באליפות ארבע פעמים ברציפות, כולל פעמיים במחזור האחרון, על חשבון ריאל, ובעונה שעברה על חשבון דפורטיבו לה קורוניה.

העונה שעברה היתה קטסטרופלית במונחי מועדון הפאר ממדריד (מקום רביעי בליגה, כישלון בגביע ובגביע אירופה) והפעם הם עשו שינויים גדולים בתקווה לחזור ולזכות באליפות ובהגמוניה.

קודם כל הביאה ריאל כמאמן את שחקן העבר שלה ושל נבחרת ארגנטינה, חורחה ולדאנו, שאימן את טנריף וגרם בנצחונות של המחזור האחרון לאובדן האליפות של ריאל ב־1993 וב־1992. ולדאנו נחשב מאמן מתקדם התקפי והנשיא ראמון מנדוזה בונה עליו ובגדול.

המאמן חורחה ולאדנו מבטיח להחזיר את ריאל מדריד לתהילת העבר ולכדורגל הטוב שהציגה בימי זוהרה

ולדאנו הבטיח לאוהדים, כי יחזיר את ריאל "לתהילת העבר ולכדורגל הטוב". הוא הביא עימו מטנריף את קשר נבחרת ארגנטינה, פרננדו רדונדו בעל פני הילד, שנחשב בידי ארגנטינים רבים כיורש של דייגו מראדונה. לא בטוח שזה נכון, אך רדונדו, שעלה חמישה מיליון דולר, אמור להיות המרכז של קישור מצויין, אבל פציעה קשה בשבוע שעבר תשבית אותו לחודשים הראשונים של הליגה, וזו מכה קשה לריאל.

ליד רדונדו ישחקו שני שחקנים מעולים ומנוסים, מרטין ואסקז ומיצ'ל. את הרכישה הגאת ישלים הרכש הגדול השני שעשתה ריאל – מיכאל לאודרופ מברצלונה. לאודרופ, בן ה־30, שהרבה לשבת על הספסל בעונתו האחרונה בברצלונה (בגלל העובדה שמותר לשתף רק שלושה זרים והמאמן יוהאן קרויף העדיף את קומאן, רומאריו וסטויצ'קוב) והסתכסך עם קרויף, שיחק חמש שנים בברסה. הוא חתם על חוזה לשנתיים בריאל.

לאודרופ אמר, בבואו לריאל, כי הוא בטוח שההגמוניה של ברצלונה בליגה הספרדית תישבר וכי ריאל היא שתפסיק את רצף האליפויות של ברצלונה. "אחרת לא הייתי בא לכאן", אמר. הוא הכחיש את השמועות כאילו המעבר לריאל בא מתוך נקמה בקרויף: "עשיתי את הצעד הטוב ביותר בשבילי ולא את הדבר הגרוע בשביל מישהו אחר".

רדונדו ולאודרופ הם לא היחידים שמצטרפים לריאל ששינתה את פניה. הקבוצה רכשה גם את קיקו מאנצ'ס פלורס, מגן ואלנסיה; מסלטה ויגו בא השוער המעולה חוזה סנטיאגו קאניזארס, שעבר בשער הנבחרת במקום זוביזארטה, כשזה היה פצוע או מושעה, ונחשב ליורשו הוודאי, וכן רכשה את חלוצה של ריאל ויאדוליד, חוזה אמאוויסקה.

עם אלוף העולם הברזילי רומאריו והרכש הרומני החדש האג'י, רוצה המאמן השחצן קרויף לעשות היסטוריה בברצלונה

רוברט פרוסינצ'קי, שהשנתיים האחרונות שלו היו רצופות פציעות וכושר לקוי, הושאל לריאל אובידו ואילו איוון זאמוראנו, החלוץ הצ'יליאני הכשרוני, שגילה חולשה בעונה האחרונה, יחמם את הספסל אם לא יימכר לקבוצה אחרת. ויקטור הוותיק ודאמיס הועברו לטנריף במסגרת עיסקת רדונדו. לריאל יש גם שחקנים ותיקים מעולים, הבולטים שבהם הם שחקני הנבחרת פרננדו הירו, רפאל אלקורטה, שמהווים את שלד ההגנה, וכמובן לואיס הנריקה.

50.000 איש באו לסנטיאגו ברנבאו כדי לראות את הצגת הקבוצה לפני מספר שבועות וזה מספר מדהים שמרמז על הציפייה הגדולה של אוהדי ריאל. אגב, בהצגת הקבוצה החדשה של ברצלונה, באו הרבה פחות (17,000 'בלבד').

ברצלונה זכתה כאמור בארבע אליפויות רצופות, שלוש האחרונות בצורה דרמטית ביותר במחזור האחרון. אבל אי אפשר להכחיש שהיא שיחקה כדורגל טוב מאוד (אם לא מחשיבים את גמר גביע אירופה נגד מילאן) ומאמנה יוהאן קרויף אכן שחצן, אבל בעל קבלות.

במקום לאודרופ שעזב לריאל, הביא קרויף את אחד הכוכבים הגדולים של גביע העולם, גיאורגי האג'י הרומני, שנרכש מברשייה. השוער השלישי של הנבחרת, חוליאן לופטגי מלוגרוניוס, יחליף את אנדוני זוביזארטה הוותיק, שנמכר אחרי עשור מפואר במועדון לואלנסיה. עוד שחקנים שרכשה ברצלונה הם מגן הנבחרת, אבראלדו פרננדז, והחלוץ אסקאיז מספורטינג גיחון. אנדוני גויקוצ'יאה נמכר לאתלטיק בילבאו תמורת שחקנה הצעיר אסקורזה ועוד שלושה מיליון דולר. חוליו סאלינס הוותיק, שלא שיחק כמעט בעונה החולפת, נמכר ללה קורוניה.

קרויף הצהיר, כי מטרתו היא קודם כל אליפות חמישית ברציפות. "אנחנו מקווים לעשות דבר שעוד לא נעשה בהיסטוריה של המועדון ולהשוות את שיאה של ריאל מדריד", אמר קרויף. המטרה השנייה של ברצלונה תהיה גביע האלופות שבו זכתה ב־1992. ברצלונה תשחק בבית אחד עם מנצ'סטר יונייטד, גטבורג וגלאטסראי.

הכוכב הגדול של ברצלונה ושל נבחרת ברזיל, אלוף העולם רומאריו, עושה לקרויף צרות. הוא לא חזר לתחילת האימונים, הודיע שלקח חופשה בריו ושב רק בשבוע שעבר. ברצלונה קנתה אותו ב־77 אלף דולר. קרויף זעם על רומאריו והאשים אותו "בחוסר כבוד לחבריו ובחוסר כבוד לקבוצה". אבל רומאריו (30 שערים בעונה שעברה, מלך השערים של ספרד) צריך את ברצלונה פחות משברצלונה צריכה אותו. לפי הערכה שלו, 10 מיליון דולר ישחררו אותו והוא היה מאוד רוצה שפלאמנגו, קבוצת הפאר של ריו, תשלם את הכופר הזה כדי שיישאר לשחק בברזיל. שמועות מדברות על כך שטורינו מוכנה לרכוש אותו בעיסקה סיבובית עם מילאן.

הקבוצה שהתחזקה מאוד ועשתה את הרכש המשמעותי ביותר היא ואלנסיה. היא החליפה מאמן והביאה לא פחות מתשעה שחקנים חדשים מתוך כוונה ברורה ומוצהרת להיאבק על התואר, שבו לא זכתה מאז 1971. את המאמן ההולנדי גוס הידינק החליף קרלוס אלברטו פריירה, האיש שהוביל את ברזיל לגביע עולמי רביעי, בארה"ב. הוא חתם – עוד לפני המונדיאל – חוזה לשנה ואמר: "אני מצפה להתחיל לעבוד ובטוח שתהיה לנו עונה טובה. סוף סוף לא יהיו לי 150 מיליון יועצים ולחץ אדיר". זה אולי נכון, אבל ראשי ואלנסיה, ובוודאי גם האוהדים, מצפים ממנו להרבה.

בין השחקנים שרכשה ואלנסיה אפשר למצוא את האיש שפריירה סמך עליו בקישור של ברזיל במונדיאל, מאזיניו, שנרכש מפאלמייראס, אלופת ברזיל, וירוויח 700 אלף דולר לעונה; את שוער הנבחרת, זוביזארטה שבא מברצלונה; את מלך שערי הגביע העולמי, אולג סאלנקו שנרכש מלוגרוניוס (חתם לארבע שנים) ואת חורחה אוטרו, שחקן הנבחרת מסלטה ויגו. עוד שחקנים חדשים בואלנסיה הם ויסנטה אנגולו, גינאי שהתאזרח בספרד (מסלטה ויגו) וחואן מאשדה מריאל מדריד.

את ואלנסיה עזבו המגן קיקה סאנצ'ז (לריאל) והחלוץ חואן פיצי שחוזר לטנריף אחרי שנה. המגן פראנסיסקו קמאראסה והקשר פרננדו גומז ימשיכו, ולצידם אמור לחזור לשחק, לאחר שהחלים מסרטן, לובוסלאב פנב הבולגרי. מיודרג בלודריץ', הליברו של נבחרת רומניה, נמכר לריאל ויאדוליד.

מאמנה של אלופת העולם ברזיל, פריירה, חיזק את ואלנסיה בתשעה שחקנים מה שמבטיח שתאבק העונה על האליפות

סגנית האלופה, דפורטיבו לה קורוניה, לא עשתה רכש גדול. חוליו סאלינס, חלוצה הוותיק של ברצלונה, שכמעט לא שיחק בליגה אשתקד, עבר לקבוצה, אך יכולתו – כפי ששיחק במונדיאל – מוטלת בספק. שחקן נוסף שנרכש מספסלה של ריאל מדריד הוא ויאלארויה. כמה שחקני משנה נמכרו, כולל מרקוס ואלס שעבר לספורטינג גיחון.

לה קורוניה נמצאת בבעייה קשה. אלוף העולם בבטו עזב את הקבוצה בחזרה לברזיל, אחרי שהחליט שאינו רוצה לשחק בקבוצה, שילם כופר בשיעור לא ידוע והתחייב לשחק רק בברזיל. חברו לנבחרת, מאורו סילבה, נפצע בשבוע שעבר וייעדר שלושה חודשים לפחות. במועדון רוצים לקנות את סוסה כמחליף לבבטו.

אתלטיקו מדריד, בעבר הקרוב הקבוצה מספר שלוש בספרד, נאבקה בעונה האחרונה נגד הירידה וניצלה במחזורים האחרונים. העונה הטראומטית הביאה את היו"ר חזוס גיל להחתים כמאמן את פראנסיסקו מאטורנה, מאמן נבחרת קולומביה שהתפטר אחרי המונדיאל. מלבד מאטורנה החתימה אתלטיקו את דייגו סימאונה, קשר נבחרת ארגנטינה, שנרכש מסוויליה וחתם חוזה לחמש שנים. לואיס גארסיה, החלוץ המקסיקאי שהרשים במונדיאל, נמכר לריאל סוסיאדד, חואניטו ופרדו נמכרו לסוויליה וחואן סבאס עבר לבטיס.

ריאל סראגוסה, שהפתיעה בעונה שעברה כשסיימה שלישית את הליגה וזכתה בגביע, לא עשתה שינויים משמעותיים ותצפה לעוד עונה טובה של ילד הפלא הארגנטיני, חואן אסנידר, שכבש 13 שערים אשתקד.

כמה קבוצות אחרות עשו רכש משמעותי וינסו להיאבק על מקום בצמרת וכרטיס לגביע אופ"א. סוויליה רכשה כאמור שני שחקנים מאתלטיקו מדריד ואת מואקיר הברזילי מקורינתיאנס. ספורטינג גיחון רכשה שחקנים רבים, כולל מוראלס מריאל מדריד ולריאקוב מספרטק מוסקווה.

אספניול, היריבה העירונית של ברצלונה, לא מגיעה לרמה של ברסה, אבל אם האג'י מגיע לברצלונה, שחקן אחר של נבחרת רומניה – פלורין ראדוצ'יו – מגיע אליה ממילאן. ראדוצ'יו כבר הצדיק את עצמו במונדיאל ורבים בעיר מחכים לדרבי עם פאן רומני. עוד שחקן שרכשה אספניול הוא פושסינו מניואלס אולד בויז.

טנריף, שאיבדה את רדונדו, רכשה ארגנטינאי אחר, אותורה מלאנוס. בטיס רכשה שורה של שחקנים בהם סאבאס מאתלטיקו מדריד, ואוד מריאל, סטוסיץ' המרבי של מאיורקה, וידאקוביץ' מהכוכב האדום בלגרד ועוד.

אתלטיק בילבאו עשתה כאמור עיסקה עם ברצלונה והביאה את גויקוצ'יאה, אך רכשה גם את אלקיזה מריאל סוסיאדד. אלבסטה רכשה את אוסקר מברצלונה ואת אנטונוב מצ.ס.ק.א. סופיה. גם כריסיאנסן הדני משאלקה 04, נרכש בידי העולה החדשה, קומפוסטלה.

ברצלונה בודקת את [illegible] רומאריו

קרויף מאמן ברצלונה, אלופת ספרד, [illegible] (משמאל), באימון הראשון של [illegible] האריכת חופשתו בשלושה שבועות

המראה החדש של [illegible] קמפ: משטח הדשא הונמך והתפוסה הגדלה ל־127 אלף

אחד השינויים לקראת העונה החדשה יהיה באיצטדיון נואו קאמפ של ברצלונה. האיצטדיון שופץ והורחב ומשטח הדשא החדש יהיה מעתה 2.5 מטרים שקוע יותר. השיפוץ, שעלה כמיליארד פזטות (שמונה מיליון דולר), איפשר בין השאר להוסיף עוד אלפי מקומות ישיבה.

שעות אחרות אחרי משחקה [illegible]

[illegible] ל־127 אלף.

[illegible] שיפור שנעשה, לפי הדרישות של יוהאן קרויף, היה הנמכת [illegible], עד היום היו ספסלי השחקנים [illegible] באדמה וקרויף ראה [illegible] כשהם מגובה הדשא [illegible] על כך עכשיו הוא יראה את השחקנים מזווית המקובלת.

עוזי דן

הארגנטיני פרננדו רדונדו ("בעל פני הילד"), הנחשב יורשו של מראדונה, הובא לריאל בידי המאמן החדש ולאדנו. שניהם היו אשתקד בטנריף

ולז אלופת דרום אמריקה

זכתה בגביע הליברטדורס לאחר שניצחה בגומלין לפנות בוקר את סאו פאולו בבעיטות 11 5–3

סאו פאולו (רויטר). ולז סארספילד מארגנטינה זכתה בגביע הליברטדורס, אחרי ניצחון בבעיטות הכרעה מ־11 מטרים 5–3 על סאו פאולו. סאו פאולו, שהפסידה במשחק הראשון 0–1, ניצחה אתמול 0–1 ולכן היה צורך בבעיטות הכרעה.

שוער ולז, הפראגוואי חוזה לואיס צ'ילברט, היה גיבור המשחק כשעצר את בעיטתו הראשונה של פאלינייה והבקיע בעצמו את בעיטת ה־11 השנייה של ולז. זו פעם ראשונה שקבוצה ארגנטינית זוכה בליברטדורס מאז 1986.

סאו פאולו תקפה רוב המשחק, אך מלבד שער אחד של מילר, בדקה ה־33, לא הצליחה לכבוש. שבעה כרטיסים צהובים הוצאו במהלך המשחק, שישה לשחקני ולז, שאחד מהם ספג אדום לאחר מכן.

הארגנטינים שיחקו בצורה הגנתית מאוד ובזבזו זמן במופגן. המגן הקשור אלמנדרו [illegible] לכל המשחק. שוער סאו פאולו, זטי, נגע בכדור רק פעם אחת בכל 90 הדקות.

המוליכה בגרמניה דורטמונד תשחק מחר נגד פרנקפורט

המוליכה בגרמניה, בורוסיה דורטמונד, עם אנדי מילר, תתמודד מחר, במשחק המרכזי של הבונדסליגה, נגד קבוצתו לשעבר של מילר, פרנקפורט. מילר, שיחגוג היום את יום הולדתו ה־27, עדיין מעורב בתביעה משפטית נגד פרנקפורט ורוצה להצדיק את עצמו יותר מתמיד.

באיירן מינכן תשחק הערב בדואיסבורג, ללא מאמן הפצוע. הברזילי אאודליאנו מאמיניה, בדרך כלל על הספסל, אמור לפתוח במקומו. קארלסרואה, השנייה בטבלה, תשחק נגד המבורג, והורדר ברמן, יריבת מכבי תל אביב בגביע המחזיקות, תתמודד הערב נגד פרייבורג בחוץ.

שאר המשחקים: גלאדבאך – דרזדן; קייזרסלאוטרן – סטוטגרט; מינכן 1860 – שאלקה 04; בוכום – לוורקוזן; פ.צ. קלן – אורדינגן.

● באנגליה, בצרפת, בהולנד ובבלגיה לא ייערכו משחקי ליגה בגלל המשחקים בקדם אליפות אירופה לאומות, ביום רביעי.

אתמול בברזיל

תוצאות הליגה הברזילית אתמול: בית א': קורינתיאנס – בראגנטינו 6–1; פלאמנגו – גרמיו 2–2; בית ב': אתלטיקו מינרו – בוטאפוגו 0–2; בית ג': באהיה – סנטוס 2–1; רמו – גוארני 0–2; ואסקו – קרוזיירו 1–0; בית ד': אינטרנסיונל – פלומיננזה 3–0; נאוטיקו – פראנה 0–0.

טלוויזיה

ערוץ הספורט
11.15 ליגה ספרדית: סיכום עונת 1994־1993.
סטארספורטס
8.00 עד 11.30 אליפות ארה"ב בטניס: תקציר משחקי אתמול; 17.45 עד 22.00; 1.30 עד 5.00 אליפות ארה"ב הפתוחה בטניס: שידור ישיר ממשחקי הסיבוב השני.
שבת
ערוץ 1
15.00 אתלטיקה: גמר הגרנד־פרי, שידור ישיר מפאריס.
ערוץ הספורט
13.30 כדורגל, ידידות: ישראל – ארגנטינה; 19.30 תכנית מחזור: סיכום המחזור הראשון בליגה לכדורסל; 20.30 חמש באוויר: שידור ישיר מחולון של הדרבי בין הפועל למכבי ירושלים (ס.ח. ב־24.00).
סטארספורטס
8.00 עד 10.30 אליפות ארה"ב הפתוחה בטניס: תקציר משחקי אתמול; 18.00 עד 24.00, 1.30 עד 5.00 אליפות ארה"ב הפתוחה: שידור ישיר ממשחקי הסיבוב השלישי.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

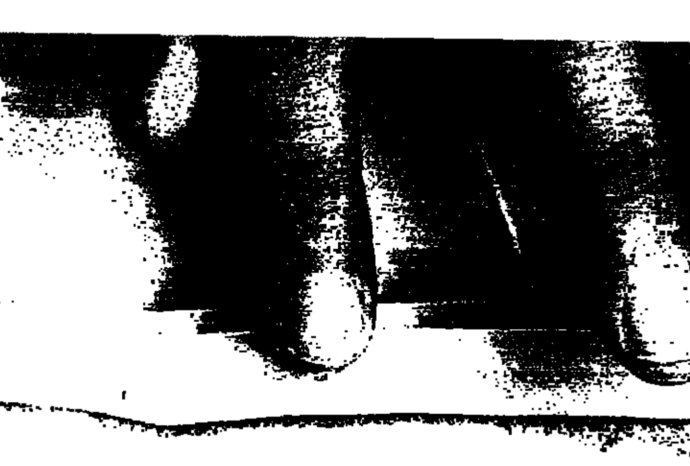

הארי רקנאטי

(סוף מעמוד א1)

החליט מי שהוסמך לכך מטעם הממשלה להוציא את "אליהו" בהנהלה של "בעל עניין", בלא לפרסם את הנימוקים לכך. פרשה זו תוארה גם בפסק דינה של שופטת בית המשפט המחוזי בירושלים, מרים נאור, בפרשת הבנקאים.

הארי רקנאטי טוען עוד כי דו"ח בייסקי קבע כי רפאל רקנאטי אינו ראוי עוד לשמש בתפקיד ניהולי בקבוצת אי.די.בי על שלוחותיו בארץ ובחו"ל. למרות מסקנה זו, חזר רפאל רקנאטי לשמש יו"ר הדירקטוריון של אי.די.בי והמדינה אף מכרה לקבוצת רפאל רקנאטי את מניות השליטה באי.די.בי בתנאים מועדפים ואף שהיתה תלויה ועומדת נגדו חקירה פלילית, שהסתיימה לבסוף בהרשעה על חלקו בוויסות מניות הבנקים.

דו"ח מבקרת המדינה שפורסם באפריל 93' על ההיערכות למכירת מניות הבנקים שבהסדר, מתח ביקורת קשה על הליכי העברת השליטה באי.די.בי לקבוצת רפאל רקנאטי. נקבע בו כי לא היתה הצדקה למכירת השליטה באי.די.בי לקבוצה זו בלא תחרות. הדו"ח גם פירט שורה ארוכה של העדפות ויתרונות שניתנו לקבוצת רפאל רקנאטי, החל מן ההסכם שנעשה בינה לבין המדינה במאי 90', וכלה בהליכים שהתנהלו בשנת 91' המלמדים כי המדינה לא קיבלה תמורה נאותה עבור מניות השליטה שהועברו לקבוצת רפאל רקנאטי.

מבקרת המדינה קבעה בדו"ח כי התנאים שבהם הועבר הגרעין העניקו לבעלי השליטה באי.די.בי הטבות בעלות ערך כלכלי ניכר, וכן 3% ממניות אי.די.בי שנמסרו לבעלי השליטה בתמורה להסכמתם להשוואת זכויות ההצבעה. המבקרת ציינה כי מכלול ההטבות האלו היה כדי להעניק לבעלי השליטה באי.די.בי עדיפות בהתמודדות על רכישת גרעין השליטה, ויתכן שהיה בכך גם כדי להרתיע מועמדים בכוח מלהשתתף בה.

מרית גילת מוסיפה: אלי כהן, מנכ"ל משותף באי.די.בי, אמר אתמול כי לא שמע על העתירה לבג"צ של הארי רקנאטי, ולכן אין באפשרותו להגיב לפי שעה. בכל לא, אמר, היה מעדיף להותיר את זכות התגובה לנמנים על משפחת רקנאטי. ליאון רקנאטי, גם הוא מנכ"ל משותף באי.די.בי, ואחיינו של רפאל והארי רקנאטי, שהה בחו"ל ולא ניתן היה להשיג את תגובתו.

רבין: האיום המרכזי על תהליך השלום – גל עכור של איסלאם טרוריסטי

"מדינה ששלטונה יתערער על ידי האיסלאם הקיצוני לא תוכל להיות שותפה לשיחות עימנו"

(ע). "השנה שחלפה יוצרת סיכויים וסיכונים לקראת השנה הבאה", אמר אתמול ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין. ראש הממשלה דיבר בפני מסיימי קורס פיקוד ומטה ארוך בצה"ל.

רבין אמר, כי התנופה תהיה השלום בין מצרים לישראל היתה פריצת דרך היסטורית, אולם עד השנה העברית שחלפה לא הושגו הסכמים בין העולם הערבי ובינינו. בשנה שחלפה הושגו הסכמים עם שניים מבני השיח שלנו, עימם הלכנו לוועידת השלום במדריד.

רבין ציין כי הגענו להסכם קודי על העברת הסמכויות, אולם זה עדיין לא חוזה שלום — זה צעד משמעותי לסיום הסכסוך בינינו לבין הפלשתינאים. כאשר התייחס לאיומים העלולים לפגוע בתהליך השלום, הזכיר את הטרור מתוך שטחי האוטונומיה ואת אי-נקיטת האמצעים נגד טרור זה מצד הפלשתינאים, וכן איום נוסף, הברוח באי מציאת הדרך להעברת כספי המדינות התורמות לידי הפלשתינאים. "בצורך לבחון את שני הגורמים האלו השלכותיהם ומה הם מחייבים אותנו לגבי המשך התהליך", אמר רבין.

ראש הממשלה דיבר על גל עכור של איסלאם קיצוני טרוריסטי שכבר תקופה ארוכה לא היה דומה לו במערכת הערבית והאיסלאמית. הוא אמר, כי האיומים הנשמעים עתה יכולים להתבטא גם בעתיד והם האיום המרכזי על תהליך השלום וסכנות המלחמה. גל זה בא לידי ביטוי בטרור הפלשתיני מתוך השטחים, שהוא בעיקרו טרור האיסלאם הקיצוני, כלומר מצד ארגוני החמאס והג'יהאד האיסלאמי, וכן ארגון החיזבאללה הפועל מלבנון.

רבין הסביר כי לא חווינו עד כה את התופעה של איום היוצא למבצע ויודע מראש שהצלחתו פירושה מותו. זהו טרור אחר, ומי שלא יבין זאת, בין אם מדובר בטרור מלבנון ובין אם מדובר בטרור מן השטחים, לא ימצא גם את האמצעים לטפל בהם ביעילות.

רבין הוסיף, כי ביטוי של איום נוסף של אותו גל איסלאמי ראינו לאחרונה בארגנטינה, בלונדון ובניסיון לפגוע במוסדות יהודיים. זה מעין איתות של הגל האיסלאמי הקיצוני שנועד להבהיר כי יש לו תשתית טרור רחבה וכי ידו ארוכה. "אינני מציע שלא לראות בעיניים מפוקחות איומים כאלה גם בעתיד", אמר רבין, "יש להיערך לכך בהתאם".

ראש הממשלה אמר, כי הגל האיסלאמי הקיצוני נושא סכנה נוספת והיא ערעור המשטר במדינות ערביות מתונות. "מדינה שתיפול לאיסלאם קיצוני, לא תוכל להיות שותפה לשיחות עימנו", הבהיר.

רבין הזכיר את כוח ההרתעה של צה"ל ואמר, כי העובדה ששותפינו הערבים לשיחות הגיעו לשולחן המשא ומתן אינה נובעת מכך שגילו את האור הגנוז בתוך הציונות, אלא מאחר שהבינו כי באלימות, טרור ומלחמה לא ישיגו דבר. הוא חזר והדגיש, כי התנאי לשלום ולתהליך השלום הוא צבא חזק. "לא הייתי נוטל חלק מהסיכונים בתהליך השלום, מבלי לדעת שצה"ל יתן תשובה הולמת למקרים שאינם בחזון הרצוי", אמר.

גרמניה דוחה את ההאשמות בדבר רשלנות המשטרה באסון מינכן

מינכן, (ע"ה). הממשלה המחוזית של באוואריה דחתה אתמול את ההאשמות שהעלו משפחותיהם של 11 חללי מינכן בדבר רשלנות המשטרה בטיפולה באסון.

רשת הטלוויזיה ר-ט-ל מסרה כי פרקליט של קרובי המשפחה, פנחס זלצר, מחזיק במסמכים ובתוצאות של בדיקות באליסטיות, המוכיחים שכמעט כל הספורטאים שנתפסו כבני ערובה על-ידי המחבלים נורו למוות בידי שוטרים גרמניים, במהלך נסיון החילוץ. על בסיס ראיות אלו מתכוונות המשפחות לתבוע מממשלת בוואריה פיצויים בסך כ-25 מיליון דולר.

דוברת משרד הפנים של באוואריה אמרה כי: "האשמות אלה כבר הועלו ב-1992, והוזמו או במפגיע". הדוברת הוסיפה כי משרד הפנים דוחה גם האשמות על פיזור הציוד השוטרים לאחרים מהספורטאים להיחנק למוות, והאשמות בנוגע לאי חשיפה מכוונת של מסמכי החקירה.

בבוואריה הודיעה ביום רביעי כי ככל הנראה תיגש למשפט מול דרישת הפיצויים החדשה. ממשלת גרמניה שילמה במנה מיליון דולר כפיצוי חד-פעמי למשפחות ההרוגים.

הוצא צו הגבלת תנועה נגד פעיל "כך" נעם פדרמן

מאת שלמה דרור

אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, הוציא צו הגבלת תנועה נגד נעם פדרמן, ממנהיגי תנועת "כך", לתקופה של חצי שנה.

הצו, שהוצא בעקבות חומר ביטחוני שנאסר לפרסום, אוסר על פדרמן להיכנס למערת המכפלה, לקבר יוסף בשכם ולאתרים קדושים המשותפים ליהודים ולמוסלמים.

פדרמן, המתגורר בקריית-ארבע אמר, כי הוא לא קיבל את הצו ולכן הוא אינו רואה את עצמו מחויב לו. "הגיעו אלי הביתה, אבל לא הייתי במקום. אשתי בזמן באותו זמן, והיא לא פותחת את הדלת לכל אחד", אמר.

דובר צה"ל ביקש להבהיר אמש, כי צו ההגבלה שהוציא אלוף פיקוד המרכז כנגד פדרמן הינו בתוקף מרגע חתימתו.

דובר צה"ל הוסיף, כי לפי הצו, נאסר על פדרמן להימצא מחוץ לביתו משעה 20.00 עד 4.00 לפנות בוקר.

שלשום פנה פדרמן במכתב לראש הממשלה, יצחק רבין, בבקשה שיתיר לו לערוך את ברית המילה של בנו במערת המכפלה. פדרמן טען במכתב, כי אין בעיה ביטחונית בעריכת ברית המילה במערה, משום שאלפי הבריתות נעשו בכניסה אליה.

צה"ל תגבר כוחות בגזרה המערבית ובגזרת עזה לקראת ראש השנה, על מנת למנוע ניסיונות לפיגועים.

נהג ישראלי ירה ופצע נער פלשתינאי בטול כרם; סוחר קרקעות ובנו נרצחו בעזה

מאת איתן רבין, סופרו הצבאי של "הארץ"

נער פלשתינאי נפצע אתמול באורח בינוני מירי של נהג ישראלי. מתחקיר צה"ל עולה כי קבוצת נערים ידו אבנים לעבר כלי רכב ישראלים שעברו סמוך לכפר עין פרוק שבנפת טול כרם. אחד הנהגים פתח באש לעבר הקבוצה, וכתוצאה מכך נפצע אחד הנערים. הנהג המשיך בנסיעה. הנער הועבר לבית החולים רפידיה שבשכם. משטרת נפת שומרון איתרה את הנהג היורה, והוא זומן לחקירה.

בקלקיליה נפצעו שני פלשתינאים מירי כוחות צה"ל. בחברון ובשכם דווח על ידוי אבנים לעבר כלי רכב של צה"ל.

עמירה הס מוסרת: סוחר הקרקעות יוסף אברהים אל מקוסי, בן 70 ובנו, מג'די יוסף אל מקוסי, בן 29, נרצחו אתמול בירויות בעת שנסעו במכוניתם בשכונת נאסר בעזה.

בינואר 94' האשים יוסף אל מקוסי בכרוז שפרסמו הפתח והחזית העממית, כי הוא מוכר אדמות מדינה למשקיעים פרטיים.

"אנו מוקיעים את סוחרי הקרקעות ואת השותפים מהמאר אל-ע'ג'אמי מנצרת, יוסף אל-מאקוסי וכמאל האמאר מעזה, ומבהירים כי יבואו על עונשם על מעילה ברכוש העם", נאמר בכרוז.

החמאס הכחיש מעורבות ברצח. המשטרה הפלשתינית פתחה בחקירה.

(ע). המשטרה הפלשתינית ביריחו שיחררה אתמול ארבעה פעילי חמאס שהיו עצורים מאז 16 באוגוסט, בעקבות שני פיגועים שבוצעו ליד מוצב כיסופים, בהם נהרג אזרח ישראלי ונפצעו שבעה. על כך מסר מקור פלשתינאי. הארבעה הם כמאל אל לח, באמר עבדה, תיאסיר אל בטינג'י ומעמון עטאללה.

לדברי אותו מקור, הארבעה הם העצורים האחרונים מבין 18 שנעצרו מיד לאחר הפיגועים. 14 עצורים שוחררו מיד למחרת מעצרם, לאחר שנחקרו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב הורה אתמול לעצור עד תום ההליכים את סעדי אלגראבלי, בן 48 מעזה, הנאשם ברצח דוד מישלי, בן 30.

בכתב האישום נטען כי אלגראבלי היה משתף פעולה והתגורר בשכונה למישלי בשכונת שפירא בתל אביב. הוא החליט לרצוח יהודי על מנת "לטהר" עצמו, כדי שיוכל לחזור לעזה.

ב-25 ביוני הצטייד הנאשם בסכין קצבים וגם מרמיע הגיע לדירתו של מישלי, עימו היה מיודד. בעת שמישלי ישן, דקר אותו פעמים רבות בראשו ובכל חלקי גופו. לאחר מכן, נטען בכתב האישום, אף ניסה לכרות את איבר מינו.

בבית המשפט אמר הנאשם: "אני עצור לפי החוק, אבל לא רצחתי. רצח זה לפושעים, אני לא פושע אלא חולה."

ח"כ מירום מוחה על ההסכם הקואליציוני בין העבודה לש"ס

מאת יהודה גל, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ח"כ חגי מירום פנה אתמול לראש הממשלה, יצחק רבין, ומזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ נסים זוילי, ודרש לכנס בדחיפות את מוסדות המפלגה כדי לדון בהסכם הקואליציוני שנחתם בראשי תיבות בין העבודה לש"ס. מירום מתנגד להסכם, וטוען כי ניתנו בו התחייבויות לש"ס הנוגדות את החלטות ועידת מפלגת העבודה.

במכתבו לרבין וזוילי, ציין מירום כי לפני כחודש הונח על שולחן הכנסת ההסכם הקואליציוני בין העבודה לש"ס. הסכם זה נחתם בידי ראש הממשלה ומזכ"ל העבודה ללא דיון כלשהו במוסדות המפלגה, ומבלי שאושר עדיין על ידם. יתירה מזו, ציין ח"כ מירום, "מדי יום אנו מתבשרים על חילופי נוסחים חדשים בין מרצ לראש הממשלה ולש"ס, בלא שמפלגת העבודה קבעה עמדה משלה לגבי מרכיבי ההסכם".

אשר לעצם ההסכם, ח"כ מירום שולל אותו מכל וכל. לדבריו "מדובר בהסכם המכיל התחייבויות מרחיקות לכת הכרוכות בחקיקת הסטטוס קוו בענייני דת, המכיל התחייבויות לחקיקה עוקפת בג"ץ ברוב מיוחד בכנסת. אינני זוכר מקרה דומה בו ניתנו הסכמות והתחייבויות מעין אלה על ידי ראשי המפלגה בלא שהתקיים עליהן דיון מוקדם במוסדות המפלגה ובלא שהתקבלו החלטות". מירום אף טוען כי התחייבויות רבין בהסכם עם ש"ס "עומדות בסתירה להחלטות הוועידה האחרונה של המפלגה בנושאי דת ומדינה".

מירום מתנגד להסכם עם ש"ס מהנימוקים שמרצ מתנגדת לו. סיעת מרצ חזרה ושללה שלשום את ההסכם, אבל ביקשה להיפגש עם רבין כדי לקבל ממנו הבהרות לגבי מחויבותו להסכם שחתם עם מרצ במארס השנה, ושבו נקבע כי כל חקיקה דתית תחייב הסכמה מראש של כל מרכיבי הקואליציה.

רבין דרש מראשי מרצ שיתמכו בצירוף ש"ס לאלתר לממשלה, באומרו כי למרצ תישמר הזכות להצביע נגד הצעות של חקיקה דתית שלא ייראו לה. מרצ לא מוכנה להסתפק בחופש הצבעה, וטוענת כי ההסכמים שיש לה עם העבודה מקנים לה את הזכות להטיל וטו על הצעות חוק המשנות את הסטטוס קוו בענייני דת.

קיומה של זכות זו, מציינת מרצ, אינה מאפשרת לרבין להתחייב לש"ס לעגן את הסטטוס קוו בחוק יסוד. אולם הנטייה של הרוב בסיעת מרצ להסכים לצירוף ש"ס לממשלה עתה כפי שביקש רבין, ולדחות את המאבק נגד החקיקה הדתית לשעה שהיא תעלה לדיון. את הגישה הזו מוביל השר שריד, בניגוד לשרה אלוני הגורסת שעל מרצ להיאבק כבר עתה נגד התחייבויות של רבין לש"ס לחקיקה הדתית, כפי שנקבע בהסכם הקואליציוני שחתם בראשי תיבות עם ח"כ אריה דרעי.

מרצ טרם קיבלה הכרעה סופית, והיא ממתינה לפגישה נוספת עם ראש הממשלה. רבין מצדו מתכוון לבקש כינוס מרכז המפלגה לאישור ההסכם עם ש"ס, ככל הנראה ב-11 בספטמבר, ולמחרת יבקש כינוס מיוחד של הכנסת בפגרה כדי להביא לאישור מינוי השרים מטעם ש"ס.

מת סליבא חמיס, ממנהיגי הציבור הערבי בישראל

מאת כתב "הארץ"

חמיס. נחום פולמן

סליבא חמיס, ממנהיגיה הבולטים לשעבר של המפלגה הקומוניסטית הישראלית, מת שלשום בנצרת, עם השתתפו בכנס השנתי של הארגונים הלא ממשלתיים המזדהים עם העם הפלשתיני.

חמיס נולד בשנת 1922 בשכם. הוא עבר עם הוריו לכפר ריינה בגליל, ולמד בנצרת. בשנת 1936 נעצר בידי השלטונות הבריטיים בגין חלקו בהפגנות תלמידי התיכון בנצרת נגד המנדט הבריטי, במסגרת המרד הפלשתיני.

עם סיום לימודיו החל לעבוד במחלקה לעבודות ציבוריות. בשנת 1945 הצטרף לליגה לשיחרור לאומי, שבה היו חברים הקומוניסטים הערבים בפלשתינה-א"י. בשנת 1948 נעצר בידי "צבא ההצלה" של קאוקג'י בגלל היותו קומוניסט ותמיכתו בהקמת המדינה.

לאחר הקמת המדינה היה חבר במק"י, שאיחדה באותם ימים את הקומוניסטים היהודים והערבים במסגרת ארגונית אחת. הוא כיהן כמזכיר מק"י בנצרת, ובמהרה הפך לאחד המנהיגים הבולטים של המפלגה. חמיס היה פעיל לא רק בקרב האוכלוסיה הערבית, אלא גם בקרב חוגים יהודים, בין היתר, לביטול הממשל הצבאי.

ב-1958 היה סליבא עצור במעצר ללא משפט למשך תקופה ארוכה. בשנת 1965, עם פילוגה של מק"י, הצטרף לפלג של רק"ח בהנהגתם של וילנר וטובי-חביבי. בשנות ה-60' נסע לפראג, שם ייצג את מפלגתו במערכת "בעיות השלום והסוציאליזם", כתב עת בינלאומי שהוציאה באותן שנים התנועה הקומוניסטית הבינלאומית.

נישואיו לארנה מר – בתו של פרופ' גדעון מר מראש פינה, שהתפרסם בכינוי "גבר הגליל" – עוררו הדים רבים. להם נולדו 3 בנים – ספרטקוס, ג'וליאנו ואביר.

חמיס ייצג את מפלגתו בוועידות של מפלגות קומוניסטיות בעולם, והכיר אישית רבים ממנהיגיהן. בהיותו בחו"ל קשר קשרים הדוקים עם צמרת אש"ף.

במשך שנים היה חמיס חבר במערכת "אל איתיחאד", ושימש כעורך כתב העת הספרותי "אל ג'דיד". בשנים האחרונות היה לו טור אישי קבוע בשבועון הנצרתי "אל סינארה". הוא נודע כנואם, כבותב ופולמוסן.

בשנת 1975 היה חמיס בין מקימי "הוועד להגנה על הקרקעות", שיזם ואירגן את יום האדמה הראשון, ב-30 במארס 1976. בשנות ה-60' וה-70' הוצאו נגדו צווי הגבלת תנועה.

בשנות ה-80' גבר עימות חריף בינו לבין הנהגת מפלגתו, שהאשימה אותו ב"סטיות לאומניות ערביות". הוא הודח ממוסדותיה, וב-1989 הוצא משורותיה. בשנתיים האחרונות חלה התקרבות מה בינו לבין חבריו לשעבר, והוא חזר לכתוב בביטאון המפלגה. בתקופה האחרונה הקדיש את פעילותו ל"ועדת ה-40", המייצגת את עניינם של תושבי הכפרים הערביים הבלתי מוכרים.

אתמול היתה אמורה גופתו של חמיס להגיע לארץ. הלווייתו תצא היום אחר הצהריים מכנסיית סאן לוקס בחיפה, אל בית הקברות הפרוטסטנטי.

שגרירות איראן בלונדון: אין לנו מידע על הנווט רון ארד

(ע). במכתב רשמי שהגיע למשרדי תנועת בית"ר בלונדון, מודיעה שגרירות איראן בבירת בריטניה, כי אין לה מידע לגבי מצבו של רון ארד ומיקומו. ההודעה הרשמית נשלחה על ידי שגרירות איראן בלונדון בתגובה למסע מחאה ציבורי בינלאומי שארגנה ההנהגה העולמית של בית"ר למען שחרורו של רון ארד.

צעדי המחאה הגיעו לשיאם בהפצת מאות אלפי גלויות שנשלחו מרחבי העולם לשגרירויות איראן, ובהן קריאה לממשלת איראן לשחרר מיד את הנווט השבוי, ולקבל אינפורמציה בנושא הנעדרים. על צד אחד של הגלויה הודפסו תמונותיהם של רון ארד, אמו, אשתו ובתו, ומהצד השני הודפס מכתב לשגרירי איראן במערב, בו נאמר: "אנו קוראים לממשלתך לשחרר באופן מיידי את הנווט השבוי, רון ארד, ובכך להקל את סבל אמו, אשתו ובתו, וכן לקבל ידיעות על נעדרי קרב סולטן יעקב, ובכך להיענות לפניית המוני יהודים, מוסלמים ונוצרים. תוכיחו כי המהפכה האיסלמית באיראן היא מהפכה הומניטרית, שחררו את רון ארד עכשיו ללא תנאי".

במכתב התגובה של שגרירות איראן בלונדון לתנועת בית"ר נאמר, בין היתר: "בתגובה להתקשרות האחרונה שלכם (הגלויות) על מר רון ארד, היינו רוצים להפנות את תשומת לבכם לנקודות הבאות: הרפובליקה האיסלמית של איראן קוראת באופן תמידי לשלום בר קיימא בין בני אדם ולהחזרת כל השבויים למשפחותיהם.

"חייב להיות ברור שלרפובליקה האיסלמית של איראן אין כל מידע באשר לתנאים או למיקום של רון ארד".

שני אנשים נהרגו וארבעה נפצעו בתאונות דרכים בגליל וליד באר־שבע

[illegible]

שני בני אדם נהרגו אתמול וארבעה נפצעו, שלושה מהם קשה, בשתי תאונות דרכים.

בתאונת דרכים בכביש כישור–דיר אל-אסד שבגליל המערבי, נהרג אדם, כשמכונית פרו התנגשה במכונית סובארו מסחרית, בקטע הכביש שבין קיבוץ כישור לכפר דיר אל-אסד, לאחר שאחד מנהגי הרכב סטה מנתיבו.

מעוצמת ההתנגשות נהרג האיש, ושלושה נפצעו קשה. אמבולנסים של מד"א פינו את הפצועים לבית החולים בנהריה.

אדם נהרג ואחר נפצע אתמול בערב, בהתנגשות בין מכונית פרטית לבין שתי משאיות, בכביש המוביל מבאר-שבע לנתיבות.

מהמשטרה נמסר, כי משאית שנסעה ממערב למזרח התנגשה במכונית פרטית שנסעה בכיוון ההפוך. משאית נוספת, שהגיעה לכביש בתאוצה גדולה, התנגשה בכלי הרכב.

נהג המכונית הפרטית נהרג במקום. נהג אחת המשאיות נפצע ופונה לבית החולים סורוקה בבאר-שבע.

תאונות הן סיבת המוות העיקרית בישראל בגילאים 1–34. יותר מ-500 בני אדם מתים בכל שנה כתוצאה מתאונות דרכים, ו-4,700 איש נפצעים קשה. כך אמר אתמול ד"ר יהושע שמר, יו"ר המועצה הלאומית לטראומה, ביום עיון לרגל חנוכת המרכז הלאומי למניעת מחלות של משרד הבריאות.

לדבריו, 150 איש נהרגים כל שנה מתאונות עבודה, 660 בני אדם מתים מדי שנה מתאונות בבית, ו-450 איש מתים מדי שנה מפגיעות מכוונות, כגון התאבדות, רצח ומקרי הבלה.

מנתונים שפרסם אתמול מגן דוד אדום עולה, כי מאפריל 93' ועד מארס 94' פינה מד"א 27,187 נפגעים מתאונות דרכים. בתקופה זו העביר מגן דוד אדום לבתי חולים 38,381 מקרי לב וטראומה (נפילה מגובה, חנק, דקירה, ירייה, ניסיון התאבדות, טביעה, תאונות עבודה ועוד) ו-5,839 פצועים מתאונות דרכים.

בישראל מעריכים

(סוף מעמוד א1)

מרבאט, אולם מקור במשרד החוץ אמר כי ככל הנראה לא יהיה זה דיפלומט מקצועי, אלא איש משק וכלכלה, שיש לו כבר קשרים במרוקו.

זמן קצר לאחר פרסום ההודעה אמר שר החוץ, כי "המשמעות של כינון משרדי אינטרסים עם מרוקו היא שישראל חודרת אל מחוץ למערכת היחסים המסורתיים עם שכנותיה הקרובות, אל מערכת רחבה הרבה יותר בעולם הערבי".

יו"ר הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, שיגר מברק ברכה למלך חסן על החלטתו. נתניהו אמר כי "הצעד של מלך מרוקו יביא להידוק היחסים עם העם היהודי", והביע את תקוותו כי בקרוב יתהדקו הקשרים ויעלו לדרג של שגרירות. עם זאת אמר כי ההחלטה לפתוח משרד קישור של מרוקו בעזה היא הפרה של הסכם אוסלו, הקובע כי לאוטונומיה הפלשתינית אסור לקיים קשרי חוץ.

ארגון החמאס גינה את ההחלטה, והגדיר אותה כ"כשלון נוסף לעניין הפלשתיני". דובר הארגון ברצועת עזה, אברהים רושק, אמר כי "זהו דף שחור חדש בהיסטוריה של העם הפלשתיני, שנכתב על ידי ההנהגה המרוקאית".

איתן רבין מוסיף: ראש הממשלה אמר אתמול, כי "בהקמתה של הממשלה הנוכחית הגיעה ישראל להגשמת המאוויים ביחסים עם מרוקו, אליהם שאפנו בעבר – אך אז הדבר לא עלה בידינו". רבין אמר כי לפני שבועיים הגיע לישראל בחשאי שליח בכיר מטעם מלך מרוקו, והודיע על החלטת מלך מרוקו להקים נציגות בישראל. בפגישה זו אף הסכים רבין באופן עקרוני לפתיחת נציגות של מרוקו בעזה.

רבין אמר כי הנציגות במרוקו תטפל באינטרסים של ישראל, בציינו כי מגעים בין אנשי כלכלה ותרבות משתי המדינות קיימים מזה תקופה ארוכה. עוד אמר, כי אין עדיין תאריך לפתיחת נציגויות אלה.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הגליל המזרחי"
ת.ד. 483 טבריה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה-1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר [illegible]

ארה"ב בודקת מידע בדבר ספינת נשק צפון קוריאנית המפליגה למזרח התיכון

מאת עקיבא אלדר, שליח "הארץ" בוואשינגטון

ארצות הברית בודקת דיווחים על ספינת נשק צפון קוריאנית העושה דרכה אל המזרח התיכון, כך מסר אתמול רוברט גלוצ'י, העומד בראש צוות השיחות האמריקאי למשא ומתן הבילטרלי עם צפון קוריאה, למשנה למנכ"ל משרד החוץ, איתן בנצור, בפגישה שערכו השניים. גלוצ'י הבטיח לעדכן את ישראל ביחס לתוצאות הבדיקה.

גלוצ'י אמר כי נושא מכירת טילים מצפון קוריאה לאיראן וסוריה יעמוד לנגד עיניה של ארצות הברית במגעיה עם צפון קוריאה. מקורות בוואשינגטון הדגישו כי היתה זו פנייתה הראשונה של ישראל לכלול את הנושא בסדר היום של שיחות בין האמריקאים לצפון קוריאה.

אתמול אחר הצהרים הגיע יועצו של עראפאת, ד"ר נביל שעת, לוואשינגטון, לאחר עיכוב של יום אחד עקב חילוקי דעות פנימיים בצמרת אש"ף. שעת היה אמור להיפגש אתמול עם מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, מתאם הפעולות בשטחים, אלוף דני רוטשילד וראש צוות השלום האמריקאי, ד"ר דניס רוס. הפגישה נועדה להכנת המפגש עם נציגי המדינות התורמות, שנדחה להיום. המפגש יעסוק בהקמת מנגנון סיוע למימון העברת הסמכויות לממשל העצמי, וכן בהעברת מימון מיידי לצורכי העזה.

עקב ראש השנה נקדים לציין את השלושים למותו של יקירנו

דוד ג'יניאו ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו
ביום א', כ"ח אלול תשנ"ד,
4.9.1994, בשעה 16:00
בבית הקברות בשכונת בני ציון, נתניה.

המשפחה המתאבלת

ורדה, תלמה ושולה
אתכן בכאב וצער על מות יקירכם והורנו האהוב

יעקב וילנסקי ז"ל

אורלסבורג רינה ויצחק	הרצפלד יפה ומרדכי	סיני בתיה
איזינבוד לולה	הרצברג שולה ועמוס	סרנת אביבה ואריה
אפרת מיה ואהוד	וילנסקי רעיה ודב	עפרון רות ועזרא
בוכמן כרמלה וסוניה	וייסברם בקי	פיק יוכבד
בידרמן יהודית וחניבא	והקיים ורדה ושנאור	פרייס לאה ויונה
בן־עזר יפה ודב	חוט לאה וחוריק	קלנטרוב ויה וסופי
בן־שלמה שריק ובומה	חבס שוש	רונאל נישה ויהושע
ברעם חסיה וזאב	טלמור שולה ומשה	רוטמן עדנה ושרגא
ברודמן זהבה ודב	כץ יהודית ומשה	פין חוה ואריה
ברונט אריה וסלק	לנגר צבי וחנה	שוב גלי וגוריה
בשן שרה ואליעזר	לוינשטיין אלכס	שטרנברג מרה ופרדי
דרזנין ורדה וקדיש	מוגרבי רבקה	שפיץ אביבה ויוחנן
		תייר אסתר ושמחה

ביגון ואהבה
נפרדת המשפחה

מסליבא כמיס

ארנה ספרטק ג'וליאנו אביר

הארון יוצב באולם "בית המשפחה הנוצרית" רח' סנט לוקס 4 - חיפה
ההלוויה תצא בשעה 16:00 2.9.94

סקאנדיה החזקות בע"מ
HOLDING LTD. Scandia

לאילן אציל ובני משפחתו

משתתפים בצערך
על מותו בטרם עת של

בנך

ההנהלה וחברי הדירקטוריון

OCTOVA
אוקטובה החזקות בע"מ

לאילן אציל ובני משפחתו

משתתפים בצערך
על מותו בטרם עת של

בנך

ההנהלה וחברי הדירקטוריון

אנו אבלים על פטירת חזננו

נחום אורי ליפשיץ ז"ל

שצלילי תפילותיו יחסרו
ללוותנו כאשר ליוונו עשרות בשנים
ומביעים תנחומים למשפחה

בית כנסת "אמת ואמונה"
ירושלים

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתה של
אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

סוניה פינשטיין ז"ל

ההלוויה תתקיים היום, יום שישי, כ"ו באלול תשנ"ד
2.9.94 בשעה 11.30
בבית העלמין הישן [illegible], חיפה
נפגשים ע"י השער של בית [illegible]

המשפחה האבלה

למר חיים אלון
מ"מ יו"ר "אילך" – ירושלים

משתתפים בצערך במות אמך

חנה־לא[illegible] ז"ל

חבריך [illegible] "אילך"
ובסניף ירושלים

למשפחת גולד
משתתפים באבלכם על [illegible] של

יצחק ז"ל

[illegible] הבית
[illegible] 14 רמת־אביב

בבלפאסט חוששים פן יגררו פרוטסטנטים קיצוניים את המחתרת הרפובליקאית אל מעגל האלימות

מאת ג'ניפר הורוביץ

בלפאסט (מיוחד ל"הארץ"). התפרצויות השמחה באזורים הקתולים לאחר כניסתה לתוקף של הפסקת האש שהכריז האיי־אר־איי פינו את מקומן לתחושה כבדה של חשד וחרדה. בשני חלקי בלפאסט – הרפובליקאי והלויאליסטי – עמדו אנשים בקרנות רחוב, בתחנות האוטובוס, ובחנויות המכולת, והחליפו הערכות על המצב. שאלה אחת מטרידה את תושבי העיר: לאן יביא אותנו "השלום" הזה?

הבתים הגדולים ביתניים מהמצב החדש הם מוכרי העיתונים. אלה ראו אתמול רווחים נאים. כבר בשעת בוקר מוקדמת יצאו רבים לחנויות והצטיידו בעיתונים המקומיים שהתהדרו בכותרות ענק מאמר לאירגונותיהן: "שלום – זה הסיפור האמיתי", "עידן חדש", "הפסקת אש", "תנו סיכוי לשלום". התמונות – ילד קתולי מחבק חייל בריטי, ג'רי אדאמס נושא זרי פרחים, האיור של יונת שלום גדולה מכסה ארון מתים.

> "לשם מה נאבקנו כל השנים? לשם מה מתו הבוחרים? הבריטים עדיין כאן, הפרוטסטנטים עדיין כאן, ומצבנו לא השתנה, אז מה פתאום להפסיק?"

השקט הפתאומי שנחת על העיר לאחר 25 שנה הוא תופעה חדשה להלוטין עבור אנשים שגדלו באווירה של אלימות פרועה והרג בלתי־פוסק. מסתבר שהשלום שעשוי לקנות לו כאן נחלת קבע, מפחיד די הרבה אנשים, בשני המחנות. מצער להיווכח כי עבור חלקם האלימות היא הבסיס לפעילותם הפוליטית. כשהאלימות תיעלם – הם חוששים – ייעלם גם הבסיס לקיומם.

בחלק הפרוטסטנטי, האמיד והמטופח, שורר חשש כבד שלונדון מכרה את נאמניה תמורת הפסקת הטרור האירי. הטרוריסטים הלויאליסטים לא הכריזו מצידם על הפסקת אש, ומנהיגי קבוצות פרוטסטנטיות קיצוניות מאיימים במלחמת אזרחים, אם לונדון תפקיר אותם ותאפשר את איחוד האי תחת ריבונות דאבלין.

ואילו בצד הקתולי, המוזנח, האכול רגשות תסכול וקיפוח, חוששים כי הפסקת המאבק המזוין היא אות לכניעה ולהתקפלות של המחנה הרפובליקאי. "לשם מה נאבקנו כל השנים? לשם מה מתו הבוחרים", אמרה קשישה קתולית כשהיא קופצת את אגרופה. "הבריטים עדיין כאן, הפרוטסטנטים עדיין כאן, ומצבנו לא השתנה, אז מה פתאום להפסיק?"

לתחושה הזו שותפים רבים גם בתוך האיי־אר־איי. מרים "יודע דבר" הודה באוזני, כי הוא חושש מפילוג בתנועת המחתרת. לדבריו, "הפסקת האש תישמר, ולפחות בזמן הקרוב לא יהיו פיצוצים ורציחות. אבל פעילים רבים אינם מסכימים לצעדים האחרונים".

מסתבר כי יחסי ישראל־אש"ף משמשים כאן מעין דוגמה זוהרת להצלחה של יריבים מושבעים להגיע לפיוס. את ההשוואה הזו שמעתי מעשרות אנשים לפחות. אולם כל אחד השתמש בהשוואה הזו כדי להוכיח עמדה אחרת.

הבחורה הצעירה בפולס רואד, מעוז הרפובליקאים, אמרה: "ההודאי שנצליח גם אנחנו, כמו שהצליחו אתם". אבל כששאלתי את אנשי החבורות שנאספו מול מטה השין־פיין במערב בלפאסט, האם בעיניהם ג'רי אדאמס הוא יאסר ערפאת של צפון אירלנד, כפי שכמה פרשנים הזדרזו להכתיר את מנהיג הזרוע הפוליטית של האיי־אר־איי, נשמעו קולות שונים להלוטין: "האם יאסר ערפאת הסכים להפסיק את האינתיפאדה כדי להתחיל במו"מ עם ישראל?", קרא בלהט אדם כבן 50, "ג'רי אדאמס הפסיק את המאבק שלנו, ואפילו הבטחות בעל־פה מהבריטים לא קיבלנו". המילה "בגידה" לא נאמרה במפורש, אבל זה מה שחושש חלק מהפעילים הקיצוניים.

בעלי החנויות בפולס רואד אספו אתמול את שברי הבקבוקים ופחיות הבירה שהצטברו על המדרכות לאחר חגיגות הפסקת האש. למרות הדריכה, כי הסיור במקום בטוח היום יותר מאי־פעם, המבקר חש שלא בנוח. פטרולים של חיילים בריטים בתגור קרב מלא סובבים ברחובות, המסוק הצבאי ממשיך לרחף מלמעלה, והמקומיים נועצים בך עיניים חשדניות.

החיילים מסתובבים ברחובות עם האצבע על ההדק. הם מנומסים ומברכים בבוקר טוב, אולם נוהגים משאגנות. "זה רק היום הראשון להפסקת האש ואנחנו לא לוקחים סיכונים", אמר לי חייל בן 19.

> החיילים מסתובבים ברחובות עם האצבע על ההדק – "זה רק היום הראשון להפסקת האש ואנחנו לא לוקחים סיכונים"

אצל הפרוטסטנטים נשמעה השוואה מהסכסוך בדרום אפריקה, וגם היא מזוית מפתיעה. "אנחנו צריכים מאנדלה משלנו כדי שידביל אותנו", צעק שוטר־בגמלאות, שעבר על דש המקטורן שלו סיכות וסמלים של אגודות ותיקים יוניוניסטיות. "אנחנו, כמו השחורים בדרום אפריקה, מהווים את הרוב, והקתולים רוצחים אותנו. עכשיו הם מכריזים על שלום, אבל אני לא מאמין אפילו למילה אחת שיוצאת מהפה של הטיפוס הזה, אדאמס. שלום? הם היו כבר פיה של הזנחים ברברים". כשאני מוכיח לו שרוב מעשי הרצח בשנים האחרונות בוצעו על ידי קבוצות לויאליסטיות, הוא מגחך בראשו בנפנוף: "טוב מאוד. המסדרים צריכים לרצות שלעולם לא נסכים לאיחוד עם אירלנד".

דיבורים מן הסוג הזה, יש להדגיש, אינם נחלת הרוב כאן. בצד הספק והתהיות, היתה בסוף הכל תחושה של הקלה. את המלים "אנחנו רוצים חיים נורמליים" שמעתי מהורים וילדים, קתולים ופרוטסטנטים, סוחרים ומובטלים, צעירים וקשישים. כולם מקווים שיהיה טוב יותר, והרוב הגדול רוצה להאמין שהחלטת האיי־אר־איי היא צעד ראשון בדרך לשלום.

זה גם המסר שהשמיעו כמעט כל המנהיגים הפוליטיים, חלקם – בעיקר הפרוטסטנטים – תוך הסתייגות. "איך אני יכולה לבטוח בג'רי אדאמס", שאלה פעילה במפלגה היוניוניסטית של אלסטר, "הרי הוא צריך לשבת בבית הסוהר ולא ליד שולחן המו"מ".

מנהיגי הקתולים המתונים אימצו ביממה האחרונה קו מפייס להלוטין, ותוך כדי הבעת הבנה לעמדה היוניוניסטית הם מפצירים במנהיגים הפוליטיים היריבים לתת סיכוי ליוזמה החדשה. "אם רוצים שלום חייבים לשבת עם 'האויב' למרות שהוא אולי שנוא ומתועב עליכם", אמר בהתרגשות חבר הפרלמנט ג'ון היום, מנהיג המפלגה הקתולית המתונה. "הרי שלום עושים עם אויבים. אנחנו עם מחולק, ויש בינינו חילוקי דעות – הרי אם היינו מסכימים על הכל לא היה צורך בהסדר – אז אנא, בואו ניגש למו"מ".

היום לא חסך במלים, ורק מסיבת עיתונאים אחת לשנייה, ושם, אף התחננו למען התחלה מהירה בכל האפשר של מו"מ: "אף אחד לא צריך להגיד לי מי זה האיי־אר־איי. ביתי הותקף כבר תשע פעמים, ואני מבין את הרתיעה שיש ליוניוניסטים כלפיהם. אבל עכשיו יש הזדמנות לפתוח את כל זה אסור לנו להחמיץ זאת. הדורות הבאים לא יסלחו לנו".

נראה כי המופתעים ביותר מן המהלך הקתולי הם ראשי המפלגות הלויאליסטיות, שעד הרגע האחרון לא האמינו בסיכוי להפסקת אש. אתמול הם הרגישו את העובדה שבהודעת האיי־אר־איי נאמר כי הפסקת האש היא "מוחלטת", אך לא "קבועה" או "מתמדת". הקתולים נועצים על מה שנראה בעיניהם "דקדוקי עניות" ופלפול מיותר, אולם היוניוניסטים, יחד עם הבריטים, אומרים שההודעה הזו איננה מספקת, ועל האיי־אר־איי להכריז על זניחה לתמיד של דרך המאבק המזוין.

אולם למרות הדיבות המסויגת, אין ספק כי נפל דבר בצפון־אירלנד והשינוי בעמדה הרפובליקאית הוא חד וברור, ואפילו היסטורי. לעומת זאת טרם נשמע דבר מהטרוריסטים הלויאליסטים, והחשש הוא שאלה עלולים לשבש את המצב ולגרור מחדש את האיי־אר־איי למעגל האלימות. בינתיים מבקשים הפעילים להתרגל למציאות החדשה, והשינויים כבר נראים בשטח. כבר ציורי הקיר הענקיים בחלק הקתולי, המראים את אירלנד הכבולה באזיקים "מתוצרת בריטניה", נרשמה אמש סיסמאות חדשות: "לכל אחד – רפובליקאי או אחר – יש תפקיד למלא", נכתב באותיות ענק ליד מטה השין־פיין, היכן שקודם היה רשום "אירלנד לאירים". על קיר שלם, מול מתחם המשטרה באחת השכונות הקתוליות טרחו כל הבוקר אחד הפעילים על ציור קיר חדש, פירמידה של קוביות שעל כל אחת מהן רשומה סיסמה קצרה: "שיוויון", "חנינה לאסירים פוליטיים", "דמוקרטיה", "חופש", ועל הקוביה העליונה – "שלום".

תצלום: איי־פי

נשים וילדים חוגגים את הכרזת המחתרת בצפון־אירלנד על הפסקת אש בהנפת שלטים רפובליקאיים מחוץ לתחנת המשטרה באזור הקתולי של מערב בלפאסט

ראשי הטלוויזיה בבריטניה דורשים להשמיע את קולם של אנשי האיי־אר־אי בשידור

מאת דפנה ורדי
סופרת "הארץ" בבריטניה

במקום שצופי הטלוויזיה ברחבי העולם שמעו בימים האחרונים שוב ושוב את גירסתו של נשיא שין־פיין, ג'רי אדאמס, להכרזת הארגון על הפסקת האש – נאלצו מאזיני הרדיו וצופי הטלוויזיה בבריטניה ובצפון אירלנד להסתפק במראה פניו, כאשר שחקן חוזר על דבריו.

אלה המקבלים את שידורי הטלוויזיה מארה"ב באמצעות לוויין, לא שומעים כלל את קולם של הדוברים, שכן רשתות הטלוויזיה האמריקאיות לא משמיעות את קולם של אנשי שין־פיין בשידורים המועברים לבריטניה.

חוק בריטי מ־1988 אוסר על השמעת קולם של אנשי המחתרת הרפובליקאית ואנשי הזרוע הפוליטית שלה, שין־פיין, באמצעי התקשורת. ואולם, אתמול גבר בבריטניה הלחץ מצד אנשי תקשורת ושרים לבטל את החוק כבר עד חיובי ראשון בתגובה להכרזת הפסקת האש של האיי־אר־איי.

החוק, השנוי במחלוקת מאז נכנס לתוקפו, היה מיוזמתה של ראש הממשלה לשעבר, מרגרט תאצ'ר, שטענה כי כך יימנע מהאחראים לטרור לנצל פיגועים למטרות יחסי ציבור. אך, מאז שנכנס החוק לתוקפו עשו אמצעי התקשורת מאמצים כדי לצמצם את השפעתו.

"תאצ'ר ניסתה להעתיק את החוק הישראלי"

אמצעי התקשורת, ובעיקר רשתות הטלוויזיה, התייחסו לניסוח המדוייק של החוק, הקובע שאין להשמיע את קולם של אנשי המחתרת האירית, והציגו את תמונותיהם מעל מסכי הטלוויזיה מבלי להשמיע את קולם. תחילה היו הכתבים עצמם חוזרים על הדברים שנאמרו על ידי אנשי שין־פיין, ולעתים מסתפקים בדיווח על תוכנם. אך עם הזמן העסיקו רשתות הטלוויזיה שחקנים כדי להשמיע את דברי אנשי שין־פיין בצורה מקצועית, וכטון בו נאמרו.

בעבר נשמעו טענות, כי תאצ'ר קיבלה את הרעיון לחוק מישראל, שכן באותה תקופה אסר החוק בארץ על אמצעי התקשורת האלקטרוניים לשדר את דבריהם של אנשי אש"ף.

תאצ'ר. יוזמת החוק

החוק שיזמה תאצ'ר היה בעייתי במיוחד תוך כדי מערכת הבחירות, מאחר שאדאמס היה בין המועמדים לפרלמנט, וכמה מנשי המפלגה התמודדו על מקומות במועצות מקומיות. האיסור על השמעת קולם באמצעי התקשורת היה פוגע ביכולתם להתמודד בצורה הוגנת ובתנאים שווים ליריביהם. הפשרה שהושגה אז היתה שמותר להשמיע את קולם באזור הבחירה שלהם ובצפון אירלנד, אך לא מחוץ לאזור.

"הצופים ישפטו את שין פיין בעצמם"

אתמול קיבל השר לעניני מורשה לאומית, סטיבן דורל, פניות רשמיות מראשי כל רשתות הטלוויזיה בבריטניה, שטענו כי אם לא יבוטל האיסור לא תהיה להם אפשרות להעביר לצופים דיווח אמין והוגן של אירועי היום. ראש מחלקת החדשות של הבי־בי־סי, טוני הול, אמר כי "הצופים והמאזינים שלנו צריכים לשפוט את שין פיין בעצמם".

בפועל החוק כבר נשחק, ולהחלטה שתקבל ממשלת בריטניה תהיה בעיקר השלכה על ההתקרבות במגעים עם שין־פיין. הממשלה תוכל להשתמש בביטול החוק כדרך להפגנת רצון, ותגובה חיובית כלפי הכרזת הפסקת האש של האיי־אר־איי, מבלי שתהיה לדבר משמעות רצינית בשטח. מצד שני, יש הסבורים כי הממשלה לא מעוניינת להיראות כמי שממהרת לעשות מחוות כלפי שין־פיין זמן קצר לאחר ההכרזה על הפסקת האלימות.

דמויות מרכזיות בזירת צפון אירלנד

מאת דפנה ורדי

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). להלן כמה מהדמויות המרכזיות בזירה הפוליטית בצפון אירלנד:

● ג'רי אדאמס. נשיא השין־פיין. הוא הדובר העיקרי של המחנה הרפובליקאי המאבק למען איחוד שני חלקי אירלנד, ועד אתמול טען שכל דרך כשרה להשגת המטרה, כולל מה שתואר על ידי הארגון כמאבק צבאי. אדאמס נחשב לגורם המרכזי בשכנוע הנהגת האיי־אר־איי להפסיק את המאבק המזוין ולפעול בדרכים פוליטיות. בכך אדאמס לוקח על עצמו סיכון אישי לא קטן, שכן רבים מאמינים כי אם המטרה לא תושג הוא עלול לשלם על כך בחייו. אדאמס היה בעבר בין הפעילים שנעצרו בידי בריטניה ללא משפט, ומאוחר יותר נדון ל־18 חודשי מאסר על ניסיון לברוח מהכלא. ב־72' היה אדאמס מעורב בשיחות עם הבריטים שהובילו להפסקת אש שלא החזיקה מעמד זמן רב, ולאחר שחרורו מהכלא ב־76', הוא פנה למישור הפוליטי, נבחר לתפקיד סגן נשיא שין פיין, וב־83', נבחר לנשיא המפלגה. באותה שנה הוא גם נבחר לפרלמנט הבריטי, אך בשל התנגדותו לשלטון הבריטי בצפון אירלנד הוא מעולם לא השתמש במנדט שקיבל, אם כי המשיך להתמודד בבחירות עד לבחירות האחרונות לפני כשנתיים, אז איבד את מושבו.

● ג'ון יום. חבר פרלמנט בריטי מהמפלגה הסוציאל דמוקרטית (SDLP) מאז 74', חבר הפרלמנט האירופי מטעם אזור הבחירה של דרי (לונדונדרי), מאז 79'. יום, בעבר מורה במקצועו, החל בפעילות פוליטית במסגרת התנועה לזכויות האדם בדרי ב־68'. יום נחשב לאחד ממייסדי המפלגה הסוציאל דמוקרטית, שהוקמה ב־70' וכיום הוא סגן נשיאה. יום שימש בעבר כעוזר אחד הנציבים בקהילה האירופית, ונחשב לתומך נלהב ברעיון הפדרליזם ביבשת בו ראה גם פתרון אפשרי לבעיית צפון אירלנד. במשך השנים הוא השקיע רבות בניסיונות הידברות עם היוניוניסטים, ובשנה וחצי האחרונה קיים מגעים עם ג'רי אדאמס, שהובילו להסכם הסודי ביניהם.

● ג'יימס מולינו. מנהיג "המפלגה היוניוניסטית הרשמית" OUP, המתונה יותר, מולינו נבחר לפרלמנט הבריטי ב־70', והיה בין הראשונים שתמכו בעמדה ניטרלית של המפלגה בניגוד לקודמיו שדגלו בקבלת מדיניות שתהיה תואמת לזו של המפלגה השמרנית. מולינו היה בשנות ה־70 מתומכי השלטון העצמי לצפון אירלנד. ב־81', יסד מולינו את "מועצת האיחוד" שנועדה לחזק את מעמדם של היוניוניסטים לנוכח המגעים בין ממשלות בריטניה ואירלנד שנתפסו בעיניו כהיסטורית לכיוון איחוד אירלנד. המועצה זכתה לאהדה גם מחוץ למפלגה, בעיקר בקרב חברי פרלמנט מהאגף הימני של המפלגה השמרנית. מולינו עשה מספר נסיונות ללכד את כל הגורמים היוניוניסטים, אך רובם לא הצליחו. מולינו ואנשיו נחשבים ל"קול השפוי" של היוניוניסטים, ולכן תגובתו להצהרת האיי־אר־איי זכתה מיד לתגובה חיובית מצד ראש ממשלת בריטניה, ג'ון מייג'ור.

● איאן פייזלי. מנהיג "המפלגה היוניוניסטית הדמוקרטית" (DUP) מאז 79', חבר הפרלמנט הבריטי מ־70', וחבר הפרלמנט האירופי מ־79'. פייזלי שהוא איש דת, נחשב לאחד הדוברים הקיצוניים ביותר של היוניוניסטים. בנו של איש דת בפטיסטי, פייזלי ידוע כמי שהחל להטיף כבר בגיל 16. פייזלי החל את פעילותו הפוליטית ב־63', כשאירגן מצעד בבלפאסט במחאה על הורדת דגל בריטניה לאות אבל על מות האפיפיור. פייזלי נקנס ב־10 לישי"ט, והצהיר שיעדיף לשבת בכלא ולא לשלם את הקנס, אך, אלמוני שילם עבורו. פייזלי הידוע בהתבטאויותיו הבוטות, נזרק לא אחת מהפרלמנט ואף הורחק לתקופות קצרות, אך ההרחקות לא הרתיעו אותו, ותגובותיו הבוטות על הצהרת האיי־אר־איי הכיזו שהוא לא התמתן. הוא שהאשימו אותו השבוע בליבוי היצרים לאחר שהוא האשים את הממשלה הבריטית בשקרים, והזהיר מפני מלחמת אזרחים.

הסליק, [..]וגגים בלבד

[...]רק כשיש זמן,
[...]יפסקים?

[...]לצאת? חוגגים ב"סליק"!
[...]חוגגים ב"סליק"!
[...]חוגגים ב"סליק"!

[...]הריקודים, השירה בציבור
[...]הם חוויה בלתי נשכחת!
[...]רוקדים במעברים,
[...]ונכנעים למוסיקה הכובשת.

[...]חוגגים בלבד.
[...]את ההבדל!

[...] 200 איש ★ מטבח כשר

לפרטים והזמנ[...] הסליק מועדון עברי
מחלקת אירוע[...] טלפון: 03-5232360/1
גן העיר, אב[...] בירול 71, תל-אביב

דרושות משפחות אומנות

המרכז הישראלי לכלבי נחיה לעוורים
דרושות משפחות אומנות לגורי
לברדור בני 8 שבועות. גורים אלה
ישהו אצל המשפחות למשך שנה
ולאחר מכן יעברו אילוף במרכז
ויהפכו להיות "זוג עיניים אחר".
המרכז יספק את אחזקתם של הגורים.
טל: 08-408213.

המרכז הישראלי לכלבי נחייה לעיוורים

לנוער שרוצה לדעת יותר

אוניברסיטת תל-אביב
מציעה קורסי מדע ודעת

פיסיקה מודרנית, סדנת ניסויים בפיסיקה, מסתרי כדה"א, אסטרופיסיקה, יסודות הכימיה, פרקים במתמטיקה, תקשורת אלקטרונית, מחשבים, פרדוכסים, מיקרוביולוגיה, הנדסה גנטית, מדעי הרפואה, יחסים בינלאומיים, משפט, פילוסופיה ועוד.....

הקורסים מיועדים לתלמידי כיתות ז'-י"ב. ההרשמה: 4 באוקטובר עד 25 באוקטובר,
בימים א', ג', ה', בשעות 09:00 - 12:00, 16:00 - 19:00
לפרטים: אוניברסיטת ת"א, בנין סרת, קומה ג', חדר 335,
טלפונים: 6408154, 6423380, 03-6408469 פקס': 03-6408184
בעת ההרשמה תלמידי כיתות ז'-ט' מתבקשים להביא העתק תעודה
לקבלת ידיעון נא להתקשר לטלמסר 03-5653345

אוניברסיטת תל-אביב — שוחר מדע

מדינת ישראל

צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים
(הוראת שעה) (מחירים מרביים למצרכי מזון חקלאיים) (תיקון), התשנ"ד – 1994

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7 (א) (1) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) התשמ"ד – 1985 [1], ובהתאם לסעיף 15 (א) (1) לחוק אזור סחר חופשי באילת (פטורים והנחות ממסים), התשמ"ה – 1985 [2], אנו מצווים לאמור:

תיקון התוספת 1. בתוספת לצו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למצרכי מזון חקלאיים), התשמ"ט – 1989 [3], במקום חלק שלישי יבוא: חלק שלישי: ביצים

המצרך: משקל הביצה בגרמים	סוג הביצה	טור א': המחיר בש"ח לביצה בודדת או ביצה בתבנית של 30 ביצים – במכירה לקמעונאי בתפזורת ללא מע"מ	טור א': במכירה לצרכן כולל מע"מ	טור ב': במכירה לצרכן באזור אילת
מעל ל־70	1	0.22	0.32	0.27
מ־65 עד 70	2	0.21	0.30	0.26
מ־60 עד 65	3	0.19	0.28	0.24
מ־55 עד 60	4	0.18	0.26	0.22
מ־50 עד 55	5	0.16	0.23	0.20

המצרך: משקל הביצה בגרמים	סוג הביצה	טור א': המחיר בש"ח לאריזות קמעונאיות סגורות של 12 ביצים – במכירה לקמעונאי ללא מע"מ	טור א': במכירה לצרכן כולל מע"מ	טור ב': במכירה לצרכן באזור אילת
מעל ל־70	1	3.00	4.25	3.65
מ־65 עד 70	2	2.80	4.00	3.40
מ־60 עד 65	3	2.65	3.75	3.20
מ־55 עד 60	4	2.40	3.40	2.90
מ־50 עד 55	5	2.20	3.15	2.65

תחילה 2. תחילתו של צו זה ביום כ"ד באלול התשנ"ד (1 בספטמבר 1994)

כ"ה באלול התשנ"ד (31 באוגוסט 1994)

אברהם (בייגה) שוחט — שר האוצר
יעקב צור — שר החקלאות

(1) ס"ח התשמ"ה, עמ' 2, ק"ת התשנ"ב.
(2) ס"ח התשמ"ה, עמ' 204
(3) ק"ת התשמ"ט עמ' 1327; התשנ"ה, עמ' 679.

MOTOROLA — פלאפון

מוטורולה פלא-פון-תקשורת סלולרית בע"מ

הרחבת מערכת הפלא-פון בסוף השבוע

בין התאריכים 1.9.94–4.9.94 תתבצע הרחבה במערכת,
לשם שיפור השירות ללקוחותינו.
בעת ההרחבה ובמשך השבוע, עלולים להיווצר ניתוקים, שיבושים והפסקות זמניות בשירות.
חברות בזק ומוטורולה פלא-פון מתנצלות על אי הנוחות הזמנית שתגרם ללקוחות
הפלא-פון, ומקוות שההפרעות בשירות יתקבלו בהבנה.

טלפונים לבירורים: 03-6928866

هكذا من الأصل

هكذا | من الأصل

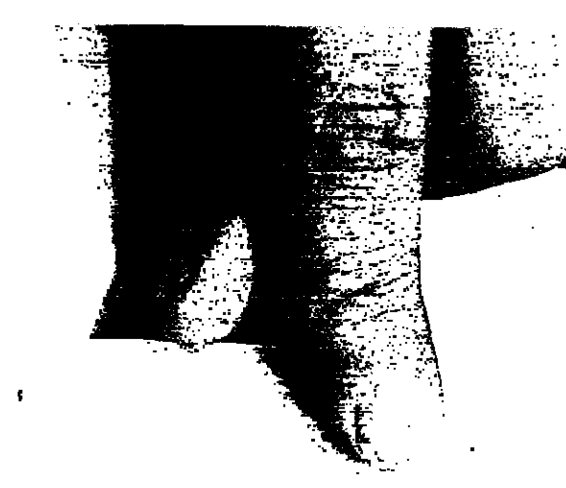

חדשות חוץ

הממשל האמריקאי מגביר את איומיו כלפי השליטים הצבאיים בהאיטי

"כוח הפלישה להאיטי יאסור את שליטיה אם לא יעזבו את המדינה"

ואשינגטון (רויטר). ארה"ב הז- הירה אתמול את שליטיה הצבאי- ים של האיטי, כי עליהם לעזוב את המדינה במהירות, או להסתכן בכך שייעצרו על ידי כוח פלישה בינלאומי ויועמדו לדין על ידי הממשלה הנבחרת של האיטי, לאחר שזו תושב לשלטון.

בנוסף הדגישו שלושה פקידים אמריקאים בכירים, כי הפלישה הצפויה להאיטי תישען על כוח גדול ותהיה תחת פיקוד אמריקאי, כדי להקטין את מספר הנפגעים. "אם הגנרל ראול סדראס ועמי- תיו עדיין יהיו בפורט-או-פרינס כאשר הכוח הרב לאומי ייכנס לשם, ישנה לדעתי הצעה מחול- פת שהם ייעצרו, תבוא הזמן יו- עברו לידי הממשלה הלגיטימית של האיטי שתושב לשלטון", אמר סגן מזכיר המדינה האמריקאי, סטרוב טאלבוט, לכתבים.

בדו"ח שהופץ שלשום במטה האו"ם בניו-יורק אמר מזכ"ל האו"ם, בוטרוס גאלי, כי המצב בהאיטי הידרדר עוד בחודש אוגו- סט, עם ההתגברות בדיכוי הפולי- טי, השיתוק המתמשך בכלכלה ואבטלה ששיעורה מתקרב ל- 80%.

סגן שר ההגנה האמריקאי, ג'ון דויטש, אמר שלשום לכתבים, כי הכוח הצפוי של כעשרת אלפים חיילים שישוגר להאיטי, ישתלט במהירות על כל גילויי התנגדות וימנע מספר רב של קרבנות.

ז'ופה. צרפת לא תפלוש

ביום שלישי השתתפו טאלבוט ודויטש בפגישה של מנהיגי הקהי- לה הקאריבית בקינגסטון, ג'מאייקה, שבה התחייבו כמה מדינות קאריביות קטנות לשלוח כ-270 חיילים להשתתף בכל כוח רב-לאומי שיתפרס בהאיטי. דוי- טש אמר, כי אימון הכוחות הקא- ריביים יחל מיד בבסיס הצבא האמריקאי ברוזוולט רואדס, פו- ארטו ריקו, ושלשום הוסיף פקיד בכיר בפנטגון, כי כ-30 חיילים אמריקאים יישלחו לבסיס כדי לאמן את החיילים הקאריביים.

מיטראן מזועזע ממדיניות ארה"ב בקובה

פאריס (רויטר). צרפת לא תשתתף בפלישה להאיטי, אך היא מוכנה לסייע באימון כוחות הביט- חון במדינה לאחר השבת הדמוקר- טיה, אמר אתמול שר החוץ הצרפתי, אלאן ז'ופה. "עמדתה של צרפת ברורה מאוד: לא נשתתף בשלב הצבאי, אך אנו מוכנים להשתתף בשלב השני", אמר ז'ופה. בשלב השני, לפי התכנון של האו"ם, אמורים כוחות בינל- אומיים להתפרס בהאיטי כדי לסי- יע באימון כוחות הביטחון של המדינה.

הודעת ז'ופה נמסרה לאחר שנשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, הביע שלשום, כי לדעתו החרם האמריקאי נגד קובה הוא "מזעזע להחריד" וכי שיטה זו "פרימיטי- בית". הנשיא דבר באוזני 200 שג- רירים צרפתיים, שהתכנסו בפאריס לשלושה ימי התייעצויות על מג- מות הדיפלומטיה הצרפתית, כי בנושא קובה קיימים חילוקי דעות בינו לבין שר החוץ ז'ופה.

נפתחו השיחות בין ארה"ב לקובה על משבר הפליטים; מחלוקת על מטרת השיחות

קובה דורשת לדון בסיום האמברגו הכלכלי שהוטל עליה; ארה"ב: נדון רק בהליך קבלת אשרות הגירה

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו-יורק

ניו-יורק (מיוחד ל"הארץ"). בעוד שמספר הפליטים מקובה היוצאים לארה"ב דרך הים גדל והולך, נפתחו אתמול בניו-יורק שיחות בין נציגים אמריקאים וקובנים, כאשר שני הצדדים מג- דירים על יעדים שונים של המג- עים.

שיפור במזג האוויר הביא אתמ- מספר הפליטים שיוצאים ביומיים האחרונים בלב ים על ידי ספינות משמר החופים האמריקאי. עד לשעות הצהריים אתמול נעצרו כ- 500 פליטים קובנים. שלשום עמד מספר העצורים בלב ים על 2,000 ונמסר שהממשל האמריקאי שוקל להפנות אלפי פליטים לפנמה.

"קאסטרו שולח אסירים"

בכירים בממשל הביעו חששות, כי פידל קאסטרו חוזר על הטקטי- קה שנקט בשנת 80' כששחרר את יציאתם הבלתי חוקית מקובה של פליטים בעלי עבר פלילי. בכיר בממשל אמר לעיתון "ניו-יורק טיימס", כי יש סימנים ברורים לכך שקובה משחררת מבתי הכלא אסירים ומעודדת אותם לנסות להסתנן לחופי פלורידה.

הממשל האמריקאי הבהיר את- מול באופן חד-משמעי, כי מטרת השיחות שנפתחו אתמול במנהא- טן היא השגת פתרון מוסכם על שני הצדדים בדבר הקלת ההלי- כים לקבלת אשרות כניסה לארה"ב לקובנים שהגישו בקשות הגירה או מתכוונים להגיש. על ידי הקלת ההליכים מבקש המ- משל להשפיע על אזרחים קובנים להימנע מניסיונות הסתננות לארה"ב בדרך הים.

כך כבר הבהירו הנציגים הקוב- נים שהגיעו לניו-יורק, כי מטרתם היא לדון עם נציגי הממשל גם על הסרת החרם הכלכלי שהוטל על קובה לפני 35 שנה. בנוסף הבהירו הקובנים, כי יבקשו מארה"ב לחד- דול משידורי הרדיו לאזרחי קובה.

בראיון ל"ניו-יורק טיימס" אמר ראש המשלחת האמריקאית לשי- חות, מייקל סקול, "אנו פועלים מתוך הנחה שממשלת קובה מבי- נה שבלימת זרם המהגרים היא אי- נטרס שלה כפי שהוא אינטרס שלנו". רפאל דאוסה העומד בר- אש המשלחת הקובנית לשיחות אמר לעומת זאת, כי הלחץ הוא על הממשל האמריקאי ולא על פידל קאסטרו. "לארה"ב בעיה אמיתית כיצד לטפל בכל הפלי- טים הבלתי חוקיים".

דיפלומטים במרכז האו"ם אמרו אתמול, כי אם יתעקשו הנציגים הקובנים לדון בנושאים אחרים מלבד הגירה, הסיכויים לתוצאות מעשיות בשיחות בניו-יורק שואפים לאפס. לטענת הקובנים, ביטול האמברגו ישפר את המצב הכלכלי ואת תנאי החיים באי ובכך תיבלם מעצמה ההגירה הבלתי-חוקית.

ג'סי ג'קסון קורא לסיום האמברגו

ארה"ב דוחה על הסף דיון בבי- טול האמברגו. בכירים בוואשינג- טון היתנו דיון בנושא זה בנקיטת צעדים מיידיים מצד פידל קאסט- רו לקידום הליכים דמוקרטיים ולרפורמות כלכליות. מומחים סבורים, כי קאסטרו לא יסכים לב- צע רפורמות כלכליות כיוון שר- פורמות כאלה הכשירו את הקרקע לקריסת בריה"מ לשעבר ולשינוי- ים במשטרי מדינות מזרח אירופה.

פנמה סיטי (עי"ת). הכומר ג'סי ג'קסון קרא שלשום לנשיא קלינ- טון לשים קץ לאמברגו הכלכלי שהטילה ארה"ב על קובה, כמוצא יחיד לבעיית זרימת הפליטים הקובנים. "כבר שנים להכיר בעובדה ששימוש בעיצומים נגד קאסטרו לא הביא לדמוקרטיה, כך בכל להוסף מהעם הקובני את הס- בל שלא היה צריך להבחות עליו", אמר ג'קסון. בכך חזר ג'קסון על טענות המשטר הקובני, ש-35 שנים של אמברגו אמריקאי הומי- רו את העוני באי ואילצו כ-20 אלף קובנים להימלט מארצם ברפסודות לעבר חופי ארה"ב.

72 אלף בקשות לאשרות כני- סה לארה"ב הוגשו על ידי אזרחים קובנים בשנת התקציב של 93'. בעשרת החודשים האחרונים הו- ענקו אשרות כניסה ל-2,859 קוב- נים. לדברי "ניו-יורק טיימס" מאמש, סיבה מרכזית לסחבת בהע- נקת אשרות כניסה היא שרק שבעה פקידים בנציגות האמריק- אית בקובה מטפלים בזרם הבקש- ות הגדל והולך.

יומן

סיומו של עידן

יציאת אחרון החיילים הרוסים ממזרח גרמניה מסמלת, יותר מכל אירוע אחר מאז נפילת חומת ברלין, את חיסול ירושות מלחמת העולם השנייה ותום עידן המלחמה הקרה בליבה של אירופה. יחד עם קץ הנוכחות הצבאית הרוסית במדינות הבאלטי- ות, פותחת הנסיגה פרק חדש ומלא תקווה, בשביל המזרח אירו- פיה. אך בשביל הרוסים, הנסיגה מהווה תזכורת לתקופה הקשה המלווה בחששות ודאגות פוליטיות וכלליות.

בנאומים שנשאו נשיא רוסיה, בוריס ילצין, והקנצלר הגרמני, הלמוט קוהל, בטקס הפרידה בברלין השבוע, השתקף הרצון ההדדי להקל על פתיחת דף חדש ביחסים בין שתי המדינות. ילצין הבהיר, שהאשמה על מלחמת עולם השנייה רובצת על המשטר הנאצי ולא על העם הגרמני כולו; וקוהל הדגיש כי האינטרס הגרמני בשיגשוגה של רוסיה לא יפחת גם בעתיד. שניהם הבטיחו לשתף פעולה למניעת הברחות חומרים גרעיניים, שהפכה לסכנה חדשה מהמזרח.

בחמש השנים האחרונות השקיעה גרמניה בסיום הכיבוש הסובייטי 53 מיליארד דולר – סכום ענק שהרכבו המגוון משקף את מורכבות הבעיה כיצד לייצב את המצב הכלכלי והפוליטי ברוסיה. ילצין יודע שבעיני המערב ממחישה השלמת הנסיגה את אמינות הבטחותיה של מוסקווה, אך הוא מודע לכך שבעיני רוסים רבים, וביחוד השמרנים, מסמלת הנסיגה ממזרח גרמניה את סוף היות רוסיה מעצמת-על. קוהל יודע שתוצאות מימון שיקום הכלכלה הרוסית מקשות על כלכלתה של גרמניה, אך הוא מודע לכך שלגרמניה יש אינטרס ביציבות ובצמיחת הדמוקרטיה ברוסיה. מעיניו לא נעלמה גם העובדה, שחגיגות קץ הנוכחות הרוסית בגרמניה, יסייעו למפלגתו בבחירות הכלליות באוקטובר הקרוב.

אליהו סלפטר

זאיר דורשת שהפליטים מרואנדה יעזבו את המדינה עד סוף החודש

גומא, זאיר (רויטר). ממשלת זאיר הודיעה אתמול, כי היא דו- רשת ש-1.2 מיליון הפליטים הרו- אנדים שבתחומה יעזבו את המדינה עד לסוף החודש הנוכחי.

כדי להשיג יעד זה הבטיחה הממשלה למנוע מאנשי המיליצי- ות של ההוטו להפעיל לחץ על הפליטים בניסיון לשכנעם שלא לחזור לבתיהם. "אנו דורשים שכל הפליטים הרואנדים יעזבו עד ל- 30 בספטמבר, 1994", אמר שר המשפטים של זאיר, קמאנדה וה קמאנדה, שדיבר בפגישה משות- פת של שרי ממשלת זאיר ושרי ממשלת רואנדה החדשה.

לדבריו, זאיר תעודד את חזרת הפליטים לבתיהם על ידי מניעת הפעילות העוינת של תומכי המ- משלה המובסת במחנות, ועל ידי פירוק חיילי הצבא המובס מנשקם. מעריכים כי בזאיר נמצאים כ-26 אלף חיילי צבא רואנדה המובס.

"אנו קוראים לארגונים הבינל- אומיים לסייע לא רק לפליטים הרואנדים, אלא גם לאוכלוסיה המקומית בזאיר הסובלת ממחסור במזון ובמחלות", אמר קמאנדה, שהוסיף כי להערכתו על כל עש- רה רואנדים שמתו במחנות מת זאירי אחד. מאז תחילת הבריחה ההמונית של הפליטים הרואנדים לצפון זאיר באמצע יולי, מתו כ- 46 אלף בני אדם ממחלות.

פגישת השרים נערכה שלוש פעמים השבוע, בשעה שצוותי מומחים התאמצו למצוא קרקע משותפת לדיונים. בפתח הפגישה קרא שר ההגנה של זאיר, ארמיזל מאנבאה, להקדיש דקת דומיה לזכר קרבנות מלחמת האזרחים.

רואנדה דורשת להחזיר את רכוש הצבא המובס

עובדי סיוע אומרים, כי פליטים רבים, בני הוטו, המבקשים לחזור לרואנדה נרתעים מאיומי אנשי המיליציות - החיילים המובסים, המעצבים כי ממשלתה החדשה של רואנדה תהרוג את הפליטים החוז- רים. "החזית הפטריוטית של רו- אנדה", שהרכיבה את הממשלה החדשה, טוענת כי לא נשקפת כל סכנה לפליטים שיחזרו לבתיהם, למעט אלה שימצאו אחראים למ- עשי הטבח במלחמת האזרחים.

שר החוץ של רואנדה, סת סנ- דאשונגה, אמר כי ממשלתו קיב- לה מממשלת זאיר את הערובות הנחוצות בענייני ביטחון, אך אינה מרוצה מהתגובה הזאירית לדריש- תה לקבל חזרה את הרכוש שלקחו מהכוחות הרואנדים המובסים שב- רחו לזאיר. ממשלתה החדשה של רואנדה דורשת את החזרת הכסף, כלי הנשק, המכוניות והצי- וד, שנלקחו מהמפלטים.

סוכנות עתים מדווחת: 195 אלף שקל העביר לקרן מד"א לפ- ליטי רואנדה מאז נפתחה, כך נמ- סר מבורכו מד"א. נמסר כי אחת התרומות הגדולות שהתקבלו בק- רן, בסך של 80 אלף שקל הופקדה על ידי תורמים נוצרים מברזיל, כדי להביע הערכה על מבצע ההצלה של ישראל בגומא.

במד"א הוסיפו, כי הקרן תיסגר אחרי החגים והכנסותיה יועברו למשרד החוץ כדי לסייע לילדי הפליטים. במד"א קוראים לציבור להוסיף ולתרום לקרן: חשבון מס- פר 07-280000 בסניף יד-אליהו של בנק לאומי.

יום לאחר שצרפת גירשה 20 צרפתים ממוצא אלג'ירי

משטרת צרפת עצרה 27 חשודים במעורבות בפיגוע במלון במאראקש

מאת ניצן הורוביץ
וסוכנויות הידיעות

משטרת צרפת עצרה אתמול 27 בני אדם החשודים במעורבות בפיגוע במלון במאראקש, במרוקו, שבו נהרגו שני תיירים ספרדים – מסרו אתמול מקורות במערכת המשפט בצרפת.

לדברי המקורות, החשודים נעצרו בפשיטות, שנערכו בעק- בות הפיגוע, והתמקדו באנשים המקורבים לאזרח המרוקאי ולשי- לושת הצעירים הצרפתים ממוצא אלג'ירי שנעצרו בצרפת לאחר ההתקפה במאראקש, שהתרחשה ביום רביעי שעבר.

על המעצרים הורה השופט החוקר למאבק בטרור, ז'אן-לואי ברוגייר, בעקבות בקשה של של- טונות מרוקו, שהועברה באמצעות ארגון השיטור הבינלאומי – אינ- טרפול. לדברי המקורות, נעצרו שמונה אנשים בעיר אורליאן, שב- מרכז צרפת, השאר נעצרו בפרבר לה-קורנב שבפאריס. החוקרים מאמינים, כי ייתכן שהעצורים מילאו תפקיד, אפילו בלתי ישיר, במעשה השוד המזוין או בהעברת כלי הנשק ששימשו בהתקפה.

מעצרם של שני תושבי צרפת ממוצא אלג'ירי, החשודים בביצוע שורה של מעשי שוד מזויינים, על ידי שלטונות מרוקו עורר מתיחות בין מרוקו לבין אלג'יריה. לאחר השוד בבית המלון במאראקש החלה מרוקו לדרוש אשרות כניסה מא- זרחי אלג'יריה המבקשים לבקר במרוקו. בתגובה הודיעה אלג'יריה, כי היא דורשת אשרות כניסה מאזרחי מרוקו, והיחסים בין שתי המדינות התערערו.

עיתוני אלג'יריה שיבחו את צעדי התגובה הנוקשים של ממשלתם, וכתבו כי הגבול עם מרוקו משמש כשער לכניסת נשק, סמים, ו"אלמנטים חתרניים" למ- דינה. אלג'יריה מאשימה זה זמן את מרוקו, כי היא משתפת פעולה עם הטרוריסטים האיסלאמים בכך שהיא מתירה להם לעבור את הגב- ול ועוצמת את עיניה לנוכח הברחות נשק. מאידך, מאשימה מרוקו את אלג'יריה כי היא תומ- כת באופוזיציה המרוקאית.

שלטונות מרוקו חוששים, כי ההתקפה במאראקש עלולה להיות חוליה ראשונה בשרשרת פעולות טרור של גורמים איסלאמים קיצו- נים. בפאריס מציינים, כי עד כה הצליחה מרוקו לחמוק מהפעילות הפונדמנטליסטית המכה במצרים, תוניסיה, ובמיוחד באלג'יריה.

גורם צרפתי בכיר אמר, כי המ- לך חסן נחוש בדעתו לחסל את הגיבויים לפעילות זו. בפאריס לא פוסלים גם את האפשרות שהה- תקפה במאראקש היתה פרובוק- ציה אלג'ירית, במטרה "להחמי- ר" את היחסים עם מרוקו.

שר הפנים של צרפת, שארל פסקואה, הגן שלשום על ההחלטה לגרש את 20 הקיצונים האיסלא- מים ממוצא אלג'ירי לבורקינה פאסו, ואמר כי יגרש קיצונים נוס- פים אם יהיה צורך בכך כדי לש- מור על הביטחון במדינה.

המגורשים הודו, כי הם חברים בארגון "חזית ההצלה האיסלא- מית", אך טענו שאף אחד מהם לא ביצע פשע כלשהו, מסר אתמול דובר המגורשים.

עצרות המוניות בלוב לציון 25 שנה למהפיכת קדאפי

טריפולי (א"פ). מנהיג לוב, מועמר קדאפי, סקר אתמול מצעד חגיגי בן ארבע שעות, שנערך בבירה טריפולי לרגל יום השנה ה-25 למהפיכה שהביאה אותו לשלטון. קדאפי נופף בידו לחיילים הרבים, שקראו סיסמאות בשבח המהפיכה שהעלתה אותו לשלטון. ב-1 בספטמבר 1969 הדיחו קדאפי וקצינים צעירים נוספים את המלך אידריס הקשיש, בשעה ששהה מחוץ למדי- נה. קדאפי היה אז בן 27.

לוב ציינה את יום השנה בעצרות המוניות ובשידורי טלוויזיה, שהבליטו את "העמידה האיתנה" של לוב מול הסנקציות שהוטלו עליה האו"ם בעקבות סירובו של קדאפי להסגיר למערב את שני החשודים בפיצוץ מטוס פאן-אם ב-1988, שבו נהרגו 270 בני אדם. קדאפי, שצפה בכמה מאות החיילים ובכ-2,000 הנערים שחלפו על פניו, לא דיבר אל קהל האלפים, אך היה צפוי לשאת דברים מאוחר יותר אתמול.

במצעד השתתפו יחידות של חילים, חיילות המשרתים ב"צבא המהפכני הירוק" של לוב. מעל לכיכר המרכזית של טרי- פולי התנוסס שלט שבו נכתב "לא לאמברגו של האו"ם". הטלו- ויזיה הממלכתית שידרה במשך היום סיסמאות בגנות המערב, דוגמת "אמריקה אינה יכולה למנוע אותנו" ו"נחיה על לחם ומים אם יהיה צורך בכך".

שלשום הקרינה הטלוויזיה תמונות של רמיסת דגלים אמריק- איים, בריטיים וצרפתיים על ידי אזרחים בעצרת שבה נכח "המנהיג הדגול", כפי שמכונה קדאפי בתקשורת הלובית.

ערפאת הוחרם בשל החתימה על הסכם אוסלו

במצעד אתמול עמדו לצידו של קדאפי נשיא סודאן, עומר חסן אל-באשיר, ונשיא אלג'יריה, ליאמין זרואל. במקום ישב מזכ"ל הליגה הערבית, עיסמת עבד אל-מגיד.

בנוכחות, בלטו בהיעדרם נשיא מצרים, חוסני מובארק, נשיא תוניסיה, זין אל עבידין בן עלי, חסן מלך מרוקו ונשיא סוריה, חאפז אל-אסד. ארבעתם נכחו בחגיגות לציון יום השנה ה-20 לעלייתו של קדאפי לשלטון, אך הפעם הסתפקו בשיגור משל- חות בדרג שרים. כן נעדר מהחגיגות יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, אורח קבוע בחגיגות השנים הקודמות. קדאפי, שהתנגד להסכם עם ישראל עורר עליו את זעמו של לוב, לא הוזמן השנה לטקסים.

טבריה מציעה 35% הנחה לחופשה משגעת בשיא העונה.

טבריה מציעה לכם מתנה שלא עולה הרבה, אבל נשארת לכולם כזיכרון נעים.

טבריה מציעה כנרת צוננת ◆ מזג אויר נוח ◆ תענוגות מינרלים בחמי טבריה הצעירה ◆ מבחר המסעדות והאתרים המיוחדים באזור ◆ ועוד הרבה הרבה כיופי קיץ.

אין ספק שזה מומלץ בכל עת אבל...

בשלושת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים, 11-14 בספטמבר,

טבריה מציעה אף יותר. פינוקים וכיופים בבתי המלון* המצויינים ברשימה,

וכל זה במחיר אטרקטיבי הנמוך בכ־35% ממחירי הקיץ.

שלושים וחמישה אחוז! איזו מתנה!

אז צלצלו עוד היום לאחד המלונות הרשומים מטה ובואו להנות ממתנת החג המושלמת שלכם.

טבריה. למי שיודעים לבלות.

מבצע מחירים לחופשה משגעת בשיא העונה

שם המלון	טל. להזמנות	מחיר רגיל ללילה*	מחיר מבצע ללילה*	אחוזי ההנחה
אסטוריה	06-722351	145 ש"ח	95 ש"ח	35%
ארנון	06-720181	110 ש"ח	72.5 ש"ח	34%
הלידיל	06-720270	140 ש"ח	98 ש"ח	30%
החוף השקט	06-790125	150 ש"ח	105 ש"ח	30%
הרטמן	06-791555	165 ש"ח	107 ש"ח	35%
וושינגטון	06-791861	162 ש"ח	90 ש"ח	45%
פנורמה	06-720963	85 ש"ח	55 ש"ח	35%
צמרת	06-794951	129 ש"ח	90 ש"ח	30%
קולטון אין	06-792641	120 ש"ח	80 ש"ח	33%
קיסר (חצי פנסיון)	06-723333	232.5 ש"ח	165.5 ש"ח	29%
רמת הכנרת	06-724424	110 ש"ח	71.5 ש"ח	35%

* מחיר לאדם בחדר זוגי על בסיס לינה וארוחת בוקר.

נופשים בארץ... שוכחים מהעולם

עיריית טבריה

ק. האוכק

צברי הודה בחקירתו בקבלת 400 אלף ד' ממנכ"ל "העוגן"

הודה גם בניהול חשבון ניירות ערך משותף עם קובי רמות בשווי מיליוני שקלים

מאת משה [illegible]

צברי. שוחרר בערבות

אילן צברי, סמנכ"ל לשעבר בחברת "גמולות" המנהלת את נכסי קופות הגמל של בנק הפועלים, שוחרר אתמול לאחר 89 ימי מעצר, בערבות של 400 אלף שקל ובתנאי מעצר בית מוחלט למשך שבוע ימים. צברי חשוד בהשפעה בדרכי תרמית על שערי ניירות ערך.

שופטת בית משפט השלום בתל אביב, חיה חפץ, דחתה את בקשת מחלקת החקירות של רשות ני"ע לשחרר את צברי בערבות של 500 אלף שקל ובתנאי מעצר בית מוחלט לחודש.

החקירה נגד צברי עדיין נמשכת. אולם היום יסתיימו 90 הימים שבהם ניתן להאריך את מעצר צברי בלי להגיש נגדו כתב אישום. לטענת עו"ד שוקי שטיין, הקדימה מחלקת החקירות של רשות ני"ע את הדיון בבקשה לשחרור, כדי שתוכל לבקש להתנות זאת בערבות כספית.

ל"הארץ" נודע כי צברי הודה בחקירה ברשות ני"ע, כי לו ולקובי רמות, מנכ"ל חברת ההשקעות "עוגן", יש חשבון ני"ע משותף בשווי של כמה מיליוני שקלים. עוד נודע כי בתקופה שצברי שימש כסמנכ"ל חברת גמולות, הוא פעל בשיתוף פעולה עם רמות ברכישת מניות. צברי חשוד כי השתמש בכספי עמיתי קופות הגמל של בנק הפועלים כדי להריץ מניות ולהלין את רמות. צברי גם הודה בפני חוקרי כי קיבל מקובי רמות 300–400 אלף דולר.

בסוף מאי השנה עצרה רשות ני"ע לשבוע ימים את רמות. על פי החשד, פעל רמות בשיתוף פעולה עם צברי בהרצת מניות השניים התולים בהודאה.

בדיון אתמול בבית המשפט הציגו חוקרי הרשות רשימת נכסים הרשומים על שמו של צברי, שאותם ניתן יהיה לחלט אם יורשע בדין. לטענתם, צברי הוא עתיר נכסים.

חוקרי הרשות אמרו כי בתוך כמה חודשים יועבר חומר החקירה לפרקליטות להכנת כתב אישום מקיף.

הוועדה לארגון מחדש של משק החשמל ממליצה:

"להעביר 40% מייצור החשמל לידיים פרטיות"

דו"ח שהוגש לשחל: "חברת החשמל היא מונופול שעוצמתו אדירה, והוא מתקיים גם בתחומים שלגביהם אין בהכרח הצדקה"

מאת עמירם כהן

בדו"ח ביניים שהוגש לשר האנרגיה והתשתית, משה שחל, ממליצה הוועדה לארגון מחדש של משק החשמל בישראל, לנתק את מערך ההולכה וההספקה של החשמל מחברת החשמל ולארגנו בחברות אחזקות ממשלתיות.

הוועדה המקצועית, בראשותם של פרופ' דניאל צ'מנסקי, שמעון פרוסי ועו"ד גדעון טל, מונתה על ידי השר שחל ב־93' כדי שתגבש המלצות לארגון ולניהול משק החשמל בישראל. הוועדה מונתה בעקבות דו"ח ועדת ורדי – שפורסם בדצמבר 92' – אשר דן בזיכיון חברת החשמל, העומד לפוג במארס 96'.

הוועדה הגישה את המלצותיה במסמך מפורט, המציע מבנה יעד לחברת החשמל בשנת ה־2000. במבוא להמלצות כותבים חברי הוועדה: "המבנה הריכוזי הנוכחי של משק החשמל, שבו מצוי רק גורם משמעותי אחד – חברת החשמל – אינו מאפשר תחרות, מכביד על ההתייעלות, בעוד הגמישות החיונית להיענות לביקוש, מכביד על גיוס משאבים על בסיס עסקי וקשה מאוד לפיקוח.

"חברת החשמל היא מונופול שעוצמתו אדירה, והוא מתקיים גם בתחומים שלגביהם אין בהכרח הצדקה. הנימוק לגודל שבעבר לא היה מוגבל, היום יש לו סייגים. לפתוח ברובד הייצור המתחר הטכני, ואין גם הצדקה לריכוזיות ארצית בתחום ההולכה.

"יותר על כן, לנוכח הגידול הצפוי בביקוש, הרי שמעמדה של הבעיות עוד תלך ותגבר, הן בכל הנוגע לגודלה ועוצמתה של חברת החשמל, הן בכל הנוגע לצורך להיענות במועד לביקוש ההולך לספקי", כתבה הוועדה.

בפרק ההמלצות מציינת הוועדה, כי במבנה העתידי של משק החשמל תתקיים הפרדה בין הפונקציות העיקריות במשק החשמל: ייצור, הולכה, חלוקה ואספקה; יתקיים עידוד ליצרנים פרטיים, לרבות בדרך של "אפליה מתקנת"; תיעשה הפרטה של חברת החשמל ושל חברות בנות בשיעורים שיוגדרו מראש, ותיקבע בעלות צולבת.

כדי להשיג יעדים אלה מציעה הוועדה שני שלבים ברפורמה: שלב ביניים, שיישומו יחל בשנת 2000, ושיהיה שלב מעבר לשלב הסופי שנקרא "מבנה היעד". לשלב הביניים מציעה הוועדה:

● מתקני הייצור הקיימים בחברה יופעלו כחמישה מרכזי רווח עצמאיים לפי אתרים קיימים (חדרה, אשכול, רוטנברג, חיפה ואחרים).

● מתקני ייצור חדשים של החברה יופעלו מלכתחילה כחברות בנות נפרדות.

● לצד חברת החשמל יפעלו יצרנים פרטיים שיספקו לפחות 15% מכלל הייצור העתידי.

● מערך ההולכה והאספקה יופרד לחלוטין מחברת החשמל, ויאורגן תחת חברת אחזקות ממשלתית חדשה, שבבעלותה יהיו ארבע חברות בנות על בסיס אזורי. לכל אחת מהחברות הבנות תינתן בלעדיות בתחום האזור שייקבע ברשיון. חברות החלוקה האזוריות יעסקו הן באספקת חשמל הן בחלוקתו.

● יצרנים פרטיים יוכלו למכור חשמל לחברות חלוקה או ללקוחות גדולים, וחברת החשמל תהיה חייבת לרכוש מהיצרנים הפרטיים את היתרה.

בשלב השני של הרפורמה – שלב "מבנה היעד" למשק החשמל – מציעה הוועדה:

● מתקני הייצור של חברת החשמל יופעלו כחברות בנות של החברה תוך הפיכת חברת החשמל לחברת אחזקות. במקביל, תחל הפרטה של חברות בנות אלה. חברות ייצור שיותר מ־50% מהבעלות בהן תהיה בידי גורם לא ממשלתי, ייחשבו ליצרן פרטי.

● חלקם של היצרנים הפרטיים בייצור החשמל יגדל מעבר ל־15% (שבשלב הביניים), ויגיע לכדי 40% מכלל כושר ייצור החשמל בישראל. עד שיגיע חלקם של היצרנים הפרטיים לשיעור זה, תוטל על חברת החשמל החובה לרכוש את החשמל מהם. לאחר מכן תבוטל חובה זו, ותופסק האפליה המתקנת לטובת היצרנים הפרטיים.

● מערכת ההולכה תופרד מחברת החשמל, ותאורגן כחברה ממשלתית נפרדת שתעסוק במכירת שירותי העברת חשמל ליצרנים ולצרכנים, בניהול עומס ובניהול המשק בחשמל. חברת ההולכה, שמעצם היותה ציר מרכזי במשק החשמל, ובשל המונופול הטבעי המוענק לה, תישאר בשליטת הממשלה.

עוד ממליצה הוועדה, כי ימונה "נציב חשמל" ושתוקם "רשות השירותים הציבוריים – חשמל", כמאגיד עצמאי שתפקידו יהיה "להוות גורם אובייקטיבי, מאוזן ומקצועי שיהיה בכוחו להבטיח הוגנות במערכת".

הוועדה ממליצה כי לצד הרשות תפעל מועצה ציבורית – "מועצת חשמל" – שבראשה יעמוד מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית, והיא תדון בכל עניין ממשק החשמל שיובא לפניה.

מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית, עמוס רון, אמר בתגובה לדו"ח כי המלצות הוועדה הן בבחינת טיוטה בלבד.

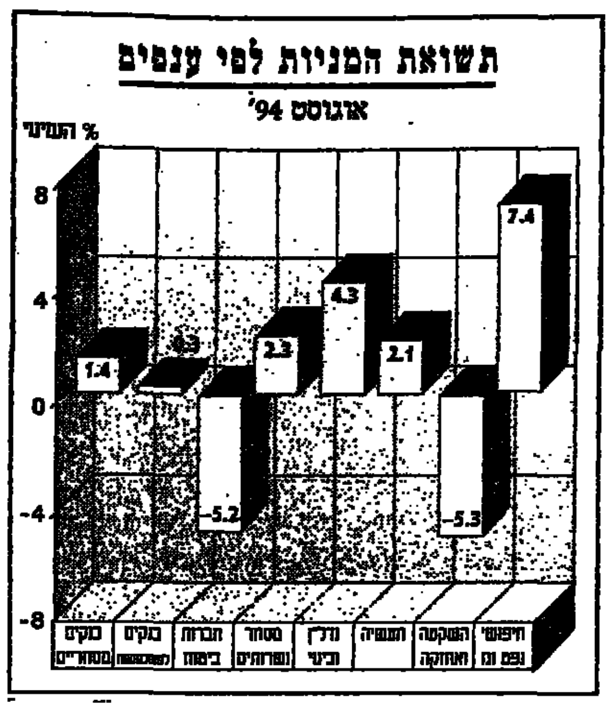

למרות ההודעה על הטלת המס על רווחי הון, רשמו מרבית המניות עליות שערים באוגוסט. מניות הנפט בלטו בעלייה של 7.4%. מולן בלטו מניות חברות הביטוח שירדו ב־5.2% ומניות חברות ההשקעה שירדו ב־5.3%. מדד המניות הכללי עלה בשיעור של 0.78%.

אמריקאית לכל שר

בלחץ היצרנים מארה"ב תידון הצעה לאפשר רכישת מכוניות אמריקאיות לשרים. הם יצטרכו לשקול השתתפות חודשית של עוד 500 שקל מכיסם, וגם כמה זה יעלה למדינה

מאת צבי זרחיה

לאחר ראש השנה יבקש שר האוצר משרי הממשלה להבהיר אם הם מעוניינים להמשיך לנסוע במכוניות בעלות נפח מנוע של 2,000 סמ"ק, או מעדיפים מכוניות גדולות יותר. ההבהרה נדרשת לקראת המכרז לאספקת כלי רכב לשרי הממשלה שיפרסם באוקטובר מינהל הרכב הממשלתי.

אחדים מבכירי השרים כבר החלו השבוע לחלום על התרווחות במושבים מפוארים של מכונית אמריקאית גדולה ועתירת צילינדרים. החלום נולד לאחר שראש הממשלה יצחק רבין זרק בישיבת הממשלה ביום א' הצעה לבדוק אפשרות להחליף את מכוניות השרד של שרי הממשלה ושרי הבכירים באמריקאיות.

אפליה מול האירופיות

הצעתו של רבין באה בעקבות פניות של נציגי הממשל האמריקאי, הטוענים כי יצרניות הרכב האמריקאיות מופלות לרעה לעומת היצרניות מאירופה ומיפאן, עקב החלטת ממשלה ישנה להגביל עד ל־2,000 סמ"ק בלבד את נפח המנוע של מכוניות השרים, השופטים, הרבנים הראשיים והמנכ"לים בשירות המדינה.

החלטה זו הביאה בסופו של דבר לרכישתן של מכוניות מסוג וולבו לשרים. שכן, מגבלת נפח המנוע מונעת מיצרניות רכב אמריקאיות גדולות כמו שברולט, פונטיאק, ביואיק, ואולדסמוביל לספק את "ספינות הדגל" שלהן לשרי ממשלת ישראל.

אחת לארבע שנים מפרסם מינהל הרכב הממשלתי מכרזים לאספקת כלי רכב בכמה קטגוריות: מכוניות לשרים, סגני השרים והמנכ"לים בשירות המדינה; לפקידי מדינה בכירים; וכן כלי רכב מסחריים וכו"ב. במכרז מושם דגש על ארבעה קריטריונים: מחיר הרכישה, עלות התחזוקה, הרישוי, הערך השיורי (כלומר, המחיר שניתן לקבל תמורת כלי הרכב בעת מכירתו). על פי הכללים, מחליפים מכונית של שר אחת לארבע שנים או לאחר שעברה 200 אלף קילומטר.

"להפוך לסמל סטטוס"

בעוד שבכל שאר הרמות הדומות הוחלפו במשך השנים סוגי המכוניות, מאז 73' (ראו מסגרת) שרי הממשלה נוסעים במכוניות מסוג וולבו. רק נשיא המדינה, ראש הממשלה, שר החוץ והרמטכ"ל מקבלים מכונית אמריקאית.

"שוק" מכוניות השרד לשרים ולשופטים מסתכם ב־30 יחידות בלבד, האמריקאים מגלים עניין רב במכרז של מינהל הרכב בעיקר בשל הסמל והמעמד. שכן הם יודעים שהפיכת המכונית האמריקאית לכלי רכב ייצוגי בישראל תגביר את היקף המכירות בשוק המקומי. אם שרי הממשלה ינהגו בשברולט קפריס, יש סיכוי שגם בעלים ומנהלים בחברות פרטיות, ואולי גם ממשלתיות, יסעו במכוניות אמריקאיות. בענף הרכב טוענים, כי ניסיון העבר הוכיח כי הוולבו היתה במשך שנים מכונית מנהלים פופולרית לא במעט בשל היותה רכב השרד של השרים.

לפני כשנתיים, כשהחל יבואן לארץ של מכוניות שברולט קפריס ופונטיאק סנבירד, הועלתה הצעה לרכוש אותן לשרים. בסופו של דבר היא לא יושמה, מאחר שנטען כי המכוניות הללו קטנות מדי בשביל השרים, שנוסעים עשרות אלפי קילומטרים בשנה וזקוקים למכוניות מרווחות וחזקות יותר. יצוין כי לפני כמה חודשים אישרה ועדת הכספים של הכנסת הטבה לבעלי הרכב הצמוד בעל נפח מנוע גבוה, ברמת הפחתת דמי זקיפת ההטבה בגינו. במשרדים הכלכליים טוענים כי הדבר נעשה בין היתר בלחץ של האמריקאים, שביקשו לעודד בכך בעלי חברות לרכוש לבכיריהם מכוניות מתוצרת ארה"ב.

"בטוחות ואמינות"

במשרדי הממשלה חלוקות הדעות בדבר מעברם של השרים למכוניות אמריקאיות. המצדדים בכך טוענים כי מחירן כיום (החל מ־120 אלף שקל – תלוי בדגם ובתוספות) אינו גבוה בהרבה ממחיר הוולבו. לדבריהם, המכוניות האמריקאיות בטיחותיות ומאובזרות ברמה גבוהה, אמינות וחזקות. המצדדים גם דוחים את הטענות שלפיהן מכוניות אלה הן מבקרות עיניים וטוענים: "אנו לא נמצאים בתקופת הצנע".

לעומת זאת, המתנגדים חוששים כי בעקבות השרים יחשקו גם סגניהם, המנכ"לים במשרדי הממשלה ואחרים במכונית אמריקאית. הם מציינים כי גם בפרסומים מקצועיים אמריקאיים ובמדריכי צרכנות זוכות המכוניות היפאניות לדירוג גבוה מזה של האמריקאיות. לטענתם, במשך שנים רבות היתה ההונדה אקורד היפאנית המכונית הנמכרת בארה"ב (אם כי אשתקד זכתה בתואר זה הפורד טאורוס האמריקאית).

"הוצאה גדולה"

עוד נטען כי שרי הממשלה לא ירצו לנסוע במכוניות האמריקאיות הזולות מסוג פונטיאק סנבירד או שברולט קורסיקה, שמחירן כ־80 אלף שקל, אלא ירצו מכוניות יוקרתיות יותר כמו ביואיק לה סייבר (כ־170 אלף שקל) או פונטיאק פארק אווניו (יותר מ־200 אלף שקל), כך שמדובר בהוצאה גדולה. הם גם העלו חשש שערכן של המכוניות האמריקאיות בתום שלוש שנות שימוש יהיה נמוך מזה של האירופיות, שלדבריהם שומרות על ערכן.

בנוסף לעניין הנוחות, נשאלת השאלה אם שרי הממשלה יסכימו להגדיל את נפח המנוע של רכבם, ובכך להגדיל את הניכוי ממשכורתם ל־1,600 שקל לחודש – זקיפת הטבה על מכוניות שנפח המנוע שלהן יותר מ־3,100 סמ"ק – לעומת 1,100 שקל המנוכים כיום בגין שימוש בוולבו.

עידן הוולבו

עד 73' נסעו בכירי העם במכוניות אמריקאיות כמו פלימוט ודודג', בעלות נפח מנוע של 5,000 סמ"ק ו־8 צילינדרים. אולם בעקבות משבר האנרגיה בעולם הוחלט להעביר את השרים והמנכ"לים לוולבו. הוסבר אז כי המעבר למכונית השוודית יוזיל את עלויות האחזקה של מכוניות השרד. שרים הוגבלו לוולבו בנפח מנוע של 1,800 סמ"ק. הדגם ששימש אותם במשך שנים היה וולבו 240. בתוך זמן קצר הפכה הוולבו לסמל מעמד. אין פלא, לפיכך, שבעקבות השרים תבעו גם סגניהם והמנכ"לים במשרדי הממשלה לעבור למכונית זו.

בראשית שנות ה־80 ויתר שר האוצר אז, יגאל הורביץ, על הוולבו הממשלתית ועבר לפורד אסקורט מודל 79'. פעם נעצרה לידו וולבו ממשלתית מהודרת והורביץ נדהם לגלות את דן פתיר, שהיה אז יועצו של ראש הממשלה מנחם בגין, נוסע במכונית שהוא ויתר עליה.

ב־85' סבר שר האוצר אז, יצחק מודעי, שוולבו היא מכונית יוקרתית מדי והממשלה החליטה כי השרים יקבלו פיג'ו 505 או פורד סיירה. אולם ב־88' הוחלט לחזור לוולבו הישנה המוכרת, הפעם לדגם 740 בעל נפח מנוע של 2,000 סמ"ק. לפני כשנתיים, עם הפסקת ייצורה של ה־740 עברו כל השרים לוולבו 940 בנפח של 2,000 סמ"ק. שר האוצר, בייגה שוחט, היה השר האחרון שנסע, עד לפני כמה חודשים, בוולבו 740.

במינהל הרכב הממשלתי מסתובבים סיפורים רבים על התביעות העקשניות של השרים והמנכ"לים לוולבו. כך למשל, סגן שר החינוך דאז מיכה גולדמן (עבודה) מסרב זה תקופה ארוכה להחזיר את הוולבו 740 שברשותו. גולדמן קיבל את המכונית עם כינון הממשלה – חרף העובדה שסגני השרים נוהגים כיום במיצובישי גאלנט או בטויוטה קורינה – מאחר שהוא מתגורר בכפר תבור ונוסע מרחקים ארוכים. הוולבו של גולדמן גמאה מאות אלפי קילומטרים בארבע שנותיה על הכביש, אבל למרות כל המחאות של מינהל הרכב שהגיע הזמן להחליפו, מסרב גולדמן לעשות כן, כנראה משום שיעבור או להסתפק במכונית התקנית של סגן שר.

לעומת גולדמן, השרה אורה נמיר ויתרה למשך כחצי שנה על הוולבו שמגיעה לה. עם מינויה ביולי 92' לשרה לאיכות הסביבה, הודיעה נמיר כי היא אינה מעוניינת בוולבו כפי שניתן ליתר השרים. לפיכך, קיבלה נמיר מכונית מיצובישי משומשת. בראשית 93', עם מינויה לשרת העבודה והרווחה, העניק לה מינהל הרכב וולבו לצורך נסיעותיה הרבות ברחבי הארץ. אגב, השר יוסי שריד ויתר אף הוא על הוולבו והוא משתמש בטויוטה קארינה.

האוצר יגייס בעוד שבועיים 500 מיליון דולר בגיבוי הערבויות

מאת [illegible]

משלחת בראשות מנכ"ל האוצר, אהרן פוגל, תצא לארצות הברית בעוד שבועיים כדי לגייס 500 מיליון דולר בגיבוי הערבויות האמריקאיות. הכסף יגויס באמצעות הנפקת איגרות חוב לתקופה של 30 שנה.

היועץ להנפקה יהיה חברת ההשקעות האמריקאית קידר פיבודי, ששימשה גם יועץ בהנפקה הקודמת בסכום של מיליארד דולר, שבוצעה במארס השנה.

הממשל האמריקאי החליט לגבי כלל מכסת הערבויות ל־94' סכום של כמעט 500 מיליון דולר – השווה להיקף ההשקעות של ישראל בהתנחלויות בשנה הקודמת. על פי ההסכם, מקבלת ישראל ערבות בסך 2 מיליארד דולר לשנה למשך 5 שנים. תהיה זו ההנפקה הרביעית שתבצע הממשלה בגיבוי הערבויות.

בעקבות הנפקה זו, יסתכם סך הגיוס באמצעות הערבויות ב־5.5 מיליארד דולר.

למשלחת יצטרפו החשב הכללי, ראובן קושלביץ, וסגן החשב הכללי, אבי אליקים, הממונה על גיוס הון בחו"ל. בהכנת ההנפקה ישתתף גם נציג החשב הכללי בניו־יורק.

בהתייעצות עם קידר פיבודי ייקבע בשבוע הבא המועד המדויק לביצוע ההנפקה, וכן מבנה ההנפקה. שיעור הריבית על איגרות החוב שיונפקו יהיה גבוה במקצת משיעור הריבית שמשלם משרד האוצר האמריקאי על איגרות חוב שהוא מנפיק.

משרד האוצר טרם קיבל תשובה מהממשל האמריקאי לבקשתו להשתמש בחלק גדול יותר מכספי הערבויות לצורך מימון הגירעון התקציבי.

הסכם הערבויות קובע, כי ניתן להשתמש כל שנה בסכום של עד 600 מיליון דולר מכספי הערבויות למימון הגירעון. לפני כחודש העביר האוצר בקשה להגדיל סכום זה ל־900 מיליון דולר.

מבט

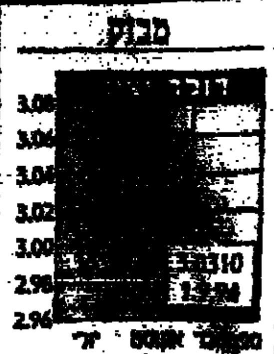

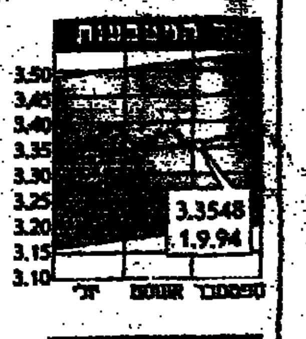

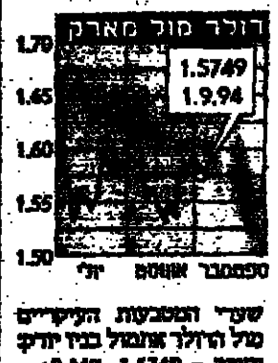

שערי המטבעות העיקריים מול הדולר אתמול בניו יורק: מארק – 1.5749, ‎+0.44%; ין – 99.67, ‎+0.68%; לישט – 1.546, ‎+0.74%.

ראשי הבנקים: הערכת שווי קיבוצים בדו"ח מאפרי – גבוהה (עמוד ג2).

ברוב גדול החליטה ועדת חברת העובדים למכור נכסים שיכוניים (עמוד ג2).

ראשי חברת אגגל שהורדו מטיסת "בריטיש איירווייס" תובעים 3 מ' ש' (עמוד ג2).

מנכ"ל משרד החקלאות [illegible] מכחיש כי [illegible] (עמוד ג2).

20 חברות זכו במכרז לבניית 2,670 דירות בראשון לציון (עמוד ג2).

עובדי המשביר לצרכן מתנגדים להארכת שעות פתיחת הסניפים (עמוד ג2).

הדולר שוב מתחת למאה ין (עמוד ג4).

חבית נפט ברנט נסחרה אתמול במחיר 16.05 דולר (עמוד ג4).

מחיר אונקיית זהב, חוזה ספטמבר, עמד אתמול בניו יורק על 386.3 דולר. (עמוד ג4).

מאוקטובר 93' ירדו יתרות המט"ח ביותר מ־2 מיליארד דולר (עמוד ג12).

מנכ"ל אלתא ביטל התפטרותו (עמוד ג12).

הפסד לבנק כרמל בגלל תשלום השלמות מס הפסדים בניירות ערך (עמוד ג12).

גידול של 23.9% ביצוא יהלומים מלוטשים באוגוסט – ל־187.7 מיליון דולר (עמוד ג12).

מדורים

בית המשפט. לבקשת אגודת הוויסקי הסקוטית נאסר שיווק בקבוקי משקה מזויפים (עמוד ג3).

נדל"ן. 26 אלף דולר לדירת שני חדרים בבאר שבע (עמוד ג3).

שוק ההון. סמפו מרדיזה – וזה צריך להיות מובן מאליו (עמוד ג7).

● גידול בהפסדים מני"ע וירידה בהכנסות ממימוש נכסים גרמו לירידה ברווח של החברה הכלכלית (עמוד ג8).

● יבואנית ומשווקת חלקי האלקטרוניקה אס.מי.בי הצליחה להרחיב בתיק ני"ע (עמוד ג9).

בספט. [illegible] בריבית של 24.7% (עמוד ג12).

[illegible]ן

[illegible]חזיות וכלכלנים

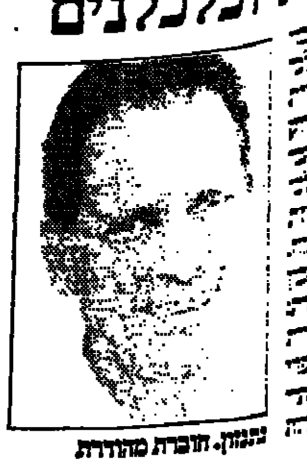

[illegible], חברת מהודרת

[illegible] שיעור האבטלה של [illegible]: 210 אלף מובטלים – שיא די עצוב. אך [illegible] על שינוי מהפכני בסדר [illegible] לבניה ולתשתית – פתות לשטחים. [illegible] יצא – בנות לשיכוני רפאים בדרום הארץ. [illegible] שעליה הצהיר אברהם שוחט היתה [illegible] כדי ליצור מקומות עבודה חדשים [illegible] את רמת האבטלה הגבוהה.

[illegible] את כל הנתונים, בחנו את כל [illegible] כל צפי התקציב – הגיעו למסקנה הבאה: "על פי [illegible], צפויים שיעורי האבטלה לעלות [illegible]. ב־1993 צפוי שיעור האבטלה [illegible] 23[illegible] אלף בלתי מועסקים), ב־1994 ל־12.1% (242 [illegible]) וב־1995 ל־12.3% (257 אלף בלתי מועסקים [illegible]. חשוב להדגיש כי תחזאי [illegible] עם תחזאי האבטלה שאותו חזה האוצר, [illegible] האבטלה 10.7%, 10.0% ו־9.1% בשנים 1993, [illegible] בהתאמה".

[illegible] "תחזיות האוצר מתבססות על צפיות [illegible] גבוהים יותר של התוצר מאשר שיעורי הגידול [illegible]. אם נדון את מודל התעסוקה של המכון [illegible] של התוצר שאותם צופה האוצר, [illegible] תחזאי של שיעורי אבטלה גבוהים יותר מאשר [illegible] האוצר. שיעורי האבטלה המתקבלים הם 11.9%, [illegible] 9.4[illegible] בשנים 1993, 1994 ו־1995 בהתאמה".

אבל [illegible] המציאות היתה כל כך שונה. במקום המשך [illegible], הרחש המפנה שאותו חזה האוצר – והמפנה [illegible] יותר חזר אפילו ממה שצפה האוצר. האבטלה ירדה ב־[illegible] וב־94' לכ־8%.

ברור [illegible] בכלכלני ההסתדרות שהם התאימו את המספרים [illegible] את העמדה הפוליטית המתאימה לרצון שולחיהם [illegible] ההסתדרות בראשות חיים הברפלד. אך אם אין כאן [illegible] פוליטית, יש כאן טעות כלכלית בסיסית – כי כבר [illegible] בחכמה שלאחר מעשה – היו כלכלנים ועיתונאים [illegible] לא צפו את השינוי במגמת האבטלה.

נחמיה שטרסלר

נקנס ב־500 שקל בגין אי הצגת מחירים בחלון ראווה

מאת יהודי בלומנקרנץ

קנס [illegible] 500 שקל הוטל על בעל חנות הלבשה בראשון לציון ש[illegible] מחירים בה שסידר את חלון הראווה שבחנותו. [illegible] קבע: "ייתכן מצב שבעל חנות יוליך את [illegible] לראות לכך שליד המוצגים יהיה מחיר".

31.8.94
מודעה זו הינה לידיעה בלבד

זלר אבלגון ליסינג בע"מ
מודיעה על ביצוע של עסקאות ליסינג ומימון
בהיקף של
200,000,000 ש"ח
במהלך 20 חודשי פעילותם בשוק

לפרטים נוספים לגבי כל שרותי המימון, שרותי ייעוץ להנפקות, חיתום,
ניהול הנפקות, השקעות ערב הנפקה ושרותים פיננסיים אחרים
אפשר לפנות לזלר אבלגון.

ZE
יצירתיות במימון

זלר אבלגון
ליסינג בע"מ

בית עורק, רח' אבא הלל סילבר 16 רמת-גן 52506, טל: 03-7521111, פקס: 03-7521112.
סניף השרון: בית דנאי, רח' ויצמן 24, כפר סבא 44247, טל: 09-989080, פקס: 09-989077.

שלמור אבנון עמיתי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בית המשפט / צבי הראל

תביעת סיאמיד נדחתה: סם און תשווק הוויטמינים מתוצרתה באריזה הנוכחית

חברת "סם און" תמשיך את שיווק כמוסות הוויטמינים, פלודי־טון, באריזתם הנוכחית עד אמצע אוקטובר. השופט אורי גורן, שהוציא בשבוע שעבר צו מניעה האוסר על שיווק כמוסות הוויטמינים, דחה בכך את בקשתה של חברת סיאמיד, המייצרת את כמוסות הצבעוניים, לאסור את שיווק הוויטמינים של סם און באריזתם הנוכחית.
על פי החלטת בית המשפט, צו המניעה מתייחס לסם הצבעוני בלבד ולא לכל האריזה.

כונס מפעל מאושר מציע למכירה את ציודו

עו"ד מרדכי אסיף, המשמש ככונס נכסים של חברת פרוסטוב ממגדל העמק, הגיש שלשום לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה למכור את הציוד הכבד שמחזיקה החברה בבעלה. המפ־על – להקפאת ירקות ופירות – הוכר כעבר כמפעל מאושר.
עו"ד אסיף מבקש לקבל את התמורה הגבוהה ביותר עבור הציוד, באמצעות תחרות בין הקונים הפוטנציאליים. לדברי הכו־נס, מדובר במפעל חדש הנמצא בשלבי הקמה, ויזמיו עדיין לא החלו להפעילו.
הכונס מציין עוד, כי בהתאם לחוות דעת שניתנה לבקשת מנהלי החברה, הוערך הציוד על ידי רונן טל שמאים בסכום של 2.49 מיליון דולר. במקביל, מציין הכונס, מצויה בידיו חוות דעת מטעם משרד התעשייה והמסחר ומרכז ההשקעות, המעריכה את הנכסים ב־1.08 מיליון דולר.

לבקשת אגודת הוויסקי הסקוטית נאסר שיווק בקבוקי משקה מזויפים

שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, אורי גורן, הוציא לפני ימים אחדים צו מניעה האוסר על חברת לייטוביץ, סוחרי משקאות חריפים מאשדוד, ועל אולמי חאן הרקל, המפעילים אולמי שמחות באזור יהודה, להמשיך ולשווק בקבוקי משקה אלכוהולי הנושאים תוויות שעליהן כתובה המלה "ויסקי", או מלים אחרות המזוהות עם ויסקי סקוטי (כגון "דניאל 12"). הצו הוצא לבקשת אגודת הוויסקי בסקוטלנד.
פרקליטי האגודה בישראל, עורכי הדין ד"ר שלמה כהן ואיוון רוסמן, טוענים כי הנתבעים מטעים את הצרכנים. לבקשת התוב־עת, מינה בית המשפט את פרקליטיה לשמש ככונסי נכסים על כל המוצרים והמסמכים המזויפים.

"טרמפ טיולים" תובעת 600 אלף שקל מאיסתא ליינס עקב הפרת הסכם

חברת טרמפ טיולים, העוסקת בין היתר במכירת ציוד מחנאות וטיולים, הגישה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה בסכום של 600 אלף שקל נגד חברת איסתא ליינס – חברת הנסיעות של הסטודנטים בישראל.
פרקליט התובעת, עו"ד דרור נאור, טוען בתביעה כי בשנת '93 התקשרו טרמפ ואיסתא בהסכם שלפיו התחייבה האחרונה להשכיר לתובעת חנות בגודל של 85 מ"ר בדיזנגוף סנטר. תנאי ההסכם נקבעו על פי מתכונת קודמת בין הצדדים באשר לנכס של הנתבעת בירושלים.
עו"ד נאור טוען, כי שני הצדדים התקשרו גם כדי להתחרות בחברת למטייל, שמנהלת אף היא חנות בדיזנגוף סנטר ועוסקת במכירת ציוד מחנאות למטיילים ובמכירת כרטיסי טיסה.
לטענת טרמפ, סירבה איסתא לעמוד בהסכם ובמקביל החלה לשתף פעולה עם המתחרה של טרמפ. עוד טוענת טרמפ, כי נגרם לה אובדן רווחים בסכום של מאות אלפי שקלים, ומטעמי אגרת בית משפט היא מעמידה את סכום התביעה בסך 600 אלף שקל. טרם הוגש כתב הגנה.

ראשי הבנקים: הערכת שווי קרקעות הקיבוצים בדו"ח סוארי – נמוכה

מאת גדי מלך

ראשי הבנקים אמרו אתמול לשר האוצר, אברהם שוחט, כי אסור לקבוע הסדר חובות נוסף לקיבוצים לפני שהתנועות הקיבו־ציות ימלאו את חלקן בהסדר הק־ים. הדברים נאמרו בפגישה שקיים שוחט עם ראשי הבנקים ונציגי התנועות על המלצות וע־דת סוארי בדבר הסדר משלים לקיבוצים.

בפגישה השתתפו עמירם סיוון, יו"ר הנהלת בנק הפועלים, דוד פרידמן, מנכ"ל בנק לאומי, ראובן אדלר, משנה בכיר למנכ"ל בנק מזרחי, ואריה שר, מנכ"ל הבנק לפיתוח תעשייה.

נציגי הבנקים טענו בפגישה, כי שווי הקרקעות שבידי הקיבו־צים גבוה יותר מזה שנקבע בדו"ח סוארי, וכי ניתן להשתמש בהן לצורך מימון חובותיהם. הם דרשו כי הסדר חובות זה יהיה סופי, וכי תיקבע לו מסגרת אכיפה כדי להבטיח שהקיבוצים אכן יקחו בו חלק. נציגי הבנקים גם הציעו לק־בוע תאריך יעד להשלמת ההסדר.

נציגי הקיבוצים שהשתתפו בדיון הציעו להקים תאגיד בבע־לות משותפת, שיקבל לידיו את הזכויות בחלק מהמקרקעין כנגד העברה מיידית של חובות הקיבו־צים אליו. הם ביקשו להבטיח פתח ענפי מלא לקיבוצים וביטחון סו־ציאלי לחבריהם. בנוסף, דרשו נציגי הקיבוצים לכלול בהסדר 36 קיבוצים שמצבם קשה במיוחד.
שוחט הבהיר בפגישה כי טרם גיבש דעה בנושא המלצות ועדת סוארי, ויעשה כן רק אחרי שישמע את עמדתם של המעורבים בנושא. לדבריו, "המשא ומתן עם הבנקים ייעשה במסגרת מצומצמת יותר. עמדת האוצר היא שיש לחייב את הבנקים לקחת על עצמם חלק גדול יותר ממחיקת החובות של הקיבוצים בהסדר המשלים מאשר בהסדר הראשון".

בתום הצגת העמדות הציע שר האוצר שהרכב מצומצם של 3 נצי־גים מכל הצדדים – הבנקים, הקי־בוצים והממשלה – ייפגש לדיון מעשי בגיבוש ההסדר.

ברוב גדול החליטה ועידת חברת העובדים למכור נכסים פיננסיים

רמון: ההסתדרות בפשיטת רגל תפעולית

מאת חיים ביאור

ועידת חברת העובדים החליטה אתמול, כמעט פה אחד, "להעמיד את נכסי חברת העובדים לרשות ההסתדרות", שמשמעו מכירת נכ־סים פיננסיים. המדובר בחלקה של חברת העובדים בכור (22%), בנק הפועלים (3.5%) בחברת שיכון ובינוי (100%) ובחברות נוספות.
להחלטה התנגד רשם האגודות השיתופיות, עו"ד אורי וליגמן, הטוען כי היא מנוגדת לחוק האגו־דות השיתופיות ועלולה שלא לע־מוד במבחן של תביעה משפטית.
בהחלטה להעמיד נכסים למ־כירה תמכו נציגי רם, הליכוד וסי־עת הרי"ש־התקדמות. חלק מנציגי מפלגת העבודה תמכו בהחלטה, אך יו"ר הסיעה, חיים הברפלד, וכ־מה צירים ממקורביו עזבו את האו־לם לפני ההצבעה. קודם לכן איים יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, כי "מי שלא יהיה שותף להחלטה, לא ישתתף בהנהגת ההסתדרות".
הכספים שיתקבלו ממכירת הנכסים יישמרו בקרן, שתשואתה מוערכת בכ־40 מיליון שקל לש־נה, ושתשמש למימון פעילויות חינוך, תרבות ובריאות.
רמון, הבהיר שההסתדרות תחד־ל להיות מעסיקה ומייצגת עוב־דים בעת ובעונה אחת. "אי אפשר להיות סכיזופרן. אינני רוצה עוד ליל כלבים (כפי שהיה במפעל סולתם). לא נעשה יותר ביזנס, אלא נייצג עובדים".
לדבריו, התברר שגירעון ההס־תדרות ל־'94 מגיע למיליארד שקל. "ההסתדרות בפשיטת רגל תפעולית ואין לה ברירה, אלא למכור נכסים", אמר רמון.

ראשי חברת אנגל שהורדו מטיסת בריטיש איירוויס תובעים 3 מ' ש'

(ע). ראשי חברת אנגל לקבל־נות כללית, שעיסוקה בנדל"ן, הגישו ביום רביעי לבית המשפט המחוזי בחיפה תביעה בגין הפרת חוזה נגד חברת התעופה הבריטית בריטיש איירוויס. החברה נתבעת לשלם 3 מיליון שקל למנהלי חב־רת אנגל, שטיסתם ללונדון בוט־לה בגלל מחלת דיילת.
בתביעה נאמר, שמנהל דירקטוריון החברה, יעקב אנגל, ומנכ"ל החברה, משה שגב, שהיו אמורים לחתום על עסקה של מיליוני דולרים בלונדון, רכשו שני כרטיסי טיסה בקו תל־אביב־לונדון־תל־אביב. בריטיש איירווי־יס התחייבה להטיסם בבוקר ה־18 באפריל '94 ללונדון, ולהחזירם באותו לילה לתל־אביב.
לטענת התובעים, ביום הטיסה, בעודם ממתינים בשדה התעופה בן־גוריון הופיע נציג החברה והו־דיע להם כי מפאת מחלת אחת הדיילות הוחלט לצמצם את מספר הנוסעים ולהוריד מהטיסה 50 נוסעים, וביניהם התובעים.
התובעים טוענים, כי פנו לנצי־גי החברה והסבירו את מטרת טיס־תם, ואף הציעו לתת פיצוי כספי לנוסעים שטיסתם הובטחה – אם יסכימו לוותר על מקומם במטוס לטובתם. ואולם, כל תחנוניהם נפלו על אוזניים אטומות.
התובעים טוענים, שכתוצאה מהפרת ההסכם להטיסם נגרם להם נזק ישיר, בגין אובדן עסקה, בסכום של כ־2 מיליון דולר, אך לצורך תשלום אגרת בית המשפט החליטו להעמיד את תביעתם על 3 מיליון שקל.
בריטיש איירוויס עדיין לא הגישה כתב הגנה.

אנשים ועסקים

ארמוני. שותפים עם ירדן

טיבי. מטפל במתנחלות

לוי. שכנע את ערוץ 2

בורוביץ. הדרכה לסוכנים

מחפשים שותפים פוטנציאליים

שני אנשי עסקים מירדן מבקרים עתה בארץ כאורחי לשכת התעשייה והיזום – חב־רה פרטית המתמחה ביזום ושי־תוף פעולה תעשייתי עם מדינות ערב – כדי לאתר שות־פים פוטנציאליים מישראל להקמת מיזמים במדינתם.
מנהל הלשכה, נאמל תאיה, אמר אתמול ל"הארץ", כי איש עסקים אחד הוא המתגורר בגיל באמל, מאוניברסיטת עמאן העומד בראש קבוצת משקיעים בתחומי התעשייה והטכנולוגיה, המעוניינים בהקמת מיזמים עם שותפים מישראל בתחום חומרי הבניה; שיש תעשייתי מעובד; ומאווררים אלקטרוניים. אתמול ביקר תאיה עם נציגי הלשכה בכמה מפעלים בארץ ועמד מק־רוב על אפשרות הקמת מפע־לים דומים בירדן.
איש העסקים השני, שביקש לדברי תאיה, להישאר בעילום שם, מעוניין ליצור קשר עם חברות מבורסת היהלומים בא־רץ. תאיה ציין כי נקבעו לו כמה פגישות ליום ראשון עם אנשי עסקים מישראל.
זהר בלומנקרנץ

מגרש לרכב משומש בקיבוץ מגל

בקיבוץ מגל שבשרון החליטו לפתוח מגרש לכלי רכב מש־משים, שבו יוצעו למכירה מכ־ניות משומשות מצי הרכב של שלמה שמלצר, יבואן סקודה.
על פי ההסכם שנחתם בין היבואן לקיבוץ, תוקם בקיבוץ סוכנות למכירת מכוניות סק־ודה, שלה יהיה הזיכיון הבלעדי למכירת סקודה במגזר הקיבו־צי המושבי. הבלעדיות תתבטא גם בתנאי תשלום נוחים יותר ללקוחות.
בשלב האחרון של ההסכם יוקם בקיבוץ סניף של חברת השכרה שיציע לקיבוצים רכב מסוג סקודה להשכרה.
עמירם כהן

הזמנות ממוחשבות

חברת התעופה הפנים ארצית ארקיע, השלימה בשבועות האחרונים את פריסת מערכת ההזמנות הממוחשבת שלה. המ־ערכת הותקנה ב־128 משרדי נסיעות ברחבי הארץ, והיא מא־פשרת למשרדי הנסיעות למכור את כל מוצרי התיירות של אר־קיע בארץ ובחו"ל, וזאת ללא צורך להיות בקשר עם המשר־דים הראשיים של החברה.
איזי בורוביץ, מנכ"ל ארקיע אמר אתמול כי במשך פריסת המערכת הקימה ארקיע מרכז הדרכה מיוחד לסוכני הנסיעות, והכשירה צוות הדרכה של החב־רה בראשותה של ליברה רוזן. כבר כעת מסתבר שהיקף העס־קות הנעשות דרך המערכת בחודש אחד עומד על 1–1.5 מיליון שקל.
נמסר כי לסוכנויות הממוק־מות באזור גוש דן קיים שירות הלפדסק בשורה רב, על ידי אחראי משמרת במחלקת ההזמ־נות, ולסוכנים בשאר חלקי הא־רץ ניתן שירות בסניפי ארקיע באזור.
אילן שחורי

שת"פ אזורי

הנהלת לשכת מסחר ותעשי־יה ישראל־אמריקה תרכז ביום ראשון בפרויקטים לשיתוף פעו־לה בין ישראל לירדן. מנכ"לית הלשכה, נינה ארמוני, הזמינה לישיבת ההנהלה את ד"ר יוסי הדר, להרצות בנושא "אפשרוי־ות לשיתוף פעולה בפרוייקטים אזוריים". האורח, מנהל רשות ההשקעות בצפון אמריקה ומנכ"ל משרד האוצר לשע־בר, היום בעל חברה לטכנולו־גיות בינלאומיות, יציג חלק מ־85 פרויקטים לשיתוף פעולה עתידי בין ישראל לירדן בבק־עת הערבה.
זהר בלומנקרנץ

טיבי רץ לכנסת

אחמד טיבי, יועצו של יאסר ערפאת, מתכוון לרוץ לכנסת כחלק מרשימה ערבית. על תוכ־ניתו זו הוא מספר לראשונה ב"זוויות", מגזין החדשות המקו־מיות של "ערוצי זהב" בתוכנית מיוחדת לראש השנה אותה מגי־שה רוני יובל.
טיבי אירח את צוות הצילום בביתו שבטייבה, סייר עמו בבי־תם המשפחתי ובקליניקה בה הוא עובד כגינקולוג ומטפל גם במתנחלות. לדבריו, הוא מתפר־נס מן הרפואה, ואילו מהפולי־טיקה "יש לי רק הוצאות".
עידית רוזנבלום

תחנות רדיו מסחריות גם בבקעה ובגדה

מועצת הרשות השנייה לט־לוויזיה ורדיו אימצה את הצעתו של ראש המועצה האזורית בק־עת הירדן, דוד לוי, המכהן כחב־ר מועצת הרשות ויו"ר ועדת הכספים שלה, והחליטה כי גם יישובי הגדה ובקעת הירדן יה־נו מתחנות הרדיו המסחריות. לאור החלטה זו, יוגדלו חלק מאזורי הזיכיון של הרדיו האזו־רי שיוצאו במכרזים בקרוב, לא־חר שחוות דעת משפטית קבעה שאין אפשרות להקצות אזור זי־כיון מיוחד לשטחים ולבקעת הירדן מכיוון שהחוק הישראלי לא הוחל עליהם. לוי הציע לצ־רף אזורים אלה לאזורי הזיכיון הסמוכים להם, על פי קריטרי־ונים של קירבה גיאוגרפית וזיקה כלכלית וחברתית. כמו כן יצור־פו תושבי האזור להוועדות האזו־ריות שיקומו בכל אזור זיכיון.
עידית רוזנבלום

200 צנצנות דבש במשקל מזויף

דבש מזויף ממשיך להימכר בשווקים לקראת החג. במבצע ביקורת של משרד התעשייה והמסחר ברחובות, נתפסו קרוב ל־200 צנצנות דבש אצל ארב־עה סוחרים, שמשקלן לא תואם, לכאורה, את הכתוב, והן נעד־רות כל סימון. ממינהל סחר פנים במשרד התמ"ס נמסר את־מול, כי "בכל המקרים נפתחו תיקי חקירה ובמידת הצורך יו־גשו כתבי אישום". לדברי מנ־כ"לית שר התמ"ס, האחראית על מינהל סחר פנים, מאשה לוב־לפסקי "מועצת הדבש, חייבת לעבוד בשיתוף פעולה הדוק עם משרד התמ"ס כדי לחסל את נגע הזיופים".
זהר בלומנקרנץ

מינוי

● ד"ר בועז לב (46) התמנה לתפקיד משנה למנכ"ל משרד הבריאות. לב מונה במקום יהו־שע שמר, שימונה החודש לקצין רפואה ראשי של צה"ל. ד"ר לב, הוא בוגר בית הספר לרפואה בתל־אביב. הוא מומחה ברפואה פנימית ובמחלות זיהומיות ומוסמך במינהל רפואי.

לא ימומשו נכסים חקלאיים של מושבים בקו העימות

מאת עמירם כהן וסוכנויות

שר החקלאות, יעקב צור, ושר האוצר, אברהם שוחט, חתמו על תיקון לחוק ההסדרים במגזר החק־לאי המשפחתי (חוק גל).
על פי התיקון, לא יתבצע מי־מוש של נכסים חקלאיים במוש־בים אשר נמצאים באזור קו העימות.
התיקון מבטיח שהנכסים של חברי המושבים באזור קו העימות – שאינם עומדים בהחזר של 25% מהחוב – לא ימומשו, והם יוכלו להמשיך בייצור.
ברשימת המושבים נכללים מושבים באזור עדיפות לאומית ברמת הגולן, בגליל, בעמק הירדן, בבקעת הירדן, בערבה, בגוש קטיף, בפתחת שלום ובחבל מעון, והיא תובא לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.
הנכסים החקלאיים של המוש־בים כוללים את מכסות המים, הקרקע, מכסות הייצור, הבהמות וציוד חקלאי מיכני.
עד כה לא בוצע מימוש נכסים חקלאיים במושבים, ואולם לאחר קבלת התיקון, צפוי להתחיל המי־מוש במושבים שאינם נמצאים בקו העימות.
חובות המושבים נאמדים כיום בכחמישה מיליארד שקל, הם מתחלקים בין 30 אלף בתי אב. להערכת מינהלת ההסדר לחוק גל, ייגבו 30%–40% מכלל החו־בות.

20 חברות זכו במכרז לבניית 2,670 דירות בראשון לציון

מאת נעמה הפרמן

במכרזים לבניית 2,670 דירות ברובע ה' בראשון לציון זכו 20 חברות, מתוך 48 חברות שהגישו הצעות. החברות הזוכות ישלמו למשרד השיכון ומינהל מקרקעי ישראל 344.3 מיליון שקל עבור הקרקע. מחיר הממוצע לקרקע לדי־רה עומד על 48 אלף דולר. הוצ־אות הפיתוח לכל הדירות עומדות על 127 מיליון שקל.
קודם לפרסום תוצאות המכרז כבר הודיעו קבלנים רבים כי לא ישתתפו במכרזים נוספים לקרק־עות בראשון לציון, שכן העריכו כי המחירים לדירה במכרז זה יהיו גבוהים במיוחד, מה שהופך את ייזום הפרויקטים ללא כדאי.
זכו במכרזים החברות: פ.ג. אורבן שתבנה 120 דירות בשטח של 8,369 מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 15.5 מיליון שקל; חפציבה שתבנה 120 דירות בשטח של 8,424, ותשלם עבור הקרקע 18.48 מיליון שקל; א.ר.א שתבנה 120 דירות בשטח של 8,418 מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 15.5 מיליון שקל; ג. שקד שתבנה 120 דירות בשטח של 8,369 מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 12.9 מיליון שקל.
מ"ק לוניק תבנה 120 דירות בשטח של 8,415 מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 13.4 מיליון שקל; אלדם תבנה 120 דירות בשטח של 8,137 מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 12.4 מיליון שקל.
רסט תבנה 120 דירות בשטח של 8,417 מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 14.4 מיליון שקל; מבלאזי תבנה 120 דירות בשטח של 8,375 מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 15.48 מיליון שקל.
דנקנר תבנה 160 דירות בשטח של 12 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 21.6 מיליון שקל; ליבנר תבנה 160 דירות בשטח של 25.4 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 23 מיליון שקל.
הכשרת הישוב תבנה 160 די־רות בשטח של 25.6 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 18.1 מיליון שקל; הנשקין תבנה 136 דירות בשטח של 21.3 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 18.8 מיליון שקל; בנה שוסטר תבנה 160 דירות בש־טח של 12.7 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 17.64 מיליון שקל; משהב תבנה 152 דירות בשטח של 21.7 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 21.77 מיליון שקל.
צרפתי צבי תבנה 160 דירות בשטח של 12.55 אלף מ"ר, ותש־לם עבור הקרקע 18.13 מיליון שקל; מליבו תבנה 152 דירות בשטח של 21.4 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 21.57 מיליון שקל; בן יקר גת תבנה 114 דירות בשטח של 22.2 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 16.23 מיליון שקל; תשל"ז תבנה 80 דירות בשטח של 7,439 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 8.6 מיליון שקל; שיכון עובדים תבנה 168 דירות בשטח של אלף מ"ר, ותשלם עבור הקר־קע 18.45 מיליון שקל; מגרב תב־נה 108 דירות בשטח של 10 אלף מ"ר, ותשלם עבור הקרקע 12 מי־ליון שקל.

מנכ"ל משרד החקלאות באוטונומיה מכחיש כי ירקות בעזה הושקו במי ביוב

מאת עמירם כהן

מנכ"ל משרד החקלאות של האוטונומיה, מוחמד אלדאים, הכחיש אתמול בפגישה בתל אביב עם שר החקלאות, יעקב צור, כי חקלאי האוטונומיה משקים ירקות במי ביוב.
הדיון בין ראשי המשרדים כונס באופן דחוף לפי בקשת ישראל, לאחר שבדיקות שערך השבוע משרד הבריאות בירקות שהגיעו מעזה העלו, כי בחלק מהדגימות קיים ריכוז של חיידקים מעבר למותר.
לדברי ראיס, מקור החיידקים הוא בבארות שזוהמו במי ביוב של העיר עזה ומחנות הפליטים שסבי־בה. בארות אלה, לדבריו, מספקות גם מי שתייה לתושבי עזה. מצב חמור זה הוא תוצאה של הזנחת הטיפול בבארות בתקופת השלטון הישראלי, אמר ראיס.
בפגישה סוכם כי ישראל תסייע לרשויות האוטונומיה לאתר את מוקדי הזיהום במי התהום, וכבר בימים הקרובים ייצאו מומחי שני המשרדים לרצועה לאסוף דגימות מים ולבדוק את מערכות ההשקיה השואבות במקום.
הוחלט כי אם יתגלו זיהומים, תסייע ישראל לסינון המים ולעי־קורם. כן סוכם על שורה של צע־דים למניעת כניסה של תוצרת חקלאית מזוהמת מהאוטונומיה.
עוד נודע אתמול, כי זיהומים התגלו גם בבדיקות שנערכו בחסה ובסלרי שמקורם בישראל.

עובדי המשביר לצרכן מתנגדים להארכת שעות פתיחת הסניפים

מאת זהר בלומנקרנץ

עובדי המשביר לצרכן מתנג־דים לכוונת ההנהלה להאריך, דרך קבע, את שעות הפעילות בסניפים הגדולים. ועד העובדים הזהיר בא־רגון עצמה נגד כוונות אלה.
בקיץ האריכה ההנהלה את שעות הפתיחה בסניפים הגדולים בשעה אחת וכן נקבעו שעות פתי־חה מיוחדות לתקופת החגים. כעת מתכוונת ההנהלה להשאיר את הס־ניפים, בעיקר בקניונים, פתוחים עד שעה מאוחרת מהרגיל.
מנכ"ל המשביר לצרכן, משה ברזון בתגובה: "אנו מודעים לעב־דת העובדים המוכנים איתם כדי לנסות למצוא את הבעיות. אין ספק שהמגעים עם ועד העובדים יסתיימו ברוח טובה. העובדים לעולם לא יפגעו הזכויות של הרשת, ולא בפעילותה".

ANALYST I.M.S. Investment Management Services Ltd.
אנליסט אי. אמ. אס. שרותי ניהול השקעות בע"מ

אנליסט אי.אמ.אס.-שרותי ניהול השקעות בע"מ

בהתאם לסעיף 25 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968, ניתנת בזאת הודעה על פרסום

תשקיף

הצעה של

3,000,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, בערך נקוב כולל של 3,000,000 ש"ח.

הצעה לציבור

של 3,000,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת. המניות האמורות מוצעות לציבור בדרך של מכרז ב-300,000 יחידות המכללות כל אחת 10 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב. מחיר הרכישה המזערי של כל יחידה הינו 83.5 ש"ח ("המחיר המזערי").
מחיר הרכישה של היחידות יקבע במכרז ואך בכל מקרה לא יפחת מהמחיר המזערי.
המכרז בשלב א' יתקיים ביום ב' ה-12.9.94. יחידות שלא תמכרנה בשלב א', אם תהיינה כאלה, תוצענה בדרך של מכרז בשלב ב', ביום א' ה-18.9.94.
הצעה זו הינה הצעה ראשונה לציבור של ניירות ערך של החברה. מניות החברה ירשמו למסחר במסגרת הרשימה המקבילה.

הקבוצה פועלת בתחומים שונים של שוק ההון המתאפיינים בתנודתיות גבוהה, בין היתר בשל השפעת גורמים מדיניים, פוליטיים, בטחוניים וכלכליים בארץ ובעולם, אשר לקבוצה אין שליטה עליהם. לתנודתיות כאמור השפעה על היקף פעילות הציבור בשוק ההון ועל מחירי ניירות הערך. תוצאותיה העסקיות של הקבוצה מושפעות במישרין משינויים בשווי תיקי ההשקעות אותם מנהלת הקבוצה ומשינויים בשווי הכולל של נכסי קרנות הנאמנות וקופות הגמל אותן מנהלת הקבוצה. לפיכך ירידות בשעריהם של ניירות ערך הכלולים בנכסי תיקי ההשקעות, קרנות הנאמנות וקופות הגמל המנוהלים על-ידי הקבוצה עלולים לגרום לפגיעה בתוצאות העסקיות של הקבוצה. מרבית הכנסות הקבוצה (כ-72.5% בשנת 1992; כ-74.7% בשנת 1993 וכ-78.1% בשלושת החודשים שנסתיימו ב-31 במרס 1994) מקורן בפעילות בתחום ניהול קרנות נאמנות. הכנסות הקבוצה מתחום החיתום והניהול של הנפקות מושפעות מהתנודתיות המאפיינת את שוק ההנפקות של חברות ציבוריות. החל מתחילת הרבעון השני של שנת 1994 חל קיטון משמעותי במספר ההנפקות בהן שימשה הקבוצה כחתם (ראה סעיף 6.2.1.3 לתשקיף). לחברות הקבוצה העוסקות בחיתום קיימת חשיפה בפועלן כחתם וכמנהל קונסורציום חתמים, בקשר עם התבטאות של פרטים מטעים בתשקיפים עליהם חתמו (לגבי תשקיפים במסגרתם שימשו חברות הקבוצה כמנהלי קונסורציום חתמים - ראה סעיף 6.2.1.3 לתשקיף).

לקבוצה קיים סיכון הכרוך בפרישת עובדי מפתח בקבוצה, ובעיקר בפרישת מי משלושת המנהלים הכלליים של הקבוצה, שהינם גם בעלי השליטה בקבוצה. על-פי הסכמי העסקה שנחתמו בין החברה לבין עובדי המפתח האמורים רשאים העובדים האמורים לסיים את תקופת העסקתם בחברה על-ידי מתן הודעה בכתב שלושה חודשים מראש (ראה סעיף 8.2.5 לתשקיף). בין מנהלי ההשקעות בקבוצה ללקוחותיהם מתקיים קשר אישי אשר עלול לגרום לאובדן לקוחות במקרה של סיום העסקתו של מי ממנהלי ההשקעות בקבוצה. בתאריך התשקיף מעסיקה הקבוצה ארבעה מנהלי השקעות.

בשנים האחרונות הוגשו תביעות משפטיות נגד גורמים שונים הפעילים בשוק ההון. לחברה פוליסות לביטוח אחריות מקצועית המכסה נזקים בסכום של 2,000 עד 4,500 אלפי דולר (בהתאם לסוג הפעילות בגינו נגרם נזק - ראה סעיף 6.7 לתשקיף). לאור התנודתיות וחוסר הוודאות המאפיינים את שוק ההון ולאור תביעות שהוגשו בעבר נגד גורמים שונים הפעילים בשוק ההון, החברה אינה יכולה להעריך אם הכיסוי הביטוחי המוקנה לה הינו נאות. לקבוצה לא קיים כיסוי ביטוחי בגין תביעות בתחום שיפוט ארצות-הברית. לקבוצה פעילות בתחום הייעוץ בארצות-הברית - ראה סעיף 6.2.1.1 לתשקיף.

בחודש אוגוסט 1994 הודיע שר האוצר על כוונתו ליזום תיקוני חקיקה, מכוחם ימוסו רווחים ממכירת ניירות ערך בבורסה, בשיעור של 10%. על פי ההודעה האמורה יחול החיוב במס גם על רווחים שנצברו לקרנות נאמנות ממכירת ניירות ערך. אם כאמור תחול חובת תשלום מס כאמור על קרנות נאמנות עלולות להפגע באופן מהותי הכנסות הקבוצה מניהול קרנות נאמנות, וזאת מאחר שמשקיעים עליהם חלה חובת תשלום מס על-פי הדין הקיים, בגין רווחים הנובעים מהחזקות ביחידות השתתפות, עלולים להמנע מהשקעות בניירות ערך באמצעות קרנות נאמנות, וזאת כדי להמנע מתשלום כפל מס. כן עלולות להפגע הכנסות הקבוצה מתחום ניהול קרנות הנאמנות כתוצאה מהמנעות של קופות גמל מרכישת יחידות השתתפות בקרנות נאמנות (מאחר וההוראות האמורות לא יחולו על השקעות ישירות שלהן בניירות ערך אך על השקעות באמצעות קרנות נאמנות ימוסו על-פי ההוראות האמורות). בנוסף, עלולים לקוחות שהם יחידים להמנע מלהשקיע בניירות ערך בשל חיוב המס, דבר העלול לפגוע בהכנסות הקבוצה בעיקר מניהול תיקים ומניהול קרנות נאמנות. ביום 21 באוגוסט 1994 החליטה הממשלה על כוונתה לאפשר קיזוז הפסדים מניירות ערך. לא ידוע אם שינוי זה יחול גם על מיסוי קרנות נאמנות. ראה סעיף 6.5 לתשקיף. לעניין תיקוני חקיקה בקשר עם ניהול קרנות נאמנות וקופות גמל העלולים לפגוע בתוצאותיה העסקיות של החברה - ראה סעיפים 6.2.12 ו- 6.2.1.4.

בין בעלי המניות בחברה קיים הסכם לפיו אופן ההצבעה באסיפות כלליות של בעלי המניות בחברה. בנוסף, מטיל ההסכם האמור על הצדדים לו הגבלות בקשר עם מכירת מניותיהם בחברה לצדדים שלישיים - ראה סעיף 3.3 לתשקיף.
לענין החלטת החברה להנפיק לעובדי הקבוצה מניות אשר יהוו כ-5.4% מהון החברה (לאחר ההנפקה לעובדים), ולעניין הלוואות שמתכוונת החברה להעמיד לעובדים לצורך מימון רכישת המניות כאמור, ראה סעיף 6.1.2 לתשקיף.
לכספי תמורת ההנפקה לא נקבע ייעוד מסוים והם ישמשו למימון פעילות החברה בהתאם להחלטות הדירקטוריון כפי שיהיו מפעם לפעם.

הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1993 הוצגו בדרך של הצגה מחדש על מנת לשקף בהם למפרע תיקון בהתחייבות בשל סיום יחסי עובד-מעביד ובמיסים הנדחים. כמו כן תוקנו הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 1992 ולשנים קודמות עד לשנה שנסתיימה באותו תאריך בדרך של הצגה מחדש, על מנת לשקף בהם למפרע תיקון בשיטת הרישום החשבונאי מבסיס מזומנים לדיווח על בסיס מצטבר. ראה חוות דעת המבקרים ובבאור 2 (ט) לדוחות הכספיים.

לענין עסקאות של החברה עם בעלי ענין ראה פרק 8 לתשקיף.
הנפקת ניירות הערך לציבור מובטחת בחיתום בשיעור של 10%. לעניין התחייבות החברה לשיפוי החתם בקשר לתשקיף זה, ראה סעיף 2.4 לתשקיף. סך כל עמלות החיתום, הריכוז, ההפצה וההוצאות האחרות הכרוכות בהנפקה זו צפויות להגיע לכ-5.85% מתמורת ההנפקה המצופה.
עותק מהתשקיף ומההזמנה לפרסומו יוגשו לרשם החברות לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.
ניתן להשיג עותקים של התשקיף ולטפסי הזמנה לניירות הערך המוצעים בסניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ.

החתם ומנהל ההנפקה: אייל ניירות ערך והנפקות (1988) בע"מ

תאריך התשקיף: 31 באוגוסט 1994

הודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

נדל"ן / דיו מאור

450 דולר לחודש ל־5 חדרים במשה מונטיפיורי בבאר שבע

דירת 5 חדרים ברחוב משה מונטיפיורי בשכונה א' בבאר שבע, הושכרה תמורת 450 דולר לחודש. שטח הדירה 120 מ"ר, והיא ממוקמת בקומה שנייה. הדירה הושכרה לזוג צעיר.

38.6 אלף דולר ל־3 חדרים בשכונה ד'

דירת 3 חדרים משקעת, ברחוב אברהם אבינו בשכונה ד' בבאר שבע, נמכרה תמורת 38.6 אלף דולר (13 אלף לחדר). הדירה ממוקמת בקומה השנייה, ויש בה טלפון ומרפסת. שטח הדירה 60 מ"ר, והיא נרכשה על ידי משקיע מתל־אביב.

39 אלף דולר ל־3 חדרים בעוזיהו המלך

דירת 3 חדרים, ברחוב עוזיהו המלך בבאר שבע, נמכרה תמורת 39 אלף דולר (13 אלף לחדר). הדירה ממוקמת בקומה השנייה (העליונה) ושטחה 68 מ"ר. הדירה זקוקה לשיפוץ, והיא נרכשה על ידי משקיע.

26 אלף דולר ל־2 חדרים בחביבה רייך

דירת 2 חדרים ברחוב חביבה רייך בשכונה ג' בבאר שבע, נמכרה תמורת 26 אלף דולר (13 אלף לחדר). הדירה נמכרה למשקיע מתל־אביב שהגיש את ההצעה הגבוהה ביותר במכרז של ההוצאה לפועל. הדירה זקוקה לשיפוץ. כל העסקות בוצעו על ידי תיווך אבי.

שרותי המפעיל-חברת מידע
המרכז לאינפורמציה בחברות ישראליות

שנה טובה לציבור לקוחותינו מכל הצוות!

עברנו למשרדנו החדש, מרכז כלל יפו 97 ירושלים
קומה 7, חדר 703, טלפון - 02-248989

רשם החברות 02-296763 | פקסים 02-254282
רשומים בשותפויות | 02-252418
רשומים מסחריים 02-538468
ההלה יחידת בתחומי השעבודים 02-333155

למכירה בכרמל
וילה בודדת
מיקום שקט בשושנת הכרמל,
על מגרש 1,175 מ"ר
אחוזי בניה, פרטי, סאבו
03-540 1439 טל. $870,000
03-549 5311 פקס.

[illegible]

בן הקשר
עמק הברכה 5 תל-אביב
מכירה, קניה, השכרה, החלפה
פלאפון, מכשירי קשר, ביפרים
במחירים ובתנאים מיוחדים!
6910274 ,6961673

הארץ
02-254745-8
03-5121333/44
04-521165-7

כוח אדם / חיים ביאור

מה תאמר אחות לרופא שטועה

יישום שיטת ניהול האיכות הכוללת בבתי חולים כרוך בקשיים, עקב ההירכיה הנוקשה ומגוון המקצועות שביניהם דרוש שיתוף פעולה

"המאמצים להחדיר את שיטת ניהול האיכות הכוללת (T.Q.M.) בבתי חולים נתקלים בקשיים, בגלל בעייתיות בשיתוף הפעולה בין מגזרי העובדים השונים בבתי החולים", קובלים נחום קמינקא ודר יציב-בוריצקי, המופעלים זה כשנתיים הנכבית לשיפור תהליכי העבודה בבית החולים הממשלתי ברזילי באשקלון.

קמינקא והוא מהנדס תעשייה וניהול, ששימש שנים רבות יועץ לניהול בבית החולים אסף הרופא. ודר יציב-בוריצקי היא יועצת ארגונית במחלקה לשיתוף עובדים בהסתדרות. השניים מציינים שבתי החולים שונים ביותר ממגזרי המשק במנותת ההפעלה של שיטות לשיפור איכות העבודה והניהול, בכללן T.Q.M., לא רק בגלל מגוון המקצועות הקיימים בבתי החולים (רופאים, אחיות, מיקרוביולוגים, טכנאי רנטגן, עובדי מינהל ומשק), אלא בשל ההירכיה הנוקשה הקיימת בבתי החולים.

כל סוגי העובדים בבתי החולים מכירים בכך שההירכיה בהם אינה ניתנת לערעור, לטובת השירות לחולים. המטופל אמור לתת את מלוא אמונו ביכולתו של הרופא לרפא אותו, ולכן, מאמינים העובדים, חשוב לשמור על הסטטוס הגבוה של הרופא. המבנה ההירכי של בתי החולים הוא, איפוא, מכשלה גדולה בניסיון לשנות את התרבות הארגונית וליישם את שיטת ניהול האיכות הכוללת, המחייב הסרת מחיצות בין קבוצות עובדים במקצועות שונים.

"קשה לצפות כמובן שהאח לרופא המחלקה מה דעתה על הטיפול שהוא מגיש לחולה וכיצד יש לתקן הליקויים בתפקודו", אומרים קמינקא ויציב-בוריצקי.

חשופים לתביעות

בעיה אחרת ביישום השיטה בבתי החולים היא העובדה שכל דיבור על שגיאות, בפרט בטיפול הרפואי, עלול להגיע לאוזני המשפחות ולפתוח פתח לתביעות משפטיות נגד הנהלת בית החולים או צוות העובדים. הרי אין מדובר במפעל תעשייתי, שבו טעות בשיקול של אחראי משמרת באולם הייצור תיצור פיגור כלשהו בתהליך. בבית חולים כל שגיאה בטיפול או בניתוח עלולה לגרום נזק בלתי הפיך.

קמינקא ויציב-בוריצקי מפעילים בבית חולים ברזילי גם את שבעת עקרונותיה של "חשיבה פורצת דרך", שאבותיה הם הפרופסורים גרלד נדלר האמריקאי ושוזו הבינו היפאני. לפי גישה זו, לכל סוג של ארגון שתפקודו טעון שיפור צריך להתאים את הפתרון הייחודי ואין להעתיק פתרונות מחברה אחת לאחרת. כישורי העובדים, המנטליות שלהם ורמת שביעות הרצון וההערכה שזוכים לה המנהלים שונים ממקום עבודה אחד למשנהו.

עיקרון שני של "חשיבה פורצת דרך" הוא, שבחיפוש הפתרונות לבעיית התפקוד של הארגון לא צריך לעסוק במחדלי העבר, משום שהדבר יכניס להתגוננות עובדים שהיו מעורבים בביצוע משגים והם יגלו התנגדות להכנסת שינויים פנימיים בארגון. במקום זאת, אומרת גישה זו, צריך להתמקד בעתיד, כלומר במימוש המטרות שהארגון הציב לעצמו.

חמשת העקרונות האחרים של חשיבה זו הם: מערכתיות – ראה את הדברים בראייה כוללת ולא נקודתית, למשל אילו השפעות לוואי צפויות לארגון עקב ההחלטות שמתוצה לה; חשוב על הפתרון הטוב ביותר שהיית חולם עליו – גם אם אינו ריאלי לטווח קצר – ונסה להתקרב למימושו עד כמה שהדבר אפשרי; אל תתחיל לאסוף נתונים (על תפוקה, מצבת כוח האדם, שביעות הרצון של העובדים או של הלקוחות וכיו"ב) לפני שהבהרת לעצמך איזו מטרה ישיג האיסוף הזה; בתהליך השיפור בתפקוד הארגון צריכים להיות מעורבים כולם, החל מההוד מועצת המנהלים והמנכ"ל, דרך מנהלי המחלקות ועד לעובד הבלתי מקצועי, במידה שיש להם קשר לתהליך; ולבסוף – אמץ את עקרון השיפור המתמיד: אל תמתין שמשהו יתקלקל כדי לתקנו, אלא חפש שיפורים כל העת. אל תנוח על זרי הדפנה.

"בעיה של הסברה"

במסגרת ניסיון ההחדרה של שיטת ניהול האיכות הכוללת בברזילי, הוקמו כמה "ועדות שיפור" שבהן השתתפו עובדים מכל מגזרי בית החולים.

ועדה אחת מתמקדת בשירות ליולדות ושיווק מחלקת יולדות; ועדה שנייה בתחום הפניות המקצועיות של חולים לרופאים מומחים; שתי ועדות עוסקות בנושא לקוחות חיצוניים של בית החולים (כגון רופאי קופת חולים); ועדה חמישית מתכננת את מערכת השינוע של חולים על אלונקות ולהבדיל של נפטרים, וכן שינוע מזון, כביסה, בדיקות דם, בדיקות שתן וצואה ודברי דואר; השישית מתמקדת בטיב הקשר בין מעבדות בית החולים לבין מחלקותיו; השביעית בשירות הטכני למאושפזים; והועדה השמינית עוסקת באיכות המזון לחולים ולצוות של בית החולים.

בהתייחסם ללקחים שהפיקו עד כה מהפרויקט בברזילי, קמינקא ויציב-בוריצקי בודדים את מלוחיהם: "אנו קצת מאוכזבים ממידת ההיענות של העובדים. אולי זה חלקית באשמתנו, מכיוון שלא ניהלנו הסברה מקיפה בקרבם לגבי חשיבותם של T.Q.M. וחשיבה פורצת דרך". גם מתחילה אנו מצפים שתרע כי תנאי להצלחת הפרויקט הוא מעורבות רצופה ושוטפת מצדה, התייחסות רצינית ומתן דוגמה אישית.

"יותר מכל אנו מאוכזבים מהלקוחות החיצוניים העובדים מול בית החולים – בעיקר רופאי קופת חולים כללית, שלא שיתפו פעולה ולא טרחו להשיב על שאלונים. רופאי מכבי דווקא היו בסדר".

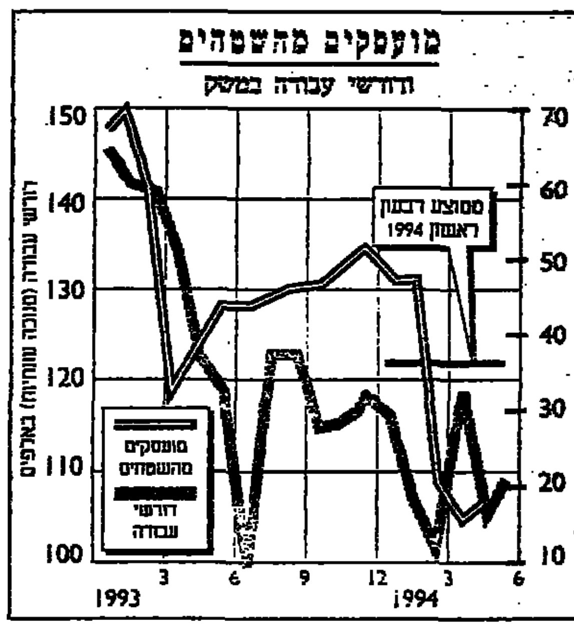

תרשים זה של כלכלני בנק דיסקונט מציג את הקשר הקיים לאורך זמן בין מספר המועסקים מהשטחים ובין מספר דורשי העבודה במשק. במקביל לירידה במספר עובדי השטחים ברבעון הראשון של 94', ירד ביותר מ-7,000 מספר דורשי העבודה בתקופה זו. הירידה החריפה במספר המועסקים מהשטחים במארס ובאפריל 94' הקטינה את מספר המובטלים ברבעון השני של השנה. עם זאת מעריכים כלכלני הבנק, שעלייה הדרגתית במספר המועסקים מהשטחים והאטה בפעילות הכלכלית ברבעון השני של השנה יתרמו להחרפה מחודשת של האבטלה במחצית השנייה של 94'. בינתיים הערכה זו אינה מתאמתת.

מחקר: 64% מעובדי התעשייה לא מקבלים מידע על סיכוני בטיחות

רק 36% מהעובדים במפעלי התעשייה מקבלים מידע כללי על החשיפה לסיכונים הקיימים במקום עבודתם. כך עולה ממחקר שנערך לאחרונה על ידי המכון לבריאות העובד שליד בית חולים לוינשטיין ברעננה.

את המחקר, המתפרסם בגיליון החדש של הירחון "בנהלים", עשו ראש המכון לבריאות העובד וראש המרכז לרפואה תעסוקתית בקופת חולים, פרופ' יוסף ריבק; חוקר בכיר במכון לבריאות העובד ומרצה בחוג לרפואת המשפחה באוניברסיטת ת"א, ד"ר סטנלי רבינוביץ; חוקרת במכון ומרצה בבית הספר לחינוך באוניברסיטת ת"א, מכל פיינר.

המחקר כלל 378 עובדים, 90% מהם גברים, המועסקים בכל ענפי התעשייה. 34% מהעובדים דיווחו שבעבודתם הם נחשפים לרעשים בעוצמה גבוהה (בגלל המכונות), ועל כך שהם מבצעים עבודות בגובה רב. 26% מהעובדים דיווחו כי הם נחשפים לחומרים כימיים מסוכנים. 40% מהעובדים ציינו כי הם חשופים לכל הסכנות הללו גם יחד.

30% מהנשאלים דיווחו כי היו מעורבים בתאונות עבודה במשך שנות עבודתם. הפגיעה הבריאותית השכיחה ביותר (39%) היא פגיעה בשמיעה. פגיעות אחרות הן בגפיים התחתונות (23%), בעיניים (17%) ובגב (9%).

פחות מ-50% מהעובדים דיווחו שקיבלו הדרכה בסיסית כיצד להתנהג במקרה של תאונת עבודה.

מדי שנה נפגעים בתאונות עבודה בארץ כ-90 אלף עובדים, כולל תאונות בדרך לעבודה וחזרה ממנה. "אי מתן מידע או הסתרת מידע – משמעותם הפרת תקנות המחייבות למסור לעובד מידע מפורט ומדויק על הסיכונים במקום עבודתו", מציינים ריבק, רבינוביץ ופיינר. לדבריהם, מחקרים בעולם מראים שגם התקנת מערכות מיגון משוכללות לא משפרת רמת הבטיחות. "החשוב ביותר הוא לפנות אל העובדים, ולהסביר להם כי הם האחראים העיקריים לביטחונם", ציינו.

עבודה במשפט / נחום פינברג

ראש העיר הפסיד פיצויי פיטורים מהמדינה עקב התיישנות

דב תבורי עבד בשירות המדינה עד 78', עת נבחר לראש עיריית פתח תקוה.

בהודעה על הפסקת עבודתו ב-78' הודיעה לו המדינה, כי הוא זכאי לפיצויי פיטורים.

בהמשך נחתם בין תבורי, מדינת ישראל ומרכז השלטון המקומי הסכם, המסדיר את הצטרפותו של תבורי להסכם בדבר רציפות זכויות, אשר נחתם בין המדינה לבין מרכז השלטון המקומי. הסכם זה מאפשר, בין השאר, למי שעבד בשירות המדינה ולמרכז השלטון המקומי לשמור על רציפות זכויותיו לצורך פנסיה, כך שתקופת עבודתו בשני המקומות נחשבת כתקופת עבודה רצופה במקום האחרון.

מובן שבחירה בדרך זו באה במקום הזכות לקבלת פיצויי פיטורים ממקום העבודה הראשון.

ב-83' נבחר תבורי לקדנציה נוספת כראש עיר, דבר שהקנה לו בכל מקרה את הזכות לגימלה המירבית בשיעור 70%, ואת מכוח כהונתו כראש עיר בלבד ומבלי שיהיה צורך להביא בחשבון את שנות עבודתו בשירות המדינה.

ב-84' פנה תבורי למדינה במכתב, בו ביקש כי ישולמו לו פיצויי פיטורים וכי יבוטל ההסכם בדבר רציפות הזכויות. בקשתו נדחתה.

תביעה לבית הדין הוגשה על ידו רק ב-90', קרי כ-12 שנים לאחר סיום עבודתו בשירות המדינה.

בכתב ההגנה טענה המדינה טענת סף, לפיה יש לסלק את התביעה בגין התיישנות.

בית הדין האזורי לעבודה קיבל את טענת המדינה ודחה את התביעה.

המערער העלה שתי טענות כנגד טענת ההתיישנות. טענתו האחת נסמכה על חוק פיצויי פיטורים וחוק הגנת השכר. לפי הטענה, זכותו לפיצויי הפיטורים השתכללה והתגבשה רק במועד פנייתו בכתב לקבל פיצויי פיטורים, דהיינו רק ב-84', ומאחר שהתביעה הוגשה ב-90' טרם חלף מועד ההתיישנות שהוא שבע שנים.

בית הדין הארצי לעבודה, מפי השופטת עדינה פורת, דחה טענה זו. בית הדין קבע כי מירוץ ההתיישנות בכל הנוגע לפיצויי פיטורים מתחיל ביום בו קם החיוב ונוצרת העילה, דהיינו ביום ניתוק יחסי עובד-מעביד.

עוד נקבע כי חוק הגנת השכר, הקובע כי בנסיבות מסויימות המועד לתשלום פיצויי פיטורים יחול רק לאחר שנמסרה למעביד דרישה בכתב לתשלום הפיצויים, מתייחס למועד לתשלום פיצויי ההלנה בלבד ולא לשכלול הזכות לפיצויי הפיטורים עצמם.

טענתו השנייה של המערער היתה כנגד עצם העלאת טענת ההתיישנות על ידי המדינה. לטענתו, על פי הוראות פנימיות של המדינה אין להעלות טענת התיישנות מטעמה ללא אישור היועץ המשפטי לממשלה, מה עוד שבית המשפט העליון כבר קבע לא אחת כי "לא על דרך זו תהיה תפארתה של המדינה".

בית הדין הארצי לעבודה קבע כי אין בידו להגיע לחקר שיקולי המדינה ולעמדת היועץ המשפטי בפרשה, וכי זוהי טענה "לבר משפטית" שאין מקום להידרש לה בהליך.

מטעמים אלה נדחה גם הערעור.

(דב"ע נד/1-3 למערער עו"ד ב. מאיר; למשיבה עו"ד זכאי.)

הכותב הוא עורך דין

מועצת הפועלים בנתניה אינה יוצאת לחופשה

רמון: לא ננצל החופשה לפטר עובדים בוועה"פ

עובדי מועצת הפועלים בנתניה ימשיכו לעבוד בספטמבר למרות החלטת ההסתדרות, לפיה כל עובדי בית הוועד הפועל בתל-אביב ו-70 מועצות הפועלים ייצאו לחופשה מרוכזת לכל החודש.

מזכיר מועצת פועלי נתניה, אפי השיעה, החליט שמועצת הפועלים בעיר תמשיך לפעול, מאחר שלפי ניסיונו דווקא בתקופת החגים פונים עובדים רבים למועצת הפועלים ומבקשים עזרה בפתרון מחלוקות שמתעוררות ביניהם לבין מעסיקיהם בעניין אי תשלום שכר עבור חגים וערבי חג.

באסיפת עובדי הוועד הפועל של ההסתדרות שהתקיימה שלשום לרגל ראש השנה, ניסה יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, להרגיע מעט את הרוחות בקרב העובדים. רמון הבטיח שהפיטורים יתבצעו לפי חוקת העבודה של ההסתדרות. הוא הכחיש את השמועות כאילו הנהגת ההסתדרות תנצל את ההיעדרות המרוכזת של העובדים בספטמבר כדי להכין את רשימות המפוטרים. "אתם יכולים לצאת לחופשה ולהיות בטוחים שלפני 1 באוקטובר אף עובד קבוע לא ימצא מכתב פיטורים על שולחנו", אמר רמון.

עד כה פוטרו מבית הוועד הפועל וממועצות הפועלים 300 עובדים זמניים. המספר הכולל של המפוטרים מההסתדרות יגיע, לפי תוכנית ההנהגה החדשה, לכאלף איש, שהם כשליש מכלל העובדים בהסתדרות. "הגירעון בתקציב ההסתדרות הוא מיליארד שקל, כש-85% עד 90% מהתקציב מיועדים למשכורות. לכן, גם אם נקצץ רק בתקציב הפעולות זה יהיה חסר משמעות, ועלינו לפטר עובדים", אמר רמון.

לדברי רמון, 50% מהשכירים במגזר הפרטי במשק אינם חברי ההסתדרות. "זה המוד יותר מכישלונה של קופת חולים", אמר רמון והוסיף כי "במקומות עבודה קטנים, שבחלקם מועסקים אנשים בתנאי ניצול, בכלל לא שמעו על ההסתדרות".

עובדי בניין יקבלו תוספת שכר של 21% עד ינואר '95

עובדי הבניין יקבלו תוספת שכר כוללת של 21% בשני שלבים. הסכם על כך נחתם אתמול בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ח"כ עמיר פרץ, בין הסתדרות עובדי הבניין לבין התאחדות הקבלנים והבונים.

לעובדי הבניין תשולם, החל מ-1 באוגוסט 94', תוספת שכר בשיעור 10%, והחל מ-1 בינואר 95' תשולם תוספת נוספת בשיעור 11%. ההסכם בתוקף עד 31 בדצמבר 96'.

המו"מ נוהל בין נציגות הסתדרות עובדי הבניין, בראשות המזכ"ל שלמה דהן, לבין נציגות התאחדות הקבלנים, בראשות המנכ"ל עמוס ברעם והסמנכ"ל יהודה גורן.

כן הושגה הסכמה על הרחבת פעולות קרן ההשתלמות והמלגות של עובדי הבניין, ועל הכפלת הפרשת המעסיקים לקרן זו מ-0.3% כיום ל-0.6% החל מ-1 בינואר 95'.

קרן זו מקיימת פעילות תרבותית, סמינרים השתלמויות ומעניקה מלגות לעובדי הבניין.

הסתדרות עובדי המדינה הודיעה אתמול כי אם תמומש כוונת משרד האוצר לשחק ריאלית את השכר, יכריזו עובדי המדינה על סכסוך עבודה.

אליאנס מכשירה מהנדסי צמיגים

15 מהנדסים, חלקם בוגרים מצטיינים של הטכניון ואוניברסיטאות אחרות, מסיימים בימים אלה את המחזור השלישי בלימודי הנדסת צמיגים, שמקיים מפעל הצמיגים אליאנס בחדרה, כדי להכשיר עתודה מקצועית בתחום.

המהנדסים החניכים לומדים להכיר בקורס טכנולוגיות של ייצור צמיגים, תכנון צמיגים באמצעות מחשב, הנדסת חומרים, ביצוע וניתוח ניסויי מעבדה וניסויי שטח.

מנכ"ל אליאנס, ינון עזרוני ומנהל אגף הפיתוח במפעל, ד"ר רב דרמן, מסרו שהקורס משתלב בצורכי החברה לעמוד בתחרות החריפה בשוק הצמיגים העולמי למכוניות פרטיות, משאיות, רכב חקלאי וציוד לעבודות עפר.

הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ
THE TEL AVIV STOCK EXCHANGE LTD
דרוש/ה
דובר/ת
תאור התפקיד:
- ריכוז נושאי הסברה ופרסומים.
- אירוח מבקרים ושמירה על הקשר עם אמצעי התקשורת והציבור.

דרישות התפקיד:
- הכרה טובה של שוק ההון בכלל והבורסה לניירות ערך בפרט.
- נסיון מעשי של 3 שנים בתחומי התקשורת והדוברות.
- השכלה אקדמית בתחומי פעילותה של הבורסה.
- כושר ביטוי מעולה בכתב ובעל פה.
- ידיעה טובה של השפה האנגלית.
- עבודה גם בשעות בלתי שגרתיות.

מעוניינים/ות העונים לדרישות הנ"ל מתבקשים/ות לפנות בכתב, עם פירוט נסיונם בתחומים הנדרשים, לת.ד. 29060 תל-אביב 61290, עבור "דובר/ת". סודיות הפנייה תשמר בקפידה.

פוליטיקה / צבי [illegible]

שילנסקי. פיצוי שווה לישראלים

פת. תשלום למפקום

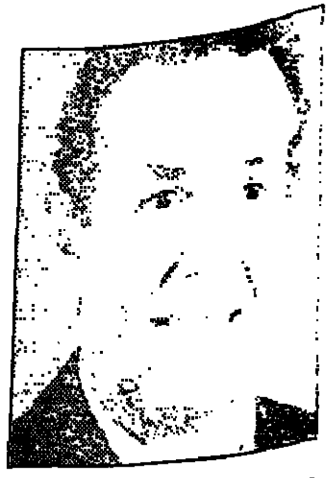
[illegible] עדי הפיתוח

הליכוד זקוק להלוואה

הליכוד מבקש מבנק דיסקונט הלוואה של 5.6 מיליון שקל בערבות מדינה, לצורך תשלומים לפעילים ולספקים. עד כה, בשל מצבו הכספי של הליכוד לא התאפשר למפלגה להעביר את הכספים הללו לתשלום חובותיה. החלטת הליכוד באה בעקבות החלטת ועדת הכספים מאמצע השבוע להעניק למפלגות הלוואות בערבות מדינה בסך 175 אלף שקל לכל ח"כ.

לעומת זאת, במפלגת העבודה החליטו שלא לקחת לפי שעה את ההלוואה. במפלגה אומרים כי אמנם הכנסותיה מההסתדרות יקטנו בשיעור ניכר, ועדיין לא ברור מה לאחר שייכנס לתוקף חוק בריאות ממלכתי יועברו אליה הכספים בגין מס הארגון של חבריה המבוטחים בקופ"ח הכללית – אך למרות זאת החליטו להמתין כמה חודשים בטרם תילקח ההלוואה – אם בכלל. יתר הסיעות עדיין לא החליטו בעניין.

תנאי ההלוואה שאושרה לסיעות הם כדלקמן: ההלוואה תינתן למשך 10 שנים ותוחזר ב-120 תשלומים חודשיים שווים. הסיעות שיקבלו את הערבות ישלמו למדינה עמלה בשיעור של חצי אחוז לשנה על יתרת ההלוואה הערבות. כביטחון לפירעון ההלוואות ישועבד מימון המפלגות המועבר לסיעות על ידי חשב הכנסת. כזכור, על מתן ההלוואה בערבות מדינה הוחלט כחלק מהתיקון לחוק.

הח"כים אורבים לשוחט

החלטת שר האוצר, אברהם שוחט, להקים צוות שיבחן את החוק לעידוד השקעות הון שבו ישתתפו ראשי ערי הפיתוח, וכן רווחית הכוונה להעלות את העניין מהותיים בממשלה – עשויות בסופו של דבר להביא את שר האוצר לנסיגה מחלק גדול מעמדותיו בעד הפחתת המענקים להשקעות בערי הפיתוח. הערכה זו הושמעה אתמול בוועדת הכספים, עם היוודע החלטת שוחט להקים את הצוות, שיצטרך להגיש את מסקנותיו בתוך שלושה חודשים.

בכנסת אומרים כי ספק אם הצוות יצליח לגבש עמדה אחידה עד למועד שנקבע. לדבריהם, במידה שתושג הסכמה, הרי שזו תהיה על משרד האוצר להתפשר ולא לעמוד על הצעותיו הראשונות, שלפיהן יופחתו המענקים למפעלים מאושרים באזור פיתוח א' מ-38% ל-30%, ובאזור פיתוח ב' מ-20% ל-15%. בכנסת מעריכים כי [illegible] שבניגוד האוצר, ערב אישור [illegible] יצליחו ראשי ערי הפיתוח [illegible] בהם בוועדת הכספים, [illegible] של החוק הנוכחי.

אגב, אשתקד האוצר [illegible] תוקפו של החוק הנוכחי [illegible] הון. מתברר שבוועדת הכספים [illegible] בין ח"כים מהקואליציה [illegible] ציה למנוע פגיעה בערי [illegible] חברים ח"כים שהם ראשי ערי [illegible] שלמה בוהבוט (עבודה) – [illegible] (ליכוד) – אריאל, שאול [illegible] מגדל העמק, וח"כ פיני בדש [illegible] הבירית. הוו למען ערי [illegible] הקואליציה לאופוזיציה [illegible] הצעותיו של משרד [illegible] כשהח"כים עצמם, ולא רק [illegible] שביניהם, ערים לכוח האלקטורלי [illegible] כי ערי הפיתוח במפלגותיהם [illegible] דוחים את ההערכות הללו [illegible] הם יבוא לוועדת הכספים בידיים [illegible] הוא מקווה שכך יינתנו כל [illegible]

אופוזיציה כלכלית [illegible]

בליכוד החליטו להעמיק את [illegible] משלה בתחום המדיניות הכלכלית [illegible] הקים השבוע את הוועדה הכלכלית [illegible] כת המפלגה שבה חברים 88 [illegible] המועצה הכלכלית נבחר יו"ר [illegible] של הכנסת, ח"כ גדעון פת, [illegible] הכלכלית נבחר הח"כ לשעבר [illegible] לין.

הוועדה הכלכלית הוליכה [illegible] 8 ועדות משנה: בנייה למגורים, [illegible] עות וצמיחה, סחר ויצוא, שוק ההון [illegible] זר, מעורבות הממשלה במשק, [illegible] ומבנה התעסוקה. הוועדה תגבש את [illegible] הליכוד בנושאי כלכלה, תגיב על [illegible] השוטפים, ותכין את תשתית [illegible] לבחירות הבאות.

שי נדיב לחג

בעקבות אישור ערבות מדינה להלוואות שיקבלו המפלגות לקחת השתמר [illegible] של הליכוד. הנה, הסיעה העניקה [illegible] לראש השנה בסך 300 שקל. [illegible] גת העבודה, שכאמור לא לוקחת [illegible] את ההלוואה, העניקה לעובדיה [illegible] בשווי של 170 שקל. יעוד [illegible] סלסלת שי של ממתקים ויין, [illegible] וביקורות התורה, בשל [illegible] לא [illegible] הועבר מי לחג, במרץ יחולק השי [illegible] במפלגות המרכבות את הסיעה.

התעודה של שוחט

שר האוצר, אברהם שוחט, הופיע שלשום [illegible] כשחבורה מבצבצת על מצחו. [illegible] ח"כ דליה איציק [illegible] "אתה מתחיל להיות דומה [illegible]" שוחט אמר בניכה מתנצלת: [illegible] עמיקתו בנגעגי הבורסה עשה [illegible] נפגעתי מהארון בבית".

עניין עם בעלי עניין

[illegible] על שוחט הבורסה: בנאום שנשא שר האוצר במליאת הכנסת בעניין [illegible] השתמש בלשון עדינה [illegible] "לבעלי העניין", שאותם תקף [illegible] וטען כי אחרים מהם אינו [illegible] אם יוטל מס על הבורסה. [illegible] במליאה כי "ישנם גורמים [illegible] באחד הוקים כאחד שפועלים בשוק, הם [illegible] בעלי עניין. אלה אנשים שאני מע[illegible] את עבודתם, את יוזמתם, כישורי[illegible] בפעולים, אבל צריך לזכור שהם 10% [illegible] בכסים בתוך השוק, וכמובן שהם היו [illegible] תמיד התנגד לעניין".

"[illegible] ואת, לא כולם מתנגדים. בתוכם [illegible] לבוא אנשים עשירים מאוד שיש להם חלק גדול במניות החברות שנמצאות בבורסה, הם באו ואמרו שצדקתי בהחלטה על [illegible] הבורסה" – התגאה שר האוצר.

שילנסקי נגד האוצר

יו"ר הכנסת, ח"כ דב שילנסקי (ליכוד), [illegible] כי יפנה לבית המשפט אם משרד האוצר לא יעניק לנכי רדיפות הנאצים שהם אזרחי ישראל בדיוק את אותו הסכום שמקבלים מהגרמנים נכי רדיפות הנאצים שאינם מתגוררים בישראל.

שילנסקי מתבסס על חוות דעת של מבקרת המדינה, מרים בן פורת, שלפיה ברגע שישראל ויתרה על זכותם של אזרחיה, שהם נכי רדיפות הנאצים, להיפרע מגרמניה על הנזקים בבריאותם, היא קיבלה על עצמה לפצותם במלוא הפיצויים שהיו זכאים להם אילולא היו אזרחי ישראל. המבקרת קבעה [illegible] כי "אין כל מקום שנכים אלה יקופחו רק משום שהממשלה לא השכילה להתנות קבלת האחריות בקבלת מימון מלא למילויה עד יומם האחרון של הנכים".

אקספרס.

כלקוח של זלר אבלגון, זו ההזדמנות שלך לנצל את מבצע האקספרס שלנו. 100 מכוניות רנו אקספרס דגם 95' עם

אזעקה חינם ורדיו טייפ דיגיטלי סטריאופוני נשלף במתנה מחכים לך עכשיו

ולעוד 99 מלקוחותינו בהנחה, באספקה מיידית. אז רגע לפני ששנת 95' נכנסת עם גזירות כלכליות, שאתה לא מכיר, ורגע לפני שהמכוניות עם הממיר הקטליטי כבר עולות יותר מדי, עשה את הצעד עכשיו. גם אם אינך לקוח שלנו, הצטרף אלינו אקספרס, ותהנה מהמבצע. רגע לפני שמאוחר מדי.

ZE
יצירתיות במימון

זלר אבלגון
ליסינג בע"מ

בית עורק, רח' אבא הלל סילבר 16 רמת-גן 52506, טל: 03-7521111, פקס: 03-7521112.
סניף השרון: בית דנאי, רח' ויצמן 24, כפר סבא 44247, טל: 09-989080, פקס: 09-989077.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הבחות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.1219	5.41
פרנק בלגי	20.586	5.17
מארק גרמני	1	4.94
לירה אירית	2.4	4.46
פרנק צרפתי	3.4232	2.86
אסקודו פורטוגלי	101.88	1.97
כתר דני	3.9433	1.4
פזטה ספרדית	82.91	0

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קניה	פורוורד 3 חודשים קניה	פורוורד 3 חודשים מכירה
מארק	1.5749	1.5745	1.5746
פרנק שווייצרי	1.323	1.3225	1.3206
ליש"ט*	1.546	1.545	1.5436
ין	99.67	99.62	99.64
דולר קנדי	1.3665	1.366	1.3684
פרנק צרפתי	5.3935	5.3885	5.4002
אקו*	1.2132	1.2122	1.2099
ד' אוסטרלי*	0.7439	0.7434	0.7423
ד' סינגפור	1.5002	1.4997	1.4985
לירטה	1583	1582	1582.65

*[illegible]

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	5.000%	5.313%	5.813%
שטרלינג	5.542%	6.010%	6.875%
ין	2.438%	2.500%	2.750%
פר"ש	4.292%	4.500%	4.792%
מארק	5.000%	5.094%	5.400%
אקו	5.888%	6.206%	6.688%
פר"צ	5.633%	5.949%	6.375%
גילדן	4.990%	5.110%	5.420%
ד' קנדי	5.560%	6.000%	6.870%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 7.75%

יורודולר – פרנקפורט

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	4.990%	4.990%
6 חודשים	5.270%	5.060%
1 שנה	5.740%	5.410%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	4.66%
שנה	5.54%
10 שנים	7.18%
30 שנה	7.46%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-30.12.93
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	3901.44	-11.98	-0.31%	3912.77	3887.84	3.93%
	S&P 500	473.16	-2.33	-0.49%	475.49	471.74	1.43%
טוקיו	ניקיי 225	20642.93	14.4	0.07%	20700.54	20617.52	18.52%
הונג קונג	האנג סנג	9890.9	-38.49	-0.39%	10018.65	9830.02	-16.80%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2336.83	24.13	1.04%	2339.98	2315.69	-3.60%
לונדון	FTSE 100	3216.5	-34.8	-1.07%	3250.4	3215.4	-5.91%
פרנקפורט	דקס	2200.8	-12.05	-0.54%	2205.44	2187.81	-2.91%
פאריס	CAC 40	2034.91	-34.17	-1.65%	2064.75	2033.05	-10.28%
מילנו	MIBTEL	10937	-48	-0.44%	10981	10916	9.37%
ציריך	SMI	2628.4	-17.2	-0.65%	2661.5	2624.3	-11.14%
אמסטרדם	EOE	416.11	-3.33	-0.79%	419.47	416.11	0.44%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב ספוט (דולר לאונקייה)	386.3	0.6
כסף ספוט (סנט לאונקייה)	544	4.8
פלטינה אוקט' (דולר לאונקייה)	416	0.7

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	386.3
כסף (סנט לאונקייה)	5.44
פלטינה (דולר לאונקייה)	413.25
פלדיום (דולר לאונקייה)	153.25

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2497.5
בדיל ספוט (דולר לטונה)	601.8
עופרת ספוט (דולר לטונה)	601.8
אבץ ספוט (דולר לטונה)	985.7
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1535.5
ניקל ספוט (דולר לטונה)	6339

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה גובמ' (דולר לטונה)	3810	37
קקאו דצמ' (ליש"ט לטונה)	1015	1
גומי אוקט' (דולר לקילו)	124	0.25

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים נוב'	95.95	0
כותנה אוקט'	69.6	-0.06
קפה דצמ'	211	0
קקאו דצמ' (דולר לטונה)	1372	15
סוכר אוקט'	12.05	

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה נובמ' (סנט לבושל)	574	0.25
חיטה דצמ' (סנט לבושל)	380.75	1.5
תירס דצמ' (סנט לבושל)	223.25	0.5
בקר חי אוקט' (סנט לליברה)	71.675	0.825

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	16.05
ברנט נובמ'	16.55
דובאי ספוט	15.4
סואץ ספוט	16.4
מקסם קרוד ספוט	17.48
נפט לחימום ספוט	46.95

מוצרים מוגמרים (דולרים לטונה)
איכות יבשה (מבס לאיכות להרדה):

	מחיר
בנזין (עופ' 10.15	198
נפטא פר"ב	148

מדד CRB (כל 21 סחורות, אחריב)

סגירה	שינוי	שינוי ב-%
232.6	0.49	0.21%

שווקים

הדולר שוב מתחת ל-100 ין

מאת טל הראל

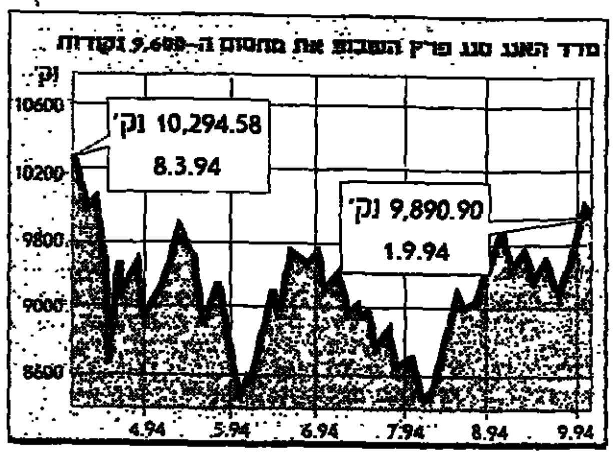

מטבעות

הדולר שוב נחלש אתמול אל מתחת לשער 100 ין ו-1.58 מארק. על המטבע האמריקאי העיקו כמה גורמים, בהם החלטת הבונדסבנק לא לשנות את ריבית הריפו, או לבצע מכרז בריבית ניידת.

בנוסף לכך, השפיע הדולר לרעה מידע מדרד של איגרות החוב הממשלתיות האמריקאיות. הללו נחלשו בשל הפרסום של מדד מנהלי הרכש האמריקאים, שמרכיב המחירים שלו עלה.

סיבה שלישית להיחלשות הדולר היא הציפייה לנתון מספר המועסקים בארצות-הברית בחודש אוגוסט, המתפרסם היום. עלייה חדה בכמות המועסקים עלולה להוריד עוד יותר את מחיר איגרות החוב, מה שכנראה יתבטא גם בהיפטרות מדולרים עבור ינים ומארקים גרמניים.

ריביות

האיגוד האמריקאי של מנהלי הרכש פרסם אתמול את מדדו לחודש אוגוסט. המדד מעריך את הפעילות הכלכלית ואת רמת המחירים הקמעונאיים העתידית בארצות-הברית, על סמך סקר הנעשה בין מנהלי רכש של חברות בארצות-הברית.

מהנתונים שהתפרסמו אתמול, עולה שהמדד ירד באוגוסט ל-56.2% מ-57.8% בחודש יולי, מה שמאותת על האטה בקצב הצמיחה הכלכלית בארה"ב. לעומת זאת עלה מרכיב המחירים במדד ל-74.5% מ-73.1% ביולי, מה שעשוי לאותת על עלייה במחירים הקמעונאיים.

בעקבות ההודעה על עליית מרכיב המחירים ירדו אתמול מחירי איגרות החוב הממשלתיות. המחירים ירדו גם בשל אכזבת המשקיעים מהגידול הנמוך מהצפוי שחל בחודש יולי בהתחלות הבנייה בארצות-הברית. ניכרה גם זהירות מסויימת לקראת הפרסום היום של כמות המועסקים בארה"ב בחודש אוגוסט.

אם תחול עלייה חזקה בכמות המועסקים בארה"ב באוגוסט יביא הדבר לירידות מחירים נוספות בשוק האג"ח. הדעה הרווחת, היא שהמדיניות המוניטרית של הפד"ל רורב נקבעת במידה רבה על ידי נתוני התעסוקה בארצות-הברית. הסיבה לכך היא ההשפעה שיש לעליית מספר המועסקים על השכר הריאלי במשק, ולכן גם על שיעור האינפלציה.

לפיכך קרוב לוודאי שעלייה חדה מהצפוי בכמות המועסקים בחודש אוגוסט תביא לירידת מחירי איגרות החוב היום, בשל החשש מהעלאת הריבית.

וול סטריט

אתמול בבוקר ניכרו מימושי רווחים בוול סטריט, ומדד דאו ג'ונס נחלש ב-20 נקודות עד הצהריים. המימושים החלו לקראת פרסום מדד איגוד מנהלי הרכש האמריקאים, והמשיכו במהלך הבוקר בעקבות היחלשות איגרות החוב הממשלתיות.

אחר הצהריים השתנתה המגמה והמדדים המרכזיים החלו לעלות. מדד דאו ג'ונס נעזר בהתחזקות מניית גודייר ופיליפ מוריס.

את הירידות החדות ביותר ספגו אתמול המניות הטכנולוגיות. מניות ההיי-טק סבלו מהודעתה של חברת איי-אס-טי, כי היא צופה לרווח על הפסדים ברבעון הראשון של '94.

קרוב לוודאי שהמגמה בוול סטריט בימים הקרובים תהיה תלויה בנתוני התעסוקה לחודש אוגוסט, המתפרסמים היום, ובתנודות שיחולו כתוצאה מכך במחירי איגרות החוב הממשלתיות.

אירופה

מימושי הרווחים, שהחלו בוול סטריט כבר ביום רביעי, הגיעו אתמול גם לאירופה וכל המדדים המרכזיים נחלשו. הבורסות האירופיות הושפעו לרעה גם מהדה היחלשות מחודשת בשוקי האג"ח המקומיים. יתכן שהאכזבה מהחלטתו של הבונדסבנק אתמול לא לשנות את ריבית הריפו, תרמה אף היא למימושי הרווחים (הריבית בשבועיים הבאים תעמוד על 4.85%, לאחר שגם בששת השבועות האחרונים עמדה על רמה זו).

בכל הבורסות חסר היה אתמול כיוון מוגדר, בהיעדר כל נתונים כלכליים מקומיים (ומכאן גם התלות המוגברת במגמה בוול סטריט). המשקיעים נקטו בזהירות לקראת פרסום כמות המועסקים בארצות-הברית היום.

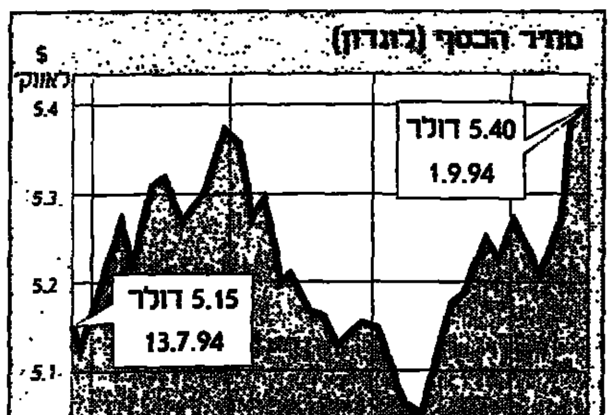

מזרח רחוק

בהונג-קונג נרשמו אתמול ירידות מחירים, לראשונה אחרי ארבעה ימי מסחר רצופים, במהלכם עלה מדד האנג סנג ב-7.5%. המימושים לא היו גדולים, ומהגרף ניתן לראות כי מדד האנג סנג הצליח לפרוץ מעל לרמת ההתנגדות של כ-9,600 נקודות, מתחתיה נע מאז מארס.

העליות השבוע נבעו מזרם ביקושים של משקיעים זרים, וכן מהביצועים הטובים של הבורסות בארצות-הברית ואירופה.

במהלך המסחר אתמול עבר מדד האנג סנג לזמן מה את רמת ה-10 אלפים נקודות, מה שמהווה לדעת הסוחרים סימן חיובי. אך זו עדיין רמת התנגדות חזקה ומשקיעים רבים הוללו ממששים מניות כאשר הגיע המדד לרמה זו, מה שהוריד את המחירים מעט אחר הצהריים.

בטוקיו לא חל אתמול כמעט שינוי במדד ניקיי, אם כי נפתח המסחר הדל לעלות עם חזרתם של סוחרים רבים מחופשת הקיץ.

אתמול ניכרו ביקושים סלקטיביים במגזרי הברזל, הבנייה והטלקומוניקציה. מניות הבנייה עלו בעקבות דו"ח, לפיו עלו ביולי ההזמנות מ-50 חברות הבנייה הגדולות ביפאן — בפעם הראשונה מזה 18 חודשים.

לדברי אנליסטים הנתונים כשרק טובים יותר מאשר משקף מדד ניקיי, משום שבעת האחרונה מתפרסמים נתונים המאותתים על התאוששות במגזר העסקי ביפאן.

טרייד אין מוטורס

BUICK
PONTIAC
GM
OPEL
GMC
SAAB

- מחלקה מיוחדת לאנשי עסקים...
- שירות אישי לכל דגמי GM
- שירות מזורז

דרך פ"ת 74 תל-אביב
קומה 5
טל: 03-5625002/3

מציגה:

G.M.C. 1995
B.M.W 1994 7301 (אבשרות להפלסה)

Healthcare Technologies Ltd.

Kiryat Minrav, 3 Habosem St. Ashdod 77101, Israel. Tel: 08-562920 Fax: 08-563250

הודעה בדבר כינוס אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי מניות

ניתנת בזה הודעה כי ביום 11 בספטמבר 1994 בשעה 10:00 תתכנס אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי המניות בחברה במשרדי החברה ברחוב הבושם 3 בקרית מנרב באזור התעשיה באשדוד.

על סדר היום:

1. שינוי מטבע הדו"חות הכספיים של החברה.
2. העברת פעילות HIV של החברה הבת סביון דיאגנוסטיקה בע"מ ("סביון") להלתקייר, לרבות העברת זכויות על פי הסכמים עם צדדים שלישיים, העברת ציוד וכח אדם וחתימת הסכמים לצורך כך.
3. אישור העסקת מנכ"ל החברה על ידי החברה על פי תנאי העסקתו בסביון, בתוקף מיום 1 בינואר 1994.

בעל מניות המבקש להצביע באסיפה באמצעות שלוח יפקיד כתב מינוי של אותו שלוח במשרדי החברה לפחות 24 שעות לפני מועד כינוס האסיפה הנ"ל.

אם תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה הנ"ל לא ימצא לאסיפה מנין חוקי תדחה האסיפה מאליה בשבוע אחד לאותו יום בשבוע שלאחר מכן לאותה השעה ולאותו המקום, או ליום, שעה ומקום אחרים כפי שיקבעו הדירקטורים בהודעה לבעלי המניות. היה וגם באסיפה הנדחית לא ימצא מנין חוקי, כעבור חצי שעה מן המועד הקבוע לאסיפה, יהוו שני חברים הנוכחים בעצמם או באמצעות שלוח, מנין חוקי, ויהיו רשאים לדון בעניינים שלמענם נקראה האסיפה.

חשרה אורן
בשם הדירקטוריון

Healthcare Technologies Ltd.

Kiryat Minrav, 3 Habosem St. Ashdod 77101, Israel, Tel: 08-562920 Fax: 08-563250

NOTICE OF EXTAORDINARY GENERAL MEETING OF SHAREHOLDERS

NOTICE IS HEREBY GIVEN that on September 11, 1994 at Ashdod Israel time, an Extraordinary General Meeting of Shareholders (the "Meeting") of Healthcare Technologies Ltd. (the "Company") will be held at the Company's executive offices in Kiryat Minrav, Industrial zone Ashdod, 3 Habosem Street, Ashdod, 77101 Israel.

ON THE AGENDA:

1. Change of currency of the Company's Financial Statements to U.S. Dollar.
2. Assignment of the HIV operations of the Company's subsidiary, Savyon Diagnostics Ltd. ("Savyon"), to the Company, including assignment of certain agreements with third parties, equipment and employees and entering into agreements therefore.
3. Approval of employment of the Company's President, by the Company, upon the terms of his employment in Savyon, effective January 1, 1994.

A shareholder who wishes to vote at the General Meeting by proxy shall deliver a proxy to the offices of the Company no later than 24 hours before the time appointed for the meeting.

If, within half an hour from the time appointed for the holding of the General Meeting a quorum is not present, the meeting shall be adjourned to the same day in the next weet at the same time and place or any other time and place as the Board of Directors of the Company shall designate and state in a notice to the shareholders, and if at such adjourned meeting, a quorum is not present within half an hour from the time appointed for holding the meeting, two shareholders present in person or by proxy shall constitute a quorum.

Aarah Oren, Secretary

תתקשר עכשיו!
המטען שלך ינחת מחר על הבוקר בניו יורק

שערי מטבע חוץ / 1.9.94

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינויים באחוזים: שינוי יומי	שינויים באחוזים: מתחילת החודש	שינויים באחוזים: מתחילת השנה
1 דולר ארה"ב	2.95	3.09	2.96	3.10	2.95	3.08	3.0040	3.0463	3.0079	3.0504	3.0021	3.0439	3.0310	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 מארק גרמני	1.87	1.96	1.88	1.97	1.89	1.98	1.9026	1.9294	1.9037	1.9307	1.9026	1.9291	1.9173	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 לירה שטרלינג	4.52	4.74	4.57	4.78	4.59	4.80	4.6165	4.6816	4.6262	4.6915	4.6202	4.6845	4.6573	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 פרנק צרפתי	0.54	0.57	0.54	0.57	0.54	0.57	0.5555	0.5633	0.5565	0.5644	0.5542	0.5620	0.5601	[illegible]	[illegible]	[illegible]
100 ין יפני	2.95	3.09	2.96	3.09	2.95	3.09	3.0025	3.0448	3.0019	3.0444	3.0051	3.0469	3.0283	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 גילדן הולנדי	1.67	1.74	1.67	1.75	1.68	1.76	1.6956	1.7195	1.6960	1.7200	1.6961	1.7197	1.7087	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 פרנק שווייצרי	2.22	2.33	2.24	2.34	2.24	2.35	2.2629	2.2948	2.2658	2.2978	2.2626	2.2941	2.2789	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 כתר שוודי	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.41	0.3896	0.3951	0.3898	0.3954	0.3896	0.3951	0.3928	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 כתר נורבגי	0.43	0.45	0.43	0.45	0.43	0.45	0.4339	0.4401	0.4342	0.4404	0.4342	0.4402	0.4376	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 כתר דני	0.47	0.50	0.48	0.50	0.47	0.50	0.4822	0.4890	0.4823	0.4892	0.4821	0.4888	0.4860	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 מארק פיני	0.58	0.61	0.58	0.61	0.58	0.61	0.5895	0.5978	0.5921	0.6005	0.5898	0.5980	0.5944	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 דולר קנדי	2.16	2.26	2.17	2.27	2.15	2.26	2.1975	2.2285	2.2004	2.2316	2.1929	2.2234	2.2173	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 דולר אוסטרלי	2.17	2.30	2.16	2.32	2.16	2.29	2.2311	2.2625	2.2341	2.2657	2.2263	2.2573	2.2513	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 ראנד דרום	0.63	0.79	0.60	0.86	0.67	0.85	0.8374	0.8491	0.8384	0.8503	0.8380	0.8497	0.8449	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10 פרנק בלגי	0.91	0.95	0.90	0.96	0.91	0.96	0.9237	0.9367	0.9248	0.9379	0.9243	0.9372	0.9312	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10 שילינג אוסטרי	2.66	2.78	2.66	2.78	2.68	2.81	2.7033	2.7413	2.7043	2.7425	2.7037	2.7413	2.7264	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1000 לירה איטלקית	1.85	1.96	1.86	1.98	1.80	1.97	1.8958	1.9225	1.9001	1.9270	1.8981	1.9245	1.9123	[illegible]	[illegible]	[illegible]
100 פזטה ספרדית	2.23	2.38	2.27	2.42	2.27	2.38	2.2933	2.3256	2.2935	2.3259	2.2868	2.3186	2.3111	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.6327	3.6839	3.6352	3.6865	3.6232	3.6736	3.6625	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 דינר ירדני	4.21	4.47	4.17	4.46	---	---	---	---	---	---	---	---	4.3192	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0178	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 לירה מצרית	0.86	0.91	0.86	0.92	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9775	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.3260	3.3730	3.3299	3.3770	3.3250	3.3713	3.3548	[illegible]	[illegible]	[illegible]

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 1.9.94

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירה איטלקית	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6508	1.5809	1.0009	1.3300	5.4115	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 לירה שטרלינג	1.5366	---	2.4291	1.5379	2.0437	8.3151	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 מארק גרמני	0.5326	0.4117	---	0.6331	0.8413	3.4231	[illegible]	[illegible]	[illegible]
100 ין יפני	0.9991	0.6502	1.5795	---	1.3288	5.4067	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 פרנק שווייצרי	0.7519	0.4893	1.1886	0.7525	---	4.0687	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 פרנק צרפתי	0.1848	0.1203	0.2921	0.1850	0.2458	---	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1 גילדן הולנדי	0.5637	0.3669	0.8912	0.5642	0.7498	3.0507	---	[illegible]	[illegible]
1000 לירה איטלקית	0.6309	0.4106	0.9974	0.6315	0.8391	3.4162	[illegible]	---	[illegible]
10 פרנק בלגי	0.3072	0.1999	0.4857	0.3075	0.4086	1.6626	0.5450	[illegible]	---

עכשיו כל לילה לניו יורק
עם בואינג 747-400
תל-אביב - 03-5817211

השמיים פתוחים
EL AL אל על
CARGO מטענים

בנק ישראל מודיע

פרטי המכרזים לשבוע בין 4 בספטמבר עד 8 בספטמבר

המכרז המדובר (1)	מספר הסדרה	מועדים: יום המכרז	מועדים: יום הסליקה הכספית	פדיון/מימוש/פרעון: היום	פדיון/מימוש/פרעון: התקופה	סכומים מוצעים	תשואה/ריבית/פרמיה/מחיר/אחוזים: מזערית	תשואה/ריבית/פרמיה/מחיר/אחוזים: מירבית
מילווה קצר מועד (הנפקה/הצעת מכר) מיכרז על התשואה (3)	0325 0915	8.9.94 8.9.94	9.9.94 9.9.94	8.3.95 6.9.95	180 ימים 362 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 80 80	✽	20% 20%
מילווה קצר מועד למסירה עתידית — מכירה (2) מיכרז על תשואה	0715 0116	8.9.94 8.9.94	4.1.95 4.1.95	5.7.95 3.1.96	182 ימים 364 ימים	מיליוני ש"ח ע"נ 15 15	✽	20% 20%
מילווה קצר מועד למסירה עתידית — רכישה מיכרז על הריבית (3)	כל הסדרות שמעל ל-182 ימים לפדיון	-	-	✽	✽	מיליוני ש"ח ע"נ -	✽	20%
החלפת איגרת חוב כנגד מק"מ	(4) -	-	✽	-	-	מיליוני ש"ח ע"נ -	✽	20% 20%
אופציות לרכישת דולרים (5) — 3 חודשים	409151	8.9.94	יום המכרז	8.12.94	3 חודשים	8,000 יחידות	✽	✽
אופציות לרכישת דולרים (5) — 3 חודשים	409152	8.9.94	יום המכרז	8.12.94	3 חודשים	12,000 יחידות		
אופציות לרכישת דולרים (5) — 6 חודשים	409130	8.9.94	יום המכרז	9.3.95	6 חודשים	10,000 יחידות	✽	✽
הלוואות לבנקים עבור הציבור מיכרז על הריבית (3)	✽	8.9.94	8.9.94	3.10.94	4 שבועות	450 מיליון ש"ח	13.3	✽

(1) במיכרז מוזל, החיוב הכספי של הזוכים מתבצע לפי פרמיה/ריבית/תשואה המוצעת על ידם בהתאמה לכל כמות וכמות שבה זכו במיכרז.
(2) התשואה הינה תשואה אפקטיבית שנתית בדוסו לתקופה שמיום ההעברה והסליקה הכספית ועד ליום הפדיון. מהזוכים במיכרז נגבים חברי הבורסה לניירות ערך, עמלה רכישה בלבד בשיעור שלא יעלה על 0.1 אחוז (עשירית האחוז) מהשווי הכספי על הרכישה. אין הם גובים עמלת מכירה או פדיון.
(3) לא יתקיים מכרז
(4) לא יתקיים מכרז
(5) פרמיה המינימלית ושער המימוש יפורסמו בחוזר נפרד וברשתות התקשורת של "שב"א" של "קו מנחה" ושל "רויטרס" לפני כל מכרז.

הערות:
(•) פרסים מלאים והשתתפות במיכרז בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
(••) בכל מיקרה של סתירה בין נוסח מודעת בנק ישראל לבין נוסח החוזר בנק ישראל המתאים למיכרז, נוסח החוזר בנק ישראל הוא הקובע.

שוק ההון

עורך גיא רולניק

שבוע של דו"חות גרועים וצפויים; שבוע שבו עלו המניות ב–7%

נכון – היו גם כמה דו"חות טובים מהצפוי. אבל, המגמה הכללית היא עדיין הרעה תפעולית – ובקרב החברות שהנפיקו בשנתיים האחרונות חזרה התופעה של העדר יכולת להפיק הפרש חיובי בין הכנסות והוצאות

העוצמה שמגלה שוק המניות בימים האחרונים הולידה את התיאוריה שהדו"חות הכספיים "לא כל כך נוראים". אחותה של התיאוריה הזאת היא התפיסה ש"מחירי המניות כבר התאימו את עצמם להרעה". ייתכן – שהרי ידוע כי המשקיעים אינם ממתינים בדרך כלל לדו"חות הכספיים ואלה מוזלים לשוק הרבה לפני פרסומם הרשמי.

אבל, מרבית הדו"חות שהתפרסמו בימים האחרונים ראויים לתואר "נוראים" או "גרועים". כי יש קבוצה גדולה מאוד של חברות שהדבר הזוהר היחיד שקרה להן בשנה האחרונה הוא הגידול בהון העצמי. ולגידול הזה לא אחראים המנהלים – אלא הציבור שקנה את מניותיהן במחירים מנופחים.

אבל חלק מהחברות שמציגות שיפור ברווחים התפעוליים בנוי השיפור מכך שהתקופה שאתה אנו עושים את ההשוואה היתה גרועה במיוחד. זה לא רק הפסדי בורסה. זה בעיקר הרעה ברווח הגולמי והתפעולי. התפעולי קופץ לא רק בגלל "התחרות" המפורסמת, אלא בגלל הוצאות ההנהלה, שיודעות רק כיוון אחד.

גרוע מזה – יש הרבה מאוד חברות שמנהליהן שלחו יד לכספו של הציבור בדרכים יותר מתוחכמות, שלא באות לידי ביטוי בשורת "הוצאות הנהלה וכלליות". לבד מביני עסקות בעלי עניין, הדרך הפופולרית ביותר היא כמובן האופציות. זה לא מופיע בדו"ח הרווח וההפסד – אבל הנזק למשקיעים הוא אותו נזק.

הדרך שבה מתקבלים הדו"חות לרבעון השני בבורסה מזכירה לנו מעט את תקופת הדו"חות הכספיים לרבעון השלישי של 93'. הם היו דו"חות גרועים – גולמית ותפעולית. אלא שהם התפרסמו בתקופה שבה איש לא התעניין בדו"חות והכל עסקו רק ב"מכפילים עתידיים", שהתבססו על תחזיות מופרכות של מנהלים ובעלי עניין.

גם הפעם מגיבות המניות לדו"חות הגרועים בעליות. ההבדל בין שתי התקופות הוא שהפעם קלף כבר השוק 40%, 50% או 60% ממחירן של החברות שמציגות דו"חות גרועים.

למרות זאת, יש לא מעט חברות שמניותיהן בעליל שוקן מתקשות להשיג הפרש חיובי בין ההכנסות וההוצאות. את חלקן תימחר השוק במחיר הדומה להון העצמי – אולם בהולט ייתכן שגם דיסקאונט של 10%, 20%, 30% או 50% מההון העצמי שלהן יהיה מחיר בורסאי ראוי יותר.

והיו גם דו"חות כספיים טובים. בלי הסברים על "תחרות", בלי עמודים שלמים של סקירות מנהלים המתארות "הוצאות על היערכות שיווקית" ובלי דיפרנציאציות על ה"עיוותים החשבונאיים", הפרות בנסים והמימונים המתנכלים לדו"ח הרווח וההפסד". אלא שגם לדו"חות אלה לא המתין השוק. לפתע אנחנו מגלים כי אלו היו המניות שירדו בשיעורים מתונים בהרבה מתחילת השנה, והן נסחרות במכפילים יפים ועם פרמיה מעל ההון העצמי.

אבל מוקדם לקבוע מהי המגמה הכללית העולה מהדו"חות. כרגיל, מרביתם התפרסמו בפרק זמן קצר מאוד – ואיש עוד לא הספיק לקרוא ולנתח את כולם. השורות התחתונות מטעות במקרים רבים. כדאי לראות כי במרבית החברות, השורה העליונה בדו"ח מראה על גידול – כלומר הפעילות במשק

אבן מתרוכת.

הצעים בבוקר – עליות בצהרים

שלשום זה נראה כתחילתו של מימוש. אבל איש כבר לא העז להתנבא לאחר ששוק המניות נסק תל כבר עשרה ימים בשתקים. וטוב עשו כל אלה ששמרו את ההערכות בבטנם. כי לידך של הצעים וירידה של 1.12% בכר"מ הכבד בבוקר בצהרים לעלייה של 1.23% במשתנים. בסיכום שבועי עלו המניות ב–6.7%. המובילות הן מניות המשתנים, שעלו ב–7.53%, ומולך הכר"ם שעלה ב–5.3%.

מחזור המסחר בשוק ירד אתמול בחזקה ל–165 מיליון שקל. להלך מנפילה במחזורים אחראי גל הדו"חות הכספיים – שבעטיו יש הפסקת מסחר במניות כר"מ והפסקה קצובה במניות משתנים. את המחזור הגבוה ביותר ריכזה בזק, ביום שלאחר פרסום הדו"ח הרבעוני. היא נסגרה בכר"צ בלי שינוי במחזור של 2.3 מיליון שקל ובמשתנים סגרה בעלייה של 4% במחזור של 4 מיליון שקל.

התנודה הבולטת ביותר היתה בטמפו. לאחר סדרה של רבעונים מאכזבים הציגה חברת המשקאות רווח של 5 מיליון שקל. בתגובה היא עלתה ב–10% לשער של 1,500 נקודות. זאת ההזדמנות להיזכר כי לפני שנה היא שייטה ברמה של 3,000 נקודות – ובעלי השליטה בחברה דרשו מכוח, כלל, דיסקי"ש ושאר החברות שהתעניינו בה מחיר דומה למחיר השוק.

עוד נציגה מענף המזון שבלטה בעלייה של 5.5% היא מאיר עזרא. ייתכן שלמשקיעים שרכשו את המניה התגלה אתמול מידע חדש, אבל קשה להאמין שמדובר במידע שעלה מהדו"חות הכספיים. מה שהציל את השורה התחתונה מסימן המינוס היא פקודת יומן – העברת חבילת מניות מסעיף רכוש קבוע לסעיף רכוש שוטף.

אתמול נפתח המסחר בהנפקה החדשה של ברקן. החתמים שרכשו את הניירות בהנפקה מיהרו להיפטר מהניירות ובבוקר קדם את הנייר היצע גדול של 5.2 מיליון שקל. הוא נקלם בירידה של 10% במחזור של 1.7 מיליון שקל. אתמול בבוקר נפתח גם המסחר במניית גלבוע – הנפקה שבוצעה לפני כמה חדשים טובים, אבל רק באחרונה הושג בה פיזור. המשקיעים שהיו כלואים בנייר הזה מיהרו ל"שים בלידר" את הסחורה ובבוקר היה שם היצע של יותר מ–7 מיליון שקל. אלא שאז הודיעה החברה שהיא מפרסמת דו"חות כספיים רבעוניים, והמשקיעים נאלצו להמתין שלושה ימים נוספים עד שיוכלו להיפטר מהניירות ולראות במקומם שקלים בוששתן ניירות הערך שלהם.

מדדי המניות – בשבוע

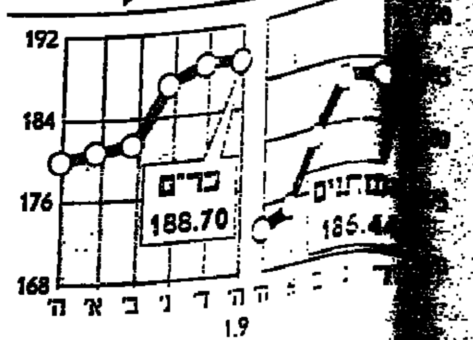

המניות הפעילות בכר"מ

	מחזור במיליוני ש"ח	
ברקן	↓	1.8
כור אגח ו	↓	0.9
פריסטנג 5	—	0.8
אלקטרה צריכה	—	0.7
סקופ	↑	0.6

המניות הפעילות במשתנים

[illegible]	↑	6.3
[illegible]	↑	4.7
[illegible]	↓	4.0
[illegible]	↑	4.0
[illegible]	↑	3.8

עליות בולטות בכר"מ

	העלייה ב–%	
אוגדן	↑	12%
מרלז אגח 2	↑	10%
התכוף 1	↑	10%

עליות בולטות במשתנים

	העלייה ב–%	
[illegible]	↑	10%
[illegible]	↑	8%
[illegible]	↑	6%

ירידות בולטות בכר"מ

	הירידה ב–%	
עמיגר	↓	10%
וילינגר	↓	10%
אילון אגח	↓	10%

ירידות בולטות במשתנים

	הירידה ב–%	
[illegible] שה	↓	8%
[illegible]	↓	6%
[illegible] 5	↓	4%

המסחר במשתנים

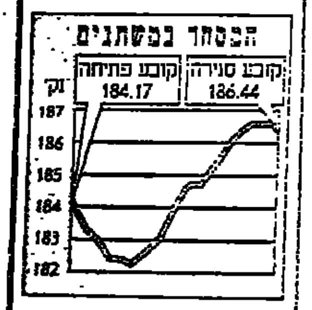

המחזור – 165 מ' ש'

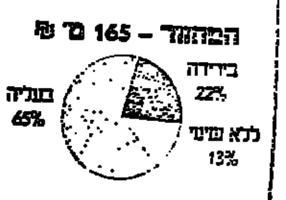

מדדים מובילים

משתנים	↑	+1.23%
מעוף	↑	+1.49%
כר"ם	↑	+0.03%
אג"ח מדדיות	↑	+0.19%

תנועת ניירות ערך

עלו	↑	303
ירדו	↓	381
ללא שינוי	—	524

מנתור – דו"ח ראשון ל"לקוחות השבויים"

לא היה צריך לחכות לדו"חות הרבעון השני של חברת ניהול התיקים מנתור דינמי, כדי לגלות את הקריסה בכל סעיפי דו"ח הרווח וההפסד. כבר בסוף מאי, כשהחברה פירסמה את תשקיף גיוס ההון מהציבור – ברור היה, כי התוצאות שהציגה הן בגדר היסטוריה – ולא יותר מזה.

חברת מנתור דינמי העוברה שהיא רשמה למסחר בבורסה הן התוצר של הגל הספקולטיבי בשוק המניות ב–93'; גל שהתרכז בעיקר בעליות מסחררות וחסרות אבחנה במניות חברות הכר"ם. מנהליה של חברת ניהול התיקים הצעירה דינמי רכבו על הגל הזה. תשואות פנומנליות שהם הניבו ללקוחות ניפחו את תיקי הלקוחות ומשכו אליהם לקוחות חדשים רבים.

תיקי הלקוחות הורכבו בעיקר ממניות כר"ם עליונות, שגורמים שונים העניקו להם "ספולים" מסורים. מהעתקים של חשבונות של כמה לקוחות שהגיעו ל"הארץ" התברר, כי למנהלי מנתור היתה חיבה יתר לחברות ששווי השוק שלהן היה גבוה פי 3, 4, 5 ויותר מהונן העצמי.

רווחים בנוסטרו בבורסה גואה עם דמי תיווך בכמה עסקות נ"ע שביצעה החברה עם בעלי עניין ושאר מקורבים הקשורים לחברות בורסאיות אחרות, כמו בריש השקעות, קופל וישסק – איפשרו למנתור להציג ב–93' רווח נקי של 2 מיליון שקל.

וזה היה השלב לגייס הון מהציבור. אלא שנציגי הציבור לצורך העניין – החתמים – החליטו ברגע האחרון למשוך ידיהם מההנפקה, ומנתור החליטה לצאת לבדה, ללא כל ביטוח חיתומי. הנתונים שהוצגו בתשקיף לא עוררו תיאבון גדול אצל הממנן הפוטנציאלי.

אבל, ההנפקה נגמרה וחברת ניהול התיקים מנתור דינמי הפכה לחברה ציבורית בישראל. מיהם המשקיעים שגילו עניין בחברה והזרימו לה 7.9 מיליון שקל? זאת יודעים רק מנהלי החברה. אבל, כנראה, היו להנפקה הזאת כמה לקוחות "שבויים". מדובר, כמובן, בלקוחות החברה.

לאחר שאלה ספגו הפסדים כבדים בתיקיהם עם התמוטטות ניירות הכר"ם העליונים הוליכו מנהליה של מנתור דינמי להשביח את התיקים עם נייר קצת יותר איכותי וסולידי. הם רכשו להם את מניות מנתור דינמי. וכך, בדרך פשוטה וחוקית, זרם כסף מכיסי הלקוחות לקופתם של מנהלי התיקים. לטענת מנהליה של מנתור, מניות מנתור נרכשו רק בתוך מיליון שקל לתיקי הלקוחות – אולם אין לנו דרך לאמת את הסכום הזה. בגרף "הארץ" אפשר לראות, כי הקשרים הדוקים שיש לחברת מנתור דינמי בחלק מסוים של ענף ניהול התיקים לא הצליחו לסייע למחיר המניה במסחר בבורסה. ולא בכדי – לבד מרכישת חבילת מניות בחברת מגן מעליות בה שותפה בריש השקעות, המהלך העסקי העיקרי שעליו התבשרו המשקיעים מאז גייסה הון מהציבור הוא השקעה אסטרטגית מעניינת – 300 אלף שקל שהיא השקיעה בנייר התברה, בבציון פרק, כהלואה צמודה.

המפתיע בכל הסיפור הוא שעד היום לא הוגשו נגד החברה תביעות של לקוחות. בביאורים לדו"חות הכספיים החברה מציינת, כי אחד הלקוחות פנה אליה במכתב, שבו הוא דורש 960 אלף שקל. הדרישה הזו לא קשורה כנראה להנפקת מנתור, משום שהיא הוגשה במאי – לפני ההנפקה.

במקום ההכנסה של החברה, שאמור להיות לה לעוגן כלשהו בתקופה של שפל בבורסה – דמי הניהול על תיקי הלקוחות – היתה נסיגה, והם מסתכמים ב–125 אלף שקל מצומצם. יחד עם הפסדים גדולים על הנוסטרו מסיימת החברה את הרבעון עם הפסד של 2 מיליון שקל. גם בעליה של מנתור כנראה מודאגים מהנעשה בחברה. אתמול היא הודיעה, כי המזה עם שני המנכלים מופסק. מישאל איבגי יעזוב את החברה, ואילו עזרא כהן יכהן למנכ"ל חברה בת, העוסקת בניהול תיקים.

מנתור – כך השביחו את תיקי הלקוחות

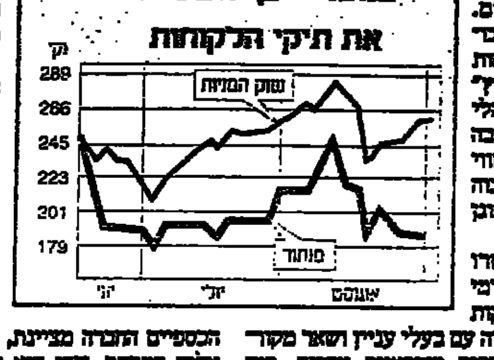

לידר

עלייה במכירות, ירידה בגולמי, נפילה בתפעולי. זהו התבנית החוזרת במרבית הדו"חות הכספיים שפורסמו אתמול ושלשום. "היערכות שיווקית"; "הגשר בשטחים"; "הפסד מהים גלב"ץ"; "פשט מיר בגבייתדית"; "התחרות העזה"; "היבוא הוזל"; "שחיקת השישה"; "התחזקות חברות מתחרות בעקבות ביזור שוק" – כל אלו הם ההסברים להרעה בדו"חות הכספיים לרבעון השני.

אגיס – ירידה חזקה ברווח מפעולות. גידול חד בכל סעיפי ההוצאות ועלייה תלולה בהוצאות המימון גרמו לירידה ברווחי אגיס ברבעון השני של 94' (עמוד 3ג).

פועלים השקעות – רווח של 4 מ' ש' ממכירות די.אס.פי. פועלים השקעות תרשום רווח הון של כ–4 מיליון שקל ממכירת כ–65% מאחזקותיה ב–DSP בבורסה בארה"ב, תמורת 8.5 מיליון דולר (עמוד 6ג).

וול סטריט – נפילה במחזורים. במניות הישראליות נרשמה אתמול מגמת עליות, שבלטה בעיקר במניות הקלות. מחזורי המסחר, לעומת זאת, ירדו חדות ורבות מהמניות כמעט שלא נרשמה כלל פעילות (עמוד 6ג).

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
תדיראן	↑	21.1	+2.4%	2.9
ביוטכנולוגיה	—	2.4	—	1.6
טלרטה	↑	9.2	+1.4%	0.8
סילוקום	↑	4.2	+9.7%	0.2
מגל	↑	5.7	+9.5%	0.1
מדד דאו ג'ונס	↓	3901.4	−0.3%	
מדד נאסד"ק	↓	766.4	−0.6%	

אילן גת: מענק של כ–3 מ' ד' לאהוד אילן. אילן גת הודיעה אתמול כי השלימה רכישת פרויקט בנייה בינו מידי גולדפן. בהסכם נקבע כי אם הרווח המצטבר מהפרויקט יעלה על 12 מיליון דולר, תשלם מדרות ים לאילן גת ולאהוד אילן מענקי הצלחה בשיעור של כ–20% עד 25% מרווחים אלו (עמוד 6ג).

החברה הכלכלית – 115 מ' ש' בחציון. גידול בהפסדים מניירות ערך וירידה בהכנסות ממימוש נכסים גרמו לירידה ברווח של החברה הכלכלית לרבעון השני של 94' (עמוד 8ג).

טמפו מרוויחה – וזה צריך להיות מובן מאליו. הסיבה לתוצאות המשופרות היא עלייה תלולה ברווחיות הגולמית של החברה, הנובעת מקיצוץ בהנחות שנתנה לקמעונאים ולרשתות השיווק ומלחץ על ספקי חומרי הגלם – פריציה וקניאל (עמוד 7ג).

עזרא: רווחיות שולית. מעט חברות בורסאיות זכו לחשיפה התקשורתית שממנה נהנתה מאיר עזרא, והמעטות איכזבו כמותה. מכירותיה של החברה קטנו, אך שיעור הרווח הגולמי שלה עלה (עמוד 7ג).

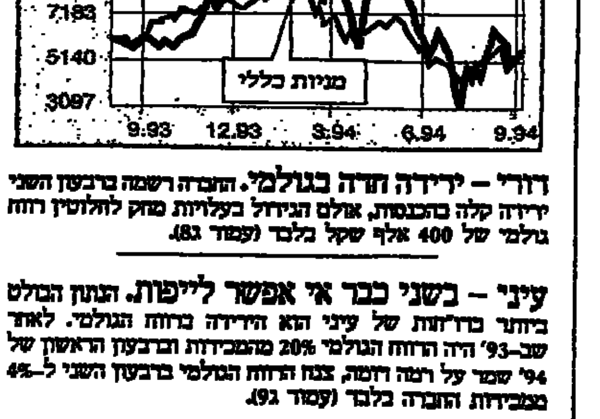

דורי – ירידה חדה בגולמי. החברה רשמה ברבעון השני ירידה קלה בהכנסות, אולם הגידול בעלויות מחק להלוטין רווח גולמי של 400 אלף שקל בלבד (עמוד 8ג).

עיני – בשני כבר אי אפשר לייפות. הנתון הבולט ביותר בדו"חות של עיני הוא הירידה ברווח הגולמי. לאחר שב–93' היה הרווח הגולמי 20% מהמכירות וברבעון הראשון של 94' שמר על רמה דומה, צנח הרווח הגולמי ברבעון השני ל–4% ממכירות החברה בלבד (עמוד 9ג).

שוק המעו"ף – הפוט נפלו ב–50%. מחזור המסחר במעו"ף הסתכם אתמול ב–27,996 חוזים, המגלמים כ–518 מיליון שקל במונחי נכס הבסיס. הסיבוב הראשון הזה בהבנה שהשוק ירד בכ–1%. עם זאת, מציינים ברי צימר ויצחק ויניש מקפיטל, הרגישו הפעילים בשוק די בטוחים הוולה "הפגנה" על מחירי הפוטים מחוץ לכסף לספטמבר (מ–170 ומטה). עם פתיחת המסחר במשתנים התאוצה התגברה במקצת האופציות בכסף גילמו ירידה של כ–0.5%. ימי המסחר המעטים בספטמבר גרמו ללחץ של מוכרים על כל האופציות לחודש זה, שנסחרו בסטיות תקן של פחות מ–28%. כמו שלשום, היתה זו מניית בזק שנתנה את אות הפתיחה לעליות, לאחר שהתגאששה, הוצגה את קו ה–100. מרבע זה החל "מבול" של מכירות, במיוחד של אופציות פוט. מרבית אופציות הפוט הסחירות לספטמבר איבדו יותר מ–50% משוויין תוך דקות. מחירי אופציות הקול זולו וטיפסו עם עליות המדד, אולם נמצאו להן מוכרים רבים במחזורים המשקפים סטיות תקן של פחות ל–30% לספטמבר.

אתמול ניכר היה שהפעילים מתחילים להסיט את מקצת פעילותם לאופציות נובמבר המחזורים באופציות אלו עלו. החוזה לספטמבר נסגר במחיר 191, והמשקי אופטימיות לקראת המשך.

קרדן – מרוויחה ברכב ובביטחון, מפסידה בשאר חלקי סל ההשקעות

שווי שוק

גיא רולניק

בדו"חות הכספיים של חברת קרדן השקעות רב הנסתר על הגלוי. החברה התרחבה מאוד בשנתיים האחרונות, ויש לה סל השקעות מגוון. הבעיה היא שבניגוד למרבית חברות ההשקעה הנסחרות בבורסה, שהחזקותיה שלהן סחירות גם הן, לקרדן יש רק החזקה סחירה אחת – חברת מרכזית לני"ע. שאר הפעילויות עדיין פרטיות. מאחר ומנהלי קרדן בוחרים שלא לפרט בסקירת המנהלים את תרומתה המדויקת של כל אחת מהחברות בקבוצה, קשה להבין את הדו"חות.

השורה התחתונה בדו"ח הרווח וההפסד של קרדן מצביעה על נפילה ברווח. אין הרבה טעם להתעסק בשורות שמעל שורה זאת, משום שקרדן הפסיקה לאחר את הפעילות בתחום הרכב שלה – מה שהופך את ההשוואה ללא רלוונטית.

הביזנס העיקרי של קרדן הוא החזקה בחברת יוניברסל מוטורס – סוכנות הרכב המייבאת את המכוניות האמריקאיות של ג'י־אם, המכוניות האירופיות אופל וסאאב והמכוניות היפאניות איסוזו. תחום הרכב, יחד עם חברת קרדקס המייבאת מוצרי ספורט ושעונים, הרוויח ב–93' 5 מיליון שקל. במחצית הראשונה של השנה הניב תחום הרכב, רווח של 3.6 מיליון שקל.

התחום השני שבו פועלת קרדן השקעות הוא הבורסה. תחום זה היה ב–93' המרכזי בחברה – בשל רווחיות הריכה של החברה המרכזית לני"ע, שבה מחזיקה קרדן 38.3%. ב–93' תרמה מרכזית, יחד עם שאר פעילויות המימון של קרדן, רווח נקי של 10.2 מיליון שקל. במחצית הראשונה של 94' זה הפך לתרומה שלילית של 288 אלף שקל.

התחום השלישי שבו פועלת החברה הוא הנדל"ן, דרך החברה הבת קרדן נדל"ן. הפרויקט העיקרי שבו התקשרה החברה בשנה שעברה היה הקמת מבנה מסחרי משולב בראשל"צ והקמת מלון דירות בתל אביב. לחברה שורה של נכסי נדל"ן, והיא מתכננת לפתח אותם. ביניהם בית קרדן בדרך פתח תקוה בתל אביב.

תחום הנדל"ן אינו מביא ברכה גדולה לדו"ח הרווח וההפסד. הוא הביא הפסד של מיליון שקל ב–93'. ב–94' היתה לקרדן נדל"ן תקלה לא נעימה. היא הכינה תשקיף ועמדה לגייס הון. שעה קלה לפני יציאת ההנפקה החלה המפולת בבורסה, וקרדן נאלצה לגנוז את תשקיפה. רואי חשבון, עורכי דין, יועצים ושאר גורמי קופונים בשוק ההון לא עובדים בחינם – גם כאשר ההנפקה מתבטלת – וביטול ההנפקה גרם לחברה הוצאה של 900 אלף שקל. בסך הכל הסבה הפעילות בנדל"ן הפסד של 2.7 מיליון שקל במחצית הראשונה.

קרדן, שמנוהלת על ידי משה שטיינגרט – מבכירי קונצרן כלל לשעבר – שולחת ידה בכל מגזרי המשק. גם בתחום הטכנולוגיה יש לה שורה של השקעות. נראה שמרביתן עדיין בשלב ההקמה, וביניהם הן הסבו במחצית הראשונה הפסד של 1.5 מיליון שקל לעומת הפסד של 347 אלף שקל בשנת 93' כולה.

התחום המסתורי ביותר של קרדן הוא זה שסייע לה במחצית הראשונה של השנה להציג רווח. בסקירת המנהלים הוא מתואר כ"שירותים", והוא תרם לחברה רווח נקי של 3.2 מיליון שקל. מדובר כנראה בעיקר ברווחים של חברת לבנין שירותי ביטחון בינלאומיים, העוסקת במתן ייעוץ, הדרכה ושירותים בתחום מערכות הביטחון. התחום האחרון מוגדר בסקירת המנהלים של קרדן כ"אחרים" – ובו נרשם הפסד של 1.5 מיליון שקל. בהתחשב בכך שלקרדן יש שורה ארוכה של חברות, קשה לדעת מהיכן מגיעים ההפסדים האלה. השורה התחתונה בדו"ח של קרדן היא רווח נקי של 827 אלף שקל – רובו, בסך 519 אלף שקל – הושג ברבעון השני.

התוצאות הפושרות במחצית הראשונה של 93' לא מרפות את ידיו של שטיינגרט, וקרדן ממשיכה להרחיב את סל השקעותיה. בין ההשקעות שאליהן נכנסה החברה – 33% בחברה שעוסקת בהקמת רשתות מידע ולמודע בכבלים, וניבוי רכב ממוכבים ושורה של נכסי נדל"ן. כמו כן הקימה קרדן את חברת קרדן אחזקות פיננסיות, אשר תעסוק בתחומי שוק ההון, הביטוח והמימון.

> ב–94' היתה לקרדן נדל"ן תקלה לא נעימה. היא הכינה תשקיף ועמדה לגייס הון. שעה קלה לפני יציאת ההנפקה החלה המפולת בבורסה, והחברה נאלצה לגנוז את תשקיפה. אבל היועצים ושאר גורמי הקופונים לא עובדים בחינם. ביטול ההנפקה גרם לחברה הוצאה של 900 אלף שקל

למרות ההשקעות הרבות מבנה המאזן של קרדן הוא סביר, בעיקר תודות להמרה של אג"ח בשנה שעברה, שהגדילה לה את ההון העצמי של החברה ב–32 מיליון שקל. לחברה יש מחויבים תו"ע ב–30 מיליון שקל, אבל גירעון של כ–10 מיליון שקל בהון החוזר. ההון העצמי של החברה הוא 90 מיליון שקל, והוא ממומן מאזן של 170 מיליון שקל.

מנהלי קרדן הוגלים בשיתוף המנהלים הבכירים בבעלות על החברה. למנכ"ל שטיינגרט הוקצו בזמנו כ–5% ממניות החברה, תמורת ערכן הנקוב. השנה הוקצו לו 7% בחברה המרכזת את הפעילויות בטכנולוגיה לפי השווי המאזני של החברה, אבל לא פחות מ–350 אלף דולר. בשני המקרים מקבל שטיינגרט הלוואה מהחברה לצורך רכישת המניות. גם את הדירקטור איש הבורסה יצחק גרוסמן משתפת קרדן בבעלות. 9.9% מהחברה שהוקמה לעסוק בתחום הבורסה והפיננסים יוקצו לו, לפי השווי המאזני של החברה. גם הוא יקבל הלוואה מהחברה לצורך רכישת המניות דנן.

מניות קרדן, שירדו מתחילת השנה ב–40%, רשמו אתמול עלייה של 6.5% בעקבות הדו"ח. שווי השוק של החברה הוא 52 מיליון דולר. בעלת השליטה בחברה היא חברת טאלדיום החזקות, שבבעלות יוסף בריגפלד. זאת האחרונה ניצלה את הירידה במחיר המניה ורכשה חבילות גדולות במניה בבורסה. בינוני ובתחילת יולי היא רכשה חבילה של 1.5 מיליון שקל ממניות ה–1, במחיר ממוצע של 5 שקלים. מנכ"ל החברה רכש חבילה של 200 אלף שקל במחיר שפל של 4.1 שקלים. היום נסחרת מניית ה–1 במחיר של 5.14 שקל. טאלדיום מחזיקה ב–37% בהון ו–50% בהצבעה. בנק הפועלים וקרנות הנאמנות של בנק לאומי הם בעלי עניין בחברה.

אקספרט.

מימון אתה יכול לקבל בכל חברת ליסינג. מקסימום מימון מקצועי ויעיל עם התמחות בעסקות, התפורות על פי צרכיך, אתה יכול לקבל רק אצל האקספרט. זלר אבלגון. במהלך השנה וחצי האחרונות, מהיום הראשון לפעילותנו, הפכנו לחברת הליסינג מספר 1 בישראל, והיקף העסקות שלנו עומד על **200 מיליון ש"ח.** זאת כמובן תודות ללקוחות שלנו, אותם אנו מקפידים לזכור יום יום. אם אתה עדיין לא לקוח שלנו, הצטרף אלינו, וקבל ליסינג מהאקספרט.

יצירתיות במימון

זלר אבלגון
ליסינג בע"מ

בית עורק, רח' אבא הלל סילבר 16 רמת-גן 52506, טל: 03-7521111, פקס: 03-7521112.
סניף השרון: בית דנאי, רח' ויצמן 24, כפר סבא 44247, טל: 09-989080, פקס: 09-989077.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

פועלים השקעות – רווח הון של 4 מ' ש' ממכירת די.אס.פי

הודעות וניתוחים

גלית חמי

פועלים השקעות תרשום רווח הון של כ–4 מיליון שקל ממכירת כ–65% מאחזקותיה ב–DSP בבורסה בארה"ב, תמורת 8.5 מיליון דולר.

פועלים השקעות רכשה את חבילת מניות די.אס.פי בתחילת 93', בהיקף של 5 דולרים למניה. כשנה לאחר מכן, בפברואר 94', הונפקה די.אס.פי בבורסה בארה"ב לפי שווי שוק של 155 מיליון דולר, המבטא מחיר של 14 דולר למניה. כבר בפתיחה עלה מחירה ל–15.5 דולר. כעבור שבועיים, וללא כל סיבה ידועה, זינקה המניה חדות ותוך פחות משבוע עלתה ב–30% – מ–15 דולר ל–19.5 דולר. ההשערות היו שמדובר במאבק שהתחולל בין החתם, אופנהיימר, לבין כמה משקיעים. אופנהיימר ריכזה אז על צפי למחזור הכנסות של 22 מיליון דולר ורווח שינוע בין 0.15 ל–0.20 דולר למניה, בהשוואה להכנסות של 12.3 מיליון דולר ורווח של 466 אלף דולר לפני ההנפקה.

די.אס.פי, המתמחה בפיתוח ובשיווק טכנולוגיות לעיבוד ספרתי ולטכנולוגיות עיבוד דיבור ווידאו במחשבים, עוסקת בייצור שבבים לענף האלקטרוניקה. עם השנים הצליחה ליצור לעצמה רשימה של לקוחות – ביניהם מוטורולה, אינטל, סוני שארפ, פנסוניק, פיליפס ועוד. החברה הציגה עלייה משמעותית ברבעון הראשון של השנה, שבו עברה מהפסד של 1.3 מיליון דולר ברבעון הקודם לרווח של 55 אלף דולר, והיקף המכירות שלה עלה ל–3.64 מיליון דולר, לעומת 2.32 מיליון דולר ברבעון המקביל.

בפועלים השקעות, כפי הנראה, ראו את הפוטנציאל של החברה עוד הרבה לפני ההנפקה, כשרכשו אחזקות בה. לאחר ההנפקה הגיע שיעור אחזקותיה של פועלים השקעות בדי.אס.פי לכ–2.3% והיום, לאחר המכירה, נותרה עם פחות מ–1% ממניות די.אס.פי.

בתקופה האחרונה רשמה המניה עליות חדות, לאחר ששיגרה כמה הודעות לגבי לכמה עסקות מהותיות שביצעה עם מיקרוסופט ועם AT&T. שלשום נסחרה המניה במחיר של 23.25 דולר למניה, המשקף שווי שוק של כ–200 מיליון דולר.

כור – רה אורגניזציה בטלרד

כור תבצע רה אורגניזציה בחברה הבת, טלרד תעשיות, שבבעלותה המלאה. במסגרת תהליך הרה אורגניזציה תקים כור חברה בשם טלרד החזקות, שאליה יועברו כל מניותיה של טלרד תעשיות תמורת הקצאת מניות על ידי טלרד החזקות.

טלרד תעשיות, שמחזיקה ב–100% מכור תקשורת וב–53.3% מחברת הטלוויזיה בכבלים גוונים, תעביר את אחזקותיה אלו לטלרד החזקות ללא תמורה.

טלרד, העוסקת בעיקר בפיתוח, ייצור ושירות ציוד תקשורת, הציגה במחצית הראשונה של 94' עלייה של 8.6% בהיקף הכנסותיה לעומת התקופה המקבילה ב–93', אלא שהרווח הנקי של החברה בתקופה זו ירד ב–13.4%. ירידה זו נבעה משחיקה משמעותית של מחירי האספקות לבזק, בעקבות התקשרות רב שנתית מחודשת שהיתה מותנית בהנחה נוספת של 20%.

החברה לישראל תרכוש 50% מעסקי הביטוח של צור שמיר

בהמשך להודעתה של החברה לישראל על כוונתה להיכנס לשותפות עם צור שמיר בעסקי הביטוח הישיר, הודיעה אתמול צור שמיר כי מדובר על אפשרות כניסתה של החברה לישראל כשותפה בשיעור של 50% בחלק החברה בעסקי הביטוח הישיר.

תאת קונה ארית 9.4% בממוצע מעל השוק

תאת רכשה בתאריכים 30 באוגוסט עד 1 בספטמבר 94' כ–1.2 מיליון מניות ארית, המהוות כ–19.89% ממניות החברה, במחיר של כ–9.35 שקל למניה. המניות נרכשו בעסקה מחוץ לבורסה בתל אביב ובבורסה בניו יורק באמצעות החברה הבת, תאת טכנולוגיות.

בתאריכים אלו היו מחירי מניית ארית בבורסה בניו יורק 9.15–8.95 שקלים למניה, ובתל אביב 8.42–7.65 שקלים למניה, לאחר שב–30 באוגוסט רשמה ארית עלייה של 20.5% בבורסה בניו יורק, ובבורסה בתל אביב רשמה עלייה של 10.1% באותו יום.

אל־בן – עסקת פורוורד נוספת ב–4 מ' ד'

אל־בן מדווחת על עסקת פורוורד שנייה תוך פחות מחודשיים. ב–30 באוגוסט ביצעה החברה עסקת פורוורד מרק־דולר לתקופה של חמש שנים. על פי העסקה, המירה החברה התחייבות של כ–4 מיליון דולר, הנושאת ריבית שנתית של 5%, בהתחייבות צמודת מרק בריבית שנתית של כ–1%.

עסקה קודמת ביצעה אל־בן בתחילת יולי השנה. אז דיווחה על עסקת פורוורד באותם תנאים להמרת התחייבות של כ–6.5 מיליון דולר. הרקע לעסקה זו הוא העובדה שלאל־בן שני נכסי נדל"ן מניבים, הכנסות צמודות לדולר וגם איגרות חוב הצמודות לדולר. באל־בן, כפי הנראה, חוששים מפני פיחות ומשם כך מנצלים את עסקת הפורוורד להגנה מפני פיחות.

אילן גת – מענק הצלחה של כ–3 מ' ד' לאהוד אילן

אילן גת הודיעה אתמול כי השלימה את רכישת פרויקט בנייה ביפו מידי גולדמן, באמצעות חברה מוחזקת (33.3%), מודרות ים. מדובר בפרויקט לבניית 270 יחידות דיור ושטחים מסחריים ביפו. במסגרת ההסכם הוסכם כי אם הרווח המצטבר מהפרויקט יעלה על 12 מיליון דולר, תשלם מודרות ים לאילן גת ולאהוד אילן, יו"ר אילן גת ויו"ר מודרות ים, מענקי הצלחה בשיעור של כ–20% עד 25% מרווחים אלה.

ביצוע העסקה יביא למימוש הזה שביצע אילן גת עם מודרות ים לרכישת דירה בשטח הפרויקט בשטח של 300 מ"ר תמורת 900 אלף דולר.

מגאסון תשקיע 1.3 מ' ד' בנכס מניב בהונגריה

מגאסון תרכוש 12.5% מנכס בהונגריה תמורת 1.3 מיליון דולר, המבטאים שווי של 10.4 מיליון דולר לנכס. העסקה תתבצע על ידי רכישת מניות של החברות הזרות המחזיקות בנכס.

מדובר בנכס הנמצא במרכז בודפשט, בשטח של כ–13 דונם ושטח בנוי של כ–13,000 מ"ר, שחלקם מושכרים וחלקם טעונים שיפוץ. 50,000 מ"ר נוספים מהשטח הם בעלי רשיון בנייה. לפי הערכה כלכלית שקיבלה מגאסון, שווי הנכס הוא כ–13.3 מיליון דולר.

• צפי ההכנסות ל–95' משטחי המבנים הקיימים הוא 1.7 מיליון דולר, ול–96' 2.3 מיליון דולר.

במחצית הראשונה של 94' היה היקף הכנסותיה של מגאסון כ–6 מיליון שקל, והיא סיימה את התקופה בהפסד של כ–2.3 מיליון שקל. לנוכח תוצאות אלו, במידה שעסקה זו תתבצע, צפוי היקף ההכנסות של מגאסון לעלות בצורה מהותית.

ההתקשרות בוצעה על ידי יו"ר מגאסון, יצחק גרינבוים, וביצוע העסקה כפוף לקבלת היתר מהמפקח על מטבע חוץ בבנק ישראל, לעריכת דין דיליג'נס ואישור בעלי המניות.

נכון לשלשום נסחרה מגאסון לפי שווי שוק של 12.7 מיליון דולר, לאחר שרשמה ירידה של 18.6% בחודש האחרון.

מלונות ים סוף תמכור חניון תמורת כ–8.5 מ' ד'

מלונות ים סוף התקשרה באמצעות חברה נכדה בחוזה למכירת זכויותיה בחניון ציבורי תת קרקעי, שיוקם בירושלים, תמורת כ–8.5 מיליון דולר.

מדובר בחניון המהווה חלק מפרויקט בנייה שבו שותפה החברה הנכדה ב–50%, שבו יוקם מרכז מסחרי, חניון ומגורים ברחוב אגריפס בירושלים.

תוסף – הקמת מערך ייצור נוסף נדחתה

תוסף החליטה לדחות את מועד ביצוע הקמת מערך ייצור לתרכובת CARBON BLACK. מועד הביצוע נדחה לחצי שנה, כדי לתת להנהלת החברה שהות לבדיקה נוספת של היקף הפרויקט.

ריליגר – מימוש סופי של אופ' 1

ריליגר הקצתה אתמול כ–640 אלף מניות כתוצאה ממימוש אופציות 1. מימוש זה מהווה מימוש סופי של אופציות 1 של החברה. מתוך 2 מיליון אופציות 1 מומשו כ–1.17 מיליון אופציות.

תעוזה – 75 א' ד' נוספים לסגנטק

תעוזה העבירה לחברת סגנטק 75 אלף דולר, כשלב נוסף בהשקעתה בחברה. תעוזה מחזיקה 48% מסגנטק, היקף השקעתה בחברה הגיע היום לכ–905 אלף דולר.

סגנטק עוסקת בפיתוח כלי תוכנה מתקדמים לתיכון רכיבים בתחום המיקרו אלקטרוניקה, הממומן בשיתוף של משרד התעשייה והמסחר. יתרת התחייבויותיה של תעוזה בסגנטק היא 95 אלף דולר. יתרה זו משלימה את היקף ההשקעה המתוכנן לכמיליון דולר.

אוורגרין גייסה כ–21 מ' ש' בקרן פרטית

הושלמה הנפקתה של קרן ההשקעות הפרטית של אוורגרין, שבה גויסו ממשקיעים חיצוניים כ–21 מיליון שקל. הקרן תנוהל על ידי החברה הבת של אוורגרין, שתחזיק 20% ממניותיה ותהנה מדמי ניהול שנתיים בשיעור של 2.7% מסכום ההשקעה הכוללת בקרן, שהם כחצי מיליון שקל.

למשקיעים ולאוורגרין הוקנה זכות, בתנאים מסוימים, לגרום להמרת מניות הקרן במניות חדשות של אוורגרין, בהתבסס על שווי שוק של נכסי הקרן ועל שווי מניות אוורגרין, במועד ההמרה.

החברה הבת התחייבה להשקיע בקרן 70 אלף שקל.

בית הזהב – דיווידנד של 500 א' ש'

בית הזהב תחלק דיווידנד של 500 אלף שקל. היום הקובע לחלוקת הדיווידנד יהיה 15 בספטמבר 94'. היום לחלוקת התשלום נקבע ל–10 באוקטובר 94'.

שכם – דיווידנד של 7 מיליון שקל

שכם תחלק דיווידנד של 7 מיליון שקל. היום הקובע לחלוקת הדיווידנד יהיה 13 באוקטובר 94'. היום לחלוקת התשלום נקבע ל–1 בדצמבר 94'. דירקטוריון החברה ימליץ לראות בדיווידנד זה דיווידנד סופי ל–94'.

בעלי ענין קונים

החברה	בעל הענין	שער	כמות	*סכום	התאריך	החזקה
אורדן	כלל תעשיות	353-358	136,749	486	21-22.8	41.55
אודים	כלל ישראל	5974	26,000	1,553	21.8	59.58
אילון	מיטשר אינווסט	888	51,749	282	24.8	12.88
איתן	כלל החז' ביטוח	262-265	26,211	69	21-24.8	64.02
אפק	אפק הנדסה	270-294	9,090	26	22-28.8	8.85
ארדס	כלל החז' ביטוח	1349	15,000	202	21.8	81.54
דיקה 5	אבליטם השק'	3840	10,000	384	21.8	0.19
חוף אלמוג	שפר מלונות	2265	1,500	34	21.8	41.26
כבלי ציון	ישראל הלנדה	1846	17,240	180	21-23.8	30.57
כלל מחשבים	כלל סחר	18831	1,495	282	21.8	58.42
כלל מחשבים	ביליס ש'	21595	118	25	28.8	0.13
כימל	אקסטאים קרן	766-792	30,000	234	14-15.8	7.81
מגם אג א	ארדס	127.5	20,000	26	23.8	—
מגם אג א	אריה ביטוח	127.5	80,000	102	23.8	—
מסעי הדר 1	נתיב קה	30484	242	74	9-24.8	13.82
מפר	תום	445	13,000	58	21.8	9.94
נורדן נפט יהש	תום	28.7	50,000	14	21.8	2.05
נורדן נפט יהש	גלרן סיטונות	28.7	50,000	14	21.8	2.83
נורדן נפט יהש	נורדן שכבר	28.7	61,839	18	21.8	3.12
נייר חדרה	כלל תעשיות	13295	120	16	25.8	28.05
סהר ביט	ישראל הלנדה	685	6,756	41	25.8	7.60
סינמטיס	מרב מ הפאר	189-191	5,725	11	21-22.8	0.84
עלית 1	פיננסון מדילת	1 697	2,348	40	30.8	0.41
פלגת אג א	כלל ישראל	173	100,000	173	21.8	—
פלגת אג א	אריה ביטוח	181	37,829	68	24.8	—
פועלים	טרנית	318	95,000	302	21.8	0.01
קינר	קינר אלו	288-309	42,365	126	21-23.8	59.65

בעלי ענין מוכרים

החברה	בעל הענין	שער	כמות	*סכום	התאריך	החזקה
דשנון	דפוס פת	3371	3,470	117	21-22.8	9.06
מסעי הדר 1	נתיב קה	35703	173	62	4.8	13.70
מסעי הדר 5	נתיב קה	28785	50	28	10.8	1.81

* עסקה מחוץ לבורסה – הסכום הינו באלפי שקלים

תעוזה – מרחיבה השקעות ושוקעת בהפסדים

מאת גלית חמי

תעוזה הולכת ומרחיבה את היקף השקעותיה בחברות מחקר ופיתוח, ובמחצית הראשונה של השנה נוספו שתי חברות נוספות לרשימת השקעותיה.

מלבד רווח של כ–453 אלף שקל שרשמה תעוזה מהחברה הכלולה ג.א.ס.ס, בעקבות השלמת הנפקתה בארה"ב, שמוגדר כאירוע חריג, העמיקה החברה את הפסדיה מחלקה בהפסדי החברות כלולות.

תעוזה

באלפי שקלים

	94'	93'
הרבעון השני		
הכנסות	569	33
הוצאות	1,049	1,411
חלק בהפ' כלולות	2,527	155
הפסד נקי	3,007	1,533
המחצית הראשונה	94'	93'
הכנסות	710	48
הוצאות	2,254	4,925
חלק בהפ' כלולות	4,771	475
הפסד נקי	6,815	5,315
הפסד למניה (ש"ח)	0.11	0.09
מחיר המניה (ש"ח)	0.99	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.15	
הון עצמי	54,349	
שווי שוק	54,380	

במחצית הראשונה של 94' הגיע חלקה בהפסדי חברות כלולות לכ–4.7 מיליון שקל, לעומת הפסד של כ–475 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד, הפסד שנתי של כ–2.4 מיליון שקל בכל 93'.

אבי קרבס, מנכ"ל תעוזה, מציין בסקירת המנהלים המצורפת כי החברה אינה רק מפתחת את כספיה בחברות מחקר ופיתוח, אלא מגלה מעורבות פעילה בחברות.

לתעוזה נציגים בדירקטוריונים של כל החברות הכלולות ובוועדות של אותן החברות.

רשימת החברות הכלולות של תעוזה כוללת 9 חברות העוסקות בתחומים מגוונים, החל מפיתוח מערכות להמרת פוטודיסט בתעשיית המוליכים למחצה וכלה בפיתוח ומכירה של זרעי מבלוא. מרבית החברות עדיין נמצאות בשלבי פיתוח הדורשים השקעות נוספות, שאותן התחייבה תעוזה להעביר לחברות, עד לשלב הייצור והמכירה.

עליות שערים ונפילה חדה במחזורים

וול סטריט

צבי רבין

מניות אי.סי.איי, ותדיראן הצילו אתמול את הסוחרים והמשקיעים מהשעמום הכללי ששרר בחדרי המסחר. המחזורים נפלו לשפל שלא נראה זה זמן רב במניות הישראליות. התופעה כלה בבירור הי במסחר במניות טבע ואיסקס. בזו האחרונה לא עבר המחזור את 20 אלף המניות. בטבע חלה התעוררות רק בשעה האחרונה של המסחר והמחזור בה הסתכם כ–20 אלף מניות.

השעה הראשונה והאחרונה של המסחר בישראליות היא בדרך כלל השעה שבה בתנהלת עיקר הפעילות. בשעה הראשונה מתבצעות כל הוראות של הלקוחות הפועלים באמצעות סניפי הבנקים והוראות של ברוקרים שרוצים להגיב בפתיחת המסחר. בסוף היום חלה בדרך כלל התעוררות במחזורים שנמשכת עד לסיום.

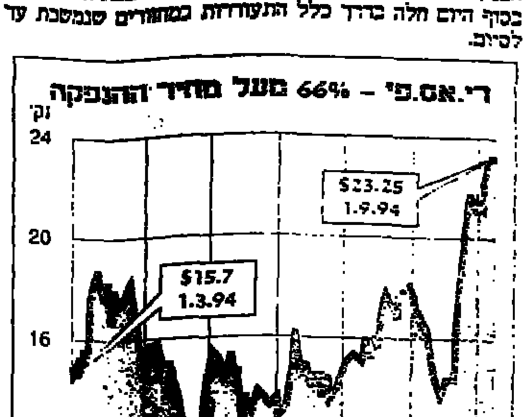

בחודרי הבסחר הגדולים התרכזו אתמול במניות הקטנות. כך לדוגמה בלטה החלפת ידיים של כ–100 אלף מניות בטלרום, שהחל מהפתיחה נעשו בה עסקות במחיר של 9 דולר. הדיראן, ממשיכה לבלוט במחזורים גבוהים של 140 אלף מניות, ואתמול זינקה מיד עם הפתיחה למחיר של 21.5 דולר. אולם בהמשך נחלה מעט ומגרה ב–21.125 דולר. מניית די.אס.פי, ההנפקה הטובה ביותר שנרשמה השנה בישראליות, סגרה אתמול במחיר של 23.25 דולר, לאחר שהונפקה ב–14.

אינדיגו חזרת אט אט למחיר של 18 דולר, הנמוך ב–2 דולר בלבד מהמחיר שבו הונפקה. החתמים הצליחו להצפיק את החברה בשווי שוק של מילארד דולר, אולם לא הצליחו לשמור על המחיר, שנפל תוך ימים ספורים עד למחיר של 13 דולר למניה.

יומיים לאחר שהבין ציבור המשקיעים כי ראדא זכתה במכרז לאספקת מערכת תחקור קרבות אוויר לצה"ל, ולאחר שהמניה זינקה ב–23%, פרסמה החברה הודעה רשמית, שבה נאמר כי החברה שפעלה בשיתוף עם אלביט, מצפה להזמנה מחיל האוויר הישראלי ומחילות רומים בעולם.

מדד הדאו ג'ונס רשם ירידה חדה מיד עם פתיחת המסחר, אולם בסיומו התחזק מעט, ונסגר בירידה קלה בלבד. ירידה זו באה בעקבות פרסום הכרעשל האיגוד האמריקאי מדד אוגוסט. הנתונים מצביעים על עלייה במחירים הקמעוניים, שהביאו לירידה במחירי האג"ח הממשלתיות.

סילוקום – שיפור חד במכירות וברווח

מניית סילוקום טיפסה אתמול ב–0.375 דולר למחיר של 4.25 דולר. החברה פירסמה את הדו"חות הכספיים לרבעון השני, שהצביעו על גידול במכירות וברווח. ההכנסות צמחו מ–242 אלף דולר, לכמיליון דולר בעקבות הזמנת מגד יצרן מחשבים. הרווח התפעולי הגיע ברבעון ל–678 אלף דולר – 66% ממכירות לעומת 47% במקביל. הרווח הנקי הסתכם ב–331 אלף דולר לעומת הפסד של 20 אלף דולר ברבעון המקביל. המכפיל שבו נסחרת המניה כיום הוא 22.

ניו־יורק / 1.9.1994

שם המניה	מחיר מניה	שינוי ב%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה שנתי	נמוך שנתי	% שינוי שנתי	נתוני הדו"ח: הון עצמי	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל רווח
מדד ישראלית	113 49/128	1.0	---	---	113 92/128	111 11/128	---	---	114 86/128	102 54/128	---	---	---	---	--	
סאיטקס	19 3/4	0	19 1/8	19 3/8	19 3/4	18 7/8	18,600	360,375	26 7/8	15 1/4	-21	739.0	68.5	660.0	825.4	17
טבע	28 7/8	0.4	28 3/4	28 7/8	29	28 3/8	50,600	1,461,075	34 1/2	22 3/16	-5	738.0	68.5	542.0	1589.6	23
אי.סי.איי.	18 1/4	1.0	18	18 1/4	18 1/4	18	331,600	6,051,700	28 1/2	14 3/4	-24	283.0	62.0	340.0	1388.8	22
אדיומיקס	5 3/4	0	5 1/4	5 1/2	5 3/4	5 3/16	2,000	10,750	14	2 3/4	-59	15.8	-0.1	8.8	32.2	---
אדיוסופט	12 3/8	1.0	12	12 3/8	12 3/8	12	20,100	248,737	19	6 1/4	-16	15.3	1.6	9.6	48.[illegible]	30
אורבוטק	10 1/8	3.8	9 5/8	10 1/4	10 1/4	9 5/8	1,900	19,237	14 3/4	7 1/4	-26	42.5	5.9	102.0	[illegible]	22
אי.אי.אס	3 7/8	1.6	3 3/4	3 7/8	4	3 3/4	11,500	44,562	26	2 5/8	-85	75.0	5.2	95.0	54.0	10
אי.אס.ד.	2 3/4	-15.4	3	3 1/2	2 3/4	2 3/4	400	1,100	11	2	-72	6.3	-3.3	4.4	13.8	--
אינטרפארם	17	0	---	---	---	---	---	---	20 3/4	17	-60	28.2	5.1	50.1	106.1	21
אלביט	25 1/4	2.0	24 1/4	25 1/4	25 1/4	23 3/4	12,000	303,000	44 1/4	17	-41	292.0	38.0	683.0	469.5	12
אלדין	8 1/4	0	7 7/8	8 1/4	8 3/8	8	9,500	78,375	10 1/4	4	-3	10.3	1.9	5.5	35.3	20
אלסינט	2 3/8	0	2 1/4	2 3/8	2 3/8	2 1/4	12,600	29,925	5	1 3/4	-51	170.0	16.0	230.0	181.2	[illegible]
אלרון	10	-2.4	10	10 3/4	10	10	200	2,000	21 1/4	8 1/2	-53	162.0	8.0	210.0	182.8	23
אמ. סיסטמס	3 3/4	-6.3	3 5/8	4	3 3/4	3 5/8	3,300	12,375	14	2 3/8	-73	6.9	-3.1	2.4	21.0	--
אריה	3	0	2 13/16	3	3	3	5,000	15,000	6 3/4	1 5/8	-52	8.5	-3.5	17.3	24.[illegible]	--
אשד	29/32	0	13/16	15/16	---	---	---	---	3 3/4	5/8	-73	10.5	-0.7	5.8	9.1	--
בי.ד.אר	4 3/4	-5.0	4 3/4	5 1/8	5 1/4	4 3/4	3,800	18,050	19 5/8	3 1/2	-75	11.6	-0.1	18.4	26.[illegible]	--
ביוטכנולוגיה	2 3/8	0	2 3/8	2 7/16	2 1/2	2 5/16	687,300	1,632,338	5 7/8	2	-55	23.4	-17.4	14.1	52.9	--
גילת	13	1.0	12 3/4	13	13 1/4	12 3/4	34,800	452,400	15	8	-4	32.6	5.0	20.4	108.9	22
די.אס.אס.איי.	7 34/128	-3.1	7 1/4	7 1/2	7 7/16	7 1/4	3,200	23,249	13 3/4	6 1/8	-44	38.0	1.8	66.1	51.8	29
הבטחת ישוב	14 1/2	7.4	13 3/4	14 1/2	14 1/2	14 1/2	200	2,900	30 1/4	10 3/4	-50	124.1	3.8	150.0	[illegible]	34
הלתקייר	2 1/4	-5.3	2 5/16	2 7/16	2 7/16	2 1/4	1,300	2,925	3 1/4	1 3/4	-28	10.5	0.1	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מימד רביעי	5 3/4	0	5 1/2	5 3/4	6	5 5/8	33,300	191,475	24 1/2	3	-76	43.9	2.3	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מ.ד.ג.	1 7/8	0	1 3/4	2	---	---	---	---	4 5/8	1 3/8	-79	7.0	-0.1	2.0	14.[illegible]	
מכוטפיקס	6 1/4	-2.0	6 1/8	6 3/8	6 1/2	6 1/4	18,200	111,475	12 3/4	3 5/8	-31	30.5	1.0	[illegible]	[illegible]	
מלנוף	4 1/16	-4.4	3 7/8	4 1/4	4 1/4	4 1/16	6,500	26,406	10	1 1/2	-59	7.3	4.9	[illegible]	[illegible]	
מלדמה	9 1/4	1.4	9	9 1/4	9 1/4	9	93,200	862,100	18	8 1/4	-46	54.0	9.9	[illegible]	[illegible]	[illegible]
יספק	17/32	-5.6	17/32	9/16	17/32	17/32	16,500	8,765	2 7/16	7/16	-76	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ברסל	9 1/4	0	9	9 1/8	---	---	---	---	11 7/8	8 1/8	-10	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
נן-גם	9 3/8	4.9	9	9 1/2	9 3/8	8 7/8	43,800	410,625	12 3/4	6	-21	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
לייזר	5 3/8	2.4	5 1/4	5 3/8	5 3/8	5 1/4	5,400	29,025	9 3/4	5	-43	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
לנאופטיקס	9 5/16	-2.0	9 1/4	9 3/8	9 5/16	9 1/4	11,900	110,818	18 3/4	5 1/2	-49	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מג'יק	10 1/4	5.1	9 3/4	10 1/2	10 1/4	10	6,200	63,550	17 3/4	6	-25	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מגל	5 3/4	9.5	5 1/2	5 3/4	5 3/4	5 1/4	23,000	132,250	9 3/4	4 1/2	-29	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מדיסאל	4	0	4	4 1/2	---	---	---	---	13 5/8	3 1/4	-66	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
נייר חדרה	45 1/4	2.3	45 1/8	45 7/8	45 1/4	44 3/4	400	18,100	52	36 1/2	1	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
נקסוס	4	0	4	4 1/4	4 1/8	3 3/4	374,000	1,496,000	4 1/4	2 3/4	-6	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
סילוקום	4 1/4	9.7	4 1/4	4 1/2	4 1/4	3 3/4	65,500	278,375	6	2 3/4	---	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3 1/16	0	3	3 1/4	---	---	---	---	6	2	-36	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
פיין	17/32	-15.0	17/32	5/8	17/32	17/32	3,700	1,965	1 15/16	3/8	-68	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
עץ לבוד	7 1/4	-3.3	7 1/4	7 1/2	7 1/2	7 1/4	5,400	39,150	11 7/8	5 1/2	-30	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
פיברוניקס	1 3/16	11.8	1 1/8	1 1/4	1 3/16	1 1/8	15,200	18,050	3	11/16	-62	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ראדא	4	3.2	3 3/4	4	4	3 3/4	14,000	56,000	10 1/8	2 1/2	-59	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
רבוטמיקס	2 3/16	2.9	2 1/8	2 5/16	2 3/16	2 1/8	6,000	13,125	8 1/2	1 5/8	-73	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ת.א.פ.	3 1/4	0	3 1/4	4	3 5/16	3 1/4	1,300	4,225	3 7/8	2 1/4	-59	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תאת	3 3/4	0	3 5/8	3 3/4	3 7/8	3 5/8	41,400	155,250	8 5/8	2 5/8	-52	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תדן	6 1/4	6.4	6	6 1/2	6 1/4	5 7/8	17,400	108,750	8 5/8	4 1/2	-76	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תדיראן	21 1/8	2.4	21	21 1/2	21 1/8	20 3/4	137,900	2,913,138	26 1/2	14 1/2	-19	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אמפל	8 7/8	1.4	---	---	9	8 3/4	13,400	118,925	13 1/8	6 1/4	-22	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אלקטרוניק פיול	6 1/4	6.4	6	6 5/8	6 1/2	5 5/8	12,700	79,375	14 1/4	5 1/2	-45	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אינדיגו	17 7/8	1.4	17 3/4	18 1/4	17 7/8	17	55,500	992,062	20 1/4	13	-11	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אפי	24 3/4	1.0	24 1/4	24 3/4	24 1/2	24 1/4	67,700	1,675,575	24 1/4	13 1/4	48	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ביאומק	11 3/8	0	11 3/8	11 1/2	11 1/2	11	184,100	2,094,138	16	8 1/8	-24	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
די.אס.פי.	23 1/4	0	22 3/4	23 1/4	23 1/4	21 1/4	239,900	5,577,675	23 1/4	12 1/4	48	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ישראמקו	2 3/16	2.9	2 3/16	2 1/4	2 5/16	2 3/16	67,800	148,312	2 11/16	1 5/8	6	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מרקורי	9 7/8	-4.8	9 3/4	10 1/4	10 1/4	9 1/4	23,600	233,050	21 1/2	7	-41	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ספיאנס	3 1/8	0	3 1/8	3 1/4	3 1/4	3 1/8	54,700	170,937	23 1/2	2 1/4	-84	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
פי.אי.טי.	27 3/8	0.5	27 1/8	27 1/2	27 3/8	27 1/4	5,100	139,612	34 1/2	23 1/8	-11	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
קומברס	9 3/4	-2.9	9 3/4	10 1/4	10 1/4	9 3/4	85,500	833,625	15 5/8	8	33	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
קרן ישראל	14 1/4	0.9	---	---	14 1/2	13 3/4	25,300	360,525	20 1/4	11	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. הרווחים מהשקעה במניות הרשימה מותאם לפי שער הדולר ביום.

זיפו מדליק אותי

ZIPPO. מיתוס אמריקאי. במבחר דגמים. כלל סדרות צה"לי ייחודית לישראל. עמיד ברוח ובכל תנאי מזג האוויר.

ZIPPO®

מצית מדליק

אחריות לכל החיים

להשיג בחנויות המובחרות לציוד מתנות, ספורט, פנאי, מתנות וצרכי עישון. הזהרו מחיקויים.

יבוא בלעדי: טי. אנד איי. מרקטינג בע"מ. טל: 03–5101715 פקס: 03–660658

סנא אלי

MAGLITE RECHARGEABLE

הפנס היקר ביותר בעולם מאיר לך פנים

הפנס הטוב בעולם. נטען (ניקל–קדמיום). חיבור ל–220V או למצת המכונית. מפסק מגן קורוזיה (ניקוי עצמי). עוצמת תאורה אדירה (הלוגן+רפלקטור). עמידות במבחני פיצוץ על פי תקן צבאי. מושלם.

אחריות לכל החיים

יבוא בלעדי: טי. אנד איי. מרקטינג בע"מ. טל: 03–5101715

סנא אלי

ניתן להשיג: ת"א המרכז: למטייל–03"5289326, ריקושט–03"380795, פלסון–03"5406922, המסייעת–03"9316042. נתניה: אקשן–09"617998. חיפה: דניוק את מיכליק–04"640706 קרית שמונה: הזהב כלף– 06"951544 רחובות: שאקל–08"475989 ב"ש: גברים של רחוב– 07"233577 ירושלים: קמפינג–02"251140 ובמבחר חנויות נוספות.

הופיע:

מחירון שירותים פיננסיים ומסחריים

450 עמודים של מידע עיסקי שימושי לדרגים המיהוליים בחברה, לרואי חשבון, עורכי דין, כלכלנים ומנהלי חשבונות.

פרסום בלעדי של חשב

חשב, אגודת שיתופית בע"מ; רח' סוטין 27 ת"א, 64684 טל. 03–5212451, פקס. 03–5272357

מקסיקו בקרואסונט

חדש! תפריט מקסיקני אותנטי במסעדת קרואסונט:

מרקים: היים, שעועית. סלטים: סאקו סלט, גרנד נציוס. אופלטים: עין ראנצ'ו, אומלט טקס-מקס מתאבנים: נאצ'וס גבינה, קסאדיה, פיצה מקסיקנית, אנפריחולאדוס. מנות אחרונות: ריבת חלב פסטליטו, טורטיה הפתעה.

פתוח מ–6:00 בבוקר עד 2:00 בלילה ויצמן 32 ת"א, 6950567

הודעה לציבור העוסקים במע"מ

דחיה במועד הגשת דו"ח 8/94-1 7-8/94

מאחר ויום הכפורים תשנ"ה יחול ביום חמישי 15.9.94, מדחה מועד דיווח ותשלום דו"ח יולי-אוגוסט 1994 כדלקמן:

1. דוחות לתשלום:
ניתן לדווח ולשלם עד ליום שני 19.9.94 כולל.

2. דוחות להחזר עודף מס תשומות:
א. דו"ח להחזר עודף מס תשומות בסכום של - 4,630 ש"ח ומעלה שיש להגיש במשרד מע"מ בו העוסק רשום -
ניתן לדווח עד ליום 18.9.94
ב. דו"ח להחזר עודף מס תשומות בסכום של עד - 4,629 ש"ח שיש להגיש באחד מסניפי בנק -
ניתן לדווח עד ליום 19.9.94

הנהלת אגף המכס ומע"מ מבקשת מציבור העוסקים להשתדל ולהגיש הדוחות להחזר לתקופה האמורה, לפני יום 14.9.94.

בברכת שנה טובה וגמר חתימה טובה,
אריה זייף
מנהל אגף המכס ומע"מ

טמפו מרוויחה – וזה צריך להיות מובן מאליו

מאת יורם גביזון

עלייה של 10% בשער המניה היא קבלת פנים לא שגרתית לדו"חות כספיים של טמפו, מאז נחלה החברה לייצר ולשווק את מוצרי פפסי, באוגוסט 93', תגובת השוק מבטאת בעיקר את השיפור בתוצאותיה הכספיות של טמפו, שהשאירה את משקיעיה מרורים בשנתיים האחרונות. הסיבה לתוצאות המשופרות היא עלייה חדה ברווחיות הגולמית של החברה, הנובעת מקיצוץ בהנחות שנתנה לקמעונאים ולרשתות השיווק והלחץ על ספקי חומרי הגלם – פניציה וקביאל. מכירותיה של טמפו צמחו ב-13% לעומת הרבעון המקביל ב-93'. מאז ההפרדה, יחד עם "ליטבק", אמר ל"הארץ" שמואל צמח, שם שוק ממשקאות הקלים, אבל עם זאת לא מאפשר אופטימליות, עמידות של ישראלה ומחיר, קשה ברמה של 200 מיליון שקל.

בכך הגדיל במכירות הרווח הגולמי ברבעון השני של 94' ל-40.3% מהמחזור, בהשוואה ל-35.7% מהמחזור במקביל ב-93', כתוצאה משינוי מדיניות החברה בנושא תנאי המסחר והפעולות שנקטה החברה להוקטנת עלות חומרי הגלם". לדבריו מבצר שהסכם זה היא להשפעה משמעותית של שיעור ההנחות לקמעונאים ולרשתות השיווק, ולמשא ומתן עם ספקי החברה להוקטנת העלויות. טמפו מציינת בסקירת המנהלים כי באסטרטגיה הזאת לרכוש זכויות ושוויות גם ממקורות מחו"ל, ובכך הקטינה את תלותה בפניציה ובקביאל. עובדה זו עשויה לשפר את יכולת המיקוח שלה מול ספקים אלה.

טמפו	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	106,139	93,807
רווח גולמי	42,389	33,498
הוצאות הנהלה	7,815	5,402
רווח תפעולי	10,131	(2,222)
הוצאות מימון	786	1,887
רווח נקי	5,352	(3,085)
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	175,713	157,734
רווח גולמי	63,671	54,480
הוצאות הנהלה	14,101	11,384
רווח תפעולי	1,087	(8,564)
הוצאות מימון	1,060	(208)
רווח נקי	(557)	(2,517)
רווח למניה (ש"ח)	(0.03)	(0.18)
מחיר המניה (ש"ח)	13.80	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.32	
הון עצמי	169,600	
שווי שוק	218,700	

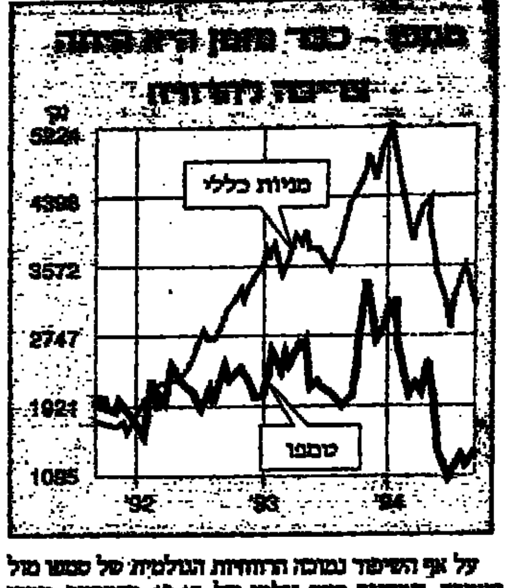

על אף השיפור נמוכה הרווחיות הגולמית של טמפו מול יפאורה, שמציגה רווח גולמי של 49.4% מהמחזור. טמפו היתה סלקטיבית יותר ברבעון השני של 94' בכל הקשור לקידום מכירות באמצעות פסטיבלי רוק ואירועים קיציים אחרים למיניהם. כתוצאה מכך קטנו הוצאות המכירה ב-17.7% לעומת המקביל ב-93', ל-24% מהמחזור בהשוואה ל-32.8%. יפאורה השקיעה בהוצאות מכירה 29.4% ממחזורה. גם גידול של 29.8% בהוצאות ההנהלה והכלליות – ל-7 מיליון שקל (6.7% מהמחזור) בהשוואה ל-5.4 מיליון שקל מהמחזור במקביל (5.8% מהמחזור), לא עצר את הקפיצה ברווח התפעולי של טמפו, ל-9.6% מהמחזור לעומת רווח תפעולי של 14.8% ליפאורה ברבעון השני.

אחד ההסברים לרווח התפעולי הנמוך של יפאורה הוא העובדה שהוצאות ההנהלה והכלליות שלה מגיעות רק ל-3.3 מיליון שקל (5.1% מהמחזור). הרווח התפעולי של טמפו היה גבוה יותר, אלמלא הגדילה את ההפרש המקורי מרכישת מפעלי הבירה, שהקטינו את הרווח הנקי ב-325 אלף שקל ברבעון השני של 94'. זוהי הפעם השנייה בלבד בששת הרבעונים האחרונים שטמפו רושמת רווח תפעולי. תזרים המזומנים של טמפו מפעילות שוטפת היה גירעוני ברמה של 621 אלף שקל, לעומת גירעון של 3.6 מיליון שקל בתקופה המקבילה ב-93', בשל ירידה בהפסד הנקי ועלייה מתונה יחסית באשראי ללקוחות ובמלאי. התזרים הפרמננטי של טמפו במחצית הראשונה של 94' היה 13.8 מיליון שקל – בהשוואה ל-9.8 מיליון שקל בתקופה המקבילה ב-93'.

ההון העצמי של טמפו הוא 56 מיליון דולר – 51% מהמאזן, ושווי השוק שלה הוא 80.2 מיליון דולר.

אגיס – ירידה חזקה ברווח מפעולות

גידול חד בכל סעיפי ההוצאות ועלייה תלולה בהוצאות המימון גרמו לירידה ברווחי אגיס ברבעון השני של 94'. מכירות החברה גדלו ב-4.2% לעומת התקופה המקבילה, אך בהשוואה לרבעון הראשון של השנה ירדו המכירות ב-6.9 מיליון שקל – בשל ירידה במכירות לקופת חולים עקב שביתת רוקחי הקופה וקשיי הנזילות שלה, שגרמו להקטנת ההספקה של אגיס לקופ"ח. ההספקה לקופ"ח היורדת היא 42.8% ממחזורה של אגיס ב-93'.

הרווח הגולמי של אגיס עלה ל-37.4% ברבעון השני של 94' לעומת 35.5% במקביל, אך גידול של 42.2% בהוצאות הנו"פ ל-2.2% מהמחזור לעומת 1.6% מהמחזור במקביל, עלייה בהוצאות המכירה ל-7.4 מיליון שקל (11.5% מהמחזור) בהשוואה ל-6.1 מיליון שקל במקביל ב-93' (9.9% מהמחזור) כתוצאה מגדל עם פרסום להחדרת מוצרים ללא מרשם רופא (O.T.C) וצמיחה בהוצאות ההנהלה והכלליות, גרמו כולם לירידה ברווח התפעולי ל-15.2% מהמחזור לעומת 16.3% מהמחזור במקביל ב-93'.

אגיס	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	64,785	62,152
רווח גולמי	24,245	22,045
הוצאות הנהלה	5,529	4,740
רווח תפעולי	9,850	10,157
הוצאות מימון	2,280	15
רווח נקי	4,493	9,189
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	136,426	127,743
רווח גולמי	48,866	46,326
הוצאות הנהלה	10,291	9,256
רווח תפעולי	21,627	22,270
הוצאות מימון	4,313	1,678
רווח נקי	9,235	16,362
רווח למניה (ש"ח)	0.38	0.69
מחיר המניה (ש"ח)	23.70	
הון עצמי למניה (ש"ח)	1.1	
הון עצמי	298,632	
שווי שוק	593,700	

קצב האינפלציה הגבוה ברבעון השני של 94', התיסוף הריאלי של המארק לעומת השקל והפיחות הריאלי של הדולר, גרמו לעלייה ניכרת בהוצאות המימון של החברה ברבעון השני של 94'. עודף גדול של נכסים על התחייבויות צמודות דולר גרם לשחיקת חוב לקוחות, ואילו העובדה שאגיס רוכשת חלק מחומרי הגלם שלה במארק גרמני גרמה להוצאות מימון – עקב עלייה של 7% בשער המארק ברבעון השני. נוסף להוצאות מימון גבוהות ירשה אגיס הפסד מניירות ערך של 542 אלף שקל ברבעון השני, שהצטרף להפסד של 2.5 מיליון שקל בגין ירידה שעלולה להיות בעל אופי של קבע בשווי השקעתה של החברה במניות טבע. גורם אחר שפגע בחברה היה הוצאה של 961 אלף שקל, כתוצאה מהתחייבותה של החברה לגלם לעובדים את המס הכרוך בהטבה של עד 6 שקלים למניה, שנבע ממימוש אופציות שהוקצו להם במאי 92'.

חובה של קופת החולים לסוף יוני 94' מסתכם ב-88.2 מיליון שקל, לעומת 81.6 מיליון שקל בסוף מארס 93', כתוצאה מאי עמידה של הקופה בהתחייבויותיה. החל ביוני 94' מוכרת אגיס לקופ"ח במזומן בלבד. אגיס זקפה ברבעון השני הכנסות מימון של 828 אלף שקל בגין חוב קופ"ח שבפיגור.

ההלוואה של אגיס למכור את המו"פ שלה בתחום הדרמטולוגי היתה ביטוי הרכישה של חברה אמריקאית תמורת

עזרא: רווחיות שולית במחזורים גדולים

מעט חברות בורסאיות זכו לחשיפה התקשורתית שממנה נהנתה מאיר עזרא, ומעטות אכזבו כמותה. החברה, שעסקה בכרישה והנפקה של חברות בענף המזון, ריכזה עניין ומחזורי מסחר גדולים בעקבות הודעותיה התכופות לבורסה על פעילותה הענפה בתחום המזון. אחד השיאים היה הקמת החברה המשותפת לה ולתנובה, במטרה לגבש בתוך מיבוא בשר הבקר הכשר שהיה עד לפני שנה בתחום אחריותו של מינהל המסחר הממשלתי. שנה אחרי הקמתה התייצבה תנובה-מאיר עזרא, שהיא ההוחזקה החשובה של חברת ההשקעות מאיר עזרא, וניתן להסיק מסקנות ראשוניות על תרומתה לרווחיות החברה.

מאיר עזרא	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	75,096	28,280
רווח גולמי	8,085	6,532
הוצאות	5,588	4,494
רווח תפעולי	2,497	2,838
רווח מהשקעה נכס	169	1,338
רווח מכל' מהשקעות (?)	(79)	82
רווח נקי	128	5,324
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	159,535	65,769
רווח גולמי	16,444	13,514
הוצאות	11,224	7,983
רווח תפעולי	5,228	5,551
רווח מהשקעה נכס	2,592	2,375
רווח מכל' מהשקעות	(1,967)	733
רווח נקי	(5,896)	7,939
רווח למניה (ש"ח)	(0.841)	2.53
מחיר המניה (ש"ח)	53.57	
הון עצמי למניה (ש"ח)	1,339	
הון עצמי	66,708	
שווי שוק	192,980	

היות שבמשך 93' החזיקה מאיר עזרא, כשרכשה 45% ממניות דג שאן, המייבאת, מעבדת ומייצרת רבי בריכות ודגים קפואים, וכן 51% ממניות סיל – העוסקת ביבוא ובשיווק דגים קפואים למפעלי תעשייה ולשוק המוסדי – וכיוון שרק במחצית השנייה החלה חברת ההפצה רים פרוסט פוד את פעולתה, אין טעם להשוות את תוצאותיה ברבעון השני של 94' לרבעון המקביל לו, בהנחה שעיתוי חג הפסח לא השפיע מהותית על התוצאות על פני הרבעון הראשון והשני. ברור שהשוואה בין הרבעון השני והראשון של 94' תהיה טובה יותר.

מכירותיה של מאיר עזרא קטנו ל-75.1 מיליון שקל בהשוואה ל-84.4 מיליון שקל ברבעון הראשון של 94', אך שיעור הרווח הגולמי עלה ל-10.7% מהמחזור ברבעון השני של 94' – לעומת 9.9% מהמחזור ברבעון הראשון של 94'. מגמה של התייצבות ניכרת גם ברווח התפעולי – 3.3% מהמחזור ברבעון השני לעומת 3.2% מהמחזור ברבעון הראשון. הבעיה במאיר עזרא היא שהרווחיות של עסקי הבשר אינה מספקת, נוכח רמתן הגבוהה של הוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות והוצאות המימון. בניגוד לרבעון הראשון היו כל הוצאות המימון של מאיר עזרא ברבעון השני – 2 מיליון שקל – ריאליות ולא תוצאה של השקעותיה בניירות ערך. הוצאות אלו, הנובעות מהעמדת אשראי של 96.7 מיליון שקל בסוף יוני 94', הביאו את הרווח לפני מס ל-524 אלף שקל, כלומר 0.7% מהמחזור.

רבעון לא מוצלח היה גם לחברות המוחזקות של מאיר עזרא – פוסידון, טיבון־ויל ועוף טנא. חלקה של מאיר עזרא בתוצאותיהן הסב לה הפסד של 79 אלף שקל ברבעון השני. מקור תזרים של רווחים למאיר עזרא – מימוש השקעות בטיבון־ויל – תרם 169 אלף שקל לרווחיה המצומקים של החברה ברבעון זה. ברבעון השלישי של 94' תרשום מאיר עזרא רווח הון כתוצאה מהעברת חלק מהשקעותיה בטיבון ויל, פוסידון, ויליגר, עוף טנא ודג שאן לסעיף רכוש שוטף ומימושן בעסקה עם כלל תעשיות. הגדלת הפעילות בעקבות האיחוד היחסי של תנובה־מאיר עזרא לדו"חות גרמה להרעה ניכרת בתזרים המזומנים של מאיר עזרא: גירעון של 48.5 מיליון שקל במחצית הראשונה של 94', לעומת גירעון של 1.2 מיליון שקל בתקופה המקבילה ב-93', כתוצאה מעלייה של 35.1 מיליון שקל באשראי ללקוחות וגידול של 15.3 מיליון שקל במלאי. התזרים הפרמננטי של מאיר עזרא היה 1.2 מיליון שקל במחצית הראשונה של 94'. ההון העצמי של מאיר עזרא, 22 מיליון דולר, מממן 30.8% מהמאזן ושווי השוק שלה – 67.8 מיליון דולר, מבטא מכפיל רווח של 36.6.

טיבון־ויל – רווח תפעולי זניח

טיבון־ויל משלימה את התמונה העגומה של קבוצת מאיר עזרא ברבעון השני של 94'. לטיבון־ויל, העוסקת בעיבוד מוצרי בשר באמצעות השתתפות מפעלי טיבון בגליל וירושלים (25%), ובשיווקם באמצעות טיבון־ויל תעשיות, יש מבנה משותף עם החברה האם – מאיר עזרא. שתי החברות מציגות רווח תפעולי מצומק ביחס להיקפי הפעילות שלהן.

טיבון ויל	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	13,741	11,924
רווח גולמי	2,518	1,606
הוצאות	2,396	1,627
רווח תפעולי	122	(21)
הוצאות מימון	1,054	294
הפסד נקי	857	351
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	28,910	31,298
רווח גולמי	4,957	4,886
הוצאות	4,272	3,929
רווח תפעולי	665	877
הוצאות מימון	7,324	586
הפסד נקי	6,803	215
הפסד למניה (ש"ח)	1.24	0.061
מחיר המניה (ש"ח)	9.42	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	1.019	
הון עצמי	15,600	
שווי שוק	49,500	

טיבון־ויל הגדילה את מכירותיה ב-15.2% לעומת המקביל, והרווח הגולמי שלה עלה ל-18.3% מהמחזור ברבעון השני של 94' – בהשוואה ל-13.5% מהמחזור. אלא שכל הגידול ברווח הגולמי נבלע על ידי קפיצה של 47.3% בהוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות ל-2.4 מיליון שקל (17.4% מהמחזור) ברבעון השני של 94' – לעומת 1.6 מיליון שקל (13.6% מהמחזור) ברבעון המקביל ב-93'. כתוצאה מכך עברה טיבון־ויל לרווח תפעולי של 0.9% מהמחזור, לעומת הפסד תפעולי מזערי במקביל ב-93'.

טיבון־ויל, שהפסידה ברבעון הראשון של 94' 7.1 מיליון שקל, בעיקר מהשקעתה באיי.איי.אם, הוסיפה להפסדים אלו 863 אלף שקל ברבעון השני, שמחקו את הרווח התפעולי הקטן שלה. החל ביולי 94' תאחד טיבון־ויל למאזנה את התוצאות הכספיות של לויס קייטרינג, שנרכשה תמורת הקצאה של 1.18 מיליון מניות טיבון־ויל, ובנק, שנרכשה תמורת הקצאה של 480 אלף מניות טיבון־ויל. הפעילות השוטפת של טיבון־ויל יצרה עודף של 353 אלף שקל בתזרים המזומנים, לעומת עודף של 6.3 מיליון שקל בתקופה המקבילה ב-93' – כתוצאה מגידול קטן במלאי, עלייה של 1.6 מיליון שקל באשראי ללקוחות ועלייה מתונה באשראי מספקים. ההון העצמי של טיבון ויל, שנ־

זוק מפרשת איי.איי.אם – 5.2 מיליון דולר – מממן 49.1% מהמאזן. שווי השוק של החברה הוא 17 מיליון דולר.

40 עד 45 מיליון דולר. ריכוז המאמץ בתחום זה הביא להתקדמות בפיתוח תרופה אנטי ויראלית, שעשויה להיות בעלת תכונות תרופתיות משופרות. ניסוי ראשון בבני אדם יחל ב-95'. אגיס הגישה ב-94' שני מסמכים המתייחסים לתוצאות המחקר בתחום האנטי ויראלי.

גורמי הסיכון שעלולים להשפיע על אגיס בעתיד הם הקיקת חוק בריאות ממלכתי, שיחייב כל קופה להוציא שני תרופות מכל קבוצה תרופתית להוצרת אגיס. הקופות עלולות להתחלות במעסק זה ולצמצם את מספר התרופות במסגר התרופות שלה, ובכללן תרופות מתוצרת של החברה. הקשיים הכלכליים שבהם הקופות הקטנות עלולים לגרום ללחוץ נוסף על מחיר המספקים – האגיס בכללם. אין ראיות שהירידה במכירות תפוצה על ידי הגדלת נפח המכירות.

תוצאה אחרת של הלחץ על המחירים עלולה להיות הגברת התחרות הגבריה, שעלולה לפגוע בקשת רחבה של מוצרי אגיס. איום נוסף הוא אי הוראות ביחס לשוק הדורות בשטחי האוטונומיה. שינויי החקיקה הביאות גורמים פתוחים עלולים לפגוע משמעותית במכירותיה של אגיס לאזורים אלו, שסיפקו לה 2.9% מהמכירות במחצית הראשונה של 94'.

בצד הסיכויים מנה היו"ר, משה ארקין, את ההיתר הצפוי לשיווק תרופה לטיפול בסכרת – שתשווק על פי המתוכנן החל מהמחצית הראשונה של 95' והיסכר בבמורות ניכרות החל מ-96'. הלוך המגמות נוסף נפתח לאחר שבמחצית הראשונה של 94' העמיקה אגיס את קשריה עם לקוחות השבים בשוק הגנרי האמריקאי, היפאני והגרמני. קשרים אלה עשויים להגדיל את מכירותיה של החברה ב-96'. חקיקת חוק בריאות ממלכתית עשויה להשפיע לטובה על תוכנה של קופת חולים הכללית ועל יכולתה לפרוע את חובותיה.

גלבוע – הפסידה 1.6 מ' ש' בבורסה

למניות גלבוע תעשיות עץ, אשר לפרות שמה עוסקת בעיקר בייזום פרויקטים בנדל"ן, יש סיפור מעבר לכך. לאחר מרכה של ההתבטאויות משפטיות הסכימה חברת לידר, התוחם בהנפקה של גלבוע, להתפיא לבורסה ב-7 ביוני. ההנפקה המתוכננה בתחום הסר ועקב בעיית פיזור לא נפתח עד עתה במסגר במניות אלה, ותמורת ההנפקה לא הועברה לידי החברה ונותרה בידי הבנק המרכז. אתמול, לאחר שסוף סוף הושג הסדר הפיזור, נפתח המסחר במניה עם עודפי הצע "צבעים" של כ-7 מיליון שקל – במחצית מסך האמיסיה. שערי המניה היו בנמוכי יורדים תרות, אלא שגלבוע פירסמה אמש את הדו"חות הכספיים שלה המסחר בה לא התקיים.

גלבוע	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	21,572	8,822
רווח גולמי	3,474	7,057
הוצאות הנהלה	1,337	612
רווח תפעולי	1,084	6,444
הכנסות מימון	(1,602)	495
רווח נקי	(293)	(3,960)
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	40,320	22,140
רווח גולמי	11,667	10,035
הוצאות הנהלה	3,511	1,737
רווח תפעולי	6,480	7,765
הכנסות מימון	(3,688)	347
רווח נקי	1,287	4,797
רווח למניה (ש"ח)	0.143	0.533
מחיר המניה (ש"ח)	4.65	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.908	
הון עצמי	12,507	
שווי שוק	55,800	

נישאר בעניבי בורסה. מול שגלבוע לא קיבלו לידם ביוני את תמורת ההנפקה, שכן גם בלעדיה הצליחה החברה להפסיד בבורסה 1.6 מיליון שקל ברבעון השני ו-3.6 מיליון שקל בכל המחצית הראשונה של השנה – על תיק ני"ע שעמד בסוף יוני על כ-12 מיליון שקל. גם בעסקים הריאליים העניינים לא מבריקים. גלבוע, שתוצאותיה הכספיות מושפעות ממועדי סיום הפרויקטים בנדל"ן בהם היא מעורבת, מרוויחה ברבעון על הכנסות של 21 מיליון שקל; רווח גולמי של 3.5 מיליון שקל מול 8.2 מיליון שקל ברבעון הראשון, והרווח התפעולי של כמיליון שקל מול 5.5 מיליון שקל בראשון. על רקע הפסדי המימון, סיימה החברה את הרבעון בהפסד של כ-300 אלף שקל.

ההון העצמי של החברה עמד על 12.5 מיליון שקל בסוף יוני מתוך סך מאזן של 58 מיליון שקל, אלא שזה ישתפר ללא היכר עם קבלת תמורת ההנפקה.

סלטי שמיר – ירידה חדה ברווחיות

סלטי שמיר, יצרנית החומוס והסלטים, מדווחת הרבעון השני של השנה על גידול מתון במכירות: כ-11 מיליון שקל מול 9 מיליון שקל ברבעון הקודם ו-10.6 מיליון שקל במקביל, אלה שירידה בשיעור הרווח הגולמי קיזזה את עליית המכירות, והגולמי ירד ל-4.2 מיליון שקל מול 4.6 מיליון שקל ברבעון המקביל אשתקד.

סלטי שמיר	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	11,064	10,618
רווח גולמי	4,197	4,626
הוצאות הנהלה	1,162	1,240
רווח תפעולי	663	2,165
הוצאות מימון	757	317
רווח נקי	(560)	1,049
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	20,045	20,115
רווח גולמי	7,457	7,969
הוצאות הנהלה	2,480	2,321
רווח תפעולי	777	3,196
הוצאות מימון	1,397	535
רווח נקי	(1,405)	1,385
רווח למניה (ש"ח)	(0.281)	0.33
מחיר המניה (ש"ח)	5.72	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.221	
הון עצמי	17,600	
שווי שוק	30,800	

ואולם עלייה חזקה בהוצאות המכירה וההנהלה ביחס לרבעון המקביל השלימה את שחיקת הגולמי, ואת הרבעון מסיימת סלטי שמיר עם רווח תפעולי של 663 אלף שקל בלבד מול 2.2 מיליון שקל ברבעון המקביל. מנהלי החברה מסבירים כי הגידול בהוצאות המכירה נבע מארגון מחדש של מערך השידות, גיוס כוח אדם והכשרתו.

בנוסף, רושמת החברה הפסדים כבדים בגין "הוצאות אחרות" הכוללות הפרשה של 300 שקל בגין הפסקת פעילות שמיר מילקמן ותשלום למפיצים בגין הפסקת ההפצה – ובסך הכל 638 אלף שקל. הוצאות המימון של סלטי שמיר זינקו ל-757 אלף שקל ברבעון מול 89 אלף במקביל. שליש מסכום זה הוא מהפסדי ני"ע והשאר בגין חובות לקוחות, הנמצאים בגידול ומהווים 14 מיליון שקל מתוך סך מאזן של 37 מיליון שקל. לגבי אלה כותבים מנהלי החברה כי: "הפעילויות יביאו לגידול ברווחיות, שתבוא לידי ביטוי בתקופות הדיווח הבאות".

וולפמן וכץ – עוד הפסד תפעולי

המאזן של וולפמן לרבעון השני מסוג בקטגוריה של "דוח הסברים", ולתוצאות הכספיות של וולפמן יש כמה אלפי הסברים. ניתן לראות אותם בצדי הדרכים, בצורת גלילים שלרוב מוטבע עליהם השם "רייכרט". הירידה במכירות וולפמן, שהביאה למעבר להפסד תפעולי נובעת מירידה של 33.7% במחזור המכירות לעומת הרבעון המקביל ב-93', כתוצאה מהאטה בענף הבנייה. התנודות בענף התשתית אכן התלהטה ברבעון השני ולפי שעה יש בה מבצח אחד בלבד – רייכרט תעשיות, שהגדילה את מכירותיה ב-17% לעומת הרבעון המקביל.

וולפמן	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	12,397	18,689
רווח גולמי	3,011	5,854
הוצאות הנהלה	1,586	1,665
רווח תפעולי	(239)	2,308
הוצאות מימון	886	429
רווח נקי	(784)	1,166
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	24,581	36,601
רווח גולמי	5,952	11,333
הוצאות הנהלה	3,254	3,276
רווח תפעולי	(551)	4,338
הוצאות מימון	1,516	901
רווח נקי	(1,456)	2,089
רווח למניה (ש"ח)	(0.20)	0.29
מחיר המניה (ש"ח)	4.49	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.33	
הון עצמי	29,000	
שווי שוק	38,900	

הירידה החזקה במחזור המכירות של וולפמן הובילה אותה לנקוט צעדי ייעול שכללו פיטורי עשרות עובדים בשני מפעליה, והקטנה של עלויות ייצור אחרות. פעולות אלה הצליחו לשמור על שיעור הרווח הגולמי ברמתו הנמוכה מהרבעון הראשון – 24.3% – אך עדיין נמוך בהרבה משיעורו ברבעון המקביל ב-93' – 31.3%.

מאמצי הייעול של וולפמן לא נבלמו במערך הייצור. הוצאות המכירה קטנו ל-1.7 מיליון שקל (13.4% מהמחזור) בהשוואה ל-1.9 מיליון שקל (10.1% מהמחזור) במקביל. הוצאות ההנהלה והכלליות ירדו ל-1.6 מיליון שקל (12.8% מהמחזור) בהשוואה ל-1.7 מיליון שקל במקביל ב-93' (8.9% מהמחזור). בכץ תעשיות חל גידול בהוצאות המכירה ההנהלה והכלליות ל-1.1 מיליון שקל ברבעון השני של 94' (31.8% מהמחזור) לעומת 797 אלף שקל במקביל ב-93' (32.4% מהמחזור) ככל הנראה בשל איחוד תוצאותיה של הראל הובלות ומנופים החל במארס 94'.

שתי החברות – וולפמן וכץ – עברו להפסד תפעולי 239 אלף שקל ו-57 אלף שקל בהתאמה, ובשניהם זהו רבעון שני רצוף של הפסד תפעולי. בנסיבות אלה, התוצאות של רייכרט הן תופעה בלתי מוסברת: רווח תפעולי של 5.5 מיליון שקל (32.9% מהמחזור).

הגידול במכירות והרווח התפעולי אצל רייכרט, לעומת זאת, לווה בעלייה חדה בגירעון בתזרים – 18.8 מיליון שקל – למרות רווח של 4.1 מיליון שקל במחצית הראשונה של 94'. זאת בשל גידול של 13.8 מיליון שקל באשראי ללקוחות, אולי תחילת ההסבר לתוצאות הפנומנליות של רייכרט. הוצאות המימון של החברה הגיעו ל-5.4 מיליון שקל למרות הפסד בורסה של 6.3 מיליון שקל, ועל אף עודף גדול של נכסים על התחייבויות שוטפות.

ההון העצמי של כץ הוא 3.9 מיליון דולר ממנן 33.1% מהמאזן, ושווי השוק שלה הוא 6.9 מיליון דולר. ההון העצמי של וולפמן הוא 9.6 מיליון דולר וממנן 48.8% מהמאזן. שווי השוק שלה הוא 10.5 מיליון דולר, המשקף מכפיל רווח של 13.1. ההון העצמי של רייכרט 20.3 מיליון דולר ממנן 53.6% מהמאזן, ושווי השוק שלה 58.2 מיליון דולר. זה מגלם מכפיל רווח של 17.6.

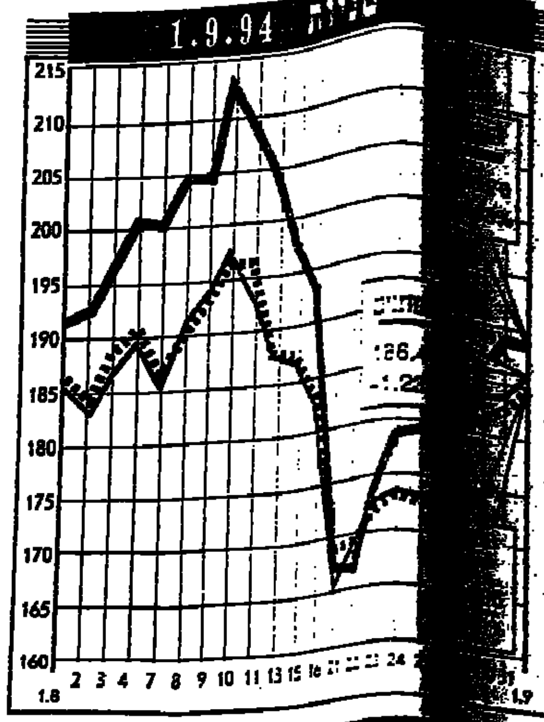

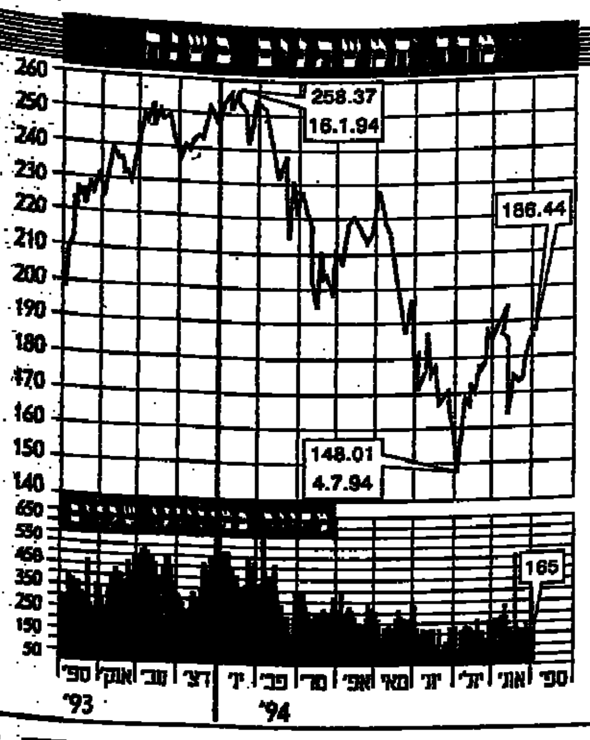

מדדי איגרות החוב

שם	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
[illegible]	[illegible]	0.07%	0.07%	8.03%	-1.12%
[illegible]	[illegible]	0.09%	0.09%	8.24%	-0.93%
[illegible]	[illegible]	0.19%	0.19%	8.98%	-0.26%
[illegible]	[illegible]	-0.70%	-0.70%	2.37%	-6.31%
[illegible]	[illegible]	-0.05%	-0.05%	6.44%	-2.58%
[illegible]	142.53	-0.04%	-0.04%	7.07%	-2.00%
[illegible]	[illegible]	-0.07%	-0.09%	-1.41%	-9.76%
[illegible]	117.88	0.00%	0.00%	5.93%	-3.05%
[illegible]	[illegible]	0.01%	0.01%	4.26%	-4.57%
[illegible]	136.80	-0.04%	-0.04%	11.22%	1.79%
[illegible]	[illegible]	0.16%	0.16%	10.72%	1.34%
[illegible]	[illegible]	-0.04%	-0.04%	10.13%	0.80%
[illegible]	142.25	0.41%	0.41%	7.89%	-1.25%
[illegible]	136.54	0.44%	0.44%	4.86%	-4.03%

מדדי מניות

שם הענף	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	184.63	0.79%	0.79%	-31.66%	-37.45%
כ"ס	188.70	0.03%	0.03%	-41.11%	-46.10%
משתנים	186.44	1.23%	1.23%	-24.72%	-31.10%
מעוף	184.96	1.49%	1.49%	-24.51%	-30.91%
אופציות כללי	126.09	-0.83%	-0.83%	-64.45%	-67.46%
אג"ח להמרה כללי	183.18	-0.17%	-0.17%	-17.20%	-24.22%
בנקים מסחריים	197.77	0.57%	0.57%	-22.23%	-28.82%
בנקים למשכנתאות	206.15	-0.14%	-0.14%	-23.06%	-29.58%
חברות ביטוח	225.98	-1.21%	-1.21%	-35.07%	-40.57%
מסחר ושירותים	174.91	0.88%	0.88%	-32.09%	-37.84%
נדל"ן וחקלאות	174.22	0.77%	0.77%	-38.66%	-43.86%
חברות תעשיה	186.14	1.08%	1.08%	-28.80%	-34.84%
חברות להשקעה	199.57	0.67%	0.67%	-36.59%	-41.96%
חיפושי נפט	147.50	0.51%	0.51%	-45.78%	-50.37%
מקבילה	256.60	0.03%	0.03%	-45.57%	-50.18%

מלוות קצרי מועד

סדרה	ימים לפדיון	תשואה שנתית לפדיון
914	6	15.50%
934	14	14.50%
944	20	12.35%
954	27	13.95%
1014	33	14.20%
1024	40	14.35%
1034	47	14.20%
1044	54	14.00%
1114	61	14.25%
1124	68	14.45%
1134	75	14.50%
1144	82	14.45%
1154	89	14.40%
1214	96	13.65%
1224	103	14.40%
1234	110	14.45%
1244	117	14.35%
115	124	14.40%

סדרה	מחיר	תשואה שנתית לפדיון	ימים לפדיון
125	95.27	14.45%	131
135	95.01	14.50%	138
145	94.80	14.40%	145
215	94.52	14.50%	152
225	94.27	14.50%	159
235	94.03	14.50%	166
245	93.92	14.15%	173
315	93.48	14.65%	180
415	92.24	14.70%	215
515	91.38	14.50%	243
555	90.44	14.50%	271
715	89.24	14.55%	306
815	88.17	14.75%	334

אג"ח בפרמיה נמוכה

	האג"ח להמרה	פרמיה ב-%
1	כלל מחשבים	-5.0%
2	ת.ג.ל א'	-3.9%
3	אלקוית	-3.5%
4	איילון א' *	-3.4%
5	אפריקה ישראל 2	-2.9%
6	כלל תעשיות 8	-2.8%
7	עלית 5	-2.8%
8	כבלים ב	-2.2%
9	מבנו 5	-1.4%
10	אימגו ב'	-1.1%

אופ' בפרמיה נמוכה

	שם האופציה	פרמיה ב-%
1	דפרון 2	-7.2%
2	אלקוית 2	-7.1%
3	לחוות נכ"ל	-4.2%
4	אלישב	-3.7%
5	דטור	-2.7%
6	שקם א	-2.2%
7	ציור דרום	-1.9%
8	סקם	-1.9%
9	אמח 2	-1.4%
10	ישראלום 1	-1.3%

אג"ח ממשלתיות

מספר שנים לפדיון	תשואה שנתית (נטו)	תשואה שנתית (ברוטו)
0 – 3	0.4	2.1
3 – 5	1.2	2.6
5 – 7	1.3	2.7
7 – 10	1.5	3.0
10 – 13	1.8	3.4
13 – 17	2.0	3.4

תנודות בולטות באופ'

	שם האופציה	% שינוי
1	אלוני אופ' 1	-66.8%
2	סטריב אופ' 1	50.0%
3	סידאי אופ' 1	33.8%
4	ליבר אופ' 1	30.0%
5	תופית אופ' 2	-20.0%
6	פספטרס-אופ' 3	-20.0%
7	טופת אופ' 1	-19.0%
8	ודיון אופ' 3	17.0%
9	לנטופל אופ' 1	-16.5%
10	סל אופ' 1	-16.0%

אצלנו, אופציות מעו"ף נראות אחרת...

החברה המרכזית מציעה לך לרכוש אופציות על מדד המעו"ף בדרך המקצועית, היעילה והאטרקטיבית ביותר!

כשאתה עומד להשקיע באופציות על מדד המעו"ף, אתה חייב לעשות זאת בדרך המקצועית והיעילה ביותר.
בשוק דינמי כמו היום אתה חייב שגורם מנוסה ומקצועי יטפל בהשקעה שלך בצורה אחראית ואישית.
החברה המרכזית מעניקה לך את כל הכלים להוציא את המקסימום מההשקעה שלך ברכישת אופציות על מדד המעו"ף.

- אפשרות להעברת הוראות משעה 09:00 עד 16:00 ברציפות
- מסחר רציף ומהיר המאפשר לך לשנות או לבטל הוראה בזמן אמת
- קבלת מידע על ביצוע מיידית
- צוות מקצועי ומנוסה ברמה הגבוהה ביותר
- תוכנה מיוחדת העומדת לרשות הלקוחות בכל עת
- יעוץ בבניית אסטרטגיה להשקעה במספר אופציות במהלך המסחר

פטור מעמלות אי ביצוע

פטור מעמלות במימוש

לפרטים לפנות למחלקת מעו"ף: 03-5194111

חדש! נפתח סניף בחיפה!

החברה המרכזית
החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ
המטרה שתרוויח יותר

נאמני הקרנות "פילי", "דולר", "פנחר" - החברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ

תל-אביב: אחד העם 28, טל. 03-5194111, פקס 03-5194100 בני-ברק: רח' רבי עקיבא 14, טל. 03-5798720, פקס 03-5798727 נתניה: רח' דיזנגוף 15, טל. 09-626127, פקס 09-626324

חיפה: ארלוזורוב 11, טל. 04-667788, פקס 04-666888

הכנ/ מן الأصل

هكذا من الأصل

בעשות אשקלון מממשים את ההבטחות

מאת גלית חמי

ירידה של כ-16% במכירות, הפסד גולמי בשיעור של 10.3% לעומת רווח גולמי בשיעור של 10.2% במקביל, עלייה בשיעור הוצאות המכירה והשיווק, עלייה בשיעור הוצאות ההנהלה הכלליות ועלייה בהוצאות המימון – זו תמונת המצב העגומה שמציגה עשות אשקלון במחצית הראשונה של 94' – התאמת את הבטחתם של מנהלי החברה בתחילת השנה. הירידה החדה ברווחיות הגולמית של עשות נגרמה בעיקר עקב ירידה במכירות, ללא צמצום כוח אדם והוצר יכולת לבצע תהליכי התייעלות, כבתחייב מתוכנית ההבראה של החברה.

אלא שעשות, שהיא חברת בת של תעש בבעלות הממשלה, בכיסה לסבול מקשיי נזילות חמורים, בהעדר מקורות מימון רציפיים, תוספת ומאי קיצוץ בכח אדם והשגת המימון הדרוש לביצועו – הסכומים להערכתה של עשות בכ-18 מיליון דולר.

בנוסף להיותה חברה בת ממשלתית עשות היא גם חברה ציבורית, וכמו כל חברה ציבורית אחרת היא נמצאת בחשיפה לגייס כספים מהציבור. אלא שגם בזווית, כצפוי, לא מגלה עשות הצלחה. בסוף יוני פקעו כל האופציות שהנפיקה עשות בהיקף של כ-1.9 מיליון שקל, מאחר שלא מומשו.

עשות עובדת מול שוק הצבא העולמי, ולקוחותיה העיקריים הם משרד הביטחון וצבא ארה"ב. שני לקוחות אלו צימצמו בשנים האחרונות את היקף הזמנותיהם לנוכח צמצום בתקציבים. פעילותה של עשות בשוק האזרחי, שנתפסה בעבר כפעילות משלימה, מוצבת כעת כבסיס בפני עצמה במסגרת התוכנית האסטרטגית לשיקום החברה. צבר ההזמנות של עשות נכון לסוף הרבעון השני מסתכם בכ-62.2 מיליון דולר, מתוכם 55 מיליון דולר עד סוף 95'. היקף זה מבטא ירידה נוספת בהיקף פעילותה של החברה לעומת 93'.

עשות
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	30,933	34,706
רווח גולמי	(3,142)	4,093
הוצאות הנהלה	2,310	2,900
רווח תפעולי	(6,389)	9
הוצאות מימון	157	(605)
הפסד נקי	6,356	426
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	60,196	71,761
רווח גולמי	(6,212)	7,331
הוצאות הנהלה	5,219	5,649
רווח תפעולי	(13,533)	(403)
הוצאות מימון	1,079	202
הפסד נקי	13,664	331
הפסד למניה (ש"ח)	1.2	0.03
מחיר המניה (ש"ח)	2.86	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	1.38	
הון עצמי	69,400	
שווי שוק	32,400	

זת – כספי ההנפקה הולכים ונמחקים

בסקירת המנהלים של זת מובאת סקירה מפורטת על מצב המשק הישראלי במהלך המחצית הראשונה של 94'. מתוארים השינויים שפקדו את שוק ההון, מדד המחירים לצרכן, עליית מחירי הדיור ועוד. יעקב וליגנר, יו"ר ומנכ"ל זת, מוסיף את פרשנותו ומסביר כי במצב הקיים עלולה להתגבר אי היציבות הכלכלית במשק האטה ניכרת בצמיחה ב-95'. אותם גורמים פוליטיים וכלכליים בארץ ובעולם, כפי שמתאר זאת וליגנר, משפיעים על פעילות החברה באופן מהותי, אך אין לה השפעה עליהם. ואולי טוב שכך.

זת, שגייסה מהציבור באוקטובר 93' כ-15 מיליון שקל, ניתבה לבעשה יותר מ-60% מכספי ההנפקה להשקעה בני"ע, ובסוף 93' הסתכם היקף תיק ני"ע של זת בכ-11 מיליון שקל. הולמה עסקית זו באה לידי ביטוי במחצית הראשונה של השנה, שבה רשמה זת הפסד של כ-9.7 מיליון שקל מני"ע.

זת, העוסקת בניהול תיקי ני"ע בעבור לקוחות פרטיים וחברות, ובביצוע השקעות פרטיות, מראה אמנם עלייה בשיעור של 26% בהכנסותיה במחצית הראשונה של 94' לעומת התקופה המקבילה, אלא שגם הוצאות ההנהלה והכלליות שלה עלו בכ-20%.

לוליגנר יש תוכניות עתידיות להשקיע כ-100 אלף דולר בפרויקט להקמת בית חולים באזרבייג'אן, ובהקמת חברה למכירת ציוד רפואי משומש בארץ ובחו"ל כנציגות של חברה אמריקאית. בנוסף מבטיחה זת להמשיך ולבחון פרויקטים בתחום הרפואה. בינתיים הולכים ומצטמקים הונה העצמי של החברה ויתרות המזומנים שלה. נכון לסוף הרבעון השני ירד הונה העצמי של החברה מרמה של 23.7 מיליון שקל בסוף 93' לכ-15.8 מיליון שקל, ואילו יתרות המזומנים ירדו ב-12.4 מיליון שקל מתחילת השנה.

זת
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	1,310	1,845
הוצאות הנהלה	516	495
רווח מני"ע	(6,837)	796
רווח תפעולי	(6,043)	2,144
הוצאות מימון	75	104
רווח נקי	(6,589)	1,263
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	3,768	2,992
הוצאות הנהלה	1,042	818
רווח מני"ע	(9,729)	1,403
רווח תפעולי	(7,003)	3,585
הוצאות מימון	141	241
רווח נקי	(7,882)	2,069
רווח למניה (ש"ח)	(1.69)	0.49
מחיר המניה (ש"ח)	4.05	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.86	
הון עצמי	14,800	
שווי שוק	20,700	

סולוג – שחיקה בגולמי והפסד תפעולי

ההכנסות של סולוג ממכירות בארץ ובחו"ל גדלו ברבעון השני, ומחזור המכירות הסתכם בכ-7.9 מיליון שקל לעומת 6.34 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 25.33%. הרווח הגולמי ירד ושיעורו הגיע ל-22.92% מהמכירות, לעומת 27.49% בתקופה המקבילה.

הרווח הגולמי ברבעון השני הסתכם בכ-1.6 מיליון שקל לעומת 1.4 מיליון שקל בתקופה המקבילה. שיעור הרווח הגולמי הגיע ל-20.83% מהמכירות לעומת 22.46%. סולוג רשמה ברבעון השני של 94' הפסד תפעולי, שהביא אותה להציג הפסד נקי של 759 אלף שקל.

ההפסד נבע משחיקה במחירי מכירה בשוק המקומי, מתוצאה חד פעמית של כ-100 אלף שקל עבור סקר שווקים ומשחיקה ריאלית בתיק ההשקעות של החברה בסך 442 אלף שקל במחצית הראשונה של השנה. בעקבות ההפסד בבורסה הוליכה החברה לחסל את תיק ההשקעות שלה.

צבי רבין

סולוג
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	7,946	6,341
רווח גולמי	1,655	1,424
הוצאות הנהלה	712	625
רווח תפעולי	(148)	8
הוצאות אחרות	255	(42)
רווח נקי	(759)	32
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	16,024	15,168
רווח גולמי	3,672	4,169
הוצאות הנהלה	1,396	1,347
רווח תפעולי	101	742
הוצאות אחרות	501	(40)
רווח נקי	(688)	715
רווח למניה (ש"ח)	(0.148)	0.19
מחיר המניה (ש"ח)	5.78	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.228	
הון עצמי	20,400	
שווי שוק	424,000	

החברה הכלכלית – השקעת קבע בבנק הפועלים

מאת יורם גביזון

גידול בהפסדים מניירות ערך וירידה בהכנסות ממימוש נכסים גרמו לירידה ברווח של החברה הכלכלית לרבעון השני של 94'. החברה מאחרת לדו"חות החל מינואר 94' את מבני תעשייה (שמוחזקת באמצעות מיבנת) ולכן השוואה לרבעון המקביל אינה אפשרית. הכנסותיה של החברה הכלכלית מהשכרה נטו ירדו ל-22.8 מיליון שקל ברבעון השני, לעומת 23.3 מיליון שקל ברבעון הראשון, בשל מכירות של שטחי השכרה גדולים בחברת מבני תעשייה בסוף 93' ובתחילת 94'. חלקה של החברה הכלכלית ללא מיבנת בהכנסות מהשכרה היה ברבעון השני 11.3 מיליון שקל והה לרמת ההכנסות ברבעון הראשון של השנה.

הגורם השני לירידה ברווחי החברה ברבעון השני של 94' היה מכירת מקרקעין בסכום של 2.6 מיליון שקל, לעומת 28.8 מיליון שקל ברבעון הראשון של 94'. הפסדי בורסה של 9.6 מיליון שקל ברבעון (1.4 מיליון שקל ללא מיבנת) לעומת הפסד בורסה של 8.5 מיליון שקל ברבעון הראשון, כירסמו גם הם ברווחי החברה הכלכלית. הוצאות מימון של 4 מיליון שקל ברבעון לעומת 4.1 מיליון שקל בראשון שחקו גם הם את רווחי הכלכלית.

החברה הכלכלית לירושלים מחזיקה ב-284 אלף מ"ר בתפוסה של 93%. במחצית הראשונה של 94' רכשה השלימה החברה את בנייתם של 20 אלף מ"ר נוספים. חלקה של החברה הכלכלית בנכסי מבני תעשייה (36.25%) מסתכם ב-346 אלף מ"ר שתפוסתם 91%, וחלקה בגדול בנכסים במחצית הראשונה של 94' 18.5 אלף מ"ר. חלקה בחברת קריית תעשיות מדע (50% בשיתוף עם גב ים ונכסי הדרים) 13 אלף מ"ר בתפוסה מלאה.

סך השקעתה של החברה הכלכלית במקרקעין הוא 1.85 מיליארד שקל ובמחצית הראשונה של 94' 111.5 מיליון שקל. סך ההלוואות הסתכם ב-1.3 מיליארד שקל. לחברה הכלכלית השקעה של 111.5 מיליון שקל במניות סחירות, מניות בנק הפועלים המוגדרות כהשקעת קבע. ההון העצמי של החברה הכלכלית הוא 86 מיליון דולר ושווי השוק שלה 214.2 מיליון דולר.

כלכלית
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מהשכרה	34,160	10,499
מכירת מקרקעין	2,580	166
הוצאות הנהלה	4,767	1,598
רווח תפעולי	22,027	6,408
הפסד מני"ע	9,637	(2,791)
הוצאות מימון	12,390	9,191
רווח נקי	3,516	3,732
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מהשכרה	69,634	20,752
מכירת מקרקעין	31,480	4,784
הוצאות הנהלה	9,940	3,193
רווח תפעולי	71,152	16,942
הפסד מני"ע	18,174	(5,179)
הוצאות מימון	8,076	11,455
רווח נקי	8,361	10,032
רווח למניה (ש"ח)	0.19	0.23
מחיר המניה (ש"ח)	14.71	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.94	
הון עצמי	260,500	
שווי שוק	642,200	

סופר: עלייה בהוצאות מחקה השיפור

חלק ניכר מסקירת המנהלים של חברת סופר הוער להסבר העלייה הגדולה בהוצאות ההנהלה והכלליות שמעיבה על גידול במכירות בישראל והגידול ברווח הגולמי. הפסדי בורסה תרמו אף הם לפגיעה בתוצאות שמציגה החברה בדו"חותיה.

לצד עלייה במכירות בארץ רשמה סופר ירידה במכירות ליצוא – מ-4.3 מיליון שקל ברבעון השני של 93'. שיעור הרווח הגולמי עלה ברבעון השני והסתכם ב-48% מהמכירות, לעומת 43% מהמכירות ברבעון השני אשתקד.

יו"ר הדירקטוריון, נסים מזרחי, והמנכ"ל, גבריאל אורפלי, מסבירים בסקירת המנהלים כי העלייה בהוצאות הנהלה וכלליות נבעה בעיקר מהחזרה הבת סרולד והמאוחד לראשונה של החברה הבת ארוים. "הנהלת החברה נקטה צעדי ייעול וצמצום, כדי להקטין את רמת ההוצאות בסרולד. במסגרת צעדים אלה, פוטרו עובדים ואוחדו פונקציות ניהול בסרולד ובאגרו", נאמר בסקירה.

לסופר יש כמה חברות בנות (ראש אינריאבי, אגרו וסרולד) שעוסקות בייצור ובשיווק הלבשה עליונה, בגדי ים והלבשה תחתונה.

פרט לעסקי האופנה מחזיקה סופר גם במניות חברת ארוים, העוסקת בעבודות עפר ובהשכרת מבנים.

חברה בת נוספת – זוהר הרקיע – עוסקת בייזום והקמת מבנה ברחוב נתניה. מנהלי החברה מוסרים, כי ארוים מבשיכה לפעול להקמת מבנה דירות בעל זווית מסחרית על קרקע בבעלותה בתל אביב, בנוסף להכנסותיה מעבודות עפר ומהשכרת מבנים.

שלמה פרידמן

סופר
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	16,040	14,716
רווח גולמי	7,730	6,387
רווח תפעולי	(628)	1,129
הוצאות מימון	2,608	(414)
רווח נקי	(2,395)	1,556
רווח למניה (ש"ח)	(0.28)	0.17
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	32,202	26,117
רווח גולמי	13,974	10,636
רווח תפעולי	744	1,984
הוצאות מימון	3,300	(129)
רווח נקי	(2,012)	1,913
רווח למניה (ש"ח)	(0.22)	0.21
מחיר המניה (ש"ח)	3.31	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.42	
הון עצמי	17,800	
שווי שוק	35,400	

במעסף
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	4,770	3,842
רווח גולמי	1,285	1,067
הוצאות	1,081	708
רווח תפעולי	204	359
הוצאות מימון	1,431	(83)
רווח נקי	(1,424)	523
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	9,758	8,915
רווח גולמי	2,577	2,359
הוצאות	2,825	1,350
רווח תפעולי	552	1,809
הוצאות מימון	3,439	(27)
רווח נקי	(2,961)	869
רווח למניה (ש"ח)	(0.398)	0.154
מחיר המניה (ש"ח)	2.26	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.352	
הון עצמי	10,200	
שווי שוק	16,500	

א.דורי
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	52,919	64,563
רווח גולמי	399	6,511
הוצאות הנהלה	4,589	4,408
רווח תפעולי	(4,525)	1,775
הוצאות מימון	398	1,556
רווח נקי	(4,845)	462
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	121,684	106,022
רווח גולמי	1,011	13,683
הוצאות הנהלה	9,026	8,988
רווח תפעולי	(8,856)	3,585
הוצאות מימון	1,912	2,178
רווח נקי	(9,766)	754
רווח למניה (ש"ח)	(0.36)	0.04
מחיר המניה (ש"ח)	3.24	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.91	
הון עצמי	34,500	
שווי שוק	91,500	

ורדינון
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	2,503	2,895
רווח גולמי	4,367	1,694
רווח תפעולי	1,427	454
הכנסות אחרות	153	(83)
רווח נקי	475	(286)
רווח למניה (ש"ח)	3.62	(2.37)
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	20,586	15,827
רווח גולמי	6,398	4,907
רווח תפעולי	1,876	1,961
הכנסות אחרות	293	184
רווח נקי	288	564
רווח למניה (ש"ח)	2.14	4.67
מחיר המניה (ש"ח)	5.1	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.48	
הון עצמי	22,800	
שווי שוק	37,500	

ישראלום
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	647	8,287
רווח גולמי	268	2,348
הוצאות	306	685
רווח תפעולי	(38)	1,668
הוצאות מימון	421	853
רווח נקי	(513)	424
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	1,177	9,027
רווח גולמי	717	2,785
הוצאות	630	960
רווח תפעולי	87	1,825
הוצאות מימון	853	1,313
הפסד נקי	786	18
הפסד למניה (ש"ח)	0.32	0.05
מחיר המניה (ש"ח)	22.74	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.17	
הון עצמי	21,240	
שווי שוק	52,500	

יעקבי ברקן
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	6,632	8,088
רווח גולמי	1,632	1,255
הוצאות הנהלה	523	204
רווח תפעולי	787	675
הוצאות מימון	125	151
רווח נקי	438	361
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	17,706	19,885
רווח גולמי	5,270	4,428
הוצאות הנהלה	977	606
רווח תפעולי	3,355	2,876
הוצאות מימון	205	211
רווח נקי	2,223	1,925
רווח למניה (ש"ח)	0.47	0.41
מחיר המניה (ש"ח)	9.3	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.27	
הון עצמי	10,098	
שווי שוק	56,400	

פוליגון
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	6,974	7,149
רווח גולמי	1,140	1,586
רווח תפעולי	59	960
הוצאות מימון	207	304
מימוש רכוש קבוע	(3)	(24)
רווח נקי	(198)	294
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	15,363	17,234
רווח גולמי	3,167	3,742
רווח תפעולי	1,056	1,954
הוצאות מימון	641	560
מימוש רכוש קבוע	(17)	(24)
רווח נקי	171	695
רווח למניה (ש"ח)	0.117	0.48
מחיר המניה (ש"ח)	9.35	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.397	
הון עצמי	15,800	
שווי שוק	13,500	

א.סולומון
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	603	135
רווח מניירות ערך	(1,783)	357
הוצאות הנהלה	671	179
רווח תפעולי	(1,851)	313
הוצאות מימון	96	36
רווח נקי	(2,287)	151
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	1,414	789
רווח מניירות ערך	(3,038)	379
הוצאות הנהלה	1,212	264
רווח תפעולי	(2,836)	903
הוצאות מימון	114	40
רווח נקי	(3,340)	489
רווח למניה (ש"ח)	(0.97)	0.23
מחיר המניה (ש"ח)	8.53	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.38	
הון עצמי	12,904	
שווי שוק	27,600	

סיני
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מעמלות	5,181	–
רווח מביטוח	307	–
הוצאות הנהלה	2,902	–
הפסד מני"ע	1,488	–
הוצאות מימון	733	–
רווח לפני מס	(602)	–
רווח נקי	(1,004)	–
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מעמלות	10,434	–
רווח מביטוח	621	–
הוצאות הנהלה	6,066	–
הפסד מני"ע	1,488	–
הוצאות מימון	819	–
רווח לפני מס	5	–
רווח נקי	(643)	–
רווח למניה (ש"ח)	(0.09)	–
מחיר המניה (ש"ח)	4.34	
הון עצמי	18,800	
שווי שוק	33,00	

עמק
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	123	10
הוצאות הנהלה	167	–
הפסד תפעולי	139	5
הוצאות מימון	35	–
פעילות שהופסקה	179	(2,292)
הפסד נקי	2,573	494
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	289	20
הוצאות הנהלה	313	–
הפסד תפעולי	170	6
הוצאות מימון	36	–
פעילות שהופסקה	281	(3,544)
הפסד נקי	2,502	1,852
הפסד למניה (ש"ח)	0.35	0.42
מחיר המניה (ש"ח)	2.19	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.99	
הון עצמי	7,792	
שווי שוק	18,300	

יגמת 94' הובה.

ערד
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	5,599	6,379
רווח גולמי	637	980
הוצאות	901	530
רווח תפעולי	41	1,415
הוצאות מימון	278	661
רווח הנפקה	5	3,084
רווח נקי	(54)	3,763
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	10,797	12,317
רווח גולמי	1,453	2,159
הוצאות	1,718	1,316
רווח תפעולי	437	2,585
הוצאות מימון	703	1,017
רווח הנפקה	279	5,559
רווח נקי	164	5,892
רווח למניה (ש"ח)	0.22	7.24
מחיר המניה (ש"ח)	81.68	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.22	
הון עצמי	46,200	
שווי שוק	61,500	

פרדס
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	35,109	35,426
רווח גולמי	6,142	8,197
הוצאות הנהלה	1,266	1,288
רווח תפעולי	495	2,769
הוצאות מימון	52	(99)
רווח נקי	913	3,698
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	65,066	52,940
רווח גולמי	9,822	12,584
הוצאות הנהלה	2,587	2,556
רווח תפעולי	(431)	3,230
הוצאות מימון	361	1,308
רווח נקי	352	5,572
רווח למניה (ש"ח)	0.32	3.53
מחיר המניה (ש"ח)	23.40	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.77	
הון עצמי	18,100	
שווי שוק	40,200	

פריון
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות משרותים	5,703	–
- מימון	2,769	35
הוצאות הנהלה	4,098	144
הפסד מני"ע	2,456	–
רווח לפני מס	(1,532)	7,741
רווח נקי	(3,261)	7,741
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות משרותים	11,267	–
- מימון	4,167	33
הוצאות הנהלה	7,594	382
הפסד מני"ע	5,496	4
רווח לפני מס	(3,249)	10,837
רווח נקי	(6,219)	10,837
רווח למניה (ש"ח)	(4.89)	8.54
מחיר המניה (ש"ח)	137.93	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	67.66	
הון עצמי	176,400	
שווי שוק	208,500	

פרפן
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	1,204	–
רווח גולמי	181	–
הוצאות הנהלה	1,935	–
רווח תפעולי	(4,318)	–
הוצאות מימון	2,183	–
רווח נקי	(6,621)	–
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	5,529	–
רווח גולמי	2,198	–
הוצאות הנהלה	1,935	–
רווח תפעולי	(4,318)	–
הוצאות מימון	6,421	–
רווח נקי	(6,621)	–
רווח למניה (ש"ח)	(1.32)	–
מחיר המניה (ש"ח)	3.94	
הון עצמי	12,661	
שווי שוק	21,900	

פורז
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מדמי ניהול	28	—
הוצאות הנהלה	321	298
הפסד מאג"ח	203	103
הוצאות מימון	52	29
הפסד נקי	529	430
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מדמי ניהול	58	—
הוצאות הנהלה	608	608
הפסד מאג"ח	243	679
הוצאות מימון	180	267
הפסד נקי	894	1,554
הפסד למניה (ש"ח)	0.039	0.069
מחיר המניה (ש"ח)	0.95	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	(0.038)	
הון עצמי	22,455	
שווי שוק	21,527	

פולק
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	1,404	2,338
רווח גולמי	212	534
הוצאות הנהלה	311	388
רווח תפעולי	(304)	61
הוצאות מימון	82	(59)
הפסד חב' קשורה	388	–
רווח נקי	(610)	2
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	3,339	4,570
רווח גולמי	131	1,016
הוצאות הנהלה	637	650
רווח תפעולי	(927)	114
הוצאות מימון	69	(110)
הפסד חב' קשורה	388	–
רווח נקי	(1,246)	4
רווח למניה (ש"ח)	(1.63)	0.01
מחיר המניה (ש"ח)	9.32	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	1.64	
הון עצמי	500	
שווי שוק	6,900	

פריצקר
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מהשכרה	310	419
- מכביה	44	–
הוצאות הנהלה	637	284
הוצאות מימון	205	57
רווח לפני מס	(499)	146
רווח נקי	(360)	68
רווח למניה (ש"ח)	(0.049)	0.01
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מהשכרה	614	631
- מכביה	103	57
הוצאות הנהלה	867	381
הוצאות מימון	401	84
רווח לפני מס	(568)	199
רווח נקי	(403)	83
רווח למניה (ש"ח)	(0.054)	0.02
מחיר המניה (ש"ח)	5.68	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.082	
הון עצמי	23,800	
שווי שוק	40,800	

קרליין
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	89,690	81,242
רווח גולמי	18,217	14,678
הוצאות הנהלה	2,588	1,464
רווח תפעולי	3,670	4,716
הוצאות מימון	1,522	702
רווח נקי	2,156	2,608
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	185,423	165,120
רווח גולמי	39,687	31,651
הוצאות הנהלה	5,007	3,211
רווח תפעולי	10,975	10,586
הוצאות מימון	2,534	1,511
רווח נקי	6,420	5,985
רווח למניה (ש"ח)	0.39	0.36
מחיר המניה (ש"ח)	12.29	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.67	
הון עצמי	94,000	
שווי שוק	210,500	

* מאוחדים מתוקנים

קומטרנס
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות ממכירות	5,848	1,688
- עמלות	1,619	824
- ניהול	127	–
הוצאות	4,992	1,712
רווח תפעולי	1,802	800
הוצאות מימון	1,248	75
רווח נקי	(144)	577
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות ממכירות	6,819	2,882
- עמלות	5,801	824
- ניהול	127	–
הוצאות	6,956	2,771
רווח תפעולי	2,991	935
הוצאות מימון	2,520	86
רווח נקי	(669)	658
רווח למניה (ש"ח)	(0.49)	0.61
מחיר המניה (ש"ח)	16.80	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.76	
הון עצמי	16,500	
שווי שוק	23,400	

קינטקס
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	3,233	3,133
רווח גולמי	1,100	1,516
הוצאות	928	783
רווח תפעולי	172	735
הוצאות מימון	882	283
רווח נקי	(650)	315
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	5,532	4,977
רווח גולמי	1,799	1,951
הוצאות	1,811	1,695
רווח תפעולי	(12)	256
הוצאות מימון	(1,384)	(713)
הפסד נקי	1,270	194
הפסד למניה (ש"ח)	0.39	0.05
מחיר המניה (ש"ח)	4.66	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	(0.13)	
הון עצמי	18,004	
שווי שוק	15,766	

רשף
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	35,201	21,301
רווח גולמי	5,760	2,364
הוצאות הנהלה	5,397	2,642
רווח תפעולי	(1,338)	(1,226)
הוצאות מימון	1,470	335
רווח נקי	(2,821)	(1,587)
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	72,185	46,277
רווח גולמי	12,968	8,422
הוצאות הנהלה	6,115	4,956
רווח תפעולי	(375)	(1,155)
הוצאות מימון	2,230	1,095
רווח נקי	(2,626)	29
רווח למניה (ש"ח)	(0.16)	0.00
מחיר המניה (ש"ח)	1.41	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	(0.48)	
הון עצמי	35,452	
שווי שוק	20,976	

רבינטקס
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	22,634	17,892
רווח גולמי	4,522	2,098
הוצאות הנהלה	2,257	1,082
רווח תפעולי	1,234	475
הוצאות מימון	432	(286)
רווח נקי	554	472
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	44,492	40,507
רווח גולמי	8,567	8,318
הוצאות הנהלה	4,114	2,502
רווח תפעולי	2,193	3,918
הוצאות מימון	831	3
רווח נקי	1,242	2,466
רווח למניה (ש"ח)	0.23	0.46
מחיר המניה (ש"ח)	10.42	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	1.09	
הון עצמי	35,480	
שווי שוק	59,100	

רוגובין
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	872	3,926
רווח גולמי	625	2,395
רווח תפעולי	(171)	1,760
הוצאות מימון	175	158
רווח נקי	(172)	995
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	1,766	6,787
רווח גולמי	1,306	3,470
רווח תפעולי	(366)	2,237
הוצאות מימון	293	146
רווח נקי	(315)	1,300
רווח למניה (ש"ח)	(0.044)	0.18
מחיר המניה (ש"ח)	12.59	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.076	
הון עצמי	41,500	
שווי שוק	87,900	

רוגוזין
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	55,989	22,882
הוצאות הנהלה	1,306	795
רווח תפעולי	1,472	1,513
הוצאות מימון	958	662
רווח נקי	347	738
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	73,731	47,079
הוצאות הנהלה	2,285	1,871
רווח תפעולי	728	3,033
הוצאות מימון	1,298	302
רווח נקי	(689)	2,618
רווח למניה (ש"ח)	(0.16)	1.23
מחיר המניה (ש"ח)	44.11	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	1.27	
הון עצמי	27,680	
שווי שוק	99,900	

ש.בר
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	21,178	20,265
רווח גולמי	1,669	4,189
הוצאות הנהלה	1,560	1,441
רווח תפעולי	(1,291)	1,292
הוצאות מימון	696	181
רווח נקי	(2,004)	633
המחצית הראשונה	**'96**	**'93**
הכנסות	44,653	40,159
רווח גולמי	5,152	8,066
הוצאות הנהלה	3,894	2,278
רווח תפעולי	(1,295)	2,858
הוצאות מימון	1,468	434
הוצאות אחרות	1,267	(48)
רווח נקי	(3,959)	2,408
רווח למניה (ש"ח)	(1.3)	0.39
מחיר המניה (ש"ח)	3.64	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	1.17	
הון עצמי	18,900	
שווי שוק	32,500	

תקר
באלפי שקלים

הרבעון השני	'94	'93
רווח מני"ע	1,233	397
הוצאות הנהלה	45	9
-מימון	2	41
רווח נקי	(1,172)	375
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
רווח מני"ע	(3,357)	59
הוצאות הנהלה	70	25
-מימון	7	96
הפסד נקי	3,32[illegible]	53
הפסד למניה (ש"ח)	6.42	0.11
מחיר המניה (ש"ח)	17.10	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	4.11	
הון עצמי	4,151	
שווי שוק	8,700	

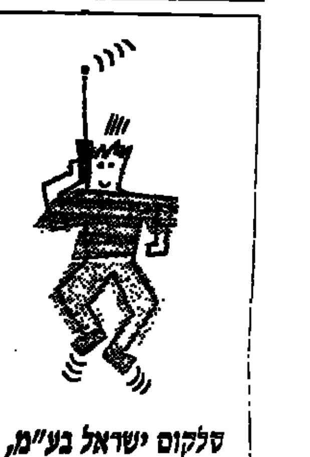

קח חלק ביצירת
עידן התקשורת החדש בישראל.

עידן של תקשורת אישית יותר, אמינה יותר, זמינה יותר. הנמצאת בהישג יד של כל אחד.

סלקום ישראל בע"מ, מציעה לך לקחת חלק ביצירתו של עידן התקשורת החדש במדינה. כחברה דינמית, אנו מציעים לך משרות בעלות אופי ייחודי עם אפשרויות להתפתחות בלתי מוגבלת, ואתגרים מגוונים.

ד ר ו ש י ם

לאגף השיווק

מנהלי/ות חנות סלקום
STORE MANAGERS

ניהול הפעילות השוטפת של החנות המוכרת ציוד ושרותי סלקום; ניהול מקצועי של נציגי המכירות בחנות; אחריות על ניהול ההתאמות של החנות; אחריות על תחזוקת מלאי החנות.

כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית. על תיכונית - יתרון.
- הכשרה בתחום שיווק/מכירות.
- 3-5 שנות נסיון לפחות בניהול חנות. בסביבת הייטק/תקשורת - יתרון.
- יכולת ונסיון בניהול עובדים והקניית תודעת שרות.
- הבנה עיסקית, כושר שכנוע וניהול מו"מ.
- ידיעת אנגלית - יתרון.

(משרה מספר 3012)

נציגי/ות מכירות בכירים/ות
MAJOR ACCOUNT REPRESENTATIVES

כפיפות למנהל מכירות; מכירת ציוד ושרותים לגופים גדולים, חברות וארגונים.

כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית. על תיכונית - יתרון.
- השכלה/הכשרה בתחום שיווק ומכירות.
- נסיון של 3-5 שנים במכירות לארגונים. בסביבת הייטק/תקשורת - יתרון.
- הבנה עיסקית, כושר שכנוע וניהול מו"מ.
- ידיעת אנגלית - יתרון.

(משרה מספר 3010)

אנשי/נשות מכירות בחנויות סלקום
RETAIL REPRESENTATIVES

מכירת ציוד ושרותים ללקוחות ברשת חנויות סלקום.

כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית מלאה.
- הכשרה ונסיון מוכח במכירות. בסביבת הייטק/תקשורת - יתרון.
- הכרת תהליך המכירה בחנויות - יתרון.
- תודעת שרות מעולה.
- כושר שכנוע וניהול מו"מ.

(משרה מספר 3011)

לאגף שרות לקוחות

נציגי/ות טלמרקטינג
TELEMARKETING REPRESENTATIVES

יצירת קשר עם לקוחות לצורך ביצוע המכירה באמצעות הטלפון.

כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית מלאה. אפשרות העסקה גם לסטודנטים.
- כושר ביטוי, יכול שכנוע ותודעת שרות.
- נסיון בעבודה בטלמרקטינג.
- נכונות לעבודה במשמרות/שעות מאוחרות.

(משרה מספר 2009)

לאגף מערכות מידע - M.I.S

מומחה/ית P.C.
P.C./OFFICE AUTOMATION SPECIALIST

כפיפות למנהל מרכז נתונים; אחריות על תמיכה למשתמשי קצה ועל צרכי אוטומציית המשרד; התקנה, תחזוקה ושיפור של תוכנה וחומרה.

כישורים נדרשים:
- השכלה אקדמית או מקצועית רלוונטית בתחומי מחשוב.
- 5 שנות נסיון בתחום ה-PC.
- הכרות מעולה עם רשתות תקשורת מקומיות, PC LANS, דואר אלקטרוני, תכילות תוכנה של PC כמו MICROSOFT WINDOWS.

(משרה מספר 4007)

"מכון קינן" מוסמך ע"י סלקום לטפל במיון מועמדים למשרות המופיעות במודעה זו. נא שלחו קורות חיים לת.ד. 446 רעננה 47103 עבור סלקום, ולציין על המעטפה את שם ומספר המשרה.
סודיות מובטחת

סלקום [illegible] עישי במוקד [illegible]. אם יש בכוונתך לצאת לחופשה בתקופה זו, אנו ממליצים בפניך לבקש שישמרו עבורך את עיתוני סוף השבוע - כדי שלא תפספס/י את ההזדמנות לעבוד בחברה שהיא אחת מהמרתקות ביותר בעולם כיום!

סלקום ישראל בע"מ CELLCOM ISRAEL LTD
רשת הטלפון הסלולרי החדשה בישראל
ובעלי המניות שלה
קבוצת אי די בי ■ BELLSOUTH ■ האחים ספרא

באומן בר ריבנאי

זיקה – נמשך הגידול בפעילות

מאת צבי רבין

הגידול בפעילות שהשגה זיקה ברבעון הראשון נמשך גם בשני – אם כי ברווח התפעולי השפר חלה נסיגה קלה. מחזורי המכירות לששת החודשים והרבעון השני הסתכמו ב-31 ו-15 מיליון שקל בהתאמה, לעומת 28.9 ו-12.8 מיליוני שקל בתקופות המקבילות אשתקד.

הרווח לששת החודשים והרבעון השני הסתכם ב-9.8 ו-4.7 מיליון שקל בהתאמה, לעומת 8.6 ו-4.8 מיליון שקל בתקופות המקבילות אשתקד. הגידול במחזור המכירות בתקופות הנ"ל, ביחד עם שיפור בעלות המכירות, הביא לגידול ברווח הגולמי ב-2 מיליון שקל ו-1 מיליון שקל, לעומת התקופות המקבילות אשתקד.

למרות השיפור ברווח הגולמי לא חל שיפור ברווח הנקי, עקב גידול בהוצאות המימון [illegible] ב-0.8 מיליון שקל לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול היה ברבעון השני – 0.7 מיליון שקל ביחס לרבעון המקביל אשתקד.

זיקה	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	15,010	12,785
רווח גולמי	6,046	4,811
הוצאות הנהלה	3,208	1,288
רווח תפעולי	1,214	888
הכנסות מימון	(271)	144
רווח נקי	527	709
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	31,051	28,874
רווח גולמי	12,596	10,449
הוצאות הנהלה	2,471	2,277
רווח תפעולי	3,648	2,882
הוצאות מימון	1,198	264
רווח נקי	1,522	1,341
רווח למניה (ש"ח)	0.59	0.59
מחיר המניה (ש"ח)	17.98	
הון עצמי למניה (ש"ח)	1.89	
הון עצמי	48,158	
שווי שוק	55,700	

כתוצאה ממפולת בבורסה נבעו לחברה תשואות שליליות בתיק ניירות ערך של הקשורות לפיצויים, המנוהלת על ידי תאגידים בנקאיים. יש לציין שהרכב תיק ניירות הערך הנו סולידי ומורכב בעיקר מאיגרות חוב ומלוות קצרות מועד.

לידן – החברה צופה ירידה ברבעון הבא

ברבעון השני חל גידול במכירות וברווח הגולמי לעומת הרבעון המקביל. בהשוואה לרבעון הראשון, שמרה החברה על פעילות יציבה.

במחצית הראשונה של השנה גדל מחזור הקבוצה ועמד על כ-30.6 מיליון שקל לעומת כ-20.6 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. זהו גידול של כ-48%. הרווח התפעולי של הקבוצה לתקופה גדל לכדי של 4.7 מיליון שקל לעומת 3.3 מיליון שקל בתקופה המקביל אשתקד. זהו גידול של כ-43%.

במחצית השנה רשמה הקבוצה הפסד נקי של 707 אלף שקל לעומת רווח של 2.68 מיליון שקל בתקופה המקביל אשתקד. ההפסד הנ"ל נגרם למרות עלייה ברווח התפעולי – בשל ירידת ערך תיק ני"ע של החברה, בסך של 3.63 מיליון שקל, וכתוצאה מהפחתת המוניטין (ממוסים) לגבי החברות הפעילות שנרכשו ע"י לידן בשנה האחרונה.

לידן	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	14,904	9,848
רווח גולמי	4,198	3,264
הוצאות	2,272	1,618
רווח תפעולי	1,926	1,645
הוצאות מימון	105	122
רווח נקי	(460)	1,826
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	30,599	20,663
רווח גולמי	9,174	6,753
הוצאות	4,468	3,451
רווח תפעולי	4,706	3,301
הוצאות מימון	294	218
רווח נקי	(707)	2,654
רווח למניה (ש"ח)	(0.16)	0.60
מחיר המניה (ש"ח)	16.02	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.53	
הון עצמי	23,461	
שווי שוק	71,400	

ברבעון השני קיימת ירידה בשיעור הרווח הגולמי. הסיבה לכך היא העלייה בשכרם של אנשי מחשבים במשק הישראלי. לדברי החברה, "עלייה זו באה לידי ביטוי בהחזות ובמכירות של כל החברות המחשבים. יש לצפות כי מגמה זו, של עלייה בשכר, תימשך כל עוד נמשך הביקוש הרב לאנשי מחשבים. בשלב זה, לא נראית באופק כל התמתנות בנושא".

החברה צופה כי ברבעון השלישי יהיה קיטון עונתי בהכנסותיה, שינבע ממיעוט ימי עבודה (ריבוי חופשות וחגים) בתקופה יולי-ספטמבר. בנוסף לכך, ייגרמו לקבוצה הוצאות ניכרות בשל הניסיון להרחיב את פעילותה בחו"ל, באמצעות רכישת חברות.

צבי צרפתי – עיקר המכירות צפויות ב-95'

ההפסד של החברה במחצית הראשונה הסתכם בסך של 1.25 מיליון שקל, בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם הרווח בסך 1.28 מיליון שקל. ההפסד ברבעון השני הסתכם ב-939 אלף שקל מול רווח של 341 אלף שקל בתקופה המקבילה. הרווח מפעילות בנייה והשכרה במחצית הסתכם ב-2.72 מיליון שקל מול 3.1 מיליון שקל בתקופה המקבילה.

הכנסות החברה מהשכרה הסתכמו ב-585 אלף שקל מול 266 אלף שקל. הוצאות המימון בתקופה זו הסתכמו ב-2.0 מיליון שקל מול הכנסות מימון של 446 אלף שקל.

בהשוואה בין התקופות הנסקרות לא חל שינוי מהותי ברווח הגולמי, והפסד החברה בתקופה נגרם כתוצאה מגידול בהוצאות המימון – בעיקר עקב הפסד בתיק ניירות הערך המוחזק בסך של 1.5 מיליון שקל, בגינו לא זקפה החברה הטבת מס. הטבת המס תיזקף לספרים אם יתברר בעתיד רווחים מניירות ערך סחירים.

צבי צרפתי	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות ממכירה	3,514	3,288
- מעבודות	207	3,274
- שכירות	294	115
רווח גולמי	858	835
הוצאות	705	585
רווח תפעולי	153	250
רווח נקי	(939)	341
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות ממכירה	13,526	3,288
- מעבודות	839	11,763
- שכירות	585	266
רווח גולמי	2,729	3,104
הוצאות	1,508	1,349
רווח תפעולי	1,221	1,755
רווח נקי	(1,250)	1,282
רווח למניה (ש"ח)	(0.11)	0.15
מחיר המניה (ש"ח)	5.85	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.12	
הון עצמי	37,000	
שווי שוק	63,000	

הירידה בשיעור הרווח הגולמי נובעת בעיקרה מקופת פרויקט הבנייה באריאל, שקוזז ע"י הגידול בשיעור הרווח הגולמי בגין פרויקט ולמן ארץ בחולון, שנבנה על קרקע שנרכשה לפני כמה שנים – כתוצאה משינויים במצב המחירי בעסקים בשוקי מחירי המכירה.

כיוון שהחברה מדווחת על הכנסות מבניינים בהקמה ועבודות בנייה בביצוע לפי שיטת העבודות הגמורות, היא מעריכה כי רווח מפרויקטים בתקופות הדו"ח שעד 31 בדצמבר 94' ייזקף במידה וייסגרו פרויקטים במלואם.

קפיטל – הפסד בעקבות הנפילה בשוק ההון

קפיטל, אשר הנפיקה ברבעון השני השנה מסיימת אותו בהפסד של 1.1 מיליון שקל, שעיקרו בירידת הפעילות והרווח בשוק ההון והנפילות בבורסה.

בנוסף לפעילות בשוק ההון, אשר התאפיינה ברבעון ראשון מוצלח במיוחד ולאחריו שפל מתמשך, החלה החברה להשקיע בנדל"ן בחו"ל יחד עם שותפים מקומיים אשר מאתרים עבור החברה השקעות פוטנציאליות.

קפיטל	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מייעוץ	453	868
- מני"ע	(1,174)	(31)
הוצאות הנהלה	249	67
רווח תפעולי	(1,174)	697
הוצאות מימון	97	11
רווח נקי	(1,116)	440
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות מייעוץ	3,980	868
- מני"ע	(863)	(17)
- מהנפקה	1,995	–
הוצאות הנהלה	417	145
רווח תפעולי	3,896	614
הוצאות מימון	38	2
רווח נקי	2,614	367
רווח למניה (ש"ח)	0.39	0.06
מחיר המניה (ש"ח)	5.51	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.92	
הון עצמי	25,300	
שווי שוק	42,000	

הרבעון הראשון של השנה, שבו הרוויחה החברה כ-3.73 מיליון שקל, בלט לטובה באופן חריג והיווה מבחינת החברה המשך לפריחה ששררה בשוק ההון בחודשים האחרונים של 93'. הגורמים לרווח הנ"ל היו מספר הנפקות גדולות שאותן ליוותה החברה ונתנה להן שירותים מתמשכים אשר הניבעו ברבעון הראשון, רווח הון של כ-1.99 מיליון שקל עקב ירידה בשיעור אחזקה בלמונס.

ברבעון השני של השנה חלה ירידה חדה בהכנסות המנפיקה בשל השפל המתמשך בשוק ההון, אשר הביא לירידה במספר ההנפקות הב' בוצעו ותרם לירידה בהכנסות משירותי ייעוץ וחיתום וניהול. בנוסף נגרם לחברה הפסד מניירות ערך והשקעות בסך של כ-0.86 מיליון שקל, אשר נבע מהפסד בסך 1.17 מיליון שקל ברבעון השני.

כנפיים – נמשך הגידול בפעילות

הגידול בפעילות החברה, אשר נמשך גם ברבעון השני הבא לידי ביטוי בעיקר בהכנסות, נחלש בשל הוצאה של 7.5 מיליון שקל. את הרבעון מסיימת החברה בהפסד של 2.2 מיליון שקל. הכנסות הקבוצה הסתכמו במחצית וברבעון השני ב-147 מיליון שקל ו-80.5 מיליון שקל בהתאמה, לעומת 123 מיליון שקל ו-69 מיליון שקל בתקופות המקבילות אשתקד. הנתון מהווה גידול בהכנסות של 18.7% ו-15.8% בהתאמה לעומת התקופות המקבילות אשתקד.

הכנסות הקבוצה מתעופה פנים ארצית עלו במחצית השנה וברבעון השני של השנה ב-14.4% ו-9.3% בהתאמה לעומת התקופות המקבילות אשתקד. עיקר הגידול בהכנסות נבע מעלייה במספר הנוסעים, וכן מהרחבת שוק התיירות המשוקלל, הכולל טיסות פנים ארציות, אשר באה לידי ביטוי בעיקר ברבעון השני של שנת 94'.

הכנסות הקבוצה מתעופה ותיירות בינלאומיים עלו במחצית השנה וברבעון השני של השנה ב-18.1% וב-8.7% לעומת התקופות המקבילות אשתקד. כמות שעות הטיסה בטיסות בינלאומיות במטוסי סילון עלתה במחצית השנה וברבעון השני של השנה ב-16.5% ו-14% לעומת התקופות המקבילות אשתקד.

הכנסות הקבוצה מהחכרת מטוסים בבעלות עלו במחצית וברבעון השני ב-105% ו-108% בהתאמה לעומת התקופות המקבילות אשתקד, כתוצאה מרכישת מטוס [illegible] במארס השנה. בהוצאות מכירה, הנהלה וכלליות נשמרה רמת ההוצאות ללא שינויים מהותיים בתקופות המשות.

כנפיים	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	80,510	69,518
רווח גולמי	12,700	12,594
הוצאות	6,306	5,259
רווח תפעולי	6,402	6,685
הוצאות אחרות	7,572	536
רווח נקי	(2,271)	2,336
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	147,097	120,886
רווח גולמי	20,110	19,349
הוצאות	11,397	11,353
רווח תפעולי	8,713	7,996
הוצאות אחרות	8,745	1,520
רווח נקי	(6,262)	5,071
רווח למניה (ש"ח)	(0.24)	0.46
מחיר המניה (ש"ח)	12.48	
הון עצמי למניה (ש"ח)	–	
הון עצמי	95,100	
שווי שוק	167,400	

עיקר הסיבות לשינויים הם ירידת מחירי הטיסות הבינלאומיות עקב התחרות; עלייה ניכרת בהוצאות תחזוקת המטוסים של הקבוצה, הן כתוצאה מגידול בצי המטוסים המשמש לתעופה פנים ארצית והן מהתייקרות בעלויות התחזוקה השוטפת של המטוסים; עלייה בהוצאות לשיפור השירות לנוסע בטיסות הפנים ארציות ע"י הגדלת צי המטוסים והוספת טיסות.

אוקטובה – בעיקר מפסידים בבורסה

בשורה הראשונה בכל דו"ח שפותחת בדרך כלל הכנסות מפעילות. הדו"ח של אוקטובה, לעומת זאת, נפתח בדיווח על הפסדי בורסה בהיקף של 323 אלף שקל. הפסד זה, בנוסף להוצאות ההנהלה, הביא את החברה להפסד של 484 אלף שקל ברבעון השני, לעומת רווח של 53 אלף שקל בתקופה המקבילה ב-93'. במחצית הראשונה הפסידה החברה 1 מיליון שקל, בהשוואה להפסד בסך 146 אלף שקל בתקופה המקבילה. ברבעון השני השקיעה החברה 1.9 מיליון שקל במניות קווי אשראי, שמוצגת בדו"חות הכספיים כהשקעת קבע. שווי השוק של מניות אלה סמוך ליום חתימת הדו"ח מסתכם ב-1.975 מיליון שקל. תוצאות הפעילות של החברה ברבעון השני הושפעו בעיקר מהפסד מניירות ערך סחירים בסך 323 אלף שקל, לעומת רווח של 123 אלף שקל מניירות סחירים ברבעון המקביל.

אוקטובה	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
רווח מניירות ערך	(323)	122
הוצאות הנהלה	157	62
הפסד תפעולי	(481)	60
הוצאות מימון	2,898	7,780
רווח נקי	(484)	52
המחצית הראשונה	'94	'93
הפסד מניירות ערך	694	37
הוצאות הנהלה	302	98
הפסד תפעולי	997	135
הוצאות מימון	7	9
הפסד נקי	1,004	145
הפסד למניה (ש"ח)	2.07	0.38
מחיר המניה (ש"ח)	15.02	
הון עצמי למניה (ש"ח)	1.84	
הון עצמי	5,874	
שווי שוק	7,200	

החברה, שפעילה ברומניה, מציינת בסקירת המנהלים כמה הערות וסייגים באשר לנעשה במדינה זו. לדברי החברה, הכלכלה והמשק הרומני נמצאים בשלב מעבר הנעשים בהדרגה לכלכלת שוק, ולכן קיימת אי יציבות בפעילות כלכלית של חברות זרות ברומניה. גם השינויים בשער הדולר והאינפלציה עלולים להשפיע על היכולת להחזיר חובות.

דיגל – גידול חד במכירות וירידה בגולמי

מחזור המכירות למחצית הראשונה ולרבעון השני של 94' הסתכם ב-33.6 מיליון שקל ו-18 מיליון שקל בהתאמה, לעומת 34 מיליון שקל ו-11 מיליון שקל בתקופות המקבילות אשתקד. הגידול במכירות ברבעון השני לעומת הרבעון המקביל נובע מעלייה של 3.8 מיליון שקל במכירות זהב גולמי, וגידול של 3.1 מיליון שקל במכירות תכשיטי זהב. שיעור הרווח הגולמי לחצי השנה ולרבעון השני הם 8.1% ו-11.2%, לעומת 7% ו-15.9% בתקופות המקבילות אשתקד.

דיגל	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	18,074	11,104
רווח גולמי	1,256	1,765
הוצאות	875	777
רווח תפעולי	381	988
הוצאות מימון	380	262
רווח נקי	117	422
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	33,685	34,121
רווח גולמי	2,729	3,843
הוצאות	1,697	1,787
רווח תפעולי	1,032	2,056
הוצאות מימון	677	346
רווח נקי	338	1,028
רווח למניה (ש"ח)	0.06	0.24
מחיר המניה (ש"ח)	2.16	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.21	
הון עצמי	15,577	
שווי שוק	12,900	

הקיטון בשיעורי הרווח הגולמי נובע מההאטה המתמשכת במכירות תכשיטים בשוק המקומי, כאשר גם התחרות הגוברת גרמה לשחיקה בשיעורי הרווח הגולמי. גם הגידול בתחרותיות בשווקי היצוא הביא לכך שהחברה שיווקה למכירות נוספות – ששיעורי הרווח בהן נמוכים. הוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות במחצית הראשונה של השנה קטנו בשיעור של 5% לעומת התקופה המקבילה ב-93'.

ציון – גידול בהכנסות, והפסד בגולמי

מחזור ההכנסות במחצית הראשונה של 94' עלה בשיעור של 27.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הסיבה העיקרית לעלייה היא המעלות בהכנסות הדישה שהחלו בה באחר בדצמבר 93'. ההכנסות קפצו ל-12.3 מיליון שקל, לעומת 9.8 מיליון שקל ברבעון המקביל. מחזור המכירות בשני הרבעונים היה דומה. הרווח הגולמי בשוק הדיזה, והרבעון השני הגיע להפסד גולמי. הסיבות לכך הן עלייה בהוצאות שכר העבודה והקבלני המשנה (בעיקר מצבעות חוץ) ללא גידול מתאים בהכנסות, עקב המשך תהליך הקליטה וההתאמה של המערכת בעטולה הצבעת גן.

ציון טקסטיל	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	12,353	9,824
רווח גולמי	(749)	2,509
הוצאות	1,237	940
רווח תפעולי	(1,986)	1,569
הוצאות מימון	61	121
רווח נקי	(1,482)	984
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	25,986	18,799
רווח גולמי	119	4,748
הוצאות	2,839	1,698
רווח תפעולי	(2,720)	3,055
רווח נקי	(1,861)	2,021
רווח למניה (ש"ח)	(0.35)	0.36
מחיר המניה (ש"ח)	4.28	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.01	
הון עצמי	24,604	
שווי שוק	27,700	

הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות עלו בכ-1.146 מיליון שקל לעומת התקופה המקבילה אשתקד. במחצית הראשונה השנה רכשה ציון רכוש קבוע בהיקף של 4.86 מיליון שקל, במסגרת התכנית למפעל המצאשר. הרכישות מיועדות להרחבת כושר הייצור של המפעל. להברה, שמרבית מכירותיה צמודות דולר, עודף התחייבויות צמודות דולר לסיום התקופה בסכום של כ-5 מיליון שקל. בתקופת הדו"ח רכשה החברה אופציה להגנה מפיחות צפוי.

ויטלגו – יציבות במכירות וברווחים

החברה ממשיכה בפעילותה בייצור תעשייתי מוצרי גיבוס, ומאידך גיסא בפעילות הנדל"ן. בייצור התעשייתי ממשיכה ויטלגו במאמציה להתרכז בייצור מוצרים חדשים ותחרותיים, ולייבא חומים שאין כדאיות בייצורם. העברת המצבעה ומחלקת השיווק ליבנה הוחלה באוגוסט השנה, והצפי הוא כי בספטמבר תסתיים העברה במתוכנן.

ויטלגו	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	8,361	9,788
- ממקרקעין	3,958	–
רווח גולמי	3,193	1,973
הוצאות הנהלה	729	899
רווח תפעולי	2,162	815
הוצאות מימון	1,515	744
רווח נקי	360	12
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	14,762	20,173
- ממקרקעין	8,852	–
רווח גולמי	5,368	3,775
הוצאות הנהלה	1,374	1,555
רווח תפעולי	3,354	1,580
הוצאות מימון	2,142	1,090
רווח נקי	826	255
רווח למניה (ש"ח)	0.15	0.04
מחיר המניה (ש"ח)	7.51	
הון עצמי למניה (ש"ח)	–	
הון עצמי	18,500	
שווי שוק	44,400	

בשל החורף הקל ב-93'-94' חלה ירידה במכירות החברה ברבעון הראשון של השנה. מאפריל כמויות המכירה החודשיות נמצאות באותה רמה של התקופה המקבילה אשתקד.

בפברואר מכרה החברה ליזמים מהשטחים המבונים המגיעים לה קרקע מה אתות בת 1,855 מ"ר, ו-40 מקומות חניה תמורת 3.8 מיליון דולר. הרווח ממכירת הקרקע והשטחים המבונים נזקף בהדרגה, במקביל להתקדמות עבודות הבנייה. למרות הירידה ברווח ממכירת מוצרים, גדל הרווח הגולמי בעקבות הרווח ממכירת המקרקעין שנכלל בדו"חות הכספיים בהתאם להתקדמות הבנייה.

הוצאות המימון במחצית הראשונה של 94' הסתכמו ב-2.1 מיליון שקל, לעומת כ-1 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד, וזאת בעקבות הפסד של כ-1.4 מיליון שקל מניירות ערך במחצית הראשונה של 94'. הרווח הנקי לששת החודשים הראשונים של 94' הסתכם ב-826 אלף שקל, לעומת 255 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

טכנופלסט – עוד חברה ש[illegible]

מאת שלמה פרידמן

בנובמבר 93', כשהנפיקה חברת טכנופלסט את מניותיה על בסיס דו"חות יוני 93', היא הציגה דו"ח רווח והפסד מרשים: מכירות שיא של 4.9 מיליון שקל ורווח תפעולי של 1 מיליון שקל. [illegible] מנכ"ל ויו"ר דירקטוריון החברה היה אופטימי מאוד. הוא צפה צמיחה מרשימה להכנסות, כשהוא מתבסס על הסכם שנחתם עם חברת אלבים לאספקת [illegible] הטלוויזיות שמי[illegible] יצרת החברה.

טכנופלסט	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	5,311	4,887
רווח גולמי	1,253	1,869
הוצאות	803	840
רווח תפעולי	450	1,029
הוצאות מימון	1,850	896
רווח נקי	(1,414)	545
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	9,756	9,613
רווח גולמי	2,452	3,498
הוצאות	1,507	1,653
רווח תפעולי	945	1,845
הוצאות מימון	4,166	245
רווח נקי	(3,347)	1,680
רווח למניה (ש"ח)	(0.67)	0.37
מחיר המניה (ש"ח)	7.93	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.62	
הון עצמי	16,421	
שווי שוק	46,800	

מאז ההנפקה הגישה טכנופלסט ארבעה דו"חות ומקץ 9 חודשים להנפקה אפשר בהחלט לסמן את טכנופלסט בקטגוריה הגדולה של החברות שהנפיקו [illegible] כמה. סקירת המנהלים שמגיש [illegible] לשנת 93' כוללת, כנדרש, פירוט של הכנסות ורווחי החברה על פי רבעונים. ברבעון השלישי של 93' כבר היתה ירידה מסויימת במכירות וברווח, אלא שהירידה היתה קלה בלבד. אבל הרבעון הרביעי של השנה הוא כבר סיפור אחר לחלוטין. טכנופלסט מכרה ב-3.9 מיליון שקל ורשמה הפסד תפעולי של 1.1 מיליון שקל. ברבעון הראשון ירדו המכירות ל-4.4 מיליון שקל והרווח התפעולי הסתכם ב-495 אלף שקל בלבד. ברבעון השני של 94' נרשמה אמנם עלייה במכירות, יחסית לרבעון הראשון, אך ברווח התפעולי שב יש ירידה.

לאחר הוצאות מימון של 2.3 מיליון שקל ברבעון הראשון, המשיכה החברה להפסיד בבורסה גם ברבעון השני. הפסדי הבורסה ברבעון זה היו 1.6 מיליון שקל.

את הסיבות לתוצאות המאכזבות שמציגה טכנופלסט היא העיכוב בהעברת תבניות היציקה מחברת אלבים. [illegible] מציין בסקירת המנהלים כי "הייצור במכונות ה-1,400 טון של טלוויזיות עבור אלבים היה קטן מהצפוי עקב הזמנות קטנות של אלבים לטלוויזיות 21 אינץ', וכן לאחר שהעובדה כי אלבים לא המציאה לחברה, בניגוד לציפיות, עד 30 באוגוסט את התבניות לטלוויזיות 28 אינץ'. אלבים הודיעה לחברה שהתבניות לטלוויזיות 28 אינץ' יגיעו רק במהלך ספטמבר. החברה קיבלה הזמנה ראשונה לאספקת טלוויזיות 28 אינץ' לרבעון הרביעי".

אס.טי.ג'י – הצליחה להרוויח בתיק [illegible]

התוצאות הכספיות של יבואנית ומשווקת חלקי [illegible] ביקה אס.טי.ג'י. בהולם מתואמה להתעשיית [illegible] ראלית ומנהליה. החברה מדווחת על עלייה [illegible] עלייה בהכנסות מעמלות, והשתנה מבל, גם על חוון פיננסי: החברה רשמה ברבעון הכנסות מימון של 211 אלף שקל בתיק ניירות הערך של החברה. רווחים בבורסה ברבעון השני? מי מנהל התיקים שלהם האם היו להם פרסים?

אס.טי.ג'י	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מעמלות	2,217	[illegible]
- ממכירה	3,288	[illegible]
הוצאות	4,794	[illegible]
רווח תפעולי	747	[illegible]
הוצאות מימון	(211)	[illegible]
רווח נקי	667	[illegible]
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות מעמלות	3,705	[illegible]
- ממכירה	5,489	[illegible]
הוצאות	3,953	[illegible]
רווח תפעולי	1,213	[illegible]
הוצאות מימון	(129)	[illegible]
רווח נקי	908	[illegible]
רווח למניה (ש"ח)	0.28	[illegible]
מחיר המניה (ש"ח)	8.87	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.42	
הון עצמי	17,900	
שווי שוק	33,800	

להלן מובאות במלואה הפסקה בסקירת המנהלים המתייחסת לרווח המימוני: "נראה בעליל כי תוצאות אלו מובאות במיוחד בהשוואה לתוצאות פעילות בשוק ההון של חברות אחרות בבורסה, שנחוקי קשה עקב מדיניות ההשקעה שלנו בשוק ההון. תוצאות אלה אינן מקריות ונובעות ממדיניות השקעה שמרנית, המתערכה כי שוק המניות נמצא [illegible] המהווה סיכון לכל המעוניין בו בתקופה זו. [illegible] אומצה ע"י הנהלת החברה עוד ברבעון האחרון של [illegible] במטרה לא להצטרף בכספי הציבור".

מלים כדורבנות. ואולי הנהלת אס.טי.ג'י צריכה [illegible] הסבה לניהול תיקי השקעות. מחוץ לעיסקי החברה [illegible] סות מעמלות עלו ברבעון השני בכ-49% מול הרבעון [illegible] הקודם, מכירות המוצרים והכנסות משירותי תחזוקה [illegible] ב-44%, ובסך הכל גדלו ההכנסות ל-5.5 מיליון שקל לעומת 3.8 מיליון שקל ברבעון הראשון. גם [illegible] ההנהלה והכלליות חל גידול של 37% ל-623 אלף שקל [illegible] המוסבר על ידי ארגון מחדש. לדעת מנהלי החברה [illegible] השכר יתייצבו ואף עשויות לרדת ברבעון השלישי של [illegible] מאזן החברה מראה כי אס.טי.ג'י. נזילה במיוחד – [illegible] המזומנים ושווי המזומנים היה בסוף יוני 78% מסך [illegible] של 32 מיליון שקל.

עיני – בשני כבר אי אפשר לייפות

כשהנפיקה עיני את מניותיה בסוף מאי השנה, היו מנפיקים רבים בשוק ההון גבה. האחים יעקב ומאיר עיני הנפיקו את החברה לפי שווי של 40.7 מיליון שקל, שייצג מכפיל 26.7. באותם ימים היה שוק המניות שרוי בחלקו השני של מפולת השערים, כשהמניות קילפו מעצמן מדי יום אחוזים רבים משווין.

אך לאחים עיני המפולת לא הפריעה. למרות המצב הקשה בשוק הם יצאו בהנפקה ללא חיתום – ולמרבה ההפתעה הם גם הצליחו. "יש ביקוש גדול מאוד למניות שלנו", אמר יעקב עיני לפני ההנפקה. והוא ידע על מה הוא מדבר. ההנפקה זכתה להצלחה, פיזור מינימלי הושג גם בן המניות נרשמו למסחר.

עיני	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	6,740	–
רווח גולמי	274	–
הוצאות הנהלה	485	–
רווח תפעולי	(359)	–
הוצאות מימון	(3)	–
רווח נקי	(159)	–
רווח למניה (ש"ח)	[illegible]	–
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	12,728	–
רווח גולמי	1,486	–
הוצאות הנהלה	967	–
רווח תפעולי	259	–
הוצאות מימון	124	–
רווח נקי	151	–
רווח למניה (ש"ח)	0.0613	–
מחיר המניה (ש"ח)	14.67	
הון עצמי	19,500	
שווי שוק	54,800	

מאז ועד היום שומרת מניית עיני על יציבות, מרוממה. למרות המפולת הכללית מסביב לא נסחרה מניית עיני ולו יום אחד במחיר שמתחת להנפקה. לפני שבוע הגיע מחיר המניה לשיא של 1,651 נקודות – 50% מעל מחיר ההנפקה. במהלך השבוע ירדו המניות וביום הן נסחרות במחיר הגבוה בשליש ממחירן בהנפקה. שער זה משקף שווי שוק של 54.3 מיליון שקל.

לפני ההנפקה אמר עיני, כי ברשות החברה מלאי של 10 מיליון דולר, בעוד שבמאזן פרופורמה צוין מלאי של 11.5 מיליון שקל בלבד. "לפני ההנפקה צימצמנו ויישו את המלאים", אמר אז עיני. פתרון התעלומה טמון בהבדל בין הסכומים אפשר אולי לקבל בסקירת המנהלים שהגישו יעקב ומאיר עיני עם הדו"חות לרבעון השני: "גורם נוסף לירידה ברווח הגולמי ברבעון השני היא ירידה בערך המלאי של האלומיניום התעשייתי לאור יישום עקרונות חשבונאיים מקובלים לגבי הערכת מלאי", נאמר בה.

עיני והחברה הבת שלה עוסקים בייתוך מתכות אל-ברזליות (בעיקר אלומיניום) ובעיבוד שבבי שלהן. הנתון הבולט ביותר בדו"חות היא הירידה ברווח הגולמי. לאחר שב-93' היה הרווח הגולמי 20% מהמכירות וברבעון הראשון של 94' שמר על רמה דומה, צנח הרווח הגולמי ברבעון השני ל-4% ממכירות החברה בלבד.

סקירת המנהלים שהגישו האחים עיני היא אחת הסקירות הקצרות ביותר שמצאנו בדו"חות של החברות הבורסאיות, אם לא הקצרה שבהן. על חצי עמוד מסבירים יעקב ומאיר כי הירידה ברווח הגולמי נובעת בעיקרה מירידת מחירי הפליז שגררה הורדה במחירי המכירה. "החברה שוקלת הפחתה בהיקף פעילות הפליז", נאמר בסקירה. הסקירה לשנת 93' מוגשת על דף אחד נוסף. אגב, דו"ח הסקירה של רואה חשבון, האמור להיות מצורף לדו"ח מרבעון זה על פי התקנות הדרושות – חסר.

לזכותם של העיינים ייאמר, כי למרות שסקירת המנהלים קצרה מאוד – היא אינה כוללת חזרה על הנתונים המופיעים בדו"ח רווח והפסד, אלא מסבירה את התוצאות הכספיות, בניגוד לחברות בורסאיות רבות אחרות, שרבעון אחר לאחר הנפקתן מציגות קפיצה משמעותית בהוצאות ההנהלה הכלליות – בעיני נותרו הוצאות אלה ברבעון השני באותה רמה ריאלית כמו ברבעון הראשון של השנה.

ת.מ.מ. – יציבות בפעילות וברווח הנקי

ת.מ.מ. תעשיות מחזור משולבת מציגה דו"ח של [illegible] בכל מכוני ההבגרותיה – מיגור אשפה ומפולת [illegible] כמו כן הציגה החברה יציבות בהכנסות [illegible] לית הרווח הנקי. למעשה, ניתן להכפיל אצל ת.מ.מ. [illegible] הנתונים בדו"ח התוצאתי הרבעוני ב-2 כדי לקבל [illegible] הדו"ח החצי שנתי, וב-4 כדי לקבל את הדו"ח השנתי [illegible] ל-1993.

ת.מ.מ. שהנפיקה את מניותיה במאי 94' תוך גיוס של כ-10 מיליון שקל, לא השקיעה כספים בבורסה [illegible] המימון שלה נותרו יציבות ביחס לרבעון המקביל. מנהלי החברה מעריכים, כי עלויות המימון ירדו בעתיד [illegible] תמורת ההנפקה שתשמש בין השאר לפירעון אשראי. ירידה קלה שבכל זאת נרשמה ברווח הנקי בסך 585 אלף שקל לעומת 679 אלף שקל במקביל, מוסברת בגידול בפחת בגין השקעות בציוד, שהיו כבסות מכנו טרם באו לידי ביטוי מלא.

ת.מ.מ.	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	5,644	5,481
רווח גולמי	1,628	1,828
הוצאות הנהלה	475	323
רווח תפעולי	1,153	1,505
מכירות רכוש קבוע	136	(11)
רווח נקי	585	679
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	11,101	10,545
רווח גולמי	2,944	3,215
הוצאות הנהלה	829	642
רווח תפעולי	2,115	2,572
מכירות רכוש קבוע	157	(25)
רווח נקי	1,294	1,194
רווח למניה (ש"ח)	0.08	0.08
מחיר המניה (ש"ח)	1.55	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.16	
הון עצמי	18100	
שווי שוק	72,000	

מנהלי החברה מדיחים כי מחד גיסא, ענפי מחזור הפסולת ופינוי האשפה מתאפיינים בתחרות רבה, אך מאידך גיסא זכתה החברה באוגוסט במכרזים לפינוי אשפה ברחובות ובכמה מועצות אזוריות, בהיקף שנתי של 2.2 מיליון שקל. כמו כן זכתה ת.מ.מ יחד עם שלושה גופים אחרים במכרז לתכנון, הקמה והפעלה של האתר הגדול להטמנת פסולת בדודאים.

טרייד אינב – חוץ מרומניה, רק מניות

השקעות החברה בניירות ערך סחירים כוללות השקעה במניות ל.ס. יוזמה ופורטקדר השקעות, המוצגות כקבועה. בהתאם לעלותן המתואמת מגיע סך השקעות אלה לכ-2.75 מיליון שקל. אולם, שווי השוק שלהן סמוך למועד חתימת הדו"ח מסתכם בכ-1.42 מיליון שקל בלבד. כמו כן, השקיעה החברה במניות קווי אשראי. גם השקעה זאת מוצגת כקבועה, עם עלות מתואמת של כ-1.4 מיליון שקל לעומת שווי שוק במועד חתימת הדו"ח של כ-1.6 מיליון שקל.

טריידאינב	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	300	2,295
רווח גולמי	59	496
הוצאות	1,328	366
רווח תפעולי	(1,260)	130
הפסד מניירות ערך	301	4
רווח נקי	(1,809)	18
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	798	2,418
רווח גולמי	123	543
הוצאות	1,991	399
רווח תפעולי	(1,868)	145
הפסד מני"ע	848	4
הפסד נקי	3,027	3
הפסד למניה (ש"ח)	6.44	0.007
מחיר המניה (ש"ח)	17.77	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.48	
הון עצמי	3,990	
שווי שוק	8,400	

ברבעון השני הפסידה טרייד אינב 1.8 מיליון שקל, בהשוואה לרווח של כ-19 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד. את תקופת הדו"ח סיימה החברה בהפסד של כ-3 מיליון שקל, לעומת 3,000 שקל בתקופה המקבילה. שיעור הרווח הגולמי ברבעון השני היה כ-20% מההכנסות בהשוואה ל-21.6% בתקופה המקבילה. ההפסד ברבעון השני כולל הפסד מניירות ערך סחירים בסך כ-301 אלף שקל והפרשה לחובות מסופקים בסך של כ-755 אלף שקל.

במחצית השנה הראשונה הפסידה החברה בניירות ערך סחירים סך של 849 אלף שקל והפרישה לחובות מסופקים מיליון שקל. עד סמוך לתאריך חתימת הדו"ח עלה שווי תיק ניירות ערך הסחירים, שאינן השקעות קבע, בכ-35 אלף שקל.

צבי רבין

[illegible]ומים מחקה 417 אלף שקל בפירומגן

כמו חברות בורסאיות רבות אחרות הצליחה אדומים לשפר את סעיף המכירות בדו"ח רווח והפסד, אבל כשמגיעים לסעיפי הרווח הגולמי ולרווח התפעולי – מוצאים ירידה. [illegible] פינטוס, יו"ר הדירקטוריון של החברה, מציין בסקירת המנהלים כי "ניתן אפוא לומר שמגמת העלייה בפעילות המאפיינת את השנים האחרונות, נמשכת. עם זאת, הרווח הגולמי ירד מכ-31.6% ל-27.7% מהמחזור, כתוצאה מאי התאמת מחירי התוצרת לעלייה בעלויות בגלל התחרות בשוק. יצוין כי התאמה חלקית של מחירי התוצרת נעשתה לאחר תאריך המאזן".

אדומים	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	4,023	3,792
רווח גולמי	1,074	1,253
הוצאות הנהלה	465	406
רווח תפעולי	227	388
הוצאות מימון	179	46
רווח נקי	(445)	229
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	7,746	6,969
רווח גולמי	2,151	2,285
הוצאות הנהלה	939	841
רווח תפעולי	456	517
הוצאות מימון	317	36
רווח נקי	(412)	264
רווח למניה (ש"ח)	(0.124)	0.079
מחיר המניה (ש"ח)	3.19	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.091	
הון עצמי	8,651	
שווי שוק	10,500	

במקביל לירידה ברווח הגולמי רשמה אדומים ירידה בהוצאות המכירה שלה, שהסתכמו ברבעון השני של 94' ב-381 אלף שקל לעומת 458 אלף שקל במקביל. לעומת זאת חלה עלייה קלה בהוצאות ההנהלה הכלליות.

אדומים החזיקה בסוף 93' תיק ניירות ערך סחירים שהסתכם ב-479 אלף שקל. במחצית הראשונה של השנה רשמה אדומים הפסד של 188 מהמפולת בבורסה. ההפסד הגדול שנרשם בשורה התחתונה של הדו"ח נבע מהפסד מהשקעה בחברת פירומגן. [illegible] בסקירה, כי הנהלת החברה החליטה למכור [illegible] אדומים בפירומגן, ולהפריש להוצאות [illegible] שהעמידה לרשותה, ואת מחצית ההסכם לגבי [illegible] של פירומגן בעסק זה ויכולתה לפרוע [illegible] תיה. ההפרשה בדו"ח רווח והפסד הסתכמה ב[illegible] שקל.

אדומים מייצרת מוצרים המוגדרים [illegible] מדובר במוצרים אותם מוסיף יצרן המזון [illegible] לשפר את תכונות הדריה המרקם של המזון [illegible] תכונות נוספות כמו טעם, מראה, אורך חיי מדף [illegible]

למרות ההפסד הנקי של 415 אלף שקל – [illegible] נים של החברה חיוביים וגבוה מהרבה [illegible] שוטפת הסתכם ב-783 אלף שקל. ההבדל [illegible] ההפסד נובע מפחות גבוה שנקפה החברה [illegible] אלף שקל, הפסדי הבורסה, שאינם מרכיבים [illegible] ומהפרשה שביצעה החברה בשל מחיקת [illegible] המזומנים כולל היה שלילי, בשל רכישת רכוש קבוע [illegible] אלף שקל ובשל פירעון הלוואות לזמן ארוך [illegible] קים בסכום כולל של 605 אלף שקל.

ח.ג.י.י. – רווח תפעולי זעום

משווקת ציוד הבנייה, התשתית והפיתוח נפגעה ברבעון השני של השנה ובמחצית הראשונה של השנה מהסגר בשטחים, מירידת השערים בבורסה, ומהערכה כי עסקים [illegible] אליהם נבנה החברה טרם הגיעו לאיזון התפעולי: [illegible] ח.ג.י.י. עם רווח תפעולי זעום ומאכזב של 598 אלף שקל. [illegible]

ח.ג.י.י.	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	57,024	39,681
רווח גולמי	10,077	8,165
רווח תפעולי	598	1,065
הוצאות מימון	2,588	(7)
הפסד חב' כלולה	822	–
רווח נקי	(3,359)	596
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	108,289	81,932
רווח גולמי	28,449	17,434
רווח תפעולי	1,612	3,476
הוצאות מימון	5,837	219
הפסד חב' כלולה	1,494	–
רווח נקי	(5,944)	1,640
רווח למניה (ש"ח)	(1.23)	0.35
מחיר המניה (ש"ח)	5.88	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.93	
הון עצמי	22,700	
שווי שוק	33,980	

[illegible] ליון שקל, ואילו פעילות החיתום הקיה מהחברה 400 [illegible] שקל בתנים, מן הפסדים מהבורסה, מחברות כלולות [illegible] רווח התפעולי הסמלי מתסכמים לשורה התחתונה עומד: [illegible] לאור גם של 3.4 מיליון שקל ברבעון ו-5.9 מיליון [illegible] בכל המחצית הראשונה של 94'.

[illegible]ה – שחיקה חדה בעקבות תחרות חריפה

[illegible] הרווח התפעולי ברבעון השני הסתכם ב-3.5 מיליון שקל [illegible] רווח של 849 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד. [illegible] במחצית הראשונה של 94' ניכרת ירידה בהיקף ביצוע [illegible]

נגה	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
מכירות	7,705	5,198
רווח גולמי	113	817
הוצאות הנהלה	1,395	240
רווח תפעולי	(1,282)	577
הפסד מני"ע	1,816	36
רווח נקי	(3,572)	849
המחצית הראשונה	'94	'93
מכירות	16,713	8,546
רווח גולמי	1,359	650
הוצאות הנהלה	2,526	532
רווח תפעולי	(1,167)	118
הפסד מני"ע	3,295	80
רווח נקי	(5,265)	303
רווח למניה (ש"ח)	(1.74)	0.15
מחיר המניה (ש"ח)	12.53	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.87	
הון עצמי	14,300	
שווי שוק	36,300	

[illegible] הליות כדי לצמצם היקף הוצאותיה, ואף מינתה [illegible] מנהל תפעול שיפעל בשני מישורים – בדיקה מחודשת של [illegible] קיום חומרי הגלם במטרה להוזילם, וצמצום כוח אדם בחברה.

בנוסף, הקימה נגה חברת תחזוקות – נגה תחזוקות, במטרה [illegible] השקעות שונות בתחום העיסוק של החברה.

צבי רבין

בית הזהב – הוצאות מימון גבוהות והפסד

[illegible] הוצאות מימון גבוהות בסך של 1.5 מיליון שקל ברבעון [illegible] החברה לסיים את הרבעון בהפסד של 617 אלף שקל [illegible] לעומת רווח של 914 אלף שקל ברבעון המקביל. הכנסות [illegible]

בית הזהב	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	2,217	2,500
רווח גולמי	1,155	1,480
הוצאות הנהלה	480	482
רווח תפעולי	675	998
הוצאות מימון	1,505	(292)
רווח נקי	(617)	914
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	4,944	4,999
רווח גולמי	2,728	2,898
הוצאות הנהלה	941	1,013
רווח תפעולי	1,787	1,885
הוצאות מימון	2,315	(672)
רווח נקי	(311)	1,834
רווח למניה (ש"ח)	(0.02)	0.13
מחיר המניה (ש"ח)	2.99	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.12	
הון עצמי	28,900	
שווי שוק	41,160	

ברבעון השני באו לידי ביטוי מספר תופעות שהקבילו להכנסות נמוכות יותר משכ"ד מאשר ברבעון המקביל אשתקד וברבעון ראשון 94': תפוסה ממוצעת של 98% ברבעון השני. בסוף הרבעון חזרה התפוסה ל-100%: שחיקה בשער הדולר – עלייה של 1.6% בשער הדולר מתחילת 94' לעומת 7% של עליית מדד; חילופי פקיון נמוכים יחסית מדיירים בשטח השנייה השלישית, שמועד הזילות מפקד דרונתיהם חל ברבעון השני. הנתון משתנה האין לחברה יכולת להשפיע עליו.

צבי רבין

יעד – חשופה לגידול בתחרות

בדו"חות הכספיים של החברה מוצגות התוצאות הכספיות המאוחדות שאינן כוללות במאוחד את "תבכך", אלא רק את תוצאותיה על בסיס שווי מאזני, זאת לאור אחזקתה בשיעור הנמוך מ-50% מסוף שנת 93. למרות זאת, על מנת לאפשר ניתוח והשוואה התוצאות לתקופה מקבילה, מכמו גם נתוני "תבכך".

יעד	באלפי שקלים	
הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	23,782	40,208
רווח גולמי	3,063	7,917
הוצאות	1,971	5,274
רווח תפעולי	1,092	2,643
הוצאות מימון	1,362	1,247
הכנסות אחרות	(350)	1,261
רווח נקי	(1,335)	2,061
המחצית הראשונה	'94	'93
הכנסות	48,990	84,770
רווח גולמי	8,009	16,089
הוצאות הנהלה	4,521	10,138
רווח תפעולי	3,488	5,951
הוצאות מימון	1,736	1,912
הכנסות אחרות	(717)	1,288
רווח נקי	(518)	3,578
רווח למניה (ש"ח)	(0.13)	0.57
מחיר המניה (ש"ח)	8.36	
הון עצמי למניה (ש"ח)	0.93	
הון עצמי	51,900	
שווי שוק	52,200	

היקף המכירות של החברה בחצי השנה הראשונה, כולל "תבכך", מבטא ירידה של כ-5% בהשוואה לחצי השנה המקבילה אשתקד. מחזור המכירות מאופיין בכך שהמכירות של החברה בתחום הפיתוח והתשתית ירדו לעומת עלייה בתחום התשומות לבנייה. יש להדגיש שהירידה בהיקף המכירות נובעת מירידה במחירי המוצרים בעקבות התחרות בענף. הכמויות שנמכרו ע"י החברה גדלו בהשוואה לתקופה קודמת.

הרווח הגולמי מבטא שינויים שחלו בענף בתחום הגדלת התחרות ושחיקת הרווחיות. הרווח הגולמי, כולל זה של "תבכך" בחצי השנה הראשונה הגיע לכ-14% בהשוואה לרווח גולמי של כ-18% בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח התפעולי, כולל זה של "תבכך" בחצי השנה הגיע לכ-3.2% בהשוואה ל-7% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח התפעולי נבעה מגידול ניכר בהוצאות ההנהלה וכלליות – בעיקר בתחום פעילותה של "תבכך".

הוצאות המימון, כולל אלה של "תבכך", הגיעו בחצי השנה הראשונה לכ-4.9% בהשוואה לשיעור של כ-2.2% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות המימון נובע ממספר מרכיבים עיקריים: גופי אשראי גדולים יותר במערכת הבנקאית למימון הפעילות השוטפת; הלוואות לזמן ארוך למימון רכישה של נכסים והשקעות; מימון גופה אשראי לא צמוד גדול יותר ללקוחות.

צבי רבין

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

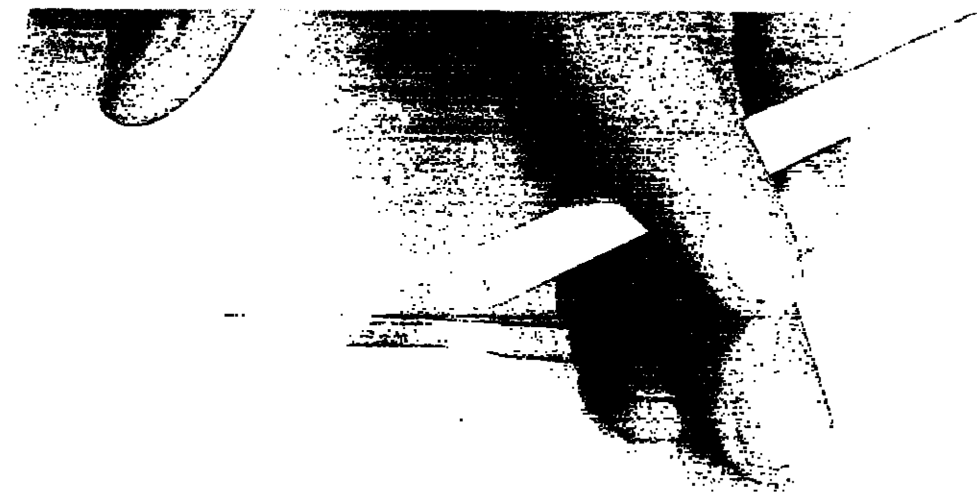

אברות (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	9,328	15,710
רווח גולמי	441	2,449
הוצאות הנהלה	1,065	647
רווח תפעולי	(1,006)	1,573
הוצאות מימון	84	742
רווח נקי	(911)	841
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	20,341	29,579
רווח גולמי	2,388	4,740
הוצאות הנהלה	1,869	1,413
רווח תפעולי	(181)	2,755
הוצאות מימון	343	1,163
רווח נקי	(468)	1,541
רווח למניה (ש"ח)	(0.10)	0.36
מחיר המניה (ש"ח)	4.45	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.02	
הון עצמי	17,408	
שווי שוק	20,700	

אית"ם (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	5,233	25
רווח גולמי	1,231	25
הוצאות הנהלה	1,038	173
רווח תפעולי	115	(182)
הכנסות מימון	(6)	36
רווח נקי	(94)	332
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	10,603	51
רווח גולמי	3,140	51
הוצאות הנהלה	1,941	431
רווח תפעולי	918	(488)
הכנסות מימון	(116)	(5)
רווח נקי	54	(200)
רווח למניה (ש"ח)	0.015	(0.04)
מחיר המניה (ש"ח)	2.70	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.32	
הון עצמי	7,229	
שווי שוק	19,200	

י.אנגל (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	46,027	24,758
רווח גולמי	6,805	3,196
הוצאות הנהלה	2,597	1,190
רווח תפעולי	4,208	2,806
הכנסות מימון	(8,807)	211
רווח נקי	(3,336)	864
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	103,631	55,574
רווח גולמי	15,449	3,636
הוצאות הנהלה	4,243	2,348
רווח תפעולי	11,206	4,288
הוצאות מימון	14,126	1,045
רווח נקי	(2,267)	1,499
רווח למניה (ש"ח)	(0.22)	0.16
מחיר המניה (ש"ח)	6.30	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.87	
הון עצמי	39,434	
שווי שוק	63,000	

אחים עופר (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	1,425	1,032
רווח גולמי	558	331
הוצאות הנהלה	346	254
רווח תפעולי	212	77
חלק בכלולות	1,873	3,958
רווח נקי	2,740	2,471
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	4,988	6,313
רווח גולמי	1,189	779
הוצאות הנהלה	684	876
רווח תפעולי	505	(97)
חלק בכלולות	160	9,670
רווח נקי	1,826	22,122
רווח למניה (ש"ח)	3.32	40.26
מחיר המניה (ש"ח)	15.241	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	9.91	
הון עצמי	38,605	
שווי שוק	82,800	

אפליקום (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	8,699	6,033
רווח גולמי	2,795	2,351
הוצאות	1,343	844
רווח תפעולי	1,451	1,506
הוצאות מימון	353	134
רווח נקי	(721)	1,014
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	15,735	11,655
רווח גולמי	5,069	4,708
הוצאות	2,504	1,980
רווח תפעולי	2,565	2,727
הוצאות מימון	440	84
רווח נקי	37	1,888
רווח למניה (ש"ח)	0.011	0.54
מחיר המניה (ש"ח)	9.79	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.531	
הון עצמי	21,764	
שווי שוק	42,600	

אוקטובה (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
רווח מכירות שרך	(323)	122
הוצאות הנהלה	157	62
רווח תפעולי	(481)	60
הוצאות מימון	2,890	7,788
רווח נקי	(484)	52
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הפסד מכירות שרך	694	37
הוצאות הנהלה	302	98
הפסד תפעולי	997	135
הוצאות מימון	7	9
הפסד נקי	1,804	145
הפסד למניה (ש"ח)	2.07	0.38
מחיר המניה (ש"ח)	15.82	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	1.84	
הון עצמי	5,074	
שווי שוק	7,200	

אנגל מסחר (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	4,589	1,807
רווח גולמי	230	347
הוצאות הנהלה	416	73
רווח תפעולי	(186)	274
הוצאות מימון	242	119
הוצאות אחרות	3,693	353
הפסד נקי	3,637	50
הפסד למניה (ש"ח)	0.2	–
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	9,307	3,354
רווח גולמי	1,085	669
הוצאות הנהלה	850	84
רווח תפעולי	153	585
הוצאות מימון	121	142
הוצאות אחרות	6,557	788
הפסד נקי	6,168	186
הפסד למניה (ש"ח)	0.4	–
מחיר המניה (ש"ח)	2.18	
הון עצמי	22,780	
שווי שוק	34,000	

אגרי (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות ממכירות	24,557	–
- מדמי ניהול	88	–
הוצאות הנהלה	1,165	–
רווח תפעולי	1,345	–
הוצאות מימון	722	–
הכנסות אחרות	(524)	–
רווח נקי	(580)	–
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות ממכירות	33,513	–
- מדמי ניהול	129	–
הוצאות הנהלה	1,815	–
רווח תפעולי	1,945	–
הוצאות מימון	1,514	–
הכנסות אחרות	5,473	–
רווח נקי	2,331	–
רווח למניה (ש"ח)	1.05	–
מחיר המניה (ש"ח)	7.51	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	1.25	
הון עצמי	4,500	
שווי שוק	13,500	

בדש (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
רווח מני"ע	(1,496)	(25)
הכנסות מניהול	151	13
הוצאות הנהלה	613	112
הוצאות מימון	130	(22)
רווח נקי	(1,681)	(74)
רווח למניה (ש"ח)	(0.28)	(0.01)
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
רווח מני"ע	(2,655)	473
הכנסות מניהול	320	13
הוצאות הנהלה	995	136
הוצאות מימון	206	3
רווח נקי	(2,851)	247
רווח למניה (ש"ח)	(0.47)	0.04
מחיר המניה (ש"ח)	3.82	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.25	
הון עצמי	9,900	
שווי שוק	24,600	

בלרון (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מני"ע	(647)	301
-מימון	0.8	52
הוצאות הנהלה	90	57
רווח נקי	(1,294)	194
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מני"ע	(1,107)	245
-מימון	(14)	127
הוצאות הנהלה	143	65
רווח נקי	(1,793)	55
רווח למניה (ש"ח)	(3.621)	0.112
מחיר המניה (ש"ח)	17.24	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	3.41	
הון עצמי	5,188	
שווי שוק	8,400	

גרינברג (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	1,053	880
רווח גולמי	701	754
הוצאות	1,105	636
רווח תפעולי	(403)	118
הכנסות מימון	(575)	11
רווח נקי	(980)	96
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	1,959	2,006
רווח גולמי	1,251	1,593
הוצאות	1,995	1,049
רווח תפעולי	(744)	543
הוצאות מימון	1,158	317
רווח נקי	(1,904)	105
רווח למניה (ש"ח)	(1.02)	0.06
מחיר המניה (ש"ח)	9.41	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.69	
הון עצמי	9,563	
שווי שוק	18,600	

דובק (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	56,866	58,926
רווח גולמי	13,613	12,224
הוצאות	10,890	10,860
רווח תפעולי	2,723	2,164
הכנסות מימון	2,093	69
רווח נקי	3,368	1,810
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	112,371	108,480
רווח גולמי	24,836	23,900
הוצאות	22,403	19,965
רווח תפעולי	2,433	3,935
הכנסות מימון	3,154	2,284
רווח נקי	3,699	4,584
רווח למניה (ש"ח)	3.62	4.48
מחיר המניה (ש"ח)	10,223	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	6.31	
הון עצמי	90,597	
שווי שוק	120,000	

המסלול (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	6,922	6,137
רווח גולמי	1,929	1,534
הוצאות הנהלה	1,154	985
רווח תפעולי	406	416
הוצאות מימון	243	106
רווח נקי	566	310
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	13,080	12,954
רווח גולמי	3,503	3,261
הוצאות הנהלה	2,160	1,857
רווח תפעולי	633	959
הוצאות מימון	235	109
רווח נקי	801	638
רווח למניה (ש"ח)	0.45	0.36
מחיר המניה (ש"ח)	28.28	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.37	
הון עצמי	13,300	
שווי שוק	49,800	

זגלכל (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	15,512	13,391
רווח גולמי	3,344	3,394
הוצאות הנהלה	1,711	1,243
רווח תפעולי	1,633	2,151
הוצאות מימון	1,098	1,489
רווח נקי	725	1,529
רווח למניה (ש"ח)	0.11	0.23
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	30,809	26,231
רווח גולמי	7,124	7,168
הוצאות הנהלה	3,198	2,613
רווח תפעולי	3,926	4,555
הוצאות מימון	1,274	1,228
רווח נקי	2,122	3,264
רווח למניה (ש"ח)	0.32	0.50
מחיר המניה (ש"ח)	6.16	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.81	
הון עצמי	26,400	
שווי שוק	39,600	

ידפז (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	10,818	10,034
רווח גולמי	1,576	2,326
הוצאות הנהלה	714	650
רווח תפעולי	526	1,382
הוצאות מימון	739	16
רווח נקי	(457)	852
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	22,199	21,327
רווח גולמי	3,404	4,444
הוצאות הנהלה	1,357	1,227
רווח תפעולי	1,311	2,611
הכנסות מימון	(1,444)	42
רווח נקי	(645)	1,561
רווח למניה (ש"ח)	(0.138)	0.434
מחיר המניה (ש"ח)	4.69	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.032	
הון עצמי	20,503	
שווי שוק	23,100	

ישרס (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	8,660	7,554
הוצאות מימון	960	3,540
הכנסות אחרות	(411)	5,691
רווח לפני מס	1,279	4,126
רווח נקי	1,590	3,007
רווח למניה (ש"ח)	0.49	0.98
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	17,350	14,675
הוצאות מימון	2,635	6,395
הכנסות אחרות	(1,199)	6,862
רווח לפני מס	1,361	3,284
רווח נקי	744	1,568
רווח למניה (ש"ח)	0.23	0.58
מחיר המניה (ש"ח)	71.57	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	3.36	
הון עצמי	169,000	
שווי שוק	215,600	

יונה מלונות (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	9,816	9,529
רווח גולמי	3,834	4,235
הוצאות	1,342	1,223
רווח תפעולי	1,692	3,012
הוצאות מימון	865	2,156
רווח נקי	569	1,092
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	16,248	17,208
רווח גולמי	4,853	6,478
הוצאות	2,462	2,269
רווח תפעולי	2,391	4,289
הוצאות מימון	2,895	3,163
רווח נקי	(1,085)	1,192
רווח למניה (ש"ח)	(0.10)	0.11
מחיר המניה (ש"ח)	6.55	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.82	
הון עצמי	67,901	
שווי שוק	72,300	

יומה (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	1,985	–
רווח גולמי	53	–
הוצאות	34	2
רווח תפעולי	20	(2)
הוצאות מימון	112	69
הוצאות אחרות	250	12
רווח נקי	(314)	30
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	1,985	–
רווח גולמי	53	–
הוצאות	72	5
רווח תפעולי	(18)	(5)
הוצאות מימון	92	(68)
הוצאות אחרות	345	31
רווח נקי	(444)	(18)
רווח למניה (ש"ח)	(0.825)	(0.023)
מחיר המניה (ש"ח)	28.64	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.961	
הון עצמי	6,700	
שווי שוק	13,700	

ים סוף (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	9,725	9,396
הוצאות	6,234	6,650
רווח תפעולי	3,491	2,746
הוצאות מימון	3,519	157
מימוש השקעה	(161)	946
רווח מחב' כלולה	(146)	(633)
רווח נקי	(909)	1,834
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	26,260	19,672
הוצאות	18,472	12,556
רווח תפעולי	7,788	7,116
הוצאות מימון	6,869	2,378
מימוש השקעה	7,809	937
רווח מחב' כלולה	27	1,441
רווח נקי	6,842	4,771
רווח למניה (ש"ח)	0.38	0.26
מחיר המניה (ש"ח)	6.42	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.75	
הון עצמי	102,800	
שווי שוק	114,600	

יוניבאר (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	3,422	2,811
רווח גולמי	699	572
הוצאות הנהלה	1,467	1,497
הפסד תפעולי	768	925
הוצאות מימון	76	105
הפסד נקי	851	1,047
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	9,452	7,881
רווח גולמי	1,599	1,745
הוצאות הנהלה	2,525	2,858
הפסד תפעולי	926	1,113
הוצאות מימון	128	153
הפסד נקי	1,859	1,305
הפסד למניה (ש"ח)	0.62	0.78
מחיר המניה (ש"ח)	15.36	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	1.83	
הון עצמי	22,800	
שווי שוק	14,400	

לומיר (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	9,881	1,841
רווח גולמי	2,746	788
הוצאות הנהלה	989	172
רווח תפעולי	1,757	616
הוצאות מימון	669	396
רווח נקי	(50)	52
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	54,243	7,483
רווח גולמי	15,706	3,229
הוצאות הנהלה	1,587	754
רווח תפעולי	14,119	2,495
הוצאות מימון	1,491	496
רווח נקי	11,576	1,102
רווח למניה (ש"ח)	16.64	1.42
מחיר המניה (ש"ח)	55.36	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	14.92	
הון עצמי	19,416	
שווי שוק	37,880	

לידן (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות ממסחר	1,189	1,582
- מייעוץ	308	–
- מניהול	2,934	–
הוצאות מימון	60	83
רווח לפני מס	780	537
מימוש השקעות	44	–
רווח נקי	868	(769)
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	2,494	2,851
- מייעוץ	2,337	–
- מניהול	4,073	38
הפסד מחב' כלולה	790	–
הוצאות מימון	1,104	71
רווח לפני מס	(468)	782
מימוש השקעות	2,561	–
רווח נקי	1,447	(1,087)
רווח למניה (ש"ח)	0.57	0.708
מחיר המניה (ש"ח)	23.01	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	1.162	
הון עצמי	23,816	
שווי שוק	52,200	

מיטבית (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	69	–
הוצאות הנהלה	187	–
הפסד תפעולי	117	–
הוצאות מימון	114	–
הפסד נקי	231	–
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	119	–
הוצאות הנהלה	405	–
הפסד תפעולי	285	–
הוצאות מימון	348	–
הפסד נקי	637	–
הפסד למניה (ש"ח)	0.08	–
מחיר המניה (ש"ח)	7.89	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	0.48	
הון עצמי	25,880	
שווי שוק	62,400	

לוניק בנין (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	22,827	16,017
הוצאות הנהלה	3,592	4,090
רווח תפעולי	4,513	3,857
הוצאות מימון	16,727	3,524
רווח לפני מס	(12,214)	8,579
רווח נקי	(10,262)	8,627
רווח למניה (ש"ח)	(0.37)	0.31
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	62,327	123,356
הוצאות הנהלה	7,527	5,874
רווח תפעולי	6,501	8,636
הוצאות מימון	30,026	4,791
רווח לפני מס	(23,135)	12,971
רווח נקי	(19,310)	11,147
רווח למניה (ש"ח)	(0.69)	0.41

מטעי הדר (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מפרי	182	82
-מני"ע	(378)	(73)
-ממימוש רכוש	3,979	–
הוצאות הנהלה	150	160
רווח תפעולי	3,355	(514)
רווח נקי	3,338	(531)
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מפרי	531	297
-מני"ע	(656)	(252)
-ממימוש רכוש	3,979	–
הוצאות הנהלה	299	302
רווח תפעולי	2,921	(1,868)
רווח נקי	2,884	(1,100)
רווח למניה (ש"ח)	1.21	(0.46)
מחיר המניה (ש"ח)	31.327	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	1.11	
הון עצמי	10,735	
שווי שוק	71,700	

מילומור (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות	1,982	2,259
רווח גולמי	1,053	1,463
הוצאות הנהלה	215	236
רווח תפעולי	838	1,227
הוצאות מימון	3,221	157
רווח נקי	(2,761)	708
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות	3,949	4,730
רווח גולמי	2,016	2,877
הוצאות הנהלה	449	466
רווח תפעולי	1,566	2,411
הוצאות מימון	4,694	339
רווח נקי	(3,700)	1,291
רווח למניה (ש"ח)	(0.507)	0.192
מחיר המניה (ש"ח)	3.41	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	(0.283)	
הון עצמי	17,776	
שווי שוק	26,448	

מנתור דינמי (באלפי שקלים)

שנת 94	רבעון II	רבעון I
הכנסות מניהול תיקים	125	324
-מהפרשי עמלות	146	145
-עמלות היתום	42	26
-תיקון ני"ע	8	275
הפסד מני"ע	1,932	122
רווח גולמי	(1,765)	382
הוצאות הנהלה	359	288
רווח נקי	(2,870)	36
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מניהול תיקים	449	85
-מהפרשי עמלות	291	59
-עמלות היתום	68	105
-תיקון ני"ע	283	407
רווח מני"ע	(2,054)	27
רווח גולמי	(1,383)	484
הוצאות הנהלה	567	154
רווח נקי	(2,834)	204
רווח למניה (ש"ח)	(0.26)	0.05
מחיר המניה (ש"ח)	1.89	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.01	
הון עצמי	14,711	
שווי שוק	15,800	
*שווי הנפקה.		

נחושתן (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות ממעליות	18,321	22,040
- מכירות מתכת	11,047	3,735
- אחרות	2,437	41
הוצאות הנהלה	5,085	3,165
הוצאות מימון	781	231
רווח לפני מס	2,341	246
רווח מחב' כלולה	1,732	73
רווח נקי	1,478	116
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות ממעליות	38,281	46,453
- מכירות מתכת	22,516	7,737
- אחרות	4,132	722
הוצאות הנהלה	9,849	6,708
הוצאות מימון	1,350	174
רווח לפני מס	3,939	659
רווח מחב' כלולה	2,312	387
רווח מהפקעה	7,777	–
רווח נקי	9,654	441
רווח למניה (ש"ח)	125.93	5.76
מחיר המניה (ש"ח)	12.40	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	164.97	
הון עצמי	38,808	
שווי שוק	61,800	

נביגטור (באלפי שקלים)

שנת 94	רבעון II	רבעון I
הפסד מני"ע	6,810	236
חלק בהפ' כלולות	657	–
הוצאות הנהלה	533	138
-מימון	360	304
הפסד נקי	8,360	678
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הפסד מני"ע	7,046	–
חלק בהפ' כלולות	657	–
הוצאות הנהלה	671	106
-מימון	664	162
הפסד נקי	9,038	72
הפסד למניה (ש"ח)	13.35	0.11
מחיר המניה (ש"ח)	55.49	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	11.85	
הון עצמי	3,356	
שווי שוק	37,200	
*שווי הנפקה.		

נקה (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
מכירות	23,827	15,987
רווח גולמי	6,961	5,108
הוצאות הנהלה	1,550	1,439
רווח תפעולי	1,619	870
הוצאות מימון	827	930
רווח נקי	762	1
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
מכירות	48,563	33,022
רווח גולמי	11,220	11,218
הוצאות הנהלה	2,903	2,888
רווח תפעולי	659	2,717
הוצאות מימון	1,921	2,069
רווח נקי	301	377
רווח למניה (ש"ח)	2.12	2.72
מחיר המניה (ש"ח)	320.07	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	25.56	
הון עצמי	14,200	
שווי שוק	42,000	

ניקוב (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
סה"כ הכנסות	3,017	3,075
- מעיבוד נתונים	2,860	2,126
הוצאות הנהלה	811	618
הוצאות מימון	39	132
רווח תפעולי	(289)	(254)
רווח נקי	(289)	(254)
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
סה"כ הכנסות	5,808	5,877
- מעיבוד נתונים	5,310	4,392
הוצאות הנהלה	1,558	1,277
הוצאות מימון	126	153
רווח תפעולי	(234)	(154)
רווח נקי	(234)	(154)
רווח למניה (ש"ח)		
מחיר המניה (ש"ח)	3.78	
רווח שנתי למניה (ש"ח)	(0.36)	
הון עצמי	3,347	
שווי שוק	9,400	

סקאנדיה (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מני"ע	(1,580)	257
-מדמי ניהול	–	882
סה"כ הכנסות	(1,466)	2,840
הוצאות הנהלה	351	264
-מימון	158	325
רווח נקי	(2,085)	1,410
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מני"ע	(3,412)	7
-מדמי ניהול	–	882
סה"כ הכנסות	(2,159)	1,834
הוצאות הנהלה	687	624
-מימון	329	480
רווח נקי	(4,327)	647
רווח למניה (ש"ח)	(0.67)	0.15
מחיר המניה (ש"ח)	1.95	
הפסד שנתי למניה (ש"ח)	0.65	
הון עצמי	7,210	
שווי שוק	35,100	

נורדן (באלפי שקלים)

הרבעון השני	'94	'93
הכנסות מהשקעות	2,197	–
הוצאות הנהלה	246	–
הפסד מהשקעות	849	–
הפסד נקי	3,298	–
המחצית הראשונה	**'94**	**'93**
הכנסות מהשקעות	1,551	–
הוצאות הנהלה	420	–
הפסד מהשקעות	1,825	–
הפסד נקי	4,140	–
הפסד למניה (ש"ח)	0.08	–
מחיר המניה (ש"ח)	7.97	
מחיר הנפקה (ש"ח)	3.71	
הון עצמי	38,900	
שווי שוק		

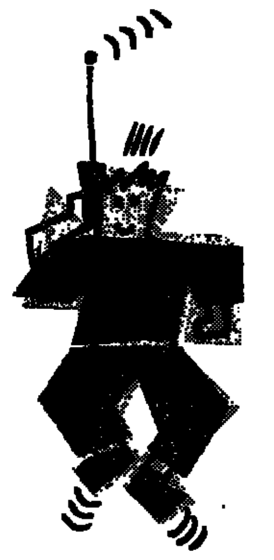

קח חלק ביצירת עידן התקשורת החדש בישראל.

עידן של תקשורת אישית יותר, אמינה יותר, זמינה יותר. הנמצאת בהישג יד של כל אחד.

סלקום ישראל בע"מ, מציעה לך לקחת חלק ביצירתו של עידן התקשורת החדש במדינה. כחברה דינמית, אנו מציעים לך משרות בעלות אופי ייחודי עם אפשרויות להתפתחות בלתי מוגבלת, ואתגרים מגוונים.

ד ר ו ש י ם / ו ת

אגף מערכות מידע MIS

מתפעל/ת בסיס נתונים
DATABASE ADMINISTRATOR

כפיפות למנהל היישומים; אחריות על אחזקה, שיפור, שינוי ועדכון מאגר נתוני החיובים/חשבונות הקשורים למערכת שרות הלקוחות.

כישורים נדרשים:
- השכלה מקצועית רלוונטית.
- נסיון של 2-5 שנים כאחראי על מאגר נתונים (Ingres)
- נסיון ב-DEC VAX ומערכת הפעלה C+, DBMS, VMS קובל ופורטרן.
- שליטה טובה באנגלית.

(משרה מספר 4004)

מנתח/ת מערכות
SYSTEM ANALYST

כפיפות למנהל היישומים; אחריות על הגדרה, תכנון ויישום דרישות תיפקודיות חדשות; קשר עם ההנהלה לצורך הגדרת פיתוחים נדרשים למערכות החיובים הרלוונטיות למערך שרות הלקוחות.

כישורים נדרשים:
- השכלה מקצועית רלוונטית.
- נסיון של 2-5 שנים כמנתח/ת מערכות.
- נסיון ב-DEC VAX ומערכת הפעלה C+, Ingres, VMS קובל ופורטרן.
- שליטה טובה באנגלית.

(משרה מספר 4006)

מנתח/ת - מתכנת/ת
PROGRAMMER / ANALYST

כפיפות למנהל היישומים; אחריות על תכנות דרישות משתנות ומתחדשות; השלמות פיתוח של דיווחים נדרשים.

כישורים נדרשים:
- השכלה מקצועית רלוונטית.
- נסיון של 2-5 שנים כמתכנת/ת.
- נסיון ב-DEC VAX ומערכת הפעלה C+, Ingres, VMS קובל ופורטרן.
- שליטה טובה באנגלית.

(משרה מספר 4005)

אגף השיווק

מדריך/ה לתחום המכירות
SALES TRAINER

כפיפות למנהל השיווק; הכנה ויישום של תכניות הדרכה במכירות לצורך הבטחת יעילות מירבית של פעילויות המכירה; העברת תכניות הדרכה וקורסים לכל כוח האדם במערך המכירות.

כישורים נדרשים:
- השכלה אקדמאית רלוונטית.
- 5 שנות נסיון בהדרכה; ידע ונסיון מוכח בהדרכה בתחום מכירות. בארגון הייטק - יתרון.
- הבנה עסקית ויחסי אנוש מעולים.
- שליטה טובה באנגלית.

(משרה מספר 3009)

אגף שרות לקוחות

מדריך/ה מחשבים
COMPUTERS TRAINER

הדרכת אנשי ונציגי שרות לקוחות בשימוש והפעלת התוכנות והמחשבים המשמשים לעבודתם השוטפת.

כישורים נדרשים:
- השכלה/הכשרה רלוונטית בתחום המחשבים.
- 2-5 שנות נסיון בהדרכת משתמשים במחשבים.
- הבנה ויכולת בסיסית בתכנות.
- הכרת סביבת הייטק - יתרון.
- כושר ביטוי ויחסי אנוש מעולים.
- שליטה באנגלית.

(משרה מספר 2008)

אגף שרות לקוחות

נציגי/ות שירות לקוחות
CUSTOMER SERVICE REPRESENTATIVE

מענה טלפוני לשאלות הלקוחות במגוון התחומים: קבלת הזמנות, שינויים, חיובים חודשיים, תשלומים ושאלות טכניות; ביצוע פעולות הקשורות לגביית חובות; מגע עם מחלקות אחרות לשם מתן פתרונות ומענה לשאלות ולבעיות המועלות ע"י הלקוח.

כישורים נדרשים:
- מיומנות בפעילות מענה טלפוני רציף.
- ידע בהדפסה ובהקלדה למחשב באנגלית ובעברית.
- יחסי אנוש טובים, אדיבות ואוריינטציה למתן שירות.
- נסיון בתחום שירות לקוחות - יתרון.
- נכונות לעבודה במשמרות.
- השכלה תיכונית. על תיכונית - יתרון.
- שליטה באנגלית - יתרון.

(משרה מספר 2007)

מהנדסי/ות טלקומוניקציה
TELECOMMUNICATION ENGINEERS

אחריות על תכנון הנדסי/התקנה/תפעול של מערכות וציוד הטלקומוניקציה בתחומים הבאים: ביצועי המערכת, רדיו, מיתוג, ניתוב, מתקנים, מיקרוגל, תמסורת, וכד'.

כישורים נדרשים:
- מהנדס/ת אלקטרוניקה.
- נסיון מקצועי של 3 שנים לפחות בתחום הטלקומוניקציה, או תחום דומה.
- שליטה בשפה האנגלית - יתרון.

(משרה מספר 1010)

טכנאי/ות טלקומוניקציה
TELECOMMUNICATION TECHNICIANS

אחריות על התפעול והתחזוקה השוטפת של המערכת הסלולרית; התקנה, החלפת חלקים, תיקון, תחזוקה וכוונון הציוד הסלולרי (ציוד מיתוג, תמסורת, מיקרוגל, RF וציוד כוח).

כישורים נדרשים:
- השכלה מקצועית הנדסאי/טכנאי - אלקטרוניקה/קשר.
- נכונות לעבודה במשמרות.
- נכונות לעבודה 7 ימים בשבוע עפ"י הצורך.
- שליטה באנגלית - רצוי.

(משרה מספר 1008)

לכל אגפי החברה

מזכירים/ות
SECRETARIES

לביצוע משימות אדמיניסטרציה, עבודות משרד ומזכירות כגון: הדפסה, התכתבות, תיוק, הזמנות, שיחות טלפון וכו' תוך הפעלת שיקול דעת ודיסקרטיות.

כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית מלאה או בייס למזכירות.
- הדפסה עברית/אנגלית והפעלת מחשב PC.
- הכרת תוכנת מעבד תמלילים "יונדי" (WORD) בסביבת "חלונות".
- יחסי אנוש מעולים.
- שליטה טובה באנגלית.

מכון קיני מוסמך ע"י סלקום לטפל במיון מועמדים למשרות המופיעות במודעה זו. נא שילחו קורות חיים לת.ד. 446 רמה"ש 47103 עבור סלקום, וציין על המעטפה את שם ומספר המשרה.

סודיות מובטחת

סלקום תפרסם הצעות עבודה בכל יום שישי במהלך ...

סלקום ישראל בע"מ CELLCOM ISRAEL LTD.

רשת הטלפון הסלולרי החדשה בישראל

ובעלי המניות שלה

האחים ספרא ■ BELLSOUTH ■ קבוצת אי די בי

מהנדסים אדריכלים

למצוק מהנדסים הרצליה
מהנדסים/הנדסאים
לתכנון ושרטוט
קונסטרוקציות בנין
נסיון קודם ודרישות
אוטוקד רצויים
טלפון 09-583821

קורן
דרוש/ה
עבור פרוייקטים של
תכנון מתקנים
לטיפול במים+
ביצוע ופיקוח
קורות חיים לת.ד. 25217
ראשל"צ

ליועצים בתל-אביב
מיזוג/הנדסאי,
לאינסטלציה סניטרית, ידע
בהשב. ת.ד. 4553 חיפה

מהנדס/ת הנדסאי/ת
לניהול ופיקוח עבודות
תשתית ובניה. 03-5405158

מזכירות

עובדי משרד

יהלומים וצורפים

דוגמניות צילום

בנות מ-1.70
בנים מ-1.80, ונציגים/ות,
יפים/ות, מודל סוכנות
לדוגמנות. 03-9269239

סטודיו בן-גד
03-5234996
צילומי אופנה
ופרסום
דוגמניות/ים
עם/בלי נסיון
•קטלוג שיער
•דוגמניות פנים

"יוניק"
"סטודיו"
03-9300384

"יוניק"
"סטודיו"
מאחלת שנה טובה
לכל לקוחותיה
ולכל עם ישראל

03-5268404, 03-5282125

קוסמטיקאיות

לגלריה בתל-אביב
דוברת אנגלית, רצוי
נסיונה. 03-291714,
09-901777

לסניף קל והמר רעננה
דרושים/ות
קופאים/קופאיות
עם נסיון
09-448565

לאופנת "אבי"
ברעננה, מנהלת חנות +
המלצות, נסיון. 03-6810049

לחנות תאורה
דרוש/ה עובד/ת, עם ידע
בעבודות חשמל, למשרה
מלאה, מגיל 28 ומעלה,
תנאים מצויינים. 09-988330

לחנות תאורה
דרוש/ה עובד/ת, עם ידע
בעבודות חשמל, למשרה
מלאה, מגיל 28 ומעלה,
תנאים מצויינים. 09-988330

מזכירות

דרוש/ת
מזכיר/ה
+ נסיון
מאזור השרון+רכב
ת.ד. 535 רעננה 43106

קורן יהב עובדים בשבילך
לחברת הייטק
מזכירה בכירה
אנגלית ברמת שפת אם
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טלי: 03-9662219
טלי: 03-9674771

TECH-KNOWLEDGE
לידע-טק בע"מ
מזכירה
הכישורים הנדרשים:
•שליטה באנגלית
•שליטה בתהליכי יבוא
•הדפסה על מעבד תמלילים
•נסיון של 5 שנים
יחסי אנוש מעולים,
זריזות ויעילות.
טל' 03-695-8117

לישוב קהילתי נירית
דרוש/ה
מזכיר/ה
פנים
תושב/ת איזור
השרון
נא לשלוח קו"ח לת.ד. 109
נירית 44805 או בערב:
03-9382656

מחסנאים

לרשת שיווק
גדולה
מחסנאים
מאזור פ"ת
03-9342208

מחסנאים
לסידור מדפים.
הכנת סחורה
למשלוח בפ"ת
03-9342208

נגרים

הרצליה
להושים נגרים מקצועיים
ומתלמדים, תנאים טובים.
09-987717, 09-545286

משווקים/ות

+ רכב לתיאטרון בובות,
מתאים לסטודנטים/ות.
במרכז 03-322108, ובצפון
04-252942

קבלני משנה
ופועלים למחיצות גבס,
תקרות אקוסטיות
ושפכטליסטים. 03-6390933

דרושה
סוכנת מכירות
לתיקים יוקרתיים
אחוזים
משכורת בסיסית
עדיפות למנוסה
ובעלת הופעה
נאה ואלגנטית
/050-246013
03-5730202
לבקש את יקי

מפעילי ציוד כבד

נהגים

לחברה סימונאית
מאת כפר סבא, נהגי ג'.
09-954092, 09-954062

דרוש
למוסד ציבורי בת"א, נהגי/
ות ג' + נסיון, אחרי צבא,
לעבודה קבועה. "תיגבור"
03-9305147
03-297840, 03-5036885/6
03-9677403

לציור מוסכות
לייזר, עצמאי מנוסה, רווחים
גבוהים. 09-911206

סוכני מכירות
מנוסים, לחברה העוסקת
ביבוא ושיווק מוצרי חשמל,
תנאים מצויינים למתאימים.
לפרטים: 02-384670 אבי

ספרים/ות

רפואה

עורכי דין

עובדי מתכת

עובדי אלומיניום
מקצועיים ולא מקצועיים,
בתנאים טובים. 03-5011085

מורות וגננות

דרושים
חרטים כרסמים
רצוי תעודה ב-C.N.C
לענף המתכת
למרכז הארץ
03-6393176

למפעל ברעננה
מנהל עבודה בענף המתכת.
09-911889, 09-448098

תנאים מצויינים
לחרט/כרסם CNC מנוסה.
03-6393285/6,
03-5039374, 03-9304025

דרושים:
כרסם, חרט, ידע תכנון
מוכח בכרסום ולאו חריטה,
בעבודות נירוסטה
ואלומיניום, למפעל בראשון
לציון. 03-9668806,
03-9654685

מכונאי אחזקה
בוגר בי"ס מקצועי, ידע
ונסיון במכונאות כללית
הידראוליקה, הבנה במבנה
ופעולת מכונות, תפקיד
אחראי ומעניין, במחלקת
ייצור עתירת ציוד.
03-5403244

לקל פרויקטים
להקמת בתים מעץ
נגגות רעפים דרושים
עובדים רציניים
לעבודה קבועה
תנאים טובים למתאימים
טלפונים
08-252027, 211754

עובדי בניין

שרטטים וגרפיקאים

קורן יהב עובדים בשבילך
דרוש/ה
גרפיקאית
עבודה על מקינטוש, רצוי
נסיון על תוכנת פריהנד.
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טלי: 03-9662219
טלי: 03-9674771

"אחד לאחד"
המרכז הגדול בישראל,
ללימודי מקינטוש. ת"א
03-5251253, ירושלים:
02-233188/9

שעורים במקינטוש!!!
גרפיקה, ציור, אנימציה,
תלת-מימד, מולטימדיה.
03-9653828

רוקחים לבורנטים

רפואת שיניים

עוזרות משפחה
המעשית, פיזיותרפיסטית,
כוחות עזר. 08-344777
לנתניה

מורות וגננות

דרושים/ות
מורים
בראש טוב
בעלי תואר ראשון
להוראה
בעלתנית
מעניינת!
קורות חיים ל
ת.ד. 6167 חולון

מלצרים/ות

פקידים/ות קלדניות

פקידה/מלגזנית
בעלת נסיון בא"ב, למשרה
מלאה, בת"א. 03-6814244

פקידה
03-5104427/9

ORS
לסניף ר"ג דרושה
פקיד/ה
כללי/ת
* בגרות מלאה
עבודה מעניינת
טל:
03-6701645

למפעל מתכת בשרון
דרוש/ה
פקיד/ה טכנית
שעות עבודה
07:00-17:00 - מ
5 ימים בשבוע
פרטים לת.ד.
30546 ת"א (משרה 7)

ברמת-אביב
לנקיון + גיהוץ, 2-3 בשבוע,
4 שעות. 03-6416839

מטפלים/ות

לטיפול בבית הקשיש/ה,
ל-24 שעות, כולל מגורים
וכלכלה, לאזור השרון,
תנאים מצויינים. 09-984827

מטפלים/ות

לטיפול בבית הקשיש/מוסד,
שעות גמישות, תנאים
טובים. 09-984827

בראשון לציון,
בחורה לנהיגה ולעבודות
בית (+אפשרות למגורים).
03-6916467

סיעודית בע"מ
טל: 03-5333524
03-5333930
שרותי מטפלים/ות
בקשישים בבתיהם תנאים
טובים, שעות עבודה נוחות,
אפשרות ל-24 שעות.
תל-אביב - 03-5254105
מעוז אביב - 03-6481583
חולון - 03-5043508
בת-ים - 03-596217
פתח תקוה - 03-9311189
רמת-גן - 03-6731008

מטפלת פיליפינית
מנוסה בטיפול סיעודי
מתפנה לעבודה (+ויזה)
04-642784
03-5469323
07-712827

דרושה מטפלת
צעירה ומשכילה
לטיפול ב-3 ילדים
מחוננים (3,7,9)
בשעות 13:00-21:00
שכר גבוה
03-5221727 רותי/אבי

צעירה ואחראית
לבלות עם
שני ילדים (3,7)
13:00-18:00
בהדר-יוסף
5751433 (ע)
6472972 (ב)

טבחים וקונדיטורים

עוזרות ומטפלות

עובדי נקיון
לבתים, שעות גמישות,
בר"ג. 03-6720697,
03-6727818

בהוד השרון
דרוש קונדיטור, בעל נסיון,
לעבודה קבועה. 09-434350

עובדי מטבח

דרוש/ה
עובד/ת מטבח ונקיון, ועוזר
קונדיטור, לא חובה נסיון.
09-500804/6

למסעדת יוקרה בגני
עובדי/ות מטבח+
עובדי/ות דלפק+
מלצרים
03-5107984/5/6

לחברה בהרצליה
קלדנית מנוסה, למשרה
מלאה, תנאים מעולים.
"גולבלאב" 03-5271561

כתבנית עברית/אנגלית
עם נסיון בתעשיה
הבטחונית, לעבודה
במשרד
03-5661234

מעדני מכירות

איש מכירות צעיר
לחברת יבוא
03-9604843

לעסק בתל-אביב, איש מכירות
נמרץ, קורות חיים לת.ד.
5221 חיפה

לסניף ... בהרצליה
דרושות
מוכרות מנוסות ומלאות
03-6393437/8

דיגיטל אלקטרוניקה בע"מ
אישת קשר ומכירות
03-803457/4717
03-800330

לגבעי פרסום, קידום
מכירות ותערוכות,
דילים/ות גילאי 25-35,
הופעה ייצוגית. 5442874
03-6044014

איש מכירות
בענף מתכת ואביזרים,
תנאים טובים. 03-518480

"למבנים" הפקות
אשת מכירות ושיווק מנוסה.
04-411944, 03-200010

אנשי/נשות מכירה
מכירה, לעבודת טלמרקטינג,
עדיפות לבעלי נסיון
בטלמרקטינג, ורצוי בעלי
רקע בהקלדה, שכר מעולה
+ בונוסים, לראיונות
להתקשר לטלפון 6388824
03

לחברת טל-פארם בע"מ
דרושים/ות
אנשי/ות מכירה
עבודה במשמרות
03-5619680

שליחים/ות

DOMINO'S PIZZA
דרושים
לסניף חולון
שליחים
טלפון
03-5045030

למטבח שירותים
שליחים, רשיון לווספה,
בתנאים טובים. 03-5601111

שליח, רשיון לווספה
(קבועה). אורי/אהובה
03-6958302

למסעדה יוקרתית
דרושים/ות
שליחויות
בעלי/ות רכב או דו-גלגלי
לעבודה בצהריים
בין השעות 12:30-17:00
המתאימים/ות יפנו בצהרים ובערב
לדני 03-5462033 לדגנית 03-5441981

שליח אחרי צבא
עם רשיון לקטנוע.
03-5614211

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

כספת / מרית גילת

אוברדרפט בריבית של 24.7%

העלאת הריבית האחרונה שביצע בנק ישראל, שנכנסה אתמול לתוקפה, החזירה אותנו למחירי האשראי ששררו לפני 33 חודשים, בראשית '92.

בבסך תקופה ארוכה היתה הריבית במשק הישראלי במגמת ירידה. בסלהי קיץ '93 עמדה הריבית של בנק ישראל בנקודת השפל של 9% לשנה, ועלות האוברדרפט עמדה בממוצע על כ-16% לשנה.

אולם, ההאצה המתמשכת בקצב האינפלציה הביאה את בנק ישראל להעלות מאז את הריבית שבע פעמים, עד שהחזיר אותה אתמול לרמה של 14%. בספטמבר ישלמו, איפוא, עסקים ומשקי בית בממוצע יותר מ-20% עבור משיכות היתר בחשבונותיהם.

מטבלאות "הארץ" המצורפות עולה כי מאחר שבנק הפועלים העלה את הפריים ב-1.7% כדי ליישר קו עם בנק לאומי, ואילו בבנק דיסקונט יוקר הפריים ב-1.5% – מציע כיום דיסקונט את ריבית האוברדרפט הזולה ביותר ל"מקבלי משכורות": 18% לסכומים של עד 20 אלף שקל. "מקבלי משכורות", נזכיר, הוא סוג החשבון העו"ש הנפוץ ביותר.

בנק הפועלים יקר רק במעט, ובסכומים מעל 20 אלף שקל הריבית שהוא מציע אף נמוכה יותר. בנק לאומי נותר היקר ביותר.

באידך, לקוחות בנק הפועלים צריכים להיזהר במיוחד מלגלוש במסגרת האשראי של משיכת היתר שלהם. זאת מאחר שהריבית שהוא גובה על משיכות בחריגה, גבוהה לאין ערוך מהמקובל ביתר המערכת, ועומדת מעתה על 24.7% (!).

גם עלות האשראי בכרטיסי אשראי עלתה החל מספטמבר ב-1.5%, בכל סוגי הכרטיסים. במקרה זה בנק הפועלים הוא היקר ביותר והבינ"ל – הזול ביותר. כדאי להזכיר את ההבדל הבסיסי בין ויזה וישראכרט: בויזה הריבית קבועה, כך שלקוח שמבצע קנייה בתשלומים, ישלם את אותה הריבית עד לתשלום האחרון; בישראכרט, הריבית מתעדכנת כל פעם שהפריים משתנה.

עלות אשראי בכרטיסי אשראי

(ריבית נומינלית שנתית)

	ישראכרט	גולד מסטרכרד	ויזה	ויזה זהב
פועלים	19.5%	18.5%	—	—
לאומי	—	—	19.0%	18.0%
דיסקונט	—	—	19.0%	18.0%
המזרחי	18.0%	15.5%	—	—
בינ"ל	18.5%	15.3%	19.0%	17.75%

ריבית חובה בעו"ש מקבלי משכורת – באחוזים

	פועלים	בל"ל	דיסקונט	המזרחי	הבינ"ל
עד 1000	16.7	19.0	16.7	16.8	18.7
עד 10000	18.2	20.1	18.0	19.1	18.7
עד 20000	18.2	19.1	19.2	18.5	-

הריבית במשכנתאות – בינתיים לא

כאשר בנק ישראל מעלה את הריבית, נוצרת ציפייה כי גם הבנקים למשכנתאות, כמו הבנקים המסחריים, יעלו את הריבית. אלא שהקשר של הבנקאות למשכנתאות לריבית של בנק ישראל איננו ישיר. רק אם ייקור הריבית לטווח קצר משפיע גם על הריבית לטווח ארוך – מתייקרות גם המשכנתאות.

במלים אחרות: אם העלאת הריבית במכרזי בנק ישראל גורמת למשקיעים למכור איגרות חוב, התשואות על האג"ח עולות, או הריבית על מקורות הבנקים למשכנתאות עולה גם היא, והבנקים, בתורם, מעלים את הריבית על המשכנתאות.

אולם, הפעם, למרות שהריבית השקלית הועלתה בשיעור ניכר, של 1.5%, שוק האג"ח המשיך לשגשג. אי לכך, לבנקים למשכנתאות אין לפי שעה סיבה להעלות את הריבית בהלוואות הדיור.

לאכול את העוגה ולהשאירה שלמה

ביקורת ציבורית רבה נמתחה על הצעת משרד האוצר להטיל מס על רווחי ההון בבורסה. מרבית הביקורת לא הובעה נגד עצם הטלת המס, שנתפסה כצודקת, אלא נגד השיטה, ובעיקר נגד חוסר היכולת לקזז הפסדים.

זווית שונה להתייחסות מעטה יחסית היתה הכוונה לקבוע את שערי המניות ב-31 בדצמבר '94 כשערי הבסיס לחישוב הרווח לצורך מס. שלמה שוקר, המשמש כ"רכז חוג משקיעים" ברמת אפעל, כתב לנו את הדברים הבאים: "חוק צודק של מס על רווחי הון בבורסה לא צריך, לכאן נחות טכנית, להתעלם מהעלות למשקיע של נייר ערך מסוים, ולקבוע תאריך פיקטיבי כמו ה-31 בדצמבר '94 כבסיס להתחשבנות עם רשויות המס.

"ניקח דוגמה טיפוסית: המדינה מכרה לציבור הרחב במאי '93 את מניות בנק הפועלים במחיר של 465 נקודות. היום המחיר הוא 328 נקודות. זאת אומרת, 30% פחות בערכים נומינליים או כ-40% פחות בערכים ריאליים. נניח, שבסוף '94 המחיר יעלה ויהיה 350 נקודות, ובמחיר זה ירצה המשקיע לראות בו 'מחיר קבוע' לצורכי מס זה.

"אם המשקיע ירצה לממש את השקעתו במשך '95, נניח במחיר של 400 נקודות, למרות ההפסד שצבר הוא יצטרך לשלם גם מס רווחי הון על 'רווח' שלא היה לו.

"הדוגמה הבאה במיוחד לצייר מצב של משקיע מלידי שהאדון שהממשלה מוכרת לו נייר ערך מלידי במחיר הוגן. אי לכך החוק המוצע צריך להיות מושתת על הנוסחה הבאה: 'המחיר הקובע הוא מחיר העלות של נייר הערך או המחיר של ה-31 בדצמבר '93 – הגבוה ביניהם'".

הצעתו של שוקר בעייתית, הן טכנית והן מהותית. מבחינה טכנית, כאשר מתבצעת רכישה של מניה בכמה שלבים, לא שומרים הבנקים את המחיר של כל קנייה וקנייה, אלא את השער הממוצע. מבחינה מהותית מציע שוקר שהמשקיע ייהנה מכל העולמות – חישוב המס ייעשה על פי השער הגבוה מבין שער הרכישה לשער בסוף השנה. מן הדין הוא שגם מתלוננים על התחשבות בהפסדים לפני סוף '94 יש צורך להתחשב ברווחים לפני כן. היות שהחלטת האוצר היא להטיל את המס על רווחים שיווצרו החל מ-'95 – כך יעשה, מן הסתם, גם על הפסדים.

שלמה פריימן

חדרי שמש – קלים יותר

מעוניינים בתוספת מקום בבית ואפילו קיבלתם היתר לבנייה אתם יכולים כמובן לבחור לבנות תוספת קונבנציונלית מבטון ושיש או תוספת מאלומיניום. אבל אפשר לשקול גם להוסיף לבית חדר זכוכית, הידוע גם בשמו "חדר שמש" – שלאוזנה הוחל לייבא אותו לארץ.

למרות ששם החדר מעורר אסוציאציה של חממה, חדרי השמש מצוידים עם בידוד תרמי לתנאי חום וקור, זכוכית בידוד המונעת חום סולרי בלתי רצוי, וזכוכית בעלת הגנה מפני קרינה אולטרא סגולה, וזכוכית בעלת דרגות צל שונות.

בשיטה זו ניתן לבנות חדרי פטיו, חדרי כביסה, פינות אוכל, מטבחים, תוספת לחדרי שינה, עליות גג, חדרי בילוי, ובריכות שחייה. עלות ממוצעת של מ"ר בנוי וזכוכית נעה בין 450 ל-550 דולר – מחיר שאיננו בהכרח זול יותר מהאלטרנטיבות הקשורות או מתוצרת אלומיניום. היתרון של חדר שמש טמון בבנייה מהירה ונקייה יותר, ובקלות היחסית של ההיתר. בבניינים ישנים, מידת העומס שיוצרת התוספת עלולה להיות קריטית, ובנייה קונבנציונלית דורשת לעיתים שיפוץ המבנה כולו או הבנת פיגומים.

נעה רפמן

מאוקטובר '93 ירדו יתרות המט"ח ב-2 מיליארד דולר

הגירעון בתקציב המדינה מתחילת השנה הסתכם ב-21 מיליון שקל

מאת גדי מלץ

יתרות מטבע החוץ ירדו בסוף אוגוסט לרמה הנמוכה ביותר זה שנה. מנתונים שפירסם אתמול בנק ישראל, עולה כי היתרות הסתכמו בסוף אוגוסט ב-5.2 מיליארד דולר. יצוין כי מאז אוקטובר '93, ירדו יתרות מטבע החוץ ביותר מ-2 מיליארד דולר.

באוגוסט חלה ירידה של 431 מיליון דולר ביתרות. מבנק ישראל נמסר כי הירידה הזו נובעת מהעברות של הממשלה לחו"ל, ומהעברות של פיקדונות הבנקים מבנק ישראל לחו"ל. לטענת בנק ישראל הירידה חלה עקב הירידה בתוכת הגולות על פיקדונות מטבע חוץ, ומעבר הציבור מפיקדונות פת"מ, הנושאים תוכת גולות גבוהה, לפיקדונות פמ"ח הנושאים תוכת גולות נמוכה.

בבנק ישראל ציינו כי הירידה ביתרות איננה מעוררת דאגה, שכן בספטמבר אמורה הממשלה לגייס כספים בחו"ל בזכות הערבויות האמריקאיות, ובאוקטובר אמורה הממשלה לקבל את הסיוע האזרחי מארה"ב, בסכום של 1.2 מיליארד דולר.

ממשרד האוצר נמסר אתמול כי בשמונת החודשים הראשונים של השנה הגיע הגירעון בתקציב המדינה לסכום מזערי של 21 מיליון שקל, עקב גידול מעבר לתחזיות בהכנסות המדינה ממסים.

המימון המקומי באמצעות שוק ההון הפרטי היה שלילי, והגיע בתקופה זו ל-28 מיליון שקל. בסך הכל הרימה הממשלה מתחילת השנה 49 מיליון שקל.

באוגוסט הסתכם הגירעון ב-457 מיליון שקל. המימון המקומי באמצעות גיוס הון היה שלילי, הסתכם בהרמה של 57 מיליון שקל.

בסך הכל הרימה הממשלה באוגוסט 515 מיליון שקל.

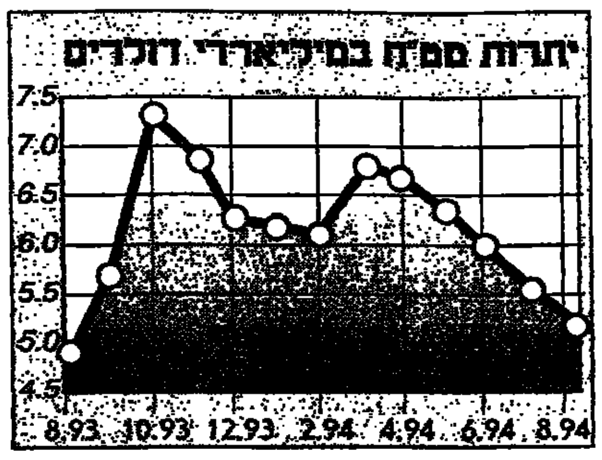

ורטהיים-שרודר נבחר ליועץ פיננסי של הפרטת כי"ל

מאת גדי מלץ

בנק ההשקעות ורטהיים-שרודר נבחר אתמול על ידי רשות החברות הממשלתיות וחברת כימיקלים לישראל ליועץ הפיננסי במכירת שתי חבילות של מניות הממשלה בכי"ל.

המרכז בסניף הלונדוני של בנק ההשקעות האמריקאי. ורטהיים-שרודר נבחר מבין 10 בנקים להשקעות שהתחרו על התפקיד.

בנק ההשקעות ישמש כיועץ פיננסי למכירת 15% ממניות כי"ל למשקיע בודד או לקבוצת משקיעים, ולמכירת 32% מהמניות לציבור בשוקי ההון הבינלאומיים ובישראל. צעדי הפרטה אלה אושרו בידי ועדת השרים לענייני הפרטה לפני כחודש.

באוצר מעריכים, כי ההנפקה לציבור יבוצעו בתחילת '95. לאחר שיושלמו ההנפקות והמכירה הפרטית, יירדו אחזקות המדינה בכי"ל לפחות מ-30%, והחברה לא תהיה עוד ממשלתית.

נמסר, כי בהליך הפרטה זו תהיה לכי"ל אפשרות לשלב גיוס הון מניות כמקור מימון לצורכי תוכניות הפיתוח וההשקעות שלה.

משלחת מטעם ורטהיים-שרודר נמצאת בימים אלה בארץ בהתייעצויות עם רשות החברות הממשלתיות וכי"ל לקראת הליך בחירת החתמים, קביעת מבנה ההנפקה ותכנון המכירה הפרטית.

נבחנת הפרטת יחידות בתעש

מאת שרון שרה

נבדקת אפשרות להפרטת יחידות ייצור מסויימות בתעשייה הצבאית, שיש להן פוטנציאל לרווחיות גבוהה. כך מסרו מקורות כלכליים. הם הוסיפו כי גם שילוב תעש בתהליך מיזוג פעילויות בתעשיות הביטחוניות הממשלתיות נבחן.

ועדת ההיגוי הממשלתית של תעש שהתכנסה אמש, טרם קיבלה את התוכנית האסטרטגית המעודכנת של החברה, והיא ביקשה מההנהלה להגישה בהקדם. הוועדה החליטה להתכנס לעיתים תכופות כדי לעקוב אחר תהליכי ההבראה ואופן פעילות החברה.

לדברי המקורות, האוצר יתקשה להזרים את הכספים המיועדים לתוכניות ההבראה של רפא"ל ותעש, המסתכמים במאות מיליוני דולרים, ולטענתם בקשות הסיוע של הגופים הללו יומונו מקופת המדינה. הם הוסיפו כי בשל נכונות מערכת הביטחון להגדיל את היקף רכישותיה מתעש, נראה שלא צפוי צמצום נוסף במספר עובדי החברה, מעבר לכוונה לפטר כ-1,200 עובדים.

הוצאות השכר של תע"א ב-'94 ירדו ב-200 מ' ד'

מנכ"ל אלתא ביטל התפטרותו

מאת שרון שרה

מנכ"ל אלתא, יהודה פרנקל, חזר בו אמש מכוונתו להתפטר בעקבות שיחה שקיים עם מנכ"ל התעשייה האווירית ויו"ר דירקטוריון אלתא, משה קרת. בשיחה הובטח לפרנקל כי תע"א תנסה בתקופה הקרובה לתת מענה לדרישותיו, כמו שיפור בשכר לעובדים מצטיינים והטבות נוספות. ביומיים שחלפו מאז הודיע פרנקל כי הוא מתכוון לעזוב את אלתא, הנחשב למפעל מצליח, פנו אליו בכירים רבים במערכת הביטחון וביקשו ממנו להישאר בתפקידו.

עוד נודע, כי הוצאות השכר של תע"א ב-'94 יירדו בכ-200 מיליון דולר בשל קיצוצים בשכר ובכוח האדם. ב-'92 הוציאה תע"א על שכר 750 מיליון ד', וה-'94 תוציא 550 מיליון בלבד. בפרק זמן זה עזבו את החברה כ-4,000 עובדים. במחצית הראשונה של השנה נרשמה ירידה של כ-77 מיליון ד' בהוצאות שכר בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

מנתוני הנהלת החברה עולה, כי עלות השכר השנתית הממוצעת לעובד היא כ-40 אלף ד'.

הפסד לבנק כרמל בגלל תשלום השלמות מס והפסדים בניירות ערך

מאת מרית גילת

בנק כרמל למשכנתאות סיים את הרבעון השני של '94 בהפסד של 403 אלף שקל, לעומת הפסד של 332 אלף שקל ברבעון המקביל אשתקד, ורווח של 890 אלף שקל ברבעון הראשון של '94. בזכות רווחי הרבעון הראשון סיים הבנק את המחצית ברווח נקי של 487 אלף שקל, בהשוואה ל-142 אלף שקל במחצית '93.

הרעה המשמעותית בתוצאות בין שני הרבעונים הוסברה בתשלום מסים בסך 307 אלף שקל בגין שנים קודמות, וכן בהפסד של 779 אלף שקל בניירות ערך.

יצוין כי מסוף '93 גדל ההון העצמי של כרמל ב-30% ל-61.7 מיליון שקל (בסוף יוני) בגלל הקצאה פרטית לקרן ההשתלמות של האקדמאים בתחום המדו"ר (מדעי החברה והרוח), כחלק ממאמצי הבנק לקבל היתר לפעילות מסחרית.

גידול של 23.9% ביצוא יהלומים מלוטשים באוגוסט – ל-187.7 מ' ד'

מאת זהר בלומנקרנץ

יצוא היהלומים המלוטשים מישראל הסתכם באוגוסט '94 ב-187.7 מיליון דולר נטו, לעומת 151.7 מיליון דולר באוגוסט '93 – גידול של 23.9%.

ממשרד התעשייה והמסחר דווח אתמול, כי "המכירות מתגברות בימים אלה בגלל החגים הקרבים ולקראת תחילת העונה".

לדברי המפקח על היהלומים במשרד התמ"ס, צפריר עגבר, היצוא המצטבר מתחילת השנה הגיע ל-2.217 מיליארד דולר, לעומת 1.968 מיליארד דולר בתקופה המקבילה (ינואר-אוגוסט) אשתקד – עלייה של 136%.

מיכונים פיתחה מערכת ממוחשבת לארגוני גמלאים

מאת אבי בליזובסקי

חברת התוכנה מיכונים פיתחה מערכת ממוחשבת ייעודית לניהול ארגוני גמלאים. מערכת ראשונה כבר הוזמנה ע"י ארגון גמלאי המשטרה ושירות בתי הסוהר.

המערכת מנהלת באופן שוטף את הפעילויות השונות של הארגון, ומפיקה דו"חות סטטיסטיים שונים, הזמנות לאירועים, ועוד.

עלייה של 1.5% בריבית על מכרזי בנק ישראל

מאת גדי מלץ

הריבית על מכרזי בנק ישראל עלתה אתמול ב-1.5%, בעקבות החלטת הבנק לייקר את המקורות שהוא מעמיד לרשות הבנקים.

הריבית הממוצעת שנקבעה במכרז המוניטרי היומי לבנקים היתה 14%, בהשוואה ל-12.5% שלשום. ריבית הסגירה נקבעה ל-14%. בנק ישראל הקטין את היקף המכרז ב-1.6 מיליארד שקל, ל-6.5 מיליארד ש'. הביקוש למכרז הסתכם ב-16 מיליארד ש'.

הריבית הממוצעת שנקבעה במכרז השבועי לבנקים, בהיקף 6 מיליארד שקל, היתה 14.01%, לעומת 12.51% בשבוע שעבר. ריבית הסגירה נקבעה ל-14%.

במסחר במטבע חוץ נרשמו עודפי היצע של 4.1 מיליון דולר, ובנק ישראל רכש את כל הכמות.

מודעה

ממ"ן. מטענים זה הבייבי שלהם

חברת ממ"ן מעניקה את מלוא השירות ליצוא וליבוא של מדינת ישראל, ברמה הגבוהה ביותר, ותוך התקדמות מתמדת ■ אגב כך היא מתפרסת לתחומי עיסוק נוספים, ממכירות שירותי אחסנה והפצה לחברות ישראליות ועד לטיפול ביבוא הבשר של ישראל וניהול מכירות במכרזים

שיטות העבודה היעילות קיצרו את משך השהייה של מטענים ל-3-5 ימים בלבד

מאת רם אבירז

ממ"ן, מסופי מטען וניטול, מופקדת על הטיפול במטעני היבוא והיצוא של ישראל. היא פועלת בנמל התעופה בן גוריון ומעניקה שירותים לכל חברות התעופה. ממ"ן רואה עצמה מחוייבת למתן שירות ברמה גבוהה ושווה לכל החברות, ומתברר שהיא עומדת במשימה זו בכבוד מיום הקמתה.

ממ"ן מטפלת במטען היבוא מרגע נחיתת המטוס ועד מסירתו ללקוח, לרבות פריקת מטוסי המטען וטעינתם, קליטתו ואיחסונו ומסירתו ללקוח; וביצוא – החל בפריקה מהמשאיות, קליטתו, איחסונו ובנייתו להטסה בהתאם לדרישות חברת התעופה, עד להעלאתו בצורה מסודרת למטוסים היוצאים לנמלי היעד.

מסוף המטענים של ממ"ן משרת את כל חברות התעופה הפועלות בנתב"ג, 24 שעות ביממה, 364 יום בשנה.

פעילות החברה מקיפה רבע מיליון טון בשנה, ובכלל זה ציוד תעשייתי כבד וחומרי גלם, מטענים חקלאיים ובעלי חיים, מכוניות נוסעים ורכב כבד, ציוד רפואי ואלקטרוניקה עדינה, אבני חן ודברי ערך, מטענים דליקים וחומרים רדיו-אקטיביים.

ממ"ן נהנית מיוקרה רבה בארץ ובעולם, בזכות איכות השירותים שהיא מספקת ללקוחותיה, הן בתחומי היצוא והן בתחומי היבוא. החברה הממונה על השער האווירי של ישראל, נמנית בין המסופים המובילים בעולם מבחינת שיטות העבודה, איכות הציוד המודרני, יעילות העבודה, והרמה המקצועית הכוללת שלה. יכולתה בתחום ניצול אמצעי ההטסה, ואיכות העבודה והפיריון שלה, היקנו לממ"ן פרס הוקרה בינלאומי מיוחד, וכן את פרס קפלן היוקרתי.

3.3 ימי שהייה ביצוא

ממ"ן הקימה ומפעילה את המסוף בנתב"ג, מכוח זיכיון מטעם רשות שדות התעופה.

המסוף שלה משתרע על שטח כולל של 100,000 מ"ר. בבנייתו יושמו הנסיון והידע שנצבר במסופי מטען באירופה, ארה"ב והמזרח הרחוק. הציוד המשוכלל, מערכות הניטול והאחסנה, ושיטות העבודה היעילות והחדשניות, שקיצרו את השהייה הממוצעת של משגור ביבוא ל-4.7 יום, ואת השהייה הממוצעת של משגור ביצוא ל-3.3 ימי אחסון – כל אלה הפכו את מסוף ממ"ן לאחד החדישים והיעילים בעולם.

שטח מסוף היבוא הוא כ-20,000 מ"ר, ובו מערכת אחסון רב מפלסית ל-770 משטחי מטוס. המסוף כולל מחסנים מיוחדים המשתרעים על 1,000 מ"ר, ובהם מסוף למטענים מיוחדים: כספת למטענים יקרי ערך, חדרי קרור, חדרי הסגר לבעלי חיים, אחסנת חומרים רדיואקטיביים ועוד.

ואילו שטחו של מסוף היצוא מגיע ל-10,000 מ"ר, ובו במות הידראוליות להכנה והאחדה של מטענים לטיסה, שקילה אלקטרונית של מטענים, ומתקני בטחון ואבטחת מטען מהמשוכללים בעולם.

מתכוננים לעידן השלום

ואולם, הגידול המתמיד ביצוא, שהגיע לכדי 20% לעומת השנה הקודמת, והתחזיות לגידול נוסף ביצוא, לצד הגידול המתמיד ביבוא בשיעור של 14% לעומת השנה הקודמת, יוצרים לחץ כבד על המערכות הקיימות, והגיעו את החברה להיכנס לתכנית פיתוח רחבת מימדים של מסוף היצוא.

מנכ"ל ממ"ן דני שפילמן מגלה כי החברה מתכננת תוספת שטחי איחסון לממ"ן מעבר לגדר נתב"ג, על שטח של 20,000 מ"ר בשלב ראשון, בהשקעה של 30-25 מיליון דולר. ההערכה היא שהקמת השלב הראשון תושלם ברבעון האחרון של 1996, ותעניק למדינת ישראל של עידן השלום, מסוף מטענים העונה לצרכי שנות האלפיים.

מאמצי ההתרחבות, הנגזרים מהעליה בהיקף היצוא והיבוא ומציפיה לעליה ניכרת בהיקף מטעני האוויר, כולל מטעני טרנזיט בעידן השלום, עולים בקנה אחד עם מחוייבותה של ממ"ן לאיכות ולמצויינות.

התתידה לאיכות היא שעומדת מאחורי העובדה, שממ"ן מאופיינת ברמת מיחשוב גבוהה, המשתלבת במערכות המיחשוב של המכס, סוכני המטען וחברות התעופה. מיזוג זה מעניק לממ"ן יכולת ללוות את מיטעני היבוא והיצוא ברמה גבוהה של מיחשוב. ממ"ן נבחרה ע"י הממס"ח (מערכת משולבת סחר חוץ), להפעיל את השלב הראשון במיזום התובלה האווירית.

רמת המיחשוב הגבוהה הובילה את ממ"ן לשיעורי פריון מדהימים. העליה בפריון הגיעה ל-6.9% ב-1989 לעומת קודמתה, וב-1990 נרשמה עליה נוספת של 1.4%. ב-1991 הגיע שיעור העליה ל-2%, וב-1992 ל-3.8%. הישג נוסף שרשמה ממ"ן לזכותה הוא בגין יעילות ניצול שטח המסוף, שמגיע ל-5 טון למ"ר.

ניהול מחסנים לחברות אחרות

ממ"ן היא חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בת"א. 26% ממניותיה מוחזקים בידי תשי"ת מפעלי תיירות ושירותי תעופה שהיא בבעלות אל על, 26% נוספים מוחזקים ע"י החברה הציבורית סקוריטס, ו-48% בידי הציבור. ראש מועצת המנהלים שלה הוא בנימין דיידאי.

זה מכבר הרחיבה החברה את פעילותה לתחומים נוספים, כדי לא להיות "חברה של מוצר אחד". כיום היא מספקת מיגוון שירותים שאינם נגזרים בהכרח מעיסוקה העיקרי, ובכלל זה אספקת שירותי קרקע לחברות תעופה בנתב"ג, באילת ובעובדה, ושירותים בתחומי הלוגיסטיקה.

נסיונה הלוגיסטי העשיר, הוביל את ממ"ן לשמש גוף מוביל בתחומי הלוגיסטיקה. ממ"ן הקימה מרכזי אחסנה והפצה, ומפעילה שירותי ניהול מלאי והפצה עד לפריט הבודד ברמה של ג'וק אלקטרוני. היא מנהלת מחסנים על שטח של עשרות אלפי מ"ר, עבור חברות גדולות כמו המשביר לצרכן, דיגיטל, אלתא, אלביט, מחסני מל"ח הממשלתיים, ואפילו נאמנה של המדינה ביבוא בשר דרך נמלי הים ועיסוק במכירות פומביות של טובין שהוחרמו ע"י רשויות שונות (מס הכנסה, בתי משפט, ביטוח לאומי והמכס). החברה גם עוסקת במכירת רכבים של מוסדות (משטרה ועוד).

שירותי שיווק ליצואן הישראלי

תחום נוסף שאליו נכנסת ממ"ן בימים אלה, כולל עיסוקים המשיקים לפעילות במ"ן, באמצעות חברות בנות, החל מהפעלת חברת תובלה ועד לפיתוח נדל"ן מסביב לנתב"ג.

החברה גם מפעילה את חברת IMC בהולנד, שמוכרת שירותים ליצואנים ישראליים המבקשים לייצא לשוק האירופי, ובעיקר שירותי שיווק וכאלה שכל יצואן מתחיל זקוק להם.

חברת ממ"ן היא חברה רווחית, המעסיקה 450 עובדים, בהם גרעין של 190 עובדים קבועים. מחזורה מגיע ל-120 מיליון שקל בשנה, ובכלל זה רווח נטו של 16.5 מיליון שקל (מתוך רווח תיפעולי של 26 מיליון שקל).

הארץ

יום שישי כ"ו באלול התשנ"ד
2 בספטמבר 1994

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 [illegible]

העורך: חנוך מרמרי עורך המשנה: יואל אסתרון

גרשום שוקן, העורך 1939-1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken St., Tel (03)5121212, Fax 6810012

המשפט חייב להימשך

שלב הראיות במשפטו של ח"כ אריה דרעי, הדמות הפוליטית המרכזית בתנועת ש"ס ומי שכיהן כשר הפנים בשלוש ממשלות, החל להתנהל אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים. זהו, כשלעצמו, עובדה ראויה לציון: לאחר התמשכות בלתי סבירה של חקירת המשטרה, כארבע שנים תמימות, שנבעה בעיקר מתרגילי התחמקות של הנאשם העיקרי (יחד עם דרעי נאשמים שלושה אנשים נוספים), נעשה לא מעט כדי לדחות את השלב המעשי במשפטו ולגרום לו להימשך עוד שנים רבות.

קשה להימנע מן הרושם כי דרישות סניגוריו של דרעי להשתחרר מלייצגו, שבועיים לפני מועד פתיחת המשפט, שימשו במידה רבה אמצעי לדחיית המשפט, ושוב שבית המשפט המחוזי, ואחריו גם בית המשפט העליון, סיכלו את הניסיון הזה. אף גם אם באמצעיהם של שני הסניגורים הראשיים במשפט, עורכי הדין דן אבי־יצחק ואמנון זכרוני, להשתחרר מתפקידם נבעו מן הרצון להימנע מעומס של ניהול המשפט ברציפות, הדבר אינו מתקבל על הדעת מבחינה ציבורית. משפט פלילי שהנאשם הראשי בו הוא אישיות ציבורית ממדרגה ראשונה, ראוי שיתנהל במהירות האפשרית, גם אם רציפות המשפט עלולה לפגוע באפשרותם של סניגורים ידועי שם לנהל בו בזמן תיקים אחרים.

אפשר היה לקוות כי לאחר שעורכי הדין, כאנשי חוק מובהקים, חויבו על ידי בית המשפט המחוזי להמשיך וללמד סניגוריה על דרעי, ואף עתירתם לבג"ץ נדחתה, הם יקבלו את הדין כלשונו וכרוחו. לא כך נראה ביום פתיחת המשפט אתמול, כאשר עו"ד אבי־יצחק הודיע לבית המשפט שלא יחקור את עדי התביעה בחקירה נגדית, משום שלא ניתן לו זמן מספיק להתכונן וללמוד את עדותם, ואילו עו"ד זכרוני אף לא מצא לנכון להופיע בבית המשפט.

האם שני אנשי החוק הבולטים האלה מפגינים בפומבי, חלילה, זלזול בהחלטת בית המשפט העליון? זוהי אפשרות שהדעת אינה סובלת, ויש לקוות כי היתה זאת מקריות בלבד ובהמשך המשפט יעשו שני הסניגורים הכל כדי להוכיח את נאמנותם לחוק וכדי שלקוחם יקבל את ההגנה המרבית והטובה ביותר שהם מסוגלים לספק לו.

משפט פלילי שבמרכזו עומד שר בממשלות ישראל, ראוי שיתנהל באווירה שתבטיח לשני הצדדים – התביעה והסניגוריה – את מלוא האפשרויות להוציא לאור את האמת, בלי שהזמן יגביל אותם בעשיית הדבר הזה. אסור גם שיתעורר ולו לרגע הרושם שנמנעת מדרעי ההגנה הטובה ביותר. אך בו בזמן אסור גם שהמשפט הזה יימשך יותר מן הזמן הדרוש בתרגילי דחייה שונים ומשונים, כמו שכירת שירותיהם של עורכי דין חדשים בשלבים המתקדמים שלו, או מתיחתו של המשפט על פני שנים רבות באמצעות הפחתת תדירותן של הישיבות.

הפרשה הזאת נמשכת כבר זמן רב מדי, והאחראי העיקרי להתמשכות הבלתי סבירה של חקירתו הוא ח"כ דרעי עצמו, שניצל לרעה את מעמדו כשר ואת הזכות לשתוק בחקירה במשך חודשים רבים. ייתכן שגם עכשיו דרעי מעוניין למשוך את משפטו למשך שנים, אף שעל פי כללי ההיגיינה הציבורית הוא אמור להיות מעוניין שצדקתו תצא לאור בהקדם האפשרי.

בחשיבות לא פחותה הוא עניינו של הציבור להביא את המשפט הזה לסיומו בעוד מועד: הציבור כולו – ובכלל זה ציבור בוחריו של דרעי – זכאי לדעת אם אריה דרעי הוא קורבן תמים שהואשם לשווא, או שמא עבריין שביצע את כל אותם המעשים הפליליים שכתב האישום מייחס לו.

בוכים ועושים חיים

מאת יואל מרקוס

על מצב המשק חל מה שאמר בשעתו ידוע על המוסיקה של וגנר: היא לא כל כך גרועה כפי שהיא נשמעת. אנשים בוכים וקורעים, אך בפועל מעולם לא היה מצבם הכלכלי האישי טוב יותר. האנשים בוכים ועושים חיים. בוכים וטסים לחו"ל. בוכים ומחליפים את מכוניותיהם. בוכים וממלאים עד אפס מקום את המסעדות ואת הפאבים. בוכים ועושים חתונות, בריתות, בר־מצוות ומה לא, הכל ב"גרנד סטייל".

השבוע נתקלתי בבוטיק חדש ומהודר לאבזרי קפה. בבריכה הנכבדת בהדרגה לבוטיק אחר גדול, לא אתפלא אם בקרוב יהיו לנו גם בוטיקים לחמין ולקישקע. במשך לצרכן – פעם מקדשו של מעמד העובדים – קונים את מיטב הבשמים הצרפתיים במחיר 400 שקל לבקבוקון. בבוטיקים של הירקות אפשר להשיג עתה "אב־דיב" פרי (שלש, בעבריה) המיובא באוויר מבלגיה, ובבוטיקים של הדגים תמצאו צדפות טריות מיובאות מצרפת. השפע נשפך מכל מקום ומכל מקום מתרוצץ בקניות. [illegible] לפריזה או לקבלות־פנים. עם 250 מחיר ההפרשות ביום, בקושי יש מקום למטוסים.

כלכלנים מוקסמים אולי להגביר את הניגוד בין הקיטורים על המצב למצב עצמו. אך קטגנים כמוהם במלים טובות, מדים שרמת החיים עלה בקצב לאינרבולל. הצריכה הפרטית לנפש עלתה השנה ב־5%-6%. יש מי שמדבר על פרוספריטי ללא תקדים. בשנה שעברה נרכשו 160,000 מכוניות פרטיות חדשות. ולמי שבא ואומר כאן שמדובר בחלק קטן של האוכלוסייה, יש לי תשובה מיידית: מי שרכש 160,000 מכוניות חדשות, מכר 160,000 מכוניות משומשות. ומי שקנה את המשומשות הללו, מכר 160,000 מכוניות עוד יותר משומשות. משמע שכל שכבה באוכלוסייה קפצה בדרגה לרמה גבוהה יותר.

אפשר ללעוג לרבבות אם לא למאות אלפי האנשים היוצאים לטורקיה וליוון – אך התיירות הזולה לחו"ל היא הוכחה שרבבות חדשות מצטרפות למעגל הנוסעים. יותר ממיליון נוסעים בשנה – זו הוכחה שהעלייה ברמת החיים מקיפה יותר אנשים ממה שהראה העין הרומית של הבוכים המקצועיים. לאנשים יש כסף. הנכסים הפיננסיים של הציבור מסתכמים ב־350 מיליארד שקל. 126 מיליארד שקל מהם במשמרת בבנקים בכמיליון חשבונות. זה כסף ממשי הניתן לסימוס, לא אשליה. אם מוסיפים לנכסים הפיננסיים גם את הכסף השחור וגם את הדירות, בידי הציבור כיום אוצר השווה פי־שניים עד פי־שלושה מהתוצר הלאומי השנתי.

ברכושם של 30% עד 95% מכל בתי האב בישראל, "שבעת הגדולים": טלוויזיה, וידאו, מכונת כביסה, מיקרוגל, שואבי אבק, מזגנים ומכונית פרטית. המחזאי הבריטי דניס פוטר ("הבלש המזמר") אמר בראיון שהעניק לטלוויזיה לפני מותו, ש"הדעה הזולה של החברה היא שהפכו אותנו מאזרחים לצרכנים". היו ימים שהשלטון הסוציאליסטי־בולשוויקי ששלט במדינה אכן ראה בכך פגם. הוא לא אהב אנשים נהנים. לפי ששכת, הם רכשו "מחיקון" שמוחק את הצבע בטלוויזיה. אך מה היא מטרתה של כלכלת מדינה, אם לא לגרום שאזרחיה יחיו טוב יותר?

השילומים מגרמניה והסיוע האמריקאי שבמשך השנים קיבלנו בזמן מפני שהיינו במלחמה, ועוד סיוע נוסף לקבלו כי אנו הולכים לשלום, נתנו לנו את הדחף הראשון. אך המפנה הממשי החל בעצם ב־85' בתוכנית הייצוב של פרס־מודעי, שהורידה במכה אחת את האינפלציה מ־440% ל־20% בשנה ופתחה את עידן הליברליזציה. הממשלה הזולה לצאת ממעורבותה הכבדה השאירה את שוק ההון למגזר העסקי ולמשקי הבית.

הפתיחות בתוספת העלייה הגדולה בתוספת תהליך השלום, שהחל בוועידת מדריד, יצרו אקלים של רווחה. מאז 1990 צומחת הכלכלה באותו קצב מסחרר שצמחה עד שנות ה־70 ועודדה אז את התפעלות העולם. בארבע השנים האחרונות עלתה הבורסה נומינלית ב־800%, מאות חברות חדשות גייסו כסף בבורסה וכמספר הזה של חברות נעשו ציבוריות. מנחם בגין, שרצה להיטיב עם העם, הטיס עלינו כמעט שואה כלכלית. ממשלת רבין, בלי לדבר הרבה, מיטיבה עם העם – הן על־ידי תהליך השלום, הן על־ידי המשך העלייה והן על־ידי הפניית המשאבים פנימה. ההכנסה הלאומית, שהיא כיום 14,000 דולר לנפש – מקום טוב באמצע אירופה – שואפת להגיע בסוף המאה ל־20,000 דולר.

אם כל כך טוב, אז למה אנו בוכים? כדי שהממשלה לא תבחין כמה טוב לנו. כבעלי תואר ב"אי ואבאי" – בוגרי אירוח ומוסמכי אינפלציה – אנו למודי ניסיון באיזו קלות עלולה ממשלה להיכנס לכיסינו ולדפוק לנו את החיים הטובים. וכשממשלה עומדת לרוץ ב"חבילה לריסון האינפלציה", מי לא יערוך להתראות אחרי ישיבת הממשלה ביום א'.

מחפשים קוסמים

מאת אורית שוהט

> אי־אפשר לשכפל 88,600 מורים מצטיינים. אי־אפשר לרפא את בעיות החברה בבית הספר

ביום שישי התפרסם ב"הארץ" סיפורו המרגש של יואל איפרגן, מורה למתמטיקה יליד קרית מלאכי, שמנהלי התיכונים בתל אביב קוראים לו "הקוסם". איפרגן היה ילד יוצא דופן, שהגיע לפנימייה של ילדים מחוננים יוצאי עיירות פיתוח, והוא גם יוצא דופן בבגרותו. בשכר 20,000 שקל בחודש הוא מלמד את תלמידי י"ב החלשים ביותר בתל אביב, ומצליח להעביר אותם בהצטיינות את מבחן הבגרות במתמטיקה.

אילו היה אפשר לשכפל את יואל איפרגן ב־88,600 עותקים, כמספר המורים בישראל, מערכת החינוך היתה נראית לגמרי אחרת. אבל אי־אפשר. מערכת החינוך בנויה על מאסות של בינוניים ולא על יחידי סגולה. גם הצבא בנוי על מאסות, וגם בו יש רק שכבה קטנה של מצטיינים ומוכשרים, אף על פי שהצבא משלם לאנשי קבע משכורות גבוהות. החברה מצפה מאמנון רובינשטיין שיעשה קסמים כמו איפרגן. שישווה בין עניים לעשירים, בין חלשים לחזקים, בין עולים לוותיקים, בין ילדות לקרואבים. אבל בית ספר הוא רק בית ספר. עיקר החינוך נעשה בבית.

מערכת החינוך אינה יוצרת את הפערים, כפי שאולי נדמה מהכרזות המוטחות בתגובות משרד החינוך. היא גם אינה יודעת מה התרופה לסגירת פערים, מפני שעוד לא המצאה תרופה כזאת. כל פרופסור לחינוך מביא את המחקר המוכיח כי בידיו הנוסחה הגואלת. כל אחד מהם מגן בלהט על השקפת עולמו החינוכית. אחד אומר שמשכורת גבוהה למורים היא הפתרון היחיד, אבל כדי לשלם ל־90 אלף מורים חצי ממה שמקבל איפרגן, צריך להשוות את תקציב החינוך לתקציב הביטחון.

יש מומחים לחינוך האומרים שכיתה מעורבת היא הפתרון, ויש שאומרים שדווקא בכיתה מעורבת מרגישים החלשים עוד יותר חלשים. יש מחקרים המצביעים בהסעת תלמידים מאזור חלש לאזור חזק, ויש מחקרים הפוכים. רק בעוד עשר שנים [illegible] בדרום תל אביב [illegible] של תלמידים [illegible] להגיע להצטיינות [illegible] אביב שנכנס ללמד [illegible] לבינוניים "אסטס", "הלהט" (תלוקדנתים) "לתלמידי". אלו הם צריכים להכיר ל"צבי..." הם טובים מהם, על־ידי השקעה [illegible] מורות. מי יודע.

מנכ"ל משרד החינוך, שמשון שושני, אומר שבסוף הקדנציה שלו יהיו עד 10% מסיימי בגרות. מתנגדיו אומרים שזה יקרה רק כי הבחינות יהיו קלות יותר. בכלל אין דבר אחד ששושני עשה, שאינו מעורר עליו תגובות של אי־אמון. אבל גם ההתקפות הציבוריות בשושני, והאכזבה הן אשמות הגבר, גם הן בכפיפות את המערכת.

אמנון רובינשטיין ומנכ"לו הם צמד חרוץ וחזק המתיימר לכסות כל רעיון חדש. הם הצליחו לגייס לשנת החינוך תקציב של 12 מיליארד שקל. רובינשטיין הצליח בתוך קדנציה להוציא את המונופול על התואר ב"א מהאוניברסיטאות ולהפוך את המכללות למקום שבו כל אחד יכול לקבל תואר ראשון. הוא עדיין לא נכנע לניסיונות להפוך את החינוך הגבוה לחינוך פרטי. כל המכללות הן מוסדות שלא למטרת רווח, וכך הלימוד בהן סביר. משרד החינוך משקיע במנהלי בתי הספר, בהנחה שקל יותר לטפח שכבה קטנה של מנהלים מצטיינים מאשר לטפח שורות של מורים מצטיינים. מנהל בית הספר נעשה מלך כל־יכול. זה רע או טוב? מי יודע? בשכונת התקווה, למשל, נכנס השבוע לתפקידו מנהל צעיר בן השכונה, מאסכולת איפרגן, כבכר הוליך את כל מורי בית הספר "הירוק" במורים חדשים. זהו עוד ניסיון שיצליח או לא יצליח, אבל לפחות מנסים.

משרד החינוך עושה מהפכה בתחום לימוד חשבון בבתי ספר יסודיים. מעתה לא תלמד מורה אחת את כל המקצועות, והמורה לחשבון תהיה מקצועית כבר בתחילת הדרך. בהרבה תיכונים נפתחו השנה כיתות בגרות מיוחדות, עם מסלול המתאים לתלמידים חלשים יותר. זה ניסיון למצוא שביל זהב בין הפרדה לאי־הפרדה. כמעט אין דבר שהיה אפשר לבקש מהחינוך ולא נוסה בקדנציה זו, אבל רק בעוד עשר שנים נדע אם רובינשטיין ושושני היו צמד בוגדים, או שהיו פורצי דרך. מה שכן ברור הוא שיש הרבה התרוששות במערכת החינוך, ובתי הספר הרגילים – שפעם לכדו את כל תשומת הלב – כבר אינם מיוחדים כל כך. בכל הארץ קמו בתי ספר מיוחדים, המקבלים תקציבים גדולים לעשות ניסויים קטנים.

מערכת החינוך ספגה השנה ביקורת נוקבת כמעט מכל כיוון אפשרי. אמנון רובינשטיין ומנכ"לו, שמשון שושני, נאלצו להדוף מתקפות של סופרים שזעקו נגד ביטולה של בחינת הבגרות בספרות, אחרים תקפו אותם בשם השפה העברית, ובעיקר תקפו אותם בשם האינטגרציה. החשש הוא שראש הממשלה ישמע רק את הזעקות, ויחליט שההשקעה בחינוך אינה משתלמת. למה לתת 12 מיליארד לחינוך אם זה לא מביא לממשלה יחסי ציבור טובים? הרי תמיד אפשר לבנות כמה מחלפים בכסף הזה ולהצטלם לידם, או לסבסד טיסות לטורקיה, או להוריד את מס ההכנסה, או לקנות עוד חמישה מטוסי קרב ולעשות מצעד צבאי ביום העצמאות. בחינוך קשה יותר לעשות קסמים.

הייתכן הסכם ביניים בלבנון?

מאת זאב שיף

במאמצים להשיג פריצת דרך בינינו לסורים נבחנת גם האפשרות לעשות זאת בשטח לבנון. כך הובנו דבריו של יצחק רבין בראיון לעיתון הערבי "אל־ווסאט" (ב־22.8), שבו הציג את תנאי ישראל להסכם בדרום לבנון. אלא שבדרך שהציג רבין את תנאיו לא ישיג כיום את יעדו. הצד השני יבין מדבריו, כי הוא מתנה את הסדר הביניים ואת נסיגת צה"ל בהסכם שלום. וזה, למעשה, הסכם נפרד עם לבנון.

את אסד מטריד – והוא אמר זאת לאמריקאים – שאחרי ההסדרים הנפרדים עם אש"ף ועם ירדן, תנסה ישראל לעשות מהלך דומה עם לבנון. סוריה, השולטת על לבנון, לא תאפשר לה לעשות שלום נפרד עם ישראל. אסד יסכים להסדר ביניים רק אם ישתכנע שהוא יכול להפיק מכך תועלת, ושאין מדובר בתרגיל שנועד לבודדו. ואם כך, מדוע לא יגבר חשדו של אסד אם הוא קורא בתיקון שיצא מלשכת רבין, אחרי פרסום הראיון ב"אל־ווסאט", כי "בתום שישה חודשי שקט ניכנס למשא ומתן עם ממשלת לבנון, שימשך שלושה חודשים, על הסדרי הביטחון, הנורמליזציה ביחסים, ובסיומם נחתום על הסכם שלום ונסוג לגבול הבינלאומי". כלומר, המשא והמתן אינו רק על הסדרי ביטחון, אלא גם על נורמליזציה בין המדינות ועל הסכם שלום. מנוסח זה אפשר גם להסיק שהנסיגה לגבול הבינלאומי מותנית בחתימה על הסכם שלום.

בהסכם ביניים בלבנון יש שני שחקנים ראשיים ושלושה בתפקידי־משנה. השחקנים הראשיים הם ישראל וסוריה; שחקני־המשנה הם לבנון ולידה חיזבאללה, וליד ישראל – צבא דרום לבנון. יהיה קשה להשיג הסדר ביניים אם הצדדים, ובפרט השחקנים הראשיים, לא יעריכו כי הם מרוויחים משהו. לסורים משמשת המלחמה הקטנה בדרום לבנון קלף מיקוח ולחץ. כך הם מעריכים זאת, אך בלי להבין שאם תאבד להם שם השליטה, גם הם עלולים להיפגע. הסדר ביניים עשוי אולי להיראות לדמשק, אם יקבלו הסורים באמצעותו הכרה בשליטתם בלבנון, אך ספק אם יסכימו לרגיעה בלבנון בטרם נגיע עמם להסכם עקרונות על נסיגה מהגולן. ואם אין הם מתירים ללבנון להצטרף לשיחות הדו־צדדיות, ודאי שלא יאשרו הסדר נרחב. ובוודאי לא ייכנסו לעימות צבאי עם חיזבאללה, אף שבכוחם לפרוק את נשקו.

אילו היתה ממשלת לבנון חופשית, היתה מנצלת את הסדר הביניים להשלטת ריבונותה עד לגבול הבינלאומי. זו גם הדרך לשים קץ למעורבות צבאית אירנית בלבנון. כעת עמדתה הרשמית היא, כזו של הסורים, שעל ישראל לסגת ללא תנאי בהתאם להחלטת מועצת הביטחון 425. באין הסכמה סורית, ספק אם תנסה לפרוק את נשקו של חיזבאללה. דמשק מתנגדת גם להצבת צבא לבנון יתייצב על גבול רצועת הביטחון – כהצעת ישראל.

תגובת חיזבאללה על הצעות רבין באה מפי מנהיגו, השייח פדלאללה. ראוי לקרוא בין השורות בדבריו. מטרת ישראל, לדבריו, היא לצמצם את אבדותיה בדרום לבנון; נסיגה ישראלית תהיה ניצחון להתנגדות הלבנונית; חיזבאללה ימשיך בהתנגדות גם אחרי הנסיגה, אך "ההתנגדות למדינה היהודית תקבל צורות חדשות, ולבנון אולי לא תהיה עוד הזירה הנאותה לשחרור פלשתין". מכאן שחיזבאללה ישתלב בעקיפין בהסדר, אם תהיה זו נסיגה אמיתית. עם זאת, לא יסכים לפירוק את נשקם של אנשיו.

בראיון ב"אל־ווסאט" הציג רבין את ארבעת התנאים הבאים לנסיגת צה"ל: 1. צבא לבנון יתפרס תחילה לאורך הגבול הצפוני של רצועת הביטחון. 2. חיזבאללה יפורק מנשקו. 3. אחרי שישה חודשים בלי התקפות על ישראל, יחל מו"מ קצר שבסיומו תיסוג ישראל לגבול הבינלאומי. 4. צד"ל ישולב בדרך זו או אחרת בצבא לבנון ואנשיו לא ייפגעו.

חשיבותו של הסדר ביניים לישראל היא בסילוק מוקש מגבול הצפון, והתוספת בכוונתה של דמשק להגיע להסדר כולל עמה. לישראל כדאי לשלם בעד זה. בכל מה מדרישותיה של ישראל התחולל מהפך: לפני כמה שנים ירה צה"ל בארטילריה כדי למנוע את ירידת צבא לבנון לגבול, האירוניה היא שעכשיו אנו דורשים זאת: פעם דיברו אצלנו על פירוק חיזבאללה, ועכשיו מדברים רק על פריקת נשקו. מדובר לא רק בחיזבאללה, אלא גם ביחידות של המפלגה הקומוניסטית הלבנונית, של אבו־ניזאל ושל החזית הדמוקרטית. תנאי חשוב הוא היחס לצד"ל. לא מדובר רק בלוחמים, אלא גם במורים, ברופאים ובאחרים, ובמשפחותיהם. כעת הם רואים מה קורה למשתפי הפעולה הפלשתינאים, ומתחלחלים. אם לא ניזהר, נאכל מרורים.

מדובר בתנאים מסובכים, אך האלטרנטיבה היא גלי התנגשויות. במצב הנוכחי חש פיקוד צה"ל כאילו ידיו כבולות בשדה הקרב, בגלל ההבנות שנקבעו בתום מבצע "דין וחשבון". לכן, אל לנו להתפלא אם יורחבו ההתנגשויות ואם לא יהיה הסכם, אנו נהיה עדים בחודשים הבאים להתלקחות גדולה בדרום לבנון. בעקבותיה אולי יתייחסו כל הצדדים ברצינות רבה יותר להסדר ביניים.

הזעם לא באופנה

מאת גדעון סאמט

די לעיתונאי הצהריים באיזו רשימה קטנה על איזה עניין, וכבר בכותרת יש "זעם". פליאה קלה נעשית ל"תדהמה". לא פעם תשומת לב שכדאי להראות כמה הכל רותח, יחד שניהם בכותרת, כמו ב"זעם ותדהמה בבורסה". והנה, המלים האלה התיישנו. הן יצאו מהאופנה. לפחות בעניין זה שגרת עיתונות הצהריים מפגרת אחרי הזמן. הסגנון הגדוש כבר לא [illegible] על השפתיים. החיים הולכים ונרגעים כאן. השינוי לא בא פתאום, אבל עשה דילוג גדול בשנתיים האחרונות. אך הזעם עלה במשך עשרות שנים מעל כל עימות בארץ. חרון, לא רק זעם, נשפך לעבר אויבים מבחוץ ומבפנים. קצת יותר מעשור חלף מאז הניפו מעריצי ליכוד, זועמים באומת, בתנועה מרוזית אצבע לעבר כל מה שהריח מערך. הילוגים רותחים מחימה היו מוכנים לקרוע יריבים לגזרים, ולהיפך. מדינה של עצבים. זה הולך ומשתנה.

שכנים עדיין תוקעים סכינים זה בזה והגברים משספים את נשותיהם. אבל איזה רוגע נורש בשפה. אין כמעט עניין העשוי להוציא את הרחוב מהכלים. גם מהומת הבורסה עברה בעצם ליד האוזן. את הרעש הולל מיעוט קטן. השאר חיכו בשקט לעליית המניות. היא באה.

לא פרץ השבוע כעס ציבורי של ממש בשני עניינים שהעסיקו כל כך את הממשלה, ובעיקר את העיתונים והטלוויזיה. באוויר כד מו תבוא לא תבוא, פנתה לא פנתה בנימוס – למי אכפת? גם ההתחמקות המרגיזה של שר החוץ המצרי מ"יד ושם" לא הצליחה לגרות שום בלוטות זעם. שימו נא לב למה שקרה בסוף, אחרי הלא־אירוע: נמאס ביקר. זעם בטוח יכולה לבוא.

מסורת ארוכה של תגובה חריפה גבתה אצלנו מחיר רגשי יקר. תרמה שרווח לרבים כשהתחילו לחוש שהם יכולים לעבוד לגוה. אומה שטובעה לוויתורים גדולים למען השלום לא תבזבז עוד את האנרגיות שלה כדי לדרוך עם על נימוסי הגברת מפקסטון. הליכוד וערפאת נראו כל כך מבודדים ויבבנים השבוע, כשהם שיכו בשלהם. השפלתם אותי והשפלתם מדינה איסלאמית נגדלה, אמר ערפאת לח"כ דדי צוקר בעזה. ההשפלה הלאומית נמשכת, הודיע הליכוד על טקס העברת הסמכויות. אך הרוב חולים מזמן שתחושות כאב רוקחות כאלה כבר אינן בשבילו.

אווירת הפיוס נובעת כמובן קודם כל משבירת מחסומי ההידברות עם המפלגה הפלשתינית. אבל מחזקת אותה גם הידיעה שבתמורה למתינות החדשה, האזרחים מקבלים חיים טובים יותר במעין קודתן עם יצחק רבין. קו שכוחים, תן מחלפים: קח תמיכה בכל התהליך, תן שקט נפשי. שלא לדבר על עסקת החליפין העליונה: קח מלחמות, תן שלום. ובתוך כך נרגעו הוויכוחים בין תומכי התהליך לבין עצמם. גם השמאל זז קצת, ימינה. נושאי הדגל הרדיקלי, שהתקרבות המדהימה בינינו לבין הפלשתינאים אינה מספקת אותם, כבר אינם זוכים שם לאוזן קשבת.

בהליכה אל האמצע מתעגלות הפינות. דציבלים גבוהים מדי צורמים את האוזן. אין עוד כמעט פוליטיקאי, אפילו בימין, המתעקש על אידיאולוגיה מהודרת כלי שיסתבך בשחיקת הפופולריות שלו. גישה דוגמטית ועיקשת בנושאים שונים גרמה בהדרגה נזק פוליטי גם לשולמית אלוני, למשל, והסתייגות אפילו בתנועה די רעיונית כמו רצ.

כלפי המגמה הזאת נשמעת טענה שאין לבטלה. דוברים של תנועת ההתיישבות בשטחים רואים בנטייה המסתמנת הזאת עדות לדפיון הרוח השכל ולריצה בכל מחיר אחרי הרוגע של החיים הטובים. אבל קשה לבוא בביקורת כזאת נגד רוב באומה שלמה, שהעבירה עשרות שנים בדבקות גדולה בעריכה ושפכה עליהם את דמה. יש לא רק מחלוקת עקרונית בין יש"ע לבין הרוב, אלא גם – אבן – זעם על מה שנראה למתנחלים כנטישתם. הנה, הימין עצמו אינו נקי מתהליך הרגיעה. מי זוכר שעוד לפני זמן קצר צפו כאן שמלחמת אחים תפרוץ כל רגע בגלל ההסכם עם אש"ף?

השבוע הביא את בלפאסט כהמחשה נוספת שגם לפתיל הקיצוניות הארוך ביותר יש קצה. היא לימדה שוב שיש חיים אחרי איבת נצח. ואל יהיו לאיש נקיפות מצפון אם מתברר שאלה חיים לגמרי לא רעים.

חוק 20 אחוז

מאת נחמיה שטרסלר

את נפש האדם ניתן לתאר באמצעות "חוק 20%". לעולם יחסרו לנו 20%, בכל רמת הכנסה ובכל נקודת זמן. אילו היתה המשכורת גבוהה רק ב־20% היינו מאושרים; לא היתה לנו שום תביעה נוספת מהמעביד. אילו היתה הדירה שלנו גדולה בעוד 20%, כלומר אילו היה לנו רק עוד חדר אחד, אזי כל בעיות הדיור שלנו היו נפתרות. לכל ילד היה חדר והמשפחה היתה מאושרת. אילו יכולנו לרכוש מכונית משוכללת יותר, משהו שעולה עוד 20%, מכונית עם מזגן, הגה כוח וגם חלונות חשמליים – היינו מגיעים אל המנוחה והנחלה.

"חוק 20%" הוא החוק הקפיטליסטי החשוב ביותר. כי אילו חשנו סיפוק ממצבנו הנוכחי, מי היה מתאמץ לעבוד יותר, להשקיע יותר, להמציא יותר? כלומר, דווקא חוסר הסיפוק הוא הדלק המניע, רק הוא דוחף אותנו קדימה, וזו הסיבה לעלייה המתמדת ברמת החיים בעולם המערבי.

תאווה נוספת המשותפת לאדם המודרני היא תאוות ההשוואה. מבחינה לאומית די מפתה לבדוק היכן אנו עומדים מול שאר מדינות העולם – האם אנו מעל הממוצע או מתחתיו? – ואין תקופה מתאימה יותר להשוואה כזו מערב ראש השנה.

לפי הדו"ח האחרון שפירסם האו"ם עומדת ישראל במקום ה־19 בעולם – מתוך 173 מדינות שנבדקו – מבחינת "הפיתוח האנושי". זה טוב או רע? במבט ראשון זה נראה די טוב, אך במבט נוסף זה לא נראה כל כך מבריק, כי אנו מדורגים אחרי כל מדינות המערב העשירות, שאליהן אנו רוצים להידמות.

מה זה חשוב אם פורטוגל מצויה במקום ה־42 או שסינגפור ממוקמת במקום ה־43. הרי אנו רוצים להיות ארצות הברית (מקום 8), או הולנד (מקום 9), או לפחות בריטניה (מקום 10). את ההשוואה הזאת ניתן למצוא בעלון שהוציא בימים אלה מרכז ההסברה (יחידת סמך במשרד החינוך), בעריכת חיים אופז.

מדד נוסף המקובל להשוואה בין מדינות העולם הוא התוצר המקומי השנתי לנפש בתואם לרמת המחירים. לפי מדד זה עומדים לרשות כל נפש בישראל 13,460 דולר, הרבה מעל למדינות אסיה ואפריקה, הרבה גם מעל יוון (7,680 דולר לנפש) ופורטוגל (9,450 דולר לנפש), אך הרבה מתחת לארצות הברית עם 22,130 דולר לנפש, קנדה עם 19,320 דולר לנפש, דנמרק עם 17,880 דולר לנפש, הולנד עם 16,820 דולר לנפש, ואיטליה עם 17,040 דולר לנפש.

מתלוננים אצלנו על עומס התחבורה והפקקים. אך ההשוואה הבינלאומית מלמדת שמבחינת רמת המינוע אנו מצויים הרחק מאחור – עם 20 מכוניות ל־100 נפש. אפילו ביוון יש יותר: 25 מכוניות ל־100 נפש. גם בפורטוגל יש יותר: 24 מכוניות ל־100 נפש, שלא לדבר על איטליה (52 מכוניות), אוסטריה (47 מכוניות), ניו זילנד (52 מכוניות), קנדה (60) וארצות הברית (74). צפוי שהפער הזה יצטמצם ככל שרמת החיים תעלה, כלומר צפויה לנו בעיית פקקים הולכת וגוברת – למרות כל הרחבות הכבישים ובניית המחלפים.

גם מבחינת מספר הטלפונים אין אנו במקום מספיק גבוה. בישראל יש 470 טלפונים ל־1,000 נפש, אך באיטליה יש 570, באוסטריה 640, בהולנד 660, בניו זילנד 720, בקנדה 780, בארצות הברית 790 ובדנמרק 880.

גם מי שחושב שיש אצלנו יותר מדי טלוויזיות – יתבדה. בישראל יש 266 טלוויזיות לכל 1,000 נפש. זה גבוה יותר מיוון (196) ומפורטוגל (177), אך נמוך יותר מאיטליה (424), מאוסטריה (481) מדנמרק (535), מקנדה (641) ומארצות הברית (815).

איכות חיים אינה נבחנת רק לפי כמות המכוניות והטלוויזיות. יש עוד כמה משתנים חשובים שקובעים, כמו רמת חינוך, תרבות ובריאות. קשה להפריז בחשיבות החינוך. בעולם המודרני הדגש הולך ועובר מהשקעה בהון פיסי (מכונות וציוד) להשקעה בהון האנושי – השכלה וידע. מדינות שרמת החינוך בהן גבוהה הן מדינות העתיד. מבחינה זו מצויה ישראל במקום די טוב. ההוצאה הציבורית על מערכת החינוך עומדת בישראל על 6% מהתוצר המקומי. ביוון מדובר ב־3%, באיטליה ב־4%, בבריטניה ב־5% ובארצות הברית ב־7%. גם במספר הממוצע של שנות לימוד לגילאי 25 ומעלה עומדת ישראל במקום מכובד, אך יש לנו בעיה בכל הנוגע לידיעת קרוא וכתוב.

במדינות המפותחות ביותר מגיע שיעור יודעי קרוא וכתוב ל־99% מהאוכלוסייה. אצלנו – רק 96%. גם שיעור הלומדים בישראל בכל רמות הלימוד נופל מהמקובל במדינות המפותחות ביותר. בקנדה לומדים 89% בכל רמות הלימוד ובארצות הברית 86%. אנו דומים יותר לבריטניה וליוון, שם השיעור הוא 73%.

ההשקעה במדע וטכנולוגיה (מו"פ) היא מדד חשוב להערכת העתיד. כאן מצויה ישראל במצב מצוין. ההוצאה על מו"פ באחוז מהתוצר המקומי עומדת על 3.1%, וזה יותר מצרפת (2.3%), מיפאן (2.8%), ואפילו יותר מארצות הברית (2.9%).

מבחינת הפרסומים המדעיים לנפש נמצאת ישראל במקום הראשון בעולם, וגם מבחינת מספר החוקרים לנפש שעבודותיהם פורסמו בחו"ל מצויה ישראל במקום גבוה במיוחד.

תוחלת החיים בישראל עומדת על 76 שנים, בדומה לבריטניה ולארצות הברית. גם שיעור תמותת התינוקות דומה למה שמקובל במדינות המפותחות. מספר הרופאים ל־1,000 נפש גבוה אצלנו יותר מאשר במרבית המדינות המפותחות. זאת יודעת כל אמא יהודייה.

אז מה ניתן לומר בסיכום? שמצבנו טוב או רע? זה תלוי במסתכל. אם הוא בוחר להתבונן בחצי הכוס המלאה או בחצי הריק. בכל מקרה, "חוק 20%" תופס גם כאן. משום מה קיימת התחושה שמה שבדיוק חסר לנו זה 20%. עוד 20% עלייה ברמת החיים, עוד 20% ברמת החינוך, התרבות והבריאות – ואז נהפוך כולנו למאושרים בתבל. האומנם?

ואיפה אתם בחג?

עכשיו הזמן לבחור באלטרנטיבה:
קהילות התנועה ליהדות מתקדמת בישראל מזמינות את כל המשפחה לחוות יחד את חווית החג ברוח יהודית, שוויונית, יצירתית, מודרנית וליברלית.

רשימת הקהילות

ירושלים
ירושלים - קהילת "כל הנשמה" הרכבת 57, 93502 טל' 02-724878
ירושלים - קהילת "הר־אל" שמואל הנגיד 16, 94592 טל' 02-253841
מבשרת ציון - קהילת "מבשרת" ת.ד. 1673, מבשרת ירושלים 90805 טל' 02-340289
ירושלים - היברו יוניון קולג' (תפילות באנגלית ובעברית) דוד המלך 13, מיקוד 94101 טל' 02-203333

איזור המרכז
תל־אביב - קהילת "בית דניאל" בני דן 62, 62305 טל' 03-5442740
נתניה - קהילת "נתן־יה" דוד המלך 18א' (בית האמנויות), 42264 טל' 09-822523
הרצליה - קהילת "שערי קדם" סירקין (מועדון גיל הזהב), 46392 טל' 09-546711
רעננה - קהילת "רענן" אחוזה (מועדון הפנסיונרים) ת.ד. 506, רעננה 43104 טל' 09-424443
רמת השרון - קהילת "דרכי נועם" המעלה, נוה מגן (בניין התיכון המקיף) ת.ד. 1309, רמת השרון 47100 טל' 03-5494543
רמת גן - קהילת "אמת ואמונה" רוקח 7, 52535, טל' 03-5754228
חולון - קהילת "יחד" רח' יעקב כהן (מועדון גימלאים) טל' 03-5011477
קרית אונו - קהילת "ברית עולם" רחובות הבונים, צה"ל 104, קריאון 55000 טל' 03-348318
ראשון לציון - קהילת "אחוות ישראל" עולי הגרדום 30, 75230 טל' 03-9693598

איזור הצפון
נהריה - קהילת "אמת ושלום" המייסדים 7 (בית ויצ"ו) 22400 טל' 04-826017
הר־חלוץ ד.נ. מעלה הגליל 25129 טל' 04-802373
קרית טבעון - קהילת "קהילה חדשה" בית ההסתדרות קרית טבעון טל' 04-353794
חיפה - קהילת "אור חדש" הנוטקה 55, 31608 טל' 04-343905-6-7
חיפה - קהילת "אוהל אברהם" - מרכז חינוך ליאו בק דרך צרפת 90, 35436 טל' 04-331081

ערבה
קיבוץ יהל ד.נ. חבל אילות 88850 טל' 07-357911
קיבוץ לוטן ד.נ. חבל אילות 88855 טל' 07-356888

יהדות מתקדמת בישראל

הגיעה עת שוויון

פרטים נוספים על מועדי התפילות ושאר פעילויות התנועה בטלפון 02-203448

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חומה ומגדל מאחורי הסורגים

מאת נדב שרגאי

הוויכוח אם להקים גדרות סביב ההתנחלויות מתנהל כבר שנים רבות, ועכשיו הוא נעשה דחוף. עיקר החשש הוא מפני קביעה סופית של גבולות היישובים, ובין ההצהרות האידיאולוגיות לפחדים הקיומיים הולכות ונפרשות רשתות התיל

גדרות הרשת והתיל המסתלסל סביב היישובים ביהודה ושומרון לא היו אף פעם אלמנט פיסי בלבד, אלא גם מושג וסמל, לטוב ולרע. תמונות של יישובים יהודיים ביהודה ושומרון מוקפים בקונצרטינות תיל, לצד טקסטים עיתונאיים המתארים תחושת גטו ומצוק, היו פופולריים מאוד בתחילת שנות ה-80. המתנחלים, כמעט מיותר לציין, לא אהבו להצטייר כאוכלוסייה של גטו.

באלון מורה התנהל ויכוח קשה בין החברים, לאחר רצח הילד רמי חבה, אם לגדר את היישוב. המתנגדים טענו כי גדרות יש בבתי סוהר ובגטאות, ולהבדיל במחנות צבא, אך לא ביישוב אזרחי פורח. היו שהרחיקו לכת והתריסו: אם אין אנו יכולים לחיות כאן ללא גדר, אין לנו כאן זכות קיום; יש לגדר את הערבים ולא אותנו. המצדדים בגדר התקשו להתמודד עם הנימוק העקרוני. הם הסתמכו על המציאות הביטחונית הקשה ועל הפרקטיקה היומיומית, וגרסו ש"אם הגדר תציל ולו נפש אחת, אז עם כל הכבוד לעקרונות – ויינו". אלון מורה נשארה ללא גדר עד היום, ובימים אלה התחדש הוויכוח ביתר שאת, על רקע שונה מעט.

לקראת הרחבת תחומי המינהל העצמי הפלשתיני לכל שטח הגדה הקציב צה"ל 70 מיליון שקל למיגון הישובים היהודיים ולגידורם. הגידור אינו חובה, אולם הצבא דורש מהיישובים שמסרבים לגדר את עצמם להביא את ההכרעה לאסיפת חברים. ההסתייגות מהגידור חריפה במיוחד בשל העובדה שצה"ל מגדר אך ורק את התחום המאוכלס של היישוב (50 מטר מהבית המאוכלס הקיצוני), ולא את כל תחומי היישוב לפי תוכנית המיתאר. ההבדלים במקרים רבים מגיעים לקילומטרים אחדים, וראשי היישובים חוששים כי הגדר תסמן את גבול השיפוט הסופי של היישוב, ולא תאפשר בעתיד את התפתחותו בתחום קווי המיתאר.

בקרני שומרון, למשל, נחלקו הדעות בחריפות סביב הסוגיה. ברובע הוותיק של קרני שומרון יש גדר כבר 15 שנה, ואיש לא הציע להסירה עתה. בשכונת נוה מנחם מצדדים רוב התושבים בגידור, ואילו בגינות שומרון, רובע נוסף של קרני שומרון, התעוררה התנגדות חזקה לגדר. חבר המועצה, צבי גוטהתר, המשמש כיו"ר ועדת הביטחון ביישוב, אומר כי ישנה הרגשה שהגידור אינו מבוצע רק מנימוקים של ביטחון נטו, אלא מטרתו לעצב גבולות עתידיים של אוטונומיה שבדרך. "יש חשש כי בעקבות הגידור יהיה מי שיטען כי כל מה שמחוץ לגדר הוא לא קרני שומרון. צריך לבדוק שלא הולכים לחנוק אותנו עם המתנה".

קצין הביטחון של קרני שומרון, שמעון מור, מספר כי במהלך הדיונים עם צה"ל בעניין הגדר התנו אנשי גינות שומרון את הסכמתם לגידור שכונתם בכך שיקבלו התחייבות בכתב מהצבא, שהגדר אינה מסמנת את גבול היישוב. צה"ל סירב – וגינות שומרון אינה מגודרת. ראש המועצה, גבי בוטבול, אומר כי ההכרעה בגינות שומרון תיפול באמצעות משאל-תושבים. בוטבול מספר על ויכוח קשה עם צה"ל, אשר סירב תחילה לגדר שני בתי ספר המרוחקים מבתי היישוב – חטיבת הביניים ובית הספר קרני לפידים. בסופו של דבר גודרו שני בתי הספר.

בקדומים שבשומרון כבר התקיים משאל-תושבים. ברוב גדול, שני שלישים מול שליש, הוחלט שלא לגדר את היישוב. קדומים משתרעת לאורך שבעה קילומטרים בצורת נקניק. המתנגדים של היישוב צרות מאוד. ליד בניין המועצה המקומית מעבדים עד היום ערבים את שדותיהם. אילו היו מגדרים את קדומים, היה צריך לאפשר לחקלאים הערבים לעבור מדי יום את שדותיהם שבמקום. ראש המועצה המקומית, יוסי קפאח, מקבל עקרונית את גישת התושבים: "גדר מקבעת גבול, ושטח המיתאר של קדומים רחב בהרבה מהשטח המאוכלס". קפאח גם מערער על הנחת היסוד של התפישה הביטחונית שמגלמת הגדר: "את הגדר אפשר לפרוץ, והיא גם מקשה על המותקף לרדוף מאוחר יותר אחרי התוקף".

רזן שכבר, ראש ועדת הביטחון של מועצת יש"ע, הוא גם יו"ר המועצה האזורית בדרום הר חברון, ועמדתו שונה מזו של קפאח: "אם יתברר שהגדר הזאת היתה יכולה להציל נפש אחת, כולנו נתלוש את השערות על שלא הקמנו אותה". בהר חברון מגודרים מרבית היישובים, כבר שנים רבות. שלושה יישובים, שלא היו מגודרים מסיבות עקרוניות, החליטו לדחות גם הפעם את הצעת הגידור של צה"ל. שכבר מודה כי קל לו יותר לתמוך בגידור, מכיוון שברוב הישובים בתחומי המועצה שלו יש חפיפה בין התחום הבנוי והמאוכלס לבין קווי המיתאר.

חפיפה דומה קיימת גם באלפי מנשה, וראש המועצה, שלמה קטן, החליט לגדר את היישוב, לא במעט בשל עובדה זאת. אלפי מנשה לא היתה מגודרת עד היום. קטן אומר שהמדיניות הרופפת של הממשלה, המשתרכת רצועה ונבלעת לסחור, שינתה את המצב הביטחוני מן היסוד, והדחיקה הצדה כל שיקול עקרוני.

ההחלטה על הגידור באלפי מנשה לא עברה בשקט. יורם ניר, מראשוני היישוב, כתב מאמר חריף בביטאון המקומי נגד ההחלטה. ניר, קצין הביטחון הראשון של אלפי מנשה, אומר שהגדר תסמן את ראשית סופו וניוונו של היישוב. "אין מראה מכוער ומשפיל מיישוב מגודר. האם אנו עם חופשי בארץ חופשית? גדירות יש בבתי סוהר ובגטאות, ולהבדיל במחנות צבא, ולא ביישוב עירוני שליו ופורח. אם איננו יכולים לחיות כאן ללא גדר, אין לנו כאן זכות קיום. הכל יודעים מי האויב ומהיכן הוא מגיע. גדרו אותו ולא אותנו".

לפני כעשר שנים נסע ניר לפגישה עם הממונה על ביטחון היישובים בממשל שכם, שהחתים אותו על חמשת הרובים הראשונים של היישוב. תוך כדי החתימה בישר לו הממונה, כי יש כוונה להקים גדר סביב היישוב. ניר התנגד לכך. הוא דרש להיפגש עם מפקד המחוז. "אנו ישוב עירוני נורמלי ולא מחנה צבאי. כל זמן שאין גדר סביב תל אביב או כפר סבא, אין צורך בגדר אצלנו", אמר ניר – וגישתו התקבלה. שלמה קטן חוזר ואומר, שעם כל הכבוד לעיקרון, שמקובל עליו, התנאים השתנו. הוא מזכיר את הפיגוע בנטפים שבשומרון, שבו חדר מחבל לביתם של יורם ותנה סקורי ופצע את שניהם קשה. יורם סקורי מת מאוחר יותר מפצעיו. לדברי קטן, המועצה הגישה מפה שבה שורטט קו הגדרות הרחוק ככל האפשר מגבולות היישוב, כדי למנוע מועקה מן התושבים.

באריאל, היישוב העירוני הגדול בשומרון, 12,000 תושבים, שעד היום לא היה מגודר, נפלה ההחלטה בזכות גידור, ולא בלב קל. עבודות המדידה כבר החלו. מדובר בקטע המזרחי, מאשל השומרון עד המכללה, וחזרה לכביש. כל אריאל הבנויה תוקף בגדר. ח"כ רון נחמן, ראש המועצה, צופה כי על השטחים שימצאו מחוץ לגדר ישתלטו הערבים, בבנייה ובנטיעות. לדבריו, ההחלטה לגדר במרחק של 50 מטר מהבית הקיצוני היא שגויה, גם מבחינה ביטחונית וגם מבחינה פוליטית. "המרחק אינו מספיק, והוא מסכן את הבתים הקיצוניים, ומבחינה פוליטית משאיר מחוץ לגדר שטחים שבתוכניות המיתאר של היישובים ומונע את התפתחותם בעתיד. בימים שבהם מורחבות הסמכויות של אש"ף, הולכים ומצרים את היישוב היהודי, ואת זאת עושה למרבה האבסורד לא ממשלה טורקית, לא ממשלת מנדט, אלא ממשלה יהודית בארץ ישראל".

במועצת יש"ע לא התקבלה עד היום החלטה מחייבת. המזכ"ל אורי אריאל אומר, כי ההחלטה בידי כל יישוב וקהילה. "אין דומה יישוב ככפר אדומים" (מקום מגוריו של אריאל), שסביבו אין אוכלוסייה ערבית, ליישוב שאליו צמוד כפר ערבי. אי-אפשר לקבל החלטה גורפת וכוללנית, וצריך להשאיר את ההחלטה בידי התושבים".

ועם זאת, מרבית הישובים החליטו לגדר. מאות קילומטרים של קונצרטינות תיל נפרשים בימים אלה סביב ההתנחלויות, וקובעים אולי את תחומיהן לשנים רבות. בכמה מקומות מתכננים התושבים "להזיז" בעתיד את הגדר, מעבר לקו המישים הכרים שקבע צה"ל. תקופת חומה ומגדל, שהיתה עד כה עבור ישובי יש"ע פרק מדפי ההיסטוריה של ראשית הבאה, חוזרת והפכת למציאות חייהם של המתנחלים עם הקמתה של האוטונומיה הפלשתינית.

תצלום: יואב לבר, "חב"

גדר הרשת שהוקמה בגבעת התרסינה

ועידת השטן

מאת צבי בראל

תוכניות הניתנות לאכיפה בדבר פיקוח על גידול האוכלוסין בעולם לא ייצאו מהוועידה האמורה לדון בכך בקהיר. אללה, אביו של ישו ואלוקים – אלו חזקים מן הידיעה כי מלאי המזון בעולם הולך ומצטמצם

ספק אם העובר בן ארבעה החודשים וחצי המוגנה בכרסה של האלה מ' יעבור בשלום את ועידת האוכלוסין שתיפתח ביום שני בקהיר. העובר סובל מליקויים חרצי כי תעשה הפלה. לכאורה עניין פשוט. תמורת סכום לא גבוה של 250 לירות מצריות תוכל האלה לעשות את ההפלה אצל כל גינקולוג, ותמורת עשירית הסכום הזה – אם תפנה ל"מיילדת" שתשתמש בשיטות המסורתיות לסילוק ילד לא רצוי. ומה אם תרצה לעשות הפלה חוקית?

הנה הבעיה שחוללה את הסערה האחרונה במצרים. הוועידה העולמית לענייני אוכלוסין ופיתוח, כפי שהיא נקראת במסמכים הרשמיים, השלישית בתולדות העולם, עדיין לא נפתחה וכבר נורתה לעברה אש. עוינות גדולה במיוחד יש הפעם לפונדמנטליסטי כל העולם. שליח האפיפיור יצא בהול לאיראן כדי לתאם עמדות. כוהני דת מסעודיה קראו להחרים את הוועידה, חכמי הדת של אוניברסיטת אלאזהר הוציאו תצהיר המגנה את הוועידה וגורס כי היא לא נועדה אלא להשמיד את העולם המוסלמי, או לחלופין לעודד את הזנות והפשע בעולם הערבי. המופתי של מצרים, הנחשב ליברלי בדעותיו, הוציא בתגובה פסק הלכה משלו, שבו קבע כללים ברורים ומדויקים מתי וכיצד מותר לבצע הפלות. ברורים ומדויקים? הנה כמה דוגמאות:

חייו של עובר מתחלקים, על פי פרשני הדת הקלאסיים, לשני חלקים: התקופה שבה טרם הופחה בו רוח חיים, והתקופה שאחריה. מקובל כי עובר בן 120 יום ומעלה נחשב לעובר שכבר זכה לרוח חיים, ולגביו תקפים חוקים שונים מאלה החלים על עובר בעל רוח חיים. רוב האסכולות המוסלמיות מכוונות להיות סלחניות לגבי הפלת עובר בן פחות מ-120 יום, ורק חלק מהן גורס כי חייבת להיות עילה מהותית כדי לאשר הפלה בגיל כזה. סכנת חיים לאם יכולה להיות עילה כזאת. עילה אחרת היא אם מדובר באם מיניקה, אשר בשל הריון עצר חלבה והמצב מעמיד בסכנת חיים ילד אחר במשפחה שעדיין יונק, ואין כל דרך לשכור את שירותיה של מינקת.

מוסכם על הכל, כי לאחר 120 יום, הפלה כמוה כפשע שעליה תיענש האם גם אם עשתה את ההפלה במצוות בעלה. אפילו נקבע גובה העונש: עשירית המוהר שקיבלו הוריה. היוצאים מן הכלל הם סכנת חיים לאם או לבן משפחה אחר. מום שמתגלה בעובר אינו סיבה להפלה, משום ש"המדע המודרני יודע לרפא מומים רבים והילד יוכל לתפקד כראוי בחברה שאליה נולד. גם אם טרם התגלה המרפא למום העובר, צריך להניח כי עד סוף ההריון יתגלה המרפא ולכן אין להרגו". פסק ההלכה מוכן להתיר הפלה של עובר בעל מום רק במקרה אחד: כשמדובר בפגם תורשתי שעלול לפגוע בצאצאי הילד שייוולד. פסק ההלכה הזה אוסר באופן מוחלט עיקור האשה או הגבר. עיקור הגבר "מונע ממנו למלא את תפקידו והופך אותו במובנים מסוימים לדמוי אשה, עניין האסור על פי הדת". הוא הדין באשה. מותר, על פי פסק ההלכה, להשתמש באמצעי מניעה, ובלבד שלא מדובר באמצעי מניעה תמידיים וסופיים. "האיסלאם הורה לנו להרבות במספר הצאצאים ולהגדיל את האוכלוסייה", נאמר בו, "משום שהגדלת אוכלוסייתינו פירושה עוז ועוצמה לאומה האיסלאמית מבחינה חברתית וכלכלית".

עוברה של האלה מ' הוא בן יותר מ-120 יום. המום שלקה בו יהפוך אותו ליצור בלתי מתפקד שתלוי בטיפולים צמודים עד סוף ימיו. אולם אם תרצה לעשות הפלה חוקית, תמצא האלה את עצמה טובעת בים של הנחות, שתמיד יוכלו חכמי הדת לסתור. ייתכן כי אילו התפתח הדיון כמה חודשים קודם לכן, לפני שחכמי אלאזהר ונאמני הדת האחרים נתלו בוועידה כמציאי שלל פוליטי רב, היתה מצליחה לעשות את ההפלה ללא סיבוכים מיוחדים.

שכן עכשיו זוהי הבעיה. הוועידה הזאת, שאין לה כל סמכות להכתיב את החוקים הסוציאליים ל-150 המדינות ששלחו כ-20,000 נציגים, וכל כולה נועדה רק להעמיק את המודעות לבעיית עודף האוכלוסייה ואולי להציע דרכים להקטין את סכנתה, הופכת במצרים למוקד פוליטי. הנה למשל, נוסח תמים המופיע בתוכנית הוועידה – "רצוי להציע אלטרנטיבות לנישואים מוקדמים לנערות, כמו לימוד מקצוע או תעסוקה" – הפך בפי אנשי הדת ל"מזימה להפוך את נערותינו לזונות"; או ההמלצה "לטפח התנהגות בריאה ואחראית של הולדת ילדים" – הפכה לכוונה לעודד יחסי מין לא חוקיים. מצרים איננה מדינה פונדמנטליסטית. ממשלתה חילונית וכך גם בתי המשפט שלה. אבל הארגונים הדתיים הקיצוניים היו רוצים להפוך את חוקי השריעה הנוקשים לחוק המדינה. פעיליהם, במיוחד בדרום המדינה, ממשיכים להרוג ולפצוע את נציגי השלטון, שוטרים ואנשי ביטחון אחרים, ועכשיו חידשו גם את ההתקפות על התיירים.

לא בכל יום, בוודאי לא במצרים, מתקיים כנס האוסף סביבו 20,000 בני אדם. אלה אינם רק נציגי מדינות, אקדמאים ומומחים הבאים לתאר את מצב הילודה והפיקוח עליה במדינותיהם: הם גם תיירים ובעלי השפעה, היכולים להמליץ לתושבי ארצם על מצרים כארץ יעד. הממשל המצרי מקווה לאסוף לקופתו בימי הוועידה, כהכנסות ישירות, לפחות 90 מיליון דולר. נוסף על אלה ייהנו מן הוועידה בתי המלון, מדריכי התיירים, נהגי המוניות, המסעדות ונותני השירותים למיניהם. משרד המסחר המצרי ניצל את ההזדמנות, וכבר אירגן ליד האיצטדיון המקורה שבו תתכנס הוועידה תערוכה גדולה של מוצרי הייצור המצרי. אנשי עסקים רבים הוזמנו למצרים כדי לראות את המוצרים ולקשור עסקאות. עשרות אלפי שוטרים ואנשי ביטחון גויסו כדי לשמור על ביטחונם של הבאים, שכן די בירייה אחת, בפיצוץ אחד, להרוס את כל ההשקעה העצומה הזאת ואת הרווחים המיידיים והעתידיים הצפויים ממנה.

אבל הדאגה איננה רק להצלחתה של הוועידה, אלא עם איזו מצרים ייצאו באי הוועידה. האם יצליחו הקיצונים לכפות על ההנהגה המצרית התנהגות שהממשל אינו מתכוון אליהן? האם יוכל מובארק להמשיך ולהציג את מצרים כמדינה מתקדמת שפניה למערב הליברלי-קלינטוני? או שמא ייאלץ לוותר בהצהרות ולהרגיע את האופוזיציה הפנימית.

הבעיה, אם כן, היא עצם השאיפה לקונסנסוס, למכנה המשותף הנמוך ביותר בין שמרנים לליברלים. מכנה משותף שבו משתדלים הליברלים למצוא נוסחים סכרחים ומעורפלים ככל שיצליחו, ובלבד שלא יגרמו לשמרנים לחדד את הגדרותיהם ולהתקבע עמוק יותר בעמדותיהם.

וזהי גם בימת פולמוס מצוינת בין מדינות עשירות לעניות, ולטענות והאשמות של אלה נגד אלה. הכלכלן המצרי נעמאן אלזיאתי מבקש מהמדינות העשירות, במאמר שפירסם בשבועון הכלכלי המצרי "אל-איקתסאדי", להפסיק לבלבל לעולם השלישי את המוח עם הפיקוח על הילודה. הבעיה, לדבריו, איננה חסיכת הרחם, אלא חלוקה צודקת יותר של משאבים בעולם. זו איננה טענה חדשה, במיוחד כשהיא באה מכלכלן המייצג מדינה בת 60 מיליון נפש הנאלצת לייבא 80% מתצרוכת החיטה שלה. זה יבוא שאפשר היה לצמצמו, אילו האמינו יותר הפלאחים המצרים במומחים החקלאיים שלהם, והיו מוכנים לזרוע זנים חדשים ופוריים יותר, ולאמץ שיטות עיבוד והשקיה משוכללות יותר.

זיאתי דורש אמנם מממשלת מצרים להשקיע יותר בחינוך ובהקניית השכלה יישומית במקום בתוכניות להקטנת הילודה, אבל מן המערב העשיר הוא דורש הרבה יותר. "זאת ההזדמנות למחוק את החובות, כדי לאפשר למצרים לעבוד בתחזית הצמיחה שקבע הבנק העולמי", כתב, "וכדי שאפשר יהיה למחוק את החובות הללו, למצרים ולמדינות עניות אחרות הוא מציע להטיל מס של חצי אחוז על מעבר כספים בינלאומי. מעבר הכספים הזה נוגע בעיקר המדינות העשירות, ויהיה זה הוגן אם הקהילה הבינלאומית תטיל את המס, שיופנה לפיתוח המדינות העניות. ומי יבטיח את חלוקת ההכנסה הנוספת הזאת באופן צודק בתוך המדינה המקבלת? על כך אין לזיאתי תשובה. גם הוא יודע, שאפילו בארגון הוועידה הזאת זכתה חברה מצרית אחת, המייצגת חברות אמריקאיות, בזיכיון לארגן את כל המופעים, וחברת עמילות מכס לבנית אחת, ש"התנדבה" להדפיס ולייבא את החומר הכתוב לוועידה, קיבלה את הזיכיון לטפל בכל נושא השחרור מן המכס לכל באי הוועידה.

ועידת האוכלוסין לא נועדה לפתור בעיות. לכל היותר היא תיתן איזושהי אינדיקציה, איזשהו רושם כללי, על מצב העולם בכל הנוגע לתכנון האוכלוסייה, למעמד האשה, למעמדם של מהגרים, ולאיכויות חינוך בתחומים אלה. היא איננה מסוגלת להתמודד עם פונדמנטליזם נוצרי או מוסלמי. גרוע מכך, היא תנסה להפיס את דעתם. אללה, אביו של ישו, ואלוקים חזקים עדיין יותר מכל תוכניות המחשב הסופרות את מלאי המזון בעולם.

חשבון / חנה קים

20 הדיברות

המסמך שנתפס לפני כארבע שנים על גופו של אחד מעוזרי דרעי עלה לפתע מן השיכחה השבוע. איך משבשים חקירה, נכתב שם. כמה מסעיפיו הולמים להפליא את התנהגותם של פרקליטי דרעי השבוע, ואת מה שצפוי לקרות במשפט הזה, שמעתה יתעסקו בו, לא פחות מאשר בתהליך השלום

לפני כארבע שנים, כשפרשת דרעי עוד היתה בחיתוליה, נעצר עוזרו של שר הפנים לשעבר, צבי יעקובזון, ומסמך על גופו. "עשרים הדיברות" כינו חוקרי המשטרה את התגלית, שסעיפיה נרשמו בכתב יד, ומטרתה היתה להנחות את אנשי ש"ס איך עליהם לנהוג בזמן החקירה. כבר אז סימנו "עשרים הדיברות" את הדרך המתפתלת והמסובכת של מה שכונה אחר כך פרשת דרעי.

מדוע הועלה לפתע מן השיכחה המסמך הזה, שבו ארבעה עמודים ו-20 סעיפים, דווקא השבוע? משום שכמה מסעיפיו היו נר לרגליהם של פרקליטי דרעי, כשניסו השבוע לרדות את משפטו של מרשם ולצמצם את ימי הדיון בבית המשפט, בטענה שעומס החומר בפרשה כבר מנשוא, ואין הם יכולים להשתלט עליו. כבר בתחילת המסמך שנכתב על גופו של יעקובזון רשום אחד המרכיבים העיקריים של פרשת דרעי. "לגבי נושאים כלליים אתה משיב תשובות הכי כלליות, מפורטות וארוכות", נכתב בסעיף 2 – כעין הנחיה כללית איך להאריך את זמן החקירה. מעניין אם דרעי, העדים במשפטו ופרקליטיו יאמצו עיקרון זה. "אתה לא מספק שום חומר או עזרה מכל סוג שהוא, אלא נותן להם (לחוקרי המשטרה, ואחר כך לפרקליטות) להסתבך עם עצמם, למרות שאתה חושב שבמקרים מסוימים יש להם החומר או הם יכולים להגיע אליו", נכתב בהמשך בסעיף 5.

סעיף 3 במסמך נראה היום אקטואלי בהמיה: "אתה קובע לך את האסטרטגיה הכללית של התשובות, לאחר שאתה בודק עם עורך דין אם אמנם זה בסדר ואין כאן חשש לפלילים, ועל זה אתה מבסס את כל תשובותיך". בהמשך הסעיף נקבע שאין לספק חומר למשטרה, וכך אכן היה: 17 מאנשי ש"ס שמרו על זכות השתיקה, ובהם אריה דרעי ויאיר לוי, הם שקבעו את האסטרטגיה בחקירת המשטרה, וכך הם מנסים היום לקבוע את הטקטיקה במשפט דרעי.

סעיף 8 חשף בראשונה את המנגינה המלווה את פרשת דרעי עוד מתחילתה, והיא תצוץ שוב במשפט דרעי, כפי שקרה במשפטו של אהרן אבוחצירא ("אשכנזציה" כינה אז מוני יקים את השופטת במשפטו של ראש תנועת תמ"י: "לחזור על הסיפור כל הזמן ששמה שעשית לא עשית בשביל עצמך, אלא בשביל ציבור שקופח במשך עשרות שנים, ואתה גאה בכך". אפילו חיים רמון, ידידו של דרעי, מיחזר את הסעיף מהמסמך של יעקובזון, ואמר שדרעי עשה מה שעשה (כולל חשדות להעברת כספים לחשבונו האישי) למען אחיו המזרחיים.

סעיף 10 במסמך מגלה אף הוא לראשונה את המונח "עוול" ואת השימוש במשפחה ובילדים בפרשת דרעי: "אתה צריך מיד לדרוש עם תחילת החקירה המשטרתית לסיים את החקירה, על מנת לא לגרום עוול נוראי לך ולמשפחתך. זה יכביד את המשטרה ללחץ, וזה טוב כי יש הרבה חומר והם יתחילו להסתבך ולרדת מרוב הפרשיות ולהתמקד בדבר אחד שיהיה לך קל להתמודד אתו". מעניין אם הטיעון הזה ישוב ויעלה במשפט דרעי.

אם תוהה מישהו איך שומר דרעי על ביטחונו העצמי ועל ארשת פניו הבלתי מתפשרת, ראוי שידע כי ההמלצה הראשונית לכך נרשמה במסמך, בסעיף 11: "אתה צריך להמשיך חזק ביחסי ציבור, לא פחות מקודם, ולהפגין ביטחון. זה מערער את הביטחון של האחרים. לומר כל הזמן שעושים לך רצח אופי, ולנסות להכניס אותם (את חוקרי המשטרה) ללחץ ולהלחם בכלים שלהם".

סעיף 12 הולם להפליא את דרישתם של פרקליטי דרעי מבית המשפט המחוזי והעליון בשבועיים האחרונים: "לא לתת לחקירה להימשך יותר מארבע שעות. אתה אדם עסוק ואין לך זמן". עכשיו מבקשים בדיוני בית המשפט, כי חקירת המשטרה כבר הסתיימה, ועורך הדין דן אבי-יצחק ואמנון זכרוני דרשו, כזכור, לקיים את הדיונים רק שלוש פעמים בשבוע ורק עד שעות הצהריים. הם הרי עסוקים מאוד, לא פחות מדרעי. דרעי עצמו אימץ את הסעיף הזה, לאחר שהפר את זכות השתיקה. הוא הגיע להסדר עם המשטרה על קיצור ימי החקירה ושעותיה, והחקירה – שהיתה אמורה להתנהל כחודש – התארכה לשמונה חודשים. עכשיו נראה מה יקרה במשפט.

סעיף 17 נעשה אף הוא אקטואלי השבוע: "כל מסמך שיציגו לפניך, תגיד כל הזמן שאתה נפגש עם עשרות אלפי אנשים ורואה עשרות אלפי מסמכים, ואתה צריך לבדוק בצורה יסודית". זה הטיעון המרכזי של פרקליטי דרעי, שטענו כי אינם יכולים להשתלט על "עשרות אלפי מסמכים" הנדרשים את התיק. אבל אם בודקים את אמיתות הטיעון הזה, מגלים כי פרקליטי דרעי הם אלה שהריצו מהפרקליטות להעביר לידיהם מסמכים שאינם קשורים כלל לעניינים שידונו במשפט. הם דרשו מסמכים הקשורים לכתבי האישום נגד מרשם, שעדיין מונחים בפרקליטות, ולא הגישו כלל וכמו "התיק הציבורי" ו"התיק האישי" הנו-קף, כפי שהם מכונים). פרקליטי דרעי הם שהגביהו את ערימת המסמכים המונחת על שולחנם, שלא לצורך: הפרקליטות הסכימה מטעם מה להעביר להם את החומר הזה שאינו קשור למשפט דרעי, והיום טוענים הפרקליטים שהם אינם יכולים להשתלט על ערימות החומר.

סעיף 18 במסמך קבע כבר אז מי יהיה הכוכב הגדול של משפט דרעי: "תיקח עורך דין אשר אין לו קונוטציה פלילית כמו אמנון גולדנברג או דן אבי-יצחק". היום אבי-יצחק הוא אחד משני הפרקליטים האחראים של דרעי.

בעיתון "יום השישי", מתחרהו של "יום ליום" הש"סי, הופיעה באחרונה קריקטורה שבה נראה דרעי כשופט, כנאשם וכתובע במשפטו. שר הפנים לשעבר, שקבע מתי וכיצד ייחקר על ידי המשטרה, מנסה היום לקבוע כיצד יתנהל משפטו. אבל נראה שבמסמך של יעקובזון היה חסר עוד סעיף, שימליץ: אל תשתמש ביותר מדי גימיקים כדי למשוך את חקירתך/משפטך, כי מי שהאמין עד היום ברצח האופי שעושים לך, כמו בעוול הנורא שעושים למשפחתך, לא יאמין לך יותר. זה מה שקרה לפרקליטי דרעי, כשהשופטת מרים נאור קבעה, בדיון הראשון בבקשתם שלא לייצג את מרשם, כי קיים כאן חשד לתרגיל מתואם בין הסניגורים לבין הנאשם. על אופיה של ההצגה הגדולה שנפתחה השבוע בבית המשפט אפשר מכל מקום ללמוד מסעיף 16 במסמך של יעקובזון. "אל תפחד ללכת אתם בדרכים הכי מלוכלכות", נרשם שם.

דרור הבטיח לעזור לדן

דרור הוטר-ישי, ראש לשכת עורכי הדין, סינגר בהתלהבות על עמדתם של פרקליטי דרעי בבית המשפט המחוזי והעליון, הד-

מסקנה המתבקשת מהופעתו היתה שלשכת עורכי הדין כולה מתייצבת מאחוריו ומאחורי עו"ד דן אבי-יצחק ואמנון זכרוני. אבל מתברר שפרשת דרעי הצליחה לעשות ללשכת עורכי הדין את מה שכבר עשתה למנכ"ל משרד ראש הממשלה, למפכ"ל המשטרה לשעבר ולשלטון החוק. הוטר-ישי כלל לא טרח לקבל את אישור הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין, וכשניסיתי לברר אתו מי בכל זאת אישר את הופעתו בבית המשפט, הוא הסתבך בתשובותיו.

שאלתי את הוטר-ישי מדוע לא כינס הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין כדי לאשר את הופעתו כראש הלשכה בבית המשפט. הוטר-ישי התחמק מהאשים "עסקנים שונים בלשכת עורכי הדין" שפועלים נגדו. רק לאחר שעה ארוכה של נאום מייגע על תרומותיו ללשכת עורכי הדין, הוא אמר: "ניתן לי ייפוי כוח להופיע מצד הלשכה על-ידי גורמים מוסמכים". מי הם אותם "גורמים מוסמכים"? ראש לשכת עורכי הדין סירב בתחילה לענות. "תשאלי את דוד רוטלוי, שהוא יו"ר הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין", ענה הוטר-ישי, "הוא טיפל בעניין הזה". רוטלוי חתם על ייפוי הכוח שניתן לך? "לא", ענה. אז מי חתם על ייפוי הכוח? "רוטלוי דאג שהלשכה תיתן לי אישור, אבל אני לא מזהה את החתימה שמופיעה על ייפוי הכוח", אמר ראש לשכת עורכי הדין.

בייפוי הכוח שניתן להוטר-ישי אכן מופיעה החותמת הרשמית של הוועד המרכזי של עורכי הדין (אף על פי שהוועד לא כונס לאשר את העניין, חבריו לא ידעו שהעניקו ייפוי כוח להוטר-ישי), ועל החותמת מופיעה חתימה מקושקשת של אלמוני. דוד רוטלוי, יו"ר הוועד המרכזי, אומר כי לא שמע כלל על ייפוי הכוח שהוא, לכאורה, סידר להוטר-ישי כדי שיסנגר על פרקליטי דרעי. "אני גם לא יודע מי חתם על ייפוי הכוח הזה", מוסיף רוטלוי. "אולי דרור הוטר-ישי חשב שאני נותן לו ייפוי כוח, אחרי שדן אבי-יצחק התקשר אלי ואמר לי שדרור הבטיח לעזור לו בבית המשפט. אמרתי לאבי-יצחק שזה בסדר מבחינתי, אבל לא נתתי שום ייפוי כוח". מדוע לא כינס רוטלוי את הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין כדי לאשר את הופעתו של ראש הלשכה? "ייתכן שהיה צריך להביא את זה לאישור הוועד המרכזי", עונה רוטלוי, "אבל לא היה זמן לכך. בכל מקרה לא דובר על ייפוי כוח, ואינני יודע מי חתם עליו". כך הצליח דן אבי-יצחק, בעזרת כמה טלפונים וחתימה תמוהה אחת, לארגן לעצמו הופעה אוהדת של ראש לשכת עורכי הדין.

הוטר-ישי, אגב, מכחיש משום מה כי שוחח עם דן אבי-יצחק לפני שהחליט להופיע בבית המשפט ולסנגר על עמדתו. "לא דיברתי אתו ועם זכרוני", הוא אומר. רוטלוי, לעומת זאת, אומר שאבי-יצחק אמר לו ש"דרור הבטיח לעזור לו".

ראש לשכת עורכי הדין משוכנע, בכל מקרה, שהשופטת מרים נאור לא צדקה כשרשמה בפסק הדין, בדיון בבית המשפט המחוזי, כי היא חושדת שבקשתם של פרקליטי דרעי לפטור אותם מהתיק היא בבחינת "תרגיל". הוטר-ישי משוכנע שאבי-יצחק וזכרוני צודקים בטענותיהם. "לא מדובר בתרגיל", הוא קובע, "ואסור להתייחס לכך כאל תרגיל". זה נכון, הוא אומר, שאינו מכיר על בוריה את פרשת דרעי, אבל הוא מעריך מאוד את עורכי הדין של דרעי.

עו"ד שלמה כהן, חבר הוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין, סבור שהופעתו של הוטר-ישי במשפטם של פרקליטי דרעי נעשתה בניגוד לחוקת הלשכה. "רק הוועד המרכזי מוסמך להחליט על הופעה בבית משפט מטעם לשכת עורכי הדין, והלשכה לא דנה בנושא הזה", הוא אומר. "מאז שדרור הוטר-ישי נבחר לתפקיד ראש לשכת עורכי הדין, הוא עוסק אך ורק בנושאים פופוליסטיים, תוך פנייה זולה לציבור עורכי הדין. קשה לומר עליו שהוא נכשל בתפקידו, כי הוא פשוט אינו קיים. הוא לא משתתף בישיבות הוועד המרכזי של הלשכה, הוא ברוגז עם כולם, ואם כי גם אני חושב שצריך להבין עורך דין שנלכד בתוך הליך משפטי ולא יכול להשתחרר ממנו – המקרה של דרעי הרבה יותר מורכב. קשה להתעלם מהעובדה שדרעי ופרקליטיו עשו כל מאמץ למשוך את הדיון זמן רב ככל האפשר. מה שלא הפריע לראש לשכת עורכי הדין לעזור להם. הוטר-ישי לא עזר עד היום לעורך דין אלמוני מאשדוד שהסתבך עם בית המשפט, אבל הוא ממהר לעזור לכל עורך דין שיבטיח לו מצלמות טלוויזיה, לקראת הבחירות הבאות ללשכה".

יפוי כח

לשכת עורכי הדין – הוועד המרכזי – THE ISRAEL BAR

אני הח"מ ______ ממנה בזה את ______ עו"ד ו/או עו"ד ______ וכולם יחד וכל אחד מהם לחוד להיות בא כוחי במשפט של ______ נגד ______ בעניין ______

ייפוי הכוח שניתן להוטר-ישי. מי חתם עליו?

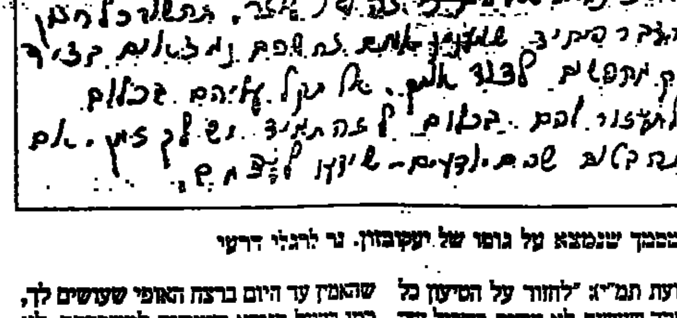

קטע מהמסמך שנמצא על גופו של יעקובזון. נר לרגלי דרעי

פינת הפינוי הזוחל

בעוד שאריאל ומעלה אפרים, על פי הערכות משרד החינוך, מקבלות את שנת הלימודים החדשה במספר קטן יותר של תלמידים (שהוריהם עברו אל תוך הקו הירוק), תושבים ברמת הגולן, המהרהרים במעבר אל תוך הקו, אינם ממהרים להתפנות ומעדיפים לחכות להחלטה רשמית של הממשלה. מסע הפרסום החדש של ועד יישובי הגולן, שייפתח ב-11 בחודש זה ויימשך כחודש, נועד לתת תשובה לתושבי הגולן הספקנים המהרהרים בנסיגה, ובמיוחד להשפיע על הממשלה ועל דעת הקהל הישראלית, לקראת התקדמות במשא ומתן עם סוריה.

מי שיככב במסע הפרסום החדש הוא ח"כ אביגדור קהלני ממפלגת העבודה, שתמונתו תתנוסס בקרוב בשלטי חוצות ובמודעות בעיתונות. ראשי ועד יישובי הגולן מנסים לצרף אליו חברי כנסת ממפלגת העבודה, וביניהם יורם לס, אבי יחזקאל, עמנואל זיסמן, אלי גולדשמיט, אורי אור, יוסף וענונו, שמואל אביטל, גדליה גל, יעקב שפי, ואף מאשה לובלסקי שעוד לפני חודשים מספר הביעה דעות יוניות להפליא.

מידע כנשק הרתעה

במקום לפרסם ידיעה עיתונאית שהיתה ברשותו, השתמש בה "מעריב" כאמצעי לחץ; רק כאשר התברר לעורכו הראשי כי הלחץ אינו מרתיע, הובא המידע לידיעת הציבור

מאת עמוס שוקן

ביום ששי האחרון, 26 באוגוסט, התפרסמה במשך כולו בעמודו הראשון של "מעריב" ידיעה, שלפיה ל"ידיעות אחרונות" יש זיקה עסקית מהותית ומשאית לקבוצת "הארץ", ומשום כך, דיווחו של "הארץ" על פרשת האזנות הסתר ש"מעריב" ו"ידיעות אחרונות" קשורים בה – מגמתי ובלתי כשר.

"הארץ" ועיתוני הקבוצה יוצאים לאור על ידי חברה פרטית שאינה מפרסמת ברבים דו"חות כספיים והודעות על מצביה ועל עסקותיה עם גורמים וגופים עסקיים שונים. מאחר שהידיעה בעניין הזיקה העסקית שבין "הארץ" ל"ידיעות אחרונות" ראתה אור ב"מעריב", יש טעם לתאר בגלוי את מצב הדברים:

באוקטובר 1990 הוסכם בין הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ לבין "ידיעות אחרונות" בע"מ על הנפקה פרטית של 16.7 אחוזים ממניות "הארץ" ל"ידיעות אחרונות". על חשבון ביצוע הסכם זה הועברו מ"ידיעות אחרונות" ל"הארץ" הסכומים אשר סוכם עליהם, ואולם כמה חודשים לאחר סיכום העיסקה, החליטו הצדדים לא לממש אותה כפי שסוכמה ולא לבצע את הנפקת המניות. בעקבות מו"מ שנוהל בין הצדדים סוכם כי הכספים שהועברו יועמדו כהלוואה לזמן ארוך לחברה פרטית בבעלותם של בני משפחת שוקן.

לחברה המוציאה לאור את "הארץ" ואת עיתוני הקבוצה יש אינטרסים כלכליים מגוונים, ומהיותה חברה לא קטנה במונחים ישראליים, יש לה גם התקשרויות כלכליות עם גורמים רבים במשק הישראלי. במשך השנים מומנה פעילות החברה במגוון אמצעי המימון העומדים לרשותה של חברה פרטית – הון עצמי, אשראים מבנקים, מספקים וגם מגורמים פרטיים, ומקדמות מלקוחות. במשך השנים היו ל"הארץ" ולחברות־הבנות שלו שותפויות עסקיות הן עם "ידיעות אחרונות", הן עם "מעריב" והן עם קבוצת מוניטין־גלובס.

כל אלה מעולם לא השפיעו ולא הובאו בחשבון כאשר נקבע תוכן העיתונים של קבוצת "הארץ" על־ידי עורכיהם ועיתונאיהם. לא פעם הופיעו בעיתוני הקבוצה פרסומים נגד גורמים שלמנהלי הקבוצה היה אינטרס לטפח יחסים טובים אתם. השגת יחסים טובים כאלה על ידי תוכן העיתונים נחשבה ב"הארץ" תמיד להיפוכה המוחלט של עיתונות.

אין כל יסוד לדברים שנאמרו בידיעה ב"מעריב", ביום ששי האחרון, כי קשרים עסקיים נכבדים שיש ל"הארץ" משפיעים על הדיווח בעיתוני הקבוצה על פרשת האזנות הסתר. בעיקר הם משקפים את תפיסת העורך הראשי של "מעריב" ויו"ר מועצת המנהלים שלו, עופר נמרודי, שלפיה מו"ל של עיתון יכול להשתמש בעיתונו כדי לקדם אינטרסים עסקיים. הם גם מעידים על מצוקתו. אין לו תשובות אמיתיות לטענות הקשות שהועלו כלפיו בכמה מעיתוני הקבוצה – שורת הפגישות החשאיות שקיימו הוא ואנשיו עם פרקליט החשודים בהאזנה, ושכר טרחתו של הפרקליט בתיק זה, שהוא שילמו.

לפי מה שפורסם ב"הארץ", סירב נמרודי להסביר בחקירתו במשטרה על מה דובר בפגישותיו עם עו"ד מוטי כץ, פרקליטו של אחד הנאשמים בהאזנות. הוא טען כי על תוכן השיחות חל חסיון עיתונאי, כלומר, הגנה על מקורות מידע עיתונאיים. אין זה הגיוני שבית משפט יואות לקבל הסבר בזה כמנו, ובוודאי לא מדור רותן, איש הביטחון שלו, או מיקב נמרודי, שאף הם השתתפו בפגישות אלו.

מתקבל הרושם שנמרודי הפך את עיסוקו העיתונאי לעיר מקלט. גם עו"ד כץ טען שאינו יכול לומר למשטרה על מה דובר בפגישותיו עם נמרודי בשל החסיון על יחסים שבין פרקליט ללקוחותיו. זו טענה מוזרה, כי חסיון כזה יכול לחול רק על דברים ומסמכים שהוחלפו בין עורך דין ללקוחו, או שלוחו של לקוחו. האם נמרודי הוא לקוח כזה או שלוח שלו? חובתה של המשטרה לעשות כל מאמץ לגלות אם מאחורי טענת החסיון האלו לא מסתתר ניסיון לשיבוש הליכי משפט.

מאז התגלתה פרשת האזנות הסתר בעיתונות, ראיתי בה את אחת הסכנות החמורות ביותר לקיומה של העיתונות. מספר העיתונים קטן והוא הולך ומצטמצם. אם עיתון אחד מאזין באופן שיטתי לשיחותיהם של עובדי עיתונים אחרים – עיתונאים עם מקורותיהם, מנהלים על תכניותיהם – ורואה מסמכים הנשלחים למתחריו בפקסימיליה, קשה לראות איך יוכלו העיתונים שאינם פועלים בדרך זו להאריך ימים. בחשיפת האמת בפרשה זו ראיתי גם אינטרס קיומי של "הארץ" ולא רק שירות האינטרס הציבורי.

לצערי, לא הייתי משוכנע שאני יכול לסמוך רק על חקירת המשטרה. פניתי לשר המשטרה ולפרקליטות המדינה בבקשה שלא ייחסך שום מאמץ בפענוח הפרשה. נעזרתי גם בשירותיו של דוד ספקטור, בעל חברת האבטחה "ספקטרוס" כדי לנסות ולאמת מידע שהגיע אלי בעניין. מה שהתגלה, פורסם, והוא מעיד על קשרים אינטנסיביים בין אנשי "אגם חקירות", החשודים בהאזנות, ופרקליטם, לבין "מעריב", ולעומת זאת לא נמצאו עדויות לקשרים כאלה בינם לבין "ידיעות אחרונות".

את הידיעה שהופיעה ביום ששי האחרון ב"מעריב" כתבו אמנם עובדי "מעריב", אבל למעשה, אני גרמתי שתתפרסם במועד שהתפרסמה, כשם שקודם לכן מנעתי את פרסומה ב"מעריב". מה שעופר נמרודי עשה בידיעה זו שיכנע אותי כי אף על פי שמינה עצמו לעורך הראשי של "מעריב" – אינטליגנטי, מוכשר וחרוץ ככל שיהיה – אין לו עניין אמיתי בעיתונות ובתפקידה הציבורי. יש לו עניין לצבור כוח אישי ולהפעילו באמצעות העיתון למטרות המנוגדות לאינטרס הציבורי. אם מתוך כך הוא הופך את עיתונאיו ללא־עיתונאים, אין לכך כל חשיבות בעיניו.

למעשה, עופר נמרודי לא רצה שהידיעה על זיקה בין "הארץ" ל"ידיעות אחרונות" תתפרסם. כל מה שפורסם בידיעה היה בידיו כבר זמן רב, ולפחות שלושה חודשים לפני שהתפרסמה. דוד לביא והרס מנור מ"מעריב" ביקשו תגובות ממני ומאנשים אחרים ב"הארץ" וב"ידיעות אחרונות" כבר ביום רביעי, 8 ביוני. אבל אותו יום בערב התקשר לביתי ארנון מוזס ואמר שנמרודי פנה אליו בהצעה ששלושת המו"לים יחליטו על שביתת נשק בפרסומים על פרשת ההאזנות. ככל הנראה, נודע נמרודי מן הפרסומים ב"הארץ" על פגישותיו עם עו"ד כץ ומן המאמרים שפורסמו ב"הארץ" וקראו למשטרה לחקור את הפגישות. כתבה של העיתונאית בירנית גורן פורסמה זמן קצר קודם לכן ב"כל העיר", השבועון הירושלמי של קבוצת "הארץ", ונאמר בה כי נמרודי מפעיל סחיטות על אנשים באיום של פרסומים בעיתונו. תביעת הדיבה הגדולה שהגיש נגד "כל העיר" לא מנעה את הפרסומים ב"הארץ", והוא כנראה לא רצה לעמוד בפני פרסומים נוספים [illegible] לה. ההצעה של נמרודי היתה מנוגדת לכל מה שעיתונות אמיתית מייצגת, אבל נראה לי חשוב מאוד לחשוף את העובדה שהוא עשה שימוש במידע עיתונאי להשגת מטרות אחרות, שאינן פרסומו – בתמורה לאי־פרסומו. בעיני היה חיוני שייוודע לציבור כי נמרודי אינו רק מוציא לאור של עיתון, אלא הוא גם, ואולי בעיקר, מפעיל של מערך מודיעין פרטי, המנוהל כמערך עיתונאי, לא כדי לפרסם את גילוייו בעיתונו, אלא כדי להשיג את מטרותיו בסחיטה על ידי אי־פרסומו. ביקשתי ממוזס שישיב לנמרודי כי "יש על מה לדבר", ודיווחתי על כך לעורך "הארץ".

ביום ששי, 10 ביוני, "מעריב" לא פירסם את הידיעה, אף על פי שהיתה מוכנה בידיו לפרסום. פגישה בהשתתפות נמרודי ומוזס ובהשתתפותי נקבעה למוצאי שבת, 11 ביוני, בביתו של עו"ד רם כספי בתל אביב. זו היתה הפעם היחידה בקריירה המו"לית שלי שעמדתי להסכים לעסקת אי־פרסום, אבל ראיתי כאן מטרה ציבורית ממדרגה ראשונה. לפני הפגישה הפקדתי בידי עורך דין בלתי תלוי מכתב המתאר את השתלשלות הדברים ואת מה שבכוונתי לעשות, וגם הראיתי אותו לאישיות בעלת מעמד בתחום העיתונות (שאינה קשורה ל"הארץ").

בפגישה אמר לי נמרודי: "אני רוצה לדעת אם אנחנו יכולים להיות עניינים בדיווחים על הפרשה. אתה יכול לומר שתעשה מה שאתה רוצה, אבל אני רק רוצה לשמוע את זה ממך כדי שאם אחר כך אני אתפרע בצורה מגעילה, כי זה מה שאני חושב שאתם עושים, לפחות מצפוני יהיה נקי". סוכם על הפסקת הפרסומים בעניין האזנות הסתר לפרק זמן מסוים, למעט דיווח מבית המשפט. כעבור ימים מספר טען נמרודי כי "הארץ" לא עמד בסיכום, לכן התקיימה פגישה נוספת, באותו הרכב, הפעם במשרדו של רם כספי. בפגישה הוגדרה מחדש הגבלת הפרסום – והפעם ללא הגבלת זמן. הידיעה על זיקה עסקית בין "הארץ" ל"ידיעות אחרונות", שביום ששי האחרון הוצגה ב"מעריב" כבעלת עניין ציבורי עצום, לא היתה לנמרודי יותר מאשר מכשיר לסחיטה. במקום לנהוג כעיתונאי ולפרסם אותה מיד, הוא הניח אותה, ככל הנראה לתקופה בלתי־מוגבלת ומכל מקום, כל עוד היא נשק אפקטיבי לדעתו, במחסן התחמושת של "מעריב". מי יודע אילו ידיעות אחרות – שאי־פרסומן הסיג לנמרודי דברים שחפץ בהם – היו מונחות עם אתה.

בחודשים שעברו לא היתה פעילות משטרתית גלויה לעין, ומידע נוסף על הפרשה היה בתהליך איסוף ועדיין לא בשל לפרסום, אבל בסיום התקופה חודשו חקירות המשטרה הפומביות. עורך "העיר" הטיל על כתבת הפלילים של העיתון להכין כתבת דיוקן על דוד ספקטור, שמסר עדות במשטרה והיא היתה לאחד מנושאי החקירה. כניסתה של הכתבת, גיקול קראו, לעובי הקורה הביאה אותה להכנת כתבה נוספת, מטרידה ביותר מבחינת נמרודי. נאמר בה, כי על־פי המידע שבידי "העיר", נמרודי משלם את שכר הגנת החשודים בפרשת ההאזנה. ידעתי על פרסום הכתבה מראש וגם ידעתי שפרסומה ב"העיר" יבהיר לנמרודי שאין עסקת אי־פרסום. ואכן, אחרי פרסום הכתבה ב"העיר", המידע שהיה בעיני נמרודי נשק הרתעה, ובמשך שלושה חודשים נתן לו הרגשה שהצליח בעזרתו לסתום ל"הארץ" את הפה – חזר להיות ידיעה עיתונאית.

מלחמת העיתונים

העיתון המזרח ירושלמי "אל־קודס" חוגג את סגירת יריבו, "א־נהאר", בהוראת ערפאת. אפילו את סקר העמדות שבדק את התייחסות הציבור הפלשתיני לסגירה סירב לפרסם

מאת דני רובינשטיין

תמונה כללית של תמיכה יציבה בהנהגה הפלשתינית ובדרכה המדינית עולה מנתוני סקר דעת הקהל שפירסם לפני שבוע "המרכז הפלשתיני למחקר וללימודים", שמושבו בשכם. מוסד זה עורך מדי כמה שבועות סקרים על עמדות הציבור בגדה ובעזה ביחס לשאלות פוליטיות אקטואליות, ותוצאות הסקרים זוכות בדרך כלל להתעניינות רבה בשטחים. העיתון המזרח־ירושלמי "אל־קודס", שהוא הגדול בעיתונים הפלשתיניים, מפרסם בדרך כלל את תוצאות הסקרים בהבלטה רבה, אולם הפעם חרג ממנהגו וסירב להביא את הנתונים לקוראיו. כיוון ש"אל־קודס" היה בחודש האחרון גם העיתון היומי היחיד בשטחים, לא הגיעו תוצאות הסקר לידיעת

אבו־זולוף. התעלמות מהמתחרה

אל־חלאק. מריבה על רקע פוליטי

הציבור הרחב. עורכי הסקר משכם שלחו איפוא את התוצאות לעיתונאים ולאנשי ציבור בשטחים באמצעות הדואר הפקסימיליה, תוך שהם מציינים את סירובו של "אל־קודס" לפרסמן.

ככל שתוצאות הסקר חשובות, הבעיות סביב פרסומן היו הפעם מסקרנות לא פחות. הסיבה לסירובו של "אל־קודס" היתה בכך שהסקר כלל שאלה אחת בדבר סגירת העיתון המתחרה, "א־נהאר". השאלה נוסחה כך: "לאחרונה נאסרה הפצת העיתונים 'א־נהאר' ו'אל־בלד' בשטחים הפלשתיניים. מה עמדתך?" 66% אמרו שהם מתנגדים לצעד זה, 16% אמרו שהם תומכים בו. השאר ענו שאין להם עמדה. עורכי הסקר אמרו שמערכת "אל־קודס" באמר להם, כי מוכנים לפרסם את הסקר, בתנאי שתושמט שאלה זו. הסוקרים סירבו. הסיבה שנמסרה ב"אל־קודס" היתה, שהעיתון אינו נוהג לפרסם דבר על מתחריו, ו"א־נהאר" אכן היה בשנתיים האחרונות העיתון היחידי שהתחרה ב"אל־קודס".

המחלוקת בין בעלי שני העיתונים הללו ועורכיהם היתה בשנים האחרונות נושא קבוע לרכילות המקומית. "אל־קודס" נקט מאז תחילת הופעתו, אחרי מלחמת ששת הימים, ועד 1985, עמדה אוהדת לירדן, ואז שינה את עמדותיו ונתן ביטוי בולט לעמדות אש"ף. המהנדס ואיש העסקים עותמאן אל־חלאק ועורך הדין עיסאם אל־ענאני, שעבדו בצוותא עם הבעלים של "אל־קודס", מחמוד אבו־זולוף, הסתכסכו אתו על רקע זה, והחליטו להוציא את העיתון המתחרה "א־נהאר". למריבה ביניהם, שהיתה בעלת רקע פוליטי, נוספו משקעים אישיים חריפים, ו"אל־קודס" נקט מאז עמדה המתעלמת לחלוטין ממתחרהו.

ככל שהיה אפשר להתרשם, סירובו של "אל־קודס" לפרסם את סקר דעת הקהל עורר השבוע כעס בין הפעילים הפוליטיים בשטחים. לדעתם ברור עתה, שההנהגה הפלשתינית אינה יכולה להתאים לאורחות חיים דמוקרטיים כאשר מופיע בה עיתון יומי יחיד. לעיתונאים ולעובדים של "א־נהאר" נמסר השבוע, שברשות הלאומית הפלשתינית (הממשלה הזמנית) התקבלה החלטה מפורשת בעד חידוש הופעת העיתון, והיא תימסר רשמית עוד השבוע.

אגב, הדלפות מישיבת הרשות הפלשתינית אומרות, שההחלטה זאת, שהתקבלה בשבוע שעבר, נתקלה בהתנגדות של כמה מחברי הרשות. ההתנגדות נומקה שוב בכך ש"א־נהאר" אינו עיתון פלשתיני, אלא ירדני. לחיזוק עמדתם אמרו אלה שהתנגדו לחידוש הופעת "א־נהאר", שהם מתייחסים בחיוב לבקשה אחרת להוצאת עיתון יומי חדש, שעורכיו ידועים כתומכי החזית העממית לשחרור פלשתין. מי שמתכוון להוציא עיתון זה הוא סופיאן אל־חטיב מירושלים, שהוציא בשעתו לאור את העיתון היומי "אל־מיתאק" (האמנה), שנסגר בצו של הממשל הישראלי. בין חברי הרשות הפלשתינית היו שאמרו כי חברי החזית העממית מבטאים עמדות אופוזיציוניות להנהגה בראשות ערפאת בצורה חריפה הרבה יותר מאשר תומכי ירדן, אבל הם מוכנים לשמוע את עמדותיהם, משום שזוהי אופוזיציה פלשתינית ולא כלי ביטוי של ממשלה זרה.

בסקר שפורסם בשכם היתה עוד שאלה כללית בדבר חופש העיתונות. התשובות עליה מעניינות: 55% מהנשאלים אמרו שהם תומכים בחופש עיתונות ללא כל תנאים, בין אם מדובר בעיתונות פלשתינית ובין אם מדובר בעיתונות לא־פלשתינית; 25% אמרו שהם תומכים בחופש עיתונות רק אם מדובר בעיתונות פלשתינית, בין אם היא תומכת בקו הלאומי הרשמי ובין אם היא מתנגדת לו; 13% אמרו שלדעתם חופש עיתונות צריך לבטא רק את העמדות התומכות בקו הרשמי של הרשות הלאומית; לשאר הנשאלים לא היתה עמדה בנושא. נתונים אלה מרמזים שהנתון בדבר 66% המתנגדים לסגירת "א־נהאר" הוא בעייתי. אם מציגים עיתון זה לא כעיתון אופוזיציוני, אלא כעיתון שאיננו פלשתיני, אפשר יהיה למצוא קרוב ל־40% מהפלשתינים בשטחים שיתנגדו להופעתו.

מנתוני הסקר מתקבל תוך ברור למדי של התומכים והמתנגדים לסגירת "א־נהאר" ומה מאפיין את בעלי הדעות השונות על חופש העיתונות. התוצאות צפויות: ככל שרמת ההשכלה גבוהה יותר, כך גדלה התמיכה בחופש העיתונות וההתנגדות לסגירת "א־נהאר". עמדות אלה חוצות את כל הזרמים והמפלגות, כלומר, בעלי השכלה, בין שהם אוהדי פתח, החמאס, או חזיתות השמאל, תומכים בחופש העיתונות ללא הגבלה.

בעלי השכלה מגלים גם מודעות גבוהה יותר לשאלות אחרות הקשורות בהליכים דמוקרטיים. ככל שעולה השכלת המרואיינים, הם תמכו יותר בעריכת בחירות והתנגדו למינויים פוליטיים. עם זאת, חשוב לציין ש־20% מהנשאלים אמרו שאינם מתכוונים להשתתף בבחירות למועצת הרשות הלאומית הפלשתינית. הללו הם כמובן חברים ואוהדים של האופוזיציה, קנאי האיסלאם והשמאל, אשר מתנגדים להסכם עם ישראל ואינם מוכנים לתת יד לבחירות שייערכו במסגרתו.

מלבד ירידה לא משמעותית במיוחד בתמיכה בארגון הפתח, עולה שהציבור הפלשתיני בשטחים ממשיך, כאמור, לגלות שביעות רצון ממדיניות ההנהגה בראשות ערפאת. 53% העריכו את ההנהגה כחיובית, לעומת 36% שהערכתם לגביה היתה שלילית (לשאר לא היתה דעה). זהו נתון שחוזר על עצמו פחות או יותר בכל הסקרים. גם בנושא זה יש יחס מסוים בין ההערכות השונות ובין רמת ההשכלה: בעלי השכלה גבוהה מעריכים בצורה שלילית יותר את ההנהגה. כלומר, התמיכה בערפאת וברשות הלאומית הפלשתינית באה בעיקרה מחוגים פחות משכילים, מהאזורים הכפריים ומהשכבות העממיות בערים הגדולות.

שבוע / עוזי בנזימן

מוסא ביד ושם. סירובו היה אותנטי יותר מביקורו

1. מידע

גם לאחר נסיגת כוחות צה"ל מרצועת עזה, יש בידי ישראל מידע על הקורה שם. אש"ף יודע על כך, החמאס יודע על כך, הכל יודעים זאת. המידע על המתרחש ברצועה הוא המאפשר לישראל לדעת קרוב בשמותיהם של רוצחי שני הפועלים היהודים ברמלה ולומר לרשויות הביטחון של אש"ף היכן לחפש: הוא המעדכן את ירושלים על המצב בתחומי הממשל העצמי. תודות לעבודת השב"כ, יש לבעלי ההחלטות בישראל גם מושג טוב למדי על הלכי הרוח הפנימיים יותר בעזה. עוד לפני ביצועו של הסכם עזה ויריחו, נצפה קושי גדול ביכולת הסיכול של זרועות הביטחון הישראליות: כל עוד נכח צה"ל בכל שטחי הרצועה, היו כוחות הביטחון הישראליים מסוגלים לסכל חלק ממעשי החבלה שתיכננו גורמים עוינים. הואיל שהיתה להם יכולת לרדוף אחר מבצעי פיגועים וללכוד אותם (או להרוג אותם). האפשרות הזאת בטלה עם הנסיגה; מלאכת הסיכול או המרדף אחר מחבלים הוטלה על המשטרה הפלשתינית.

שלושה חודשים לאחר פינוי רוב הרצועה, מעריכים בירושלים כי המשטרה והשב"כ הפלשתיניים מסוגלים לבצע את משימות הסיכול והמרדף אלא שהדרג המדיני של אש"ף מנחה אותם לא להראות חריצות יתרה בתחום זה. מתקבלות ידיעות על פעולות נקם אכזריות שעושים כוחות הביטחון של אש"ף במשתפי פעולה ובסוכנים לשעבר של השב"כ. נודע גם כי עצורים שנתפסו לאחר רצח גיא עזריה, לפני חודש וחצי, שוחררו. ישראל מעבירה למשטרה הפלשתינית שמות של מבצעי פיגועים אך זו נמנעת מפעולה, על־פי מדיניותו של ערפאת.

התמונה המצטיירת אינה נעימה בהכרח: היא מספקת אישושים לאלה החושדים בכוונותיו של מנהיג אש"ף ולאלה המטילים ספק בכנות התפייסותו עם ישראל, שעליה הכריז. בעניין זה יש שתי אסכולות: האחת טוענת כי הנתונים שבידינו על המתרחש באש"ף מלמדים על מגמותיו האמיתיות של ערפאת; האסכולה השנייה טוענת כי הנתונים שבידינו מוגבלים וחלקיים ואין להקיש מהם על מכלול השיקולים, המניעים והעמדות שנוקט ערפאת וינקוט במשך התהליך המדיני. ועוד טוענים כי את המשקל המכריע בהערכת המצב יש לתת לעוצמת התהליך, לאו דווקא להתבטאות זו או אחרת.

לא מפתיע לשמוע שהיחס המחמיר למידע על המתרחש בעזה מרוכז בסביבתו של ראש הממשלה ואת הגישה המקלה אפשר למצוא בעיקר במשרד החוץ.

ברק. כדאי להאזין לאני מאמין שלו

2. עמדה

לפני שמתפתח ויכוח על הדברים הישירים שאמר הרמטכ"ל בוועדת החוץ והביטחון, בזכות המשך האחיזה הישראלית ברמת הגולן גם במצב של שלום עם סוריה, כדאי לעיין באני מאמין שלו על מקומו של צה"ל בתהליך המדיני, שהשמיע רב־אלוף ברק באוזני המטכ"ל. הוא הציג את עמדתו בינואר השנה, בקשר לוויכוח שהתנהל אז על ניסוח הסכם עזה ויריחו. לברק היתה עמדה משלו על המרכיב הביטחוני בהסכם עם אש"ף והיא סוננה לכלי התקשורת. מעורבותו עוררה דיון ציבורי על גבולות ההשתלבות של צה"ל במשא והמתן המדיני והיא הניעה את הרמטכ"ל להציג את גישתו העקרונית בעניין זה באוזני חבריו.

וכך אמר ברק לחברי המטכ"ל, ב־3.1.94: "צה"ל אינו קובע מדיניות, ואין לו שום עמדה, כצה"ל, בתחום התהליך המדיני, ובכלל זה אם התהליך המדיני הוא טוב או רע; אם אכן זה התהליך המדיני שצריך להתקיים; ואם תכניו של התהליך המדיני נכונים. לצה"ל יש עמדה מקצועית בכל הקשור בסידורים ובהסדרים בנושא הביטחוני, לגבי כל תהליך מדיני אפשרי, לרבות ההסכם על 'עזה ויריחו תחילה'. במדינה דמוקרטית, שצה"ל מגן עליה, ממשלה נבחרת היא זו הקובעת את המדיניות וזה העיקרון המנחה את צה"ל...

"מצד אחד, חובתו ואחריותו של צה"ל כלפי הדרג המדיני, כלפי הכנסת וכלפי הציבור היא להבהיר מראש בקול רם וברור את המציאות הביטחונית העלולה להיווצר כתוצאה מההסכם. מצד שני, עלינו להיזהר מלנקוט עמדות, שדרכן נמצא את עצמנו עושים שימוש מניפולטיבי ברגישות ובמרכזיות של הנושא הביטחוני במציאות הישראלית, ובקושי להתמודד מול נימוקים ביטחוניים (בעד ונגד); ועלינו להיזהר מאוד מלתמוך את עמדת הממשלה ולמצוא את עצמנו לתומכים בממשלה נבחרת לעמדות השונות מעמדותיה.

"חובתו ואחריותו של צה"ל להסב את תשומת הלב למגבלות, לבעייתיות ולסיכונים הביטחוניים במציאות הנוצרת בעזה ויריחו. חשוב שהדרג ביישר כי גם בתנאים הנוכחיים, כשאנו פועלים בכל יכולתנו עם השב"כ והיחידות המיוחדות, קורים מעת לעת פיגועים חמורים. חשוב מאוד שנבין זאת. הדבר יאפשר לנו לבצע נכון את חלקנו הביטחוני בתוך התהליך המדיני, וגם להבהיר את התמונה הנכונה למפקדים ולחיילים.

"עם זאת, עלינו להבין שבחלק מהדברים הנדונים היום, מדובר בהכרעות מדיניות כבדות. הכרעות כאלו נתונות לסמכותה של ממשלה נבחרת. ממשלה מוסמכת לקבוע גם דברים שלחלק מאתנו, כפרטים, עשויים להיראות לא נכונים ואנו חייבים לבצע דברים אלה על הצד הטוב ביותר, לבצע מה שסוכם ולא להגיע למצב שבו אנחנו מנסים – ביודעין או שלא־במודע – לתמוך לממשלה את ההסדר המדיני, עצם קיומו או אופיו, באמתלה של נושא הביטחון. בלי הקפדה על הקו העדין והמפריד הזה, המהווה מבחן לאינטגריטי המקצועי והאישי שלנו כזבודה (בעיקר לאור הנמצאים במגע ישיר עם נושא המשא והמתן), הקו המפריד בין שלטון החוק לאנרכיה על תוצאותיה הוא בסופו של דבר שעלול להיפרץ."

3. כבודה

יצחק רבין הוכיח השבוע שאכן אין הוא מסוגל להשתנות בגילו: הוא פתח את הפה על בנאזיר בוטו כאילו היתה מבקרת המדינה הישראלית. שוב תיפקד רבין כנוהג הישראלי המצוי, זה שמדבר מנהמת בטנו, ולא כממונה העליון על ביצוע מדיניות החוץ שלה.

והרי בנאזיר בוטו היא אשה מעוררת כבוד ולוא בזכות התלאות שעברו עליה. שנתיים לאחר שחזרה מלימודיה באוקספורד והארוורד, והיא בת 24, חוותה את הטראומה המלווה את חייה: אביה, ראש הממשלה זולפיקאר עלי בוטו, הוצא להורג בתלייה על־ידי הכת הצבאית שהשתלטה על המדינה. היא הושבה במעצר ובבתי סוהר למשך שנים ואחר־כך נאלצה להגר מהמדינה. בתום עשר שנות שלטון צבאי (ב־1988) היו בחירות בפקיסטן וניצחה בהן בנאזיר בוטו, אלא שהיא לא האריכה ימים בתפקידה ובעבור 20 חודש הודחה על רקע האשמות בשחיתות הרבה שהעלו נגדה כמה מבני משפחתה, בעיקר בעלה. היא שבה לשלטון לפני שנה, לאחר שהתפשרה עם הממסד הצבאי־הביורוקרטי של פקיסטן – הכוח האמיתי המנווט את ענייני המדינה.

ההתלקחות הישראלית־הפקיסטנית לא היתה מחויבת המציאות והיא עמדה בניגוד לאווירה הרגועה שבה מתנהלים היחסים הלא־רשמיים בין שתי המדינות. יש לישראל ערוצים אל איסלמבאד. נציגים פקיסטנים משתתפים לא־פעם בסמינרים ובמפגשים המתקיימים בחו"ל לכבוד אישים ישראלים. ישראל מעוניינת, ואף פועלת, לכונן יחסים רשמיים עם פקיסטן, במסגרת מאמציה לפרוץ את חומת ההתנכרות המוסלמית. על רקע כל זה היה הרעש סביב ביקורה של בוטו בעזה מוזר ומיותר.

[illegible] שורה של שגיאות טכניות, שאחראים להן [illegible] ישראלים וגם פלשתינאים, ובהתלה־ [illegible] של הגברת בוטו ושל האדון [illegible] חלקים מפורשים בהסכם עזה־יריחו. לא [illegible] אש"ף לישראל על כוונה של בוטו להגיע [illegible] רפיח. ההסכם קבע כי כל ביקור [illegible] הממשל העצמי, של אורח ממדינה שאין לה [illegible] עם ישראל, חייב באישור [illegible] נמנע אש"ף מלדווח על כך לפני [illegible] בוטו נתנה פומבי לכוונתה לבקר. ההוד־ [illegible] הרעומת בירושלים, שהיה [illegible]. כבודה הלאומי של בנאזיר [illegible] והיא התיזה בקולי־קולות שאינה מתכ־ [illegible] בלשתה עם גורמים ישראליים ושאינה זקוקה לאישורם של הישראלים כדי לב־ [illegible] עזה. או התעוררו ההורמונים הלאו־ [illegible] יצחק רבין והוא הדק להתקשרות את [illegible] הגברת מפקיסטן ללמוד נימוסים.

[illegible], ארץ מסובכת שהפוליטיקה הפנימית קלה [illegible] לעתים לא על חוד של קל אלא [illegible] חרבות, נפגעה קשות בהמכתם של [illegible] הלאומי הועמד בסכנה וראש ממשל־ [illegible] לביקורת קולנית בבית. כדאי להיזהר [illegible]: הם אינם מהססים לנפנף בנשק [illegible] כועסים.

[illegible] הישראלית לסדרת השגיאות התנכ־ [illegible] בין האלוף עוזי דיין לד"ר נביל שעת הזכיר, אגב דיון בעניין אחר, כי [illegible] בקהיר מתעתד לבקר ברצועה. כך [illegible] אש"ף את חובתו על־פי הסכם קהיר. למחרת היום, במפגש השניים, אמר דיין לשעת שלא הוא הכוונה לדיווחים על ביקורו הצפוי של [illegible] ועל נציגי אש"ף לפעול כמקרה [illegible] ולהגיש בקשה רשמית לאישור הקצינים הישראלים הממונים על מעבר רפיח. שעת השיב [illegible] תכנית הביקור ירדה מן הפרק. כשהתב־ [illegible] כל זאת במסוף, לא פעלה ישראל [illegible] לחיסול הסכסוך אלא נתנה לו להתפתח [illegible] של משבר דיפלומטי בינלאומי.

[illegible] שאין צורך להרשים את הלוחי השנייה, אבל גם אין תבונה להניף אגרופים כשהעיניים [illegible] ברם. עובדה היא שלאחר תקופת צינון של ימים, נמצאה דרך לאפשר את הביקור.

4. מודע

בסוף חילץ עמר מוסא מעצמו משפט מפותל על אתרי השואה (הוא נמנע מלהזכיר את היהודים) וגם אמירה מסויגת זו נשמעה מפיו כמו עקירת שן. יותר אותנטי היה סירובו המקורי לבקר ביד ושם. יוסי ביילין, שמיקד את הביקורת הרשמית על התנהגותו של מוסא ועורר את כעסו, עשה פעם אבחנה הדה: אותו חלק של העולם הערבי המשלים עם ישראל, מכיר בקיומה, לאו דווקא בזכותה להתקיים.

יש בזה משהו. תהליך הפיוס הישראלי־הערבי, שהתבטא בתחילה בשלום עם מצרים ובהמשך בהסכמים שנחתמו השנה עם אש"ף ועם ירדן, הוא התפתחות פוליטית, אינטרסנטית: הוא אינו מלווה בתמורה רגשית ונפשית עמוקה. הערבים אינם רוצים להכיר את השואה ומסרבים להכיר בה מפני שהיא מספקת את האדן המוסרי והאידיאולוגי לכינונה של מדינת ישראל. כנראה, עוד שנים רבות יוסיפו לראות בנו קוץ של פלורה (שלא לומר פטרייה מרעילה – כאשר הושבים על הגנס ששם מוסא בביקורת על תביעת מצרים להטיל פיקוח בינלאומי על מיתקני הגרעין של ישראל) שננעץ בלב המרחב שלהם. ההשלמה עם ישראל היא תוצאה של אילוצים כדיניים ושיקולים צבאיים, לא של מהפך לבבות. כך זה, בדרך כלל, ביחסים בין מדינות. לדור הישראלי הנוכחי עדיין מותר להגיש את השואה כבוויה צורבת בתודעתו ולצפות שהזולת, גם אם הוא אורח מצרי חשוב, יגלה אמפתיה לרגישות זו: מוסא, איש נעים הליכות בדרך כלל ואדם פיקח לפי עדות מודעיו בישראל, הראה אטימות.

יתכן שהמשבר היה נמנע אילו שגריר ישראל במצרים, דוד סולטן, לא היה מדווח בכתב למשרד החוץ בירושלים על סירובו של שר החוץ המצרי. בדיעבד טענו גורמים בכירים במשרד החוץ שעל סולטן היה להודיע על כך בעל־פה. היו מבחים אותו לנסות לשכנע את שר החוץ המצרי לחזור בו אבל לא להפוך את הדיון למחלוקת פומבית. אילו עבר מוסא על דעתו, היו מארגנים לו סדר יום ללא ביקור ביד ושם, וקרוב לוודאי שאיש לא היה חש בכבד. כשבחר סולטן להבריק על הפרשה לארץ, יצר את התנאים להדלפתה ולהפיכתה לסוגיה של ממש ביחסי שתי המדינות.

שגרירים הם לפעמים [illegible].

5. חידה

רבין הבהיר לפני חודשים שכל עוד הוא ראש ממשלה, לא יוטל מס על הבורסה. אם הוטל מס, סימן שהוא לא ראש ממשלה. אם הוא לא ראש ממשלה, אז מיהו האיש שהבהיר השבוע שכל עוד הוא ראש ממשלה לא יוקדמו הבחירות?

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

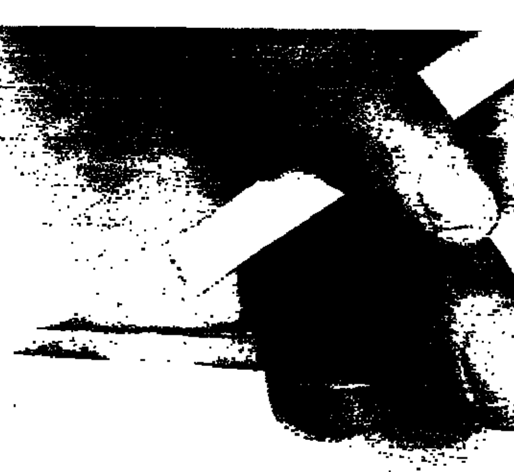

מהלכים בין הטיפות

תרגיל השוואתי בין מצב מערכת החינוך ברצועת עזה בעת השלטון הישראלי למצבה ברשות הפלשתינית: לא ברור שכעת יש יותר חופש למורים, ודאי לא לשוחח עם עיתונאים. אבל עם תחילת שנת הלימודים ההורים רגועים: אין חשש שהילדים נעצרו, נפצעו או נהרגו

מאת עמירה הס

מחר (שבת), עם פתיחת שנת הלימודים ברצועת עזה, שוב ייכנסו תלמידות בית הספר רמלה בעזה דרך השער הצדדי אל חצר המוסד. את השער הראשי חסם צה"ל בתקופת האינתיפאדה. אז הוא גם הקים חומה מסביב לחצר, שתפריד בין התלמידות והאבנים לבין החיילים, והציב בחומה פנימית בין שני אגפי בית הספר, כדי להקשות על התגודדויות. אבל מנהלת בית הספר, סלווה סאקאללה, אינה מתכוננת לפתוח מחדש את השער הראשי. כולם כבר התרגלו לשער הצדדי, מה עוד שתנועת המכוניות בכביש הראשי סואנת כל כך.

השנה, מעידים הורים רבים, הם שולחים את ילדיהם לבית הספר בתחושת ביטחון שלא ידעו כמוה בשבע השנים האחרונות. הם כבר לא חרדים אם הילד מתמהמה אחרי שעות הלימודים, שמא נעצר לאחר שיידה אבנים על סיור צבאי, או נפצע מכדור של חייל, או אף נרצח מכך. ההורים, כמו המורים, גם אינם צריכים לחשוש עד הרגע האחרון – כפי שחששו בשנות האינתיפאדה – שמא תהיה שביתה, או יוטל עוצר, שישבשו את תחילת שנת הלימודים.

בבית ספרה, חטיבת ביניים, מתכוננת המנהלת להקביל את פני השנה החדשה, ואת תחושת השינוי המלווה אותה, בטקס מיוחד. היא מעדיפה לשמור את פרטיו בסוד, ורק מתרצה לגלות שבחדר המורים תוגש תקרובת, וקבוצת תלמידות תרקוד ותשיר. התלמידות כבר עובדו על טבלית האש שלהן לפני כחודשיים, בשתי מסיבות מתוכננות שיום בית הספר, האחת לכבוד הרשות הפלשתינית ונציגי כוחות הביטחון, והשנייה לכבוד יאסר ערפאת. סאקאללה אינה מסתירה את גאוותה. אלו שתי המסיבות הראשונות, היחידות עד כה, שעשה בית ספר כלשהו לכבוד ההנהגה. ואלה, היא מדגישה, המסיבות היחידות ב־27 שנים שהבינו והופיעו בהן תלמידות. "המסיבות הפוליטיות", היא אומרת בדיפלומטיות, "לא איפשרו לנו לקיים חגיגות לאומיות, והמסיבות החברתיות ברצועה לא איפשרו לבנות להופיע על במה". עכשיו, היא מסכמת, "אנחנו חופשים לעשות כל דבר".

אלבומי התצלומים משתי המסיבות הם הדבר הראשון שסאקאללה הורידה והציגה למעננו מהארון, כשהתיישבנו מסביב לשולחן בחדרה הצר: נערות רוקדות במכנסיים ובחולצות בצבעים של דגלי הלאום; נערות אחרות, בשמלות מהודרות שמגיעות מעט מתחת לברכיים; יאסר ערפאת לוחץ ידיים עם המנהלת; סוהא ערפאת יושבת ומתבוננת בהבאה; כל קציני המשטרה ונציגי משרד החינוך המצרי (האחראי על תוכנית הלימודים ברצועה ועל הבחינות) יושבים סמוך לבמה ומוחים בעליל. אף שבאנו לבית ספרה בלי לקבוע פגישה מראש, קיבלה אותנו סאקאללה בחיוך לבבי ובתמימות, ומיד הסכימה לענות על שאלותינו. בחצר הנקייה מאוד ישבו באותה הפינות המוצלות כמה מורות והכינו כרזות לכיתות. על קירות הבניינים ניכר שנצבעו לא כבר. בחדרי המורים והנהלה היו כמה הורים שבאו לרשום את בנותיהם. 980 תלמידות בבית הספר; 280 מהן חדשות, שבאו עם הוריהן מתוניסיה, מאלג'יריה, ממצרים. מספר הכיתות נשאר כשהיה – 17.

על הלוח שבחדרה של סאקאללה תוכנית הלימודים שהורכבה בימים האחרונים. בינתיים, היא אומרת, לא חל בה כל שינוי לעומת השנים שעברו. ועל דלת הכניסה – דגל פלשתיני ארוג. את הדגל הזה היא תלתה ב־13 בספטמבר 1993. לא, היא משיבה בתיקיה כלשהי, עד אז לא ניסתה לתלות דגל פלשתיני בבית הספר; הרי היה אסור. ב־13 בספטמבר 1993, היא מספרת בהתרגשות, גם שונה שמו של המוסד שהיא עומדת בראשו לבית הספר אלפתוח־דמלה, "כי כל הצוות תומך בצעדי השלום".

כן, היא משיבה בתחילה בהיסוס, אחר כך בגאווה, הבנות שלנו היו מעורבות באינתיפאדה. הן זרקו אבנים "הרבה", היא משיבה בחיוך רחב. וכמעט באותה נשימה היא מתגאה לספר שקצין המטה של המינהל האזרחי לחינוך תמיד שיבח את בית ספרה. וגם המושל הצבאי, "יוסי היה שמו, אני חושבת", כשבא לבקר בבית הספר, היה מרוצה בשל הסדר והנימוס. "כל התלמידות ישבו בשקט, בלי בעיות, כי הוא היה אורחנו". ולמה חשוב לה כל כך להדגיש את שביעות רצונם של הישראלים? "כי זו הוכחה לאיכות בית ספרנו".

סאקאללה, בת למשפחה ותיקה ומבוססת בעזה, אינה מכסה את שערה ופניה במטפחת, ובדרך כלל לא כיסתה, היא מעידה על עצמה. בזמן האינתיפאדה חסמו הרעולים המוסלאמים את כיסוי הראש לסמל לאומי, ונשים ספורות העזו לצאת לרחוב בלעדיו. רבות נתקלו בבחורים שעלבו בהן בשל כך, ואף לפעמים גם פגיעות פיסיות. "מתוך כבוד, כשביקרתי בבתי חולים", היא אומרת, "כיסיתי, כנהוג, את השיער. אך בדרך כלל לא, ומעולם לא נתקלתי בבעיה".

האלף (שם בדוי), שלא כסאקאללה, אינו מזוהה פוליטית עם שום ארגון. הוא מנהל בית ספר לבנים ברצועה, ומעדיף שלא להיות מצוטט בשמו. בזמן האינתיפאדה, מספרים עליו, הוא לא נכנע לרעולי הפנים ולא הסכים שישבשו את הלימודים, אבל גם הוא מספר בגאווה על תלמידיו שהשתתפו בהפגנות ובעימותים עם חיילים. את השיחה אתו פתח בהכרזה המבטיחה: "את יודעת שבזמן הישראלים היה אסור לנו לשוחח עם עיתונאים". בסוף השיחה אמר שאם נקבל את אישורו של מנכ"ל משרד החינוך ברצועה, עבדאללה עבד אל־מונעם, לא אכפת לו להזדהות בשמו. מנכ"ל זה, מרצה לחינוך באוניברסיטת אל־אזהר, מונה בתחילת אוגוסט לתפקידו זה. וכשביקשנו ראיון נפרד אתו, ענה: "רק באישור שר החינוך".

בהכנות לתחילת שנת הלימודים הקודמת לא פיעמה בסאקאללה שמחת ההתחלה, שניכרת בה עתה. בשנה שעברה היה אחיה עצור בבית סוהר. עכשיו הוא כבר משוחרר. "עם זאת", היא מקפידה לומר – כפי שאומרים תמיד ברצועה כמעט בנוסח דומה, ובעיקר פעילי הפתח – "שמחתנו אינה שלמה כל עוד לא ישוחררו כל אסירינו". והרי מזה יש לה אח אחר, שלא ראתה זה 27 שנה. הוא קצין במשטרה הפלשתינית, ומשום מה הישראלים לא התירו לו להיכנס לרצועה. והיא עצמה, ככל תושב רצועה אחר, חייבת באישור כדי לצאת לישראל. "אלו דברים שפוגעים בשמחה שלנו".

אצל האלף קשה יותר לאתר סימני ההתרגשות. הוא מדגיש שתוכנית הלימודים טרם שונתה, וכך גם חוקי משרד החינוך. אפילו לא שונתה שעת ההתחלה של יום לימודים: בזמן האינתיפאדה הקדימו השלטונות הישראלים את מועד השיעור הראשון – משבע ושלושים בבוקר לשבע. הם רצו שהרחובות יהיו ריקים מתלמידים בשעה שעוברות שיירות המינהל האזרחי והחיילים לבסיסיהם בתוך העיר. "רק הנהלה חדשה יש במשרד החינוך", הוא אומר, ובתחילת יום הלימודים יהיה מסדר ויונף דגל הלאום. וכן, על פי הוראה של יאסר ערפאת מ־1 באוגוסט, מוחזרים מורים שפוטרו בזמן האינתיפאדה משום שנתפסו בפעילות פוליטית או נאסרו. הם כבר התחמו על התחייבות שלא לדבר עם עיתונאים, בהתאם לצו שהוציא משרד החינוך ברצועה.

צו נוסף אוסר פעילות פוליטית בתחומי בית הספר ומטעם בית הספר. במאמץ כלשהו מתרצה האלף למנות שינויים נוספים: השנה הורו מנהלים לעבודתם ב־15 באוגוסט ולא ב־27 בחודש. אפשר להסיק מכך שלמנהלים ניתן יותר חופש פעולה ואחריות בקביעת הסדרים הפנימיים בבית הספר. ואכן, גם סאקאללה אומרת שבעבר היה כל תלמיד חדש שבא לבית הספר מחו"ל זקוק לאישור קמ"ט החינוך. כך גם יציאה לחופשה של מורה. כל מתנה או תרומה או עבודה פרטית, למשל כדי לשפץ משהו בבית הספר, היא נזכרת בחיוך, היו חייבים באישור. כדי שיזכבות, היא מביאה לנו למצוא את הטיבה, שאין מדובר ביצירת קשרים עם "ארגון עויין" או העברת כספים לו. מסיבה זו גם לא היה לבית הספר תקציב משלו, איזושהי "קופה קטנה" לפרויקטים או לחפצים שמשרד החינוך אינו מספק. לפני האינתיפאדה, לפני 10 שנים, קיבל בית הספר 50 שקל לחודש, ואז הוצאות תמורת קבלות. בזמן האינתיפאדה בוטל גם הסדר זה. עכשיו הודיע המנכ"ל ש־60% מאגרת החינוך שנגבית מהתלמידים יועברו ישירות לכל בית ספר, לצרכים שוטפים. זה יאפשר אישור מרווח פעולה שלא היה קודם.

אצל האלף, למשל, "ספרייה" ו"מעבדה" היו רק שמות. ממשרד החינוך תמיד אמרו לו "אין תקציב", כשביקש לרכוש ספרים. ומעבדה נמנעו מלהקים מחשש שלא ייעשה בה שימוש לימודי גרידא. כדורים לשיעורי ספורט קנו הילדים בכספם. עכשיו אנחנו מקווים, הוא הוסיף ומשתמש בפועל השגור ביותר בפי אנשי הרצועה, שתהיה שנה טובה יותר. "יש הרגשה שאנחנו תחת שלטון שמעוניין לעשות דברים חיוביים בחינוך".

מהשנה גם הציונים בלימודי הדת ייחשבו בממוצע הכללי. עד עתה ניתנו שיעורי דת, אבל הציונים שניתנו לא נחשבו. מספר הכיתות, לעומת זאת, לא גדל, כך שמספר התלמידים בכל כיתה לא יקטן. וגם כמעט לא נוספו מורים, שיתאימו לתוספת במספר התלמידים. המשכורת היא בעיה כאובה אחרת שעדיין לא רואים בה שינוי. 1,000 שקל לחודש הוא השכר הגבוה ביותר שניתן לעובד הוראה בכיר בעל ותק ברצועה. 600־700 שקל הם הסכום השכיח. לפני האינתיפאדה קיבלו העלאות שכר: בזמן האינתיפאדה זכו בהן רק הפקידים הישראלים, שכמילא משכורתם היתה גבוהה פי שלושה. "אני, כמנהל", אומר האלף, "צריך להרגיש בשינויים בתחילת התקופה החדשה. ואני לא מרגיש – לא מבחינת המשכורות, לא מבחינת התנאים. אבל מה, מקווים". עוד נראה אותך בראש שביתת מורים מול משרד החינוך, הוא נשאל. "אולי", הוא אומר.

המשכורת הנמוכה היא אחד המרכיבים שיצרו ברצועה תדמית כה שלילית למורי בתי הספר הממשלתיים במקום. "אנחנו משתכרים פחות מפועל פלשתינאי פשוט בישראל", אומרים מורים. במערכת החינוך המקבילה של אונרו"א המשכורות כמעט משולשות. לא האלף ולא סאקאללה מתארים לתדמית השלילית הזאת: במקרה הטוב – של אנשים כנועים, חסרי יוזמה, חסרי מעוף, חסרי עניין בעבודתם, שלא יכלו להרשות לעצמם אף לקרוא שיר של משורר פלשתינאי פן יפוטרו, שחששו תמיד שמא יש משתף פעולה בין תלמידיהם, הארב לכל מלה שלהם; ובמקרה הרע – של מתרפסים לשלטון, במיוחד אלו שמונו בתקופת האינתיפאדה. "אנחנו, המקומיים, לא הולכים בדרך הבעייתית", אמר לי במארס השנה המנכ"ל לשעבר של משרד החינוך, מוחמד ג'ידי, ששימש 16 שנה בתפקידו בעת השלטון הישראלי.

פגישה עמו נזקקה לאישור המינהל האזרחי, אישור שהתקבל לאחר עיון של כמה ימים. בפגישה נכחו שני ישראלים, עוזר של קמ"ט חינוך, שהרבה לשבח את ג'ידי ולקלס בפניו, ביחוד על העברית המצוינת שבפיו, והזברת המינהל, חיילת כבת 21, לבושה מדים וחמושה ברובה.

ג'ידי מתמצא בכל נבכי מערכת החינוך הממשלתית ברצועה. באותה פגישה, עדיין כעובד המינהל האזרחי, הוא פירט – אם כי בזהירות ובנימוס רב – את אפיוניה של המערכת: אסור ללמד היסטוריה של פלשתין וספרות פלשתינית; 142 בתי ספר יסודיים, חטיבות ביניים ותיכוניים, 42 מהם במשמרת כפולה, לעומת 154 בתי ספר של אונרו"א (שאינם כוללים עליסודיים) בשתי המערכות לומדים מעל 200,000 תלמידים. ב־1967 היו 57 בתי ספר ממשלתיים, ל־24 אלף תלמידים, ו־890 מורים לעומת 3,200 כיום. תקציב שנתי של 60 מיליון שקל, ש־80% מהם מיועדים למשכורות. צריך לפתוח 1,000 משרות הוראה נוספות, אמר אז, ולהפחית את מספר התלמידים בכל כיתה, לבנות לפחות עוד 40 בתי ספר. הוא גם פירט את הישגיה: הגדלת מספר הבנות הלומדות, ל־48% מכלל התלמידים; הגדלת מספר המפקחים המקצועיים; הקמת סמינר למורים; הפחתה של מספר התלמידים בכל כיתה. "איני מצטער על דבר שעשיתי", אמר כמסכם, אף שהפלשתינאים הבטיחו לו במארס שימשיך בתפקידו (ביקשתי מהמינהל אישור להיפגש עם אנשי הפתח, סיפר אז). "אני מצר רק על פיטורי המורים בזמן האינתיפאדה, שלא יכולתי למנוע, ועל המשכורות הנמוכות". האם לא מסתכלים עליך בעוינות, שאלתי. והוא ענה את אחת מתשובותיו הדיפלומטיות: "הרבה אנשים הגיוניים, שיודעים את האמת, יודעים שבלי הקשר (עם הישראלים) אין עבודה טובה. אני עושה זאת בשביל העם שלי". ואחרי מחשבה הוסיף: "אבל זקנתי טרם זמני".

ג'ידי אכן נשאר בתפקידו עד אוגוסט. בעזה, אומרים מפקחי הוראה, העריכו אותו וחמלו על אוזלת ידו מול הוראות הקמ"ט. עכשיו הוא אחראי על מחוז צפון הרצועה במערכת החינוך. ימים יגידו אם מינויו של עבד אל־מונעם (איש הפתח), הוא מינוי מקצועי או פוליטי בעיקרו. ביולי קיים משרד החינוך בחינות קבלה לכ־400 משרות. מספר הפונים והנבחנים היה כ־7,800. בשבוע שעבר התפרסמה רשימת הזוכים. ביום שני הפגינו נבחנים מול משרד החינוך בדרישה שיפורסמו תוצאות המבחנים. רשימת הזוכים פורסמה בלי שיפורסמו הציונים.

מקור פלשתיני, שמסיבות ברורות ביקש להישאר בעילום שם, אמר לי שרק 13 מתוך מקבלי המשרות הם אנשים שאכן עמדו בבחינות. 100 אחרים הם מורים שפוטרו והוחזרו לעבודה. יתר מקבלי המשרות זכו הודות ל"קשריהם": עם יאסר ערפאת, עם אבו־ג'יהאד ועם אחרים. עכשיו יש מורים שחוששים למשרתם. איזו ערובה יש להם שלא יפוטרו? ואיזו ערובה יש לחברה שמי שיפוטר, יפוטר מהסיבות "הנכונות" (אי־התאמה מקצועית לתפקיד) או הלא נכונות? ואיזו ערובה יש להם, אם לא יחששו, למשל, לדבר בגלוי, שהחברה תגן עליהם מפני שרירות? לפחות, בכינוס מנהלי בתי ספר נאמר לנאספים שעתה תותר הקמת איגוד מורים, שהיה אסור בתקופת השלטון הישראלי.

תלמידות בית הספר רמלה בעזה במסיבה לכבוד הרשות הפלשתינית. הופעה ראשונה של תלמידות ב־27 השנים האחרונות

נורמות של מאצ'ו

בעוד כשנה ייכנס לתוקפו תיקון לחוק העונשין, שעם כל הרצון הטוב עלול להביא לתוצאות שליליות. למשל, תותר המתת חסד – גם לטובת קרובי המשפחה, או ייתכנו מקרים שעבריינים פסיכופתים ייצאו זכאים כיוון שפירשו את המציאות במושגיהם המעוותים

מאת עמנואל גרוס

לאחרונה התקבל בכנסת אחד התיקונים החשובים לספר החוקים שלנו, תיקון מספר 39 לחוק העונשין. תיקון זה, שהוא בעיקר פרי יוזמתם של הפרופסורים למשפטים, שניאור זלמן פלר ומרדכי קרמניצר, מתייחס להוראות הכלליות של החוק, שעניינן הגדרת תחולת החוק, עקרונות דיני העונשין, דיני האחריות לעבירה וההגנות. תיקון זה היה מחויב המציאות [illegible] אי־שלמות, שלא נתנו מענה נבון ומדויק להפעלת דיני העונשין. בתיקון האמור נקבע כי הוא ייכנס לתוקפו רק בעוד כשנה, כדי לאפשר לחברה הישראלית בכלל, ולמערכת המשפטית בפרט, ללמוד את ההוראות החדשות ולהיערך לקראתן. בין אלה יש כמה שכדאי לתת עליהן את הדעת.

אחד החידושים המתמיהים, במסגרת הגנת הצידוק, קובע: "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה באחד מאלה... עשהו באדם בהסכמה כדין, תוך פעולה או טיפול רפואיים, שתכליתם טובתו או טובת הזולת". כלומר, למן כניסת התיקון לתוקף שוב לא תהיה המתת חסד במסגרת טיפול רפואי בגדר עבירה, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים הקבועים בהגנה זו.

החידוש הזה בא על רקע שורת מאבקים משפטיים, ולקט קורעי לב, בשנים האחרונות, שבאמצעותם ביקשו חולים סופניים מבתי המשפט להורות לבתי החולים ולרופאים המטפלים בהם להימנע מכל פעולה רפואית שמשמעותה הארכה מלאכותית של חייהם. למעשה, הם ביקשו מבתי המשפט אישור לאפשר להם למות בכבוד.

סוגיה זו העסיקה תיאולוגים ופילוסופים בכל הזמנים, ולא נמצא ולו פתרון אחד אשר יזכה לתמימות דעים. השופט ברק אמר בעניין זה, כי מדובר בסוגיה קשה ותובעת עולם, שאין זה בטוח כי בתי המשפט ימצאו לה מענה הולם. אך בתי המשפט בארץ מצאו לה פתרון. בעיקר ראוי לציין כאן את החלטותיו המרשימות של שופט בית המשפט המחוזי בתל אביב, אורי גורן, שיותר מכל שופט אחר ישב על מדוכה זו, ובמספר החלטות גיבש כללים כיצד ובאילו תנאים ראוי להיעתר לבקשתו של חולה סופני שלא להתחבר למכשור תומך אשר מכוון לסייע בהמשך החזקתו בחיים, בניגוד לרצונו הברור. החלטתו זו היתה הכרחית, שכן אילו נמנעו הרופאים – בלא היתר כזה מבית המשפט – לעשות את המוטל עליהם במסגרת חובותיהם המקצועיות ובמסגרת כללי האתיקה שלהם, היתה מרחפת מעל ראשיהם סכנה גדולה. עקב היענות לבקשת החולה הם היו עלולים להיחשב כמסייעים לעבירת רצח, והיו צפויים למאסר עולם.

בינתיים התחזק חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ונושא זה קיבל משנה תוקף, שכן אדם יכול כיום לטעון כי זכותו לחיים כוללת גם את זכותו לסיימם בכבוד בלא שיופרע בכך.

כאמור, בעבר התמקד הוויכוח בבעייתם הכאובה של החולים הסופניים וברצונם למות בכבוד, תוך ציווי על הרופאים להימנע מכל פעולה שהיה בה כדי להאריך את החיים, ובמילא גם את הסבל ואת הפגיעה בכבודו של האדם. הדגש הושם על התנהגות פסיווית. ואכן, בחלק גדול ממדינות המערב התגבשה העמדה, שיש לאפשר מוות בכבוד אך ורק על דרך המחדל, והיינו חושש דרך שתבטיח כי הרופאים לא יאריכו באופן מלאכותי את החיים. בין היתר הוצע להכיר במסמך משפטי הקרוי "צוואה בחיים", שבו, מורה אדם לרופאיו כי אם ייקלע אי־פעם למצב של מחלה סופנית, ושוב לא יהיה מסוגל לבטא את משאלותיו בדעה צלולה, הוא מורה להם שלא להתערב בשום צורה כדי להאריך את חייו ואת סבלו.

אך קיימת גם המתת חסד אקטיווית: במצב זה מבקש החולה לזרז את תהליך סיום חייו על ידי נקיטת פעולה אקטיבית, כגון מתן תרופות במינון קטלני וכיוצא בזה. גם צורת המתה זו נשענת על רעיון זכות האדם להיות אדון לגורלו, לרבות זכותו לבחור בעצמו מתי וכיצד יושם קץ לחייו.

אך הדבר גם מעורר תהיות: האומנם זכאי אדם לתבוע מהחברה שבקרבה הוא חי כי תסייע לו בהבאת חייו לידי סיום, אפילו הוא מבקש בדרך זו למות בכבוד? ומנגד, האם ניתן לדרוש מרופא או מכל אדם אחר שיעשה פעולה שיש בה משום המתת חסד? השאלות הללו מתחדדות נוכח אותם מקרים המוגדרים "נס רפואי", כאשר אנשים התאוששו ממצבים שהרפואה המודרנית קבעה כי אפסו סיכוייהם. שהרי בניגוד להמתה פסיווית, שם אפשר להניח לאדם להיות בלא התערבות רפואית וייתכן כי יארע לו "נס רפואי" (כמו אותה קשישה חולת כליות שהמשיכה לחיות זמן רב יותר לאחר שקרוביה ביקשו לנתקה מן המכשירים), המתה אקטיווית היא בלתי הפיכה.

אך אפילו היינו מסכימים כי לחולה הסופני הזכות לתבוע את הפסקת חייו באופן אקטיווי, מה זכותו, או זכות החברה, מבחינה מוסרית, לתבוע את העוסקים ברפואה לעשות פעולה בניגוד לצו מצפונם, כדי לגרום להמתתו של החולה? בסוגיה זו הכריעו רוב מדינות העולם הנאור בצורה דומה: הן אינן מכירות בהמתת חסד אקטיווית, לבד ממדינה אחת באירופה, שהיא בבחינת חריג. וכיוון שכך, יש לתמוה מה ראתה הכנסת, בנושא כה חשוב ורגיש, להכיר בהמתת חסד אקטיווית, מבלי שקיים לכך דיון ציבורי נוקב בחברה הישראלית.

יותרה מזאת, הנוסח הקיים לוקה בעמימות לא מעטה, ורב הסתום בו על הנגלה. כך, למשל, אין זה ברור מתוך הסעיף האמור אם הוא מוגבל לחולים סופניים. לפי פשוטן של מלים, ההגנה זו קיימת גם במקרה של חולים אחרים, ולמעשה, כל חולה שמאס בחייו רשאי לבקש ולתת רשות בידי הרופאים כי ימיתו אותו. נכון שישנה הגבלה בסעיף, כי תכליתה של הפעולה הרפואית שמבצע הרופא צריכה להיות טובתו של החולה. אך האומנם במקרה של המתת חסד נוכל לומר כי יהיה זה לטובתו של החולה שנכבד את רצונו וניטול את חייו?

אך לא רק תכלית זו, טובת החולה, עומדת כאן על הפרק, אלא גם "טובת הזולת" היא אפשרות שבעטיה תוענק הגנה למי שמבצע פעולה כזו. מה פירוש טובת הזולת? קרוב לוודאי שהכוונה היא בעיקר לשארי בשרו של החולה או הקרובים אליו. אך האומנם תכלית זו, חשובה ככל שתהא, של התחשבות בבני המשפחה המטפלים, עשויה לשמש תכלית ראויה כדי להצדיק הפסקת חייו של החולה?

וקיימת סכנה נוספת. אין כל סייגים מי יהיו אלו הזכאים לבקש התערבות רפואית, או שבשמם יתבקש הטיפול. מה למשל ימנע ממשפחתו של חולה [illegible] לבקש הפסקת חייו, בטענה כי אין ממילא כל תוחלת או טעם בהמשך החזקתו בחיים? או האם תדרוש טענה כי לחולה שהוא מפגר אין ממילא איכות חיים של ממש, מה גם שהוא נופל לנטל על החברה ועל משפחתו? האם התכלית של טובתו, או אולי טובת משפחתו, תצדיק התערבות רפואית לשם הפסקת חייו? האם אין כאן "גלישה במדרון" היכן הגבול המוסרי?

•

הוראה חדשנית אחרת מתייחסת לתפיסת "טעות במצב דברים", המוכרת יותר בשם "הגנת הטעות בעובדה". אדם המבקש להיעזר בהגנה זו חייב לשכנע את בית המשפט כי ביצע את העבירה המיוחסת לו רק משום שטעה בהבנת המציאות. החוק מתנה את קיומה של הגנה זו בשני מרכיבים נוספים: שאותה טעות תהא כנה, אך גם סבירה, כלומר שכל אדם סביר במקומו של הנאשם עלול היה אף הוא למעוד ולטעות.

אלא שהדרישה כי הטעות תהא לא רק כנה אלא גם סבירה עמדה, לדעת משפטנים רבים, ובהם מחברי התיקון העכשווי לחוק, בניגוד לאחד העקרונות החשובים של דיני העונשין: יש להעניש אדם רק אם היתה בו מחשבה פלילית, כלומר הוא היה מודע לכך שהוא פוגע באינטרס מוגן על ידי החוק הפלילי. כמצב המשפטי העכשווי – אדם שטעה בהבנת המציאות, במקום שכל אדם סביר אחר לא היה טועה – לא יוכל הנאשם להתגונן בנימוק שטעה, ויורשע בביצוע מעשה העבירה חרף טעותו. על כן יצא קצפם של מחברי התיקון, והם ביקשו ליישר את ההדורים ולהתאים את יסודות ההגנה לעיקרון האמור של דיני העונשין.

אך מנגד עומד שיקול אחר, הצורך להגן על קורבנות עבירה מפני פגיעתם של אותם עבריינים אשר אינם שופטים את המציאות לפי קנה מידה של אדם מן היישוב. עם אלה נמנים, למשל, הפסיכופתים למיניהם, או אותם טיפוסים מפוקפקים שנשיא שמגר כינה אותם בפרשת האונס בשכונת "המאצ'ו הישראלי", זה שאינו מסוגל לקלוט כי האשה שלפניו מסרבת להיענות לרצונותיו. טיפוס זה "טועה" בהבנת המציאות, כיוון שלבו לא קיימת אף אשה שתסרב לו, ומשום אישיותו המעוותת הוא מאמין בכנות במצב דברים זה. לפי ניסוחו הנוכחי של החוק, ולנוכח הדרישה כי הטעות תהא גם סבירה, לא היה אותו עבריין נהנה מהגנה זו, וסביר להניח כי היה מורשע בעבירת אינוס. אך לפי המצב החדש יזכו אותם עבריינים מסוכנים ספונים מלתת את הדין על התנהגותם העבריינית, שכן שוב לא יידרשו להוכיח כי "טעותם" היא סבירה. הם ימשיכו להלך חופשי בחוצות הערים, ולהמשיך לסכן את האוכלוסיה.

באנגליה, שם היה מצב דומה, התקבל המתוקן ב־1976, וביטל דרישה זו כך שסבירות הטעות תהא נסיבה רלוונטית שהמושבעים יהיו מורשים להביאה בחשבון בשעה שיידרשו להכריע בשאלת אחריותו של העבריין. ב־1992 תיקנה גם קנדה את חוק העונשין שלה, כך שבדומה למצב באנגליה, שאלת סבירות הטעות תובא בחשבון.

האנלגו, נראה כי גם במקרה זה תוקן החוק מהר מדי, מבלי שאיפשרו לציבור להביע את דעתו בנידון. במיוחד היה ראוי כי ארגוני הנשים ישמיעו בעניין זה את קולם.

•

עניין נוסף, שקרוב הוא בטיבו לחידוש לטעות במצב הדברים, הוא סמכות בתי המשפט לסטות מעונשי חובה שנקבעו בחוק. בתיקון נקבע: "עבר אדם עבירה שנקבע לה עונש חובה, רשאי בית המשפט להטיל עונש קל ממנו, אם שוכנע כי קיימות נסיבות מיוחדות ומצדיקות זאת". התיקון הזה הוסף ברגע האחרון להצעה המקורית, על ידי קבוצה של חברי כנסת, על רקע סירובו של נשיא המדינה לקצוב את עונשם של רוצחים שנידונו לעונש חובה של מאסר עולם. הטענה היתה כי אכן יש לתקן את החוק, ובמקרים מסוימים לאפשר לבתי המשפט לסטות מעונש החובה. לא היתה כל כוונה לאפשר לבתי המשפט שיקול דעת רחב, אלא להגביל מראש לעילות מיוחדות.

גם מעבר זה – מהלכת עונשי חובה במגע מסוים של עבירות לשיקול דעת רחב המשפט לא מסויג – אינו מביע על מחשבה יתרה. הכל שנושא בה עקרוני לא זכה לדיון ממצה בכנסת, ולפני כן בציבור הישראלי.

האנסים משמרת. לפי התיקון לחוק הם יכלו לצאת זכאים

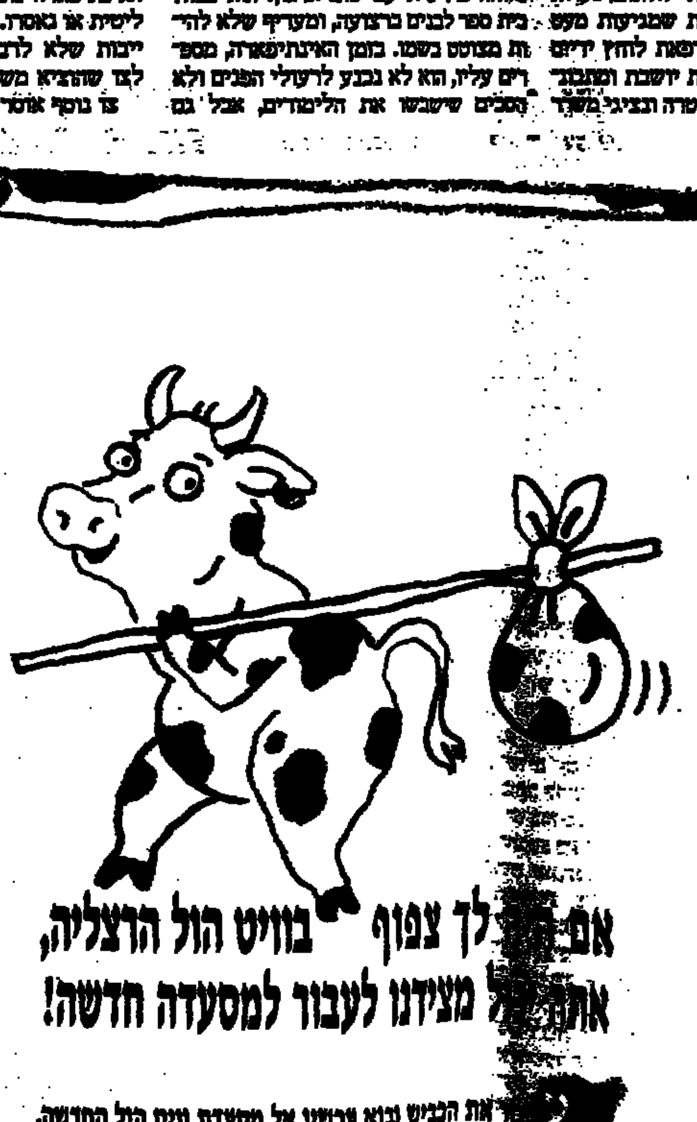

אם ... לך צפוף בווייט הול הרצליה,
אתה ... מצידנו לעבור למסעדה חדשה!

... את הכביש ובוא עכשיו אל מסעדת ווייט הול החדשה,
אתה ... במיוחד לנוחיותך ולצרכיך, מרווחת, ממוזגת ... אבן השערים עימנות האווירה שמעוררת את התיאבון. לרגל ... המסעדה החדשה, החלטנו לפנק אותך במנות חדשות ... מפס, צדפות ופירות ים. אתה יכול לחגוג על 600 ... סטייק פורטרהאוז בשרני ועסיסי, וזה רק על קצה ... בתום הארוחה אתה מוזמן לבר המשקאות ... אי תשמח לשמוע שבנינו עבורך אגף First class ... בנוחות כמו בסלון הפרטי שלך.
אל ... עוד היום לווייט הול החדשה, בבנין מרכזים 2001
רח' ... שדר' הגלים, הרצליה פיתוח.

steak house®
WHITE HALL
שם ... ת נבדאסקה בישראל

ת"א, רח' מודלי 6 טל: 03-5249282
הרצליה ... מרכזים 2001, רח' משכית פינת שד' הגלים, טל: 09-580402

מסתרי קיביה (חלק א')

האם זויפה פקודת המבצע?

בפעולת התגמול האכזרית בקיביה, ובמה שהתרחש בעקבותיה בצמרת השלטון, אפשר לראות את למה שיתרחש כעבור תשעה חודשים סביב העסק הביש במצרים ולפרשה שהתפתחה בעקבותיו. גם פה גיבורי הדרמה הם פנחס לבון, שר הביטחון, משה שרת, ממלא מקום ראש הממשלה, ודוד בן-גוריון, שיצא לחופשה של שלושה חודשים. וכבר אז מדברים על זיוף

מאת שבתי טבת

אור ליום ג', 14 באוקטובר 1953, חצו מסתננים מירדן את הגבול, הגיעו לעיירת יהוד שליד פתח תקוה, השליכו רימון לתוך ביתה של משפחת חיים קניאס, המאוכלס בשישה נפש. אם המשפחה, סוזן, ושני ילדיה, שושנה, בת שלוש, וראובן, בן שנה וחצי, נהרגו במקום. הרצח הגדיש את הסאה: מאז 1951 נהרגו 124 מתושבי ישראל בידי מסתננים. דעת הקהל הישראלית הסעירה, תבעה נקם ושילם.

ב-11 ביוני הסמיכה הממשלה את ראש הממשלה, שר הביטחון ושר החוץ, להחליט על "מעשי הגמול", והחזירה בידי כל אחד מהם את זכות הערעור לפני מליאת הממשלה. אולם על המרום הזה, שנפרש לשם הרגעה, ועל הממשלה במלואה, עברה תמורה: בן-גוריון, ראש הממשלה ושר הביטחון, הודיע על כוונתו לפרוש לשדה בוקר "לשנה, או לשנתיים או ליותר". כתוצאה לכך, אישרה לו הממשלה ב-19 ביולי, לבקשתו, חופשה "של אחר הגעתו", בת שלושה חודשים, שהוא מקדיש להכנת תוכנית תלת-שנתית לצה"ל. לפי החלטת הממשלה, מילא את מקומו שר החוץ, משה שרת, בראשות הממשלה, והשר בלי תיק פנחס לבון, כשר הביטחון. שניהם ישמשו בתפקידים אלה, במינוי מלא, גם לאחר פרישתו ב-6 בדצמבר.

מ"מ שר הביטחון, פנחס לבון, הרמטכ"ל, רב-אלוף מרדכי מקלף, וראש אג"ם, האלוף משה דיין, קיבלו את הידיעה על הרצח ביהוד בעת תמרון צה"ל בגליל, שגם בן-גוריון חזה בו. בישיבה מאולתרת, ליד לוביה, מעבר הכביש שבו נסעו, החליטו – בנוכחותו השותקת של בן-גוריון, מכריע, ומסבירים, כדברי שרת – לגמול מיד בפעולה צבאית.

כשהוראה זו ניתנה, יצא דיין מיד לרמת גן, למחלקת המבצעים במטכ"ל. שם הוחלט על פעולת תגובה בכפר הפלשתיני-ירדני קיביה, בשל סמיכותו לגבול ומפני ששימש בסיס יציאה למסתננים ולא מפני שעקבות הרוצחים הוליכו אליו, כפי שנכתב בעיתונים בגרסות רבות.

לימים תיאר דיין את אווירת הימים ההם ואת מטרת הפעולה: "המצב נעשה ללא נשוא. לא עבר לילה בלי תקלה ורצח. שלטונות ירדן לא רק שלא מנעו אלא אף עודדו לרוצחים וחיפו על הבאים משטחם וחוזרים אליו. כך נהגו גם תושבי הכפרים הערביים הסמוכים לגבול. מי שרצח יהודים נחשב גיבור וזכה לשירי תהילה. לא היה מנוס מלהוכיח לערבים – לשלטונות ולאזרחים כאחד – שאם תושבי ישראל לא יוכלו לחיות בשלווה, גם לירדנים לא יינתן. הוחלט איפוא להשתלט על הכפר קיביה ולפוצץ בו כ-50 בתים". אולם קרוב לוודאי שבישיבה ליד הג'יפ נאמר גם שיש להורות לצה"ל שלא להירתע מן הפעולה "נפגעי אדם".

[...] ההחלטה להגיב בפעולה צבאית – [...] שרת מפי לבון [...] הערת [...] המדינית של מפא"י בתל אביב, ב-13 באוקטובר בערב. לבון דווח לו הגמם בסוד כמוס את ההודעה על לשרת, אחרי שכבר הוצאו פקודות הפעולה לכוחות, ולא גילה לשרת כי מדובר בפעולה רחבה, "לשטף יהא ויראו". לו עשה כן, אין ספק ששרת היה מתנגד לפעולה בתוקף. אבל שרת חשב כי מדובר עוד בתגובה שגרתית, בנוסח התגובות הקודמות, ההגבלות על התקפות קודמות של מסתננים, והוא לא מצא לנכון להתנגד לה או לערער עליה.

ואולם למחרת, ב-14 בחודש, שינה שרת את עמדתו. בבוקר נודע לו כי ועדת שביתת הנשק הישראלית-ירדנית החליטה, בקולות הנציג מטעם אר"ם הנציג הישראלי, וללא התנגדות הנציג הירדני, לגנות את ירדן על הרצח ביהוד. יתר על כן, ירדן הבטיחה כי מנוי וגמור עמה לשים קץ להתגנבויות הרצחניות. שרת טילפן אל לבון והודיעו על התנגדותו לפעולה: עמדת ירדן היא צעד חשוב בכיוון הרצוי שיש לטפחו. "הירדנים יעשו עכשיו [עקב הרצח ביהוד] חזקה כי יעשו משהו ולמנוע הישנות מעשים כאלה. אם נגיב, הרינו מגרים הרעה ביותר שאת לכנופיות ונותנים פתחון פה לשלטונות [ירדן] לשבת בחיבוק ידיים". לדברי שרת, השיב לו לבון שישקול את דבריו וגם "יימלך" בדעת בן-גוריון.

ב-4 אחר-הצהריים נפגשו שרת ולבון בהתייעצות בקריה בירושלים. כשאלה אם להמשיך או להפסיק את עבודות [...] הזולה, נכזה מנשות [...]. בתוך כך מסר אריה שלו – קצין הקישור לוועדות שביתת הנשק – ללבון מכתב מראש משלחת משקיפי האו"ם, הגנרל הדני ואגן בניקה, כי נודע לשרת כי צה"ל העמיד, לבקשת ירדן, כלבי גישוש ומגששים, לגילוי עקבות הרוצחים בתוך שטח ירדן, וכי מפקד הלגיון הירדני, הגנרל גלאב, הורה על כך לרמטכ"ל הביטחון שיעשה כמיטב יכולתו לתפוס את הרוצחים ולהעמידם לדין.

שלך שאל אם במקרה אלו "יש שינוי" לגבי הפעולה ולבון ענה "אין שינוי". שרת הפסיק את השיחה. [...] לבון [...] "אם אפשר [...]" [...] השיב [...] כי [...] לא יהיה [...] הוכח כי [...] לבון [...] אך [...] כך כתב שרת ביומנו [...] כי יש [...] לדעת של מי [...] שרת, אך ברור [...] את מה שנדרש [...] לבון על [...] שלושה שרים [...] ליס על פעולת תגמול: ראש הממשלה, שר הביטחון ושר החוץ. משיצא בן-גוריון לחופשה, היו אלה שרת, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, ולבון, מ"מ שר הביטחון. לכאורה היה איפוא הרוב בידי שרת והוא יכול להפוך את ההחלטה שהתקבלה בגליל, או לפחות לערער עליה. אבל, לדברי לבון – שהוא "יימלך" בבן-גוריון והשאלה הכריע נגד בקשת שרת – כמתועד ביומן שרת, אין אישור מכל מקור אחר.

כך או כך, בשלב זה לא הגיעה "הכרעת שניים נגד אחד" לכלל מעשה. כי לבון גם אמר, לדברי שרת, שהתנגדותו באה במאוחר: הפקודות ניתנו, הגייסות התגייסו, התכנסו והלכו לנוע, ושוב אי אפשר לעוצרם. שרת העיד על עצמו כי בקיץ לשעבר בבואו הסורקי, היה אחראי להגנת גייסות ולכן התקבל הנימוק הזה על דעתו. זה היה גם ההסבר מדוע ב-14 בחודש לא כינס את הממשלה כדי לערער לפניה על ההחלטה להגיב בפעולה צבאית.

כשחזר לחדר הישיבות הרהר שרת בדעתו אם להתפטר, כבר אז בגלל ה"פירוש". תחילה כתב פתק ללבון: "על זה תהיה פעם התפטרות". אך לאחר הישיבה הגיע לכלל החלטה. הוא כתב לבן-גוריון כי עליו "לנטול לידו מיד את רסן ראשות הממשלה – ביום א' הבא [18 באוקטובר] כבר לא אשב ראש בישיבתה". שכן, בן-גוריון פסק בניגוד לדעתו ו"הלכה כמותו. אין עוררין על סמכותו המוסרית אך הלוא אני כרגע האחראי רשמית, ולמה אשא באחריות למעשה שהתנגדתי לו כמ"מ ראש הממשלה ודעתי לא נתקבלה". את המכתב השנוי שלח בידי לבון.

האם נכנסה התפטרותו זו לתוקפה? הנוהג (העתיד להיקבע בחוק יסוד: הממשלה, 1968), היה שראש הממשלה ממלא מקומו של כל שר, או מ"מ שר, שהתפטר, עד שנמצא לו מחליף. אולם למינוי מ"מ לראש הממשלה נדרשה החלטת ממשלה. חוקית לא נכנסה איפוא התפטרותו לתוקף אלא בישיבת הממשלה ב-18 באוקטובר. עניין זה עוד יתבהר להלן.

•

"מבצע שושנה", על שם הילדה שנרצחה ביהוד, היה בלילה שבין 14 ל-15 בחודש. נהרגו בו – או נרצחו – 69 מיושבי קיביה, גברים, נשים וטף, ונהרסו 42 מבתיו.

"פלצות אחזתני", זעק שרת ביומנו למשמע פרטים אלה. "יש להרגיש", כתב ב-16, "כי כאשר התנגדתי למעשה תגובה באותו שלב לא העליתי על הדעת כי תיערך שפיכת דמים כזאת... אילו היה לי חשש כלשהו להרג רב כזה, הייתי מרעיש עולמות". הוא היה אפילו "מוציא את שרי הממשלה ממרבצם".

אותו יום אמר שרת לראובן שילוח כי דבר הפעולה "הוכרע על-ידי ב"ג ולבון נגדי וכי גם לא ידעתי טיב המעשה והיקפו אלא לאחריו". ב-17, בנסיעתו במכוניתו לתל אביב, הרהר "כל הדרך" בבן-גוריון: "מה יעשה עכשיו? היבין כי עניין קיביה אינו של מה בכך אלא פותח פרק חדש בהשתלשלות ענייננו הבינלאומיים? הוא שהחליט על כך – בשעה שיכול למשוך ידו ולהניח לי, כמ"מ רה"מ להכריע – איך יסתלק עכשיו ויטיל האחריות לתוצאות מעשהו על אחרים?" אך חשדו זה לא התאמת: לבון ובן-גוריון התייצבו ללא סייג לימין הפעולה. בן-גוריון אף הודיע על שרת על שכינה את פעולת קיביה "זוועה".

ישיבת הממשלה היתה ביום א', 18 באוקטובר. [...] בן-גוריון, שחזר [...] שרת נכנס לחדרו שעה קלה לפני הישיבה ולהפתעתו מצא את בן-גוריון "צמא, כמעט וכל כשורה", ובדעתו להקדיש שעה לתוכנית התלת-שנתית לצה"ל, שהכין לקראת פרישתו, ורק את פרשת פעולת קיביה ולהשלכותיה. "תהיתי", רשם שרת ביומנו את אחד האפיונים הנוקבים והמבריקים על בן-גוריון, "על חוסר כל תחושה למתרחש בעולם סביבנו... ונדהמתי לתופעה זו של אטימות למתרחש בחוץ, אצל אדם המסוגל לגלות רגישות חשמלית לכל תנודה ולכל תמורה, ולהסיק מהן מסקנות בזק". אף על פי כן, התעכב בן-גוריון והקדיש את הישיבה למצבה הבינלאומי של ישראל. אבל הוא דחה את דרישת שרת לדון בה בהצעתו להסמיך להבא את ועדת השרים לחוץ ולביטחון להחליט על פעולות תגובה.

ישיבת הממשלה נפתחה בהרצאה מסוכת של שרת, שהתריע "על הניגוד המשווע בין תלותנו האובייקטיבית המוחלטת" בעולם הסובב אותנו, לבין "התנערותנו... וקהותנו הגמורה כלפי תגובות דעת הקהל למעשינו".

השרים תהו כיצד התקבלה ההחלטה על פעולת קיביה. בן-גוריון העיד שהיה בחופשה "ואיש אינו חייב לשאול אותי אם לעשות מעשה תגמול או לא", אך הוסיף מיד: "אילו נשאלתי הייתי אומר לעשות". שרת הגיב על דברי בן-גוריון אלה רק ביומנו: "זה היה ניסוח משונה במקצת של העובדות: הוא בפירוש נשאל, אם גם היה לכאורה בחופשה, ולא רק הביע דעתו אלא דעתו הכריעה נגד דעתי".

בדיון השתתפו רוב שרי הממשלה. שר הדתות, משה שפירא, שאל את שרת אם כשר החוץ ידע על הפעולה מראש. או החלו חילופי פתקים בין שרת לבן-גוריון:

שרת: "המותר לי להשתמט מתשובה?"

בן-גוריון: "האם ידעת על העניין מראש?"

שרת ציין ביומנו: "אף זה היה משונה, שכן פנחס [לבון] אמר לו בפירוש כי אני שולל את המעשה", ושלח עוד פתק שבו ציין לרבריו את "העובדות".

בן-גוריון: "עוד מעט ידבר פנחס [לבון] – חזקה עליו כי בעצמו ימסור על התנגדותך".

לשווא המתין שרת. "אבירותו של לבון [...] את תשובת לבון ב-14 שהוא "יימלך בדעת בן-גוריון" על התנגדותו לפעולה, וכעיקר, שאותו יום הגיש לבן-גוריון בכתב את התפטרותו "המיידית". ברור איפוא שהממשלה, שלא ידעה על התפטרותו, ממילא גם לא יכלה לקבלה.

שרת נקרע בין חרדתו למצב המדינה, שיורע עקב המחאות והאשמות וממשבר פנימי, ובין נאמנותו לעמיתיו ובפרי מפא"י – בן-גוריון ולבון – לבין כבודו שלו, רגשותיו ודעותיו. אולי בשל כך לא נתן פומבי לדברי הנפלאים, שבהם כבראה הסיבה האמיתית להסתייגותו מפעולת קיביה: פעולה זו היתה שונה מכל הפעולות שקדמו לה, לא רק מפני שנהרגו בה נשים וילדים, אלא מפני היקפה שחשף "אותנו" כמסוגלים לצאת מכלינו ו"כעם המסוגל לשפוך דם רב". אולי בשל כך אף לא הסתייג בגלוי מההודעה המוכבית של ראש הממשלה.

בישיבה הוצע לפרסם גילוי-דעת על קיביה ולהטיל את חיבורו על ראש הממשלה. לבון הציע שבן-גוריון ישדרהו בקול ישראל. שרת תמך חרדש הבעת צער על הקורבנות. בן-גוריון, בעקבות פקודת קיביה – שהורתה "לעשות את כל הסידורים לשם מניעת השארת סימנים מעידים ועקבות", ו"לוודא סידורים למניעת זיהוי היחידות הפועלות" – הצעה שבאה ממשרד החוץ, גרס שאין להודות באחריות צה"ל לפעולה: מתיישבי הספר, שפקעה סבלנותם נוכח הרציחות הבלתי פוסקות, הם שעשו את קיביה. שרת אמר: "איש בעולם לא יאמין לנו ואנו משימים עצמנו שקרנים ובזויים".

ב-18 בערב התכנסו שרי מפא"י לדון בהצעת שרת להסמיך מעתה את ועדת השרים לענייני חוץ וביטחון, להחליט על פעולות תגובה. בן-גוריון התנגד בטענה שהדבר יהיה הסר תגובה. גם שרים אחרים התנגדו וההצעה נפלה.

בדיון התריס לוי אשכול נגד היקפה המופרז של פעולת קיביה. או רמז לבון "כי היקפה נתרחב באורח בלתי צפוי". על כך העיר שרת ביומנו: "עד עכשיו לא ברור לי כיצד השתלשל העניין: ביקשתי מר"ח [...] ונראה אם אקבל". בינתיים, בעקבות השרים שתהו על הפעולה, הוא מבא לבון לספר על התנגדותו "שלא הוקשב לה".

ב-19 בחודש, אחרי הצהריים, נקרא שרת אל בן-גוריון, "לעבור" על גילוי-הדעת. שרת נרתם למשימה: "הכנסתי הרבה תיקונים מילוליים לשם סיגנון [...] והוא קיבל את כולם". לאחר מכן השתתף בתרגום ההודעה לאנגלית עם ולטר איתן, מנכ"ל משרד החוץ, ומשה פרלמן, מי שהיה דובר צה"ל הראשון.

שרת לא ידע שפקודת המטכ"ל הורתה כי אין להימנע מהריגת אזרחים בקיביה. אבל הוראתה למנוע "השארת סימנים מעידים ועקבות" לא יכלה להיות לו בגדר חידוש: נציג משרד החוץ בוועדת שביתת הנשק ידע אותו מן הסתם על הוראה מעין זו בפעולות תגמול מסוימות קודמות. מכל מקום, שרת ידע ששמואל בנדו, איש משרד החוץ, הוא שהעלה בהתייעצות עם דובר צה"ל את רעיון ההודעה – "לצבא לא היה חלק במבצע אלא תושבי הכפר, שכעסה המטה להשהות על הרציחות האחרונות [...] צר הנקם נשולהב בלבם, קמו כאיש אחד עשו שפטים בשכניהם". שרת גם ידע שמשרד החוץ שלו כבר נקט תגובה כעין זו בפברואר 1951, אחרי פעולת התגמול נגד שראפאת, מדרום-מערב לירושלים, שפוצצו בה שני בתים והרגו תשעה (גבר, שלוש נשים וחמישה ילדים). תחילה ישראל "הכחישה כל ידיעה בדבר התקרית". לאחר מכן הודיע ראובן שילוח, יועץ שר החוץ, לשגריר הבריטי, שאת "התקרית", לתדהמה הצער, ביצעו, ללא ידיעת הממשלה, תושבי ספר [...] ישראלים שנזעמו לרגל התקיפות והשוד הנשנים והנוראים בידי ערבים, תושבי צדו הירדני של הגבול. אף על פי כן, כינה שרת את גלגולה האחרון של תגובת שילוח בפי בנדו "גרסה הסורת כל שחר [...] לצחוק ולבזיון", ואף הורה לדובר משרד החוץ שלא לומר דבר על פעולת קיביה: "מוטב שדובר צה"ל ייחלץ מהמצב כפי שיוכל. איני רואה על שום מה יתנדב משרד החוץ [...] אחריות מפורשת שהיא לדבר שבוצע על אף התנגדותי". אך מפאת נאמנותו והכרתו באחריות הקולקטיבית של הממשלה, תמך בהחלטות הממשלה והשתתף בניסוח הודעתה ובתרגומה. ב-19 באוקטובר בערב, שידר בן-גוריון את הודעת הממשלה, שהתבססה על הצעת בנדו.

בשידורו אמר בן-גוריון כי יישובי הספר "שימשו מטרה במשך שנים להתנפלויות רצחניות" של "כנופיות מזוינות שחדרו לישראל, לרוב מירדן ומרצועת עזה... עד שפקעה סבלנותם של כמה יישובי ספר ולאחר רצח אם על שני ילדיה בכפר יהוד תקפו בשבוע שעבר את הכפר קיביה... שהיה אחד המרכזים הראשיים של כנופיות הרוצחים... ממשלת ישראל דוחה בכל תוקף את הגרסה האווילית והמבסטית כאילו 600 איש מצבא הגנה לישראל השתתפו בפעולה נגד כפר קיביה. עשינו בדיקה מדוקדקת, ונתברר לנו בהחלט כי אף יחידה צבאית אחת הקטנה ביותר לא נפקדה ממחנה בליל ההתקפה על קיביה".

גם מחוץ לממשלה ומפא"י, ביטא שרת את הסתייגויותיו מפעולת קיביה, בלשון רפה. בדיון הראשון שהנה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת בפעולה, הוא לא נגע, כלשונו, "בפצע שותת דם זה, והנחתי ללבון להתגונן בגרסה הרשמית". אבל הוא השתמש לשקט הקר "שבו ייחס את הפעולה ליישובי הספר". אף על פי כן בישיבה השנייה, ב-28, אמר גם הוא: "כנציג הממשלה אין לי מה להוסיף על אותה גרסה". עם זאת הוא קבע "כי הדרג הרב חולל מעבר מכמות [...]

[...] "לא הגיעה לשיא כזה", כתב ביומנו, והוסיף: "מעניין ומאלף כאופי המהפך שחל בהלך מחשבותיו ובכל נטיית רוחו של אדם חכם ומוכשר זה... משמעם שלטון במכונת הכוח הגדירה ביותר שבמדינה צה"ל". הוויכוח נמשך ושרת לא הכיר את הנגד התנגדותו לפעולה. רק בסוף, כך שח ליומנו, "עניתי לשאלת שפירא על-ידי סיפור המעשה כולו". אך שרת לא סיפר את הסיפור כולו. הוא השמיט ממנו את אשר גילה ליומנו, שבן-גוריון "בפירוש נשאל, אם גם היה לכאורה בחופשה", בדבר הפעולה, "ולא רק הביע דעתו אלא דעתו הכריעה נגד דעתי",

[...] גם עדות דיין – [...] תק פקודת קיביה "בשטח [...] קורה" – מחזקת את [...] 15, 16 ו-17 באוקטובר, [...] ראש הממשלה.

•

ב-29 ביולי 1954, תשעה חודשים אחרי פעולת קיביה, הופיעה גולדה מאיר, שרת העבודה, במשרדו של שרת, ראש הממשלה. "מתוחה ומודאגת" לרגל "העסק הביש" במצרים, סיפרה לו כי שמעון פרס, מנכ"ל משרד הביטחון, סיפר לה על "דמאגוגיות" לבון, וביניהן "זיוף פקודת קיביה להרג ולהשמיד". כלומר, לבון היה מודע לבקשת שרת לראות [פקודת] קיביה כדי לעשות בירור כיצד בדיוק "נתרחב ההיקף", והוא נערך לקראתו בכך שהשמיט מהעתק הפקודה את הכוונה "להרוג ולהשמיד".

מה שסיפרה גולדה לשרת מפי פרס – לדבריה, הוא שמע זאת מדיין – סיפר פרס תחילה לבן-גוריון, כך מתקבל מיומן שרת. "יתכן שפרס עשה זאת על ידי נחמיה ארגוב, מזכירו הצבאי של בן-גוריון, שרשם גם הוא ביומנו – ביונה – את הגרסאות כלפי לבון שגולדה שמעה מפרס ביולי, וביניהן "זיוף". המסמך ששלח [לבון] להראותו למשה".

הגהה זו נתמכת בדברים שרשם בן-גוריון, ביומנו כעבור שש שנים, באוקטובר 1960, בתחילת "תחילתה" של "פרשת לבון": "שאל-

קיביה אחרי פעולת צה"ל. ישראל הכחישה בתחילה כל קשר לתקרית

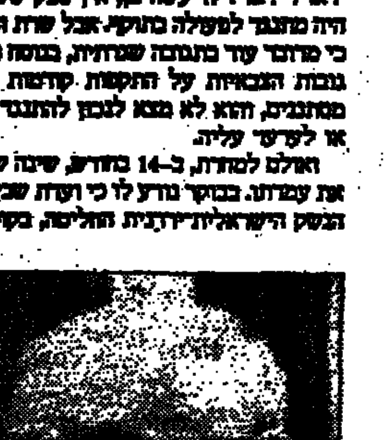

פנחס לבון. האם הגיש לשרת עותק של פקודת קיביה ומחק ממנה פסוק?

משה שרת. חשב כי מדובר עוד בתגובה שגרתית, בנוסח התגובות הקודמות

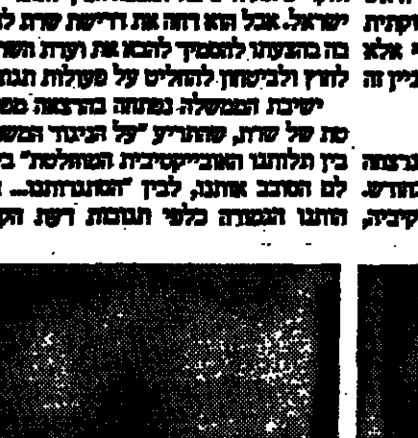

דוד בן-גוריון. בנוכחותו השותקת המכריעה, הוחלט לגמול מיד בפעולה

"תהיתי", רשם שרת ביומנו את אחד האיפיונים הנוקבים והמבריקים על בן-גוריון, "על חוסר כל תחושה למתרחש בעולם סביבנו... ונדהמתי לתופעה זו של אטימות למתרחש בחוץ, אצל אדם המסוגל לגלות רגישות חשמלית לכל תנודה ולכל תמורה, ולהסיק מהן מסקנות בזק"

[...] בכה [דיין, שר החקלאות] אם הוא [...] הפקודה על מבצע קיביה". המעבר [...] לתשובת דיין מרמז ששניהם ידעו [...] כי דיין השיב מניה וביה שהוא [...] אז ראש אג"ם ומוסמך מקלף הרמטכ"ל. [...] כתב הפקודה ונתן אותה לאריק [שרון, מפקד יחידה 101]. אריק פירט פרטי המבצע. [...] שאלת השאלות במסמכה הוא [דיין] זוכר [...] לבון [שהיה אז ממלא מקום שר הביטחון – [...] היה בחופשה] מחק פסוק אחד מהפקודה. הוא [דיין] סבור שהחומר ישנו באג"ם או בארכיון [...]. הערת המעבר כמסקנת-מחקר [...] לבין "נתן אותה לאריק", כאילו עשה [...] דיין במישרין, מחוץ לסולם הפיקוד.

שבועיים אחרי פרישתו הסופית של בן-גוריון מהממשלה, בעיצומו של מאבקו לבירור מסקנות "ועדת השבעה", שזיכו את לבון בעניין ההוראה ל"עסק הביש" [...] על ידי הממשלה והכנסת, חזר בן-גוריון לפקודת קיביה. בחוג בית בצהלה, בסוף יולי 1965, אמר: "היתה קיימת פקודת-קבע שלא לפגוע באזרחים בפעולות תגמול. מעשה קיביה נעשה לפי החלטת לבון... ועד לאחר הפעולה, לא היתה לו, לבן-גוריון, כל ידיעה על העניין כיוון שהוא היה אז בחופשה. הוא נשאל על-ידי לבון "אם לעשות את הדבר או לא". לפי טובות עתי"ם, אמר בן-גוריון כי "מאז ומתמיד" שררה בצה"ל פקודת-קבע שאין לפגוע באזרחים אלא אך ורק במבצעי וחדירות הביטחון של האויב. אף על פי כן הפר לבון צו זה והורה לפגוע באזרחים [...] זה מה שקרה בקיביה; לכן נאלצה הממשלה [והוא] שלא לספר לציבור את האמת" על הפעולה בקיביה.

באוגוסט שלח לבון את תגובתו מלונדון: "סיפורו של מר בן-גוריון בעניין קיביה אינו אמת". מתוך "הרגשת אחריות ממלכתית" נמנע הוא מ"תשובה מפורטת לגבי העלילה המקולל" עליו. אולם לגבי "התחמקות אתה" שלו, "שהוא היה 'בחופשה' באותם הימים ולא ידע מאומה על העניין הביזוי" האה לבון "הוכה לעצמי" לציין שבימי "החופש" היה בן-גוריון "בתוך תוכם של כל ענייני הביטחון, וביום האומלל, ערב המבצע, עשה... כל היום במשרדו ואף שוחחתי אתו פעם ופעמיים".

האמנם נתן לבון פקודה חריגה? עיני הציבור פנו אל דיין והוא, ברוב הירידות, ישב על הגדר, עם נטייה קלה לטובת לבון. "עד כמה שאני זוכר ויודע" – הצהיר ל"ידיעות אחרונות" והדגיש לכל העיתונים – "לא היה בהוראת ממלא מקום [שר הביטחון] ואז, פנחס לבון, בקשר לפעולת קיביה, שום דבר חריג ושונה מההוראות קודמות אחרות, שניתנו במקרים כאלה. במידה שהיו תוצאות שליליות במקרה הזה, האחריות לכך מוטלת – לדעתי – על הצבא לדרגיו השונים, הקשורים בפעולה הזאת". בכך סיים את השתתפותו המודיקת אלום אחריה הוסיף רבי-

משה שרת: פעולת קיביה היתה שונה מכל הפעולות שקדמו לה, לא רק מפני שנהרגו בה נשים וילדים, אלא מפני היקפה, שחשף אותנו כמסוגלים לצאת מכלינו וכעם המסוגל לשפוך דם רב

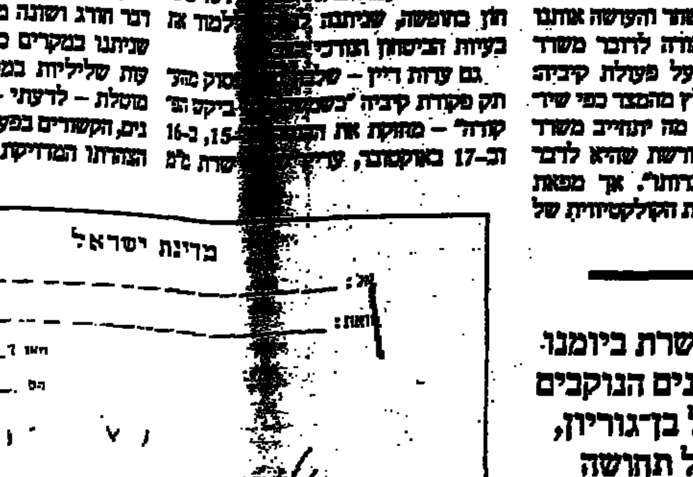

פתק של שרת אל לבון בעת הישיבה: "על זה תהיה פעם התפטרות". לאחר הישיבה הוא החליט להתפטר

רים שלא לייחוס, שכתב העיתון, ישעיהו בן-פורת, פירסם כפירוש משלו: "נראה כי אמנם ניתנו לפעולת קיביה הוראות חמורות יותר מאשר במקרים קודמים" – כאן נטה דיין, היושב על הגדר, נגד לבון. מיד חזר בו ולא דייק: "אך לא ניתנה שום הוראה לפגוע באזרחים. במידה שאזרחים נפגעו – הרי קובע דיין כי האחריות על כך מוטלת על צה"ל".

הדברים הוכתרו בעיתון כ"זיכוי לבון מהוראת קיביה", ובן-גוריון חזר ושאל את דיין שנית. את תשובת דיין רשם ביומנו: "היחידה של אריק ביצעה את הפעולה ועשתה יותר מן הנחוץ". שרת אח"כ ביקש את הפקודה. העתק הפקודה של אג"ם נשלח ללבון. אין דיין יודע אם לבון קרא אותה (לפני כן) או לא. כשמשה שרת ביקש הפקודה קרא אותה לבון וציווה למחוק פסוק מהפקודה". גם רישום זה, כקודמו, לא ראה אור. אבל ב"ידיעות אחרונות" רמז דיין על המחיקה. בשולי הראיון שוב אמר לבן-פורת, שלא לייחוס, כי שרת "דרש לאחר הפעולה, בישיבת הממשלה, לראות את ההוראות בב-

המשך בעמ' 63

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

"בועות" של ההיסטוריה הסובייטית

רכילות היסטורית ופרקי זיכרונות של אישים מברית המועצות מתפרסמים באחרונה במערב וחושפים את אחורי הקלעים של השלטון הסובייטי – סיפורי אימה וסיפורי מין העשויים לרצות את טעמו של הקורא האמריקאי, וגילויים שעדיין אין לדעת לבטח אם הם אמיתיים

מאת יורם ברונובסקי

פאריס

התמוטטותה של ברית המועצות מוטטה עמה במידה רבה תחום מחקר מפותח ומשגשג לכאורה, שהיה קרוי לפעמים קרמלינולוגיה, ולפעמים סובייטולוגיה. כישלונם של הקרמלינולוגים המערביים היה גלוי לעין. היו שטענו נגדם על שלא צפו את העתיד, אף שספק הוא אם זה מה שנדרש כסופר־שלדבר מן ההיסטוריון. הטענות האמיתיות יותר עיקרן בכך שאותם מומחים לא ידעו, מסיבות מגוונות, לקרוא את מפת ההווה והעבר.

הליקויים במיטב המחקרים הסובייטולוגים נראו עקרוניים כל כך, והם ניכרים בכל תחום, עד שנדמה שמן הראוי להתחיל באפס, בהנחה שאיננו יודעים בעצם שום דבר בטוח על שבעים שנות ההיסטוריה האחרונות ברוסיה ובסביבה.

ארכיוני הק.ג.ב שנפתחו לחוקרים מערביים הבטיחו הרבה, ואף שבינתיים שככה ההתלהבות הראשונית והתברר שהחסר עדיין רב על הגלוי, חשיפתן של פרשות שונות כבר חוללה שינוי עמוק. השאלה הגדולה היא ביחס למחקר הסובייטולוגי ברוסיה עצמה. מדוע ההיסטוריה היה אחד המטופחים ביותר באקדמיה הסובייטית, וצריך להכיר בכך שהמחקר הסובייטי בתחומים היסטוריים רבים הגיע להישגים מעולים, היכולים להתחרות במיטב המחקר המערבי, ובמקרים מסוימים, כמו חקר ביזנטיון, אף עולים עליהם.

אבל, כמובן, תחום ההיסטוריה המודרנית הוא עניין אחר. כאן המחקר הרוסי הפוסט־סובייטי אינו יכול לפי־שעה להציג כמעט מאומה, וגם העבודות שעשו רוסים צעירים בחקר הארכיונים ה"ספרותיים" חשפו חוסר־הכשרה בסיסי בטיפול בחומר ההיסטורי־הספרותי המודרני.

מתוך המחדל הכפול הזה, המערבי־מזרחי, נולד סוג היסטורי, או פסוודו־היסטורי, מיוחד, כמעט חד־פעמי, המייצג יפה את המצב הבעייתי בכללו. יש רוסים משכילים ומוכשרים שנתקלו בראשונה בגבורות־היחסית בעולם המערבי־האמריקאי ועקב כך לקו במין הלם תקשורתי. פעמים הם מחקים ז'אנרים אמריקאיים וכותבים מין היסטוריה רכילותית, שבכל זאת יש לה ערך מסוים של עדות.

דוגמה לז'אנר מוזר כזה הוא הספר "נשות הקרמלין" מאת ההיסטוריונית לאריסה וסיליווה, בתו של מהנדס צבאי סובייטי, עדה שולית לחיי הקרמלין בשנות הארבעים והחמישים המוקדמות. הספר היה רב־מכר זמן ניכר ברוסיה, ותורגם לא כבר לאנגלית.

נראה ש"נשות הקרמלין" הוא מעין חיקוי, אולי לא לגמרי מודע, של סדרות־טלוויזיה אמריקאיות (והפכות בארה"ב לספרים רבי־מכר) כמו "נשות הוליבוד". זה סיפור אחורי הקלעים של השלטון הסובייטי, הדגש הוא על נשות המנהיגים השונים. המקורות של ההיסטוריונית־הרכילאית הן בעיקר שמועות שהיא ליקטה במשך שנים רבות.

בכתיבתה היא מחקה את הנימה הבידור־הומוריסטית של סופרים־ספרים אמריקאיים, מעניקה כותרות "מבריקות" לפרקי ספרה: "הללויה אלילויבה", זה שם הפרק העוסק באשתו של סטלין, או "מטבח, ילדים, המפלגה הקומוניסטית" – "קא־קא־קא" במקור, על משקל שלוש ה־K שבהם הגדיר הקיסר הגרמני וילהלם את תפקידי האשה: מטבח, ילדים, כנסייה.

בתוכני הספר מתחלפים סיפורי האימה בסיפורי מין. לאריסה וסיליווה מעמידה כאילו לקורא שלה, או לעצמה, בעיות שונות ויוצאת לענות עליהן: האם היתה נאדייז'דה אלילויבה, אשתו השנייה של סטאלין, בתו הלא־חוקית, פרי רומן שלו מנעוריו הגרוזיים? האם התאבדה יוקאסטה זו מהקרמלין, לאחר שנודע לה כי אביה הוא בעלה? או שלא יכלה לשאת עוד את המכות, העלבונות, נעיצת הסיגריות הבוערות וכו', שהיו המקורות העיקריים להנאתו המינית של סטלין?

איור: שרון ולוטשסקי

האם נכון הדבר שלנין חי ומקדמה עם שתי נשים ב"סידור משולש" מהפכני – אשתו, קרופסקאיה, והמהפכנית הצרפתייה, אינס ארמאן, שבאה להציע את המהרותיה לאבי המהפכה, גמול על עמלו למען פועלי כל הארצות?

האם נכונה השמועה ששלישו של לאוורנטי בריה נהג לחטוף נערות של בית ספר ולהביאן לאדונו, טרף לסיפוק תשוקותיו הסוטות? ומה היה בעצם מקור כוחה של ראיסה גורבצ'וב? בסופו של דבר, נוצרת סדרת "בועות" סובייטית, כתובה בכישרון מסוים, אם גם לא מקורי ביותר. כשאתה קורא ספק־זכרונות אלה מחצרו של סטלין, אתה עשוי להיזכר בחיבורים פסוודו־היסטוריים אחרים, שגם להם נודע לבסוף ערך היסטורי לא־צפוי מלכתחילה, דוגמת ספרי "היסטוריה אוגוסטה", חיבוריהם של פסוודו־היסטוריונים רומיים שכתבו ספק היסטוריה ספק רכילות על חייהם של קיסרי רומי המאוחרים.

גם ה"היסטוריה אוגוסטה", כמו "נשות הקרמלין", היא, לדעת היסטוריונים מודרניים מסוימים (כגון רונלד סיים), בעיקר בגדר פארודיה המחקה כתיבה היסטורית שקולה והופכת אותה על פיה. בשני המקרים, הזמן־המאוחר הוא רוסי הפוסט־סובייטי, מדובר על יצירות ילידה רוחו המפוקפקת של דקדנס מעמיק.

ספרה של לאריסה וסיליווה, אף שהוא מתיימר למעמד של ספר עדות היסטורית, הוא בכותו של דבר רק קוריוז ספק משעשע ספק מדכא, שימצא לו אי־פעם בעתיד גם ערך מסוים, כפי שמצא כיום במידה ערך ב"היסטוריה אוגוסטה" אף על פי שאיש אינו מתייחס ברצינות לרוב סיפוריהן של הביוגרפיות הקיסריות הללו.

אבל זה לא כבר הופיע – תחילה בצרפתית בתרגום מן המקור האמריקאי, ולאחר מכן ראה אור גם הנוסח האנגלי, אך אין מדובר על המקור הרוסי, אם אכן היה מקור רוסי של ממש – ספר שנראה כי יומרותיו וחשיבותו, לפחות למראית עין, גדולות בהרבה מאלו של הספר פרייצטה של לאריסה וסיליווה.

זה כמה חודשים נטושים עליו ויכוחים במערב, והיסטוריונים מסוימים, דוגמת רוברט קונקווסט, שכתב את המבוא למהדורה הצרפתית (והאנגלית), אף סבורים שהוא ספר הזיכרונות החשוב ביותר על התקופה הסובייטית, מפי אחד מפעיליה שורה.

כוונתי לספר זיכרונותיו של פאוול סודופלאטוב, אחד מראשי־המתכננים של שירותי־הביטחון הסובייטיים, שהחליט עכשיו, בן 87, "לפתוח את הפה". ספרו הקרוי "משימות מיוחדות: זיכרונותיו של רב־מרגלים" (לפני בתרגום צרפתי: "מן האמריקאית") נכתב מפיו על ידי בנו, אנטולי.

עד כאן אין בכך לעורר תמיהה, למרות מגבלותיה של ה"היסטוריה שבעל־פה" בכלל, המגבלות המיוחדות לזיכרונו של ישיש שאינו נעזר בשום מסמכים, וגם כשהוא מגלה טפח יש לו (או לזכרונו) אינטרסים אישיים הכרוכים לכסות טפחיים.

הספר נכתב ביוזמתם של שני אמריקאים, בני הזוג ג'רולד ולאונה שכטר, החתומים גם הם כמחברים, בנוסף לאב והבן הסובייטים. ובין כך, שהרי הם קיבלו לידיהם את כתב היד של אנטולי סודופלאטוב, שרשם דברים מפי אביו, פאוול, והם שהתקינו את הנוסח הסופי של כתב היד.

אפשר לומר שבכך נעשה הספר לדוגמה המושלמת, כמעט למשל, של אותו שיתוף פעולה בין המזרח הרוסי והמערב האמריקאי בתחום הסובייטולוגיה. כבאמור לעיל, שיתוף פעולה זה מקורו בשני מיני כישלון, שחיבורם אינו מבשר בהכרח הצלחה.

אף שייתכן שיש הפרזה בהסמכתם של הספרים זה לזה – "נשות הקרמלין" של וסיליווה וזיכרונות סודופלאטוב – דומה שגם במקרה השני, הנכבד יותר, גברה ידם של האמריקאים. הספר טבוע בחותם של רכילות הריגול האופיינית לפרסומים האמריקאיים.

וכך, בין השאר, תפקידן של הנשים בריגול הבינלאומי של תקופת סטלין, תופס כאן מקום שספק אם היה עולה מאליו בזיכרונו של רב־מרגלים סובייטי זקן. רקדניות הבולשוי היפהפיות, הנשים ה"מהפכניות" מכל העולם המהוללות ליפול בזרועותיהם של מנהיגי המהפכה, עוזרות לפעמים במרכזם הזיכרונות הללו ואתה מתחיל להתקרב לאווירה של "נשות הקרמלין". זאת ועוד: גם סודופלאטוב אינו אומר הכל מתוך עדות אישית ישירה, אלא הרבה מפי השמועה.

למשל, הוא הגיע לביקורו בשנת 1933, שנה לפני רצח סרגיי קירוב, אך היה רחוק מן הצמרת שבה בושל רצח המנהיג הקומוניסטי הלנינגרדי – יריית הפתיחה ל"טיהור הגדול" של המפלגה הקומוניסטית בידי סטלין. המחקר המערבי, ובמקרה זה, רוברט קונקווסט עצמו, תלה את הרצח בפקודה אישית של סטלין, שחשש מקירוב הכריזמטי. (תיאור רצח קירוב כמעשה ידי סטלין, מובא גם בספרו של אנטולי ריבאקוב, "ילדי ארבאט").

סודופלאטוב אומר שלא היה ולא נברא, אלא הרצח יסודו בפרשה רומנטית, נקמתו של קצין נ.ק.וו.ד אחד בקירוב, שהיה מאהב אשתו. יש כאן לכאורה הדגמה אירונית של תזה חביבה על היסטוריוני המערב והמזרח כאחד. אבל האם יש בדברי סודופלאטוב אלה יותר מהשערה ומשמועה? אף זו במעט שאלה מתוך "בועות" של ההיסטוריה הסובייטית.

עיקר הוויכוח שעוררו זיכרונות סודופלאטוב מתייחס לטענותיו שארבעה מגדולי המחקר האטומי המערבי, אנשי "תוכנית מנהטן" – רוברט אופנהיימר, אנריקו פרמי, ליאו סילרד ונילס בור – העבירו לבריה"מ בעקיפין מידע מפורט על מהלך מחקרם.

סודופלאטוב נזהר מלטעון שהם ריגלו לטובת בריה"מ, כפי שנטען בדיווחים ביחס לספר זה. הוא טוען – ואין לדעת אם אשמה זו אינה כבדה אף יותר – שהם מסרו מרצון סודות אטומיים לסובייטים, מתוך אהדה כנה (ותמימה?) לקומוניזם.

אם אמנם כך הדבר, והרוסים ניהלו את המחקר האטומי האמריקאי, או לפחות דווחו על כל התפתחות שלו, כי אז צדק הסנאטור ג'וזף מקארתי בכל מלה של נאומיו המבועתים. אלא שאם כי נטיותיהם השמאלניות של גדולי המחקר הללו לא היו בגדר סוד, נראה שטענותיו של סודופלאטוב – ואולי בעצם של הזוג האמריקאי שניסח אותן – צומחות מתוך עיוות המבט ההיסטורי.

עדותו של סודופלאטוב בעניין זה ודאי שהיא חשובה, אבל אין לקבלה כסוף פסוק. העיון ההיסטורי הרציני בסוגיה מרכזית זו עודנו רחוק, כשאר העניינים העולים בספר (רצח טרוצקי, שסודופלאטוב היה מארגנו הראשי, פקודתו של סטלין, שלא התמלאה, לרצוח את טיטו, ועוד ועוד).

עניין לעצמו הוא שאלת המניע של סודופלאטוב "לפתוח את הפה", ומקומו שלו בזיכרונותיו. הוא ירד מגדולתו מיד עם מות סטלין, החל בשנת 1953 בילה 15 שנים בכלא. מבשרו חזה את זוועות המשטר הקומוניסטי, והוא מסיים את ספרו בפנייה נרגשת, הצופה מאין כמוה, לקורא לבל ישכח ש"גם אני הייתי קורבן של דיכוי פוליטי..." לפני כן, כמובן, הוא היה אחד מאלה שהרבו להפעיל דיכוי פוליטי, אירגנו רציחות ועינויים, ובכלל הוא כן האחראי הראשי לטרור הסובייטי בשנותיו הנוראות ביותר.

האומנם חזר בתשובה בעקבות הסבל שידע הוא עצמו, והוא מעז להשוותו עם סבלם של יושבי הגולאגים, שכמה וכמה מהם הוא שלח לשם? איש זה, אינטליגנטי ומוכשר בלי ספק – בזיקנתו נעשה למתרגם ספרות יפה מכמה שפות! – כמדומה אינו מודע לבלוא היקף או המשמעות של פשעיו. הוא מספר עליהם בנימה עניינית וחריפה, כאילו לא היה אותו איש שביצע אותם.

אפשר היה לומר שיש משהו אייכמני בכל זה, אלמלא הקושי ליחס שכחת־הד־אר מונומנטליים כאלה לעדות המעוררת ספקות בדבר ההימנויה העקרונית, לעצם ההליך ההיסטוריוגרפי שלה, אם אפשר לומר.

אכן, נדמה שהשלב הנוכחי של המחקר הסובייטולוגי הוא אותו שלב כאוטי שלפני האפס, כשהעדויות נאספות, על מלוא סתירותיהן, ומחכות לדורות הבאים כדי שיתחילו במחקר אמיתי.

האם זויפה פקודת המבצע?

המשך מעמ' 25

תב. שניתנו למבצעי הפעולה. מקורות יודעי דבר טוענים כי דרישתו זו גרמה תסבוכת בדרג הגבוה ופרטי המעשה עלולים להוות פרשה חדשה, אם יתגלו במלואם".

שרת, שהיה בשנותיו האחרונות יריב מר לבן־גוריון, הלך לעולמו ביולי 1965. אף על פי כן, התייצב כביכול לאחר מכן לימין לבון: בנו, יעקב שרת, פירסם ב"מעריב", מתוך "אינטרס פוליטי", כדבריו, "דפים מיומנו של משה שרת על קיביה". דפים אלה, שבהם טען שרת כי ההכרעה לצאת ל"מבצע שושנה" היתה של בן־גוריון, צוטטו לעיל.

דברי שרת כבדי משקל. אך יש בהם שני ליקויים: האחד, שרת סמך אותם ביומנו. אילו שאל בישיבת הממשלה אם "נמלך" לבון, כדבריו, בבן־גוריון, יכלו השניים להתעמת על אמיתות דברי לבון לשרת. והשני, את כל המידע בנוגע לחלקו של בן־גוריון בהחלטה על הפעולה קיבל שרת מלבון, שלא הפריך את גרסת בן־גוריון. לא זו בלבד, הוא קיבל עליו את האחריות לפעולה. כך אמר בישיבת הממשלה: "אם ידעו על זאת [על ההחלטה לפעולת קיביה] אחרים או לא ידעו, זאת לא אגיד, כי אני עומד על בסיס הסמכות שניתנה לי על־ידי החלטת הממשלה". כלומר, זו שהסמיכה את ראש הממשלה, שר החוץ ושר הביטחון – במקרה דנן שרת ולבון – להחליט על פעולות תגמול. מכאן שלבון התייחס להסכמת שרת לפעולה ב־13, שניתנה אחרי מתן הפקודות לאג"ם, לפיקוד ולכוחות. אם הדליף במסגרת סמכותו זו על פעולה רעה, רשאית הממשלה "לתלות" אותו.

לבון לא חזר בו מעולם מאחריותו לפעולה. הסתייגותו היחידה השמעה בעיצומה של "הפרשה" הנושאת את שמו, בהרצאה פומבית בינואר 1962: "בעניין פעולת התגמול בקיביה, בעולם – הן בהיותי מ"מ שר הביטחון והן בהיותי שר הביטחון – לא נתתי אישור לפעולות תגמול מהיקף כזה ובדרכי ביצוע כאלה".

גם בתגובתו לעיתונות, באוגוסט 1965, על האשמת בן־גוריון שהוא אחראי לפקודת קיביה "ההורגת" – לא טען לבון, כפי שטען שרת, שבן־גוריון הוא ש"הכריע". כל מה שאמר היה ש"ערב המבצע עשה בן־גוריון כל היום במשרדו ואף שוחחתי אתו פעם ופעמיים (ולבון אינו מפרט באיזה עניין)... למחרת מבצע קיביה יצאנו בן־גוריון ואני מתל אביב לביקור בפיקוד הצפון".

תוקפנית ורשמית, צדק בן־גוריון, הוא היה בחופשה כל עוד לא חזר לתפקידיו כראש הממשלה ושר הביטחון. העובדה שישב במשרדו, נפגש ושוחח עם אנשי צבא ומדינה (ה"סמינר", בלשונו) וסיכם את תוכניתו התלת־שנתית לצה"ל, לא היה בה לבטל את היותו בחופשה.

אפרים (אפי) עברון, מי שהיה מראשי עוזריו של פנחס לבון במאבקו נגד בן־גוריון, ויוסף (ג'ו)

משרד החוץ כבר הכחיש בעבר פעולת תגמול של צה"ל והציג אותה כהתפרצות של תושבי הספר. ואת הרעיון להציג את פעולת קיביה כפעולה ספונטאנית כזאת העלה איש משרד החוץ, שמואל בנדור

איתן – ממייסדי קיבוץ השומר הצעיר עין השופט, ומי שהיה מ"מ אלוף פיקוד המרכז כשבוצעה פעולת קיביה – חתמו על מסמך ללא תאריך, שנכתב אחרי שפרצה "פרשת לבון", ובו נאמר כי "ביום 11.11.60 בערב סיפר ר"א מ. מקלף בנוכחותנו שאת ההוראות לפעולה בקיביה קיבל בזמן התמרון בצפון מד. בן־גוריון, בנוכחות פ. לבון". אולם בראיון עם המחבר ובראיון עם מיכאל בר־זוהר – שפירסם את הדברים בחלק ב' של ספרו "בן־גוריון" – סיפר מקלף כי "בהתייעצות (ליד הג'יפ) דיברו רק שלושה מהנבחים: לבון, דיין ומקלף. בן־גוריון... שמע את דבריהם, אך לא פצה את פיו". ספרו של בר־זוהר יצא לאור ב־1977 ומקלף היה יכול להעיד עליו. המסמך של עברון ואיתן התפרסם בראשונה במרס 1984, ב"מוניטין", שש שנים אחרי שמקלף הלך לעולמו (ב־1978). תמוה איפוא מדוע לא החתימו עברון ואיתן על המסמך עליהם גם את מקלף, בעודו חי, ומדוע לא פירסמו אותו לבון כשהחלה הפרשה הקרויה על שמו, או ב־1965, כשבן־גוריון טען שהאחריות לפקודה ההורגת של פעולת קיביה מוטלת עליו.

•

תעלומה אחת עדיין נותרה בעינה: האם הגיש לבון לשרת עותק של פקודת קיביה האם מוחק ממנה פסוק?

רחבעם זאבי, אז סא"ל וראש ענף מבצעים באג"ם, זכר – מקץ 41 שנה – שפקודות המבצע נמסרו ללבון: "היתה כהומה בדרג של הממשלה. לבון עמד להחיד את שרבים [שר הביטחון] לבן־גוריון. הוא הותקף על־ידי מ"מ ראש הממשלה [שרת] ואז הוא ביקש לעיין בחומר. נתנו לו את כל החומר שהיה בידינו". לשאלה, "איך אתה זוכר את זה בצורה כה חדה?" השיב זאבי: "אני זוכר את זה מפני שדיין, בהדגשים לקראת המבצע, היה חם מאוד, הוא היה הם כי רצחו שם שלושה אנשים, אמא ושני ילדים... כשדיין התחיל להשוף את מבוזן לבנה, שחסף את מכוזן שדה, או הוא חרק בכיסא ושיפשף אותו [הכוונה לבורח "שיבה אופיינית לדיין בעת מורת רוח]. הוא היה הם ותיבם אותנו. בשלב שהוא היה צריך להתגונן, הוא חיפש לראות מה כתוב [בפקודות]. הוא ביקש לראות מי פקד איזה פקודה, בדיוק מה נאמר. איך החומר הועבר [ללבון] אני לא זוכר. אני מבין שהועבר לו תיק לסכנת ראש אג"ם. לבון הפקיד ברגע שהוא נכנס להיות שר ביטחון שהעתק מכל פקודה שענף מבצעים מוציא יועבר להסכמת שר הביטחון".

אולם זאבי אינו מעיד – והוכחה שאף אינו יכול להעיד – שלבון העביר לשרת העתק של המסמך כלשהו מהתיק שהועבר אליו.

גם התיעוד אינו אומר זאת. בתשובותיו של דיין לבן־גוריון לא נאמר שהעתק הפקודה, שממנו נמחק פסוק, אמנם נשלח לשרת. ואילו שרת, שרשם ביומנו ב־29 ביולי 1954, מפי גולדה ששמעה מפרס ששמע מדיין, על "זיוף פקודת קיביה: להרוג ולהשמיד", לא הגיב על כך. הוא לא ציין ביומנו שקיבל מלבון או מצה"ל "דוח קרבי" או העתק פקודה, ולא התייחס אף במלה אחת לידיעה על "זיוף הפקודה". הרי אם לבון לא הגיש לו שום מסמך על פעולת קיביה אי־אפשר שיהיה זה מסמך מזויף. סביר איפוא ששרת יאמר זאת לגולדה או יציין כך ביומנו.

בן־גוריון: "היחידה של אריק ביצעה את הפעולה ועשתה יותר מן הנחוץ. שרת אח"כ ביקש את הפקודה. העתק הפקודה של אג"ם נשלח ללבון. אין דיין יודע אם לבון קרא אותה [לפני כן] או לא. כשמשה שרת ביקש הפקודה, קרא אותה לבון וציווה למחוק פסוק מהפקודה"

אם שתיקתו היא חידה, אולי אפשר להסבירה בכמה דרכים:

א. ייתכן שדיין ידע שלבון הכין מסמך מזויף, אך הוא לא נמסר לשרת.

ב. ייתכן ששרת אמר מה שאמר לגולדה, אבל לא רשם זאת ביומנו. חיזוק לכך אפשר למצוא בצורה המאפיינת את הרישום ביום זה, ובימים אחרים, כשמחוסר זמן לכתיבה ביומנו, הסתפק שרת בראשי פרקים קצרצרים, שנועדו לשמשו כשיכתוב את הסיפור המלא. לא פעם בלין שרת ביומנו על שאין הוא מספיק לכתוב בו ועל שהוא נמצא תדיר בפיגור.

ג. ייתכן ששרת חשד בראש אג"ם, דיין, שהוא האחראי ל"התרחבות ההיקף" של פעולת קיביה. שהרי כבר אז, באוקטובר 1953, אמר כי "ייתכן שלשר הביטחון היתה הפתעה, כאשר באים ואומרים לו: תהיה פעולה, ואין אומרים לו שתהיה פעולה אחרת מאשר היתה עד עכשיו". בדצמבר 1953 הוא אף ציין ביומנו ש"את חילוף הרמטכ"לים גורם הסגל [ה"דיפלומטי"] בהיפרעות ממקלף על קיביה. תמימים: אילו דיין היה הרמטכ"ל של קיביה, ולאחר אותו כעיבה הזולת – היה הניזון בגרסתם". והנה לפתע מתברר לו, מפי פרס־גולדה, שלבון הוא האחראי ל"התרחבות ההיקף" בקיביה וכדי להעלים זאת מעיניו מחק את "להרוג ולהשמיד" בהעתק הפקודה המטכ"לית שהגיש לו. האם סגולה דהתרבה או ההפתעה נעצרה ידו?

כך או אחרת, אסמכתא שלבון שלח לשרת העתק פקודה שבכנה מחק פסוק, מצויה רק ביומנו של ארגוב, שבו כתב על "זיוף המסמך ששלח [לבון] להראותו לבשה ש.".

נשאלת איפוא השאלה אם אמנם נערך זיוף ומהעתק פקודת קיביה שלבון התכוון להגיש, או הגישו לשרת, אחרי הפעולה ולפני ישיבת הכנסת ב־18 באוקטובר 1953, נמחק הפסוק "להרוג ולהשמיד", וזה ה"זיוף" שעליו דיבר פרס ב־1954. שהרי בביקורת זו לא ציין דיין בספרו האוטוביוגרפיה שלו שהיו למפעולה זאת, שהיה באשמת איש. גם תוצאות מבחנות.

"הזיוף" עשוי לשפוך אור חדש על "פרשת קיביה" ולהפריך את כל הגרסות שנמסרו לפי־כדי ודיין בכללם. אם נאמר בפקודה "להרוג ולהשמיד" הרי 69 הרוגי קיביה לא נהרגו שלא במתכוון, ולא התרחשה שעה שהכתיר את הפעולה – ב־1965. נכנה הפרשה בים הראשונים ביוכן־פרץ – בשם "שבח קיביה". סוגיה זו תתברר בפרק הבא.

* [illegible] 1994

הודעות בעניין
תכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון
[illegible]
אפרים חירם
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

עיריית חיפה משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רחוב ביאליק 3, חיפה טלפון: פקס' 04-356807
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הגשה בקשה עליה: היה דהר, סליק, רבינא, שם לאשר תוספת בניה ל־4 דירות בית שער הגיא 14 בגוש 10752 חלקה 25. הבקשה כרוכה בהקלה מהווה צדדי ואחורי של הבנין הרתהווה במגרש. אפשר לעיין בבקשה סוף לתיקוה ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו 3373/62/02 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים א' ב' ד' ה' 08.00 עד 11.30 ו־17.00 עד 15.00. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. חט
מהנדס העיר

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי מרום הגליל
[illegible]
אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים
הודעה בדבר הכנת תכנית מתאר נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון החליטה על הכנת תכנית מתאר מספר 8586/ג השטחים הכלולים בתכנית ומקומם. ישוב: כפר כנא גושים 17386 17387, 17390, 17384, 17388 17391. גוש 17384 חלקות 15 18, 38 44. 46 51. גוש 17384 ח"ח 13 19. 20, 43, 46. גוש 17386 חלקות 30, 36. גוש 17385 ח"ח 31, 34, 35. גוש 17388 חלקות 6, גוש 17388 ח"ח 51. גוש 17389 חלקות 12 22, 24 51. גוש 17389 ח"ח 21. גוש 17395 חלקות 1, 53, 54. גוש 17395 ח"ח 2. גוש 17396 חלקות 8. 13 21, 23 38, 49. גוש 17398 ח"ח 4, 5, 7, 11, 12, 22, 37 42, 51, 52. גוש 17399 ח"ח 25 27, 29. גוש 17403 חלקות 7. גוש 17403 ח"ח 6, 8, 9, 50. גוש 17404 חלקות 1. גוש 17404 ח"ח 53. גוש 17405 חלקות 8 1. גוש 17406 ח"ח 9, 11, 40. השינויים המוצעים: הכנת תכנית מתאר חדשה לכפר כנא, והגלת מגבלות להוצאת היתרי בניה בכפוף למגבלות תכנית המתאר החדשה.
אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן 1990 וחוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה בדבר אישור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 5 (11) לחוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), התש"ן 1990, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, בדבר אישור תכנית, המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר רח/במ/9", המהווה שנוי לתכניות הבאות: מתאר R/6. השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: רחובות גוש 3659 חלקות 28, 29, 30, 40, 41, 47, 48, גוש 3699 ח"ח 20. עיקרי הוראות התכנית: א. קביעת אזור בניה כדלקמן: 1. קביעת אזור מגורים א'. 2. קביעת אזור מגורים ב' מיוחד. 3. קביעת אזור מגורים ג' מיוחד. 4. קביעת אזור מגורים ג' מיוחד 5. קביעת שטח למסחר 6. קביעת שטחים לבנייני ציבור. 7. קביעת שטח בנויי פתוח. 8. קביעת הוראות בדבר שמירת איכות הסביבה. ב. קביעת שטח דרכים וכיכר משולבות. ג. קביעת עקרונות איחוד וחלוקה מחדש, לפי פרק ג' סימן ז' לחוק. זכויות הבניה והוראות הבניה בהם. ד. קביעת הוראות כמו חלוקת מגרשים בהסכמת הבעלים וקביעת שלבי הביצוע. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בעתונות ביום 29/05/94 ובילקוט הפרסומים מספר 4213 תשנ"ד עמוד 3265 בתאריך 12/05/94. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה לבניה למגורים ולתעשיה, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות וכל המעונין רשאי לעיין בה בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הועדה לבניה למגורים ולתעשיה מחוז המרכז

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965: מרחב תכנון מקומי תל אביב־יפו
הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה תל אביב־יפו מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר תא/2526", המהווה שינוי לתכניות הבאות: שינוי מס' 1 לשנת 1991 של תכנית מפורטת מס' 44. השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: תל אביב יפו רחוב הרי"ש 12 גוש 6628 חלקה 58. עיקרי הוראות התכנית: 1. לפצל קרקע זמנית ולעדה למגורים ע"י: א. הכשרת ייעוד של מגרש מיוחד בחלקה 66 גוש 6628 במקום יחידה מסחרית. ב. קביעת הוראות מבנה המגרש זה למגורים או דיור מוגן לקשישים. ג. קביעת זכויות והוראות בניה למגרש המיוחד. ב. לשנות בהתאם לכך את תכנית מפורטת מס' 285 שפורסמה למתן תוקף בי.פ. מס' 357 מיום 24.6.54, על שינויה (להלן התכנית הראשית). כל מעונין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב אחד העם 9, מגדל שלום תל־אביב 61290 טל: 03-5193333. המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, תל אביב־יפו שדרות בן גוריון 68 תל אביב 64514 טל: 03-5217162. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 4043 חלקה 6,5,4 מגרש 416 ת.ב. 10394 לפי תוכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג' בו מותר להקים בנין בן 6 קומות על קומה מפולשת, או על קומת קרקע מרווחים צדדיים 4' מ' מרווח אחורי 6' מ'.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם בניה במרווח צדדי 3.6 מ' אחורי 4.5 מ' והבלטת גזוזטראות.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
גיורא לב
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 4043 חלקה 4,5,6 מגרש 412 ת.ב. 10394 לפי תוכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג' בו מותר להקים בנין בן 6 קומות על קומה מפולשת או על קומת קרקע מרווחים צדדיים 4' מ'.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם בניה במרווח צדדי 3.6 מ' והבלטת גזוזטראות.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
גיורא לב
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת
הודעה
על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה לניתן הקלה בגוש 4043 חלקה 4,5,6 מגרש 411 ת.ב 10391 לפי תוכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג' בו מותר להקים בנין בן 6 קומות על קומה מפולשת או על קומת קרקע מרווחים צדדיים 4' מ'.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם בניה במרווח צדדי 3.6 מ' והבלטת גזוזטראות.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
גיורא לב
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

מלחמת הדחפורים

במחסום ארז נשאו ונתנו אותו יום על העברה מוקדמת של הסמכויות האזרחיות בגדה. כמה עשרות קילומטרים משם, ברחובות בידיא, כבמקומות רבים אחרים בגדה, עסק צה"ל בהריסת מבנים ובקביעת עובדות בשטח בכל הנוגע לתכנון ערים והפקעת אדמות

מאת עדה אושפיז

בבה אחת שבו בכבישים האחרונים לר־ חובה בידיא, שבנפת טול כרם, המראות ... ימים של ימי דיכוי האינתיפאדה. בבוקר יום 19 באוגוסט פרצו לכביש חוצה־שומרון, בשולי הכפר, כשלושים כלי־רכב צבאיים, סיפרה אמנה בריקאת, המתגוררת בבית קומ־ תיים ליד הכביש. על הכפר הוטל עוצר, מבואותיו נחסמו. חיילים התפרשו בחזיתות על גגות הבתים. אחרים התמקמו בפתחי החנויות, תבעו מבעליהן לסגור אותן ולה־ סתגר בבתים. כמה תושבים שהתעלמו מה עוצר, הוכו. ממרפסת ביתה בקומה השנייה ראתה אמנה חיילים נכנסים גם לחנות הסמוכה לכם, שהושכרה לחייד שאקר, ומ־ איצים באחיו הצעיר, בדחיפות ובצעקות, לסגור את החנות. היא רכנה מעל המרפסת, וצעקה לעברם: מה קרה? הוא לא ידע. היא רצה החוצה. חיילים חסמו את דרכה.

ברגע זה נעצר בפתח הבית ג'יפ של המינהל האזרחי ובתוכו יצא "קפטן מנצור", כך כינו התושבים את קצין נציגות המינ־ הל בטולכרם, המוכר היטב בבידיא. בידו הי־ תה "ערימה של ניירות", מטעימה אמנה. הניירת של הכיבוש היתה תמיד מקור פחד מיסתורי לתושבי השטחים. לפני שהספיקה להשיב על שאלותיו – איפה בעל הבית, איפה תעודות הזהות שלו – כבר עלו הדחפו־ רים על מחסנו של השכן ממול, לקול צעק־ תיה של המשפחה. רעייתו של אדם אחר, בעל מחסנים שהוחל בהריסתם, התמוטטה בוכיה, "התקף לב, אינני יודעת מה היה לה", והובהלה לבית חולים.

בעלה של אמנה, סעיד בריקאת, כבן 60, אב לשבעה, קטן קומה, לחייו שקועות, לבו־ שו מסודר, עיניו הבהירות מלאות סודיות ותחינה כאחד – הקדים במקרה את שובו ממסע הזיתים. מרחוק הבחין בחיילים המקי־ פים את ביתו והצליח להסתנן ביניהם.

"נתנו לנו לבנות, לבנות, להוציא את הנשמה שלנו – ואז באים והורסים. היהודים זה עם מתוחכם, גם את הנביאים שיגעתם, אז לא תשגעו את הפלשתינאים?"

"חשבתי שזה מס הכנסה או משהו כזה", סיפר. משקלט מה מתרחש, מיהר להביא את שובר התשלום על בקשת הרשיון לבנייה, שעדיין לא קיבל עליה תשובה. בגלל מצו־ קת הפרנסה בנה את המחסן לפני שביקש רשיון ("כולם בונים כך, ממילא לא נותנים כאן רשיונות"), אבל עכשיו זה נראה לו נייר טוב במלחמת הניירות. נייר מול נייר, אלא שהנייר שלו נקרע בקלות לנגד עיניו. "יש צו הריסה", אמר לו, לדבריו, הקפטן מנצור. "הכל נגמר, חלאס, חוק זה חוק".

אין טלפונים בבידיא, על כן ביקש סעיד לאפשר לו לגשת לשכנו, המצויד בפלאפון, כדי להתקשר אל עורך דינו, חליל כיוף, מחיפה. ארבעה חיילים שישבו על גדר האב־ נים הנמוכה שבפתח ביתו לא שעו לתחינו־ תיו ודחפו אותו בחזרה לביתו, סיפר. כשהדחפור החל לנגוס בחנותו, ניסה סעיד לעקוף את החיילים, לקפוץ מעבר לגדר באחורי הבית ולסייע לשוכר להציל את תכולת החנות, אך ללא הצלחה. אמנה, רתו־ קה להלוך בביתה, בכתה וצעקה לעבר החיי־ לים: למה, למה אתם הורסים? כמו בעליהם של עשרות המחסנים האחרים שנהרסו באותו יום בבידיא, גם להם לא הודיעו מראש ולא ניתנה להם ארכה לפנות את מיטלטליהם, טענו. כהרף עין ירדו לטמיון חסכונות של שנים, כ־32,000 שקל, שהושקעו בבניית המחסן, אמר סעיד בניד ראש מהורהר.

שעות ספורות לאחר ההריסה עוד השת־ קף מסומק פניהם של החיילים הריגוש של אליכות השעות האחרונות. נציגי "בצלם" הסירבו להתפנות מבידיא, ללא צו רשמי, כונו "בני זונות", בפרץ של שנאה גלויה בצד חייל מלואים חמום מוח. מפקדו הב־ כיר ממנו התנצל בשמו, אבל לא הצליח למחות את רישומו של השד, המוכר מימי היד החזקה, שחמק מהבקבוק.

כמה עשרות קילומטרים משם, במחסום ארז, נשאו ונתנו אותו יום על העברה מוקד־ מת של הסמכויות האזרחיות בגדה. מאז אף נחתם ההסכם ומומש בחלקו. אבל ברחובות בידיא עסק צה"ל, כפי שהוא עוסק בימים אלה במקומות רבים בגדה, בקביעת עובדות בשטח בכל הנוגע לשאלות תכנון ערים והפקעת אדמות. הקפדה של המינהל הא־ זרחי על כל תג של חוקי הבנייה ומיצוי הדין עם מפריהם, בעיקר במשמות המקשרים ל"אינטרסים ישראליים" – כמו בצידי תוו־ אי כבישים או באדמות מדינה פוטנציאלי־ ות – התפרשו כאן כמסר פוליטי. לא כולם בישראל מוכנים להשלים אפילו עם האוטו־ נומיה החבוטה המתוכננת, אמרו בבידיא, של החומר לגלות נדיבות ביישומה.

התקנות הדרקוניות הן בהישג יד: ממערב לקו הירוק מותר להוציא צווי הריסה תוך חודש ולהרוס מבנים במפתיע, ללא התרעה, וממזרח לגבול חובה להוציא צווי הריסה לפחות שנה מראש ולתת לאנשים שהות להתפנות. ממזרח לגבול תלויים ועומדים כ־7,000 צווי הריסה נגד יהודים וערבים, שרק מיעוטם מתממש, בעיקר ביישובים הערביים. ממערב לגבול חשים התושבים כי מאז הסכם אוסלו יש עלייה ניכרת בהוצאת צווי הריסה ובהריסה בפועל.

המינהל האזרחי מכחיש, אבל רק בנפות ג'נין וטול כרם הוצאו בזמן האחרון צווי הריסה נגד 85 מבנים, הנמצאים בטיפולו של עו"ד כיוף. בג'נין נהרסו בחודש האחרון שבעה בתים. תושבי בידיא מפרשים זאת כהתנכלות לשמה, מתוך רשעות, גם ברגע האחרון, כשהאוטונומיה בשער. הציפיות המבולבלות של תקופת המשא ומתן הורידו את סף הסבל. מה אכפת לכם עכשיו תכנון הכפרים שלנו הם מקשים.

"זאת הדיעה שלי ושל הילדים שלי ושל הנכדים שלי", יללה דיבה, אמו הקשישה של סולימאן סלימה, מצביעה על הריסות המחסן שלה, משליכה מדי פעם עפר על ראשה, "לא נשאר כלום, אני הולכת למות, הכל הלך בשנייה אחת, אני פשוט הולכת למות". את המבנה הקים סולימאן, ללא רשיון, כדי לפתוח חנות לבנו האילם, בן 21, הרועה את צאנו. "אמרנו, נעשה משהו בש־ בילו, שיהיה לו עתיד", בכתה האם, עיישה, מכסה את פניה במטפחתה, "הצעתי לבעלי, נבנה מהחסכונות חנות, כולם בונים, תראי מה קרה". עד לפתיחת החנות איחסנו כאן חיטה, סלסלות לעצי הזית, תנור לאפיית פיתות ומזון של הצאן. גם החמור, התרנגו־ לות והיונים, מצאו שם מחסה.

כשבאו החיילים, סולימאן ובניו היו בע־ בודה בישראל. כמו סעיד בריקאת, גם עיישה פישפשה מיד בניירותיה בחיפוש אחר הנייר הגואל. זו היתה בקשה לביטול ההחלטה שהגיש בשמה עורך דינה, ועדיין לא נענ־ תה. הוא הבטיח לה שאיש לא יהרוס את המבנה, אם תציג את הנייר הזה ("אינני מבין", טען יותר מאוחר עו"ד כיוף, "בדרך כלל לא מבצעים הריסות לפני שמתקבלת תשובה על בקשות הביטול") עיישה עצמה היתה משוכנעת משום־מה שהיא מחזיקה בידה צו אי־הריסה לחמש שנים. "זה שום דבר", אמר החייל וזרק את האישור על הרצ־ פה, תתחילו לפנות, יאללה, יאללה. הוא אמר כל הזמן", סיפרה בנימת תדהמה, פיה מתעוות בבכי חנוק. "ביקשתי שיעזרו לי לפנות, לא הסכימו. קראתי לאנשים שיעזרו לי, אבל החיילים לא נתנו לדוד ולדודה שלי להתקרב, כל הזמן רק מכוונים נגדנו נשק. הילדים הקטנים צעקו: 'בואו נברח, הורסים לנו את הבית'. אי־אפשר לפנות הכל בחמש דקות. הוצאתי רק את בעלי החיים. היונים התעופפו, אבל התולים נשא־ רו בפנים, לא ריחמו עליהם. שעות לאחר ההריסה עוד עפו היונים סביב ההריסות, מחפשות את גוזליהן המתים".

בידיא, כפר של 22,000 תושב, מתוכם 7,000 בארצות המפרץ, שסוע בין נידעין קשה של משתפי פעולה לבין פעילי אינתי־ פאדה לשעבר וכרוך קל להתגלגלותה של מתנחלים בסביבה. משפחת בריקאת נאלצה, לטענתה, לאבטח את כל החלונות ביתה ברשת, לאחר שמתנחלים יידו אבנים לתוך ביתם. אחרי רצח ציפורה פישון מאריאל, בסוף פברואר השנה, פרצו אליהם מתנחלים באישון לילה, רוקנו את כל הכביסה והעב־ רו את הכבסים בתוך צמיגים. הואיל והכביש חוצה־שומרון, המוביל להתנחלויות בסבי־ בה, משיק בכפר, נחשב בידיא ליושב על ציר ביטחוני מובהק, והוא מוקד של מהומו־ פתע תמידיים, המקדירים את אורחות החוק לה הבדומה של ימי השלום. האות היציבער־ תי היחיד לשינוי, אומרים בכפר, הוא בריחתם של משתפי פעולה לישראל. מוס־ תר מוסטפא סלים אבו־בכר (אבו־זיד), המו־ כר כ"מוכתר שבע הנשמות". שכן רק לאחר שבעה ניסיונות התנקשות, הצליחו לבסוף אנשי פתח בבידיא להורגו ולשרוף את גוו־ יתו ברכבו, בלב הכפר.

"המוכתר הזה נהג להסתובב בכפר עם יהודים מהמינהל האזרחי ולהצביע על בתים ללא רשיון, ואחר כך דאג באופן אישי להי־ ריסתם", אמרו תושבי הכפר. לא מעט מאדמות הכפר נמכרו, לדבריהם, במר־ מה ליהודים, צעדים נעצרו ברמת אצבע. לבידיא, כמו לכפרים רבים אחרים בגדה, לא היתה תוכנית מתאר מאושרת במשך 26 שנים, ובניכוק זה נדחו בקשות רבות לרשי־ יונות בנייה על אדמותיו. קשה להטיל דופי ברינתו של אבו־זיד (שאגב, שוחרר בגל ההתנהרים האחרון והועבר לירדן), הוסיפו ... 1993, חל על חלק מזערי מאדמות בידיא (1,152 דונם) והתיר מתוך למפה בבני־ רכים, אפילו כאלה שנבנו ברשיון, בעיקר בחלקים ניכרים משני צדי כביש חוצה־שומ־ רון. 38 מתושבי הכפר, הניחושים ... הגישו התנגדויות בכתב. תוכנית הכתה־ נועדה בעליל לשרת את מאוויה הפוליטי־ ים הביטחוניים של ישראל, על השבון ... ות הבעלות של תושבי הכפר וצורכי ... הדמוגרפיים שלהם, טענו. גם התוכנית לבניית כביש חלופי לחוצה־שומרון, שיחבר לבסיס ... ויקשר את ישראל לירדן – לא הפחיתה ... הלחץ על תושבי הכפרים בידיא, מסתו־ סא. "בינתיים אין תקציבים", השיבו ליו־ כיוף בוועדת התכנון המקומית, "כשי־ הכביש החלופי, נחשוב שוב".

ועדת התכנון נאותה לדון בהתנג־ייה ... היהודים ובכל דבר מקבלים כנכרים ושמחים. נתנו לנו לבנות, לבנות, להוציא את הנשמה שלנו. ואז באים והורסים. היהודים זה עם מתוחכם, גם את הנביאים שיגעתם, אז לא תשגעו את הפלשתינאים? כך בדיוק אתם גם עושים שלום. הכל מכתבה, בטכנולוגיה, הנשק. אף אחד לא יכול לעזור לנו, גם לא אללה. קדאפי לא יכול להרוג ... לו אמריקה המערב. הוא אפילו לא יכול לבוא בעצמו, בלי אישור ישראל. אז מה הסיפור השלום הזה הוא הסתלבות ... של בעל הבית על השלום. לא יכול לצאת מזה דבר טוב, בטח לא מדינה פלשתי־ נית. לכל היותר עירייה פלסטינית בשלט־ ון ישראל. לפני הסכם השלום היה לנו לפחות כבוד, נלחמנו על זכויותינו. עכשיו אין לנו כלום ... [illegible]

בחיוך רחב. מותו – תאריך רציחתו במדויק, 3 באוקטובר 1988 – מסמל ... של תקופה חדשה, הקלה פורענות ... תושבים שחשו לכודים בידי מנגנונים סודתיים.

לאחר הרצח מינו 15 המשפחות הגדולות בכפר ועדת ניהול מקומית, שלא הוכרה ... רת המינהל האזרחי. ראשי המשפחות ... פר הרימו ראש, התנגדו להקמת ... מוכרות, "ראו בכך בגידה", רק לאחר ... אוסלו, עם התעוררותן של תקוות ... לשלום, הסכימו התושבים להקמת ... בתנאי שלא ייכלל בה אף אחד ... הכפר "המרגלים", כלשונם. המינהל ... את התנאי, אך מכל ארבעה ... המשפחות, "מטעמים ביטחוניים" ... ועיכב את מתן האישור הרשמי.

ראשי הכפר הרשים לא שותקו ... ההכרה בהם. בין היתר אף ... תוכנית מתאר, שתכלול לפתוח ... שכבר נבנו, "זאוה כך אלוהים ישמור ... רי ראש המועצה, ג'מיל ראשד ... מה שפורסם בסופו של דבר, רק ...

[illegible]

בידיא היא דוגמה

רשות הדיבור לנציג המינהל האזרחי: "מדיניות התכנון בגדה לא השתנתה בשמונה השנים האחרונות ואף התחזקה הי־ום, נוכח האוטונומיה: לכל יישוב יהודי או ערבי חייבת להיות תוכנית מתאר. נקודה. בשלוש השנים האחרונות עשינו מאמץ אדיר לכסות כמעט את כל הכפרים ביו"ש בתוכניות מתאר שלדיות, שמגדירות את הקו הכחול של תחום הבינוי, אזורי הבנייה של מבנים חד־קומתיים ורב־קומתיים, והצי־ רים הראשיים של הכבישים. התועלת שהם מפיקים מכך, היא מעל ומעבר. כמות התוכ־ ניות המפורטות שאנחנו מקבלים מהם היא עצומה. מי שאדמתו נופלת בתוך הקו הכ־ חול, שם מותרת בנייה, מקבל היום רשיונות בנייה בתדירות כזאת, שגם בתוך הקו הירוק היו מתקנאים בה.

"אנחנו לא מתעסקים באוטונומיה. אנחנו היינו כאן בשטח כשאף אחד לא דיבר עוד על אוטונומיה, וכל עוד אנחנו כאן, נשמור על האינטרסים שלנו. את רוצה לנסוע על כביש שבעוד עשר שנים יהיה עמוס תנועה כמו בתל אביב? כבר היום יש כבישים שאי־ אפשר לנסוע עליהם. אנחנו עוד פה. עוד לא עזבנו. וכל עוד אנחנו פה, נשמור על צידי התנועה הישראליים. יש לזה גם היבט ביטח־ וני. זה לא תפקידי לפרט, אבל אין ספק.

"אנחנו מעדיפים שיקולים ישראליים על צורכי התושבים? זה שקר, צאי לצירים וספ־ רי את מספר הרכבים הערבים החולפים בהם. אין ציר אחד ביהודה ושומרון שהאוכ־ לוסייה המקומית לא עושה בו שימוש רב יותר מאשר הישראלים.

"אין התעלמות מצורכי הגידול שלהם. עוד שקר. אין שום תוכנית שאינה נותנת מענה לעוד 20 שנה, ברמת המאקרו. הכל בנוי בצורה סטטיסטית מדויקת. ברמת המיקרו יכול מאוד להיות שלאדם זה או אחר אין פתרון. תוכנית המתאר לא נועדה לפתור את בעיותיו של מוכתר או של אי־ מר. היא אמורה לתת פתרון בגדול.

"זה משהו שהם עוד צריכים ללמוד. הבי־ עיה איננה של עוד קרקע לבנייה, אלא ב־ חלוקה מחודשת של בעלויות. בעבר, ב־ אדמות הכפר היו בבעלות משותפת ה־ מחליפים ביניהם קרקעות, עד שהתקבעו הבעלויות. הפתרון היחיד הוא שהתושבים יתארגנו ויפתרו את הבעיה בין עצמם, שיב־ נו לגובה, שיעשו משהו עם עצמם. הם צרי־ כים להפסיק לחשוב בצורה אגוצנטרית. כל אחד רוצה לבנות איפה שנוח לו. הם לא מסוגלים לחשוב בגדול, על צורכי הכלל.

"כל עוד אנחנו אחראים לתשתיות הלכ־ רותים, אז יש לנו מה להגיד. יש להם נטייה לבנות בצורת אמבה, תמנונים, והם מדרי־ למתוח קווי מים וחשמל ארוכים, שעלותם גבוהה וקשה לתחזק אותם. אנשים היו־ בגדה רוצים מים, חשמל, אפילו ביוב, כ־ תתפלאי. לא מוכנים להיות יותר כמו ב־ בר. יש כאן גם בעיה תקציבית. איזה כב־ הם בכלל משלמים בבית ספרנו? לפי הדי־ הירדני, חקלאים פטורים ממסים. ב־1993 שנה טובה, לא שנת אינתיפאדה, היה ה־ תקציב הפיתוח הגדול ביותר – 130 מילי־ ש"ח. קשה לספק את כל השירותים מתקצי־ כזה. את היית מוכנה לשלם מסים בשב־ לטפל בבעיות שלהם?

"הבנייה ללא רשיון היא עצומה. זה מפני שלא היו תוכניות מתאר עד לפני כשלוש שנים. זה מפני שכל אחד רוצה לבנות איפה שהוא רוצה. אבל לא הכ־ מיועד להריסה. רחוק מאוד מזה. הם אנ־ מקפידים הקפדה יתרה בעיקר על שלו־ דברים: הצירים הראשיים, אדמות שהבע־ לות שלהן אינה מוסדרת או שהמדינה תוב־ עת עליהן בעלות וחלוקת קרקע ... לצרכים מוגדרים, ... אם מישהו בונה ללא רשיון בתוך הקו הכחול, 98 א־ ...

[illegible]

דיבה סלימה על הריסות המחסן שלה. "זאת הדיעה שלי ושל הילדים שלי"

החידה הגדולה של משרד הסיור הלאומי

הסודיות המופלגת סביב המחלקה האחראית להפעלת לווייני הריגול הצבאיים של ארה"ב וסביב פרויקט הבנייה הענקי שלה מעוררת חשד כי אינה אלא מעטה לבזבוז, הנמשך שנים, והגנה מפני פיקוח פרלמנטרי ומנגנוני בקרה ציבורית

מאת יוסי מלמן

לעוברי אורח ולנוסעים בכביש בעיירה שנטילי שבמדינת וירג'יניה, במרחק נסיעה של כחצי שעה מוואשינגטון, וחמש דקות מנמל התעופה ע"ש דאלאס, נראה בניין הזכוכית והפלדה כבית משר־ דים רגיל, שמאות כמוהו פזורים בפרוורים שמס־ ביב לבירת ארצות הברית. גם השלט על המבנה הנמצא בשלבי בנייה מתקדמים אינו מעיד על אופיו האמיתי של המקום. כתוב עליו "רוקוול" והשם נועד לטשטש ולהטעות. לכאורה, עוד בניין משרדים של חברת "רוקוול אינטרנשיונל", תאגיד ענק המייצר מערכות נשק טכנולוגיות, לרוב בש־ ביל תעשיית הביטחון האמריקאית. למעשה, נועד המבנה ועוד שלושה שלידו לשמש מטה ראשי ליחידת המודיעין הסודית ביותר בארצות הברית, שעל עצם קיומה נודע רק לפני פחות משנתיים.

שמה המלא של היחידה הוא "משרד הסיור הלאומי" (המס"ל) National Reconaissance office (NRO), והיא האחראית להפעלת הצי של לווייני הריגול הצבאיים של ממשלת ארצות הב־ רית. היחידה הוקמה בראשית שנות השישים כשלו־ חה של חיל האוויר האמריקאי ולאחר מכן עברה לניהול ישיר של סוכנות הביון המרכזית (הסי־איי־ אי) ומשרד ההגנה האמריקאי (הפנטגון).

עצם חשיפת שמה נעשתה על רקע התמוטט־ תה של ברית המועצות וקץ המלחמה הקרה, וגרמה הפתעה רבה לא רק בתקשורת ובציבור אלא גם בקרב חברי בית הנבחרים והסנאטורים, שלא ידעו עד אז על קיומה.

על פי הדיווחים של ועדות המכשל לקונגרס, היה ידוע כי קהילת המודיעין האמריקאית (המוכ־ רת בכינוי הכולל IC) מונה 17 סוכנויות. חלקן יחידות קטנות של איסוף מידע ומודיעין מטעם משרדי האנרגיה, שירות ההגירה, המכס, מס הכנ־ סה, האוצר. האחרות גדולות יותר ומייצגות גופי בטחון כמו הפנטגון, הסטייט דיפרטמנט, הסוכנות למאבק בסמים, אך בעיקר ידועה קהילת המודיעין האמריקאית בזכות יחידות הביון של שלוש זרועות המטות המבצעיים: חיל האוויר, הצי, הצבא, הסי־איי־אי וה"סוכנות לביטחון לאומי" (אן־אס־אי) – הגדולה מכל גופי המודיעין, שתפ־ קידה להאזין, לצותת ולפענח רשתות תקשורת צבאיות ואזרחיות בכל העולם.

אך באמור המס"ל היה בגדר הס מלהזכיר, ואו־ לם גם עתה, כששמה כבר מוכר וידוע כמעט, אין למצוא פרסים על יחידה זו. הסודיות הכפייתית שבה אופף הממשל את היחידה מעוררת בשבועות האחרונים זעם רב בקונגרס.

"לעתים אנו מפליגים בסודיות עד לקיצוניות", אמר החודש הסנאטור בוב קרי מנבראסקה, בראיון ל"ניו יורק טיימס". "המקרה שלפנינו הוא דוגמה טובה". ביקורתו מכוונת כלפי בניית המפקדה הר־ אשית למס"ל, בשנטילי. כעסו וכעסם של כמה מחבריו יוצא לא רק על הניסיון להסוות את המב־ נה כשייך לקונצרן רוקוול אלא על עצם ההוצאות הכרוכות בבניית הפרויקט. ארבעה בניינים מפוא־ רים על שטח של כ־150 דונמים שיביאו להקמת קומפלקס ענק, שגודלו כחמישית מבניין הפנט־ גון.

הפנטגון אינו חושף את התקציב הכולל של קהילת המודיעין האמריקאית, המכונה בשל כך "התקציב השחור". התקציב מוסווה בעשרות סעיפי דמה וחשבונאות עמומה. אך מומחים בקונגרס מצליחים כמעט כל שנה לפענח, לקרוא בין השו־ רות והסעיפים המוסווים ולהגיע למסקנה כי השנה, לדוגמה, התקציב כולו יסתכם ב־28 מיליארד דולרים. רובו ככולו יתקצב את פעולות הסי־איי־ אי והאן־אס־אי. בדרך זו של דדוקציה הגיעו חוקרי הקונגרס (שעל פי החוק אחראי לאישור התקציב) להערכה כי תקציבו השנתי של המס"ל הוא כששה מיליארד דולר. ממעט הגילויים עולה כי המשר־ דים החדשים מיועדים לאכלס את שלושת אלפי העובדים של "המשרד לסיור לאומי". רובם נחש־ בים לעובדי מדינה פדרליים אם כי אחרים מהם מועסקים בחוזים מיוחדים.

אבל מספרם המועט, לעומת הפקידות המועס־ קת בקהילת המודיעין בפרט ובפנטגון בכלל, אינו צריך להטעות ולהוליך למסקנות שגויות על כוחו של המס"ל. כי למרות מיעוט העובדים, הם מגלג־ לים מיליארדי דולרים המועברים במסגרת החוזים ומכרזים סודיים ביותר לענקי תעשיית ההגנה. מכספים אלה בונות חברות כמו מרטין מרייטה, לוקהיד, טי־אר־וו (השותפה עם התעשייה האווי־ רית של ישראל בבניית מולטים ושיווקם בארה"ב) ועוד את לווייני הריגול האמריקאיים. לווייניים אלה הם העיניים והאוזניים של הביטחון האמריקאי. הם נשלחים לחלל כדי לספק תמונות והקלטות על הנעשה בכל פינה על כדור הארץ, שיש בה עניין לוואשינגטון החל בתנועות צבא ברוסיה, מתקנים גרעיניים בצפון קוריאה, מאמצי ההעלמה של עיראק להסתיר כלי נשק, פיקוח על הסכמי שלום ומניעת מלחמה במזרח התיכון, מע־ קב אחר טרוריסטים או מבריחי סמים ועוד. במלים אחרות: כל תמונת לוויין היא באחריות המס"ל הדואג להעבירה ולהפיצה לצרכנים השונים של קהילות המודיעין ומערכת הביטחון האמריקאית בכלל. אבל גם אם עדיין יש בקונגרס הבנה רבה לצורך לשמור בסוד את התקציב המיועד למיבצ־ עים ופעילות של קהילת המודיעין בכלל והמס"ל בפרט, מתקשים להבין מה צורך לו למס"ל להוציא את הון־עתק גם על בניית המטה הראשי. עלות הפרויקט נאמדת בכ־350 מיליון דולרים, והסעיפים לכך נקברו עמוק כל כך ב"תקציב הש־ חור" של הפנטגון, שגם קומץ המומחים המצליחים לפענחו בדרך כלל, התקשו הפעם לגלותו.

לדעת הסנאטור קרי, ניסיון הטשטוש גובל ב"מאמץ לפגוע בביטחון המדינה", משום שהוא מונע מהקונגרס בכלל ומהוועדות לענייני המודי־ עין בפרט, להמשיך לבצע כראוי את עבודתן ולפקח על קהילת הביון האמריקאית.

ביטויו ראויה, קבע הסנאטור מנבראסקה באירו־ ניה כי כמו תמיד ה"רעים", כלומר האויב, "ידעו על המס"ל ועל הפרויקט. צריך להיות באמת אויב מטופש כדי שלא לדעת על כך. היחידים שלא ידעו הם נבחרי ... הברית".

בעקבות הגילויים, כשפנתה ועדת המודיעין של הסנאט לג'יימס וולסי, מנהל הסי־איי־אי, האח־ ראי באמור גם על המס"ל, העומד רשמית בראש קהילת המודיעין האמריקאית כולה, הבי־ קשה ממנו להופיע לפניה. ... וולסי ביקש לשכנע בעלהם כי כל דיון – גם אם חסוי באחורי דלתות סגורות – עלול לפגוע בביטחון ... אך חברי הסנאט לא ... הלך לנשיא והתלונן. עקב כך, הורה ביל קלינ־ טון לג'יימס וולסי להופיע בדיוני הוועדה ולבסוף ... על ההוצאות הכרוכות בהקמ־ ת המבנה בשנטילי.

אך הקונגרס אינו מתכוון לסגור בדיון מצומצם – תקדימי כשלעצמו – על הבנייה. חברי ועדת המו־ דיעין של שני הבתים מבהלים עתה חקירה מבחינת ... על אופי המס"ל ומהות עסקיה. הם מבקש־ ים בעיקר לדעת אם הביזבוזים והראוותנות, הכרו־ כים בבניית המשרדים החדשים, אינם אלא קצה הקרחון של פעילות הנמשכת זה שנים, תוך ניצול של מעטה הסודיות שאפף את היחידה והעדר פיקוח פרלמנטרי ומנגנוני בקרה ציבורית.

המרכז הישראלי לניהול
בית-הספר למנהלים

לימודי ...

פיננסים למנכ"לים
Finance For Executives
לימודי תעודה - 120 שעות במשך 3 חודשים ...
מטרת הקורס לפתח אצל המשתתפים את היכולת ... בארגון ולאפשר הערכת סיכויים מול סיכונים ...

קורס מתקדם למנ...
לימודי תעודה - 300 שעות במשך שנה אקדמית ...
מטרת הקורס להקנות כלים מתקדמים ...

לכבוד: בית-הספר למנהלים
מלון רמת אביב דרך נמיר 151 ת"א, טל 6990234 ...
שם פרטי ומשפחה
ארגון
כתובת הארגון
טלפון ישיר ... פקס
כתובת למשלוח המידע

סתיו/חורף 1994–5

קפה מסעדה וינאית
VIENNESE CAFE & RESTAURANT
ארוחות עסקיות 25–46 ש"ח בימים א'-ה' 12:00–16:00
אלנבי 1, מגדל האופרה, קומת הכניסה. טל. 5?62513

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תרבות וספרות

עורך בני ציפר

לספר את האמת על סאקס

מאת שי לרין

לוייתן, מאת פול אוסטר, מאנגלית: משה רון, ספריה לעם, הוצאת עם עובד, 1994, 248 עמודים

בעידן האלקטרוני אין גיבורים עממיים. בתקופה שאין בה מסתורין וכמעט שאין בה הסתר והאות, גיבורים עממיים הם גיבורים לרגע. אם טרומפלדור היה מתראיין בטלוויזיה, ומצטלם עם או בלי היד, מן הסתם היה נהפך לעוד או ג'י סימפסון. גיבורים עממיים יכולים לשרוד רק במקום שיש לדמיון שדה־משחק רחב מאוד, ומקום מספיק למגוון של פרשנויות. ובכל מקום שיש בו דמיון יש גם יופי. הדברים היפים הם הדברים הלא־קרויים והמעורפלים, המגרים אותנו להשלים את התמונה באמצעות הדמיון. במובן הזה, "לוייתן" של פול אוסטר הוא ספר יפהפה.

אוסטר הוא הסופר האמריקאי הלבן המרתק ביותר בשלושת העשורים האחרונים. וכדי להביא בחשבון את ספרו האחרון, "דיר ורטיגו", שיצא לאור לפני כמה חודשים בארצות הברית, "לוייתן" הוא הספר הטוב ביותר שלו. כמו כל ספריו של אוסטר, "לוייתן" הוא מעשה־כשפים של אמן. הספר קריא וחכם בצורה יוצאת דופן. אוסטר יוצר דמויות קצת יותר גדולות מהחיים, ומצליח לספר סיפור התואם את הקצב של החיים במסלול המהיר, אך מי שיעצור את עולמו לרגע יגלה אצל אוסטר עושר אנושי, תרבותי, ואינטלקטואלי. הגודש והמורכבות של הסיפור הופכים את ההתעסקות בו, והניסיון לעמוד עליו, לתענוג האנגר מתמשכים. כל דבר ב"לוייתן" נפתח לעוד רעיון ומתחבר לעוד משהו, או כמו שאומר המספר: "שום דבר אינו חסר משמעות... כל דבר בעולם קשור לכל דבר אחר" (עמ' 209).

העלילה מפותלת ומסובכת לא פחות מ[illegible]. פיטר איירון, סופר במקצועו והמספר של "לוייתן", מתעד את פרשת חייו של חברו, בנג'מין סאקס. במירוץ נגד הזמן [illegible] ולפני שיגלה [illegible] את האמת על אודות סאקס, [illegible] הסיפור המסובך [illegible] "להציל" את סאקס לפני ש"יופצו כל מיני [illegible] יתפרסמו סילופים מכוערים בעיתונים [illegible] הוא צריך לספר את הסיפור כמה שיותר [illegible] גד, למשל, לשחרור, שיגרה כלי [illegible] את עצמה.

תחילת ההיכרות בין פיטר איירון ו[illegible] היא בליל סופה ושלג בבאר גריניץ' [illegible] להיערך ערב קריאה. סאקס ואיירון הם [illegible] שעמדו להופיע בו. מלבדם איש לא בא. [illegible] מגיעים, הקהל לא הבארמן מסביר: "שיזה [illegible] נפלא, אבל לא דבר שכדאי לתת לישבן [illegible] בשבילו" (עמ' 17). [illegible]

ה"כימיה" בין איירון לסאקס [illegible] חים בשיחה הנמשכת במשך חמש־עשרה השנים הבאות עד שסאקס מתפוצץ "בצד איזה כביש במזרח ויסקונסין". עלילת הספר כמעט [illegible] גת מגבולות חמש־עשרה השנים האלה. נודע בין היתר שאיירון חזר משהייה של כמה שנים בצרפת, ושסאקס פירסם כבר רומאן אחד.

המספר נשאר נאמן למשימתו – לספר את האמת על סאקס – ומקפיד לחשוף מעט מאוד פרטים על עצמו. הוא מקבל עליו את תפקיד מספר הסיפורים של השבט, וכדי להוסיף אמינות לסיפורו הוא נאלץ לספר על קשריו עם הגיבור. אם הוא מכיר אותו אישית, הסיפור חייב להיות אמיתי, לא כן אך במספר הסיפורים של שבט פוסט־מודרניסטי הוא יודע להטיל ספק בכל, אך גם מחפש "אמת" [illegible] אים לו, שיהיה לו במה להאמין: "שידוע [illegible] עלי יותר מכל המדווחים שמשכתבי עליהם [illegible] השנים. אין זאת אומרת שהוא נבון, אך כל [illegible] עשוי להיות נכון, נעים לי לחשוב שאמנם [illegible] (עמ' 94).

הגיבור שלו, סאקס, הוא בן לאב יהודי [illegible] אירית־קתולית. אחת החוויות המכוננות [illegible] ואולי החוויה העיקרית בהם, היא ביקור [illegible] של החירות. אמו מבריחה אותו להתלבש [illegible] קר בפסל החירות זה לא כמו משחק [illegible] הסמל הלאומי שלנו, ועלינו להתייחס אליו [illegible] הראוי" (עמ' 38). סאקס רוצה להתלבש [illegible] אמריקאי רגיל ולא כמו לורד פונטלרוי [illegible] אנחנו יוצאים להביע את הערכתנו למו[illegible] מספר סאקס, "ואני עצמי כבול בעבות[illegible] ביקור נתקפת אמו פחד־גבהים לפני הכ[illegible] הם יורדים למטה מדרגה־מדרגה. [illegible] ש"לקח לנו איזה חצי שעה לרדת עד ל[illegible] געתי הייתי הרוסה לגמרי, בוש של בו[illegible] (עמ' 40). וכך הפכה חוויית החירות [illegible] לחוויית כבילה, ומבושר (באמצעות אמו[illegible] "שהחירות עלולה להיות מסוכנת. אם א[illegible] היא עלולה להרוג אותך". ובאירוניה [illegible] לאוסטר ולמספר הוא חותם את הפרק [illegible] עד רמז לקורא: "אני לא רוצה לייחס [illegible] משמעות לסיפור הזה, אך אני גם לא [illegible] להתעלם ממנו לגמרי".

האירוע המשמעותי הבא בחייו של סאקס [illegible] אף הוא לפסל החירות. ב־4 ביולי, 1986 [illegible] קים ניתוחים מעל לפסל החירות, נופל [illegible] מה השלישית, וניצל. וכך כותב המספר [illegible] להתל בקורא: "איני רוצה לייחס ל[illegible] מופרזת, אך דקות לפני נפילתו של [illegible] סאקס, ש.ל.) נגענו במקרה בסיפור ש[illegible] אמו על ביקורם בפסל החירות ב־1951 [illegible] מאותו רגע משתנים חייו של סאקס. [illegible] לעזוב את הכתיבה ולעבור לעשייה. [illegible] הוא נהפך ל"פאנטום החירות", גיבור עממ[illegible] המפוצץ "העתקים מוקטנים של פסל החירות [illegible] מות ציבוריים בכל רחבי אמריקה". [illegible] אותו "נביא" וטוען ש"היה בתוכחותיו [illegible] (עמ' 220). עם הזמן, "הפאנטום" זוכה ל[illegible] "חוגים מסוימים". "הם טענו, כי פוצצות [illegible] באיש וכי אם הפיגועים העידים [illegible] אנשים לבחון מחדש את עמדותיהם [illegible] אולי אין זה רעיון רע כל־כך, בסופו של [illegible] 220).

"פול אוסטר", לא פיטר איירון, מספר על סאקס כמו שסיפר וושינגטון אירווינג על ה[illegible] לנדים שהתיישבו במחוז ניו־דרלנד [illegible] משלוש מאות שנה. הוא אף משווה את סאקס ל[illegible] דמויות מסיפוריו של אירווינג. הראשון שהוא [illegible] הוא איכבוד קריין, שמשום מה רק רמזו [illegible] להתהדה מצד המתרגם. ובמהירות האיקראינית [illegible] המתרגם מתי כן להעיר ומתי לא, נראות [illegible] כמו שהיו תמהות בתרגומו ל"מוסיקת המקרה" – רומאן קודם של אוסטר.

אירווינג, סופר ומדינאי אמריקאי מן המאה השמונה־עשרה, "תיעד" את סיפוריהם של אותם מתיישבים הרשים, ורשם אותם כאילו נמצאו בין מסמכיו של "דידריך ניקרבוקר המנוח". כדי ליצור רושם של אמינות, פירסם אירווינג מודעה בעיתון ובה נאמר שנעלם איש זקן ושמו "ניקרבוקר", וכעבור זמן פירסם סוכן־הבית־כביכול של ניקרבוקר שמצא "סוג מאוד מוזר של ספר כתוב". ורק אז פירסם אירווינג את "סיפורי הגיא המנומנם". גם ב"לוייתן" מנסה המספר לתת תחושה שהכל אמת. כמו אירווינג, אוסטר משחק משחקים של מטא־כתיבה, ומבדר באמצעות הכתיבה את מהותה, וגם את מהות האמת ההיסטורית. מי שיחפש כאן אמינות, ימצא אותה גם אצל האחים גרים וב"הצעה הצנועה" של סוויפט.

אירווינג מספר את מה שקרא כביכול בכתביו של ניקרבוקר, שבעצם שמע את הסיפורים מפי מספרי סיפורים אחרים. אירווינג יצר שורה של דמויות שהפכו לגיבורי־עם אמריקאים. ריפ ואן וינקל הוא אלי המפורסם בהן. "ריפ ואן וינקל" הוא סיפור מקסים על בטלן מקצועי שישן במשך עשרים שנה, ועבר את מלחמת העצמאות בתרדמה מוחלטת. ואכן, כשמתעורר סאקס מתרדמתו לאחר הנפילה מהקומה השלישית, אומרת האחות ש"ריפ ואן וינקל התעורר סוף־סוף".

במספר הסיפורים של השבט, מנסה אוסטר ליצור גיבור עממי מודרני, מישהו שאיים בשחיטת פרות קדושות, אך לא ישחט אותן. סאקס מפוצץ העתקים מוקטנים של פסל החירות אך איננו משמיד את המקור. ליתר דיוק, הוא איננו מספיק לפוצץ אותו. הוא מערער על הסמל, אבל אינו מוותר עליו.

במובן, יש לספר גם רובד פוליטי. מפתח חשוב להבנת המסרים הפוליטיים הוא מאמרו של ראלף וולדו אמרסון, "פוליטיקה", שממנו לקוח המוטו של "לוייתן": "כל מדינה הקיימת בפועל היא מושחתת". המאמר עוסק, בין היתר, במרכזיותו של היחיד בגיבוש אופיה של המדינה. אמרסון כותב: "אסור לאנשים טובים לציית לחוקים בצורה נוהגה מדי", ו"הרוח פראית מפותח מצפון ברור" ו"כל ממשל הוא תיאוקרטיה מסואה". אמרסון מספק פרוקסים בשפע "רוחה של הרדיקליות האמריקאית. שלבו השאיפה המסורתית: אין בה אהבה; אין לה מטרות נעלות ואלוהיות; אלא שהיא הרסנית מתוך שנאה ואנוכיות בלבד". מומלץ לא לציית יותר מדי לחוקים, אך אוי למי שיישבה ברוח הרדיקליות האמריקאית.

מתוך המסרים הכפולים האלה נוצר הארט העליון והנוהגי של אוסטר: "סאקס התעניין בפוליטיקה ובהסטוריה יותר מאשר בשאלות רוחניות, אך בעמקו הפוליטיות היה יותר ממשק־של איכות דתית. כאילו היתה מעורבות פוליטית [illegible] צו של בעיות כאן ועכשיו, אלא גם אמצעי לגאולה אישית". ואז הוא מוסיף: "אני חושב שזאת נקודה חשובה". המשפט האחרון אינו מופיע בתרגום משום מה. העמידה הזאת היא דוגמה נוספת לפרוער העמוקה של אוסטר להיותו סופר, ולצורך שלו להיות קשב לקורא, וגם מובן שספרות זה דבר נפלא, "אבל לא דבר שכדאי לתת לישבן לקפוא בשבילו".

תרגומו של משה רון בינוני. התרגום הכעיס אותי כמו שמכעיס אותי כשמתעללים במשהו שאני אוהב. לבד מאי־האחידות הסגנונית מצאתי טעויות לא מעטות וקיצורי דרך לא־מובנים. כשפיטר איירון נזכר בפגישה הראשונה, הוא אומר (במקור) שהוא זוכר את הפגישה באותה הבהירות שהוא זוכר כל אירוע, אולם בתרגום נכתב: "את הפגישה ההיא עם סאקס אני זוכר בבהירות כמו אירעה זה עתה" (עמ' 15). כשסאקס מתואר כבריא, אחד משמות התואר המיוחסים לו הוא "soft spoken". משה רון מבכיר את הוליום בתרגום והופך את סאקס ל"מפציר" (עמ' 220), שהוא היפך הגמור מהכוונה המקורית. ועוד ועוד.

בסוף (בעצם, בהתחלה) סאקס מת. וזה המזל שלו. כמו שפריליו, טרומפלדור, ג'יימס דין, ויני מנגיה פרש בשיאם (מי בשליחות קטלנית ומי תחת עגן של תהודה־ראווה) כך גם סאקס. כולם הצליחו להתחמק ממגלגלת הטלוויזיה, כך שלעולם לא נדע את האמת. וגם אם נדע, זה כבר מאוחר מדי. עדיף לפעמים לא לדעת, לא להיות בטוחים, לחשוב תמיד שאולי יש פרשנות אחרת, אמת אחרת. או כמו שאומר המספר ב"לוייתן": "ספרים נולדים מאי־ידיעה, ואם הייתם נמשכים גם אחרי שנכתבו, הרי זה רק במידה שאינם ניתנים להבנה" (עמ' 41). חייו של ספר, כמו של גיבור עממי, נקבעים על פי משך אי־ההבנה בין דמיונות הפרשנים. "לוייתן", אם כן, צפוי לחיים ארוכים.

אוסיף מנדלשטאם

בחליל יווני...

תירגם מרוסית פטר קריקסונוב

בחליל יווני רוח תטא ויוטא,
מהמהרת כבני־הברות –
לא עצבה, דין לתת לא באותה,
מבשילה, נדה בין הפירות...

ואותה אי־אפשר להזניח,
ואני לא בחורק לשכך,
בלשון בין מלים להבריח,
בשפתים אותה לרכך...

שלטולי הגנן לא יתמיהו
כי נראה לו שהוא היחיד,
שאי־אנו את הים, את אחיו
הוא כיד מהמר לילכי...

בלחישת שאפתן מצלצלת,
בירישה זכרנית של שפתיו
הוא נוהג הסבבות מבהלת,
מזוג כמו כילי תו לתו...

לשיאיו לא נוכל להגיע,
גם אם לשנו חמר עד זרא –
כשנמלאתי בים הרקיע,
מהתי למותי נגזרה...

גם שפתים שלי לא אהב עוד –
שם שרשי האבר בצליל –
והגרע, הגרע בבלי־דעת
מכוות מקבילית החליל...

7 באפריל, 1973, וורונז'

מנדלשטאם כתב את השיר שלעיל לאחר מאמרו של החליל [illegible] הגלות, פתמורת וורונז', הגרסה־יהודי שהוא [illegible] גל המאסרים ההבצביים של 1937 לא פסח על הנבן המבושר, שאשתו היהודיה היתה גניתה.

בשיר על החליל שב ומופיע אצל מנדלשטאם המושא הכאוב של מות התרבות האירופית בתנאי המשטר הסובייטי. החליל הוא כלי נגינה יווני, והלא יוון העתיקה היא ערש הציוויליזציה האירופית... אלא שהים הנגאה של הרוח האנושית מביא כליה על ראשו של החליל עצמו, שהפיח בין הנה חיים וגרם לגיוונו. הנה כך הולכת ונגרעת עד הקץ והלא נובע עוצמתה של מקבילית הכוחות שיוצר החליל יחד עם ידיו של הנגן בעת הנגינה.

אין הגרם היוצר זה אלא ביצירתו. ואילו ברוסיה הסובייטית של שנת 1937, לתת ביטוי לכישרונך הוד־מירושו לאבד את עצמך לדעת, הנמסרה זה אין שוב הבדל בין החליל שוהב למשורר אוסיפ מנדלשטאם.

שיחה עם ז'וליה כריסטֶווה

מאת סטפן מוזס

ז'וליה קריסטווה, סמיולוגית, פסיכואנליטיקאית, חוקרת ספרות נודעת וסופרת, ביקרה בארץ בסוף החודש יחד בעזרת מרכז פרנץ רוזנצוויג שבאוניברסיטה העברית ונשאה שתי הרצאות: אחת על לאומנות וקוסמופוליטיות, והאחרת על יצירתו של מרסל פרוסט. הפרופ' סטפן מוזס קיים אתה שיחה על ספרה האחרון, המוקדש לפרוסט, ועל עניינים אחרים.

שאלה: הייתי רוצה לדבר אתך על ספרך האחרון, "הזמן המוחשי. פרוסט וההוויה הספרותית", שיצא לאור השנה. נראה לי שספר זה, שבו את משתמשת בגישות פרשניות רבות ומגוונות, כגון בלשנות, סמיולוגיה, פסיכואנליזה וסמיוטיקה הוא במידה רבה סיכום של כל שלבי התפתחותך, אך יחד עם זאת פותח גם אופקים חדשים.

ז'וליה קריסטווה: אני קוראת את פרוסט זה זמן רב, בעצם מאז נעורי בבולגריה, כשלמדתי לקרוא צרפתית, אך עברו הרבה שנים עד שהעזתי לדון בו, כי הוא סופר מרתק אך קשה. קשה במיוחד לפרש את יצירתו בלי לפרק אותה, שהרי הוא רצה לבנות אותה כיחידה סינתטית ושלמה, ולהעניק לה אופי של קתדרלה. נקודת המוצא שלי היתה בעיית הזהות, כפי שהיא באה לידי ביטוי בקטע הנודע על עוגיית המדלן. בסוגייה זו התעניינתי עם תפישתו של הפילוסוף מוריס מרלו־פונטי על היחס שבין תחושה ושפה.

זה הביא אותי מהר מאוד אל היבטים אחרים של היצירה, כגון הדמויות והעלילה, אך גם אל בעיות לשוניות וסגנוניות, כגון שאלת התחביר המיוחד של פרוסט והמעמד המטאפורה בכתיבתו. לבסוף, התעניינתי בבעיות ההיסטוריות שפרוסט התמודד אתן, ומעל לכל בפרשת דרייפוס. ניסיתי לעקוב במקביל אחר כל השאלות האלה וכך נוצר ספר רב־רבדים, המתבונן ביצירת פרוסט מנקודות ראות שונות, ואינו שואף להגיע לשום סינתיזה, כי אם להשליך על היצירה אור מגוון ופלורליסטי.

שאלה: את מייחסת חשיבות רבה לעמדתו של פרוסט כלפי היהדות.

ז'וליה קריסטווה: זו בעיה מרכזית ומורכבת, על אף שכמה חוקרי ספרות נוטים לפשט אותה. היו שרצו לפרש את יחסו של פרוסט ליהדות במונחים של הדוקה ואף של אנטישמיות. אחרים, לעומתם, הגדירו את עמדתו כפרו־יהודית לחלוטין. לדעתי, שתי הגישות מוטעות.

אביו של פרוסט היה קתולי ואמו היתה יהודייה. הוא חי בזהות דתית ולאומית דו־ערכית, בדיוק כמו שחי בזהות מינית דו־משמעית. משום כך מצא את עצמו בעמדה כפולה כאיש החברה הצרפתית, גם בפנים וגם בחוץ. והנה, הדואליות הזאת מאפיינת גם את יחסו ליהדות. הוא עמד תמיד על הגבול, מה שמסביר את האופן שבו התייחס לכל תופעה, תהיה זו החברה הצרפתית, תהיה זו היהדות, ויהיה זה אפילו הסיפור הספרותי בתפישה הנשית והתחושות.

לכן, הזהות היהודית יכולה להופיע אצלו באור חיובי מאוד, למשל בדמותו של סוואן, הגיבור היהודי המתבולל של "בעקבות הזמן האבוד". ומצד אחר, מסגל פרוסט למתוח ביקורת בתוך יצירתו על דמות יהודית אחרת, בלוך, הסנוב השאפתן, ואף להציג אותה באור מגוחך (אך גם כאן תוך אהדה סמויה). מכל מקום, אף כי בלוך מוצג כמגוחך, הנוגה מן המוסכמות היא חיובית בשלעצמה, כי כל הריבה מבטאת אמת מסוימת.

פרוסט מצביע על המקבלה בין היהודים וההומוסקסואלים, כקבוצות מיעוטים שהוצאו אל מחוץ לחברה המערבית. אף על פי כן, הוא דוחה כל רעיון של התארגנות קבוצתית של המיעוטים הללו ומבכר התייחדות מהציונות. בעיני פרוסט, יש בקהילה זו משום מגוחך ומרחק בעת ובעונה אחת, מאחר ששני המיעוטים נתונים תחת הבינלאומיות ושלטון המוסכמות. בקיצור, היהדות אינה זוכה אצלו במעמד עדית, כי בעיניו שום זהות קבוצתית אינה נהנית ממעמד מועדף. עמדה אירונית זו מבטאת אולי באופן הברור ביותר את הדכן של פרוסט. בעיניו, מושג היש המוחלט מאבד את מרכזיותו, ובמקומו מופיע בעדך יחיד משהו שהוא בעין פוליפוניה של משמעויות עתו אלי ההגדרה היהודית של היפה ושל הנשגב.

אשר ליחסו של פרוסט אל היהדות, התעניינתי במיוחד בתגובתה של חנה ארנדט לדיעותיו. היא קראה אותו בעיון רב והיא מצטטת אותו באריכות בספרה על האנטישמיות. לדעתה, פרוסט ממחיש את המעבר שחל בעקבות המהפיכה הצרפתית מיהדות כדת ליהדות כהשתייכות תרבותית (ל־judeité). מעבר זה איפשר ליהודי צרפת להתמזג בחברה הסובבת. היו חוגים אחרים בצרפת, בעיקר בקרב האצולה, שקיבלו ברצון את נוכחותם של היהודים, בפרט כשהיה מדובר באמנים, והם אף התגאו בנוכחות שניתנה להם להתחבר עם אישיות יוצאות דופן. משיכה מסוג זה נהפכה לפעמים למעין התמכרות, תלות מוחלטת באישיות המסוגלת לגבש מסביבה חוג חברתי שלם. אבל רק עד לפרוץ משבר חברתי פוליטי, כשהיה צורך לחפש שעיר לעזאזל, והיהודי נהפך במובן מאליו מהדיג מקסים להדיג שנוא, שצריך לגרשו, ואף להרגו. חנה ארנדט עוקבת אחרי תוצאותיה של פרשת דרייפוס מעבר לביוגרפיה של פרוסט, עד לשנות ה־40 ועד לשואה. היא דוחה את ההתבוללות, בין אם היא מוצלחת או בלתי מוצלחת, ומציעה ליהודים לחזור אל הזהות המקורית. על אף שלא מדובר אצלה בשיבה לשורשים במובן הדתי או אף הציוני, היא מציגה גישה כנה מאוד ועקבית.

אך זו אינה גישתו של פרוסט. פרוסט אינו שואף לחזור לזהות הראשונית, אלא מבקש שהיהודים ימשיכו לשחק את תפקיד הזר. הוא אינו מייחד ליהודי את תפקיד העד המוסרי אלא את תפקיד העד הארסתטי.

שאלה: האיזה תפקיד ייחד לעצמו?

ז'וליה כריסטווה: פרוסט עצמו הוא דמות של עד, אך אין זה עד המטיף לאיזושהי אמת או עד המדבר בעד הטוהר של הזהות היהודית או בעד ההגנה שהיא אמורה להעניק. גם אין הוא מציע שום יציאה מהסבך ההיסטורי. הוא עושה מעין צילום רנטגן של זהות האדם והחברה. צילום כזה הוא בהכרח קיצוני, אלים וסאדו־מזוכיסטי. אבל דווקא בשל כך הוא גם יפה. כדי לבצע את המשימה הזאת, צריך היה לקחת על עצמו הרבה סיכונים: מחלה, ערעור בריאותו הנפשית, כל מיני סטיות מיניות ופסיכולוגיות. מצד אחר, משימה זו דורשת גם את הנכונות לתת, לסלוח לעצמו ולאחרים למען היצירה.

דרכו של פרוסט נראית לי הישג מיוחד במינו של התרבות המערבית. בעיני התרבות המערבית היא סינתיזה נדירה בין הדם היווני, הדם היהודי והדם הנוצרי. לדעתי, ההוויה הספרותית היא תרופת הנגד העיקרית לכל סדר חברתי חדש...

שאלה: למה כוונתך?

ז'וליה כריסטווה: למה כוונתי? לנירמול, לבנאליזציה ולפרוורסיה. בסדר החדש, החברה מתבססת לכאורה על החוק. אך האמת היא שהחוק מאבד מתוקפו. אם אתה עובר על החוק, אתה רואה את עצמך כאחראי, לא כאשם. בדמוקרטיות המערביות מתמקמים מוחרת החוק. במידה מסוימת, יש בזה־פתחות זו משהו חיובי, שהרי החברה הרכאנית, שאותה תקף מישל פוקו, נמצאת אולי בתהליך של התפוררות. וכי למה לא? לתהליך הזה יש תוצאות חיוביות, אבל יש לו גם תוצאות אחרות, בעייתיות ומדאיגות מרגע שהאדם מאבד את תחושת האחריות המוסרית שלו. קראתי לא מכבר שהחשיבה המשפטית העכשווית נוטה להגדיר את הפרט כ"בעל נכסים". במלים אחרות, החוק המשפטית מסתכמת בבעלות על דירה, רכוש ומכונית. האדם כפי שהוא נתפש כאן דומה למחסן גדוש בחפצים הניתנים למכירה לפי ערך השוק: לזה אני קוראת בנאליזציה ופרוורסיה.

שאלה: מי הם הכוחות המתייצבים נגד סדר חדש זה?

ז'וליה כריסטווה: לדאבוננו, אלה כוחות הדיקליים ביותר: האפיפיור, הדתיים הקיצוניים, המחזיקים בערכים עתיקים אך מוצקים, ומתנגדים למגמות האנטי־הומניות שליוזן הנבעתי.

שאלה: האם זה הפתרון היחידי? זה קצת מפחיד ומכל מקום לא מעשי, לפחות במסגרת חברה מערבית דמוקרטית ופתוחה.

ז'וליה כריסטווה: מה שאמור עשוי להישמע פשטני מדי: אבל אם איננו רוצים לחיות בעולם כל כך שטוח, כל כך קטבי, כי אז התשובה היחידה היא אולי בתרבות המערב, כפי שהגדרתי אותה כצומת של שלוש מסורות: היוונית, היהודית והנוצרית. כי לדעתי, תרבות זו העבירה בין השאר גם מסר של מרידה, של אי־צייתנות ושל התנגדות.

המקרה של פרוסט חשוב מאוד מבחינה זו. יצירתו מציגה בפני הקורא עולם רב־ערך, מלא סתירות וניגודים, שבו כל דמות, כל פרט, מגלמים משמעויות רבות. זה עומד בניגוד מוחלט לבנאליות של העולם העכשווי מצד אחד, ולקשיחות המלווה את החזרה לערכים מסורתיים מצד אחר. הוא מסמל את חופש האמן, המסתייג מכל קביעה מוחלטת ומגלה את המורכבות שבמציאות.

כתבתי בספרי שבעיני פרוסט, ה"יש", ההוויה הנצחית שאליה שאף, אינו קיים כמהות מטאפיסית נתונה וקבועה, אלא התפורר והתפזר על פני כל מבעדי ההוויה האנושית. פרוסט מעודד אותנו להמשיך ולהתמיד בחיפושנו אחרי היבטים חדשים של אותה תרבות ביקורתית ופתוחה. יכול להיות שזו תרבות אליטיסטית – אבל למה לא?

ארתור רמבו

אל הקברט הירוק

תירגם מצרפתית משה בן־שאול

מה שמונה ימים את נעלי קרעתי
בחלקי דרכים, כך עד לשרלרואה –
– לשבת הירוק הנה הגעתי
בקשתי קתליש של חזיר ולחם בחמאה.

וכך ישב אצל שלחן ירוק, רוגע,
רגלי פרושות, רואה כמה תמימים
הם ציורי הקיר – וכמה משגע
ברק עיניה של עלמה ולה שדים עצומים.

אותה גם נשיקות לבטה לא ידהימו,
הנמה ידיה לפני את הכריכים ישימו
וקתל החזיר בקערית מגוננת

נותן ורדי לבן, ריחות של שום יצליפו
ובקבוק גדול אגלי שכר יקציפו
מזהבים בקרן שמש אחרונה.

אוקטובר 1870

מכתבים מפאריס / יורם ברונובסקי

בירתו של קורטאסר

"פאריס, בירת הספרות הלטינו־אמריקאית" – כך כינה מישהו את העיר בימי "הבום", הפריצה הגדולה של הספרות הלטינו־אמריקאית בשלהי שנות השישים, כאשר נדמה היה שסופריה של דרום־אמריקה ממציאים, או לפחות מצילים, את הספרות באשר היא.

ה"בום" שכך בינתיים, או שמא נעשה עניין שבשגרה, אך פאריס עודנה מושכת את הסופרים הלטינו־אמריקאים, עדיין הם יודעים שעליהם לעבור אותה, לפחות, בדרכם של הגנה. בעצם, כך זה היה תמיד, לפחות מאז בא המשורר הניקרגואני, הסימבוליסט הגדול רובן דריו, לצקת אבסינת על ידיו של פול ורלן.

דור ה"בום" עצמו – גרסיה מארקס, ורגס יוסה, וכיו"ב – גלה בינתיים מן העיר לערים אחרות, של היבשת החדשה או הישנה (ורגס יוסה בחר בלונדון), או גלה בגלל מאריך־החיים – כמו אלחו קרפנטייה או חוליו קורטאסר ועוד. אך סופרים לטינו־אמריקאים צעירים נשארו נאמנים לתדמית העיר שיש בה ובאמצעותה מתגלים באמת לעולם, אם אמנם.

עדיין אפשר לראות חבורות שלהם מתכנסות בבתי־הקפה של מונפרנס, חושפים, בחיוכים סוב־לב, שיניים צחורות בין שפמים עבותים לזקנים אינטלקטואליים, ומשמיצים את מהדורת ה"פליאד" של כתבי בורחס.

הוא עצמו, אגב, כלומר בורחס, כלומר אבי כל מושך בעט לטינו־אמריקאי, דווקא תיעב את פאריס ודיבר לא פעם בגנותה. לבו שלו נטה לארצות הצפון, לכל מה שמעבר לתעלת למאנש. בכך היה שותף ליריבו הפולני־ארגנטינאי, גומברוביץ', שהצהיר גם הוא, ביומנו, על סלידתו מפאריס, מן העיר המצועצעת והרקובה הזאת.

בימים אלה מציינת פאריס הלטינו־אמריקאית עשור להיעלמו של מי שכונה "הפריסאי שבין הסופרים הלטינו־אמריקאים", הוא חוליו קורטאסר הנזכר־לעיל. הסופר הארגנטיני שחי את שלושים וחמש שנותיו האחרונות בפאריס, עד שמת בה בפברואר 1984.

לאורך השנה כולה מוזרים ציונים שונים של דרכו של חוליו קורטאסר בספרות, סימפוזיונים על יצירתו, תוכנית רדיו על אודותיו, חידוש של ספריו הישנים בתרגום ובמקור וכיו"ב.

תערוכה של כתבי־יד, תצלומים וכל מיני חפצים שהיו שייכים לסופר ו/או ביטאו אותו בדרך כלשהי, נודדת במשך החודשים הללו בין ספריות הרבעים השונים של פאריס. כך שבועי, למשל, יכולתי לראות אותה בספריית רובע פור־רויאל, בבולוואר דה פור־רויאל, לא הרחק ממונפרנס, שם עשה קורטאסר, כראוי לפאריסאי שבין הארגנטינאים, את ימיו בבתי־קפה, כשהוא בוחר לטייל בין שעות־העבודה בגן לוקסמבורג הלא־רחוק, שנתן השראה לכמה וכמה מסיפוריו.

סיפורים אחרים – כמו "אקסולוטל" המפורסם מתוך הקובץ "סוף המשחק" – נולדו מתוך טיול בגנים רחוקים יותר, כמו גן הצמחים (ז'רדן דה פלאנט) שב"ביתן האקווריום" האפל וההולוזו־שלו נתקל הסופר באותה קדמונית שהילכה עליו קסם זר כל כך, מהפנט כל כך, עד שנעשה הוא עצמו אקסולוטל.

בעצם, כאשר חושבים על כך כיום, נדמה שאותה נוכחות של לטאה לטינו־אמריקאית קדמונית באקווריון של גן־הצמחים הפאריסאי היא מעין משל על נוכחתו של הארגנטינאי בפאריס, על בדידותו הקדמונית בעיר העולצת, המהודרת כל כך. אילו הבנתי זאת אז, כאשר תירגמתי את "אקסולוטל" לעברית (בספר שהופיע בהוצאת כתר בשנת 1985) היה התרגום עולה טוב יותר... ולמחשבה זאת עוד אחזור כאן.

כמו כן, קורטאסר היה מרבה לטייל בפאריס כולה, היומית והלילית, ובאמר שלא היה איש שישווה לו, בקרב הצרפתים בני־מינו, קל־וחומר הורים, בהכירו האינטימית את העיר. הוא ראה אותה כעיר הנכונה ביותר לבריותנו, במובן זה שהיתה זו לדידו עיר־גלות מושלמת, עיר שלתוכה השופע נזרק האדם בכל יום היורקות הידרגראציה, מתחיל מחדש ומעצב את עצמו, מתמודד לא דווקא עם קדמוניות ופראות אלא עם תרבות מפותחת מדי, דקדנטית. לטינו־אמריקאי – אקסולוטל שכזה – באקווריון הפאריסאי.

קורטאסר ייצג היטב את לטינו־אמריקה בכוונת היבשת הקוסמופוליטית המובהקת, שתרבויותיה הן מיגה־מהולה, תערובת שמעולם לא השיגה באמת דרגה של תרכובת (דימויים כימיים היו חביבים עליו), וממילא היא נוהלת את כל ההשפעות, כל התרבויות ומרגישה שכולן שלה. האי קרוב היה ללבו מיעוטו של בורחס מתוך החיבור "הסופר הארגנטיני והמסורת", שהוא אולי המבשר היפה והשלם ביותר שנכתב מעולם בדבר אפשרויות קיומה של "ספרות העולם".

ממילא ראויה היתה פאריס להיות בירתה של הספרות והתרבות הלטינו־אמריקאית, העיר הקוסמופוליטית ביותר (ברוחה, לא רק בהרכבה החברתי, בניגוד בולט ללונדון שהיא איכשהו אנטי־קוסמופוליטית, לעולם פרובינציאלית במהותה). בורחס עצמו, אגב, העדיף את לונדון – ואת בואנוס איירס – אולי בשל יכולתן של שתי הערים לשמור על הפרובינציאליות בתוך הקוסמופוליטיות.

> **בימים אלה מציינת פאריס הלטינו אמריקאית עשור להיעלמו של מי שכונה "הפריסאי שבין הסופרים הלטינו־אמריקאים", הוא חוליו קורטאסר, הסופר הארגנטיני שחי את שלושים וחמש שנותיו האחרונות בפאריס, עד שמת בה בפברואר 1984.**

קורטאסר, מושפע מבורחס ושונה ממנו, היה קוסמופוליט לטינו־אמריקאי אמיתי, נכח בכל מסיבה פאריסאית חשובה כמו בכל כתב־עת אופנתי של התקופה, שיתף פעולה עם אנטוניוני בכתיבת תסריט לסרט "בלו־אפ" (על־פי הסיפור "ריר השטן" מתוך קובץ הסיפורים "הנשק הסודי"), והתווכח עם קלוד לוי־שטראוס על מהותו של מיתוס הבריאה האינדיאני...

התערוכה "חוליו קורטאסר 1914–1984", כדרכן של תערוכות מנסה לתת סדר בתוך תהו־ובהו של החיים, להבקיע שביל ברור בתוך הקוסמופוליטיות המתלהבת של קורטאסר. בריסל, בואנוס איירס, פאריס – שלוש הערים שלו, ערי ההולדת, ההתבגרות, החיים והמוות. אולם ראשון: "ספרי הילדות והבגרות" – ספרים מעצבים מתוך ספרייתו של קורטאסר, כולל קובץ סיפורי אדגר אלן פו שבאמצעותו גילה קורטאסר הצעיר את הספרות בכלל, ואף תירגם סיפור אחד לספרדית בעודו נער (בורחס, מעניין, תרגם את "הנסיך המאושר" של ויילד, בעודו ילד...), ספרי רוברטו ארלט (סופר ארגנטינאי בעל שם קורטאסר), בורחס, ועוד. אולם שני: קורטאסר המוסיקה, קורטאסר חובב הג'ז – אולם רביעי.

והנה תיבת־תצוגה המוקדשת לנושאים ספציפיים יותר, כמו "חיות ביצירת קורטאסר", עם אקסולוטל ברישום מתוך ספר־אנתולוגיה ישן, אולי זה שבו קרא מספר הסיפור, באולם של ספריית סנט־ז'נבייב, את תיאורו של "הזחל בעל קשקשת המבצ־יד בובנון, מסוג בעלי הזימים מסדרת האמבליסטומה", תיאור שבו פגשה האנתולוגיה את דמיונו הפנטסטי של הסופר.

הה, אילו הן הזמן... אילו היתה הנעורה בה חיים... בנושאים ספרדיים באותיות עתיקים [illegible] כאן [illegible] גם [illegible] את הקוסמופוליטי־הפאריסאי שבסופרים אל מרחב המולדת שלו, מולדת השפה הספרדית שהוא היה הווירטואוז שלה.

מה שמזכיר לי: תירגמתי בשעתו כמה קבצים של סיפורי קורטאסר לעברית, ואני קורא כעת נבלם בתרגומים בני־יישנים אלה. ברור לי שהם לא עלו יפה – ובאמת ההד אצל הקורא היה קלוש מאוד – בייחוד מפני שלא שמעתי בעצת אחד ממוריו של קורטאסר, גיתה (בעל תורת "ספרות העולם"), ולא הלכתי בעוד מועד להכיר את המשורר בארצו. ולאו דווקא בבואנוס־איירס היא שהייתי חייב להכיר, גם אם היא עיר קוסמופוליטית מאין כמוה. פאריס היא המפתח ליצירתו, וכיוון שלא הכרתיה די הצורך נמנע ממני להבין את חוליו קורטאסר.

תגובות

"נפנפתי בסירוב"

עידן לבנו האשים אותי ב"רדוקציה של ליבוביץ" ("תרבות וספרות", 26.8) מפני שהסתפקתי אותו בעניין שורה נחלת חלקו של מיעוט. כדי לא לומר את הדבר במפורש, האשים אותי ב"דיקטטורה אינטלקטואלית"; לקחתי לו את הליבוביץ שלו – לו ולרוב – וכתבתי על ליבוביץ "שלי, ושל המיעוט", ולכן התנהגתי כדיקטטור אינטלקטואלי. זה לא מצחיק. זהו התרגיל הליברלי (אחרי המנת הכפר פת). אבל נניח לכך.

איזה הסמר אינני רדוקציה (על אחת וכמה הסמר לאדם כל כך רב גוני). ולמה מכל הרדוקציות שהילכו ב"שבעה", נטפל לבנו דווקא לזו שלי (הרי לא כתב ביקורת על הרדוקציה של אברם בורג, למשל). ולפיכך הודה לבנו להוסיף: "הסכמתי עם דברי ליבוביץ נגד השירות בשטחים, עד כדי יישומם בחיי האישיים" (אהבתי את הפועל "ליישם"), ועוד הוסיף "אלא שבניגוד ללאור, אני סבור שזה עניין פרטי". וכך גם השוה ביני לבינו, וגם הודיע ברבים על עליונותו המוסרית, ואיפה הודיעו בדיוק במקום שבו הספדתי אני, אבוי, לסרבנות: "מעל לקבר המרי".

אינני יודע הודות למי יכול בחור ישראלי (חצוף, כן, חצוף מאוד) לכתוב ב־1994 על סרבנות בעל "נפנופי". מעטים מדי העזו לעשות את הצעד הזה, הפומבי, וגם שילמו די ביוקר, אם ה"יישום בחייהם האישיים" לא היה סירוב עם פקודות המילואים. כי סירוב הוא סירוב פקודה, וסירוב פקודה מן הסוג הזה חייב להיות פומבי, אחרת אין לו ערך. על העניין המשפט הזה הסבימו חלק מאנשי "יש גבול" וישעיהו ליבוביץ עמם. לבנו לא אוהב את זה. לקטר לו את האוכל הבידתעשי.

כתבתי את ההספד מפני שלמסדרי הסירוב, וגם לאותם מעטים שלא ברחו מהרחוב עם תחילת מלחמת לבנון, או "דין וחשבון", אבל הגב הרוחני הגדול, ונשאר המצומצם העקבים של "העניין הפרטי". ובעצם כזה הזגיון של המסגב נבנית. סירוב לשרת בשטחים הוא "עניין פרטי", אבל התקפה הגמלה נגד המאה לסרבנות – מותר, ומשער לה להיות עניין פומבי. יושר אין כאן, וגם לא הרבה אומץ, אבל צדקנות – אוהו.

יצחק לאור

סתירות מהותיות בהגותו של ליבוביץ

מה עשה עידן לבנו ("תרבות וספרות", 26.8) שהוכיחנו, כי במרכז עולמו של ישעיהו ליבוביץ לא עמדה הפוליטיקה, כי אם הגותו הדתית. רומה שכדאי להיזכר, באשר להגות זו, בדבר נוסף. בסדרת מאמרים מבריקה שפירסם מרדכי שלו ב"הארץ" (אוקטובר־נובמבר 1976) הוכח באופן מהיר, שהגות זו אינה אלא מקסם שווא האחיות עיניים: סתירות מהותיות ושורשיות מאכלות אותה מתוכה, ותוקפנותו של ליבוביץ, אף תורותיו האידיסופיות על עצמו, לא נועדו אלא לחפות על כך. ליבוביץ הגיב כמובן ("הארץ", ינואר 1977) – אך בדרכו: אין הוא שונה כלל לפרכות שבשיטתו, אלא מתנפל בשצף קצף על הדיעות שהוא מייחס לשלו, דעות שאינן כלל בנושא הדיון. יותר מזה: כיוון שהגדיש ליבוביץ שהוקרקע בשטמה מתות רגליו, לא בחל להשתמש בביטוי מעוות מרדכי ר' חיים מוולוז'ין, שאותו ביים לשמרנותו.

שלו חזר והשיב ב"סימן קריאה" 19 (1986) פירסם שלו מאמר, שבו לא נותרה מהגותו לייבוביץ אבן על אבן. הקורא את הדברים ביושר נוכח, שמלבד להסיט מבצורים, אין להגותו של ליבוביץ מה להציע. אף זו: שיטת ליבוביץ הופרכה בידי שלו. בדרך שאף הוא עצמו לא תיכנן לליבוביץ בגוף בידוע בנוסים, אך הנה נתרחש הבנו על מאמרו זה של שלו לא הגיב לייבוביץ כלל. המרעיר שתק, וחסידיו השתיקים עמו.

כלום מסקנו מתחה מאמיני ה"נביא" מבקירתם הם מלהכיר, הרי מאמינים אלה מן השמאל הם באים, ובכר ידעו שאין השמאל נהוג להרשות למציאות להפריעו מהלומותיו. אף זו: נביאיו הפרוזרוסית של השמאל להתנכל במני המבים בו, מסמאלין ועד עתאת, מבטויה את מעמדו של ליבוביץ לתפארה: הרי מעולם לא נמנע מלהביע את תיעובו וסלידתו מ"אבלי קריסת ובעלי בריתה". יהי זכרו ברוך.

דוד הנשקה

תרבות וספרות

כל פילוסופיה מתחילה בווידוי

מאת עדנה אולמן־מרגלית

פרק מתוך המבוא לספרו של לודוויג ויטגנשטיין "חקירות פילוסופיות" העומד לראות אור בתרגום עברי

הספר "חקירות פילוסופיות" לא יצא לאור בימי חייו של ויטגנשטיין, אלא רק ב־1953, שנתיים לאחר מותו. עם זאת, להבדיל מה־מספר הרב של ספרים שהוצאו לאור מן העיזבון על־ידי יורשיו הספרותיים של הפילוסוף הנודע (אליזבת אנסקומב, ראש רייס, הנריק פון רייט), עסק ויטגנשטיין רבות בהתקנת כתב היד של "חקירות פילוסופיות" לדפוס, והתכוון להגישו למו"ל, ואף האמין שיזכה לראותו בספר. יעידו על כך דבריו ב"פתח דבר", שנכתבו ב־1945, לאחר יותר מתריסר סיוטות וגירסאות. מכל־מקום, העובדה שהספר לא יצא לאור עוד בחייו של ויטגנשטיין איננה תולדה של נסיבות שמחוץ לשליטתו. תוך כדי ההתקנה שאמורה היתה להיות הסופית של כתב היד, במשך שנת 1945, נתקף ויטגנשטיין דיכדוך עמוק. לדכדוך זה תרמו ללא ספק הספקות הכבדים שכירסמו בו באשר לספר עצמו, וגם שכנועו הקודר שהספר יובן שלא כהלכה, ביחוד על־ידי פילוסופים אקדמיים מקצועיים; וגם חרדות אפוקליפטיות הקשורות ב"חשכת הימים" של המהומה מלחמת העולם השני־יה ובאמונתו שמלחמת עולם נוספת עומדת בשער. בסופו של דבר לא מסר ויטגנשטיין את הספר למו"ל. עם זאת, בשנותיו האחרונות הרבה לדבר על "ספרו", ואף הקדיש זמן רב לעבור על כל פסקותיו, אחת לאחת, עם כמה מידידיו־תלמידיו הקרובים, תוך כוונה מפורשת שכאשר ימות לא ייוותר הספר סתום ובלתי מפוענח.

ההערות שנכתבו ב־693 הסעיפים של "חקירות פילוסופיות" נרשמו בפרק זמן של שש עשרה שנים (1929–1945). שיטת עבודתו של ויטגנשטיין ראויה לציון מיוחד. תמיד ליוו אותו מחברות קטנות שבהן היה רושם את "הערותיו". מדי פעם בפעם היה מעבד ומעתיק מבחר מהן לכרכי כתבי יד גדולים. בנקודות מסוימות בחייו אחז ויטגנשטיין עט, ובתהליך מתיש של ברירה קפדנית, תוך שינוי סדר ונוסח, הכתיב גרסה לכתבנית. לאחר מכן עבר נוסח מודפס זה שוב תהליך של עריכה מחדש, גזירות והדבקות, השמטות ותוספות חוזר חלילה. אנינות דעת קיצונית זו לא איפשרה לשום כתב יד להגיע לכלל נוסח בשל ומותקן לדפוס (יוצא מכלל זה ספר אחד – "מאמר לוגי פילוסופי", שנכתב בשנות מלחמת העולם הראשונה ויצא לאור בשנת 1922; וכן מאמר יחיד). על יורשיו הספרותיים של ויטגנשטיין הוטלה איפוא מלאכת הוצאתו לאור של העיזבון, מלאכה מסובכת שגם כיום, לאחר 14 ספרים ויותר מארבעים שנים שחלפו מיום מותו של ויטגנשטיין, עדיין לא הושלמה.

בשנת 1929 שב ויטגנשטיין לקיימברידג', ולפי־לוסופיה, לאחר 15 שנות היעדרות. שנות היעדרות אלה כללו את השנים שבהן שירת כקצין־כבבא האוסטרי במלחמת העולם הראשונה (1914–1919), שימש מורה בכפרי באלפים האוסטריים (1921–1926), תיכנן, יחד עם ידידו האדריכל פאול אנגלמן, את בית אחותו גרטל בווינה, התאהב באשה, ככל הידוע בפעם היחידה בחייו, והביא לידי הוצאתו לאור של "מאמר לוגי פילוסופי".

השלב הראשון בהתפתחותו המורכבת של הספר שלפנינו מתחיל איפוא ב־1929, ומסתיים ב־1938. בקיץ 1938 התקין ויטגנשטיין לדפוס כתב יד שנכתב בעיקרו שנה קודם לכן, בעת שהותו בבקתת הרים מבודדת בנורווגיה. זוהי הגירסה המוקדמת ביותר של "חקירות פילוסופיות", והיא תופסת לכ־רבע מהספר. זהו החלק היחיד של "חקירות פילוסופיות" ולמעשה של כל עבודתו המאוחרת שדעתו של ויטגנשטיין היתה נוחה ממנו, ושאותו לא ניסה בעתיד לשנות, לתקן, או לארגן מחדש.

נקודת המוצא לכל היא פסקה מה"וידויים" של הקדוש אוגוסטינוס, המציגה תפישה קדם פילוסופית של לימוד לשון אם. בתפישה זו טמונות כל המלכודות שהפילוסופים – לדעת ויטגנשטיין – נופלים בהן ואשר מהן הוא ינסה לחלצם. כבר בעקרה זו יש לשים לב לכך שבקטע המצוטט אין אוגוסטינוס מפתח תיאוריה לשונית אלא מסר תיאור, פרש תמונה. מבחינה זו ראוי ל"חקירות פילוסופיות" להיפתח בפיסקה אוגוסטינית זאת: העיקרון המוביל של ויטגנשטיין הוא שכל התיאוריות הפילוסופיות מעוגנות בתמונות שגויות ("נמצאו כלואים בתמונה"). את מושג התמונה של ויטגנשטיין יש להבין כמערכת ייצוג של המציאות. ויטגנשטיין אינו סבור שאפשר להשתחרר מתמונות לחלוטין, אלא שיש להכיר בהן, להכיר אותן ולהחליש את אחיזתן. עיקר המאמץ שלו מופנה לעקירתן של התמונות הגורמות אשליות פילוסופיות, ואת על־ידי הצרנן בתמונות – לא בתיאוריות – אחרות. אין צורך לשכנע ולהשתכנע בכך שהתמונה האחרת היא ה"נכונה": התראפיה הפילוסופית מושגת כתוצאה מכך שנוכחים בעצם אפשרות קיומה של תמונה חלופית.

"יש לסלק כל הסבר ולהציב במקומו תיאור בלבד. הפילוסופיה היא מאבק נגד כישופה של הבנתנו באמצעיה של השפה".

ישנו מובן נוסף, עמוק יותר, שבו ראוי הספר שלפנינו להיפתח בקטע מווידויי אוגוסטינוס. לדידו של ויטגנשטיין, שהעריץ את אוגוסטינוס, כל פילוסופיה, אם היא רצינית וכנה, מתחילה בווידוי. וכמו אוגוסטינוס ניהל גם ויטגנשטיין כל חייו מאבק עיקש, מאבק של מפסידים, נגד חטא הגאווה, מתוך תחינה להגיע למצב של טוהרה ושל שלמות.

בתמונה האוגוסטינית משוקעת התפישה המוטעית בדבר אופיין של מלים כשמות ושל משפטים כתיאורים. תפישה זו מולידה מיתוסים, שיש לנפצם, על אודות היחס בין הלשון לעולם. תפישה זו היא מקור האשליות שלפיהן הדקדוק משקף את מבנה העולם, וההגדרה המצביעה מתווכת בין השפה והמציאות. נושאים אלה, וגם נושאים פרוטים המתפצלים מהם – מהותו של יחס מתן השם, האם קיימים שמות פרטיים מבחינה לוגית, "הצורה הכללית של המשפט", קביעות המובן, ועוד – הם במוקד הדיון בחלק הראשון של "חקירות פילוסופיות". ואולם בריקע הדברים מצוי הפיגום המשולש של מושגי המשמעות, ההבנה וההסבר: שלושה מושגים זו מספקת את המפתח לחקירה הפילוסופית של טבע הייצוג הלשוני. וכחוט השני מושחל בסעיפיו של החלק הראשון המכשיר המתודולוגי של משחק הלשון.

החל מהסעיפים הצוננים כביכול של החלק הראשון אין לטעות בלהט הפילוסופי המושקע בדברים. זהו להט הניזון מתפישתו הרדיקלית של ויטגנשטיין את ייעודה של הפילוסופיה כמנתצת אלילים, כאנטי מדעית וכאנטי תיאורטית ("פילוסופיה כאקטיוויזם"), וכן מהחשיבות שהוא מייחס להבנה הפילוסופית המושגת מתוקף "ראיית קשרים" ומתוקף "השוואות מאירות עיניים" בניגוד להבנה המושגת על־ידי הסברים סיבתיים במדע.

בסתיו 1938 הגיש ויטגנשטיין את כתב־היד להוצאה האקדמית של אוניברסיטת קיימבריג', לזה אשר עליה, כאשר לאחר־מכן בבוא עליו ספקותיו הידועים, הוא ביטל את ההתקשרות והתוכנית הוקפאה. בשולי הדברים מעניין לציין שאחת הסיבות שתרמו להקפאה זו היתה אי שביעות רצונו של ויטגנשטיין מתרגום כתב היד לאנגלית, תרגום שעליו שקד תלמידו וידידו רייס. ואמנם, אין להתעלם מהאתגר שמציב הטקסט של ויטגנשטיין בפני מתרגמיו: לא משום היותו כתוב בגרמנית "קשה" (במובן שבו מקשה הגל, למשל, על מתרגמיו), אלא מכיוון שיש בשפתו של ויטגנשטיין שילוב ייחודי של שפת הדיבור עם שפה מדויקת בתכליתה, שילוב שיש בו מנוקדנותו של המדען ומרגישותו של המשורר גם יחד.

החיבור השני של "חקירות פילוסופיות" נמשך מסוף 1938 ומסתיים עם כתיבת ה"פתח דבר" בראשית 1945. הוא משתרע על־פני שנות המלחמה, ועיקרו בא לידי ביטוי בסעיפים העוסקים בענייני הציות לכללים ובסוגיית השפה הפרטית. זהו לב הספר, ומקובל לראותו כפסגה שרק כיבושה עשוי לאפשר ראייה נכונה של מכלול הפילוסופיה של ויטגנשטיין.

לודוויג ויטגנשטיין

פתח דבר לספר "חקירות פילוסופיות"

להלן אני מפרסם מחשבות, משקעים של חקירות פילוסופיות שהעסיקו אותי בשש עשרה השנים האחרונות. הן נוגעות לנושאים רבים: מושגי המשמעות, ההבנה, המשפט, הלוגיקה, יסודות המתימטיקה, מצבי התודעה ודברים אחרים. את המחשבות הללו כולן כתבתי כהערות, כפסקות קצרות. לעתים הן שרשרת ארוכה למדי באותו הנושא, ולעתים הן מדלגות בחילוף מהיר מתחום אחד למשנהו. כוונתי מלכתחילה היתה לכנס פעם את כל אלה בספר, אשר לגבי צורתו היו לי דימויים שונים בזמנים שונים. אך היה זה מהותי בעיני שהמחשבות הכלולות בו צריכות להתקדם מנושא לנושא ברצף טבעי וקולח.

לאחר כמה ניסיונות כושלים לרתוך את התוצאות שלי לכלל שלם אחד שכזה, נוכחתי שלעולם לא יעלה הדבר בידי; שהמיטב שביכולתי לכתוב יישאר תמיד רק בגדר הערות פילוסופיות; שמחשבותי רדעכות במהרה אם אני מנסה לכפות עליהן התקדמות בכיוון אחד בניגוד לנטייתן הטבעית. וזה היה קשור כמובן לטבעה של החקירה עצמה. והיינו, היא מאלצת אותנו לנסוע דרך שדה מחשבות רחב, שתי וערב, לכל הכיוונים. ההערות הפילוסופיות שבספר הזה הן בכיכול אוסף של מתווי נוף, אשר נוצרו בשעת מסעות ארוכים וסבוכים אלה.

נגעתי באותן הנקודות, או כמעט באותן הנקודות, תמיד מחדש ומכיוונים שונים, ושירטטתי תמונות חדשות כל העת. רבות מהן יצאו משובשות או לא טיפוסיות, כשהן נגועות בכל הפגמים של צייר כושל. וכאשר אלה סולקו, נותרו כמה תמונות מתקבלות פחות או יותר על הדעת, שאותן צריך היה עתה לארגן, ולעתים קרובות לחתוך, כך שהמתבונן בהן יוכל לקבל תמונה של הנוף. לפיכך ספר זה בעצם אינו אלא אלבום.

עד לפני זמן קצר ויתרתי בעצם על הרעיון של פרסום עבודתי בימי חיי. אמנם, הוא התעורר מעת לעת, בעיקר מפני שבעל כורחי התוודעתי לכך כי תוצאות חקירותי, שאותן העברתי בהרצאות, ברשימות ובדיונים, הופצו כשהן מובנות על־פי רוב שלא כהלכה, וכשהן פחות או יותר מהולות במים או מעוותות. היה בכך כדי לגרות את גאוותי וקשה היה לי להרגיעה.

אך לפני ארבע שנים היתה לי עילה לקרוא שוב את ספרי הראשון ("מאמר לוגי פילוסופי") ולבאר את המחשבות הכלולות בו. ואז נראה היה לי לפתע ששומה עלי לפרסם את המחשבות הישנות ההן יחד עם החדשות: שאלה החדשות יוארו באור הנכון רק תוך ניגוד לאופני החשיבה הישנים שלי ועל הרקע שלהם.

הנה כי־כן מאז ששבתי, לפני ששעשרה שנים, לעסוק בפילוסופיה, נאלצתי להכיר בשגיאות חמורות במה שכתבתי באותו ספר ראשון. הביקורת שמתח על רעיונותי פרנק רמזי, שעמו התדיינתי בשיחות רבות מספור בשנתיים האחרונות לחייו, עזרה לי להכיר בשגיאות הללו, במידה שכמעט איני מסוגל בעצמי להעריכה. חוב תודה גדול אף יותר מאשר על ביקורת זו – לעולם עזה ובטוחה – חב אני למורה באוניברסיטה הזאת, מר פ' סראפה, שבמשך שנים רבות העביר ללא הרף את מחשבותי תחת שבט ביקורתו. לדירבון הזה אני חייב את הפוריים שברעיונותיו של חיבור זה.

לדברים שאני מפרסם כאן תהיה נגיעה מטעם זה ואחר למה שאחרים כותבים כיום. והיה אם הערותי אינן נושאות עליהן חותם המאפיין אותן במובהק כשלי, אין ברצוני גם להבא לתבוע עליהן בעלות.

אני נותן להן פומבי ברגשי ספק. אין זה מן הנמנע שבגורלה של עבודה זו, בדלותה ובחשכת הימים הללו, יעלה להאיר את מוחו של אדם זה אור אחר. אבל, כמובן, אין זה סביר.

אין בחפצי, באמצעות חיבורי, לחשוך מן האחרים את החשיבה. אלא, ככל האפשר, לעורר מישהו למחשבות משלו.

הייתי רוצה להוציא לאוויר העולם ספר טוב. הדבר לא נסתייע, אבל חלף הזמן שבו היה לאל־ידי לשפרו.

קיימברידג', ינואר 1945

תירגמה לעברית עדנה מרגלית

שבוע של ספרים / בתיה גור

סאגה של משפחה יהודית מתבוללת

משפחת ברטיני, מאת רלף ג'ורדנו, תירגם מגרמנית צבי ארד, זמורה, ביתן, 578 עמודים

רק אחרי שהיתה לסדרת טלוויזיה מצליחה שהוקרנה גם בארץ, ראתה אור בתרגום עברי הסאגה עבת הכרס שהתפרסמה במקורה ב־1982. עלילותיה הריאליסטיות המפורטות של הספר מתרחשות בגרמניה מראשית המאה ועד לחודשים הראשונים שאחרי מלחמת העולם השנייה. שלושה דורות מתאר ג'ורדנו בהכנה להתמקדותו בדור הרביעי, דור הבנים שהיו תלמידי תיכון נרדפים – על שום יהדותם למחצה – בהמבורג של 1933.

ראשיתה של המשפחה העומדת במרכזו הסאגה בג'קומו ברטיני, אבי סבו של רומן ברטיני (שכיעבד מתברר כגיבור המרכזי ברומאן). ג'קומו ברטיני היה בן עניים סיציליאני שהפך משוליית חייטים לחצוצרן בתזמורתו הנודדת של אלברטו דרוסו. בנסיבות דרמטיות ורומנטיות תפס ג'קומו ברטיני את מקום פטרונו כמנצח, הסב את שם התזמורת ל"תזמורת בשיפה פילהרמונית", ונדד אותה על פני בירות אירופה שם זכתה להצלחה בנגינת יצירות כמו "התמונה למתה" מאת רֵבֵר המתיחה ל"וילהלם טל" מאת רוסיני.

מאסטרו ג'קומו השתקע בהמבורג בשל נסיבות היסטוריות פוליטיות ומפני שבנו היחיד אלף (שנולד לו מאשתו השוודית) התעקש לא לשוב לאיטליה ערב מלחמת העולם הראשונה, והשתוקק להכות שורשים בגרמניה. הצד האיטלקי של המשפחה מתואר בפירוט בשליש הראשון של הסאגה, מפני שאלף, בנו היחיד של המוסיקאי המפורסם השתיין, האלים, גדל באשליה שהוא ילד פלא, אשליה שטיפח אביו, ושתהיה בעלת משמעות במשך גידולו של גיבור הרומאן, רומן ברטיני, אחד מארבעת ילדיהם של אלף ברטיני ולאה, הבסיס היהודי של הסאגה. גם סבה וסבתה היהודיה של לאה, זוגות מעורבים מתבוללים, מתוארים כאן בפרוטרוט כדי להציג את מופלאותה של המסגרת המתוגנת לאה, שיהדותיותה ובשיותה הכבועה שמו קץ לכישוריה.

את אמו של רומן ואת תולשתה הגדולה מאפיין ג'ורדנו בהכללה מסכמת (ומיותרת) – שכמותה הוא במפור רבות ברומאן וזו אחת מחולשותיו של הספר, הלוקה לא פעם בסיכומים תיאורטיים של מאפייני גיבוריו – "מה שהיה יהודי באשה זו – וזה לא היה תלוי באידיאותה את דת־משה, בהימנעותה ממגע עם ארגונים יהודיים, ולא היה תלוי גם בהכנעה הנוצרית – כל מה שהיה יהודי בלאה ברטיני, כל שערה, כל טיפת דם, כל סיב בגופה, התכנס, התרכז והתגבר בדאגה הנצחית, תוסכת־השינה הנקבית־חייתית, בדאגה המיתית לצאצאיה".

נדמה שה"קישאון" על הרדה לצאצאים אמנם אינו נתון בלעדית בידי אמהות יהודיות; לגמרי לא ברור אם אמהות איטלקיות, אירות קתוליות, אפריקניות או הינדיות, לא ניתנו בדאגה הנצחית הזאת, שלכל היותר אפשר לומר בוהירות רבה שהיא מאפיינת יותר אמהות של מיעוטים יהודי סבל תעודת כסטיראוטיפ בצפון אירופה. מה שמעניין בנקודה זאת בסאגה היא ההבהרה שלאה שרויה בפאניקה חייתית באשר לגורל ילדיה עוד בינקותם, כשלא היתה סיבה קונקרטית לחרדה הפתולוגית שלה. כי לאה היא בהתערובת שהותייה – יהודייה למחצה וגרמני למהדרין – וחוגגים באדיקות את חג המולד, ביחונים גם מבשר חזיר, אינם חיים כלל וכלל את ההווה היהודית, ואינם חשים כהד צעייה של הקטסטרופה המתקרבת גם כשהיא עומדת בשער ממש.

"משפחת ברטיני" היא סאגה שעניינה היסטורות וחוות, ובדרך עקיפה – אם כי לא די מרומזות – עוסקת בשאלות היכולת לשרוד (ומשמעותה) דרך כל אחד ואחד מגיבוריה. בבגרותו של רומן, המוכשר בילדיהם של לאה ואלף, מתבהר לו שהוא רוצה להיות סופר, ולכן הוא מתעד את שנות המלחמה ואת גורלה הנפתל של משפחת יהודים למחצה בכרוניקות ובדפים שהוא מכנה "כתב־היד" או "הספר", ולא נפרד מהם גם בתולאת הנוראות שאליהן הוא נקלע בשנות המלחמה, ונושא אותם תחת זרועו, בצמוד מאוד ל"הבט הביתה מלאך", הרומאן של תומס וולף שהשפיע עליו השפעה מכרעת.

באמצע שנת 1940 "נפל לידיו" (ג'ורדנו אינו מסביר כיצד) ספרו של וולף ועם דמות הגיבור שלו, יוג'ין גנט, הזדהה לחלוטין. העמודים שבהם מתאר ג'ורדנו בפרוטרוט את הזיקה בין רומן ברטיני ליצירתו של וולף מעלים באופן מוחשי מאוד השערות ביוגרפיות על הסופר, ועל ההקבלות בין דמותו שלו לדמות גיבורו. רומן ברטיני, כמו בוראו ככל הנראה, מלקט מפי סבתו וסבו ומפי הוריו וקניו את סיפור המשפחה מסתיו 1941 ובונה סאגה שהיא בבואתה של הסאגה שקראנו, אלא שבה ישנם ששת אלפים עמודי דפוס שבהם "לא נשכח דבר, החל בעצי הזית הראשונים סביב ריסי, מקום הולדתו של ג'קומו ברטיני ומגיית התנדים של אלף, וכמות נעלי הספורט שבילו רומן וצואר בבית־הספר היסודי... בערימה זו של פרטים משניים חוסרי חשיבות עמדו רגלי הפיגום של סיפור־המשפחה, שמייסדיה הרחוקים באו מאיטליה וגרמני התמזגו בהמבורג, נהיו עצמאיים, וביום הקובע של 30 בינואר 1933 זכו בגורל ששלביו הבאים לא היו ברורים כלל".

הפיסקה שלעיל מסכמת את מחצית הסאגה, ואחריה יתוארו לפרטים רגעי ההישרדות של כל דורות המשפחה, המאבק על שמירת חייה של לאה מפני הכוזרה שתחול בסופו של דבר גם על יהודים למחצה כמותה. גם אם זוכרים את "בית קרנטבסקי", הסאגה הנוגעת ללב של י. זינגר (אחיו של בשביס, חתן פרס נובל) שעניינה משפחה יהודית בגרמניה המהגרת עם עליית היטלר לשלטון לארצות הברית, אי אפשר שלא להבחין בייחודו של הרומאן שכתב ג'ורדנו, שלמרות פגמיו הוא מצייר בדרך מעניינת מאוד את עולמם ונסיבות חייהם של יהודים מתבוללים, שבעיניהם היתה גרמניה מולדת יחידה אפשרית.

תרנגול לאסקלפיוס

חוכמת יוון, באנקדוטה, בפתגם ובבדיחה, מאת נתן שפיגל, הוצאת כרמל, 235 עמודים

האנתולוגיה הזאת שבחר הפרופ' שפיגל מוקדשת לזכרו של י"ד אברמסקי, מלך האנקדוטות, הפתגמים והבדיחות, משכיל ירושלמי שבדיחים כמותו היו גם בעולם שבו השכלה היתה ערך ממשי. נוקרנים עשויים אמנם להוקיר כנגדה גבה תמורה ולהעיד משהו על שימוש ממוחזר שעושה נתן שפיגל בחוכמת יוון שבה הוא שולט כל כך, ובאמת איננה יכולה להחליף התמצאות הדיון במשנתם של אנאקסגורס, סופוקלס, אלכסנדר מוקדון, פוקיון ופירוס מלך אפירוס, וגם שבעת החכמים שחיו במאות ה־7 וה־6 לפנה"ס מתבטאים כאן באופן שיכול לשרת כל חובב חידוני טריוויה.

בקיאותו המופלגת של תלמיד חכם איפשרה לו ללקט מתוך כתבי פלוטארכוס, קיקרו, דיוגנס, סטובאיוס, אליאנוס ואחרים מבחר אירועים ואמירות המשוות להם פנים אנושיות לחלוטין. מפי קיקרו ("קאטו על הזיקנה") מצטט שפיגל, למשל, את המעשה הבא על אודות סופוקלס: "סופוקלס חיבר טרגדיות עד לזיקנה מופלגת; בניו האשימו אותו כי בשל עיסוקו זה הוא מזניח את רכושו, ותבעו אותו לדין. כוונתם היתה שהשופטים יעבירוהו מנכסיו כמי שאינו שפוי בדעתו, כפי שנוהגים לעתים לשלול את השימוש ברכוש המשפחה מאב המנהל את נכסי משפחתו ברשלנות. באותו מעמד קרא הזקן – כך מסופר – באוזני השופטים את המחזה "אדיפוס בקולונוס", שאת חיבורו גמר זה עתה והוא היה עדיין תחת ידו. סופוקלס שאל את השופטים אם לדעתם זהו פרי עטו של אדם בלתי שפוי; בסיום הקריאה זיכוהו השופטים".

הנה כי כן, למדנו מאנקדוטה אחת שסופוקלס איש משפחה ובעל רכוש היה, וכי בניו היו בלתי מרוצים מתפקודו כאב, וכי לא רק במאות האחרונות קמים בנים על הוריהם בענייני רכוש, אלא גם ביוון, אז. וגם על זיקנתו של הטראגיקון בשעה שכתב את "אדיפוס בקולונוס" למדנו. גם על הערכת עצמו (הגבוהה מאוד) של אוריפידס לומדים מן האנקדוטות ועל התרת לשונו בשעת שכרות, ואף על האשמות שהטיחו אנשי אתונה באייסכילוס שהוא מחלל קודשים, רק אחיו הצעיר של המחזאי, קטוע יד וגיבור קרב סאלמיס, הצילו מסקילה.

חטיבה שלמה בקובץ מלבב זה מכילה פתגמים, אפוריזמים ואמרות כנף שלוקטו משירת הומרוס, מהשירה הלירית ומחכמי יוון של המאה השישית שלפני הספירה. ביניהם ציטוטים מטרגדיות מפורסמות (עמוד שלם של אמירות פראנטיאליות מתוך "איו", למשל) ואמרות וחכמה של ההיסטוריונים, הכוללים אמנם מבחר לא קטן של משפטים בנאליים ("בתחילת כל דבר יש לחשוב על סופו", מפי הרודוטוס) או כאלה הנקראים כבנאליים מחמת שהשתרשו ונטמעו בתרבות האנושית באופן שמהדהד אותם גם בדוכני הירקות בשוק מחנה יהודה.

החלק המרשים ביותר באנתולוגיה הוא הנספח, שבו הביא שפיגל מלים אחרונות של אישים ונשים יוונים מפורסמים לפני מותם, ביניהם מלותיו המפורסמות של סוקראטס, המובאות מתוך "פיידון": "קריטון, אנו חייבים תרנגול לאסקלפיוס. שלמוהו לו, אל תשכחו". וכדי שלא יטעו הקוראים לסבור שסוקרטס נזכר פתאום בחובות היום־יום ובשכר הקצב, מעיד העורך שאסקלפיוס הוא הגיבור המיתולוגי שנהפך לאל הרפואה, וכי היה ככל הנראה "מנהג שמי שסיים את חייו בלא מחלה ובלא כאב, היו קרובי משפחתו או ידידיו חייבים לאסקלפיוס כופר או תרנגול".

מההערה הזאת יכול אדם ללמוד שהקריאה ההיא של סוקראטס פירושה סיכום של חייו על פי דרכו, או סיכום של פרידתו מהעולם בדרכו המסוגננת להפליא, בלי עודפי פאתוס.

בגיליון ערב ראש השנה של "תרבות וספרות"

מאיר ויזלטיר: קיטש בלי בושה ומוות, שירים לחזי בחייו האחרונים
יצחק לאור: שירי מטוס
יהודה ליבס: העל אלוה לבקש הצדקה?
עדה צמח: בין הלירי והוולגרי
אריאל הירשפלד: ניקולה פוסן, צייר סופר
דורי מנור: קהלת (אין חדש...)
זאב אלכסנדר: יחזקאל יקר
אסתר מור: כאשר תבוא אלי
אלי הירש: זמר פילי משא
לורקה: שלושה משירי ניו־יורק בתרגום רנה ליטוין
אוסיפ מנדלשטאם: דברי זרים נסה לשכוח, בתרגום פטר קריקסונוב
משאל הטובים בספרי תשנ"ד

מעולם הספרות והאמנות / רות אלמוג

יומן הסופר של דוסטוייבסקי

"בדיוק מעבר לכביש, ממול לאכסנייה, עמד בניין התחנה. פתאום הגיעה בטיסה אל שער התחנה כרכרת־דואר ושליח־הדואר הממשלתי קפץ החוצה; הוא היה לבוש במעיל ארוך עם ראשים צרים כלויים מאחור, ובכובע משולש קצוות עם נוצות לבנות, צהובות, ונדמה לי, ירוקות. השליח־המהיר היה גבוה, ברסתני במיוחד, חזק מאוד ובעל פנים אדומים. הוא רץ אל התחנה, וללא ספק הערה אל פיו כוס וודקה. זכור לי, שהרכב שלנו אמר, כי שליחים כאלה תמיד שותים כוס וודקה בכל תחנה, שאלולא כן לא יעצרו כוח לשאת "בעונש המוטל עליהם". בינתיים הגיעה כרכרה חדשה עם סוסים רעננים, רבי מרץ, והרכב, צעיר כבן עשרים, לבוש בחולצה אדומה ונושא מעיל על זרועו, קפץ אל המושב. מס החוצה השליח המהיר, אך במורד המדרגות ונכנס אל הכרכרה. עוד קודם שיכול היה הרכב להאיץ בסוסים, הזדקף השליח ובשתיקה, ללא הגה, הניף את אגרוף העבק שלו והטיחו בעורף הרכב. הרכב טולטל קדימה, הרים את מגלבו והצליף בסוס האמצעי בכל כוחו. הסוסים פתחו בדהרה, אבל זה לא הפיס את דעת השליח. הוא לא כעס: הוא נהג על פי תוכניתו, מתוך משהו שנלמד ונרסה בשנות ניסיון ארוכות; והאגרוף הנורא הונף שנית ושוב הוכה בעורף הרכב, ואז שוב ושוב; וכך המשיך עד שהכרכרה נעלמה מן העין".

רק דוסטוייבסקי יכול היה לכתוב זאת, ואף כי זה רק זיכרון, זיכרון של ילד, הוא מצליח להמחיש בתמונה הקצרה הזאת את הרוע. כמו אצל קפקא הפרטים כה מדויקים והתמונה כה מהורת, עד כי נדמה שאולי חלום הוא, או אלגוריה, אבל הנוכחות של התמונה גורמת לנו להרגיש את האגרוף הנורא בעורפנו, כותב הסופר והמבקר גבריאל יוסיפוביץ' ב"אינדיפנדנט" ברשימה על "יומן הסופר" של דוסטוייבסקי שראה עתה אור בתרגום אנגלי.

אנו נוהגים להתייחס אל סופרינו הגדולים כלאותו־ריד, הוא כותב, לאחר שקראנום פעם אנו מניחים להם לשקוע אל ירכתי תודעתנו. צריך מאורע כתרגום יצירה חשובה כדי לטלטל אותנו למודעות לכך ששום יצירה חדשה שפורסמה השנה לא תשווה לה בעומק ובעוצמה וכי יש לשוב ולקרוא את האבות הגדולים לעתים קרובות יותר. [illegible] יוסיפוביץ' עומד על המהדורות של דוסטוייבסקי ומציין כי היומן – דומה כמו נכתב היום.

מאז 1865 חלם דוסטוייבסקי על קשר ישיר יותר עם קוראיו משיכול היה ליצור דרך הרומאנים. קשר כזה היה חיוני לגביו, המסיף שבקרבו חפץ נואשות להשפיע על בני ארצו. ב־1873 הזמן לכתוב טור ב"האזרח" ואז ב־1876 קיבל מה שרצה והוא כתב את יומן הסופר שלו בקביעות עד מותו ב־1881. הספר הזה, "יומן הסופר", הוא ספר מרהים ויש לברך על צאתו לאור.

A Writer's Diary
Fyodor Dostoyevsky
Tr. Kenneth Lantz
Quartet, L25

הרומאן החדש של זיגפריד לנץ, "התקוממות" מתרחש בנופה של שלזוויג־הולשטיין הצפונית, ארץ סחופת רוח, גשם המיית ים. עלילת הרומאן נסבה על שני אחים. האחד, וילי ויטמן, עבד עד לא מכבר כטועם־תה בחברה בהמבורג, אלא שבעקבות הזדקנות ותאונה איבד את חוש הטעם שלו. הוא מחפש מרגוע בבית אחיו פרנק, המתגורר בצפון הרחוק ומנהל את עסקי הדגים של הוריהם. הנה, העמק היפה של ילדותו, לא זו בלבד שאינו מחזיר לו את טעם החיים, אלא גורם לו אכזבה עמוקה. אחיו פרנק ויטמן מתייסר בדאגות. עסקי הדגים אינם רווחים די לפרנס אשה ושני ילדים. גרוע מזה: קורמורנים מאיימים על הדגים בבריכות שלו, אבל השלטונות אוסרים על פרנק להשמידם.

גיבוריו של לנץ הם אנשים קשי־יום, מיני "כל אדם" שכאלה. הם בעלי הופעה רגילה, ואישיות לא מעניינת במיוחד. סופי, אשת פרנק ואם הילדים, היא עמוד התווך היציב של המשפחה, ואילו בתפקיד השטן משחק העובד המפוטר של פרנק, שהוא גם אהוב בתו. האם הוא האיש שייבש את בריכות הדגים וגרם את מותם? בנו של פרנק בטוח בכך ותוקף אותו, ואחותו משחררת את החולדים שהוא מגדל מכלוביהם, ויום אחד גם עולה ביתו באש.

כל הגיבורים אבולי רגשות אשמה והרומאן רווי פחד, ייסורים אך גם אהבה. הרומאנים של לנץ עסקו מאז ומעולם בבעיות מוסר, מה שהביא לכך שהוא נחשב למבקר התקופה שלאחר המלחמה ולנביא בשער. כזה הוא גם ברומאן הזה. בצד זה הוא אמן גדול של התיאור, ואולם חיי הנפש של הגיבורים נבלעים בתיאורי הטבע היפים, כותב מבקר "פוקוס".

Die Auflehnung
Sigfried Lenz
Hoffman und Campe

[illegible]

היידגר. ואין זה מקרה. צלו של היידגר. אף הוא בן המקום הקטן הזה, מסקירש, מרחף על פני הספר כולו. למעשה, על פני כל ספריו של שטדלר. כשהמספר הוא בן 15 ומסרב להשתתף בשיעורי ההתעמלות, מפני שהוא מתנגד לכל צורה של צבאיות, מגיע היידגר למסקירש כדי לחוג את יום הולדתו השמונים. בין המשפטים ההיידגריים שקולט הנער בן ה־15 הכותב כבר שירים, יש אחד האומר: "הכאב הוא תבנית היסוד של היש".

"המולדת שלנו היתה תמיד שחורה, גם בקיץ כשהכל פרח. גם המבוגרים היו כאלה. אלא שהם יודעים לעזור לעצמם, יכולים לפחות לנסות, יש להם היין, רוח הפסל מנחמת אותם. הם גם יכולים לקלל את חייהם ולהביא עליהם קץ. אבל מה יעשה ילד שעדיין אינו יכול אפילו לומר אמא? וכשהוא מדבר, מה הוא מדבר? שפתו הראשונה היא שפת אמו, כלומר: שפה זרה, לא שפתו שלו. זו תשובה להיידגר, שביקש את בן דודו, סותר הבהמות ללקט בחצרות הכפר את המלים הישנות ביותר. הפילוסוף, שבעצם מעולם לא חי בכפר, אלא בא רק לביקורים, אומר "אנחנו עדיין בריאים". האולם המימצא של הסופר הוא ש"שפת האם נוגעה כמו האינדיאנים". בעצם אין כלל שפה.

בסיום דבריו אומר ולזר, שבקריאת ספרו של שטדלר מתרחש הנפלא מכל, שוב אינך חש שאתה קורא בחייו של זולתך. אתה בטוח שאלה הם חייך שבהם אתה קורא.

Mein Hund, meine Sau,
mein Leben
von Arnold Stadler
Residenz Verlag
Salzburg, 39 Mark

ספרים חדשים

הפרסים
מאת אייסכילוס

הטרגדיה היוונית הקדומה ביותר שנשתמרה. היא [illegible] את הולדת הטרגדיה, ובה [illegible] הולדת אירופה כמחוז החופש, החוק והתרבות האזרחית. המחזה מוקדש לפלישת הפרסים ליוון (בשנת 490 לפנה"ס) ולמפלת הצי של המלך קסרקסס בקרב סלמיס, מול אתונה.

זהו המחזה השלושה־עשר בסידרת התרגומים של אהרן שבתאי למחזות יווניים. המתרגם הוסיף מבוא נרחב והערות, וכן נספח של תרגומים הנוגעים למחזה מאת משוררים יוונים אחרים.

היהודים באמריקה
מפגש רב־תהפוכות בן 400 שנה.
מאת ארתור הרצברג

בשנת 1654 הגיעה הקבוצה הראשונה של יהודים לנמל ניו־אמסטרדם שבאמריקה. כעבור מאה וחמישים שנה מנתה האוכלוסיה היהודית בארצות־הברית כ־2,700 נפש. היא היתה חסרת כל חשיבות מבחינה תרבותית וחברתית, ואדישה ליהדותה. לאחר מלחמת העולם הראשונה חי בארצות־הברית הקיבוץ היהודי הגדול ביותר בעולם, והחל להוציא מקרבו שורה של סופרים, אנשי מדע, אמנים, מו"לים, משפטנים ונדבנים בעלי שם. תוך ארבעים שנים נוספות הקימו היהודים את אחת השדולות הפוליטיות החזקות ביותר בוושינגטון.

ארתור הרצברג הוא פרופ' ללימודי דת במכללת דרטמות וחוקר בכיר במכון ללימודי המזרח התיכון של אוניברסיטת קולומביה, ממנהיגיה הבולטים של יהדות אמריקה ורבה לשעבר של קהילת ניו־ג'רסי.

"ארתור הרצברג הוא האינסיידר המושלם... ספרו הוא תוצר של נסיון חיים כשם שהוא פרי עיון ומחקר..." (ניו־יורק דיילי ניוז)

"תיאור חודר ונוקב של ההיסטוריה של יהדות ארצות־הברית..." (בוסטון גלוב)

"מעולה, מלא התלהבות, ולעתים מצמרר בניתוחיו..." (אקונומיסט)

ש

הוצאת שוקן / ירושלים ותל־אביב

WE BUY BOOKS
Our firm is now forming for leading museums and institutions abroad, large collections of
GERMAN BOOKS
Entire libraries and/or valuable single items bought
Absolutely highest prices paid.
Open daily 9-13.30. Tuesday, also 16-19.
M. POLLAK - ANTIQUARIAT (Est. 1899)
Old books, original maps and prints
36 & 42 King George St. Tel-Aviv
Tel (03) 5288613, Fax (03) 297346

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

למפעל מתכת גדול באזור חיפה
דרוש/ה
הנדסאי/ת מכונות
למתן תמיכה טכנית
למשתמשים במוצרי החברה
הכישורים הנדרשים:
* רמה טכנית גבוהה
* אוריינטציה שיווקית
* יכולת לעבודה עצמאית
* בעל/ת רשיון נהיגה

המועמדים העונים לדרישות הנ"ל יפנו בכתב יד בפירוט קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 4364 חיפה 31043 עבור מס' 25
– סודיות מובטחת –

למפעל מתכת גדול באזור חיפה
דרוש/ה
למשרד אחזקה ופיתוח
הנדסאי/ת מכונות
הכישורים הנדרשים:
* נסיון של 3 שנים לפחות במפעל תעשייתי
* ידע במערכות הידראוליות, פניאומטיות ובמערכות שינוע
* נסיון בקשר עם ספקים
* שליטה מלאה בעברית
* ידיעת השפה האנגלית

המועמדים העונים לדרישות הנ"ל יפנו בכתב יד בפירוט קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 44432 חיפה 31444
–סודיות מובטחת–

אלום סנטר - ביצוע כל עבודות האלומיניום
חלונות, תריסים, ויטרינות ותיקונים
שירות מהיר וזול!
מפעל: 03-6829814 מגן: 03-5510447

"בית נאמן" הרשת בתחום עזרי קודש
דרושים/ות
מארח/ת מלצרים/ות
תנאים מעולים למתאימים
לפרטים: 03-6902680

קמרה אובסקורה
בית ספר לאמנות

דרושים/ות
1. מזכיר/ה
משרה מלאה (בוקר/אחה"צ)
כישורים נדרשים:
נסיון בהפעלת מחשב PC
יחסי אנוש טובים ויכולת עבודה מול קהל
שליטה בשפה האנגלית

2. מורה להוראת נושאים טכנולוגיים-
למשרת הוראה בשילוב שעות ייעוץ והנחיה
כישורים נדרשים:
השכלה אקדמית
ידע בתחומי: חשמל/אלקטרוניקה/אופטיקה צילום ווידאו
נסיון הוראה

3. מורה לקורסי מבוא למחשב
למשרת הוראה בשילוב שעות הדרכה
ותיפעול חדר מחשב
כישורים נדרשים:
ידע ונסיון בהפעלת מערכות PC ו-MAC
לתיאום ראיון, נא לפנות לטלפון: 03-5371871, 03-5371863

אלומיניום
נס ציונה
08-407699
* ביצוע עבודות אלומיניום וברזל
* ויטרינות ותריסים
* החלפת חלונות כיס
* מעץ לאלומיניום
* דלתות כניסה ואינטרקום
סורגים, גדרות, שערים וסככות.
שרות אמינות ואיכות

אשדר מחשבים בע"מ
מארז מיני+מקלדת+1MB+IDE+IO+מסך S.VGA צבעוני סה"כ לתשלום 1699 ש"ח בלבד. (תוספת למחשב:)
600 Sx2-486 ש"ח | מודם פקס 350 ש"ח
999 Dx486-33 ש"ח | דיסק קשיח 350M 1020 ש"ח
1399 Dx2-486-66 ש"ח | כונן CD-ROM 430 ש"ח
זיכרון פנימי מהיר 160 ש"ח | כרטיס קול 189 ש"ח
המעגל 6 ר"ג 03-6723696, 03-6701501

D/A ARCAM

מחשבים בהזדמנות!!!
מסוג לרבל, ומקליט, רדיוטיפים, דיסק, מגברים, כל הזמנות, הרש באחריות, אחריות לשנה
03-6918333 לגבי

פסנתר
רק ברסיטל!!!
TRADE IN
ברסיטל
פסנתר חדש החל מ-4,200 ש"ח בלבד
בתוספת הפסנתר הישן שברשותך
תל אביב:
דיזנגוף 94 (קומה א')
03-5229954
רעננה: בן גוריון 3
09-421513

קונים
במחירים גבוהים במזומן
הובלה חינם + מכירה.
03-5372588

קונה במחירים גבוהים
+ מכירה + צביעה + תיקונים.
03-383717
03-384569

קונים
במחירים גבוהים ובמזומן + הובלה חינם + צביעה.
03-5372956

ציוד אמבטיות

מחשבים
הוזלה עד 25% !!
מחשב 486-33
4 מגה זיכרון
דיסק קשיח 212 מגה
S.V.GA. מסך
2 כוננים
3,490 ש"ח

חידוש אמבטיות "זאב"
● תיקון וציפוי מחודש
● ללא פרוק ושבירת הרסימת
28 שנות נסיון
09-584862 .טל

שי מחשבים
S.VGA + 486-DX
2,250 ש"ח כולל מע"מ
486-SX כ"כ 1,970 ש"ח
386-DX כ"כ 1,820 ש"ח
5247252 ☎ 192 רח' בן-יהודה ת"א

מחשבי "אלפינוס"
מדפסת לייזר 6 דפים לדקה
$840+מע"מ
לרכוש מחשב
דגמים חדישים
486 DX-386 DX
מערכות מולטימדיה במבצע!
כרטיסי קול חדישים
מדפסות, דיסקים, תוכנות כולל תמיכה מקצועית
מבחר ציוד מולטימדיה
נחלת בנימין 1
טל-פקס 03-664855
טל. 03-5105360

מחשבים
קניה, מכירה, תיקונים
ההחלפה, הסחרה מ' 5 ש"ח
03-6889319

דהיטים

צילום

לימודים

בית הפסנתר
אלנבי 99 ת"א
03-299025
אין לנו מתחרים
KURZWEIL CASIO TECHNICS

בית החליל
גליקסון 4 ת"א
טל. 5287059
חלילי צד
זה אנחנו
חדשים, משומשים,
תיקון ומכירה
אלי טבק
תיקון כלי נשיפה

יעץ
בית פסיכולוגי לענייני משאבי אנוש ומקצוע
לחברה תעשייתית גדולה באזור רמלה-לוד
דרושים/ות
מנהל/ת חשבונות
דרישות התפקיד:
● מנהל/ת חשבונות סוג 3
● יכולת עבודה כ"עצמאי בשטח"
● נסיון ניהולי אינו נדרש
● נסיון בעבודה מול ספקים ולקוחות
● ידע ועניין במיחשוב
כלכלן/ית
דרישות התפקיד:
● השכלה אקדמית רלוונטית
● הסמכה בהנהלת חשבונות סוג 3
● נסיון בתמחיר ובבקרה תקציבית
● יכולת פיקוח על צוות בן 3-2 אנשים
קורות חיים יש לשלוח אל:
יעץ, ת.ד. 14402 ת"א 61143
סודיות הנתונים תשמר בקפידה

לרכש פרסום בחברה מצליחה ומובילה
נציגת טלמרקטינג
עם הרבה "פלפלי" ויכולת למכור בטלפון
תנאים טובים למתאימים/ה
המגן לצרכן טל. 03-5251498

יתר יזום ופיתוח בע"מ
מהנדס(ת) בנין
◆ 5-10 שנות נסיון בתכנון מבנים לתעשיה
◆ עברית, אנגלית
מהנדס(ת) חשמל זרם חזק
◆ בוגר(ת) מוסד בארץ (אפשרי ללא נסיון)
◆ מהנדס(ת) בעל(ת) נסיון בתכנון תחנות משנה
◆ גיל עד 45 ◆ עברית, אנגלית טכנית.
הנדסאי(ת)/טכנאי(ת) מכונות
◆ נסיון בשטח אלקטרו-מכני ◆ הכרת אוטוקד
◆ ידע בקריאת ותכניות טופוגרפיות - יתרון
◆ גיל עד 30
מהנדס(ת) כימיה
◆ נסיון במערכות מתקנים כימיים
◆ יכולת לימוד מהירה ◆ שליטה טובה באנגלית.
ת.ד. 6939 חיפה 31060
טל: 04-341341, פקס: 04-341292

ENGLISH
רעיון חדשני בישראל
ENGLISH
אין יותר צורך לטוס לקמברידג' ללמוד ב:
מכללת הוואי
בשורה משמחת למעוניינים ללמוד אנגלית מדוברת למתחילים או למתקדמים
כפר הנופש המרהיב על שפת הכנרת
"חוף הוואי" מקבוצת ע.מ. אמיתי
הופך בעונת החורף בחודשים:
דצמ', ינו', פבר', למכללה ללימודי אנגלית
לקורסים בפרקי זמן של 2-3 שבועות,
בהדרכת טובי המורים מהשורה הראשונה,
ועם צוות דובר אנגלית בלבד.
מבצע!
לרגל הפתיחה
מחירי עלות
יום יום בשורה כפרית - רק אנגלית!
לימוד והנאה בשילוב לינה ותנאי נופש מלאים.
לפרטים והרשמה: ת.ד 2061 עפולה
טל: 06-790202 משעה 08.00-20.00 שרה אהרוני.
* בשבתות וחגים ניתן להשאיר הודעה ואנו נחזיר לכם צילצול

מוסיקה
כלי נגינה
מכירה - קניה ותיקון
לרגל הפתיחה החגיגית
מבצע
מתנה עם כל קניה!
מבחר עצום ומבחר אורגנים דו-קומתיים
יוהה ואטלקים
חדשים ומשומשים
קניון ערי - החוף
(ליד קניון הזהב)
03-9623642

"מוסיקה • כלי נגינה"
חדשים ומשומשים, מכירה, קניה ותיקון, קניון ערי החוף. 03-9623642

חדר חזרות – אולפן
הקלטות ערוצים + MIDI.
03-6830958

מכירה, החלפה וקניית כלי נגינה, חדשים ומיד שניה.
09-629871

ציוד והאזנה
ציוד להאזנה!
מקצועי
מבחר גדול של ציוד להאזנה
★ משודרים זעירים להאזנה לטלפון או לחלל החדר
★ המומחים בארץ ובאירופה לגלוי מניעת האזנות סתר
03-6131333 050-239526
אמיר יצור יבוא ושיווק

בונוס אלקטרוניקה
050-232303 03-6722484
מגוון רחב של ציוד האזנה:
✓ לכלכל, להדר, לגרלבות רב-קווית
✓ ציוד למניעת האזנה
✓ בדיקת האזנת סתר
התאמה אישית ללקוח
אפשרות לסמלוחים!!!

לוח העיר
הלוח של אזור המרכז

מכונות צילום

קוסמטיקה

ריפוי והרזיה

מוזיקה

רופש וקיט

ספרים

סירות וגלשנים ואופנועים

אופק מחשבים
מעבדת תיקונים אזורית
מכירה קניה של יד שניה

אופיר מחשבים
● מחשבים, מדפסות
● S.VGA 486-DX
דוד פנחס 14 ר"ג
טל' 03-6761225
כיפר 5206666
בנימין 32131 - אופיר

שגיאי מחשבים
יבוא ושיווק
נווה שאנן 12 ת"א
טל: 03-379181
במבצע!
S.VGA
5500 ש"ח כולל מע"מ

מחשב 486 40MHZ
S.VGA 0.28 מסך
LOW RADIATION
2250 ש"ח

מחשב 486
S.VGA
1990 ש"ח
רם מחשבים

מערכות סטריאו

High-End
STEREO
"קסלר סטריאו"
גאים להציג לראשונה בישראל:
CD TRANSPORT
D/A CONVERTER
POWER SUPPLY
באיכות מאוד גבוהה
מתוצרת בריטית
רמקולים מתוצרת אנגלית:
ROKSAN . SEQUENCE
אבן-גבירול 47 ת"א
03-6965459

מבצע AIWA-1290 ש"ח

MARANTZ AMC
NAKAMICHI TEAC
YAMAHA AUDIO-LAB
JBL B-W

מבצע!!!
מערכות סטריאו, ומערכות איכות משוכללות לרכב.
03-5280707

KLIPSCH
SCALA KLIPSCH-HORN

מוצרי חשמל

מקררים

638-20-20
לוח העיר
הלוח של אזור המרכז

בהזדמנות: שנה טובה, שנה חדשה
שנה מעולה, יד ראשונה לכל ישראל.

מוקד אמון

מאבטחים/ות
למוסדות חינוך

לאחר שרות צבאי, עד גיל 50
לאזורים:
בני ברק, אור יהודה,
קרית אונו, יהוד,
גבעת שמואל, סביון,
רמת אפעל.
שכר גבוה למתאימים.

אלדד ,03-5366888
24 שעות ביממה

לעבודה דינאמית ורבת אתגר דרוש/ה:

ראש צוות

■ כתבן/ית מעולה בשיטה עוורת.
■ נסיון במעבד תמלילים א-ב.
■ יכולת הנעת צוות עובדים.
■ השכלה בתחום המחשבים- יתרון.

יחבר
טל. 04-677433
פקס. 04-677439

CTV קבוצת בזק וידאו
דרושים/ות:
[הנדסאים/יות]
אלקטרוניקה
יחבר

מחירון
לשיווק בצוותים, צעירים/ות משוחררים/ות, 3,000 ש"ח 5,000
03-6315184

לחברה הספורט החברתית דרושים/ות
מאמן/ת
כדורעף, כדור סל,
מורה לבלט
בשיטת R.A.D
מדריך/ה
אירובי, התעמלות
נשים, התעמלות אמנותית.
טל. 09-494264

שכר נאה!!!
בנים GAYS להנחית שיחות
עברית/ערבית לעבודה בחו"ל
03-6132822

מחלקות
להפצת עלונים בת.ד.
רכב/אופנוע - חובה
שכר מצוין
03-6393531

עיתונים
חברה ארצית לשירותי כ"א
03-5254680

למשרד רואי חשבון
דרושים/ות
רואי חשבון/מנהלי/ות חשבונות
עדיפות לבעלי נסיון
טל. 03-7527646

חרט מקצועי
לעבודה קבועה ומלאה, רצוי
תושב יהוד והסביבה
הקרובה. 03-5254680

למפעל במרכז
דרוש נהג ב', ועובדים
כלליים. 03-493549

העבודה
מכל העיר מרכזת עליה,
שכר גבוה + עמלות גיל
18-25, עדיפות לבעלי נסיון
בטלמרקטינג. 03-7519162

רוצה לטוס לחו"ל?
ב"עשית" למלוצאי מציעים
לך הטסה חינם, עבודה,
שכר הגון וטיסה לחו"ל.
אתי 03-5235042

לאיגוד לביוראות הביטוח
דרושים בצינים מכל רחבי
הארץ, לרישום חברים
לאיגוד, משרה חלקית/
מלאה. 03-6132424

בוגרים
מעל גיל 21, לניקיון מוסדות
+ הסעות בשכר גבוה.
03-9313345 ,03-5252583

מדריכים לקלנוע
לטבעה ולאנימציה, השכלה
בתחום, לכוריאוגרפים וחוגים.
03-5349932

לפרוייקט שיווקי
(לא הבלבלים) צעירים/ות
לעבודה קבועה, 8 שעות.
03-6315184 4000-

לחברת השמירה
...
03-5371661

דרושים/ות
לגננים ומטפלים, המעבה
...
03-6485026

דרוש/ה
עובד ייצור
לעבודה קבועה
בקרית-אריה
גיל מעל 25
לפנות: ת.ד. 16186
61161 ת"א

לסטודיו
כתב עם לאומנות

מורה לנשים
מעולה עם נסיון
וידע בארבות גן זמנגן
03-5222683

עובדים
למחיצות גבס ותפרוט,
תנאים טובים למתאימים.
03-6390933

רציניים מגיל 18
אפשרות לפלאפון.
לאיציק 08-644432

עבודות למחלקות סכנות
בעלת כושר ארגון ותליסה
לפנות לת.ד. 16186 ת"א 61161

ותיק אלקטרומכניקה בע"מ
דרושים/ות
1. מסגר רתך נסיון 3 שנים + רשיון נהיגה.
2. בוגר אחרי שרות צבאי רקע מכני+רשיון נהיגה
3. פקידה כללית 8 שעות
נסיון בהנהלת חשבונות +רשיון נהיגה
טל: 03-803457/800330

לחברה פרסום והפקות
פקידת קבלה
בעלת ראש גדול
ויחסי אנוש מעולים
אביטל
03-6393531
מיום ראשון

פסיכולוג/ית
לביצוע אבחונים וטיפולים קצרי-מועד.
52128 רמת-גן

לאזור השרון
שכר 14 ש"ח לשעה
מובטח!!!
למתאימים/ות בלבד
03-6969622

לעבודה מרתקת!!!
בגמגוד "דאנק" ברעננה,
קופאיות, שליחים, עובדי
מטבח ומנהלי משמרות.
09-984943

ש"ח 2,500
לטבחים ועובדים כלליים,
תנאים וקידום למתאימים.
03-5461041

למעבדת מחשבים גדולה בהרצליה
הנדסאי/ת
טכנאי/ת אלקטרוניקה
לביצוע תיקוני מעבדה
P.C - נסיון ב
תושב ת"א והשרון
09-9643139

לדעת שיווק
מובילה בפ"ת
מגוון משרות
גיל 18 עד 50
לגברים ונשים
03-9342208

קורן זהב
נהגי ג'
מסגרים
רתכים
C.N.C מפעילי
מלגזנים
בלתי מקצועיים
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219
טל: 03-9674771

לחברת קוסמטיקה
מצליחה, יועצות יופי,
הדרכה חינם מהחברה
אפשרויות קידום + רווחים
גבוהים למתאימות
03-6992368 ,03-881204

למפעל בת"א
עובדים בלתי מקצועיים,
לעבודה קבועה, תנאים
טובים 03-5376799 גבע

למבצע טלמרקטינג
טלפנים לשעות הערב,
תנאים מצוינים 668441-
03

לחברה בפ"ת
גובה
3 שנות נסיון לפחות
הנה"ח סוג 2
משרה מלאה
03-9342208

פרסונל
שרותי כח-אדם
מנהח"ש סוג 2 או 3
לעבודה מעניינת
לפחות שנתיים נסיון.
03-5468111
ה' באייר 68, כבר-המדינה ת"א

מנהח"ש/ת 2
חשבשבת, חשבוניות וקופה,
שנתיים נסיון. 03-5601680

אחראי/ת משמרת
לגלידה/בית קפה, משכורת
גבוהה 03-201462

סטודנטיות וקיבוצניקיות
למפעלי חשפנות קלים
עם/בלי מסיבה, 20,000
15,000 לחודש + מגורים.
03-5224959

ללקוחותינו
דרושים/ות
ORS
שרותי כח אדם
בוגרי תיכון
לפני גיוס או לאחר שרות צבאי
לעבודות כלליות בפתח-תקוה.
O.R.S רח' ההגנה 16 קומה 1. פ"ת
(במדרחוב)

Office DEPOT
ענק הציוד המשרדי מאמריקה
במחירים הזולים ביותר בישראל!

לסניף ת"א דרושים/ות
■ אחראי/מפעיל/ה מחלקת שירותים עסקיים ודפוס
■ עוזר/ת קניין (בעל/ת ידע בענף ציוד משרדי)
■ מזכירה אנגלית (שפת אם) עברית
■ עובדי חנות, מחלקת הפצה וטלמרקטינג (בעלי נסיון בענף הציוד המשרדי)
■ מחסנאים/נהגים

נא לשלוח קורות חיים או להגיע ל:
אופיס דיפו רח' יגאל אלון 76 ת"א. מיקוד 67076

דנאל
בע"מ
כח אדם וסיעוד
דרושים/ות
מטפלים/ות
לטפל בקשישים בבתיהם ולטפולי 24 שעות
עובדים/ות
לעבודות משק בית קלות
מאזורים: גבעתיים, פ"ת, בני-ברק, גבעת-שמואל,
קרית-אונו, ר"ג, הוד-השרון, נוה-שרת, רמת-החיל,
רמת-אביב, רמת-השרון, הרצליה, רעננה, כפר-סבא
03-9347260 פתח-תקוה, ההגנה 17
03-6736883 רמת-גן, הרצל 28
09-918487 רעננה, היובל 4
צלצל דנאל זה עובד

לעבודה משרדית מגוונת
ובלתי שגרתית דרושים/ות
נשים/גברים
למשרה חלקית/מלאה
שעות עבודה גמישות
במיוחד, העבודה מיועדת
לתושבי הרצליה והסביבה
09-561522 ,574516
עודד/יורם

למשרד פרסום/שיווק
דרושה
פקידה צעירה
ואינטליגנטית
03-6952562

דרושים/ות
מכנאי/הנדסאי מחשבים
(יוניקס) למפעל מתכת
שרטט/ת מכני
אוטוקד 12- תלת מימדי
מלגזנים מנוסים - לטיא
מגלוונים פנ"א לחולון/תיא
מנהל"ש+קלדנית
חשבשבת מנוסות
מתמע"ירשיון ב' (לאוטומט)
צבעים, ירקנים,
קונדיטורים וקונדיטאים
03-5756580 ,5030772

לתאטרון בובות
מפעילים/ות ללא נסיון, אחרי
צבא. ממרם 03-322108
ובצפון 04-252942

לחברת שיווק
בפתח-תקוה
דרוש/ה לעבודה קבועה
מנהלת עבודה במתגם

דרוש קצב
מקצועי, ובסכרות מנוסות,
למסעדה ברעננה.
09-445831

לחברת קוסמטיקה מובילה
סוכנות
מנהלות
רווח 2000 ש"ח+ לחודש
בשעות הפנאי-
באיזור מגורים
03-6107095

שעט בטחון בע"מ
מזכירה מנוסה
3 שנות נסיון לפחות+
המלצות, לניהול משרד
אחראי/ת לשיבוץ
כח-אדם
למשמרות
3 שנות נסיון לפחות
03-5374246/7

"לבית-הקרות"
דרושה צעירה נאה, לעבודה
עם אתגר. 050-281132

פרסונל
שרותי כח-אדם
בחורים/ות מעל גיל 21
לעבודה מעניינת
במשמרות
(עדיפות לסטודנטים/יות
וחיילים/ות משוחררים)
03-5468111
ה' באייר 68, כבר-המדינה ת"א

לפרוייקט שיווקי גדול
במרכז והסביבה
דרושים עד גיל 26
למשרה קבועה/חלקית
03-5745483 לראיון

מטרה כ"א
דרושים/ות
למשרה קבועה במפעל
אלקטרוניקה
מחוטות/
מלחימות
מקצועיות, נסיון בתעשיה.
לעבודה באזור הקסה בבי"ס
מסגר
עם מספר שנות נסיון
ע' מסגר
אחרי צבא + רקע טכני
טלפונים:
03-5628338 ,5618371

עובדי ייצור
+ רקע טכני, ל"ז משמרות,
בפ"ת. 03-5252583,
03-9313345

למשרד בענף הפרסום
מנהל/ת מכירות
שאינם חוששים
מעבודה קשה
03-6745979

אפשרות להרוויח
הרבה כסף
ללא השקעה
מכירות בגדים בבית
מתנה/ת להתקשר
לאבי 03-5647692

פרסונל
שרותי כח-אדם
לחברה מובילה ודינמית
דחוף
• מציג/ות שרות לקוחות
• אנשי טלמרקטינג
03-5468111
ה' באייר 68, כבר-המדינה ת"א

ש"ח 1870
בשבוע לפרטים
+18 מגיל 050-307685

אשר
לעבודה מיידית דרושים
מטפלים/ות
לטיפול וניקיון בבתי קשישים
03-5625034 ,5625038

דרושים
עובדים/ות כלליים, לעבודה
מעניינת בשכר טוב.
03-5627449

למבצע ארצי
רכזים אירגוניים בכל הארץ,
למשרה חלקית + רכב.
03-660441

להפצת עיתון בוקר
רכב/קטנוע חובה, שכר +
תוספת. 03-6968047

לפרסום
בעל כשרון ומוטיבציה,
לעבודה רווחית ומעניינת,
רצוי בעל רכב. 03-5609547

צעיר חרוץ
+ רכב, לאווקת הלוואות,
בשרון ובמרכז. 03-5036486

K&P אבטחה
מאבטחים/ות
03-5252146 ,5286837
13 ש"ח לשעה
24 שעות ביממה

מאבטחים/ות
13
ש"ח
לשעה
■ רובאי 03, פרופיל 65 ומעלה
למוסדות חינוך בת"א.
■ מתאים גם לעולים חדשים
ששרתו בצבא בארצותיהם.
■ תוספת שכר לאחר 6 חודשים!
■ בונוסים נוספים למתמידים!

מוקדנים/ות למשמרות
מתאים לסטודנטים/יות,
השמירה 24 שעות.
03-5171051

אדמיניסטרטיבי
אחראי/ת לתפעול/ה
לבעלי השכלה אקדמאית/
תיכונית, למשרה רצינית.
03-5606605

מהפכה
האזן/י למידע...
24 שעות
03-5442268
04-770142
"קשר"
השיטה השוויצרית
הכרויות לפנויים/ות
בהתאמה עצמית
מהטלפון בביתך...

המכללה
ללימוד אוטוקד
הנדסאי
רוצים אותך עם
AUTOCAD 12
קורס להנדסאים
בנקסון משרד העבודה
טל: 03-6721940

ביה"ס "אופק" למקצועות המינהל
ת"א, טל: 5607178 (13.00-09.00)
בואו ללמוד
חשבשבת
בשעור פרטי, בזמנים נוחים
6 מפגשים וביניהם תרגול ללא הגבלה

למודעה
לאנשים חשובים
03-5468810
קורסים וחוגים

תתיכה
אקדמאית המחבק, לאנשים
אקדמאים בלבד! לשיחה
03-5441861

"חיים רוטר"
(מ- 1985)
03-6966222-3
הכרויות לנישואין
חבר/ה לחיים
בארץ ובחו"ל!!
חילוניים ודתיים
בלי הגבלת זמן!!
סניפים: 09-563747
02-868994 04-773035
06-326188 08-456838

ש.ר.
03-9211721
03-9211526
הדרך הקלה
הבטוחה והבטוחה
להכרויות דיסקרטיות
מכלי
לצרף מבכורות קיימות
מוסכמים בין נשים וגברים
לקשרים נסתרים.

הכרויות

אמרגות/ים
להכרויות בטעם + מסיבות
לפנויים/ות בלבד. 5464560-
03-5466660 ,03-5463622 ,03
04-625107/8

מגב"ל
ישראלי אמריקאי, אקדמי
מבוגר, 50, בעל ילדים בלי
ילדים, במטבילה וכאן, עד
40 למטרת הקמת משפחה.
ת.ד. 21784 ת"א 61217

באווירה נעימה!!
אני הכתה, איכותי, אמתי
ומעגה. 03-6730186

תתיכה אקדמאית
החובה ואיכותית, לאנשים
אקדמאים בלבד!
שיחה 03-5441861

רוצים לקנות

שרותי ליווי

פרטי, מקצית
רשופעת, לפינוק תאילנדי
מיוחד + מבוגרים, "100.
03-6813444

יפה, שופעת
וסבלנית, לאנשים שיודעים
להנות, למבוגרים ורציניים.
03-5180842

"הכי IN בעיר"
איכותיות/ים להכרויות
בשפע + מסיבות לפנויים/
ות בלבד!! 03-5464560,
03-5466660 ,03-5463622
04-625107/8

ש י ע ו ר

תנורי אפיה

שידוכים

דרישום קבלנים

הצעות עבודה

ב ת י ו ת

P.O.B LONDON
N.16 5SS ENGLEND

טבלאות

גדודי ביטוח

עובדי ביטוח

אנשי אחזקה

חשמל אלקטרוניקה

הנהלת חשבונות

קורן זהב
דרוש/ה
קורות חיים לת.ד. 15217 ראשל"צ
AUTOLISP נסיון בתכנון

קורן זהב עוזרים בשבילך
דרוש/ה
רצוי+רכב להפקים
רח' הרצל 63, ראשל"צ
טל: 03-9662219
טל: 03-9674771

מיזוג אויר-חברת
בעל
רקע
לניהול מחסן ובית
מלאכה לייצור מזגנים
טל. 03-9218861

למשרד מהנדסי
דרוש
הנדסאי/ת - בנאי/ת
שרטוט קונסטרוקציה.
בענף ופלדה
ידע ו/או המחשב

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מי צ[illegible] חדשות

מאת אורית שוחט

מספר הצופים במהדורות החדשות של [illegible] הראשון והשני גם יחד נמצא בירידה. קשה [illegible] את נתוני האמת, מפני שכל עורכי הסקרים [illegible] על סודות לקוחותיהם, אבל ההערכה היא ש[illegible] ערוץ 1 ו-2, בשעה שמונה בערב, שווה [illegible] בשיעורי הצפייה, ויחד אינן מגיעות ל-30%.

לאן נעלמו כל צופי "מבט", שעל פי הער[illegible] 60%, 70% ו-80% מהצופים רק לפני שנתיים [illegible] כולם ברחו לכבלים, ואולי מלכתחילה לא הי[illegible] רבים כל כך ב"מבט" מלכתחילה? מה שברור [illegible] הוא שהטקס הלאומי של צפייה קולקטיבית [illegible] שות ב-9 בערב עבר מן העולם. אתו נעלם [illegible] הזכות האחרונה להיות מעודכנים.

כמספר הסוציולוגים והמומחים לתקשורת [illegible] מספר ההסברים לתופעה של בריחה מהחדשות. [illegible] בר אחד הוא שתהליך השלום משרה שלווה [illegible] האזרחים ומנתק אותם מהצורך הדחוף ב[illegible] הסבר אחר הוא שהילדים נעשו ממונים על ה[illegible] דחוק בבית. הסבר נוסף הוא הפקקים בכבישים [illegible] מים לאנשים השבים מהעבודה לשמוע חדשות [illegible] כנית. בבית אינם רוצים עוד מאותו הדבר. [illegible] הסבר מקובל הוא שככל שאפשרות הבחירה [illegible] יותר, כן מתמעטים הצופים. הרי ממילא אי[illegible] לראות הכל. "הכבלים מציעים לצופים אמצעי [illegible] לום מהחדשות", אמר לפני כמה חודשים אורי [illegible] רון, מנכ"ל חברת איי־סי־פי הרוכשת ל[illegible] הכבלים את התוכניות בחו"ל. מירון חושב ש[illegible] של הציבור לא לדעת מה קורה, כשם שכתוב [illegible] עת", והשאלה אם אי־צפייה בחדשות אינה [illegible] בדמוקרטיה, כפני שהיא מטפחת אנשים חסרי [illegible] במתרחש, אינה מעסיקה אותו במיוחד. הדבר [illegible] שהוטל עליו הוא לדאוג שאנשים רבים ככל ה[illegible] יצפו בתוכניות שהוא רוכש, ומבחינתו, תוצאות [illegible] של סקרי הצפייה משביעות רצון.

יחסם של בעלי הכסף בערוץ השני [illegible] "הזכיינים") אל חברת החדשות של הערוץ [illegible] הוא התגשמות כל חלומות הזוועה שהיו ל[illegible] הערוץ המסחרי. הבעלים רוצים כמה שפחות [illegible] בכמה שפחות כסף. יש ביניהם שחברת החדשות [illegible] בכלל מטרד בעיניהם. הרי בשיעורי צפייה כ[illegible] כים אי־אפשר להשיג פרסומות יקרות, [illegible] הרשות אפשר לשדר עוד תוכנית בידור, אולי [illegible] משחק טלוויזיה דמוי חדשות עם יגאל שילון [illegible] אלי יצפאן יתחפש לבנאזיר בוטו ויעבוד על [illegible] שהוא בא לבקר אותו. המפרסמים היו קונים [illegible] כזאת בשתי ידיים.

בכתב־העת האמריקאי "ניו ריפבליק" הת[illegible] בשבוע שעבר מאמר על מצבה הגרוע של [illegible] סי־אן־אן. מאז מלחמת המפרץ, כשצפו ברשת זו 11 מיליון אמריקאים, היא מידרדרת כל הזמן, ובחודש האחרון צפו בה רק 360,000 בתי אב באמריקה, בשעות השיא. דווקא מהדורות החדשות של הרשתות הוותיקות זוכות בשיעורי צפייה גדלים והולכים. חדשות סי־בי־אס, שהן הפחות פופולריות, מגיעות אל צופים רבים פי 20 יותר מסי־אן־אן.

ההסבר שמציע העיתון הוא שסי־אן־אן המאיסה על הצופים את החדשות, והפכה אותן לעניין טכני בלבד. אנחנו שם, אנחנו מצלמים מהזווית הנכונה, בשידור חי, אבל אל תדרשו מאתנו להבחין בין עיקר לטפל, לנתח, להעמיק, לחשוף, לבקר. את כל הדברים האלה מחפשים הצופים ומוצאים בתחנות הוותיקות.

סי־אן־אן אף נעשתה חלק מהשלטון, במקום להיות לו אופוזיציה. הבית הלבן מתקשר לסי־אן־אן במקום לקיים מסיבת עיתונאים. סי־אן־אן מפגישה מנהיגים, מקשרת ביניהם, היא משמשת שירות דיפלומטי ושירות ידיעות למערכות העיתונים. רוב צופי סי־אן־אן הם עיתונאים ופוליטיקאים, לכן נדמה לפעמים לעיתונות שמה שהיה בסי־אן־אן הוא נחלת הכלל, וזה לא נכון כלל.

סי־אן־אן, טוען ניו ריפבליק, הורידה את רמת הדיווח העיתונאי. כולם נוסעים לכל מקום, בעקבות צוותי הדרך שמתווה סי־אן־אן לעיתונאים, וכשהם מגיעים, הם מנסים לייצר חדשות בכוח. "אני נמצא במקום, ואדווח לכם אם יהיו התפתחויות", זה משפט שגור במהדורות החדשות של סי־אן־אן, וגם אצל מחקיניו. כששולחים צוות למקומות מרוחקים, מוכרחים להמשיך לשדר משם לאורך זמן גם כשאין עוד מה לומר. בדרך כלל מגיעים לנקודות השידור המרוחקות אנשים שאינם בקיאים בנושא שנשלחו לסקר. הם רק היו נמרצים דיים לצאת לדרך.

לתחנות האמריקאיות הוותיקות יש עכשיו עדנה, אבל נדרשה להן סבלנות של 14 שנה כדי לחזור ולהיות גורם מרכזי בהוויה האמריקאית, ולמרות כל זאת, שום רשת אמריקאית המכבדת את עצמה לא חשבה על סגירת מחלקת החדשות או ניוונה בתקופה שהצופים ברחו לסי־אן־אן.

עורכי החדשות בערוץ הראשון והשני צריכים לנסות לעשות חדשות טובות יותר. להיות פחות חוברי השלטון, לראיין פחות פוליטיקאים, לדווח פחות על המובן מאליו ומה שכבר נטחן יום שלם ברדיו, לנסות לחשוף, לגלות, לבקר, להרהר. לא לצלם כיתה ביום הראשון ללימודים, אלא לייצר כתבות כמו זו שהיתה ב"יומן" של יום שישי שעבר, על שכבת התלמידים המטופלים במערכת החינוך, המכוללת עולים, מזרחים וערבים. חדשות שיש בהן עניין יחזו מעבר לרגע השידור, ויהיו בלתי מותנות בשיעורי צפייה, כי יהיה להן הד גם למחרת בבוקר.

ארז טל ומירב לוין.

גלגל המז[illegible] של כולנו

מאת אורי קליין

ב"גלגל המזל", בערוץ השני, ציינו השבוע א[illegible] התוכנית ה-50, ולרגל האירוע הרחיבה מירב לוי[illegible] עוד כבודו של ארז טל, מנחה השעשועון, את את[illegible] מלות התפעלות שלה: היא אמרה גם "ואו" [illegible] "אי־וואו" ופעמים אפילו "שיו" היא התפעלה בעיק[illegible] מהעוגה בצורת גלגל המזל, ועליה נרות ודיוק[illegible] דינור, שגולגלה לאולפן בראשית התוכנית כ[illegible] לציין את המאורע. טל ציין שזו מתנתו לה לרגל[illegible] היובל, ובחיוך של זימה מרומזת שאל: "ומה הבונ[illegible] לי?"

במקום לשמוע את תשובתה עברנו לפרסומות. "גלגל המזל" אינה זקוקה להתבדחויות במנות כאלה. היא מוצר טלוויזיוני שמולה "פנומן" יאה לה. התוכנית המקומית היא העתק מדויק כמעט של שעשועון מתוצרת אמריקה, שכשידורו שם החל לפני יותר מעשר שנים וגרסותיו השונות משודרות כמעט בכל שוק טלוויזיוני בעולם (הצפייה בגרסה הרוסית שלו, לפני כמה שנים, הוכיחה לי, יותר מכל עדות אחרת כמעט, שהסוציאליזם מת סופית). מדוע דווקא שעשועון זה היה למצליח ביותר בתולדות הטלוויזיה? זה, כמובן, גם שאלה של מזל, אולם הסיבות העיקריות להצלחתה נובעות מהשילוב המתקיים בה בין פנטסיות שונות ובין האופנים השונים שבהם היא מערבת את קהל הצופים בתוכה.

התוכנית משלבת בין מזל לידע, ומעניקה לשולטים בשני אלה עוצמה כלכלית. שלושת המשתתפים בתוכנית ששודרה השבוע, למשל, היו חייבים לדעת שיש ספר ושמו "הקלות הבלתי נסבלת של הקיום", אולם כדי שיוכלו להוכיח זאת, הם חייבים תחילה לתמרן את הרולטה, שהיא הצבע המרכזי של השעשועון, כך שתעניק להם את ההזדמנות להפגין ידע זה. בתמורה הם זוכים בפרסים כספיים ואחרים (קטנוע או סוף־שבוע בטבריה, למשל), וזה שצבר בתוכנית את התמורה הכספית הגבוהה ביותר נהנה בסופה מההזדמנות לזכות במכונית.

העיקרון המנחה את הגרסה המקומית כמוהו כעיקרון של התוכנית המקורית, אך הוא חורג מזה בחלקה השני והמשלים. בגרסה האמריקאית, הזוכה בכל אחד מהסיבובים הנכללים בתוכנית נהנה מן האפשרות לקנות בכסף שזכה בו שלל מוצרים שהאולפן גדוש בהם, ממערכת כלי שולחן ועד לטיול להוואי. האולפן נהפך לסופרמרקט מהאגדות, והזוכה בו, ודרכו אנו, הצופים בו, זוכים להגשים פנטסיה של צרכנות מושלמת וחסרת גבולות. "גלגל המזל", כמו רוב השעשועונים, מבוסס על מבחני ידע, אך בו, יותר מאשר בשאר השעשועונים, מודגשת התמורה המיידית הנובעת מהיותך משכיל אך גם בר מזל (ולאחר אין עוד בלי השני): היכולת לרכוש ולרכוש. מהגרסה המקומית ניטלה יכולת הרכישה והדבר מפחית במידה ניכרת מעוצמתה הבידורית. היעד הוא עדיין חומרי (והרגעים הפחות מעניינים בתוכנית הם אלה שבהם מצמיד המנחה לבגדי המשתתפים מדבקות המציינות במה זכו, כאילו הם עצמם נהפכו למוצר המוצע לרכישה), אך התוצאה, שלכאורה היא וולגרית פחות מהמקור האמריקאי, נהפכת לשגרתית יותר.

סגנון ההנחיה של טל משלב בין התנשאות לחביבות. לרגעים נדמה שהוא עומד לטפוח על כתפיהם של המתחרים כדי להביע את הזדהותו עמם, ופעמים רבות עוד יותר הוא מעביר את התחושה שאילולא הנחה את התוכנית, לא היה צופה בה כלל והשתתפות בה היתה בכלל למטה מכבודו. אישיותו הטלוויזיונית אינה לבבית או אמפתית, התחושה היא שהוא פועל בעזרת מרווחים פנימיים שמתקתק בו ללא הפסקה ומסייע לו לשמור על הקצב ועל רמת האנרגיה האחידה של התוכנית. הצורך להיות "חי" לאורך כל התוכנית משתלב ברצון התמידי להציג את עצמך כ"קול", והתוצאה היא נימה קלה של אירוניה, המדגישה עוד יותר את אופיה המכני של התוכנית כולה.

לוין מנסה לשרוד בתוך החלל שהתוכנית, המנחה שלה ותפקידה המסורתי כאשה הנוצצת של השעשועון הטלוויזיוני מותירים לה, והיא עושה זאת במאמץ רב מדי. נוכחותה הנוחות אמורה לאזן את מידת הסמכותיות והריחוק שמפגין טל, אך התוצאה מביכה, והיא נהפכת למרכיב נוסף של התוכנית אשר כלפיו יכול טל, ודרכו אנחנו, להביע את תחושת ההתנשאות שלה. בתוכנית ששודרה השבוע היא לבשה משהו בשני חלקים שנוצר כנראה בהשראת "הפלינסטונס". היא נראתה נהנתה להסב את תשומת לבנו לעובדה שאחד המשתתפים בתוכנית השבוע נקרא ברטי ואחרת ברטה ("ברטי וברטה" היא צווחה בעונג), ולקראת הסיבוב האחרון הכריזה כי במפתיע שהיא צריכה ללכת הביתה ומבקשת לפיכך שהסיבוב ייערך במהירות.

הצורך שלה להוכיח את קיומה – בתוך מסורת טלוויזיונית ששללה בדרך כלל קיום זה, ודרשה מהאשה שבתוכה להיראות טוב ולשתוק – הוא מובן (בגרסה המקורית של "גלגל המזל" עשתה היסטוריה כאשר העניקה לוונה וייט, "הופכת האותיות" האגדית שלה, את ההזדמנות לומר כמה מלים בסוף כל תוכנית). אולם תובענותה האידיוסינקרטית לזכות בתשומת לבנו, ולא באמצעים המעודנים ביותר, משיגה תוצאה הפוכה, והיא הופכת לאובייקט נוסף במציאות טלוויזיונית משוכללת המוכיחה שכל תחומי הידע שווים ומטרתם אחת: הרווח הכלכלי. כל מה שצריך כדי להשיג מטרה זו הוא מזל, ואין זה משנה אם אתה אחד ממשתתפי התוכנית, המנחה שלה או האשה שבתוכה: כולנו מוצעים למכירה.

מכתבים למערכת הארץ

הודו של ליבוביץ

אולי בגלל גילם של הכותבים על פעולתו המדינית של פרופסור ישעיהו ליבוביץ המנוח, הם התרכזו בתקופה שהתחילה ביוני 1967. ברצוני להוסיף שפעולתו התחילה הרבה לפני כן, כשהיה הרבה יותר קשה להביע דעה עצמאית. אני התחלתי לקרוא את מאמריו של ליבוביץ בחורף 1953/54, בביטאון "בטרם", כשהייתי סטודנט "טרי" באוניברסיטה העברית. אף ש"בטרם" נערך על ידי חבר מפא"י, נחשבו או קוראיו ל"חשודים", והדרך היחידה כמעט להתגבר עליו היתה ללכת למשרדי המערכת. כדאי להזכיר שבתקופה ההיא, בכל חלקי החברה הישראלית (יהודית לא פחות מערבית), כולל האוניברסיטה, פעלו מלשינים־מתנדבים שהיו מודיעים על דעות חבריהם לש"ב או ל"מפלגה". דעותיו של ליבוביץ בזכות החופש ובגנות "השיטה" ששלטה אז, שפורסמו בעיקר בביטאונים קטני תפוצה, היו לדעתי אחד הגורמים החשובים שפקחו את עיניהם של אנשים ביחס למהותה של החברה הישראלית. הרבה ממה שכתב אז עדיין נכון.

אם כי גופו של ליבוביץ טמון עכשיו באדמה, הרי החלק החשוב שבו – רוחו, כפי שהיא מתבטאת בכתביו – חי אתנו וימשיך לחיות לדורות. איני מתכוון כאן להערצה עיוורת ולפולחן אישיות, אלא להכרה בגדולה הכוללת ויכוח, כי רק עם אדם גדול יש טעם להתווכח. על מוקירי ליבוביץ האמיתיים לפעול כדי שכתביו המפוזרים והקשים להשגה ייצאו לאור בצורה השווה לכל נפש. כך נבטיח שרוחו של ליבוביץ תמשיך להשפיע גם על אלה המכירים אותו עכשיו רק בצורה חלקית.

ישראל שחק
ירושלים

להגן על השכר הריאלי

הסכם תוספת היוקר, ש"בישלה" לנו הנהגת ההסתדרות הקודמת, משמש עלה תאנה לשחיקת השכר. וכך, בעת שהמדד עולה ב-1% לחודש, תוספת היוקר משולמת פעמיים בשנה, הרי בהתייקרות של 6% בחצי שנה הפיצוי הוא של 2.55%, ומכסה רק 42.5% מההתייקרות. עקב פיצוי חלקי זה, המצטרף להפסד כוח הקנייה מחמת העדר כל פיצוי במשך 10 חודשים בשנה, מפסיד השכיר, על פי הסדר תוספת היוקר הקיים, כ-6% משכרו נטו, ובין 8% ל-10% משכרו ברוטו.

האוצר, וכל אלה שהרוויחו מעליית מחירים, מטיפים לשכירים שהשמירה על הערך הריאלי של השכר תלבה את האינפלציה, ועושים כמיטב יכולתם לגרוע אף מתוספת יוקר מסורסת זו. אך אילו לא העלו התעשיינים את מחירי מוצריהם היה המדד עולה פחות, ותוספת היוקר הנדרשת היתה קטנה יותר; אילו לא העלו הקבלנים את מחירי הדירות, היה המדד עולה פחות ותוספת היוקר הנדרשת היתה קטנה יותר.

ההנהגה החדשה של ההסתדרות חייבת לבטל את הסכם תוספת היוקר הקיים ולחתור להסכם שיבטיח לשכירים את מלוא הפיצוי בגין ההתייקרויות. פעולה זו חשובה לא רק למען הצדק הסוציאלי, היא חשובה עוד יותר לחוסן הכלכלי ולמרקם החברתי של המדינה. שחיקת השכר יוצרת מוקדי מתיחות, גורמת נזקים בשל סכסוכי העבודה ושביתות. עובדים ששכרם נשחק, במיוחד במגזרים ציבוריים, פורצים את הסכמי השכר, והוצאות העסקתם עולות בהרבה על פיצוי בגין ההתייקרות שהיו מקבלים אילו שולם להם במלואו.

נסים נסים
הרצליה

ריבית ואינפלציה

בכל פעם שהאינפלציה מאיימת להרים ראש, נזעק בנק ישראל ומעלה את הריבית. האמנם זוהי הדרך הנכונה? אכן, בהעלאת הריבית יש משום צינון הביקוש, אך יש גם תוצאות לוואי אחרות שהשפעתן הפוכה. כסף הוא גם מוצר וגם תשומת ייצור, והריבית היא בעצם מחיר הכסף. להעלאת מחיר זה יש השפעה אינפלציונית, כמו למחיר כל תשומה אחרת. אין להתעלם גם מההשפעה הפסיכולוגית על הציבור: כאשר הממשלה מאותתת שהיא חרדה מאינפלציה, מזדרזים הכל לקנות עכשיו את האשראי ואת המוצרים שניתן לרכוש בו. גם מחיר מטבע חוץ עלול לעלות עקב כך, וזה גורם לאינפלציה בעתיד. מה בכל זאת צריכה הממשלה לעשות כנגד האינפלציה? הדרכים לכך מופיעות בכל ספר כלכלה למתחילים.

נחמיה תנא
רעננה

אין חדר הנצחה בנבי־יושע

לנבחרינו אין מודעות לגבי מחויבותם לבוחריהם. דוגמה לכך היא הטיפול בבעיה החשובה לי מאוד – הקמת חדר הנצחה ל-28 הנופלים על כיבוש מצודת נבי־יושע. בין הנופלים היה אחי, ספי אהלי. ב-1988 יזם קצין חינוך ראו הקמת חדר הנצחה במשטרה. ליד המשטרה נמצא קבר אחים גדול לנופלים על כיבושה. באוסף חומר מהמשפחות השכולות, החדר עמד להיפתח באותה שנה. כיוון שלא אישרו נכונות של חיילת בחדר, נדחתה פתיחת החדר עד היום. במשך שש השנים מאז ועד היום איני מרפה מיוזמי משימה חשובה זו, ואף הוזמנתי לישיבות בעניין זה אצל קצין חינוך של אזור הצפון. החומר שנאסף והופקד בפיקוד צפון הלך לאיבוד. שוב הכינו חומר המתעד את הנופלים, וגם 28 צילומים שלהם, אשר מוסגרו. הצילומים מוטלים מאובקים בחדר ההנצחה, החומר המתועד מוכן, אך סידור החדר היה הסיבה לדחייה בחודשים האחרונים. עד כה לא נענו פניותי לסגן שר הביטחון וללשכת הרמטכ"ל. כך נראים הדברים במדינתנו.

אביבה אהלי
תל אביב

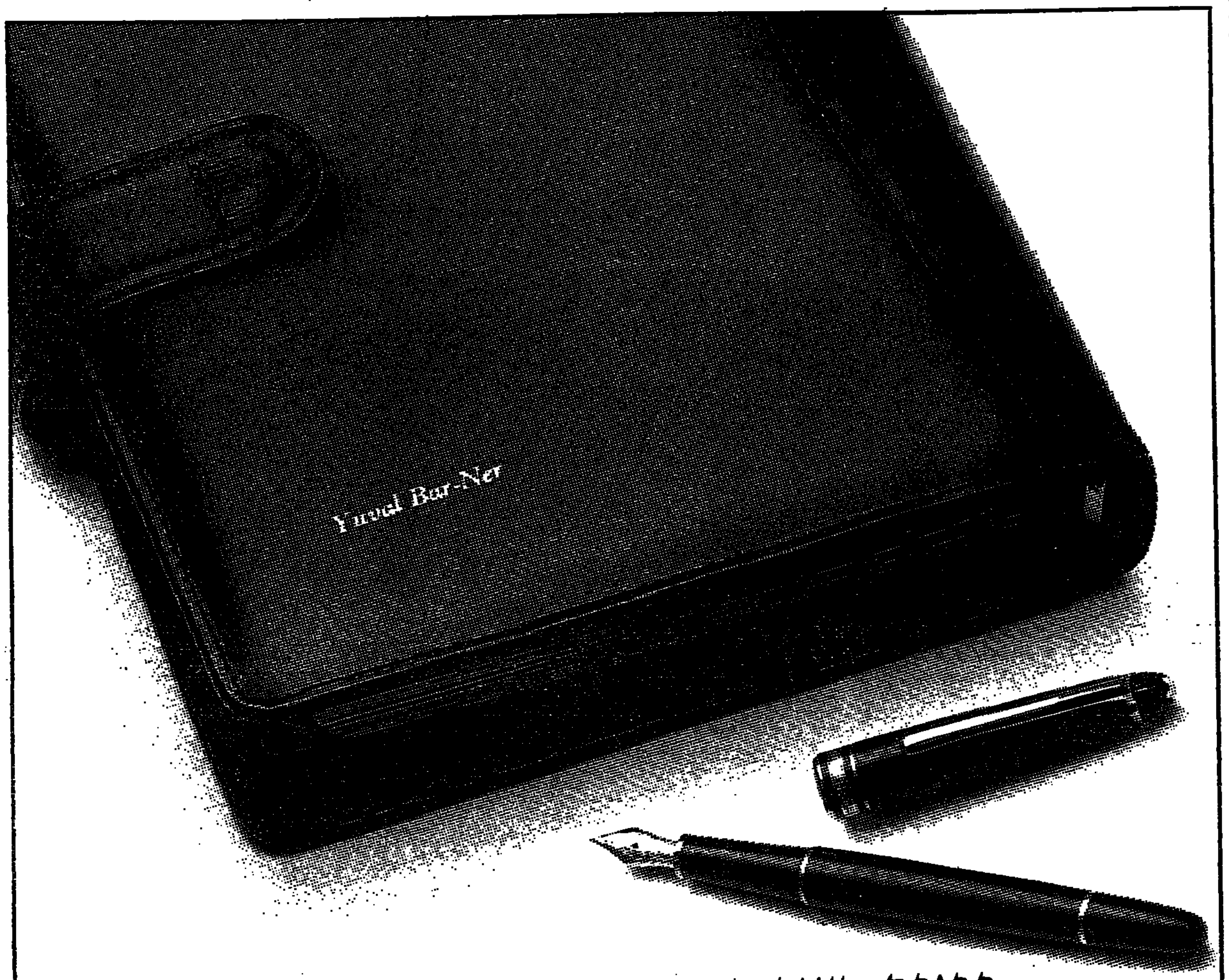

כריכת העור המשובח עם הטבעת הזהב
היא רק התפאורה לדבר האמיתי שאתה קונה...

יומן היצואן, יומן העסקים מס' 1 של ישראל, מכיל כ-23,500 יחידות מידע, בערכת המידע המפורטת ביותר שהופקה בישראל מעולם, מתעדכן פעמיים בשנה (בינואר ובמאי) וגודלו 21x28 נטו, בכריכת עור מהודרת עם הטבעת שם בעל היומן בזהב.

היומן השנתי בן 16 חודשים (ספטמבר 94 עד 31 בדצמבר 95) ◆ כולל מועדים וחגים של כל העדות והדתות בישראל, יהודים, מוסלמים, דרוזים, נוצרים וכו' ◆ מידע קלנדרי על 100 מדינות בעולם ◆ לוח תכנון שנתי 1994-5 ◆ לוח תכנון שנתי 1995-6

ערכת המידע כוללת ◆ גיוס השקעות, שיתופי פעולה, קרנות ממשלתיות לפיתוח עסקים ותקנות ◆ שוק ההון, הבורסה, שיטות תשלום וביטוח ◆ מערכות תובלה אווירית, ימית ויבשתית ◆ מכסים, שילוח ואריזה ◆ מאגרי מידע, יועצי שיווק, טבלאות השוואה של תעריפי הפרסום במדיות השונות ◆ מוסדות יצוא, כנסת ישראל, הבכירים במשרדי הממשלה השונים ◆ פרופיל ומדריך של מדינות העולם ◆ מדריך השירותים בישראל ◆ מוסדות ואירגונים, אנשי מפתח בתקשורת, 500 השמות של גדולי הכלכלה והעסקים בישראל

חייג עכשיו 03-5221058

ויומן העסקים הטוב ביותר בישראל - שלך תמורת 420.- ש"ח

המחיר כולל כריכת עור, הטבעת השם בזהב, יומן וערכת מידע, 2 עידכונים במשך השנה (בינואר ובמאי) דמי משלוח ומע"מ.

עקב תקלה טכנית לא מופיעים היום בטבלאות נתוני הרווח הנקי ומכפילי החברות.

בנקים ותכ' אחזקה

משכנתאות

מימון

ביטוח

מסחר

שרותים

תיירות

מחשבים

נדל"ן ובינוי

חקלאות

מזון וטבק

טקסטיל

אלקטרוניקה

מתכת ובניה

מוצרים כימיים

עץ ונייר

אזהרה:

מערכת הארץ עושה במיטב יכולתה לרכז ולעבד תוך זמן קצר נתונים לידיעת הקורא. כל שימוש בנתונים המתפרסמים, טעון בדיקת אימות, והחלטה על ידי המשתמש נעשה על אחריותו.

מילון מושגים וקיצורים

% ביצוע: אחוז ביצוע חלקי. שער נמוך: השער הנמוך ביותר ב־12 החודשים האחרונים. שער גבוה: השער הגבוה ביותר ב־12 החודשים האחרונים. תשואה חודשית: התשואה של נייר הערך מתחילת החודש. תשואה שנתית: התשואה של נייר הערך מתחילת השנה. תאריך הדיווח: תאריך הדו"חות הכספיים האחרונים שפורסמו. מכירות, רווח נקי: במליוני דולרים, ב־4 הרבעונים האחרונים. תבמ: תנודה בלתי מוגבלת. הפ: הפסקת מסחר. הממ: הפסקת מסחר ממושכת. לנ: לא נסחר. שב: שער בלבד. ק: קונים בלבד. מ: מוכרים בלבד.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שם החברה	השער אתמול	% ביחס שער	המחזור בשח	תמורה במליוני שח	שער בנק	שער בזק	שער שנתי	תשואה/ שנתית	שער נמוך	שער גבוה	תשואה חודשית	תשואה שנתית	תאריך הדיוח	מכפיל רווח	הון עצמי	שווי שוק	שווי/ הון עצמי

תעשיות שונות

השקעה ואחזקות

חיפושי נפט

מקבילה

Bywater England

ISO 9000

המרכז הישראלי לניהול
מכון הישראלי לניהול

קורס עורכי מבדקים מובילים
Lead Assessors

מנחי הסדנה:
BYWATER חברת - Mr. Ala Rix
דר' שאול יבאי - ישראל

הקורס היחיד בארץ הרשום ומאושר ע"י IQA

5 ימים רצופים החל מ-94, בת"א

שפת הלימוד אנגלית ועברית

פרטים והרשמה: טל. 03-6957202

ISO 9000

המרכז הישראלי לניהול
בית-הספר למנהלים

מינהל עסקים

מחזור מ"א
לימודי תעודה - 440 שעות במשך 8 ..., אחת לשבוע בימי ד'.
תאריך פתיחה: יום ד', 19.10.94

הקורס מיועד ל — מנהלים בעלי ... בדרגי ניהול תיכוניים ומעלה, המעוניינים לרכוש ידע עיונות וטכניקות ניהול ...

נושאי הלימוד — הקורס ... סיבות לימוד: ■ לימודי רקע ■ חשבונאות וכספים ■ לימודי ניהול ■ ... ■ לימודים אינטגרטיביים.

לכבוד: בית-הספר למנהלים
מגדל רמת אביב דרך נמיר 151 ת"א, טל. 6990234

שם פרטי ומשפחה ____ ארגון ____ כתובת ____ טלפון ____ מיקוד ____ טלפון ____ חתימת המשלוח ____

לקבלת תשקיף מפורט מלא את הספח ושלח אלינו

מילגת לימודים ע"ש שלמה ... ז"ל

נתוני בורסה / 1.9.94

במה ב

במה ג

משתנים

במה א

אגרות חוב / 1.9.94

אג"ח ממשלתיות
ריבית משתנה - גילון

סדרה	שער	שינוי בנק'
גילון 2125	102.2	-0.6
גילון 2126	102.8	--
גילון 2180	103.7	+0.4
גילון 2201	99.9	--
2202	100.1	+0.1

אג"ח ממשלתיות
גליל משופר, שגיא, גבע, כפיר

סדרה	שער	שינוי בנק'
שגיא 4.75% 4229	236.6	+0.2
גל"ל 4.35% 3833	329.0	--
גל"ל 4.25% 3834	323.0	--
שגיא 4.75% 4230	234.9	+0.2
שגיא 4.75% 4231	231.1	-2.6
שגיא 4.75% 4232	228.4	+0.1
גל"ל 4.25% 3751	1061.0	+13.0
03752	421.0	-2.8
03753	397.8	-8.0
03901	402.0	--
03902	385.0	+3.0
03903	385.0	+4.0
03791	319.0	--
03904	378.0	+1.0
03792	314.0	--
04601	189.6	+0.4
04602	187.1	--
04603	193.7	+0.2
04604	191.7	+0.4
04605	192.9	--
04606	191.5	--
04607	192.0	+0.4
04608	189.7	+2.8
04609	184.3	+0.3
04610	177.2	+0.4
04611	172.8	--
04612	166.5	+0.4
04613	163.6	+0.4
04614	166.0	+0.6
03754	381.9	+2.0
שגיא 3.00% 4119	157.7	-0.6
שגיא 3.00% 4120	158.2	--
04121	156.6	-1.4
03862	225.4	+1.0
04122	155.9	-0.3
03863	220.9	--
03755	370.0	+5.0
03864	217.9	--
04123	153.6	-1.0
04124	149.4	-1.0
03865	211.6	+0.3
03756	354.0	-5.0
03866	209.5	--
03757	358.0	+10.0
04125	143.9	-0.4
03758	342.0	--
03867	207.3	+0.3
04126	140.0	+0.4
03759	354.0	+10.0
03760	342.0	+10.0
04127	137.8	-3.0
03761	343.0	+1.0
04128	138.1	+0.5
03742	334.0	+1.0
04129	136.9	--
03763	334.0	+1.0

סדרה	שער	שינוי בנק'
שגיא 2.00% 4233	157.8	--
שגיא 2.00% 4234	157.4	--
03764	322.0	-1.0
03765	311.0	+1.0
03766	315.0	+0.8
04130	133.1	-0.8
03767	305.0	-2.0
03768	295.2	+1.5
03769	300.0	+1.0
03770	308.0	+0.4
03771	308.0	+0.3
04235	148.0	+0.5
03772	304.0	+0.3
03773	295.2	+0.2
03774	292.0	-0.2
04236	137.7	-0.8
03775	292.8	-2.0
04237	137.3	-0.4
04238	135.4	--
03776	285.0	--
03777	282.6	--
04239	135.2	+0.5
04240	131.6	--
04241	128.5	+0.2
04242	129.0	+0.1
04243	128.5	+1.8
04244	125.5	--
04245	122.3	-0.5
03778	234.7	-0.4
04246	118.5	--
04801	300.0	+4.0
04802	296.8	--
04247	116.0	+1.8
04803	306.0	-7.0
04248	113.0	-1.0
04249	109.9	-0.3
3.00 4250	103.0	+0.6
03779	185.5	-0.1
04804	262.4	--
03780	184.0	--
04807	258.9	--
גל"ל 2.50% 3781	162.4	+4.7
03782	166.1	--
03783	165.5	+2.0
03784	159.7	-0.3
03785	156.4	--
04808	217.4	--
04809	221.7	--
03787	145.4	-1.0
4810	211.5	--
05401	317.0	--
05201	266.8	--
05402	312.0	+4.0
05202	225.1	+7.5
05203	266.1	+5.0
05403	306.0	--
05404	303.0	--
05405	295.2	-1.0
05204	220.2	-2.0
04811	152.3	--
04812	148.1	+1.1
04813	147.6	+1.6
גל"ל 2.50% 4901	152.7	--
05406	256.0	--
04814	147.0	+4.0
04815	143.3	--
05407	256.4	+3.1
04816	146.7	+3.0
04817	142.8	+0.8

אג"ח קונצרניות
צמודות מדד

אג"ח קונצרניות
צמודות מט"ח - מר"פ

אג"ח קונצרניות
צמודות מט"ח

אג"ח קונצרניות
צמודות דולר או מדד

אג"ח קונצרניות
צמודות מדד או סל מטבעות

תוצאות המסחר באופציות מעו"ף אתמול

שם האופציה	שער בסיס	מחיר קובע	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים	מחיר נמוך	מחיר גבוה	מחזור ביחידות	תמורה בשקלים	פוזיציות פתוחות
C 001 SEP	17841	18260	419	2.35	18260	18260	1	18260	3115
C 120 SEP	6160	6540	380	6.17	6540	6540	3	19620	1452
C 140 SEP	4220	4271	51	1.21	4040	4600	125	518200	689
P 140 SEP	41	25	-16	-39.02	25	45	785	22485	19423
C 145 SEP	3786	3650	-136	-3.59	3600	3700	2	7380	747
P 145 SEP	51	23	-28	-54.9	20	40	871	25376	5866
C 150 SEP	3250	3158	-92	-2.83	3100	3720	30	97880	1733
P 150 SEP	74	26	-48	-64.86	25	60	1870	52235	12104
C 160 SEP	2270	2617	347	15.29	2120	2640	219	544340	3856
P 160 SEP	140	40	-100	-71.43	32	120	1983	151582	17976
C 170 SEP	1368	1735	367	26.83	1200	1780	456	671800	7160
P 170 SEP	258	114	-144	-55.81	100	260	2609	440760	15099
C 180 SEP	700	890	190	27.14	650	920	2640	2103980	14352
P 180 SEP	550	260	-290	-52.73	240	590	1797	785960	13463
C 190 SEP	306	351	45	14.71	240	370	2936	921475	18604
P 190 SEP	1060	644	-416	-39.25	620	1130	1313	1118590	7538
C 200 SEP	100	120	20	20	80	120	3157	312485	28898
P 200 SEP	1900	1374	-526	-27.68	1350	1930	247	407040	3386
C 210 SEP	57	60	3	5.26	40	60	1842	89672	18172
P 210 SEP	2754	2360	-394	-14.31	2360	2860	249	668080	5777
C 001 NOV	17926	18269	343	1.91	17800	18300	123	2200640	862
C 110 NOV	7500	7300	—	—	—	—	—	—	176
C 150 NOV	3500	3991	491	14.03	3900	4000	14	55680	158
P 150 NOV	311	190	-121	-38.91	190	325	888	201670	3013
C 160 NOV	2860	3079	219	7.66	2900	3260	36	108160	677
P 160 NOV	500	307	-193	-38.6	230	520	340	148700	4658
C 170 NOV	2240	2573	333	14.87	2160	2640	70	190780	1421
P 170 NOV	820	544	-276	-33.66	520	880	304	225010	4491
C 180 NOV	1664	1859	195	11.72	1560	1860	501	870280	2131
P 180 NOV	1242	864	-378	-30.48	830	1320	472	472130	3210
C 190 NOV	1104	1309	205	18.57	1050	1340	436	510950	3310
P 190 NOV	1700	1286	-414	-24.35	1250	1720	315	444430	1475
C 200 NOV	700	800	100	14.29	650	820	785	578510	5164
P 200 NOV	2277	1792	-485	-21.3	1770	2360	149	285810	1250
C 210 NOV	400	475	75	18.75	370	480	1060	457620	8164
P 210 NOV	2950	2420	-510	-17.41	2420	3000	101	262280	1223

תוצאות המסחר באופציות על שער הדולר אתמול

שם האופציה	שער בסיס	מחיר קובע	שינוי בנקודות	שינוי באחוזים	מחיר נמוך	מחיר גבוה	מחזור ביחידות	תמורה בשקלים	פוזיציות פתוחות
sC 240 OCT	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 290 OCT	2130	2130	—	—	—	—	—	—	—
sP 290 OCT	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	20
sC 295 OCT	1300	1300	—	—	—	—	—	—	—
sP 295 OCT	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	232
sC 300 OCT	811	811	—	—	—	—	—	—	—
sP 300 OCT	מבוקש	מבוקש	—	—	800	820	112	89760	885
sC 305 OCT	418	410	-8	-1.91	400	420	145	59260	2996
sP 305 OCT	90	90	—	—	—	—	—	—	101
sC 310 OCT	194	189	-5	-2.58	180	190	95	17565	1097
sP 310 OCT	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 240 DEC	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 300 DEC	1230	1230	—	—	—	—	—	—	—
sP 300 DEC	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	580
sC 305 DEC	768	789	21	2.73	760	800	35	27120	1449
sP 305 DEC	380	380	—	—	—	—	—	—	1
sC 310 DEC	415	410	-5	-1.2	410	410	140	57400	617
sP 310 DEC	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 315 DEC	216	210	-6	-2.78	210	210	2	420	786
sC 240 FEB	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 295 FEB	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sP 295 FEB	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 300 FEB	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sP 300 FEB	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 305 FEB	1100	1100	—	—	—	—	—	—	37
sP 305 FEB	מבוקש	מבוקש	—	—	—	—	—	—	—
sC 310 FEB	820	820	—	—	820	820	3	2460	124

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אופציות / 1.9.94

שם האופציה	שער אופציה	שער מניה	תוספת מימוש מתואמת	סוג הצמדה	פרמיה למימוש מיידי ב-%	מנוף	תשואת אירוע שנתית ב-%	שווי עפ"י S&B	שווי	תאריך פקיעה
אביב	162	326	452	מדד	88.4	2.0	290.1	30	-113	31.05.95
אברבנך	110	375	642	מדד	100.5	3.4	160.0	22	-244	05.08.95
אגיס 2	1578	2374	1804	מדד	42.6	1.5	27.8	1136	793	30.12.97
אגיס 3	738	2376	4800	מדד	136.8	3.2	29.6	477	-1766	20.11.98
אדים א	234	934	926	מדד	21.5	4.1	31.1	250	62	05.08.95
אדם אלבר	97	170	220	מדד	84.0	1.9	141.4	49	-41	05.11.95
אורד	130	207	130	מדד	25.7	1.6	25.2	113	88	31.12.96
אושה	531	516	285	מדד	42.7	1.0	---	337	320	05.11.95
אמין	345	642	292	מדד	-0.7	1.9	-1.9	565	359	05.07.95
אלצעי	713	1448	1763	מדד	71.0	2.0	170.1	470	-235	05.11.95
אמבסק	274	407	299	דולר	41.3	1.5	240.2	160	121	25.05.95
אמפיר	442	901	749	מדד	32.2	2.0	41.3	329	193	31.01.96
אמפי	5119	9908	6470	מדד	17.0	1.9	16.2	5534	3926	31.08.96
אמפל	120	226	261	מדד	61.0	1.9	649.4	55	-15	31.01.95
אמדן 4	192	381	508	מדד	83.6	2.0	145.1	27	-114	30.04.95
אפרמל	249	684	1994	מדד	227.9	2.7	282.8	78	-1220	20.10.95
אמ'אל'	95	198	326	מדד	112.8	2.1	225.6	36	-116	23.08.95
אסמר	305	1271	1825	מדד	67.6	4.2	2930.4	16	-540	08.11.94
אר.בי.אפס	265	611	1276	דולר	152.2	2.3	285.0	60	-502	30.09.95
ארכה	319	615	1011	מדד	116.2	1.9	284.3	90	-369	31.07.95
אינטרקוסמא	300	1252	1755	מדד	64.1	4.2	54.8	171	-400	31.01.96
אל.אי.אם.אס	220	428	540	מדד	77.5	1.9	114.9	97	-86	30.11.95
אלבים 1	13559	24983	12131	מדד	2.8	1.6	13.0	13183	13084	20.02.95
אל-בן	114	302	562	מדד	123.5	2.7	289.2	43	-239	28.08.95
אלה	92	410	320	אין	0.5	4.5	8.2	95	95	30.09.94
אלוני 1	4	374	838	מדד	125.2	93.5	---	---	-467	20.09.94
אלוני 2	250	374	340	מדד	32.8	1.5	25.0	286	156	30.09.97
אלוני חץ 3	85	117	292	מדד	69.5	2.6	148.2	20	-61	30.04.95
אליאנס 2	207	1442	3316	דולר	144.3	7.0	971.8	12	-1795	31.01.95
אליעב	258	393	120	מדד	-3.7	1.5	-24.2	275	275	31.01.95
אלקו 3	123	191	130	מדד	32.9	1.5	32.5	90	72	31.12.96
אלקטרה צר' 2	1174	2212	1797	מדד	34.3	1.9	73.4	786	484	31.08.95
אלקטרוניקס	152	990	3421	מדד	159.9	6.5	12552.5	---	-1410	20.11.94
אלקנית 1	472	960	623	מדד	14.1	2.0	64.0	387	349	28.02.95
אלקנית 2	792	960	100	אין	-7.1	1.2	-65.1	866	865	28.02.95
אלרוב 1	728	2159	1566	דולר	6.2	3.0	34.1	739	631	31.01.95
אמות	679	989	431	מדד	12.3	1.5	28.9	584	579	20.12.95
אמות 2	483	601	109	דולר	-1.4	1.2	-20.4	494	494	31.12.94
אן אס סי	342	533	195	מדד	0.7	1.6	3.6	343	342	31.03.95
אגוד מסחרי 2	98	218	308	מדד	86.1	2.2	28.6	61	-48	31.05.96
אספיר	175	837	2021	דולר	162.6	4.8	240.3	170	-1082	31.07.95
אפיקים	225	979	2019	מדד	129.2	4.4	95.1	133	-927	20.02.96
אפריקה מלונות	308	726	771	מדד	46.6	2.4	71.6	128	-12	20.10.95
אקספורט פלס	208	488	576	דולר	68.6	2.3	128.9	74	-58	30.07.95
אר.בי.טי.	484	936	723	מדד	29.0	1.9	56.6	336	243	30.09.95
אשלד 2	265	627	632	מדד	43.0	2.4	280.6	98	6	31.01.95
בדש	281	382	674	מדד	150.8	1.4	570.7	94	-266	31.08.95
בזק ב(1)	153	536	539	מדד	31.6	1.4	23.5	182	23	31.05.96
בטמר	240	438	441	מדד	55.4	1.8	107.9	156	16	05.10.95
בתי הזקוק	293	473	1080	מדד	190.2	1.6	357.5	23	-558	05.11.95
ביטר	773	950	1086	מדד	95.7	1.2	328.6	295	-84	30.11.95
בינלאומי 2	4560	33402	48119	מדד	57.7	7.3	85.6	1352	-13181	30.04.95
בירי בראשי	295	596	1243	מדד	158.1	2.0	162.2	164	-578	20.02.96
בירון	176	441	551	מדד	64.7	2.5	98.3	97	-46	20.10.95
בלבן	312	541	445	מדד	39.8	1.7	38.3	343	141	30.04.97
בן-יקר נח 1	1328	3288	9655	מדד	234.0	2.5	140.0	434	-5727	31.05.96
בן-יקר נח 2	1257	3288	5540	דולר	107.6	2.6	31.2	1282	-1168	30.05.98
בני כנן	229	607	1012	מדד	106.2	2.6	198.7	180	-375	31.07.95
ברסל	244	490	408	מדד	33.0	2.0	53.3	165	181	20.11.95
בריל	68	413	987	מדד	155.4	6.1	2294.1	1	-562	31.12.94

שם האופציה	שער אופציה	שער מניה	תוספת מימוש מתואמת	סוג הצמדה	פרמיה למימוש מיידי ב-%	מנוף	תשואת אירוע שנתית ב-%	שווי עפ"י S&B	שווי	תאריך פקיעה
ברוד	127	200	109	מדד	17.8	1.6	38.5	189	96	20.11.95
ברובין	224	1664	1946	מדד	30.4	7.4	523.3	112	-270	31.08.94
ברטר	186	600	1018	מדד	100.6	3.2	243.5	37	-389	25.05.95
גמא תקשורת	405	707	842	מדד	76.4	1.7	207.8	280	-106	31.07.95
גולד	537	3011	3180	מדד	23.4	5.6	40.0	707	-77	31.05.95
גלקס	148	366	443	דולר	61.4	2.5	158.8	55	-58	31.05.95
גיוח 1	632	855	303	דולר	9.4	1.4	14.5	619	589	04.12.96
גיוח 4	426	855	1013	דולר	68.3	2.0	28.6	389	25	31.01.96
גיבור סברינה	704	454	14452	מדד	292.7	5.5	107.7	56	-9460	30.09.96
גיבור ספורט	53	223	609	מדד	196.5	4.2	565.4	5	-366	28.06.95
גילתק 1	362	477	957	מדד	176.5	1.3	256.1	145	-416	31.05.96
גלים	200	337	685	מדד	162.6	1.7	4549.3	17	-331	01.02.95
גן שמואל 1	86	614	1339	דולר	132.1	7.1	6888.8	3	-798	20.11.94
גן שמואל 2	180	614	1854	דולר	231.3	3.4	229.1	30	-1113	20.11.95
גני שולמית	122	284	474	מדד	109.8	2.3	146.9	61	-178	05.10.95
גק סינת	297	591	404	מדד	18.7	2.0	38.6	296	202	23.08.95
גרופית	150	456	642	מדד	73.6	3.1	148.8	53	-165	05.07.95
גרינבת	215	941	1211	מדד	51.5	4.4	677.2	76	-258	01.12.94
גרנד ספאר 2	164	245	114	דולר	13.4	1.5	11.8	157	150	20.11.97
גריח 2	156	558	625	מדד	39.9	3.6	19.3	198	-9	28.02.97
דוברת-שרם 1	800	890	165	אין	8.4	1.1	150.4	780	737	30.04.95
דוברת-שרם 2	520	890	1113	מדד	83.4	1.7	201.6	187	-180	31.08.95
דוברת-שרם 3	670	890	1891	מדד	131.5	1.3	58.6	385	-259	31.08.98
דמין	264	644	536	מדד	24.2	2.4	126.8	187	117	01.02.95
דסקאור	543	575	100	אין	11.8	2.1	687.8	481	481	31.05.95
דור	117	324	534	מדד	101.0	2.8	182.7	40	-191	31.03.95
די.סי.אל. 1	358	761	531	מדד	16.8	2.1	75.0	388	248	28.02.95
דלק קידוחים	3	16	36	דולר	142.5	5.9	---	0	-20	15.10.94
דן רם	176	495	452	מדד	25.9	2.8	38.8	186	56	31.08.95
דנאל נדפ ב	118	184	106	מדד	21.6	1.6	70.1	96	81	20.07.95
דנתר	87	216	123	מדד	-2.7	2.5	-43.7	93	93	30.09.94
דסין 1	135	624	789	דולר	48.0	4.6	577.6	28	-153	04.12.94
דסין 2	548	624	225	דולר	23.9	1.1	39.7	448	438	04.12.97
דפרון 2	1746	3905	1863	מדד	-7.2	2.2	-28.3	2056	2056	31.01.95
הבן	1591	2821	1744	דולר	18.2	1.6	40.6	1359	1134	30.03.95
הדיה	245	519	335	מדד	6.8	2.1	28.6	240	221	31.01.95
השרים	914	2628	5403	מדד	140.4	2.9	118.2	498	-2472	20.02.96
הר ארצי	188	580	691	מדד	51.6	3.1	79.6	95	-85	20.08.95
הדראוליקה	250	407	417	מדד	63.8	1.6	981.7	25	-3	31.01.95
הכשרה ביטוח	99	237	661	מדד	220.7	2.4	391.1	18	-396	05.10.95
הפז	180	385	647	מדד	114.8	2.1	280.0	39	-241	05.07.95
המסחרית	152	564	510	אין	17.3	3.7	136.4	105	68	31.10.94
הידאומטריקס	120	264	383	מדד	90.2	2.2	97.5	56	-98	05.02.96
הלוה	173	751	955	מדד	50.2	4.3	65.4	138	-107	31.08.95
הליר 2	185	356	1090	דולר	257.5	2.0	1547.9	17	-488	30.04.95
הדיסון	11243	19604	14415	דולר	32.2	1.7	23.8	10821	7061	30.08.97
ולר	800	1353	1462	מדד	67.2	1.7	190.3	224	-58	31.07.95
חוס קוסמטיקס	217	402	344	מדד	39.5	1.9	130.0	128	68	20.05.95
חוז	271	405	1260	מדד	278.0	1.5	570.1	18	-798	05.11.95
חאלקטרוניקה	382	688	453	מדד	21.3	1.8	32.7	368	259	20.01.96
חבי	225	588	1124	מדד	129.4	2.6	74.8	46	-449	15.08.96
חבר שרותים ב	1239	4104	4297	מדד	34.9	3.3	72.3	878	-49	31.05.95
חבס	2750	4404	1777	מדד	2.8	1.6	13.2	2747	2667	31.03.95
חמישה זר	110	354	885	דולר	180.9	3.2	525.9	8	-486	15.08.95
חד 2	27	353	809	מדד	136.8	13.1	25085.2	0	-451	31.10.94
חפית 1	49	191	509	מדד	192.0	3.9	---	---	-315	31.10.94
חפית 2	97	191	678	מדד	393.4	2.1	1295.9	1	-488	30.05.95
חמן	271	522	323	מדד	13.9	1.9	35.2	282	289	30.07.95
חמין אם	1308	1566	548	מדד	18.5	1.2	547.8	1030	1027	24.01.95
טומאור	462	1372	2259	מדד	98.3	3.0	123.3	156	-788	19.10.95
טמפ-ריק 2	330	365	250	אין	58.9	1.1	5288.4	141	129	28.02.95
טפר 2	149	331	481	מדד	90.0	2.2	287	124	-84	30.05.98
מכס	199	647	970	מדד	80.6	3.3	82.6	112	-279	05.11.95

שם האופציה	שער אופציה	שער מניה	תוספת מימוש מתואמת	סוג הצמדה	פרמיה למימוש מיידי ב-%	מנוף	תשואת אירוע שנתית ב-%	שווי עפ"י S&B	שווי	תאריך פקיעה
טכנופרום 1	265	793	760	מדד	29.3	3.0	675.2	158	38	05.11.94
טכנופרום 2	598	793	679	מדד	61.0	1.3	34.8	319	217	05.11.95
טל כבלים 1	90	252	370	מדד	66.6	5.0	---	4	-117	30.09.94
טל כבלים 2	175	252	1605	מדד	606.1	1.6	147.2	52	-1155	05.04.98
טלדור	251	554	506	מדד	34.7	2.2	75.5	172	66	31.07.95
טמבור 2	79	770	1470	מדד	101.2	9.7	447.8	3	-675	[illegible]
י.א.ג.	117	306	355	מדד	54.4	2.6	198.1	43	-41	31.05.95
ידע	234	908	1358	מדד	75.3	3.9	75.4	88	-385	[illegible]
יפין	155	469	1011	מדד	148.5	3.0	234.4	17	-586	20.08.95
יהודה רשתות	129	366	1199	מדד	262.3	2.9	864.2	6	-799	20.05.95
יואל 3	65	257	1063	מדד	338.8	4.0	47.7	37	-638	20.08.99
יוזה 1	145	655	952	מדד	67.5	4.5	557.7	15	-285	31.12.94
יורדום	156	493	640	דולר	61.3	3.2	365.7	59	-129	20.02.95
יכינון 3	85	148	405	דולר	223.0	1.7	975.9	7	-239	15.05.95
ים תיכון 2	200	387	488	מדד	77.3	1.9	598.7	43	-91	28.02.95
ישמר 2	96	304	1070	מדד	283.5	3.2	204.4	19	-706	20.02.96
ישפרופסק	131	259	353	מדד	86.7	2.0	480.5	27	-87	28.03.95
ישורה	800	800	59	מדד	7.3	1.0	---	742	742	20.02.95
ירדן	386	533	329	דולר	34.2	1.4	26.6	303	263	31.01.98
ישראמקו 1	2393	2274	974	דולר	-1.3	1.4	-43.7	2442	2442	30.09.94
כבלים 3	400	1699	2245	מדד	60.9	3.5	38.2	289	-380	20.09.98
כהדר	198	420	1198	מדד	232.5	2.1	250.2	46	-717	[illegible]
כהן ס.ס	146	361	319	מדד	28.8	2.5	32.1	146	59	30.09.96
כור 1	5947	23895	23513	מדד	10.7	4.0	58.8	4056	3623	30.12.98
כור 2	7275	23895	27693	מדד	46.3	3.3	17.2	4048	-541	20.11.97
כיתן אשר 2	121	1104	1140	מדד	14.2	9.1	158.4	49	-29	28.09.95
כלל ישראל 3	2645	8315	7238	מדד	18.9	3.1	34.3	1697	1309	30.09.96
כלל סוף ה	266	1148	936	מדד	4.7	4.3	22.2	270	231	31.12.96
כנפיל	239	511	689	מדד	81.5	2.1	120.0	117	-146	05.11.95
כפיים	610	1248	2010	מדד	110.5	2.0	158.6	155	-666	30.11.95
כרח	177	348	202	מדד	8.9	2.0	19.9	185	153	01.08.95
כפירת	432	1240	1453	מדד	68.1	2.9	83.6	244	-338	05.11.95
כביר אשקלון 2	1964	2646	1068	דולר	14.6	1.3	284.4	1643	1589	31.12.95
לט	215	416	377	מדד	42.4	1.9	40.5	122	58	31.12.95
להסיגל 1	1790	1881	118	מדד	1.4	1.1	48.8	1766	1766	20.08.95
להסיגל 2	1093	1881	1018	מדד	12.2	1.7	38.4	950	894	15.06.95
לומבר	173	464	331	מדד	8.5	2.7	11.0	185	149	30.11.95
לוחות וגיל	208	344	122	מדד	-4.2	1.7	-49.3	228	223	31.12.95
לי	194	467	1230	מדד	113.6	3.4	88.7	141	-493	20.02.96
ליבר	270	894	2520	מדד	213.1	3.3	158.9	90	-1495	20.08.96
לינר	847	1447	791	מדד	13.2	1.7	45.8	720	678	31.12.95
לידן	1537	2301	1126	מדד	15.7	1.5	29.6	1444	1239	31.07.98
לידר ב	720	877	1391	מדד	140.7	1.2	72.5	387	-312	31.08.95
לידר 1	623	877	973	מדד	82.0	1.4	284.7	288	-59	31.08.95
ליווים	113	250	768	מדד	252.5	2.2	1434.2	6	-499	30.04.95
ליפמן	660	1550	3783	מדד	186.7	2.3	798.1	34	-2137	30.04.95
לפידות א	918	2592	3937	מדד	87.3	2.8	37.8	455	-954	[illegible]
מאגמה	9	24	56	דולר	88.5	2.8	68.3	5	-9	[illegible]
מאקל 2	275	486	366	מדד	31.9	1.8	16.4	320	169	[illegible]
מבטח בטוח	86	348	1542	מדד	367.9	4.0	350.5	28	-1125	[illegible]
מגדל	393	975	881	מדד	30.7	2.5	56.5	297	125	[illegible]
מגב	404	467	147	מדד	7.9	1.2	96.9	348	327	[illegible]
מבנה פרד	495	1100	985	דולר	26.4	2.7	14.5	473	252	[illegible]
מגן 2	405	1271	974	דולר	4.6	5.1	8.4	412	376	[illegible]
מדפטיקה 1	68	300	716	מדד	56.8	7.4	903.3	1	-210	[illegible]
מהדל	987	615	445	דולר	0.1	1.4	8.3	1026	1014	[illegible]
מורינו 1	208	1110	1190	מדד	26.0	5.3	75.5	171	-57	[illegible]
מוריננו 2	2	17	62	דולר	283.0	10.4	---	---	-45	[illegible]
מוקדן 1	12	17	21	דולר	96.7	1.4	301.9	5	-3	[illegible]
מחון 2	40	73	60	דולר	37.6	1.8	522.3	19	14	[illegible]
ממשמת 2	37	73	106	דולר	89.1	2.3	103.7	14	-28	[illegible]
מי עדן	850	917	119	מדד	5.7	1.1	18.3	819	813	[illegible]
מילומר	177	811	1881	מדד	153.7	4.6	1238.0	1	-1039	[illegible]
מי דין	128	327	427	מדד	69.7	2.6	119.3	65	-84	[illegible]
מירז 1	248	665	745	מדד	49.4	2.7	140.9	102	-61	[illegible]
מירז 2	95	132	138	מדד	76.3	1.4	34.5	67	15	[illegible]
[illegible]	33	132	160	אין	45.9	4.0	777.4	121	-24	[illegible]

שם האופציה	שער אופציה	שער מניה	תוספת מימוש מתואמת	סוג הצמדה	פרמיה למימוש מיידי ב-%	מנוף	תשואת אירוע שנתית ב-%	שווי עפ"י S&B	שווי	תאריך פקיעה
מיטור החוף 3	619	978	1809	מדד	148.3	1.6	80.1	332	-647	31.05.97
מלונות הכשרה	65	554	524	מדד	6.2	8.6	134.7	47	32	30.09.94
מל-לירים	234	646	457	מדד	9.3	2.5	21.2	308	207	30.05.95
מליסרון 2	554	1001	750	מדד	30.3	1.8	19.5	427	332	31.07.97
מ.ס. הנדסה 1	99	195	186	מדד	46.3	2.0	103.2	57	16	09.08.95
מ.ס. הנדסה 2	122	195	428	מדד	182.5	1.6	67.4	40	-180	05.02.98
מנדלסן	155	529	393	מדד	1.6	3.4	12.5	160	143	31.01.95
מעברות	250	806	2143	מדד	196.9	3.2	214.3	24	-1240	05.11.95
מעריב	213	770	1860	מדד	149.2	3.6	235.0	42	-1018	31.08.95
מפעלי נייר	4216	14037	15492	מדד	40.4	3.5	19.3	2581	40	02.04.97
מפעלי פלדה 1	67	228	226	מדד	28.6	3.4	126.1	29	6	31.01.95
מרחב 2	55	212	446	מדד	116.1	4.2	1528.4	1	-209	31.12.94
מרין מבני תעש	140	246	320	דולר	46.5	1.8	181.7	88	34	17.05.95
מרכזית 2	465	622	452	מדד	45.9	1.4	30.5	337	232	31.05.98
מרחם	29	61	100	אין	110.7	2.1	219.7	4	-29	20.08.95
משגב	453	777	479	מדד	20.0	1.7	57.8	349	314	11.07.95
משגב מחשבים	171	273	144	מדד	15.1	1.6	9.4	176	149	31.05.98
משכן 4	4537	31144	79467	מדד	141.5	6.9	43.5	820	-32405	16.05.97
נביאים	196	703	792	מדד	48.4	3.6	36.9	125	-46	31.01.96
נכסים	1927	5549	8560	מדד	89.0	2.9	43.3	1238	-2245	20.01.97
נוה	521	1233	1563	מדד	69.0	2.4	158.7	256	-280	30.04.95
נורדן מכר	301	797	521	מדד	3.1	2.6	21.6	317	281	30.11.94
נורדן עסק	14	36	35	דולר	35.1	2.6	76.5	9	3	20.06.95
נורסלק	560	1502	933	מדד	-0.6	2.7	-1.6	600	591	10.04.95
נ.ז.ה	351	810	476	מדד	2.1	2.3	9.2	353	342	31.01.95
ניסקו	885	1720	1685	מדד	49.4	1.9	115.4	488	95	01.08.95
נפטא ב	66	804	1303	מדד	70.3	12.3	1236.1	14	-488	20.11.94
נקו	201	307	345	מדד	77.8	1.5	147.6	77	-21	20.12.95
סהר נ"ש	210	610	1337	מדד	153.7	2.9	42.1	142	-559	05.02.98
סולוג	120	578	1071	מדד	104.1	4.8	669.4	8	-476	31.01.95
סולמון עתוקה	131	390	606	מדד	88.8	3.0	140.2	111	-199	20.08.95
סונר ים	724	1429	804	מדד	6.9	2.0	11.1	700	663	30.11.95
סי.אי.טי סיסטמס	68	202	888	מדד	372.8	3.0	1373.7	1	-661	15.05.95
סי.די.אי	147	370	978	מדד	204.2	2.5	405.7	6	-574	31.07.95
סייד	158	434	514	מדד	54.6	2.8	95.2	53	-61	05.08.95
סלמות 5	1400	2995	1998	מדד	13.5	2.1	71.8	1137	1029	31.01.95
סלמות 6	1889	2995	2586	מדד	49.4	1.6	28.2	1438	734	31.01.98
ספנות השקי 4	371	1032	1249	מדד	57.0	2.8	71.6	128	-161	05.11.95
סקוט	252	386	316	מדד	-1.9	2.3	-18.3	245	245	31.10.94
סקופ	959	1652	883	מדד	11.5	1.7	9.5	905	857	30.04.97
סקורפיו	917	2258	3597	מדד	58.0	3.1	31.5	853	-435	01.12.96
עבורי	157	227	551	מדד	211.8	1.4	610.6	20	-302	20.09.95
עזרב	902	1287	1509	מדד	87.4	1.4	538.4	374	-179	28.05.95
עד בר	444	1788	2070	מדד	40.6	4.0	111.1	163	-235	31.03.95
עטור	160	267	304	מדד	73.8	1.7	135.6	109	-23	20.11.95
עסקון	322	479	709	מדד	115.2	1.5	76.1	168	-160	30.04.97
פרגות 4	162	469	646	מדד	65.8	2.9	90.4	68	-122	30.09.95
פועלים השקע 1	689	11159	16394	מדד	52.7	14.2	652.2	85	-4995	20.11.94
פועלים השקע 2	3518	11159	17380	מדד	87.3	3.2	44.8	1640	-4770	20.11.96
פ.ט.ב. 2	404	881	685	מדד	24.8	2.2	30.5	311	223	31.01.96
פ.ט.ב. 3	323	881	1391	מדד	94.5	2.7	30.6	176	-335	31.01.98
פרדס 2	59	221	658	מדד	224.3	3.7	5688.5	0	-428	05.01.95
פרדס 3	176	221	216	מדד	77.0	1.3	43.0	105	39	05.01.99
פרטנר	220	701	1509	מדד	146.7	3.2	134.0	37	-731	05.01.96
פלסטו-שק	154	981	806	מדד	91.9	3.3	139.5	84	-277	20.08.95
פן-דר	375	1020	1244	מדד	58.7	2.7	159.8	207	-191	10.05.95
פס-פורס 3	21	281	306	מדד	15.5	13.4	604.8	13	-22	30.09.94
פקר 2	9299	13073	7264	דולר	36.7	1.4	26.0	7438	6913	30.06.97
פרגו 1	36	132	150	אין	71.5	1.7	149.1	49	-1	30.09.95
פרגו 2	67	132	150	אין	64.6	2.0	124.9	35	-9	31.03.95
פרדס	1044	2340	8344	מדד	302.1	2.2	396.0	190	-5651	31.10.95
פרי העמק	95	273	510	דולר	121.6	2.9	104.5	83	-208	20.02.96
פרין	10513	13517	5431	מדד	18.0	1.3	65.3	8884	8331	05.11.95
פרסן	132	394	978	מדד	181.5	3.0	205.3	31	-539	05.11.95
צבר	146	354	496	מדד	81.3	2.4	109.0	50	-119	05.11.95
צור מגדל 5	47	103	160	מדד	101.0	2.2	253.2	7	-52	30.06.95
ציונות	369	1301	2447	מדד	115.7	3.6	94.9	75	-1013	05.02.96
ציוד רחוב	168	696	514	מדד	-1.9	4.1	-14.6	196	185	31.10.94
צירות הבנרה	302	612	475	מדד	26.9	2.0	77.2	206	151	31.05.95
ציקלן 2	6550	10614	6406	דולר	24.1	1.6	372.8	5109	4217	31.12.94
צמסבר	384	929	1078	מדד	57.4	2.4	66.9	227	-98	31.12.95
קי-אמריקר 2	87	218	214	מדד	37.8	2.5	41.0	85	16	31.01.96
קומפק	186	1053	863	מדד	-0.4	5.7	-4.6	206	195	30.09.94
קמפוס	1009	1600	1235	מדד	40.3	1.6	109.9	677	412	30.08.95
קונפיולים	136	549	888	מדד	73.7	4.1	788.5	58	-259	24.12.94
קמונה	165	423	771	מדד	121.2	2.6	152.9	45	-313	05.11.95
קיסאר	236	608	936	מדד	92.7	2.6	39.9	186	-232	31.05.97
קיר	87	328	642	מדד	122.1	3.8	98.1	64	-279	05.02.96
קסטר ד	365	458	152	דולר	12.8	1.3	48.0	323	317	30.11.95
קסטר ה	252	458	438	מדד	94.2	1.8	38.4	159	-98	20.02.98
קרובב	69	110	110	מדד	62.4	1.6	129.0	32	5	05.11.95
קרונוס	110	466	1744	מדד	297.9	4.2	15407.9	3	-1257	25.12.94
קסטר רום	448	1019	674	מדד	10.1	2.1	18.1	433	371	31.08.95
קסטר תעשיה	946	1358	608	מדד	14.4	1.4	95.8	782	764	31.03.95
רבינסקס	319	1042	1265	דולר	52.0	3.3	27.1	332	-62	30.12.96
רב פר	255	455	317	מדד	25.6	1.8	85.2	176	148	31.05.95
רבד	165	401	1510	מדד	317.7	2.4	413.6	8	-1043	20.10.95
רגוסי	65	237	336	דולר	63.9	3.7	67.7	38	-65	20.11.95
ריגביז 2	97	360	418	מדד	43.1	3.7	122.9	47	-49	31.03.95
רובמרים	208	568	735	מדד	64.6	2.8	153.0	150	-166	31.05.95
רומפר	71	144	181	מדד	74.9	2.0	280.3	20	-32	07.05.95
רמתרי	96	249	509	מדד	142.9	2.6	447.4	17	-246	17.05.95
רמטקין	344	614	272	מדד	0.3	1.8	2.7	345	345	20.11.94
רנסקי	221	640	1131	מדד	111.2	2.9	278.9	76	-458	31.05.95
רותם	500	654	967	מדד	79.4	1.6	51.9	418	-53	30.04.97
ריבוע כחול 3	547	1370	1018	מדד	14.2	2.5	33.0	463	302	31.05.95
ריבוע כחול 4	446	1370	1470	מדד	39.8	3.1	18.4	415	90	31.05.97
ריסקיים	799	2800	-2609	מדד	21.7	3.5	36.4	766	277	10.07.95
רפק	1598	2858	625	מדד	8.0	1.3	25.9	1481	1465	31.12.95
רשף 2	280	141	118	מדד	125.2	0.7	---	32	25	31.12.94
[illegible]	3	14.6	33.9	דולר	152.7	4.9	41103.2	0	-19	05.11.94
שמאגו	58	332	813	מדד	162.5	5.7	---	---	-476	31.10.94
שיגם 2	1994	3438	2351	מדד	26.8	1.7	36.7	1495	1218	31.03.96
ש.נ.ב.	154	353	494	מדד	83.6	2.3	163.3	72	-123	10.08.95
שמן 2	7527	12768	14526	מדד	72.7	1.7	38.0	4055	-61	31.10.97
שמיר	186	572	597	מדד	37.0	3.1	45.6	111	1	30.10.95
שם-סגב	217	422	818	מדד	143.3	1.9	350.7	31	-359	31.07.95
שפר	200	379	468	[illegible]	76.1	1.9	50.9	182	-16	31.12.96
ש.ק.ב.	115	239	153	מדד	12.0	2.1	40.9	105	90	10.04.95
שקם 1	103	217	174	מדד	27.5	2.1	10.9	90	69	20.09.98
שקם א	100	217	112	מדד	-2.2	2.2	-54.4	105	105	20.09.94
שרפון	150	589	913	מדד	80.5	3.9	255.0	31	-304	31.03.95
שרביק	183	623	820	מדד	64.0	3.4	130.5	55	-173	31.05.95
תמו	323	1018	740	מדד	4.6	3.2	45.9	303	283	31.10.94
תוסף	230	598	1305	מדד	156.7	2.6	144.5	87	-637	31.01.96
תעשיה	52	88	126	דולר	103.3	1.7	63.5	16	-21	31.03.97
ת.כ.ן.	305	634	394	מדד	10.2	2.1	21.7	309	254	31.07.95
תעולה 1	364	984	462	מדד	4.2	2.7	30.2	338	329	30.11.94
תעולה 2	451	984	1224	מדד	70.2	2.2	23.1	323	-62	30.08.98
תעשיה וכוכבים	284	632	880	מדד	58.9	3.1	43.9	141	-116	20.05.96

אג"ח להמרה / 1.9.94

שם אג"ח	סוג הצמדה	שער מניה	שער אג"ח	תקופה ממוצעת לפדיון	פרמיית המרה ב-%	תשואה לפדיון ברוטו ב-%	תשואה לפדיון נטו ב-%
אביב	מדד	326	111	5.2	92.4	5.1	3.4
אגרוח	מדד	445	104.5	4.3	228.6	5.4	4.8
אדאקס 2	דולר	---	---	---	---	---	---
אדר 2	מדד	405	137	1.8	69.1	1.7	0.6
אהוף המקבצה א'	מדד	9908	133	4.0	17.5	1.0	0.9
אורדה פרים	מדד	1978	125	3.9	58.0	5.9	4.2
אורדה א'	מדד	468	187.5	6.0	3.4	6.6	5.6
אישה ב	מדד	891	367	1.3	-1.1	-22.9	-24.3
א.ס.ב.פ	מדד	611	121	3.3	197.1	2.7	0.9
אילן א' *	מדד	878	482	1.7	-3.4	-35.8	-36.3
אילן ב	מדד	752	118	4.8	75.7	4.8	2.9
אינס א	מדד	297	194.5	2.4	25.7	1.2	-0.2
אל-בן	דולר	302	95	7.1	214.6	8.1	5.7
אלה	מדד	410	111	4.8	84.1	5.8	3.3
אלוני חץ	מדד	117	118	5.3	112.3	4.4	2.9
אלסר מלונות א'	מדד	190.5	163	4.3	7.0	-0.8	-2.3
אלסר מלונות ב'	מדד	190.5	111.5	5.3	28.8	1.9	1.8
אלקטרה 4	מדד	9657	325	3.3	1.0	-12.8	-13.9
אלקנה	מדד	980	142.5	3.4	-1.5	-2.6	-3.5
אמר בניה	מדד	630	127.5	1.8	26.5	2.4	0.7
אמר ספנר א	מדד	218	110	4.3	73.0	5.0	3.4
אמר ספנר ב	מדד	218	87.5	8.3	120.8	6.0	4.6
אפאות 1	מדד	1272	252	2.2	-0.9	-9.9	-11.0
אפי.ט.ב	דולר	837	79	7.5	136.0	6.2	5.2
אפאר א'	דולר	606	137	4.0	35.6	2.1	0.5
אפריקה ישראל 2	מדד	413649	594	3.2	-2.9	-25.5	-25.8
אפריקה נכסים	מדד	726	112	5.2	31.1	0.0	-0.0
אקרשטיין חב ב	מדד	573	125	4.5	23.6	0.7	0.7
א.ר.ד.ט *	מדד	936	99	4.3	175.0	5.1	4.0
ארדום 1	מדד	297	174	2.8	140.4	4.6	3.7
אריח 1	דולר	859	113.5	4.2	18.9	0.4	0.3
אשפרום נכסים	מדד	404	125.5	4.3	16.5	-0.8	-0.8
אשפרום השמ 1	מדד	438	126	3.6	107.1	4.2	2.8
אשבל א	מדד	427	121	4.9	73.7	3.4	2.0
ברים	מדד	382	91	6.1	107.3	9.0	7.0
בגוס 1	מדד	396	212	2.5	14.6	-0.8	-1.6
בגוס-ה	מדד	228	99	6.3	253.6	6.2	4.4
בזק	מדד	582	82.5	4.8	36.1	13.4	11.6
בית השקע 1	מדד	289	192	2.9	172.9	3.8	1.7
במסוף	מדד	236	106.5	5.3	112.1	5.8	4.2
בן-יקר נח א	[illegible]	3288	86.5	3.7	215.7	14.4	14.3
בן-יקר נח ב	מדד	3288	56	7.0	308.8	11.8	9.2
בנק המזרחי א	מדד	2995	207	2.8	0.2	-9.3	-10.2
בנק המזרחי ב	מדד	2995	114	5.9	25.6	1.8	1.0
בנק לאומי 16	מדד	334	127.5	4.3	60.3	2.9	1.7
בנק ברקלי 3	מדד	785	308	8.6	2.0	-15.0	-15.9
בנק טפחות 1	מדד	683	170	6.5	-0.4	-0.2	-0.2
ברמן 1	מדד	1664	124	2.4	34.1	2.1	1.2
גב-ים 1	מדד	33037	880	1.8	4.6	-9.8	-9.1
גדיש א	דולר	855	326	2.3	12.8	3.0	2.0
גדיש ב *	דולר	855	91.5	5.5	114.8	8.3	5.9
גיבור סברינה	דולר	454	89	3.0	165.2	19.8	16.9
גלוקו א	מדד	477	113	3.2	160.6	3.7	3.6
גן שמואל א'	מדד	285	202	1.9	59.5	4.0	2.3
גני שולמית	מדד	284	109	5.3	111.1	4.5	3.0
גרנד סנטר	מדד	245	108.5	6.8	121.4	5.5	4.1
גרוח 1	דולר	558	123.5	4.7	21.7	1.9	1.7
גרוח 2	דולר	558	125	5.3	12.0	2.2	1.2
דוברת שרם	מדד	890	94	5.3	195.7	3.6	3.5
דנ"ג	מדד	269	106.5	6.1	82.1	3.5	2.2
דנבאר	מדד	575	112.5	4.3	56.5	2.2	1.7
דורי	מדד	324	111	5.3	88.4	3.9	2.6
דן-רם	מדד	495	124	4.8	25.3	1.5	0.4
דואר נחש א	מדד	184	99.5	4.7	119.0	8.1	6.4
דואר נחש ב	מדד	184	89.5	7.0	639.6	8.4	6.3

אג"ח להמרה / המשך

שם אג"ח	סוג הצמדה	שער מניה	שער אג"ח	תקופה ממוצעת לפדיון	פרמיית המרה ב-%	תשואה לפדיון ברוטו ב-%	תשואה לפדיון נטו ב-%
דנבאר א'	מדד	2673	217	3.0	11.6	-0.8	-1.7
דנבאר ב' *	מדד	5494	118.5	4.8	35.9	2.8	2.3
דנבאר מבשלות	מדד	2599	96.5	4.1	197.0	9.4	7.8
דקר 1	מדד	1810	171.5	3.5	31.3	5.5	4.2
דקר 2	מדד	1810	104	6.3	761.9	4.8	3.6
דורות	מדד	3905	183	2.8	40.6	1.6	2.2
דלק	מדד	2821	156	5.8	10.6	-2.1	-3.1
הכשרה ביטוח	מדד	237	93	6.4	174.7	4.1	3.7
הכשרת הישוב 6	מדד	1451	194.5	3.2	47.5	1.9	1.0
הראל השקעות א'	מדד	1311	200	3.7	11.6	-0.2	-0.8
המסחרית	מדד	564	116	4.2	67.4	3.1	1.7
המכשיר א' *	מדד	448	106	4.2	22.3	2.3	2.2
וולף 1	מדד	242	161.5	2.8	33.5	2.7	2.6
ואיל	דולר	751	104	5.7	73.1	5.3	3.5
זרמי 1	מדד	722	110	4.2	41.5	3.9	3.9
וליר א	מדד	356	102	5.2	258.1	6.3	5.0
חרדים א	מדד	19404	133.5	5.8	23.0	1.3	0.6
חד אבנים א	מדד	1353	105.5	2.8	367.8	1.2	0.6
חד אבנים ב	מדד	1353	98.5	4.8	380.5	4.8	3.9
חמת *	מדד	4404	100.5	7.8	96.3	5.2	3.8
חנ"ת א	מדד	588	127.5	2.0	95.2	4.2	4.1
חנ"ת ב	מדד	588	107	4.7	211.9	6.0	4.4
חל 1 (50%)	מדד	4104	132.5	1.8	93.7	3.9	1.9
חל 1 (50%)	דולר	4104	132.5	1.8	93.7	1.4	0.1
חל 2	מדד	4104	127	4.3	67.1	2.7	2.7
חל 3	מדד	4104	109	4.3	99.2	3.8	2.8
חסימה יר 2	דולר	354	86	3.8	203.7	9.8	8.7
טבע 5	מדד	87059	477	2.1	-1.4	-29.3	-29.5
טמבור	מדד	365	180	3.8	249.3	8.0	6.8
טפר *	מדד	131	86.5	6.8	38.5	4.9	4.7
טל כבלים	מדד	252	68.5	5.3	498.0	12.3	11.1
ידע	מדד	469	109.5	3.3	121.8	5.5	3.9
יואל 1	מדד	257	183	3.3	54.8	0.9	-0.2
יואל III	מדד	257	178.5	3.3	51.0	1.7	0.6
יואל 2	מדד	257	89.5	5.9	213.4	5.8	4.8
ים 1	מדד	465	114	4.2	91.5	5.8	4.1
ימקון	מדד	147.5	120	4.3	367.8	15.2	12.6
ים תיכון א' *	מדד	387	113	5.5	81.0	5.5	3.8
יפר א	מדד	821	121	3.3	80.5	3.0	2.9
יוסר	מדד	304	82.5	6.0	279.9	9.2	7.5
ישורה	מדד	800	180.5	4.3	1.5	-7.3	-7.9
ישרא 4	דולר	1753	265	4.3	-8.5	-8.6	-8.8
ירדן	דולר	533	101.5	4.0	14.3	2.2	2.1
ישראכרט ב	מדד	2274	237	3.1	4.2	-3.6	-4.6
כבלים א	מדד	6176	194.5	3.3	26.0	2.8	0.7
כבלים ב	דולר	1693	276	0.3	-2.2	-58.3	-62.4
כבלים 1	מדד	1693	128	3.8	81.5	2.9	2.8
כור *	מדד	23095	107.5	6.8	30.5	2.3	1.3
כיתן 8	מדד	1104	140	2.7	20.5	-0.5	-1.3
כלל מחשבים	מדד	23343	193	1.7	-5.0	-14.1	-14.2
כלל תעשיות סדרה 2	מדד	84296	181	0.7	28.8	-3.0	-4.0
כלל השקעות 8	מדד	1857	180.5	2.7	-2.8	-7.0	-7.0
כי השמנים	מדד	524	96.5	5.4	52.9	7.9	6.4
כביר אשקלון 2	מדד	2646	146	5.3	16.7	2.1	0.6
כביר אשקלון 8	מדד	2646	180.5	3.3	53.5	3.2	2.4
לה מסר	מדד	1881	144.5	3.3	-0.1	-2.2	-3.0
לבות הציל 1	מדד	344	110.5	4.2	157.0	7.3	5.6
כר	מדד	667	96.5	5.8	114.1	6.1	4.6
לוגל מסמר א	מדד	221	67.5	7.2	77.1	11.9	9.5
ליבר	מדד	1447	169.5	3.7	4.3	-7.4	-8.3
ליפסקי א'	מדד	2392	119.5	3.8	100.5	3.0	2.6
לידר א	מדד	1602	93	6.3	68.4	2.8	2.8
מ.ב.ר א'	מדד	682	179.5	2.0	-3.9	-2.9	-4.1
מ.ס. הנדסה	מדד	1945	84.5	5.4	344.7	8.7	7.1
מגדל	מדד	5652	228	3.5	0.8	-1.6	-3.2
מכשיר א	מדד	348	85.5	4.2	368.5	7.1	6.1
מכשיר ב	דולר	348	80	4.7	244.8	9.6	8.2
מגן א	מדד	500	129	3.7	54.8	3.7	2.3
מגן ב *	מדד	500	88.5	6.2	50.5	3.7	3.7
מודיעין	מדד	615	94.5	6.4	309.8	4.5	3.6
מליבו	מדד	327	79	6.3	165.7	7.2	6.4
מכתר א	מדד	132	85	5.3	71.7	5.5	5.4
מינמאל ב	מדד	355	122	5.2	8.0	3.2	2.3
מלונות הכשרה 1	מדד	554	122	4.4	47.5	3.5	2.4
מלים ישראל ב	מדד	876	110.5	4.1	301.7	6.5	6.5
מן א'	מדד	483	147	3.5	143.5	13.2	10.6
מסו"ב *	מדד	770	92	9.3	115.1	4.0	3.2
מפעלי פלדה	מדד	228	124	5.4	57.7	2.7	1.5
מרין לניק 1	מדד	325	101	4.3	86.5	10.9	8.9
מרין לניק 2	מדד	325	71.5	4.2	76.0	17.6	16.6
מרין מבני תעש *	מדד	246	96	7.3	36.6	6.1	4.8
מרכ"ז 1	מדד	978	237	0.3	158.5	11.2	3.9
מרכ"ז 2	מדד	978	97.5	5.3	149.2	9.9	8.1
משכן 44 *	מדד	31144	182	5.9	75.3	3.3	2.2
נכ"מ *	מדד	5549	84	5.5	23.0	9.4	7.7
נורטלק	מדד	1502	122	5.8	13.7	2.4	1.1
נחשון	מדד	178	96	5.5	196.6	5.7	4.3
נכסי אחזים 1	מדד	638	241	1.3	5.8	2.7	1.6
נכסי אחזים 3	מדד	638	127.5	3.7	45.9	1.8	1.2
נפטא 5 (בנק)	מדד	804	109.5	2.2	63.4	-0.1	-0.1
נצה א'	מדד	32007	198	1.6	5.2	-1.9	-3.3
סימנטים	מדד	216	100	5.3	152.1	7.6	5.7
סיר ביטוח	מדד	434	100	5.5	130.4	4.9	3.6
סלמה המנוף 3	מדד	1032	97.5	5.3	37.0	2.4	2.4
סקאפיה 1	מדד	195	127	4.5	6738.5	5.7	4.2
סקרי ספ א'	מדד	2858	127.5	4.3	82.9	4.4	3.1
עג"ת 5	מדד	1601	278	0.7	-2.8	-33.4	-34.2
עמות אשקלון א	מדד	286	110.5	3.8	247.7	7.0	5.7
פלמה א	מדד	496	186	3.3	61.3	1.9	1.1
פלמה ב	מדד	469	165	3.8	5.5	-5.2	-5.8
פרוטון 2	מדד	935	181.5	3.3	94.1	2.5	0.3
פיננסים השקע	מדד	11159	99	6.7	77.4	4.0	3.1
פורום	מדד	357	118.5	4.3	61.0	0.8	-0.2
פרדס א *	מדד	221	113	4.1	81.5	6.2	4.7
פרוס א	מדד	2340	83	7.3	336.3	8.6	6.9
פרופים	מדד	342	97.5	6.8	152.3	5.1	3.9
כפר העמק	מדד	273	93.5	6.0	88.4	4.0	4.7
פרינטר	מדד	569	106	5.4	128.6	5.0	3.7
צור א	מדד	126.5	188	3.1	48.6	2.2	1.3
צור ב *	דולר	103	95	7.8	47.6	4.7	3.3
צנרות א	מדד	493	126	3.8	22.7	2.0	0.9
צקמן 1	מדד	9518	161	3.3	56.5	6.9	6.0
צקמן 2	דולר	11709	126.5	4.8	29.6	9.0	5.8
צרפתי א	מדד	585	112.5	5.8	98.1	4.4	2.9
קרור 2	מדד	6733	182.5	2.3	3.0	-1.1	-1.9
כפר אחשר	מדד	218	105.5	5.0	25.8	3.2	2.2
קטל	מדד	405	160.5	3.8	133.4	8.8	6.8
קנמור	מדד	608	110.5	3.6	90.8	6.2	4.7
קרור א	מדד	328	117.5	3.7	43.3	6.8	4.7
קפר	מדד	458	100.5	5.8	338.9	5.8	4.1
קרגל	מדד	110	76.5	5.2	48.8	7.4	7.4
קפיטל	דולר	551	94.5	8.3	71.5	8.1	5.3
קרגל א'	מדד	1505	256	1.2	48.0	-0.4	-3.0
קרח התעשיה 2	מדד	2449	299	3.2	3.8	-11.6	-12.1
קשר רם	מדד	1819	131.5	4.3	21.3	0.4	-1.0
רגנסי	דולר	297	100	4.6	60.3	5.6	3.8
רהטופן	מדד	614	114	4.8	43.9	3.9	2.2
רימון א	מדד	380	108	4.7	20.0	2.0	1.9
רפק	מדד	2058	123.5	5.8	50.0	2.0	1.1
רצ	מדד	312	93.5	5.8	117.6	5.6	4.5
רשף א'	דולר	141	125	2.0	298.9	6.8	5.1
רשף ב'	מדד	141	58.5	6.0	148.9	16.1	15.1
ש. כר	מדד	364	100	4.8	257.1	7.3	5.7
שמן א	מדד	12768	117.5	3.2	53.4	1.6	1.4
שקל א	מדד	517	125	2.8	123.6	4.6	3.1
שכל א	מדד	299	108.5	5.3	58.9	5.6	3.9
שקם 1	מדד	317	138	6.3	8.5	8.7	-0.7
שקם 4 (בנק)	מדד	217	142.5	4.1	3.4	-3.2	-4.2
תדיר 1	מדד	1852	199	1.3	29.8	2.3	1.5
תדיר 2	דולר	1032	180.5	1.3	3.7	-5.9	-8.0
תמה א	מדד	511	214	3.3	9.5	-2.4	-3.1
תנא א'	מדד	1587	381	1.2	4.4	-30.7	-32.1
תנו א'	מדד	4249	201	3.2	1.7	-5.7	-6.9
תעלה א	מדד	984	145	3.8	10.5	-0.6	-2.0
תעלה ב	מדד	984	105	6.8	38.7	3.9	2.9

מקרא לאופציות:

שער בסיס: שער המניה אליה מצמידים את האופציה.
תוספת מימוש מתואמת: התשלום הנוכחי שיש להוסיף בעת מימוש האופציה למניה.
פרמיה למימוש מיידי (בי"פ): התוספת באחוזים המשולמת עבור רכישת המניה ע"י מימוש האופציה, בהשוואה לרכישה ישירה של המניה.
מנוף האופציה: בכמה אחוזים ישתנה מחיר האופציה כתוצאה משינוי של אחוז אחד בשער המניה, בהנחה שהפרמיה לא תשתנה.
תשואת אירוע שנתית (בי"פ): השיעור בו "צריכה" המניה לעלות (או לרדת) עד לפקיעת האופציה, ואת מעבר לעליית המדד או הדולר, כדי שהמשקיע יהיה אדיש בין רכישה ישירה של המניה לבין רכישה באמצעות רכישת האופציה ומימושה.
שווי עיים B&S: השווי התיאורטי של האופציה לפי נוסחת בלאק ושולס. הנוסחה מתחשבת גם בסטיית התקן של המניה.
שווי באופציה: השווי התיאורטי של האופציה לפי המודל הבאתי אשר מהוון את תוספת המימוש לפי שער הריבית במשק.
הערות:
כלל ישראל אופ' 3: הוחל ב-1.1.95 תוספת המימוש תגדל ב-3%.

מקרא אג"ח להמרה:

שער מניה – שער המניה אליה תומר אגרות החוב.
תקופה ממוצעת לפדיון – התקופה הממוצעת (בשנים) לפדיון של אגרות החוב בהתחשב במועדי תשלומי הקרן והריבית.
פרמיית המרה ב-% התוספת באחוזים המשולמת עבור רכישת המניה ע"י המרת האג"ח בהשוואה לרכישה ישירה של המניה.
תשואה שנתית לפדיון (במדד/צמוד) – התשואה השנתית הממוצעת לפדיון של אגרות החוב בהנחה של אחזקתה עד מועד הפדיון.
הערות:
1. בבזק עזרא אג"ח ב' יחס ההמרה הוחל מ-1.1.96 הינו 2.900%.
2. באילון יחס ההמרה הוחל מ-11.11.94 הינו .280%
3. במלרון יחס ההמרה הוחל מ-18.9.95 הינו .500%
4. באר.ר.פי. יחס ההמרה הוחל מ-31.7.94 הינו 2.600%.
5. בדנבאר יחס ההמרה הוחל מ-18.8.97 הינו 6.700%
6. במשכן האפשרות להמרה בתוקף עד ל-18.1.95.
7. בבנית ג' יחס ההמרה הוחל מ-8.2.96 הינו 2.700%
8. בהתבוף יחס ההמרה הוחל מ-1.1.95 הינו .585%
9. בתכס יחס ההמרה הוחל מ-1.1.97 הינו .18.050%
10. בטפר יחס ההמרה הוחל מ-1.1.95 הינו .570%
11. בים תיכון יחס ההמרה הוחל מ-28.2.96 הינו .775%
12. במגם יחס ההמרה הוחל מ-1.1.96 הינו .900%
13. במקרי"ב יחס ההמרה הוחל מ-28.2.96 הינו 2.200%
14. בכריז סבצי תעש א' יחס ההמרה הוחל מ-1.1.00 הינו .375%
15. בבכינטור יחס ההמרה הוחל מ-31.1.96 הינו 9.425%
16. בכור ג' יחס ההמרה הוחל מ-11.12.93 הינו .280%
17. בכור יחס ההמרה הוחל מ-1.1.99 הינו .33,000%

אוטוטו אני בחו"ל
והאוטו שלי ב:
CAR-INN

הזמנות בטלפון:
03-9330833
המוטו של האוטו
CAR-INN

עושים עסקים. קבוצת שווקים חדשים.

קרנות אג"ח מדינה / המשך

[illegible]

קרנות אג"ח

[illegible]

קרנות מט"ח

[illegible]

קרנות מעורבות

[illegible]

* בכל שהתשואה גבוהה יותר ו/או הסיכון נמוך יותר, כך מדד שארפ גבוה יותר.התשואות על סמך 12 החודשים האחרונים.

קרנות שהוקמו בשנת 1994 ... 31.7.94

קרנות גמישות

[illegible]

קרנות מניות

[illegible]

קרנות אג"ח מדינה

[illegible]

עסקים עם
מדינות ערב

קורס ייחודי

6 מפגשים בימי ה' אחה"צ, בת"א, בין התאריכים 3.11.94-8.12.94

בין הנושאים: ■ מאפיינים עיקריים בכלכלת מדינות ערב ■ קשרי מסחר עם ירדן ■ שותפות עסקית בין משקיעים מקומיים וישראליים בשטחי האוטונומיה ■ התארגנות המכס הישראלי לאור עידן האוטונומיה ■ מדינות המפרץ - פוטנציאל לשיתוף פעולה עסקי ■ התרבות העסקית במדינות ערב ובשטחים - קוים יחודיים.

בקורס ישתתפו סוחרים ויזמים ערביים וכן אנשי עסקים ישראליים מפרי נסיונם, בסחר עם מדינות ערב

המרצים (לפי סדר הא"ב): ■ גב' מיכאלה אזרח, מכון התקנים ■ דר' אפרים אחירם, האוניברסיטה העברית ■ פרופ' משה ברעור, אוניברסיטת תל-אביב ■ פרופ' גד גילבר, אוניברסיטת חיפה, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ פרופ' אבי הירש, אוניברסיטת תל-אביב ■ מר גדעון חשמונאי, המכון הישראלי לתכנון ומחקר תחבורה ■ דר' איל זיסר, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ מר דן זכאי, כלכלן בכיר ■ מר אברהים חדד, מפעל אברהים חדד ■ מר באסם חורי, Pharmacare ■ מר סמיר חיובן, Institute Data ■ מר מוקי מלצר ■ מר עאסם מסרוה, אגרתם ■ פרופ' אשר ססר, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ פרופ' הישאם עווידה, אוניברסיטת אלגואת, שכם, ■ פרופ' שמואל פוהרילס, משרד החקלאות ■ דר' גיל פיילר, חב' אינפו-פרוד מחקרים המזה"ת בע"מ ■ דר' יוסף קוסטינר, מרכז דיין, אוניברסיטת תל-אביב ■ דר' אהוד קופמן, משרד האוצר, ■ מר עלי קרמנה, חברת קרמני בע"מ ■ מר דוד שמעוני, הנהלת המכס.

מנחה אקדמי: דר' משה אפרת, Middle East Economics

[מס' המשתתפים בקורס מוגבל!]

המרכז הישראלי לניהול | התאחדות התעשיינים בישראל

פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, 03-6953104 פקס

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לוח העיר

הלוח של אזור המרכז

העיר | הארץ | צומת השרון | שתי ערים | ערים | מלאבס

159 מבצע!

עשייה

למודעת 8 מילים
(4 ימי ו'+יום ג' אחד)

638-20-20

לוח העיר

דניס ברק נכסים
והשקעות בע"מ
בתי יקרה
סוף שיכון דן
רח' בנימין ממודלה 32
03-6972775 מלו"ן

טוביה לשם
סוכנות לנכסים (מלו"ן)
רח' קהילת סלוניקי 7
תל-אביב
03-6481829, 03-6481387

ספר המדורים בלוח:
1. דירות.
2. עסקים.
3. מכוניות.
4. מכירות ושרותים.
5. ה. עבודה.

תל-אביב | גוש דן | השרון

"נכסים ורידר"
מציע למכירה ברעננה
בורוכוב 2, פינת אחחה
106
רעננה
09-783672, 09-910886

דני דירות
ברעננה! באזור יוקרתי ופתוח!
קוטג' מיוחד 5 חד' + חדר עבודה ענק + 140 מר' מרתף
בתכנון מיוחד $475,000
טל: 09-917958

בהרצליה ב'
נורדאו, סמוך לכפר שמריהו,
וילה + מגרש, 1000 מ"ר,
קרקע פרטית, מיועד ל2
יחידות, כל אחת 290 מ"ר +
מרתף, 09-582106,
03-6058114, פקס: 03-204395

לקוחותינו
דרושים דירות קטנ"ים,
פנטהאוזים ומגרשים בהרצ',
09-989586

"סביונסון"
סביון, קרית אונו
גילה קרת, אתרוג 27
נווה מונוסון
טל: 03-5339703
03-5334678

אקדיה
נכסים והשקעות
הגבורה 4 הרצליה
פיתוח
(מול מלון דניאל)
טל: 09-583815
פקס: 09-583744

תיווך משי
סוכנות נכסים והשקעות
ויצמן 146 בכפר-סבא
09-954444
09-977003

זהב נכסים
דירות בלעדיות בת"א
ברודצקי 19 רמת אביב
טל: 03-6417930

דניס ברק
בתי יקרה
נכסים והשקעות בע"מ
רחוב ויצמן 1 רמה"ש
03-5400004
מלו"ן

ישרא"נכסים
שלונסקי 47 נאות אפקה
ת"א
03-6481281/2/6
03-6480555

דיור פלוס
רחובות
השקעות ושווק
נדל"ן
מלפון 08-492442

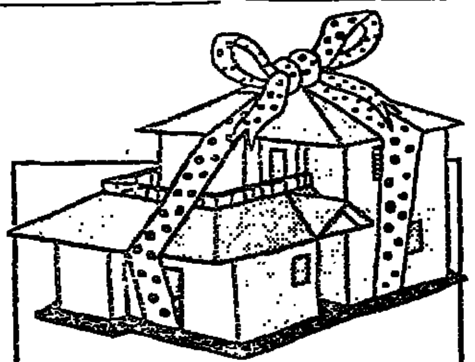

בונבונייירה!

נפתח קוטג' לדוגמא בנוף יאיר

מכירת השלב האחרון בעיצומה.

צמוד ליישוב היוקרתי "כוכב יאיר"
בתים חד ודו משפחתיים
מוכנים להרחבה.
איכות חיים בלב הירוק של ישראל

החל מ-$159,500 בלבד!

האתר פתוח: א', ב', ג', ה', 17:30-14:00
ערבי חג, ימי שישי ושבת 14:00-11:00

050-243209, 09-494831

נוף יאיר
פרויקט משותף של
סולל בונה בע"מ
ש. לשמן בע"מ
יישוב קהילתי עם איכות חיים

וילות ובתים למכירה

NO.1 נכסים
השקעות
רח' סוקולוב 77
רמת השרון
03-5401174/5
חבר מלו"ן

סופר נכסים
שיווק וניהול נכסים
ובתי יקרה
רמת החייל, תל-אביב
03-6476373
03-6475969

האם דירתך בנויה כהלכה?
מהנדסי בם יבדקו את דירתך (בכל הארץ):
● בעת הבניה ● לפני הקניה ● בגילוי נזקים וליקויים ● בתקופת האחריות
● חוו"ד מקצועית לבתי-משפט ● אומדן עלויות לכל חוו"ד
בם ביקורת מבנים
דירה בודקים בבם 03-5609314

בהרצליה פיתוח
קוטג' מפואר 6 + מרתף, שקט, "כהן" 09-589844

בהוד השרון
קוטג' משקע + מרתף, מיידי $550,000 "המגה" 03-5407148 מלו"ן

דירות בחו"ל

למכירה דירת גג
במרכז תל-אביב
תכנון ע"פ דרישה
08-405995

בפרדס חנה
באזור וילות
קוטג'ים
דו משפחתיים
6 חדרים-שרותים כפולים
$154,000 כולל פיתוח, לא כולל מ.ע.מ
אדמה פרטית-גגות רעפים
בניה איכותית. תכנון מעולה
משכנתא+הלוואה בוקאית
ערבות בוקאית מלאה
ל"ס יחידות ראשונות
אלוני צור
09-500276
09-558361
050-247110 גם בשבת
פתוח בשבת מ- 10:00 - 17:00

באבן יהודה
למכירה, וילות חדשות
ומגרש, לוד משפחתי
09-699068

ברעננה
קוטג' חדש ומפואר, בודד + מרתף, מיידי 09-580754

ברעננה, בודד
6 + מרתף, 250/425,
בודד סביבה אקסלוסיבית.
"תיווך רעננה" 09-904042

"דני דירות"
רח' מכבי 2
רעננה
טל: 09-917958 (מלו"ן)

תיווך בר"עוז
רח' המלכים 1
רמת-השרון
03-5492712, 03-5492654

פנטהאוז
דירות גג למכירה

הופה בת"א!!!
4 + גג + מעלית + חניה
מראה ליכם 03-200450

ברעננה
בקרן היסוד, קטנ"ים
מפוארים, תכנון חדיש,
380/240, לקראת גמר.
03-5444494

אנגלו סכסון
סודיען/שהם
08-264545

"אנגלו סכסון"
רח' אחוזה 141 רעננה
09-454133
09-454336

חי נכסים
בניין ממודלה 30
שיכון דן, תל-אביב
03-6471433, 6487319/21
פקס: 03-6487323

אברהמי
טל: 03-5246557

בהרצליה
קטנ"ים יפ"פים, בבניה,
מרחק הליכה מהים, מרתף
מואר, סטנדרט גבוה, חזל
ב"מ $295,000 "המגה"
03-5407148 מלו"ן

בבלעדיות!!!
באחוזי-דקר היוקרתי
קוטגי מקסים
6.5 חדרים 380 מגרש
רק $548,000
הקודם זוכה!!!
09-901901

"בשכונת הצנחנים"
בבניה
קוטגי דו משפחתי
6 חדר' + מרתף
תכנון מיוחד לאוגוסט 95
רק $465,000
09-901901

אנגלו סכסון
רעננה 09-454133
קוטג' חדש באזור השחר, 5 חדרים,
כניסה מיידית,
רק $335,000

צמרת השרון
בתי יקרה ויזום
פרוייקטים
רח' הבנים 50
רמת השרון
בקאנטרי קלאב
03-5496750, 03-5496749
חבר מלו"ן

פידן נכסים
המתווך שלך בלב השרון
09-967067

בבית יצאי
יחידות נופש בהדרות, ממש
ליד הים. 09-666997

דירות נופש

וילות ובתים להשכרה

"דני"דירות"
רח' מכבי 2
רעננה
טל: 09-917958 (מלו"ן)

טרמינל שירותי הנדסה
אל תיפול עם הבית
בדיקת לקויי בניה בדירות חדשות ומשומשות
ע"י מהנדסים מומחים.
* קביל בבימ"ש * אומדן עלויות לתיקונים
* יעוץ במשפטי חינם * בכל רחבי הארץ
חייג חינם 022-4313
177

ברעננה
בפרויקט בניה
ברחבות צפון רבצקי
קטגים מפוארים מיפרטים עשירים
כניסה קיץ 1995
טלפונים: 09-451478 09-916338

בקרית יצחק
חברת "הדפי" בונה קטנ"ים
יפים, 100 מ"ר + מרפסת
70 מ"ר $155,000, 170 מ"ר
$190,000 על קרקע בשטח
375 מ"ר, הבודדים מכלים
פיתוח ומע"מ. 09-583519
בכל שעות היום, השאירו
הודעה ונתקשר אליכם.

ברמת השרון
פרויקט בניה מיוחד ויוקרתי,
חדשי דירות גינה גג
וקטנ"ים במיקום מעולה.
"דניס ברק" 03-5400004

ברעננה
קוטג' פרטי, ביהודה הלוי,
375 מ"ר, $485,000
09-911536

בית בודד בכוכב ליד
ראשל"צ, 03-9644155
03-5195571

וילה + בית בכוכב ליד
ראשל"צ, 03-9644155
03-5195571

בתי כפר
ומשקים

וילות ובתים

תיווך המושב יבנה
מכירה/השכרה, דירות
וילות בגדלים שונים.
03-430993

טוביה לשם
סוכנות לנכסים (מלו"ן)
רח' קהילת סלוניקי 7
תל"אביב
03-6481829, 03-6481387

חדר כושר ● סאונה ● חדר תרבות ואירועים ● לובי מפואר עם שומר בכל שעות היממה ● מבנים מבני גבוה ביותר
מעליות מהירות ● מוסיקת רקע בלובי ובמעליות ● ביטחון סביבתי מושלם

מגדלי מגורים מפוארים ויוקרתיים
במיוחד, הכוללים דירות 2, 4, 4.5 חד',
1+4 (דירת 4 חד'+חדר), 5, 6 חד' וכן
דירות קוטג'-פנטהאוז בנות 7 חדרים
הדירות לדוגמא פתוחות
גם בשבתות 11:00-15:00

לגור בכוכב הקריה
קרית ראשון
לחיות כמו במלון
★★★★★
5 כוכבים!

או לגור בצמרת קריית בן-גוריון

יצחקי הקריה

האתר פתוח בשבת ובימי השבוע
10:00–16:00
טלפון: 03-5532113

שנה-טובה וחג שמח! לכל בית ישראל
ממזרחי ובניו

4 חדרים החל מ-$175,000
5 חדרים החל מ-$185,000

* לפי תקנון החברה

03-5073322

"ברוך נכסים"
דובנוב(?) 63 רמת-גן
03-5755603/4
03-5756069

- רמת גן, בריסה, 2.5, ק"ב, מסודרת, חזית בלעדי
- רמת גן, בנגן 2 + חצי ק"ב מסודרת חזית בלעדי
- רמת גן, 2 + חצי, גדולה + גינה מרכזי ושקט בלעדי

173830110

בבבליים
2 מפוארות, מרכזי ושקט, ק"א, "תיווך הבורסה" 03-5730336

ההתנפלות בשיאה באלמוג השרון
וילה עם בריכה וג'קוזי
רק $166,900
במבצע ראש-השנה

אלמוג השרון

אלמוג

משרד המכירות באתר: 050-356740, 050-254810

תיווך מדינה
עזה 51 ר"ג
03-5748344/3

- בר"ג מגבה, 1 + 2, ק"ב, שקטה, משקעה
- ועד בקריניצי, ק"א, חזית, $95,000
- בגנגה ק"ב בלי, משקעה, אפשרות בניה בגג

173532220

"תיווך הבוזק"
שוקן 45 גבעתיים
03-5715190

- הדירה הכי יפה 2 + חצי, בגבעתיים ק"ב, $122,000
- בגבעתיים 3.5 חדרים, בגן הורדים, מעלית + חניה + בנוי $180,000
- בגבעתיים דירת גג 5 + 1 חרוסה עקית $275,000

בבבליים
4, מיוחדת, ק"א + חניה, 4 ריירים, $268,000 "הבורסה" 03-5730336

3–3.5 חדרים

1–1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

חוץ מ"גני-העיר" לא תמצא עוד קוטג' במרכז כפר סבא

משרד מכירות באתר 09-421847
פתוח באתר גם בשבת 10:00–14:00

ייזום וביצוע: קריית בע"מ
טל: 03-5795061/2

א. שטוף נכסים
[illegible]

בבבלי צבוגה
4, ק"ב + נוף + מעלית בלעדי ל"צמרת השרון" 03-5496749

בבבלי ציון
3, גדולה ומוארת + מרפסות, בבניין מטופח 03-5284999

ברמת"ג 3
משקעה, משופצת, ק"ב + מעלית, ללא תיווך 03-6425592

למשקיעים
בישראלים (קצארי), 3, ק"ק, משופצת, $150,000, א.ב. 03-5244102 דירור

ברושה
3 חדרים, ק"ב + מרפסות, $195,000 "אבריור" 03-5244102

בשכר שמאם
3.5 שקטה ומטופחת, ק"ב, $235,000 "אב דיור" 03-5244102

שכונות צבוניות

הבניין היפה ביותר בתל-אביב

הפנטהאוזים הגדולים ביותר בתל אביב!
העיצוב המיוחד ביותר של כל דירה!
באו לבקר
03-6426293 ישקו

4 חדרים ויותר

אנגלו סכסון
כבר המדינה
רח' ה' באייר 44
03-5467722 (מרדך)

- 3, בקליי (במקום ללא), 120 מ"ר, ק"א
- 4, במגמה, גבוהה, עורפית, מעלית + חניה, $320,000
- 4, בתוך הגלה, ק"א 150 מ"ר + מעלית + חניה, $550,000

א.ס.י. יזם
מאורי נדלן בע"מ
אבן גבירול 150 ת"א
5462735, 5462734
פקס: 5463438

- בבבלי, 4 חדרים, ק"א, מעלית חניה, $320,000
- ברחוב שקט, ליד העירייה, 4 חדרים מעלית חניה, $350,000
- אנו מברכים את חוגי לקוחותינו בברכת שנה טובה

"תיווך הבוזק"
שוקן 45 גבעתיים
03-5715190

בנוה צדק
דופלקס חדש 150 + גג + חניה, "מעייר" 03-6819268

א.ס.י. יזם
מאורי נדלן בע"מ
רח' אבן גבירול 150 תל אביב
טל: 5462735, 5462734
פקס: 5463438

פנטהאוז
דירות גג להשכרה

קבלנים מציעים

דוד בבליקי בע"מ
חברה לבניין
בונה בית מגורים מפואר בלב העיר
ברח' רש"י 27 תל-אביב
מרחק דקות הליכה:
משגב ✓ דיזנגוף סנטר ✓
הבימה ✓ היכל התרבות ✓
דירות למכירה 3–4 ½ חדרים
דירות גג דו-מפלסים
בבית: לובי מבואר גדול, מפרט עשיר, חניה צמודה לדירה (אפשרות לחניה עסקית)
משרד מכירות באתר: 03-5222692

אנגלו סכסון
כבר המדינה
רח' ה' באייר 44
03-5467722 (מרדך)

- 3, בשטען הורס, משומצת, ק"ב, $220,000
- 2.5 בסוקולוב, ק"ב בלי, מוארת ונרווחת, $195,000
- 3, בשטבמסקי, ק"ב, מעלית + חניה, עורפית, $255,000

תל אביב

תיווך א.תמיד
בן יהודה 114 ת"א
טל: 03-5232260

- ברחוב בארי, 3, גדולים ויפים, ק"ב, בלי יציאה $265,000
- להשכרה, ברחוב מאנה, 4 ישחורים, ק"ד + מעלית חניה $1200
- ברחוב באנו, 3 חדרים, משופצת להולוסה $230,000

תיווך א. תמיד
בן יהודה 114 ת"א
טל: 03-5232260

- 300 מ"ר, גג לבניה במאגר $400,000 כולל שיפוץ בנין המעלית
- בירושלים, 3 + מעלית $130,000
- 170 מ"ר, בנוה צדק חדש יפה $440,000

בבבליים 4.5
עקית, ק"ב, $277,000 בלעדי ל"הומגה". מלד"ן 03-5407148

5 בבוחה
+ מעלית, 150 מ"ר, $305,000, בלעדי ל"הומגה". מלד"ן 03-5407148

3, בבניה
97 מ"ר + מרפסות, $235,000, בלעדי ל"הומגה". מלד"ן 03-5407148

2–2.5 חדרים

הרצליה
בנוה עמל
בבניה מתקדמת: "3
3 + גג $133,000
3 + גינה $140,000
4 $150,000 "4 $145,000 +
גג $155,000 4 + גינה
"אנגלו סכסון" $162,000
09-507258

בצעירה
במיקום מעולה בבניה: דירות גג, דירת קוטג' ודירת 4. 03-5400004

"מגדלי אלמוג"
שקט ומרכזי 5"4 חדרים
09-540186, 09-542855

השרון
הוד השרון

4 חדרים ויותר

בנ"שעראל הורוקה"
בבניה 4, פנטהאוזים 6 חדרים
09-973737 זו קוסמים.

3 חדרים

רמת השרון

פרוייקט
"נוף השרון" ברמת השרון, רח' גולדהבשר פינת אוסטקין, בבניין יפהפה, בתחילת בניה, דירות גן, דירות 4, 3 חדרים ודירות פנטהאוז, סטנדרט בניה וגימור ברמה גבוהה ביותר, שיווק בלעדי: הומגה מלד"ן 03-5407148

פתח תקוה והסביבה
דירות

העיר
נכסים והשקעות
חיים עוזר 13 פ"ת
טל: 03-9343114/5/6
פקס: 03-9344421

- בראש העין התרשה 4 חדרים קוטג' בודד על מגרש 420 מ"ר פינוי גמיש רק $280,000
- מקבלן 1 + 3 + גג + מעלית חניה 5 כ"א מיידי $183,000
- ברחוב ברנדייס 4 + מעלית ק"ב + ח"א שו"ב משקעת $210,000
- בכפר גנים ג', 2 קומות ו"ב מפוארת $390,000
- בנוה ממגמד 640 מ"ר ל- 2 יחידות 100 מ"ר בנוי $350,000 גמיש

ירדן נכסים
איכילוב 13 פ"ת
03-9319449
פקס: 03-9312579

- 4 במרכז מיידי $142,000
- מיוחדת 5 ב"פג, חדשה גדולה (כ-150 מ"ר) מיידי
- 4 במרכז השקט משקעת מאוד $167,000
- 3 + חצי במרכז, גדולה, $130,000
- 3 ברמת חדר ק"ב גדולה $180,000
- 2 + חצי באזור טוב + אופציה לבניה $88,000
- 3 חד' בשפירא ק"א על עמודים גדולה 100 מ"ר $140,000

"תיווך הרכסים"
הרואה 164 ר"ג
03-5744083, 03-5745451

- בהרואה 3 + 1/2 בהרטבות, $140,000, פינוי 10 חודשים
- סימטה מטר' ידושלים +4 1/2 משקעת מעלית חניה $245,000
- באזל 4 חדרים ק"ב משקעת $210,000

"סביונסון"
סביון, קרית אונו
גילה קרית, אחרונ 27
נווה מונסון
טל: 03-5339703
03-5334678

- בגבעת סביון מבחר דירות גג
- בגבעת סביון: 4, גבוהה, אפשרי מיידי
- בריפוד - קרית אונו: 4, גבוהה, שקטה, מטופחת
- בקראון: 4, מטופחת, ביחה, ק"ב

בבבליים
ל"נ, 3, ק"ב, שקטה, "הבורסה" $165,000 03-5730336

2–2.5 חדרים

ב"ג
בזבוטינסקי שנים בהורמגות ק"א "ק"ק "תיווך" 03-6993498

כחול לבן
נכסים
בהנהלת אבנר מעודי
חפץ חיים 5 פ"ת
03-9340022, 9345322

- לצעירים בהורמגות בשפינבק 3 ק"ב מסודרת $107,000
- באיזור מעלה 2.5, משקעת ומסודרת $115,000
- במרכז השקט 3.5 מרווחת, ק"ב $140,000
- בגר מכבים 3, ק"ב מסודרת $126,000
- לפינסקר — 5 משקעת ומרווחת דופלקס $175,000
- להשכרה: "בכפר גנים" ברחוב קרקבי בין חדש ומפואר, 4 — $500 — 5 $600, כניסה מיידית
- ב"משוב" 4 משקעת ומסודרת מיידית $550

4 חדרים ויותר

1–1.5 חדרים

שכונות דרומיות

סוף נכסים
ברודצקי 19 רמת אביב
תל אביב
03-6417936

- בנאות אפקה ג', 3.5, משקעת, בבוהה שקטה, נוף, מנות, מיקום מעולה
- ברמת אביב החדשה, 3, שקטה, משקעת במיקום מעולה, $165,000
- ברמת אביב החדשה, 3 + מרפסת, $165,000, לתפגוף, משקעת ומתמצה, מסודרת במסודר.

ב"רונג!!!
מיוחדת, עורפית ושקטה, מראה ליבחג $156,000 03-208450

4 חדרים ויותר

3–3.5 חדרים

הדרומות
ברמת אביב ג', 4 * במיקום מעלה, בלעדי $279,000 "דיור 2000" 03-6420066

גוש דן

בר נכסים
דירות בלעדיות בגבעתיים
בורוכוב 34 גבעתיים
טל/פקס: 03-6724448

- בארלוזורוב, 4, ימניה, ק"א, משקעה + מעלית + חניה, מרפסה
- בבורוכוב, 3, ק"ב, מרווחת, מסודרת, שקטה + חניה
- בבורוכוב, 4, קומה גבוהה + מעלית + חניה + נוף, מסודרת

"ברוך נכסים"
דובנוב 63 רמת גן
03-5755603/4
03-5756069

- בגבעת הברושים 5 מפוארת, מעלית + חניה + מחסן מיידי
- בגבעת הברושים, בבניה, 5 מפוארת 170 מ"ר + מרפסת
- בגבעת הברושים, בבניה, דופלקס + גינה חניה + מחסן

2.5 בבבלי
מרווחת + מרפסות להשקעה תאם. 03-5616555

[illegible]
2, ממורה ושקטה, ק"ב, משופצת כאשה. 03-5284994

3–3.5 חדרים

דירת 5 חדרים מפוארת
רק $253,300
דירת 4 חדרים מפוארת
רק $237,900

בפרוייקט "גני החוף", באזור היוקרתי של נתניה, בבניין עם לובי כניסה מפואר, 2 מעליות וגנרטור חרום. בכל דירה - ריצוף שיש בסלון, במטבח ובפינת האוכל, שני חדרי רחצה ושני חדרי שירותים, ארונות מטבח ושיש גרניט. הבנה לפינן מיבוצל

גני החוף

* רובע המגורים היוקרתי ביותר בנתניה, ממש ליד הים.

אזורים

לוח העיר
הלוח של אזור המרכז
03 - 638-20-20
קבלת מודעות מידי יום

לוח העיר
בכלל פרסום
* קבלת מודעות בימים א', ג', ד' בין השעות 22.00–8.00
* ביום ב' קבלת מודעות 19:00–8:00
* ביום ה' קבלת מודעות 18.15–8.00
* יום ו' קבלת מודעות 17.00–8:00
(מינימום 8 מילים למודעה)

תנאי הפרסום בלוח העיר

* תיקונים למודעות יתקבלו עד השעה 16:00 בלבד

הזמנת המודעה כפופה לתנאי פרסום שלהלן ולהתחייבות המזמין לשלם תמורת הפרסום כמפורט בטופס בעת הזמנת הפרסום. אי פרסום מודעה במקום שנקבע, או שהוזמן מראש, אינו מהווה עילה לאי-תשלום ואין בכך לפטור את המזמין מהתחייבויותיו כלפי "זהלוח הארצי". "זהלוח הארצי" יפרסם המודעה במועד ו או במקום שהוזמן אם לא יהיו סיבה ו או גורם שימנעו זאת.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

נאות נורדיה - 270 קוטג'ים על קרקע פרטית (טאבו)

שלב א' ו-ב' נמכרו (100 קוטגים) מכירת שלב ג' בעיצומה!

כפר יוקרה

פרוייקט יוקרתי הממוקם בצמוד למושב הוותיק נורדיה בלב אזור שקט ירוק ומטופח, נמצא בקרבה למרכזי קניות, בילוי ותרבות בנתניה (בסמיכות לרבבת הברברים). לפרוייקט אופי כפרי המקנה לו איכות חיים ותנאים אידיאליים לגידול ילדים.

המטרה: אופי כפרי אמיתי איכות חיים ברמה אחרת, חינוך, תרבות וספורט המשתלבים בחיי כפר ובלב אזור עירוני גדול.

נאות נורדיה: הבתים מעוצבים בצורה יוצאת דופן, ע"י האדריכל יוסי טל. בחירה מתוך 5 טיפוסי בתים הבנויים בסטנדרט בניה גבוה.

על מגרשים בגודל של 311 מ"ר ועד 642 מ"ר.

שיטת הגישה המותחת הוותיקת לקונה בטחון מלא לכספו!

המחירים כוללים מע"מ ופיתוח

✔ הכי קרוב לכל מקום.
✔ שטחים ירוקים נרחבים.
✔ תשתית מודרנית
✔ אפשרות לשינויים פנימיים בייעוץ האדריכל - ללא תשלום.
✔ רחובות הולנדיים.
✔ מפרט טכני עשיר.
✔ מרחק גדול בין הבתים.

★ משפחות המצטרפות לפרוייקט העבורה ועדת קבלה.

חברת "בוני נורדיה" בע"מ משרד מכירות - באתר 09-829997/8

פתוח א'-ה' בשעות: 9:00-13:00, 16:00-19:00, יום ו' בשעות: 9:00-13:00

האתר פתוח בשבת להתרשמות וקביעת פגישות למשך השבוע בשעות: 11:00-14:00

א.ס.י. יזם

מאורי נדל"ן בע"מ
רח' אבן גבירול 150
תל-אביב טל: 03-5462735
03-5462734
פקס: 03-5463438

- במרכז 2 חדרים, ק"ב ללא ריהוט מיידי $575
- ברחוב פינקס דירת 3 חדרים ק"א וחלקי פינוי 1.5 $600
- ברחוב אנטוקולסקי 2 חדרים, מרוהטת מיידי $550

שכ"ח שכונות צפוניות ת"א

שכ"ח שכונות דרומיות ת"א

א. שחף נכסים

מציעים להשכרה מבחר דירות
03-5173484

- 1, מרוהט + מרפסת ק"א ב"הירקון"/"הרב קוק" מיידית $580
- 2, נפרדים ב"הירדן" $500
- 3 נפרדים, מרוהט ב"המשפט"
- 2.5 עקית ב"שטרוק" ("בן העיר") סגורה (1.5) מקצבת בגבעתיים

"אורגד נכסים"

השכרה ומכירה בת"א ר"ג גבעתיים.
טלפונים: 03-6916334, 050-324368

- לפרויסי 2 משופצת ברחוב לזנ ק"ג עורמית $455
- בצפון 2 + חצר + מזגן + ארון ק"א לשותפים $600
- בנרקסבה 3 משופצת מציאה 2 בנתבת $725 $400

3. בשלמה המלך

חדשה + מעלית חניה, $850 ריקה. "א.בדיור" 03-5244102

בלוך פרישמן

1.5 + מרפסת לגינה, ק"ג, מרוהטת, $525 "א.בדיור" 03-5244102

3 בפלורנטין

ק"ג, ריקה שקטה, $660 "א.בדיור" 03-5244102

א. שחף נכסים

מציעים להשכרה מבחר דירות
03-5173484

דירות הצפון

בהנהלת נורית
רח' אבן גבירול 148 ת"א
טל: 03-5467848
פקס: 03-5465941

- דירות הדר בכרמי ת"א ריהוט חלקי, מיידי, $400
- בצפון דירת חדר ריהוט חלקי, מיידי, $400

למכירה/השכרה

דופלקס מפואר, ליד הים, 6.5 חדרים. 03-5533803/4 (בני)

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

נתניה חדרה

4 חדרים ויותר

1–1.5 חדרים

ראשל"צ נס ציונה רחובות

דירות בשכ"ח

שכ"ח תל-אביב

2. בעירייה

ק"ג, משופצת, ריקה, שקטה, "א.בדיור" $550
03-5244102

4 בזכות אליהו

ומאוורה, 4 במוסקינוי $780 + מעלית + חניה ($850)
03-200450/5

במרכז (ליד ירושלים)

4 עקית + מ"א וזוית חדרים נפרדת, ק"ב + מעלית + חניה פרטית במבנה, $159,000 מחיר מיוחד "תיווך דניאל" 02-867222 מלר"ן

בלעדי!!

במרכז בבניה דירות 5 עקיתות + מרפסת פתוחה, מפרט טכני מעולה, חניון תת קרקעי, החל מ- $285,000 "אנגלו סכסון" 09-441521

כפר סבא

בהזדמנות
דירת גג, 1 + 3 גדולה ק"ג, בלי. 050-289550

בכפר סבא "גני השרון"

נותרו עדיין להשכרה במחיר מבצע 6 חד' $600 במקום $750
דופלקסים יפהפיים לתקופה של 2-5 שנים
טל באתר 09-971927 תשלום 09-613935

א.א.צ.

עסק נדל"ן והשקעות
שד' ביאליק 45
רמת השרון
טל: 03-5496767
פקס: 03-5404565

- כפר סבא, 4.5 + גג משופצת, 155 מ"ר, מרכזית ושקטה
- דופלקס 5, 160 מ"ר, $245,000 + מעלית, משקפת למכירה
- דירת גג, 5, 80 מ"ר, גינה, $259,000 מיוחדת

א.א.צ.

עסקי נדל"ן והשקעות
שד' ביאליק 45
רמת השרון
טל: 03-5496767
פקס: 03-5404565

- קוטג' 7, 270 מ"ר, $480,000 מפואר יוקרתי ושקט
- קוטג' 6, 200 מ"ר, $280,000, גינה מטופחת, מיוחדת
- דירת 5 גג, 142 מ"ר, $189,000 דרמטית, מיוחדת

4 חדרים ויותר

בפרוייקט חדש

"רום הכפר", דופלקס, 5 חד'. 09-975938

בפרוייקט חדש

"רום הכפר", דופלקס 5 חדרים. 09-975938

חולון

בשכונת מיוחדת!!

306 מ"ר, לבנייה 220 מ"ר, $270,000 03-561555

4 חדרים ויותר

בהזדמנות חד פעמית!!

5 + מעלית, רק $219,000 "דב ליבוביץ" נכסים השקעות 09-916336

בלעדי!!

באזור מעולה, 4.5, ק"ד, מסודרת ומושקעת!! "אנגלו סכסון" $199,000 09-441521

בלעדי!!

במיקום יוקרתי!! 5 חדרים מבוארת + מרפסת-שמש $265,000
יניב נכסים 09-902828 09-421188

יניב נכסים

בן גוריון 4 רעננה
09-902828

- 3.5 חדרים + מרפסת שמש, רק $165,000
- במיקום מרכזי, 4.5 מסודרת + מעלית + חניה, $219,000
- 5 מפוארת + מרפסת שמש, 145 מ"ר + מעלית, $260,000
- דופלקס חדש בבניין קטן + מרפסות + חניה + מחסן $320,000

"דני דירות"

רח' מכבי 2 רעננה
טל: 09-917958 (מלר"ן)

- בפרויקט חדש 5 + 100 מ"ר גינה + מפרט, $259,000
- 4 חדרים מרווחת במיקום מבוקש, ק"ד + מעלית, $202,000
- 5 חדרים מסודרת באיזור מעולה, ק"א + מעלית $230,000

במרכז העשקים!!!

קוטגים בבניה $338,000 6 חדרים מכירות בלעדי
יניב נכסים 09-902828 09-421188

"אנגלו סכסון"

רח' אחוזה 141 רעננה
09-454133
09-454336

- דירה 117 מ"ר + מרפסות, ק"ב, בלי, במרכז, שקטה. $163,000
- 4 עקיות, 135 מ"ר, ק"ה, מעלית, נוף מרהיב, במרכז, $190,000
- 5 חדרים + מרפסת, חדשה, כניסה מיידית, $245,000

4 חדרים ויותר

"דב ליבוביץ"

נכסים השקעות, מרכז, 4 + מעלית, ק"ב, פונה לפארק, רק $198,000 09-451478

4 ק"ב (בלי)

מרכז ושקט פונה לגינה, רק $171,000 "דב ליבוביץ" נכסים השקעות. 09-916336

"דב - ליבוביץ"

נכסים השקעות ביוזל, 5 + מעלית, ק"ד, קיץ 1995 רק $218,000 09-916336

ברעננה

2 חדרים, $99,000, בלעדי "לאנגלו".

בית אנגלו-סכסון

רעננה 09-454133
במושב סמוך לרעננה בית כפרי + יחידה נפרדת + מדשאה 2 דונם. $580,000

בית אנגלו-סכסון

רעננה 09-454133
ברחוב שקט ומבוקש קוטג' 8 שנים. 6 חדרים + מרתף. $455,000

בית אנגלו-סכסון

רעננה 09-454133
הזדמנות להמכרו!!! בבנין חדש 4 דירות בלבד 5 חדרים + מרפסת עקית רק $239,000

רעננה

"יחש - דר"

הקשר שלך לעיסקה מצליחה
09-918125, 09-983585
פקס: 09-918057

- בהזדמנות בבניה דירות גן 5 חדרים רק $280,000
- בקומה קוטג' דו משפחתי, מחיר מציאה רק $380,000
- 5 מפלס וזקוקה (135 מ"ר) + מעלית רק $215,000

דיור 2000

אחוזה 81 רעננה
09-425959
חבר מלר"ן

- 4 ק"ד + מעלית המרפסת גדולות, 146 מ"ר, $205,000
- דירת גן, במשוב רעננה, 4.5 חדרים, מיידית, $205,000
- 5 ק"ב + מעלית מרווחת והשקעה חנית, $240,000
- בהזדמנות מבטחת מפואר, מרפסות גדולות, מיידי, $320,000
- קוטג' משוקע + מחסן מקום מסטרטאלי רישה מיידי $450,000

דני דירות

הבית שלך ברעננה
בפרוס רעננה! דופלקס 4+1 + גג מפתח במיקום מעולה + 3 כווני אויר במחיר מיוחד של $280,000
טל 09-917958

פנטהאוז PENTHOUSE

ברעננה במרכז השקט, דירת גג $190,000 + 4+1 גג מפתח רק
בבננים דירת גג 4+1 מושקעת בעיצוב+מעלית רק $242,000
09-988-599

פנטהאוז PENTHOUSE

במרכז השקט 3 חדרים + מעלית רק $165,000
בבר אילן 4 חדרים 140 מ"ר ק"ב רק $180,000
09-988-599

א.י. נכסים

תיווך השקעות בנדל"ן
רח' קלאוזנר 2, רעננה
טל: 09-983659
פקס: 09-902560

- 3, מסודרת, ק"ב, ש"ב, ורחת בית שקטה $115,000
- בהזדמנות בבליל 3 ק"ב, חניה, שקטה $156,000
- קוטג' 6 יחידה נפרדת באזור מבוקש $385,000 בלבד

אביב

אלוש - נכסים
יזום ותיווך פרויקטים הכתובת שלך ברעננה
אחוזה 72 רעננה
09-986658

- בהזדמנות קוטג' כחדש, מגרש לגינה, $360,000 בלבד, מיידי
- בלעדיות דירה 4, בגבעה הירקונית, ק"ד + חניה $171,000
- בבליל מיוחד, 3 חדרים, ק"ב, חניה פרטית, $156,000

קפוץ שם!

דירות פאר: 3.5, 4, 5 חדרים + מרפסת שמש
דירות גן
דירת פנטהאוז
"יניב נכסים" 09-902828 09-421188

בלעדי!!

בפשה דיין! 4 חדרים משקעת + מעלית $276,000
יניב נכסים 09-902828

אקספרס נכסים

בן גוריון 15 הרצליה
09-500970, 09-546285

- להשכרה/השכרה, קוטג' חדש ומיוחד + מרתף, אזור מבוקש
- פנטהאוז חדש ומפואר במרכז, באזור שקט ומבוקש, $320,000
- להשכרה בהרצליה-פיתוח, וילה יפה + בריכה, מתאימה לדיפלומט
- בהזדמנות למכירה, 4.5, שקטה, מפוארת ומרווחת בנוף אלון, ק"א

בנוהאמדים

מגואים, 5 עקיות, בלעדי "למשפה". $305,000 מלר"ן 03-5407148

בהרצליה הירוקה

בתחילת בניה 4, 5 ופנטהאוז 09-507258 (ל)

בהרצליה הירוקה

חדשה ויפיפיה, 115 מ"ר, $255,000 א. תמיר 03-52332260

4 חדרים ויותר

בהרצליה הירוקה

בבנין מבואר 8 דיירים
דירות 3, 4 + דירות גן
ב.ב. אריה בע"מ
אתר: זלמן שניאור 36 הרצליה
09-564184

3–3.5 חדרים

בעירייה

4.5 משקעת ק"6, נוף מרהיב, $300,000, "המשפה" מלר"ן 03-5407148

4.5 עקיות!!

+ מרפסת שמש ע"י נווה אמירים, "צמרת השרון" 03-5496749

3 ק"ב

74 מ"ר, משקעת, שקטה, מרכזי. 09-580674

"פסגת הרצליה"

4 + גינה, 5.4, פנטהאוז דו קומתי, מרפסת שמש, לוין 26 "מרום הדאל". 09-973737

2–2.5 חדרים

להשכרה/מכירה

חנויות בקניון חולון, 35 +
2.5 מ"ר. 03-5533003/4
(בני)

182500017

למוסד ציבורי דרוש
בנין משרדים/תעשיה/קלה
באזור ת"א (400-300 מ"ר)
דמיי תיווך ישולמו בהתאם
פקס: 03-5662922

ברמת גן, גבעת החיל 90
מ"ר + גלריה. 03-5255713

132621187

למכירה חנויות

בקרית בנימין, ק"א,
במרכז המסחרי, בה"ב
דיגיטלי. 09-584966 בערב

161703181

05 מ"ר

+ גלריה בעלה 3.
.03-5531196 ,050-200748

182422017

ב.א.ת. בתים

3,500 מ"ר, לאחסנה פתוחה
מקורה, בגג בניין תעשיה +
רמפה/רכבים/קונטיינרים/
כהורה. "מודי ובניו"
(בני) 03-5533003/4

182553017

ב.א.ת. בתים

3,500 מ"ר, לאחסנה פתוחה
מקורה, בגג בניין תעשיה +
רמפה/רכבים/קונטיינרים/
כהורה. "מודי ובניו"
(בני) 03-5533003/4

042219047

+ גלריה + מחסן. לא בשבת 03-6857034

במרכז בתים, 50 מ"ר, כולל
03-885283, 03-556125

18 מ"ר + 50 + גלריה
09-540156

קניון אשדוד
הזדמנות עסקית
להשכרה בקניון אשדוד
שטח המתאים למכון כושר / אירובי
דיסקוטק / סנוקר ועוד
על המעוניינים לפנות לטל. 08-567031 או לת.ד. 73

קוב כל
המרכז הארצי לסטנדים, בובות, מדפים ודלפקים
פותח עסק/חנות?
מבצע סטנדים נקל
20% הנחה
בובות חייטים
50% הנחה
מבצע בובה
חינם נמשך
קוב כל" דרך חיל השריון 52
תל-אביב טל. 03-379585/6

"תיווך הדנסים"
מלדין
הרואה 164 ר"ג
03-5745451
03-5744083

● לרופאים: להשכרה, בבנין ת"א, חדרי מרפאה, ממוזגים, אפשרי חלקי/מלא, כולל כל השרותים.

● מכירה רפואית. פקס מיזוג מרכזי

16190301ח

מלון גולדאר HOTEL GOLDAR
מקום טוב באמצע
בלב הככר המרכזית והמדרחוב
מרכז הפעילויות וההתרחשויות בעיר נתניה
הקדימו הזמנותיכם למבצע ספטמבר ראש השנה וסוכות
◆ חדרים מרווחים
◆ בריכת שחיה
◆ טלוויזיה ושידורי וידאו בחדרים
◆ מטבח מעולה אירופאי כשר
חג שמח ושנה טובה
לפרטים והזמנות מלון גולדאר, רח' אוסישקין 1 נתניה
טל. 09-338188 פקס 09-620680

מבצע פרסים מדהים!!!
שרשים
קומפקט דיסק מתנה לכל נרשם
כולם זוכים!
ה-50 הראשונים שיביאו מודעה זו ויצטרפו לתכנית המעקב "שרשים" יזכו בקומפקט דיסק - מתנה ללא הגרלה הצטרף, קבל מתנה וטפל אצל רופא השיניים שלך!
03-5757384

אכסניה בתל-אביב

לפי התאחדות הקבלנים,
מוזיאון אורקסטרים. לא
בשבת 02-973823

153515251

בהזדמנות!!

פרפומריה + חומרי ניקוי, עם
קליינטורה קבועה. 5050273
03

150809257

למכירה

בהזדמנות חנות לבוש
ב"קניון הזהב" בראשל"צ
03-6766349

185347037

אמיגה
יצרני מערכות פליטה לרכב בע"מ
למוסכים, יזמים, אנשי-קבע ותעשיה משוחררים!
רשת קיימת ומובילה בתחומה
מרחיבה את סניפיה בכל הארץ
ומאפשרת קבלת זכיינים/שותפים
(דרושה השקעה)
בדבר פרטים:
02-793101/2
ת.ד 8596 ירושלים 91084

להשכרה
שטח להפעלת
מיני מרקט באשדוד
במקום מרכזי, סואן עם תנועה גדולה של לקוחות
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב
ת.ד 637 אשדוד

דרושות ומוצעות:
דירות יוקרה אקסקלוסיביות
מאזור תל-אביב והמרכז
* למכירה החל מ - $600,000
* להשכרה החל מ - $2,000
לפרטים: 03-5600242
ת.ד. 36830 ת"א ממש אקסקלוסיביות

למסירה

עיסוק יהודי ועצמאי, הכנסה
גבוהה מאד, בענף ההפקות
והפרסום, $35,000
03-5744511 לא בשבת

200425297

"סיטונאי/מכון עצמאי"

למוצרי קוסמטיקה לאמבטיה
מיגוע, רווחים טובים.
03-9673272

174114297

עסקים

מכון ממוחשב

פתוח להצעות * לאיחוד/
ייצוג/השכרה.
03-5375929/32

לרציניים בלבד
עסק משגשג
בענף התיירות
חדרי אירוח
על רמה
בגליל העליון
לפרטים:
טל: 06-950805
06-940745

מ.מ.ש
רישום חברה
בדשם החברות
(תוך 3 שעות)
940 ש"ח
ייעוץ/ורישום
"קבלן רשום"
בהמתנות ובמהירות
03-5661063

פאב
לקוחות ורווח בטוח
למסירה, ליד הבימה
טל. 03-5258113

בית בטוח
מניעת גניבות בעסקים
טלויזיה במעגל סגור
מבצע!! $595
מערכות אלקטרוניות
"זמזמים" + מדבקות
מבצע!! $49 לחודש
צילומי סתר
טל. 09-988232

3.5
באבליך חולון, מרווחת,
ק"א, 03-371125, 884973
03

185659087

מרווחות חולון בת-ים

שכ"ח ראשון לציון רחובות ונס-ציונה

דירות ברמ"ג

שותף/ה

שכ"ח נתניה חדרה

דירות מרווחות
מרווחות תל-אביב

ביקוש דירות

מרווחות אשדוד

מרווחות פתח תקוה

מרווחות השרון

ברעננה

מבחר דירות להשכרה,
לתאריכים גמישים,
"דבליבוקר" נכסים
השקעות 09-916336,
09-451478

163241187

ברעננה

קוטג' 6, משקעה לבניה
09-902727 "לידר" $975

163102187

שכ"ח חולון ובת-ים

בכפר סבא

בתל' חי, 3, מרווחת, 5
חדרים, מיידית. 09-593190

152319258

שכ"ח פתח תקוה

שכ"ח השרון

בכפר-סבא

בנין שלם, 8 דירות, מתאים
למודדים/למוסד. "קינג"
דויד" 09-384560

182928017

"דני דירות"
רח' מכבי 2
רעננה
טל: 09-917958 (סלולר)

● קוטג' 5 חד' + ברחוב מושקע, מרכזי, כניסה באוקטובר

● לכניסה מיידית, 5 חד', ברחוב יוקרתי, ק"ב $700

● בלב המאוחד דופלקס 5 + מרפסות שמש, לכניסה מיידית

170113014

בנ"צ

בנין שלם, 8 דירות, מתאים
למודדים מוסד "קינג

שכ"ח גוש דן

هكذا من الأصل

למה להתפשר על יד שניה אם אפשר לקנות פאסאט חדשה*?

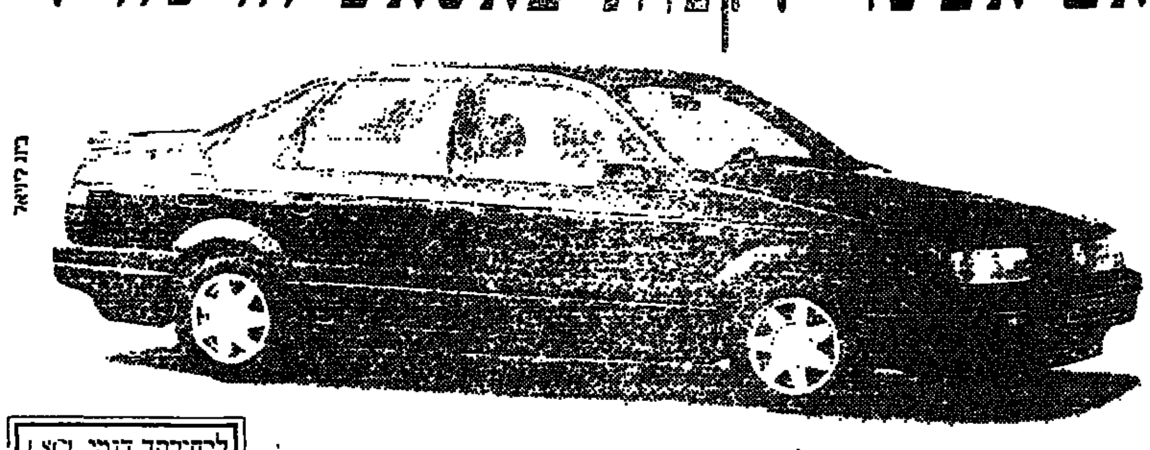

צלם: בית קוזאל

אין משפחתית מרווחת ממנה בישראל. אין גם משפחתית בטוחה יותר. הפאסאט מציעה לך מזגן מקורי, הגה כח, כריות אויר ומעצורי ABS (אופציה). עכשיו אתה יכול להשיג את אחת מ-90 האחרונות מסוגה שנשארו במלאי שלנו, במחיר שלא יחזור.

לבחירתך דגמי LSCL ו"וואריאנט" החל מ-72,099 ש"ח

לפי מחירון 94 · 57 מיום 1.9.94

לקבלת פרטים על הסוכנות הקרובה למקום מגוריך התקשר לטלמסר: 03-5653350

לו כל דבר בחיים היה בטוח כמו פולקסווגן-אודי.

AUDI · VW

*פאסאט-דגם קודם

להשכרה

בשטח של תעשיות רוגוזין

מאגן מקורה, בשטח של 800 מ"ר, 2 רמפות, רצפת בטון, תאורה מלאה, שמירה במתקן תעשייתי הפועל 24 שעות, אפשרות פריקה והעמסה ע"י המשכיר או קבלת שירותי העמסה ופריקה.

תעשיות רוגוזין 08-532961

מיסב מגוון 300 מ"ר + בית. "אחד העולים" 03-6771940

פרטים, להשקעה בכל הגולים 09-561373, פקס 09-560310

3,500 מ"ר, לאחסנה פתוחה/מקורה, בגג בבנין תעשיה + רמפה/רכבים/קונטיינרים/סחורות. "מוהר ובניו" (בבני) 03-5553003/4

ובעלה אישי ב- $100 לחודש. 03-5373004

באת. ברעננה 40 מ"ר, לכל מטרה. 09-988688

שיפור רכב וסחר מ"מ, המסגר 13 א.ת. נתניה 09-620470

RECARO

ואין יותר כאבי גב!!! כסא אורטופדי לכל סוגי הרכב

• נוחות מירבית בישיבה • ארגונומיה להליכה רעידות • התאמה אישית אורטופדית • ניתן להעביר מרכב לרכב

מיני מינור

מיצובישי

מרצדס

סובארו

גיפ

קלאוטו מוכרת דגמי 1993

• פיג'ו 205 • שריד 1.3 אוטומט • סיטרואן ZX -1.4

אחריות+ טרייד-אין 03-6391307

דייהו-דייהטסו

כיכר מילנו ת"א, יהודה המכבי 4, טל: 03-5462313

בצפון ת"א החלף מכוניתך הישנה בדגמי 95-1994

הספקה במקום

אשראי עד 50% ללא ערבים

עשרות בעגולות!

הונדה

אלפא רומאו

במוו

סוזוקי

אאודי

אופל

רק מחשב

יכול להגיד לך את האמת על הרכב. קומפיוטסט מחשב לך את הקניה.

אחריות 6 חודשים

ראשל"צ 03-9641247, 03-9661958

ת"א 03-5376418

מ.ח. עסקי רכב וחלפים בע"מ

המסגר 33, ת"א 03-382793, 377654

יבוא ושיווק חלפים משומשים לרכב אירופאי ויפני מנועים, גירים, חלקי פח וחשמל לכל הרכבים

VOLVO

יבוא חלפים ל-VOLVO

• מנועים • חלקי-פח • מכני • אביזרים • חלקי-חשמל • מושבים • דשבורדים • חידוש פנים הרכב • ועוד

מוסך עוזי-וולו VOLVO 03-5363172

דלתה

טוייד-אין מוטורס סוכנות למכוניות, דרך פ"ת 74 קומה 5, טל: 03-5626002-3

B.M.W 730i 1994 לבנה 13,000 ק"מ אפשרות להחלפה

להשכרה/למכירה

מבני תעשיה ברקטיים

בפארק תעשיות אפק בראש העין ובאיזור התעשיה החדש בבנות

פנטהאוז טל' 03-5100693/4

חברה לבניין ולהשקעות בע"מ

אלפא

חלקי חילוף

03-5590838/9

מוסכים אחרי בדיקה: סובארו, פורד, מיצובישי, פיאט, אוטוביאנקי, טרנזיטים, מסחריות, G.M.C ואמריקאיות

+ חלקי-פח

מחירה

למכירי עין, אופל מנטה ספורט, אוטומטית 09-474071

540 מ"ר, מידי, ל"ז קומה', "דיור" 2000$ 09-425959

450 מ"ר לבוטיק, מיידי $145,000 בלעדי

גידון נכסים

המתווך שלך בלב השרון 09-967067

בנתניה 60 מ"ר, ניתן לחלוקה ל-3 יחידות 09-433153

25 מ"ר + גלריה + מזגן + חניה 03-6046680

60 מ"ר + מיזוג, "פיבק" 03-6427962

03-5231042

NAVIT

לוח הנייר

פרס!
150 ש"ח
מכוניות גנובות
הנריה
6390111

1988,
DL, אוטומטית + מגן,
שמורה, שניה, 115,000
בחול 03-6778634

עד 1300 סמ"ק

מוסך "אפריים"
רח' שמוטקין 21
א.ת. ישן ראשל"צ
טל' 03-9692994

מוסך מורשה "סובארו"
מבצע בדיקת רכב ממוחשבת
לפני קניה 150 ש"ח
למביא מודעה זו
10% הנחה
על עבודה וחלפים

עד 1400 סמ"ק

עד 1600 סמ"ק

עד 1800 סמ"ק

סמישין

1984,
GLF, 1800, אוטומטית,
שניה + מגן, שמורה,
03-6741518

חיפושית

סיבולרה

סיביראק

סיביליו

אסקורט

פולקסווגן

גולף

קבריולה
1991, 1800, גיר רגיל,
98,000 ש"ח. 09-556396

סיירה

קורטינה

פיאסטה

פיאט 127

פיאט 128

פיאט 131

פיאט אונו

פיאט טיפו

סוכנות מכירה
ומוסך מורשה
פיאט, לנציה יפו
אפשרות לטרייד אין
מוסך "אמיר"
שלמה 38 ת"א
03-814720, 825634

טמפרה

גלי מערכות
אביזרי רכב
דרך ההגנה 38 ראשל"צ
03-9611982
אזעקה כולל שני שלטים
+בלאי אקוסטי
280 ש"ח בלבד
כולל מע"מ והרכבה.

SL 70 1300 .85
+ טסט שנה שמורה +
אזעקה, 03-591564
03-6839531

מוכר את האוטו!
רוצה שיראה כמו חדש?
טיפול דיטיילינג מחדש
את מראה הרכב!!
החל מ-95.- ש"ח
שירות לכל סוגי המכוניות!!!
בוא/י לראות רכב ההדגמה!

פיאט ראגה

פיז'ו 104

פיז'ו 106

פיז'ו 205

פיז'ו 305

פיז'ו 309

פיז'ו 405

Budget
דגמי 94-95
מבחר מכוניות דגמי 94-93
הכי גדול בארץ
החל מ-5,000
50% במקום 50% בתשלומים
ללא רבית
פתוח גם במוצ"ש בשעות 22:00-19:00
רנו 21, אקספרס
ניסן סאני CLX אוטו'
פיג'ו 205
פיג'ו 405 1800
פיג'ו 306
סיטרואן ZX
מיצובישי לאנסר
בכפוף לתנאי הבית
תל-אביב: טל.
ירושלים: טל.
אשקלון: טל. 07-722724

1990 405
משירות GL, בהזמנה,

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ג'נרל טרייד אין GM
קובי-דרך פ"ת 82
03-5626767, 5628896
סנדר G.M.C
סונומה 88-92
שברולט ואן מפואר לנוסעים 88
סנדר מיצובישי 92 דבל קבינה
סנדר רנו אקספרס 93
סנדר איסוזו 93 דיזל

מסחריות

רקפ בע"מ
שדרת 17 א' הוד השרון
09-424128-9
ליסינג
ב-36 תשלומים
חודשיים נמוכים
אופציה לרכישה המכונית
בסוף תקופת ההשכרה

רכב אנא
מרכז המסחריות
03-804943
03-5569115
סנדר GMC סיירה 2500 (4X4) 86/88/91
סנדרים פורד 504 87/88
GMC ואן ארוך סגור 89
סנדר דוקאסו דבל קבינה דיזל 88
ג'יפ CG-8 89
GMC ואן (4X4) 87

טרייד-אין מוטורס
סוכנות למכוניות
דרך פ"ת 74, קומה 5
טל: 03-5626002-3
GMC סיירה CK
(4X4) מפואר
ומיוחד 1993
20,000 ק"מ
אפשרות להחלפה

מרצדס
409/88, סגור ומוגבה,
03-9346065 ,44,000.-

דאף
45/92, ארגז ומעלית,
מרצדס 409/89, סגור ומוגבה, 03-804943

הידרו מנוף
בנתניה
09-686569
09-333843
• מנופים מ-200-1 טון משומשים וחדשים
• זרוע רם-סע 2-40 טון
• מנופים לעבודות חשמל 38 מטר
• חובקים לבלוקים
• סלי-אדם
• כפות לגזם וגרוטאות

משאיות

אופנועים

צביקה אופנועים
קניה · מכירה · החלפה · יעוץ
כל סוגי האופנועים קטנועים ומילונים חדשים, יד שניה
אפשרות לתשלומים.
אולם תצוגה: רח' העליה 13, ת"א טל. 372180-375373
03-5044231 (בשבת)
קונים ומוכרים טוסטוס TSW (כל המודלים) פילגית, פיאג'ו, R.V מוספות תשר... (אפשרות החלפה)

טרקטורים

קרוואנים ונגררים

צ'יקי נגררים NO-1
הוותיק המקצועי והאמין בארץ
אירופאים מהטובים בעולם כולל תקינה ורישוי, במחירים ללא תחרות
זוי גרירה תקניים + רישוי
מבצע! החלף משולם כחדש והיתרה בתשלומים.

טרקטורונים

וילף וולף בע"מ
גולבסון 59 ת"א
טלפון: 383402
פלפקס: 5371301
יבוא ושיווק
חלפים ואביזרים
לאופנועים וקטנועים
מכירה בסיטונאות וליחידים

אופנועים וקטנועים

ביטוח אופנועים
חדש!
למבוטחינו
שרות לביטוח הובה לבית הלקוח (בוש דן)
050-263131
שרות הוגן ומחירים סבירים
מירצקי רן סוכנות לביטוח ארלוזורוב 125 ת"א
03-6910801

עיר האופנועים 1984
03-377292
03-5370444
החברה הגדולה והמובילה בישראל למכירת אופנועים משומשים
אולם תצוגה הגדול בישראל
ספק מורשה הארלי דיוידסון
סוזוקי-עד 36 תשלומים
50%-MZ מזומן
50% תשלומים שווים

HONDA
אופנועים
מאיר הבי למכונאות ומשאיות בע"מ
דרך השלום פת"א
03-6953162
CBR 900 שחור שנת 93
12,000 ק"מ + אזעקה
אחרי טיפול 12,000
+אחריות לשנה

גאל אופנועים
כל מה שרצית ולא ידעת שיש!
מנועים, חלקי מנועים וגידים!
פרגונים, חלקי חשמל, פנסים, מכלי דלק, לוחות שעונים, קרבורטורים, בולמים, ג'נטים
חילוצים 24 שעות!!!
03-495535
050-207356

KAWASAKI
* הגיעו דגמי 95
* מחלקת טרייד-אין
* נסיעות מבחן לכל הדגמים
* אשראי גמיש
* מוסך מורשה
ארדרלין שוקן 27 ת"א
03-6838519
03-6810501

מוהרמת מוזוק
עקב תאונת מסוק,
DR-650 RSE, 1992,
03-6054055

YAMAHA
TRAID-IN
קונים כל אופנוע במחירון
FZR600 - בטרייד-אין
FZR1000 מודל 1993- חדש
* כפוף למצב הכלי
* עד גמר המלאי
כל סוגי האופנועים המשומשים במלאי במחירים טובים ובתשלומים

ביטוחי אופנועים!!!
UD, אודי-דגן, סוכנות לביטוח. 03-6181111

עד 50 סמ"ק

קודה
הכל על אופנועים
קניה מכירה תיווך
03-6827535 :טל
03-6828297
GSX 750 R - 89
TSW50 - 92,93
TSX50 - 90
GS500 - 91,92,93,94
פיל ביג 50 - 92
פרונסיר 100 - 93
CN 250 - 93
GN 250 - 91
GSX 400 - 87
DR250 - 87

טוס-טסט
קרית שאול
03-492444
רשיון לקטנוע/אופנוע
בשבוע!
מבחן שליטה
50 סמ"ק
כל שבוע במגרש סגור
בשיעורים עד
10 בלילה
במגרש מואר

אדרנלין
03-6810501
03-6838519
SAN-YANG
מבצע לחגו
דגמי 95
במחירי 94
הספקה מיידית
• לרגל פתיחת המוסך החדש טיפול 1,000 חינם
אדרנלין-שוקן 27 ת"א
03-6810501, 6838519

אדי
אופנועים חדשים ומשומשים+ החלפה
Si 50 87-94
פילבוי 50 90
קואניאנג 50 93
סאניאנג 125 89
סוזוקי 92
שי נאה לכל רוכש אופנוע חדש.
שטמפר 73 פ"ת
03-9347738, 9315054

עד 250 סמ"ק

250 סמ"ק ומעלה

עתיקות

אסטרולוגיה

בריאות

מכירות ושרותים

מוצרי כושר ובריאות

עבודות קבלניות

גינון

מציעים למכירה

רדיו וצלמות וידאו

חיות בית

שלנו
• + ק. ניה, לכלבים, ומתקן לשקו נקיונו
09-563318

סלולרי וטלפונים
אלחוט מרכז מוטורולה
פלאפון
הכי שאו אכסה כשעה עבודה
מכירה, קניה החלפה
מכשירי - קש. פלאפונים וטלפונים.
טלפקס: 03-5071851
בלפור 28 בת-ים.

מוטורולה פלא-פון
פלאפונים מתקבלים ולרכב, קי ל- 60 ש"ח
ארכה לרכב, גרתקש
סוללות - מתאם למצית
מטען בורק - החלפה
המחירים מוזלים לבקוח
03-5101260

"נועם תקשורת"
טל: 050-307985
ערכת דיבורית
הכוללת משען
מהיר לאלפא
לייט והיקרולייט
הרכבה בבית הלקוח

פלא-פון
מטענים, מצברים, אביזרים

מוזיקה וכלי נגינה

מבצע
חסר תקדים
הקוים נפתחים
והמלאי נגמר
"יום אלפא של מוטורולה"
03-5628820
03-5622897

טלפונים ומכשירי קשר